

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΥΔΑΤΩΝ

3^ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου

Νοέμβριος 2023

«Παροχή Υπηρεσιών για εκπόνηση του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού Κύπρου και παρακολούθηση εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων, στα πλαίσια εφαρμογής της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ»

TAY 2/2022

Κοινοπραξία: ECOS Μελετητική Α.Ε., ENM Α.Ε., & LEVER Α.Ε

Ημερομηνία: Νοέμβριος 2023

Έκδοση: ΤΕΛΙΚΗ

Περιγραφή: Όπως εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο την 8.11.2023

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
1.1 Γενικά	3
1.2 Αντικείμενο της Σύμβασης	4
1.3 Η Οδηγία 2000/60/ΕΚ – Οδηγία Πλαίσιο για τα Υδατα	4
1.4 Γιατί αναθεωρείται το Σχέδιο Διαχείρισης	5
1.5 Η Διαβούλευση για την Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης	8
2. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΕΚΑΝΗΣ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ	14
2.1 Λεκάνες Απορροής	14
2.2 Φυσικά Χαρακτηριστικά	14
2.3 Ανθρωπογενή Χαρακτηριστικά	16
2.3.1 Πληθυσμός και ανάπτυξη	16
2.3.1.1 Διοικητική διάρθρωση.....	16
2.3.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά	16
2.3.2 Οικονομική και Παραγωγική δομή	17
2.3.2.1 Γενικά Οικονομικά Στοιχεία.....	17
2.3.2.2 Αγροτική οικονομία	19
2.3.2.3 Αγορά Εργασίας – Απασχόληση	20
2.3.2.4 Βιομηχανία	21
2.3.2.5 Τουρισμός.....	22
2.4 Υδατικοί Πόροι και Κύριες Χρήσεις Νερού	24
3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ 3^{ου} ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ	34
4. ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΚΑΙ ΥΠΟΓΕΙΑ ΥΔΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	36
4.1 Υδάτινα Συστήματα (ΥΣ) - Επιφανειακά Ύδατα	36
4.1.1 Ποτάμια ΥΣ	36
4.1.1.1 Αναθεώρηση και Επικαιροποίηση ποτάμιων ΥΣ.....	36
4.1.1.2 Αναθεώρηση και Επικαιροποίηση ποτάμιων ταμιευτήρων	53
4.1.2 Λιμναία ΥΣ.....	53

4.1.3	Παράκτια ΥΣ	55
4.2	Συστήματα Υπογείων Υδάτων	59
4.2.1	ΣΥΥ 1 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	59
4.2.2	ΣΥΥ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	59
4.2.3	ΣΥΥ 3 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	61
4.3	Ιδιαίτερος Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ) και Τεχνητά Υδατικά Συστήματα (ΤΥΣ)	62
4.3.1	ΙΤΥΣ και ΤΥΣ στο 2 ^ο Σχέδιο Διαχείρισης.....	62
4.3.2	Επανεξέταση των ΙΤΥΣ και ΤΥΣ στο πλαίσιο του 3 ^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης.....	63
4.3.3	Αποτελέσματα επανεξέτασης - Οριστικός Προσδιορισμός ΙΤΥΣ	64
4.3.4	Σύγκριση Οριστικού Προσδιορισμού ΙΤΥΣ και ΤΥΣ μεταξύ 2 ^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης και 3 ^{ου} Κύκλου Διαχείρισης	69
4.4	Μητρώο Προστατευομένων Περιοχών	74
4.4.1	Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση.....	77
4.4.1.1	Επιφανειακά ΥΣ	77
4.4.1.2	Υπόγεια ΥΣ	80
4.4.2	Υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής.....	83
4.4.3	Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών.....	88
4.4.3.1	Ευαίσθητες περιοχές	88
4.4.3.2	Ευπρόσβλητες Ζώνες.....	89
4.4.4	Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών	94
4.4.5	Περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία.....	112
5.	ΠΙΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	114
5.1	Διάχυτες Πηγές Ρύπανσης	114
5.1.1	Γεωργικές δραστηριότητες	114
5.1.2	Κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες	122
5.1.3	Άλλες διάχυτες πιέσεις	123
5.2	Σημειακές Πηγές Ρύπανσης	124
5.2.1	Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων (ΕΕΛ)	125
5.2.2	Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις.....	131
5.2.3	Εξορυκτική δραστηριότητα.....	133
5.2.4	Μονάδες αφαλάτωσης	136
5.2.5	ΧΥΤΑ-ΧΑΔΑ	137

5.2.6	Λιμάνια – Μαρίνες – Ναυσιπλοΐα	139
5.2.7	Υδατοκαλλιέργειες.....	141
5.3	Απολήψεις Ύδατος	143
5.3.1	Επιφανειακές Απολήψεις.....	143
5.3.2	Απολήψεις από Συστήματα Υπογείων Υδάτων.....	145
5.4	Ειδικές Τουριστικές Δραστηριότητες	147
5.5	Ρύθμιση Ροής και Μορφολογικές Αλλοιώσεις	149
5.6	Τεχνητός Εμπλουτισμός Υπογείων Υδάτων	154
5.7	Φυσικής Προέλευσης Ποιοτική Επιβάρυνση των Υπογείων Υδάτων	156
5.8	Επιπτώσεις	156
5.8.1	Συγκεντρωτική παρουσίαση φορτίων	156
5.8.1.1	Ποτάμια ΥΣ.....	156
5.8.1.2	Ταμιευτήρες.....	160
5.8.1.3	Λίμνες	161
5.8.1.4	Συστήματα Υπογείων Υδάτων	162
5.8.2	Αξιολόγηση των πιέσεων ανά επιφανειακό ΥΣ	164
5.8.3	Αξιολόγηση πιέσεων στα ΣΥΥ.....	190
6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ		194
6.1	Πρόγραμμα Παρακολούθησης Επιφανειακών ΥΣ	194
6.1.1	Πρόγραμμα παρακολούθησης ποτάμιων ΥΣ	194
6.1.1.1	Οικολογική κατάσταση.....	194
6.1.1.2	Χημική κατάσταση.....	199
6.1.2	Πρόγραμμα παρακολούθησης ταμιευτήρων	202
6.1.2.1	Οικολογική κατάσταση.....	202
6.1.2.2	Χημική κατάσταση.....	203
6.1.3	Πρόγραμμα παρακολούθησης λιμναίων ΥΣ	211
6.1.3.1	Οικολογική κατάσταση.....	211
6.1.3.2	Χημική κατάσταση.....	212
6.1.4	Πρόγραμμα παρακολούθησης παράκτιων σωμάτων.....	216
6.2	Προγράμματα Παρακολούθησης των Συστημάτων Υπογείων Υδάτων	219
6.2.1	Πρόγραμμα παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης	219
6.2.2	Πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιοτικής κατάστασης	220

6.3	Προγράμματα Παρακολούθησης Προστατευομένων Περιοχών	220
6.3.1	Ύδατα αναψυχής.....	220
6.3.2	Περιοχές που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση	220
6.3.3	Ευαίσθητες περιοχές.....	221
6.3.4	Ευπρόσβλητες Ζώνες σε Νιτρορύπανση	221
7. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ 222		
7.1	Ταξινόμηση της Κατάστασης των Ποτάμιων ΥΣ της ΠΛΑΠ Κύπρου	222
7.1.1	Μεθοδολογία Ταξινόμησης οικολογικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ.....	222
7.1.1.1	Τυποχαρακτηριστικές συνθήκες αναφοράς.....	222
7.1.2	Ομαδοποίηση και ταξινόμηση οικολογικής κατάστασης Ποτάμιων ΥΣ	226
7.1.3	Μεθοδολογία Ταξινόμησης χημικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ	235
7.1.4	Χημική Κατάσταση ποτάμιων ΥΣ.....	235
7.1.5	Μεθοδολογία ταξινόμησης Ποτάμιων Ταμιευτήρων.....	249
7.1.6	Οικολογική κατάσταση Ποτάμιων Ταμιευτήρων.....	251
7.1.7	Χημική κατάσταση Ποτάμιων Ταμιευτήρων	251
7.1.8	Στατιστικά στοιχεία κατάστασης ποτάμιων ΥΣ και ποτάμιων ταμιευτήρων.....	252
7.1.8.1	Οικολογική κατάσταση / δυναμικό.....	252
7.1.8.2	Χημική κατάσταση.....	255
7.2	Ταξινόμηση της Κατάστασης των Λιμναίων ΥΣ της ΠΛΑΠ Κύπρου	258
7.2.1	Μεθοδολογία Ταξινόμησης	258
7.2.1.1	Τυποχαρακτηριστικές συνθήκες αναφοράς.....	258
7.2.2	Κατάσταση λιμναίων ΥΣ	263
7.2.3	Στατιστικά στοιχεία κατάστασης λιμναίων ΥΣ	265
7.2.3.1	Οικολογική κατάσταση.....	265
7.2.3.2	Χημική κατάσταση.....	265
7.3	Ταξινόμηση της Κατάστασης των Παράκτιων ΥΣ της ΠΛΑΠ Κύπρου	267
7.3.1	Οικολογική κατάσταση	267
7.3.2	Χημική κατάσταση	269
7.4	Ταξινόμηση της Κατάστασης των Ιδιαιτέρως Τροποποιημένων Υδατικών Συστημάτων	272
7.5	Ταξινόμηση της Κατάστασης των Συστημάτων Υπογείων Υδάτων	287
7.5.1	Μεθοδολογία ταξινόμησης της ποιοτικής (χημικής) κατάστασης	287
7.5.2	Μεθοδολογία ταξινόμησης της ποσοτικής κατάστασης	289
7.5.3	Μεθοδολογία αξιολόγησης τάσεων και αναστροφή τάσεων	289

7.5.4	Ταξινόμηση της κατάστασης των ΣΥΥ της ΠΛΑΠ Κύπρου	291
7.5.4.1	Κοκκινοχώρια – CY-1	293
7.5.4.2	Κοίτη Τρέμινθου – CY-3A.....	294
7.5.4.3	Κίτι-Περβόλια- CY-3B.....	294
7.5.4.4	Σοφτάδες-Βασιλικός – CY-4.....	295
7.5.4.5	Μαρώνι – CY-5.....	295
7.5.4.6	Μαρί-Καλό Χωριό – CY-6.....	296
7.5.4.7	Γερμασόγεια – CY-7.....	296
7.5.4.8	Λεμεσός – CY-8.....	296
7.5.4.9	Ακρωτήρι-Κολόσσι- CY-9A.....	297
7.5.4.10	Ακρωτήρι – CY-9B	298
7.5.4.11	Παραμάλι-Αυδήμου – CY-10	298
7.5.4.12	Πάφος -CY-11A	298
7.5.4.13	Κοίτης Έζουσας - CY-11B.....	299
7.5.4.14	Λετύμβου-Γιόλου-CY-12	299
7.5.4.15	Πέγεια-CY-13	300
7.5.4.16	Ανδρολίκου - CY_14.....	300
7.5.4.17	Χρυσοχού – Γιαλιά - CY-15A.....	301
7.5.4.18	Κοίτης Χρυσοχούς CY-15B	301
7.5.4.19	Πύργος – CY-16.....	302
7.5.4.20	Κεντρική & Δυτική Μεσαορία – CY-17	302
7.5.4.21	Λεύκαρα-Πάχνα-CY-18	304
7.5.4.22	Τρόδος-CY-19.....	305
7.5.4.23	Κοκκινοχώρια – CY-1	306
7.5.4.24	Κοίτη Τρέμινθου – CY-3A.....	307
7.5.4.25	Κίτι-Περβόλια- CY-3B.....	307
7.5.4.26	Σοφτάδες-Βασιλικός – CY-4.....	307
7.5.4.27	Μαρώνι – CY-5.....	307
7.5.4.28	Μαρί-Καλό Χωριό – CY-6.....	308
7.5.4.29	Γερμασόγεια – CY-7.....	308
7.5.4.30	Λεμεσός – CY-8.....	308
7.5.4.31	Ακρωτήρι-Κολόσσι- CY-9A.....	309
7.5.4.32	Ακρωτήρι – CY-9B	309
7.5.4.33	Παραμάλι-Αυδήμου – CY-10	309
7.5.4.34	Πάφος -CY-11A	310
7.5.4.35	Κοίτης Έζουσας - CY-11B.....	310
7.5.4.36	Λετύμβου-Γιόλου - CY-12	310
7.5.4.37	Πέγεια - CY-13.....	310

7.5.4.38	Ανδρολίκου - CY_14.....	311
7.5.4.39	Χρυσοχού – Γιαλιά - CY-15A	311
7.5.4.40	Κοίτης Χρυσοχούς CY-15B	311
7.5.4.41	Πύργος – CY-16.....	312
7.5.4.42	Κεντρική & Δυτική Μεσαορία – CY-17	312
7.5.4.43	Λεύκαρα-Πάχνα-CY-18	312
7.5.4.44	Τρόδος-CY-19.....	312
7.6	Συγκριτικά αποτελέσματα σε σχέση με το 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	313
7.6.1	Επιφανειακά ΥΣ.....	313
7.6.1.1	Οικολογική Κατάσταση.....	313
7.6.1.2	Χημική Κατάσταση.....	324
7.6.2	Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ).....	335
8.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΥΔΑΤΟΣ – ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	338
8.1	Υπηρεσίες Ύδατος	338
8.2	Χρήσεις Ύδατος	340
8.3	Οικονομική Ανάλυση Χρήσεων Ύδατος	340
8.4	Τιμολογιακή Πολιτική	341
9.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	347
9.1	Μεθοδολογία Καθορισμού Περιβαλλοντικών Στόχων	347
9.2	Καθορισμός Περιβαλλοντικών Στόχων στην ΠΛΑΠ Κύπρου	350
9.2.1	Καθορισμός Περιβαλλοντικών Στόχων επιφανειακών ΥΣ	350
9.2.2	Καθορισμός περιβαλλοντικών στόχων Συστημάτων Υπογείων Υδάτων.	369
9.2.3	Περιβαλλοντικοί στόχοι Προστατευόμενων Περιοχών	369
10.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ	372
10.1	Εισαγωγικά στοιχεία	372
10.1.1	Βασικά μέτρα	372
10.1.2	Συμπληρωματικά μέτρα.....	375
10.2	Συνοπτική παρουσίαση της προόδου εφαρμογής των μέτρων του 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	375
10.3	Πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων	383
10.3.1	Προτεινόμενα βασικά μέτρα του Άρθρου 11.3.a της ΟΠΥ	384
10.3.2	Άλλα βασικά μέτρα	385

10.3.3 Συμπληρωματικά Μέτρα	389
-----------------------------------	-----

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 2-1 : Φράγματα και εξωποτάμιες δεξαμενές της Κύπρου.....	24
Πίνακας 4-1:Ποτάμια Υδατικά Συστήματα 3 ^{ου} ΣΔΛΑΠ. Σύγκριση ποτάμιων ΥΣ 2 ^{ου} & 3 ^{ου} ΣΔΛΑΠ.....	38
Πίνακας 4-2:Εφήμερα ποτάμια 3ου ΣΔΛΑΠ & Σύγκριση με προηγούμενα ΣΔΛΑΠ.....	50
Πίνακας 4-3: Συμμετοχή των τύπων των ποταμών στο δίκτυο ρεμάτων της Κύπρου	51
Πίνακας 4-4: Αριθμός των ποτάμιων υδάτινων σωμάτων ανά τύπο ποταμού.....	52
Πίνακας 4-5: Ταμιευτήρες της Κύπρου – ποτάμια ΙΤΥΣ 3 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	53
Πίνακας 4-6: Τυπολογία λιμναίων ΥΣ	54
Πίνακας 4-7 : Τύποι παράκτιων υδάτων και ο αριθμός των υδάτινων σωμάτων για κάθε τύπο.....	55
Πίνακας 4-8 : Παράκτια υδάτινα σώματα της Κύπρου (Δ/Ε: Δεν εφαρμόζεται)	57
Πίνακας 4-9 : Εξέλιξη της οριοθέτησης/προσδιορισμού των ΣΥΥ κατά το 1 ^ο , 2 ^ο και 3 ^ο ΣΔΛΑΠ.	61
Πίνακας 4-10: Οριστικός Προσδιορισμός ΙΤΥΣ.....	64
Πίνακας 4-11: Οριστικός Προσδιορισμός ΤΥΣ.....	68
Πίνακας 4-12: Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμιευτήρων) του 2 ^{ου} Κύκλου Διαχείρισης που παρέμειναν.....	70
Πίνακας 4-13:Φυσικά ΥΣ του 2ου Κύκλου ή Νέα ΥΣ που κατά τον 3ο προσδιορίστηκαν ως Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμιευτήρων)	71
Πίνακας 4-14: Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμιευτήρων) του 2ου Κύκλου που κατά τον 3ο προσδιορίστηκαν ως Φυσικά ΥΣ.....	72
Πίνακας 4-15:Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα για ανθρώπινη κατανάλωση και σχετικά ΥΣ	79
Πίνακας 4-16: Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από ΣΥΥ για ανθρώπινη κατανάλωση και σχετικά ΥΣ	81
Πίνακας 4-17 : Παράκτια υδάτινα σώματα και περιοχές υδάτων κολύμβησης.....	83
Πίνακας 4-18: Προστατευόμενες περιοχές υδάτων κολύμβησης	84
Πίνακας 4-19: Ευαίσθητη περιοχή CΥSA-LK1 και ΥΣ.....	89
Πίνακας 4-20: Ευπρόσβλητες Ζώνες και ΣΥΥ	92
Πίνακας 4-21:Υφιστάμενο δίκτυο Natura 2000 της Κύπρου (ΕΙΟΝΕΤ).....	95
Πίνακας 4-22: Ενημέρωση ΜΠΠ ως προς τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000.....	98
Πίνακας 4-23: Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών.....	104
Πίνακας 4-24:Συσχέτιση περιοχών που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών με Επιφανειακά και Υπόγεια Υδατικά Συστήματα	105
Πίνακας 5-1: Εφαρμοζόμενες Λιπάνσεις και ποσοστά δέσμευσης στοιχείων	115
Πίνακας 5-2:Ποσοστά διαχωρισμού ρυπαντικών φορτίων ανά κατηγορία περατότητας.....	117
Πίνακας 5-3:Φορτία Αζώτου στα ΣΥΥ από Γεωργικές Δραστηριότητες.....	118

Πίνακας 5-4:Φορτία Αζώτου και Φωσφόρου στις λεκάνες απορροής των Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων από Γεωργικές Δραστηριότητες	118
Πίνακας 5-5:Φορτία αζώτου και φωσφόρου από την κτηνοτροφία.....	123
Πίνακας 5-6: Ποτάμια ΥΣ που υφίστανται σημαντικές πιέσεις λόγω γειτνίασης με οδικό δίκτυο ή τεχνητές περιοχές	124
Πίνακας 5-7: Οικισμοί Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και στοιχεία εξυπηρέτησης αυτών.....	126
Πίνακας 5-8 : Ετήσια φορτία από τη διάθεση αστικών λυμάτων	131
Πίνακας 5-9:Βιομηχανικές Περιοχές / Ζώνες και Επιφανειακά ΥΣ.....	132
Πίνακας 5-10:Βιομηχανικές Περιοχές / Ζώνες ΣΥΥ.....	132
Πίνακας 5-11: Πιθανή παρουσία ρύπων ανά είδος λατομικής δραστηριότητας.....	134
Πίνακας 5-12:Στοιχεία που παράγονται από τη διάβρωση των θειούχων μεταλλευμάτων	135
Πίνακας 5-13:Πιθανή παρουσία ρύπων ανά είδος μεταλλευτικής δραστηριότητας	136
Πίνακας 5-14:Συνολικά φορτία από ΧΑΔΑ.....	138
Πίνακας 5-15 :Κατάλογος ΧΑΔΑ Μητρώου Ουσιών Προτεραιότητας.....	139
Πίνακας 5-16 : Ετήσια Παραγωγή Φορτίων BOD, TN και TP από υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων.....	142
Πίνακας 5-17 : Ετήσια Παραγωγή Φορτίων BOD, TN και TP από θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες.....	142
Πίνακας 5-18: Κατάλογος Μεγάλων Υδρευτικών και Αρδευτικών Έργων.....	143
Πίνακας 5-19 : Κυριότερες Πιέσεις Απολήψεων στα Επιφανειακά Ύδατα.....	144
Πίνακας 5-20 : Ποτάμια ΥΣ που υφίστανται σημαντικές πιέσεις λόγω απολήψεων	145
Πίνακας 5-21: ΙΤΥΣ και κύριες χρήσεις.....	150
Πίνακας 5-22: ΤΥΣ και κύριες χρήσεις.....	153
Οι εισροές φορτίων στα ποτάμια ΥΣ παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.Πίνακας 5-23: Εισροές φορτίων σε ποτάμια ΥΣ.	156
Πίνακας 5-24: Εισροές φορτίων στην άμεση λεκάνη απορροής ταμιευτήρων.....	160
Πίνακας 5-25: Εισροές φορτίων στην άμεση λεκάνη απορροής λιμνών	162
Πίνακας 5-26: Εισροές φορτίων στα ΣΥΥ από τη γεωργική δραστηριότητα	162
Πίνακας 5-27: Εισροές φορτίων στα ΣΥΥ από τη διάθεση/επεξεργασία στερεών απορριμμάτων ...	163
Πίνακας 5-28: Εισροές φορτίων στα ΣΥΥ από τη διάθεση/επεξεργασία αστικών αποβλήτων.....	163
Πίνακας 5-29 : Σημαντικές πιέσεις σε ποτάμια ΥΣ.....	165
Πίνακας 5-30: Σημαντικές πιέσεις & επιπτώσεις σε ποτάμια ΥΣ.....	176
Πίνακας 5-31: Σημαντικές πιέσεις και επιπτώσεις σε ταμιευτήρες	186
Πίνακας 5-32: Σημαντικές πιέσεις και επιπτώσεις σε λίμνες	186
Πίνακας 5-33 : Συνολικές πιέσεις που δέχεται κάθε υδάτινο σώμα.	188
Πίνακας 5-34 : Ποσοστά εισροών αζώτου ανά κατηγορία πίεσης σε ΣΥΥ με κακή χημική κατάσταση	190
Πίνακας 5-35 : Αξιολόγηση της σημαντικότητας των πιέσεων στα ΣΥΥ σε κακή χημική κατάσταση .	191
Πίνακας 5-36 : Σημαντικές πιέσεις και επιπτώσεις σε όλα τα ΣΥΥ	191

Πίνακας 6-1 : Σταθμοί παρακολούθησης της οικολογικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ ανά ΥΣ και παράμετρο παρακολούθησης	195
Πίνακας 6-2 : Σταθμοί σε ποτάμια ΥΣ με δεδομένα ουσιών Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ περιόδου 2013-2019	200
Πίνακας 6-2 : Διαθέσιμα δεδομένα ουσιών Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ σε ποτάμια ΥΣ περιόδου 2013-2019	201
Πίνακας 6-2 : Σταθμοί παρακολούθησης της οικολογικής ταμειυτήρων ανά ΥΣ και παράμετρο παρακολούθησης την περίοδο 2013-2019	203
Πίνακας 6-2 : Ουσίες προτεραιότητας Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ που παρακολουθούνται ανά σταθμό παρακολούθησης ποτάμιου ταμειυτήρα, περιόδου 2013-2019	204
Πίνακας 6-3:Μετρήσεις ουσιών καταλόγου επιτήρησης της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ σε ταμειυτήρες – ποτάμια ΙΤΥΣ περιόδου 2013-2019	209
Πίνακας 6-3:Μετρήσεις που αξιοποιούνται για την προκαταρκτική αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των λιμνών ανά παράμετρο και ΥΣ	211
Πίνακας 6-4: Αριθμός διαθέσιμων μετρήσεων ουσιών Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ σε λιμναία ΥΣ περιόδου 2013-2019	213
Πίνακας 6-5: Αριθμός διαθέσιμων μετρήσεων ουσιών καταλόγου επιτήρησης της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ σε λιμναία ΥΣ περιόδου 2013-2019	215
Πίνακας 6-6: ..... Δειγματοληπτικοί σταθμοί που διερευνούνται στα πλαίσια εφαρμογής της ΟΠΥ 2000/60/ΕΚ στα παράκτια ύδατα	217
Πίνακας 7-1: Οριακές τιμές οικολογικής τάξης για ΒQE που παρακολουθούνται στα ποτάμια της Κύπρου βάσει και της Απόφασης (ΕΕ) 2018/229	223
Πίνακας 7-2: Φυσικοχημικές παράμετροι για την αξιολόγηση των ποτάμιων ΥΣ στην Κύπρο	224
Πίνακας 7-3: Νέο Σύστημα κατηγοριοποίησης για τα χημικά – φυσικοχημικά στοιχεία στους ποτάμιους σταθμούς παρακολούθησης (πλην των ταμειυτήρων).....	224
Πίνακας 7-4: Σύστημα αξιολόγησης των παραμέτρων των υδάτων και ομάδες παραμέτρων για την ποιότητα των υδάτων	225
Πίνακας 7-5: Οριακές τιμές συγκεντρώσεων ειδικών ρύπων	225
Πίνακας 7-6: Οριακές τιμές έντασης πίεσης που αντιστοιχούν στα διάφορα επίπεδα πίεσης (negligible, minor, important), ξεχωριστά για κάθε δείκτη πίεσης και τύπο ποταμού ..	227
Πίνακας 7-7: Ομαδοποίηση και οικολογική κατάσταση ανά ΥΣ.....	229
Πίνακας 7-8: Χημική κατάσταση ανά ΥΣ	236
Πίνακας 7-9: Ταμειυτήρες της Κύπρου – ποτάμια ΙΤΥΣ.....	249
Πίνακας 7-10: Οριακές τιμές για την κατηγοριοποίηση του οικολογικού δυναμικού ταμειυτήρων με τύπο διαβαθμονόμησης L-M8.....	249
Πίνακας 7-11: Σύστημα κατάταξης για τα χημικά φυσικοχημικά στοιχεία των ταμειυτήρων.....	249
Πίνακας 7-12: Σύστημα αξιολόγησης των παραμέτρων των υδάτων και ομάδες παραμέτρων για την ποιότητα των υδάτων.....	251
Πίνακας 7-13: Οικολογικό δυναμικό ταμειυτήρων	251
Πίνακας 7-14: Χημική κατάσταση ταμειυτήρων.....	251
Πίνακας 7-14: Συγκεντρωτικά στοιχεία οικολογικής κατάστασης – δυναμικού ποτάμιων ΥΣ	252

Πίνακας 7-16: Συγκεντρωτικά στοιχεία οικολογικού δυναμικού ταμιευτήρων.....	254
Πίνακας 7-17: Συγκεντρωτικά στοιχεία χημικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ.....	255
Πίνακας 7-19: Συγκεντρωτικά στοιχεία χημικής κατάστασης ταμιευτήρων	257
Πίνακας 7-20: Προτάσεις για τις συνθήκες αναφοράς που θα πρέπει να παρατηρούνται κατά τη διάρκεια της αυτότροφης φάσης των λιμνών – Φυτοπλαγκτόν -(ΥΥ 02/2016Δ)	258
Πίνακας 7-21: Στοιχεία ζωοπλαγκτού και θρεπτικών σε φυσικές λίμνες (ΜΟ)	261
Πίνακας 7-22: Άχνα - Στοιχεία φυτοπλαγκτού (ΜΟ).....	263
Πίνακας 7-23: Άχνα – Φυσικοχημικά στοιχεία (ΜΟ)	263
Πίνακας 7-24: Αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης / δυναμικού σε λιμναία ΥΣ	264
Πίνακας 7-25: Ταξινόμηση χημικής κατάστασης λιμναίων ΥΣ	264
Πίνακας 7-26: Συγκεντρωτικά στοιχεία χημικής κατάστασης λιμνών.....	265
Πίνακας 7-27: Τελική ταξινόμηση παράκτιων υδάτων (Κατάσταση: Υ-Υψηλή, Κ-Καλή, Μ-Μέτρια, Βαθμός Αβεβαιότητας:Υ: Υψηλός, Χ; Χαμηλός, Ν/Α: Δεν εφαρμόζεται).	267
Πίνακας 7-28: Συγκεντρωτικός πίνακας των πιέσεων που δέχονται τα Παράκτια ΥΣ ανά Τύπο.....	270
Πίνακας 7-29: Ομαδοποίηση και ταξινόμηση των Παράκτιων ΥΣ.....	270
Πίνακας 7-30: Χημική κατάσταση παράκτιων ΥΣ.....	271
Πίνακας 7-31:Υδρομορφολογικά στοιχεία ταξινόμησης της οικολογικής κατάστασης/δυναμικού ποτάμιων ΥΣ σύμφωνα με το Παράρτημα V, 1.1, της ΟΠΥ	274
Πίνακας 7-32: Κατάλογος προτεινόμενων μέτρων ανακούφισης των ποτάμιων ΙΤΥΣ. Συσχετισμός με υδρομορφολογικά στοιχεία παραρτήματος V, 1.1 της ΟΠΥ.	274
Πίνακας 7-33: Ταξινόμηση Οικολογικού δυναμικού ποτάμιων ΙΤΥΣ.....	276
Πίνακας 7-34: Μέτρα επίτευξης GEP και βαθμός υλοποίησης για τα ποτάμια ΙΤΥΣ	278
Πίνακας 7-35: Βαθμολόγηση σημαντικότητας μέτρων για GEP ποτάμιων ΙΤΥΣ	282
Πίνακας 7-36: Ποιοτική (χημική) και ποσοτική κατάσταση ΣΥΥ.....	7-292
Πίνακας 7-37: Σύγκριση της οικολογικής κατάστασης/δυναμικού των ποτάμιων ΥΣ σήμερα σε σχέση με το 1 ^ο Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων (συνολικό μήκος ΥΣ για κάθε τάξη οικολογικής κατάστασης/δυναμικού)	313
Πίνακας 7-38: Σύγκριση οικολογικής κατάστασης δυναμικού ποτάμιων ΥΣ μεταξύ ετών 2009, 2013 και 2019	313
Πίνακας 7-39: Σύγκριση οικολογικού δυναμικού ποτάμιων ταμιευτήρων μεταξύ ετών 2009, 2013 και 2019	322
Πίνακας 7-40: Σύγκριση οικολογικής κατάστασης / δυναμικού λιμναίων ΥΣ μεταξύ των ετών 2009, 2013 και 2019	323
Πίνακας 7-41: Σύγκριση οικολογικής κατάστασης / δυναμικού Παράκτιων ΥΣ μεταξύ των ετών 2013 και 2019	323
Πίνακας 7-42: Σύγκριση της χημικής κατάστασης σήμερα σε σχέση με το 1 ^ο ΣΔΛΑΠ, του συνολικού και % του μήκους (km) των ΥΣ σε κάθε τάξη.....	324
Πίνακας 7-43: Εξέλιξη χημικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ μεταξύ ετών 2009 και 2019.....	325
Πίνακας 7-44: Εξέλιξη χημικής κατάστασης ταμιευτήρων μεταξύ ετών 2009 και 2019.....	334
Πίνακας 7-45: Εξέλιξη χημικής κατάστασης λιμναίων ΥΣ μεταξύ ετών 2009 και 2019.....	334

Πίνακας 7-46: Εξέλιξη χημικής κατάστασης Παράκτων ΥΣ μεταξύ ετών 2013 και 2019.....	334
Πίνακας 7-47: Σύγκριση της Ποσοτικής και Ποιοτικής (χημικής) Κατάστασης των ΣΥΥ σήμερα σε σχέση με το 1 ^ο και 2 ^ο ΣΔΛΑΠ.....	336
Πίνακας 8-1: Τέλη νερού ύδρευσης από ΚΥΕ γεωτρήσεις και άλλες πηγές.....	344
Πίνακας 8-2: Τέλη νερού άρδευσης από ΚΥΕ και ανακυκλωμένο νερό.....	345
Πίνακας 8-3: Τέλη νερού άρδευσης από γεωτρήσεις και άλλες πηγές.....	346
Πίνακας 9-1: Καθορισμός εξαιρέσεων. Αποτελέσματα εφαρμογής Βήματος 1. ΥΣ σε χημική ή/και οικολογική κατάσταση κατώτερη της καλής ή/και άγνωστη που εξετάζονται για τυχόν υπαγωγή στις εξαιρέσεις των Άρθρων 4.4 και 4.5 της ΟΠΥ.....	351
Πίνακας 9-2: Καθορισμός εξαιρέσεων. Αποτελέσματα εφαρμογής Βήματος 2 (Βήμα 2α και Βήμα 2β). ΥΣ για τα οποία εφαρμόζεται το άρθρο 4.4.....	354
Πίνακας 9-3: Καθορισμός εξαιρέσεων. Αποτελέσματα εφαρμογής Βήματος 3α: ΥΣ που εντάσσονται στις εξαιρέσεις του άρθρου 4.5 λόγω δυσανάλογου κόστους.....	359
Πίνακας 9-4: Καθορισμός εξαιρέσεων. Αποτελέσματα εφαρμογής Βήματος 3β: ΥΣ που εντάσσονται στις εξαιρέσεις του άρθρου 4.5 λόγω τεχνικής εφικτότητας.....	361
Πίνακας 9-3: Περιβαλλοντικοί στόχοι και εξαιρέσεις για τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα.....	368
Πίνακας 10-1: Μέτρα 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ ανά κατηγορία μέτρων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ.....	376
Πίνακας 10-2: Μέτρα 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ ανά κατηγορία μέτρων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ – Πρόσδος εφαρμογής.....	377

ΛΙΣΤΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 2-1: Ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού ανά επαρχία.....	17
Σχήμα 2-2: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν.....	18
Σχήμα 2-3: Ετήσιος Πληθωρισμός.....	19
Σχήμα 2-4: Εργατικό δυναμικό, απασχόληση και ποσοστό ανεργίας.....	20
Σχήμα 2-5: Απασχόληση κατά οικονομική δραστηριότητα, 2020-2021.....	21
Σχήμα 2-6: Δείκτης τιμών παραγωγού στη Βιομηχανία, 2020-2022.....	22
Σχήμα 2-7: Συνολικές αφίξεις τουριστών την περίοδο 2000-2021.....	22
Σχήμα 2-8: Μηνιαία κατανομή αφίξεων τουριστών την περίοδο 2000-2021.....	23
Σχήμα 2-10 : Κύριες χρήσεις νερού ανά δραστηριότητα.....	32
Σχήμα 2-11 : Διάθεση νερού ύδρευσης από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.....	32
Σχήμα 2-12 : Διάθεση νερού άρδευσης από το Κυβερνητικά Υδατικά Έργα.....	33
Σχήμα 4-1: Δίκτυο ποταμών της Οδηγίας και τύποι ρεμάτων.....	52
Σχήμα 4-2 : Τύποι Ποτάμιων ΥΣ (αριθμός και ποσοστό).....	52
Σχήμα 4-3: Επιφανειακά ΥΣ.....	58
Σχήμα 4-4: Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ).....	62
Σχήμα 4-5: Οριστικός Προσδιορισμός ΙΤΥΣ/ ΤΥΣ.....	68

Σχήμα 4-6: Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα για ανθρώπινη κατανάλωση	80
Σχήμα 4-7: Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από Υπόγεια Υδατικά Συστήματα για ανθρώπινη κατανάλωση	82
Σχήμα 4-8: Προστατευόμενες περιοχές υδάτων κολύμβησης και παράκτια ΥΣ (αρίθμηση ΠΠ ως Πίνακας 4-18)	87
Σχήμα 4-9: Ευαίσθητη περιοχή CYSA-LK1	89
Σχήμα 4-10: Ευπρόσβλητες σε Νιτρορρύπανση Ζώνες περιόδου 2016-2019	91
Σχήμα 4-11: Ευπρόσβλητες περιοχές και Επιφανειακά ΥΣ	93
Σχήμα 4-12: Ευπρόσβλητες περιοχές και Υπόγεια ΥΣ	93
Σχήμα 4-13: Περιοχές του Δικτύου Natura 2000	97
Σχήμα 4-14: Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών	105
Σχήμα 4-15: Προστατευόμενες Περιοχές	113
Σχήμα 5-1 : Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων	130
Σχήμα 7-1: Οικολογική κατάσταση/δυναμικό ποτάμιων ΥΣ 3ου Διαχειριστικού Κύκλου	254
Σχήμα 7-3: Οικολογικό δυναμικό ταμιευτήρων	255
Σχήμα 7-3: Χημική κατάσταση ποτάμιων ΥΣ 3 ^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου	256
Σχήμα 7-4: Χημική κατάσταση ταμιευτήρων 3 ^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου	257
Σχήμα 7-7: Χημική κατάσταση λιμναίων ΥΣ 3 ^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου	266
Σχήμα 7-8: Χημική κατάσταση παράκτιων ΥΣ- αριθμός και ποσοστό του αριθμού των ΥΣ.	272
Σχήμα 7-9: Χημική κατάσταση παράκτιων ΥΣ- αριθμός και ποσοστό της έκτασης ΥΣ.	272
Σχήμα 7-10: Καθορισμός ΜΕΡ και GEP σύγκριση προσέγγισης GD4 και εναλλακτικής προσέγγισης ..	273
Σχήμα 7-11: Οικολογική κατάσταση των επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων.	285
Σχήμα 7-12: Χημική κατάσταση των επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων	286
Σχήμα 7-13 : Ποιοτική Κατάσταση των Αναθεωρημένων ΣΥΥ της Κύπρου	337
Σχήμα 7-14 : Ποσοτική Κατάσταση των Αναθεωρημένων ΣΥΥ της Κύπρου	337
Σχήμα 9-1 : Σχηματική απεικόνιση του Άρθρου 4.	349

ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΙΣ

BQEs	Στοιχεία Βιολογικής Ποιότητας
IED	Industrial Emissions Directive – 2010/75/EE
IPPC	Integrated Prevention Pollution Control
SCI	Site of Community Importance
SPA	Special Protection Area
WISE	Water Information System of Europe
AAA	Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων
ΑΕΚΚ	Απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων
ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
ΒΠ	Βιομηχανική Περιοχή
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΕΑ	Εγκαταστάσεις Εξορυκτικών Αποβλήτων
ΕΕΛ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΘΥΚ	Ερευνητικό Κέντρο Θαλάσσιας Υδατοκαλλιέργειας Κύπρου
ΕΝΖ	Ευπρόσβλητες σε Νιτρορύπανση Ζώνες
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΖΕΠ	Ζώνη Ειδικής Προστασίας
ΙΓΕ	Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών
ΙΤΥΣ	Ιδιαιτέρως Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα
ΚΔΠ	Κανονιστική Διοικητική Πράξη
ΚΔΠΛ	Κυπριακό Διυλιστήριο Πετρελαίου Λάρνακας
ΚΜ	Κράτη Μέλη
ΚΟΑΠ	Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
ΚΟΓΠ	Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής
ΚΥΕ	Κυβερνητικά Υδατικά Έργα
ΜΕΒΑ	Μονάδα Επεξεργασίας Βιομηχανικών Αποβλήτων
ΜΕΕΠ	Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον
ΟΕΔΑ	Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων

ΟΠΥ	Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ)
ΠΑΑ	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
ΠΕ	Πρόγραμμα Εφαρμογής Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ
ΠΛΑΠ	Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού
ΠΠΠ	Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος
ΣΑΚ	Σταθμοί Ανεφοδιασμού Καυσίμων
ΣΑΛΑ	Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού – Αμαθούντας
ΣΔΚΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας
ΣΔΛΑΠ/ΣΔ	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμού
ΣΜΕΕΠ	Στρατηγική μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΣΠΕ	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση
ΣΥΥ	Σύστημα Υπογείων Υδάτων
ΤΑΘΕ	Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
ΤΑΥ	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
ΤΓ	Τμήμα Γεωργίας
ΤΓΕ	Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης
ΤΚΣ	Τόπος Κοινοτικής Σημασίας
ΤΠ	Τμήμα Περιβάλλοντος
ΤΥΣ	Τεχνητό Υδάτινο Σώμα
ΥΓΑΑ&Π	Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
ΥΣ	Υδάτινο Σώμα
ΧΑΔΑ	Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων
ΧΥΤΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων
ΧΥΤΥ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Γενικά

Η σύμβαση που αφορά στο έργο «Παροχή Υπηρεσιών για εκπόνηση του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού Κύπρου και παρακολούθηση εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων, στα πλαίσια εφαρμογής της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ», ανατέθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ) του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος μετά από τον ανοικτό διαγωνισμό ΤΑΥ 2/2022 στην Κοινοπραξία ECOS Μελετητική Α.Ε., ENM Α.Ε., & LEVER Α.Ε.

Η Σύμβαση υπεγράφη την 19.07.2022 στην Κύπρο. Η ημερομηνία αυτή είναι και η συμβατική ημερομηνία έναρξης των εργασιών.

Η παραπάνω σύμβαση συνοδεύεται από τα εξής (κατά σειρά ισχύος):

- τους Ειδικούς Όρους,
- τους Όρους Εντολής (προδιαγραφές), και
- τους Γενικούς Όρους.

Η σύμβαση παρακολουθείται από Καθοδηγητική Επιτροπή που απαρτίζεται από τα εξής μέλη:

- ΤΑΥ - Υπηρεσία Υδρομετρίας, Gerald Dörflinger Συντονιστής της Σύμβασης
- ΤΑΥ - Υπηρεσία Υδρομετρίας, Ιάκωβος Τζιωρτζιής
- ΤΑΥ -Υπηρεσία Υδρομετρίας, Ροδούλα Μολέσκη
- ΤΓΕ, Χρίστος Χριστοφή
- ΤΓ, Γιώργος Νικολάου
- ΤΠ, Ανδρέας Αθανασιάδης και Δέσπω Ζαβρού (προσωρινά)
- ΤΑΘΕ, Κωνσταντίνος Αντωνιάδης
- ΤΑΥ - Υπηρεσίας Ευρωπαϊκής Ένωσης ΤΑΥ, Γιάννα Οικονομίδου και Μαρία Φιλίππου
- ΤΑΥ - Υπηρεσία Αποχετεύσεων, Άντρη Κακονίτη
- ΤΑΥ - Υπηρεσία Υδρολογίας & Υδρογεωλογίας, Κώστας Αριστείδου
- ΤΑΥ - Υπηρεσία Ελέγχου και Αδειοδότησης Γεωτρήσεων, Αντώνης Κολιός
- ΤΑΥ - Υπηρεσία Προγραμματισμού, Μιχάλης Μιχαήλ
- ΤΑΥ-Υπηρεσία Άρδευσης, Αγάθη Χατζηπαντελή

1.2 Αντικείμενο της Σύμβασης

Το Αντικείμενο της Σύμβασης περιλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- **Δραστηριότητα 1:** Επισκόπηση των διαθέσιμων προπαρασκευαστικών εργασιών και συμπλήρωση των απαιτούμενων στοιχείων, όπου απαιτείται και ειδικότερα στη συμπλήρωση των στοιχείων του Άρθρου 5 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
- **Δραστηριότητα 2:** Οικονομική Ανάλυση Χρήσεων Ύδατος.
- **Δραστηριότητα 3:** Αφορά σε εργασίες αναφορικά με την τιμολόγηση και την ανάκτηση του κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος
- **Δραστηριότητα 4:** Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης της Ξηρασίας
- **Δραστηριότητα 5:** Ετοιμασία του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ
- **Δραστηριότητα 6:** Ετοιμασία Προγράμματος Μέτρων
- **Δραστηριότητα 7:** Ετοιμασία Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ)
- **Δραστηριότητα 8:** Δημόσια Διαβούλευση του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ
- **Δραστηριότητα 9:** Ετοιμασία Ψηφιακών δεδομένων/αποτελεσμάτων τους για την υποβολή τους στην ΕΕ.
- **Δραστηριότητα 10:** Παρακολούθηση εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων και ετοιμασία και υποβολή της Ενδιάμεσης Έκθεσης Προόδου Εφαρμογής του ΠΜ στην ΕΕ.

Τα ανωτέρω περιγράφονται αναλυτικά στα Έγγραφα Διαγωνισμού που περιλαμβάνονται στη σύμβαση.

1.3 Η Οδηγία 2000/60/ΕΚ – Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα

Το πλαίσιο διαχείρισης των υδάτων καθορίζεται σε Ευρωπαϊκό επίπεδο από την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (ΟΠΥ). Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει μεταφέρει πλήρως την ΟΠΥ στην Εθνική Νομοθεσία με τον «Περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμο του 2004» (Ν13(Ι)/2004).

Σύμφωνα με το Νόμο αυτό, Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή των προνοιών της ΟΠΥ είναι το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (ΥΓΑΑ&Π). Η Αρμόδια Αρχή είναι υπεύθυνη για όλες τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με την ΟΠΥ εκτός από την κατάρτιση του προγράμματος μέτρων και του Σχεδίου Διαχείρισης της Λεκάνης Απορροής Ποταμού, τα οποία σύμφωνα με τα άρθρα 4(3), 19 και 22 συντονίζονται από την Αρμόδια Αρχή και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Η Οδηγία απαιτεί τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την προώθηση της αειφορικής χρήσης του νερού, καθώς και για την προστασία ή/και τη βελτίωση της κατάστασης των επιφανειακών (ποτάμιων, λιμναίων και παράκτιων) και των υπογείων υδάτων.

Σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας απαιτείται η κατάρτιση ενός Σχεδίου Διαχείρισης των Υδάτων σε επίπεδο περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού. Μία λεκάνη απορροής ποταμού είναι συνήθως μία γεωγραφική περιοχή από την οποία συγκεντρώνεται το σύνολο της απορροής μέσω διαδοχικών

ρεμάτων, ποταμών και πιθανώς λιμνών και παροχετεύεται στη θάλασσα με ενιαίο στόμιο ποταμού, εκβολές ή δέλτα. Μπορεί, μικρές λεκάνες απορροής να ομαδοποιηθούν για να δημιουργήσουν μία Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού. **Η Κύπρος αποτελεί μία τέτοια περίπτωση και το Σχέδιο Διαχείρισης υλοποιείται για την Περιοχή Λεκάνης Απορροής Ποταμού Κύπρου.**

Επισημαίνεται, ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου Αρ. 10, το οποίο συνάπτεται στην Πράξη προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), η εφαρμογή του κεκτημένου αναστέλλεται στις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο. Επίσης, το μνημόνιο συναντίληψης μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας που αφορά στην ευθύνη για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Αρ. 3, το οποίο συνάπτεται στην Πράξη προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ, προνοεί για την εφαρμογή της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα στις Κυρίαρχες Περιοχές Βάσεως του Ακρωτηρίου και της Δεκέλειας στην Κύπρο.

Το Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων αποτελεί ένα στρατηγικό κείμενο, στο οποίο καθορίζονται οι στόχοι για την κατάσταση των υδάτων σε επίπεδο Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού και τα απαραίτητα μέτρα και δράσεις που προγραμματίζονται για την επίτευξη των στόχων αυτών.

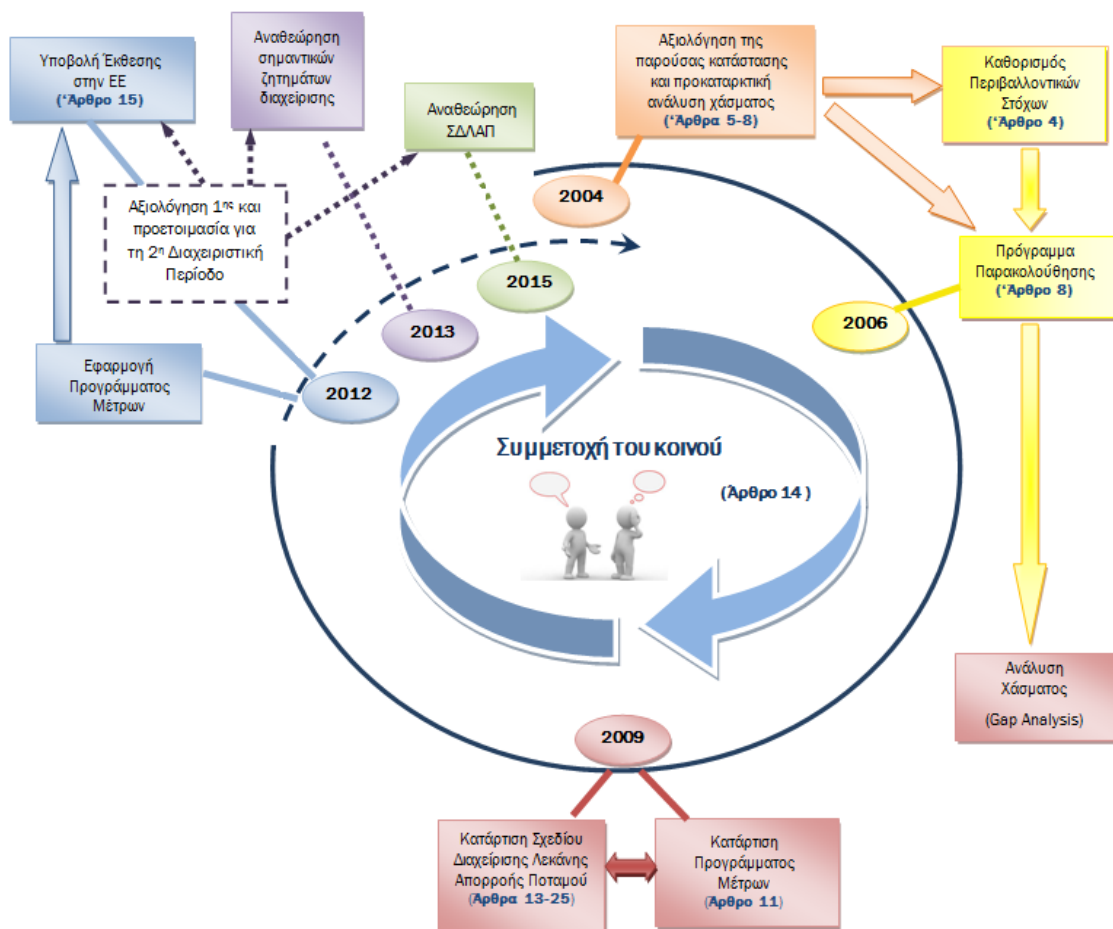
Με την έγκριση του Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων από το Υπουργικό Συμβούλιο το Σχέδιο αποτελεί θεσμική υποχρέωση και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από όλους τους δημόσιους φορείς κατά τη λήψη αποφάσεων.

Το 2ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού Κύπρου (2016-2021) εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 7/10/2016.

Το παρόν αποτελεί αναθεώρηση του 2^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων της Κύπρου.

1.4 Γιατί αναθεωρείται το Σχέδιο Διαχείρισης

Σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ η διαχείριση των υδάτων και η κατάρτιση του Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων αποτελεί μία επαναληπτική διαδικασία που χωρίζεται σε εξαετείς κύκλους. Το διάγραμμα ροής που παρατίθεται στο παρακάτω σχήμα περιλαμβάνει τα βήματα που προβλέπονται για την κατάρτιση του πρώτου και του δεύτερου διαχειριστικού κύκλου και υποδεικνύει την επαναληπτική διαδικασία που απαιτείται για τη συνέχεια.

Από την έγκριση του 2^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων της Κύπρου διαμορφώθηκαν νέα δεδομένα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, βάσει των οποίων η αναθεώρηση του Σχεδίου καθίσταται απαραίτητη. Τα δεδομένα αυτά περιλαμβάνουν:

1. Τις πληροφορίες, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τις προπαρασκευαστικές εργασίες για την ετοιμασία του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ (Συμβάσεις ΥΥ05/2019¹ και ΥΥ07/2019²) και όποιες άλλες σχετικές εργασίες,
2. Τα αποτελέσματα της ειδικής αξιολόγησης ανά χώρα σχετικά με το δεύτερο ΣΔΛΑΠ για την Κύπρο³,
3. Τις γενικές συστάσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της έκθεσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο⁴,
4. Την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα (2000/60/ΕΚ)⁵. Η έκθεση στοχεύει να παράσχει

¹http://www.moa.gov.cy/moa/WDD/wfd.nsf/page29_gr/page29_gr?opendocument

²<http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wfd.nsf/All/268C062B08DAE6E7C22587840024205A?OpenDocument>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=SWD:2019:34:FIN&qid=1551205988853&from=EN>

⁴https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:bee2c9d9-39d2-11e9-8d04-01aa75ed71a1.0005.02/DOC_2&format=PDF

⁵https://ec.europa.eu/environment/publications/6th-water-framework-directive-and-floods-directive-implementation-report_en

περαιτέρω πληροφορίες και θα αποτελέσει ένα ακόμη σημείο ελέγχου για την πρόοδο στη συνολική εφαρμογή της νομοθεσίας, ως υπόβαθρο για την αξιολόγηση της επόμενης γενιάς (2022-2027) των σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού (RBMPs) και των σχεδίων διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας. Περιλαμβάνει την αξιολόγηση της Επιτροπής για την πρόσφατη υποχρεωτική υποβολή εκθέσεων από τα κράτη μέλη, συγκεκριμένα:

- την πρόοδο στην εφαρμογή των προγραμματών μέτρων (ΠΜ) στο πλαίσιο της ΟΠΥ, δεύτερος κύκλος (2016-2021),
  - την παρακολούθηση των ουσιών προτεραιότητας στα επιφανειακά ύδατα, που προστέθηκε στον κατάλογο στο πλαίσιο του EQSD το 2013, και
  - την αναθεώρηση και επικαιροποίηση των προκαταρκτικών εκτιμήσεων κινδύνου πλημμύρας από τον πρώτο κύκλο της Οδηγίας για τις πλημμύρες (2016-2021).
5. Τη διαδικασία με την οποία η ΕΕ έχει απευθύνει και στα 27 Κράτη Μέλη ταυτόχρονα, σειρά πανομοιότυπων επιστολών στο πλαίσιο του μηχανισμού EU Pilot (2020)9779, με σκοπό να διεξαχθεί συγκριτική ανάλυση και να διαπιστωθεί εάν κάθε ΚΜ, στο πλαίσιο των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 4 της ΟΠΥ, έχει θέσει σε εφαρμογή, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, ολοκληρωμένο σύστημα διασφάλισης της συμμόρφωσης, για την αποτελεσματική εφαρμογή της ΟΠΥ και ειδικά των βασικών της διατάξεων που αποσκοπούν στη διατήρηση της καλής ποσοτικής και ποιοτικής κατάστασης των υδάτων της ΕΕ, κυρίως σε σχέση με την άντληση, τη ρύπανση από σημειακές πηγές και τη διάχυτη ρύπανση, καθώς και την απάντηση της Κυπριακής Δημοκρατίας.
6. Τη διαδικασία επί παραβάσει που έχει ξεκινήσει η Ε.Ε. για την Κύπρο (EU PILOT (2021) 9894 Εφαρμογή της οδηγίας-πλασίου για τα ύδατα 2000/60/ΕΚ — ελλείψεις που εντοπίστηκαν στην αξιολόγηση της Επιτροπής σχετικά με τα δεύτερα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού) και τις παρατηρήσεις που αναφέρει στην σχετική επιστολή, καθώς και την απάντηση της Κυπριακής Δημοκρατίας.
7. Την ειδική έκθεση 20/2021 του Ευρωπαϊκού ελεγκτικού Συνεδρίου «Βιώσιμη χρήση των υδάτων στη γεωργία: πιθανότερο τα κονδύλια της ΚΓΠ να ευνοούν τη μεγαλύτερη παρά την αποδοτικότερη χρήση νερού»⁶.
8. Το παράρτημα VII της Οδηγίας, και
9. Τον Ειδικό Στόχο 2.3 του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Έξυπνη και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων»⁷.
10. Τη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) για την αξιοποίηση των πόρων που λαμβάνει η Κυπριακή Δημοκρατία από τα Ταμεία της Πολιτικής Συνοχής και της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2021 - 2027 (περιλαμβάνει το πρόγραμμα ΘΑΛΕΙΑ, βλ. <https://thalia.com.cy/wp-content/uploads/2022/07/%CE%A3%CE%95%CE%A3-2021-2027.pdf>).

⁶ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_20/SR_CAP-and-water_EL.pdf

⁷ <http://www.cyprus-tomorrow.gov.cy/cypreresidency/kyprostoavrio.nsf/All/C32D96E7F76247DDC22586CF003DA5B9?OpenDocument>

1.5 Η Διαβούλευση για την Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης

Η διαβούλευση για την αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων δίνει τη δυνατότητα σε όλους να επηρεάσουν τον τρόπο διαχείρισης των νερών και του περιβάλλοντος της Κύπρου. Απευθύνεται προς:

- κρατικούς και ημικρατικούς φορείς,
- κυβερνητικά τμήματα,
- τοπικές αρχές,
- μη κυβερνητικούς οργανισμούς,
- ερευνητικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα,
- περιβαλλοντικές οργανώσεις,
- επιστημονικούς συνδέσμους,
- μελετητικά γραφεία,
- οργανισμούς ιδιωτικού τομέα,
- ομοσπονδίες βιομηχάνων,
- επιμελητήρια,
- συνδέσμους καταναλωτών,
- οργανώσεις γεωργών και κτηνοτρόφων,
- καταναλωτές και χρήστες νερού,

που συμμετέχουν, επηρεάζουν ή επηρεάζονται από τη διαχείριση των υδάτων.

Η Κυπριακή Δημοκρατία στο πλαίσιο κατάρτισης του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης οργάνωσε και εκτέλεσε με επιτυχία τις ακόλουθες εκστρατείες Δημόσιας Διαβούλευσης:

Η Α' φάση Διαβούλευσης ξεκίνησε το Ιούνιο 2019 και ολοκληρώθηκε σε διάστημα έξι μηνών (Δεκέμβριο 2019), στο πλαίσιο της οποίας υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- Παρουσιάστηκε το χρονοδιάγραμμα και το πρόγραμμα εργασιών για την εκπόνηση του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ.
- Έγινε ενημέρωση του κοινού και των φορέων για τις δράσεις διαβούλευσης κατά την περίοδο εκπόνησης του σχεδίου.
- Διερευνήθηκε ο τρόπος συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων στην όλη διαδικασία.
- Καθορίστηκαν οι ενδιαφερόμενοι φορείς που θα λάβουν μέρος στο σχεδιασμό.

Για του σκοπούς της διαβούλευσης αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα το υλικό διαβούλευσης για εύκολη πρόσβαση σε φορείς και ευρύ κοινό. Ειδικότερα αναρτήθηκε ερωτηματολόγιο της 1ης φάσης Διαβούλευσης καθώς και το κείμενο της Διαβούλευσης. Το υλικό της διαβούλευσης ήταν διαθέσιμο και σε Έντυπη μορφή στα κατά τόπους γραφεία του ΤΑΥ.

Πέραν του ερωτηματολογίου το κείμενο διαβούλευσης περιελάμβανε, την ανάλυση των στόχων της Διαβούλευσης, την περιγραφή του τρόπου εμπλοκής, ενημέρωσης και συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων καθώς και το χρονοδιάγραμμα και το πρόγραμμα εργασιών για την εκπόνηση του 3ου ΣΔΛΑΠ της Κύπρου.

Για τις ανάγκες της διαβούλευσης καταρτίστηκε εκτενής κατάλογος ενδιαφερόμενων φορέων με αναλυτικά στοιχεία επικοινωνίας. Οι εν λόγω φορείς (141 φορείς) προσεκλήθησαν να συμμετάσχουν στην δημόσια διαβούλευση και στην ημερίδα της 18/12/2019.

Διοργανώθηκε από το ΤΑΥ η ανοικτή ενημερωτική ημερίδα διαβούλευσης και σχετική ανακοίνωση αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ. Η ανάρτηση ενημέρωσης για την ημερίδα έγινε την 01/12/2019 και συνοδεύταν από ανάρτηση της σχετικής πρόσκλησης και του προγράμματος της ημερίδας, από το κείμενο της διαβούλευσης και το ερωτηματολόγιο.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ⁸

Η Β Φάση Δημόσιας Διαβούλευσης του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ για την εφαρμογή του Άρθρου 14(1)(β) της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ ξεκίνησε στις 25 Ιουνίου 2020 και ολοκληρώθηκε στις 9 Μαΐου 2021.

Οι βασικές εργασίες που υλοποιήθηκαν κατά την 2^η Φάση Δημόσιας Διαβούλευσης είναι:

- Υποβολή στο κοινό της Προκαταρκτικής έκθεσης των Σημαντικών Ζητημάτων Διαχείρισης Υδάτων της περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού της Κύπρου.
- Υποβολή σχετικού ερωτηματολογίου για διευκόλυνση της διαδικασίας διαβούλευσης.
- Ανοικτή ενημερωτική διαδικτυακή ημερίδα διαβούλευσης με θέμα «Επισκόπηση των Σημαντικών Ζητημάτων Διαχείρισης Υδάτων της περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού της Κύπρου» στις 27/04/2021.

Για του σκοπούς της διαβούλευσης αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα το υλικό διαβούλευσης για εύκολη πρόσβαση σε φορείς και ευρύ κοινό. Ειδικότερα αναρτήθηκε η Προκαταρκτική έκθεση των Σημαντικών Ζητημάτων Διαχείρισης Υδάτων της περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού της Κύπρου καθώς και σχετικό ερωτηματολόγιο της 2ης φάσης Διαβούλευσης. Το υλικό της διαβούλευσης ήταν διαθέσιμο και σε Έντυπη μορφή στα κατά τόπους γραφεία του ΤΑΥ.

Για τις ανάγκες της διαβούλευσης αξιοποιήθηκε εκτενής κατάλογος ενδιαφερόμενων φορέων με αναλυτικά στοιχεία επικοινωνίας. Οι εν λόγω φορείς (αναφέρονται αναλυτικά πιο κάτω στην παρούσα έκθεση) προσεκλήθησαν να συμμετάσχουν στην δημόσια διαβούλευση και στην ημερίδα της 27/04/2021.

Λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν λόγω της πανδημίας COVID-19, διοργανώθηκε από το ΤΑΥ ανοικτή διαδικτυακή ενημερωτική ημερίδα διαβούλευσης και σχετική ανακοίνωση αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ. Η ανάρτηση ενημέρωσης για την ημερίδα συνοδεύταν από ανάρτηση της σχετικής πρόσκλησης και του προγράμματος της ημερίδας, την Προκαταρκτική έκθεση των

⁸ <https://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wfd.nsf/All/8013C1C683BB5F3CC225858400263AE0?OpenDocument>

Σημαντικών Ζητημάτων Διαχείρισης Υδάτων της περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού της Κύπρου και το σχετικό ερωτηματολόγιο.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαβούλευσης τα ερωτηματολόγια και οι απόψεις των φορέων και του κοινού μπορούσαν να αποσταλούν στο ΤΑΥ ηλεκτρονικά ή μέσω τηλεομοιοτύπου ή και ταχυδρομικώς.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ⁹

Η Γ φάση της διαβούλευσης για το 3^ο ΣΔΛΑΠ διάρκειας υλοποιήθηκε από τον την 27^η Οκτωβρίου 2022 έως τον Ιούνιο 2023 περιελάμβανε τις ακόλουθες δράσεις:

- Ανάρτηση του προκαταρκτικού 3ου Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) της Κύπρου στην ιστοσελίδα του για την ενημέρωση του κοινού και την ανταλλαγή απόψεων.
- Τη διοργάνωση ειδικών συναντήσεων με όλους τους αρμόδιους φορείς και τους φορείς υλοποίησης των μέτρων με στόχο τη συνδιαμόρφωση του προγράμματος μέτρων και την εξασφάλιση των πόρων για την υλοποίησή τους στο πλαίσιο του προγραμματισμού τους.
- Ειδικές συναντήσεις που έγιναν με τους ακόλουθους φορείς
  - Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης
  - Τμήμα Περιβάλλοντος
  - Τμήμα Γεωργίας
  - Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών
  - Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ 2014-2020

Στα πλαίσια της διαβούλευσης πραγματοποιήθηκε δημόσια παρουσίαση του Σχεδίου στις 21-22 Ιουνίου 2023 στη Λευκωσία και τη Λεμεσό αντίστοιχα, Τα θέματα που παρουσιάστηκαν στην ημερίδα είναι τα ακόλουθα:

- Παρουσίαση αντικειμένου και στόχων διαβούλευσης
- Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα και η κατάστασή τους
- Συστήματα Υπογείων Υδάτων και η κατάστασή τους
- Περιβαλλοντικοί στόχοι Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων και Εξαιρέσεις
- Προτεινόμενα μέτρα Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων
- Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις Προγράμματος Μέτρων ΣΔΛΑΠ – Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Για τη βελτίωση της συμμετοχικής διαδικασίας με σκοπό την ενεργό εμπλοκή των κύριων φορέων που εμπλέκονται στη Διαχείριση και την Προστασία των Υδάτων της Κύπρου, το ΤΑΥ αποφάσισε τη δημιουργία ειδικής επιτροπής (Καθοδηγητική επιτροπή) με μέλη /εκπροσώπους από κομβικές υπηρεσίες που εμπλέκονται άμεσα στην εφαρμογή του ΣΔΛΑΠ.

Σκοπός της επιτροπής αυτής είναι να συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση του προσχεδίου κατά την προετοιμασία τους για τη διαβούλευση με το κοινό και τους λοιπούς φορείς. Η επιτροπή αποτελείται

⁹ <https://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wfd.nsf/All/68CD82A04EB8D515C225874C0033530A?OpenDocument>

από εκπροσώπους των ακόλουθων Υπουργείων, τμημάτων και υπηρεσιών

- Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ)
- Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (ΤΓΕ)
- Τμήμα Γεωργίας (ΤΓ)
- Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών (ΤΑΘΕ)
- Εκπροσώπους από όλες τις Υπηρεσίες του ΤΑΥ (Υδρομετρίας, Υδρολογίας και υδρογεωλογίας, Υπηρεσία Ελέγχου και Αδειοδότησης Γεωτρήσεων, Υπηρεσία Προγραμματισμού, Υπηρεσία Άρδευσης).

Εκτός από τους ανωτέρω συμμετείχαν ad hoc και εκπρόσωποι άλλων φορέων ανάλογα με τα θέματα της συζήτησης, όπως η Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας, Τμήμα Δασών, κλπ.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ¹⁰

Οι κύριες αλλαγές που προέκυψαν από τη διαβούλευση και ενσωματώθηκαν στο παρόν τελικό σχέδιο αφορούν στο πρόγραμμα μέτρων και περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Οριστικοποίηση του προγράμματος μέτρων με συμπληρώσεις και λεκτικές διαφοροποιήσεις ώστε να συνδέονται άμεσα με το σχεδιασμό των δράσεων των επιμέρους υπηρεσιών.
- Επανεξέταση και οριστικοποίηση των προϋπολογισμών των μέτρων με βάση τους διαθέσιμους πόρους και χρηματοδοτικά εργαλεία των επιμέρους εμπλεκόμενων φορέων.

1.6 Εκτίμηση Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (Οδηγία 2001/42/ΕΚ)

Στο πλαίσιο του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και/ή Προγράμματα Νόμου 102 (Ι)/2005, καταρτίστηκε Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το εν λόγω Σχέδιο Διαχείρισης και υποβλήθηκε στην Αρμόδια Περιβαλλοντική Αρχή.

Βάσει των ανωτέρω και σύμφωνα με τις πρόνοιες του προαναφερθέντος νόμου η Αρμόδια Περιβαλλοντική Αρχή εξέδωσε Θετική Γνωμάτευση «Για την ΣΜΠΕ που υποβλήθηκε από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, για την κατάρτιση του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού της Κύπρου για την εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (Αρ. Φακ. 02.10.013.010)», θέτοντας ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που παρατίθενται αναλυτικά στο Παράρτημα Ι της αναφερθείσας γνωμάτευσης.

Οι όροι αυτοί περιλαμβάνουν συνοπτικά τα ακόλουθα:

Ενότητα Α: Γενικοί Ουσιώδεις Όροι

1. Να εφαρμόζονται οι πρόνοιες της Οδηγίας-Πλαισίου για Ύδατα (ΟΠΥ) και των κύριων αντικειμένων της που αφορούν την οικολογική ποιότητα και την βελτίωση της, την βιώσιμη διαχείριση και προστασία των νερών, την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, την προστασία της δομής και λειτουργίας των υδάτινων οικοσυστημάτων, την βελτίωση των

¹⁰ <https://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wfd.nsf/All/05E20AE7E36FA5A0C22585840025D318?OpenDocument>

- οικοσυστημάτων (οικοτόπων) σε ότι αφορά τις ανάγκες τους σε νερό για τους τύπους οικοτόπων και ειδών που εξαρτώνται από το νερό.
2. Να καταρτιστεί και να υλοποιηθεί από την Αρμόδια Αρχή σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες αρχές κατάλληλο σχέδιο παρακολούθησης όπως περιγράφεται στο Παράρτημα II. Σε περίπτωση που στα αποτελέσματα του Σχεδίου Παρακολούθησης διαφαίνεται σημαντική απόκλιση από την υλοποίηση των στόχων του 3ου ΣΔΛΑΠ, οι Αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να προβαίνουν κατά το δυνατό σε διορθωτικές ενέργειες.
  3. Πριν την υλοποίηση των έργων τα οποία εμπίπτουν στα Παραρτήματα των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων 2018 μέχρι 2021 ή /και εμπίπτουν σε προστατευόμενες περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και προγραμματίζονται να πραγματοποιηθούν στα πλαίσια του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ, θα πρέπει να υποβληθούν οι ανάλογες Μελέτες Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, σύμφωνα με τις διατάξεις των προνοιών των Νόμων του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από ορισμένα έργα, 127(I)/2018 και του περί Προστασίας και Διαχείρισης της Φύσης και της Άγριας Ζωής, 153 (I)/2003 (αν απαιτείται) και τυχόν τροποποιήσεων των εν λόγω νόμων.
  4. Η χωροθέτηση των υπό αναφορά έργων να μη προξενεί σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις, μεταξύ άλλων, στα οικοσυστήματα.
  5. Κατά το σχεδιασμό να αποφεύγεται ο αποκλεισμός στενών λωρίδων γης μεταξύ των νέων έργων και να επιδιώκεται η συνδυασμένη χρήση των χώρων.
  6. Πριν την υλοποίηση των έργων για τα οποία απαιτείται άδεια βάσει του περί της Ενιαίας Διαχείρισης Υδάτων Νόμου του 2010 (Ν. 79(I)/2010) (βασικός και τροποποιητικοί) ή βάσει του περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμου του 2004 (Ν. 13(I)/2004) (βασικός και τροποποιητικοί), να υποβληθούν οι ανάλογες απαιτούμενες αιτήσεις, μελέτες κ.α. σύμφωνα με τις διατάξεις των προνοιών των εν λόγω Νόμων στις Αρμόδιες Αρχές. Για τη συμμόρφωση με τα προαναφερθέντα, ιδιαίτερη προσοχή να δοθεί στο άρθρο 16 του Ν. 13(I)/2004 το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Η χωροθέτηση και ο σχεδιασμός των υπό αναφορά έργων να μη προξενεί σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις και να αποφεύγονται λύσεις που δεν συνάδουν με τους στόχους των πιο πάνω Νόμων.
  7. Οι πρακτικές/έργα που θα χρησιμοποιηθούν να εφαρμόζουν τα κριτήρια του Σχεδίου Δράσεως για τις Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις, με στόχο τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και τη διατήρηση της οικονομικής βιωσιμότητας

Ενότητα Β: Γενικοί Όροι

8. Να γίνει προσδιορισμός των ανθρωπογενών πιέσεων και αξιολόγηση των επιπτώσεων στα υδάτινα σώματα κυρίως ως προς την υδροληψία, τη ροή νερού (εκτροπή, ισοζυγίου, μεταφοράς) την ρύπανση, τις σημαντικές μορφολογικές αλλοιώσεις και στην οικολογική ποιότητα σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
9. Να γίνεται παρακολούθηση σε όλα τα υδάτινα σώματα για την κατάσταση διατήρησης των βιολογικών και χημικών δεδομένων, των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών και της δομής και λειτουργίας τους σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.
10. Να γίνεται παρακολούθηση των ποιοτικών στοιχείων κυρίως των βιολογικών υδρόβιων οργανισμών, των υδρομορφολογικών στοιχείων, των μορφολογικών συνθηκών.
11. Να αποφεύγεται κατά προτεραιότητα η δημιουργία νέων ιδιωτικών γεωτρήσεων ή/ και άλλων έργων σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000, στις περιπτώσεις όπου επηρεάζονται αρνητικά είδη και οικοτόποι των Παραρτημάτων I και II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.
12. Να ενσωματωθούν οι πρόνοιες του 3ου ΣΔΛΑΠ στα Σχέδια Δράσης των περιοχών προστασίας οικοτόπων και ειδών.
13. Να αποφευχθεί η υποβάθμιση/απώλεια/κατακερματισμός των οικοτόπων των ειδών που εξαρτώνται από το υδάτινο στοιχείο και κυρίως των απειλούμενων και ενδημικών ειδών (συμπεριλαμβανομένων των βιοτόπων που διαβιούν) και διατήρηση του συνολικού αριθμού των σπονδυλωτών ειδών.
14. Να μην επιτρέπεται η φύτευση χωροκατακτητικών ξένων ειδών, ενώ τυχόν αποκατάσταση οικοτόπων με φυτεύσεις (ιθαγενή/αυτοφυή είδη) σε υδάτινα σώματα να γίνεται κατόπιν

- συνεννόησης με τα αρμόδια Τμήματα (Τμήμα Περιβάλλοντος και Τμήμα Δασών) και να γίνει προσπάθεια διαφύλαξης της βιοποικιλότητας των οικοσυστημάτων (οικότοποι και είδη).
15. Να αποφεύγονται οι επεμβάσεις και υδρολογικές/υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (εκχερνώσεις με μπουλντόζα, επιστρώσεις με μπετόν, κτλ.), σε κοίτες και πρηνή ποταμών και ρεμάτων και η αποψίλωση της βλάστησης.
  16. Να αποφεύγεται, ως θέμα προτεραιότητας το σφράγισμα εδάφους (τσιμέντωση) με μπετόν των ρεμάτων και ποταμών καθώς και το μπάζωμά τους και η υδρολογική αλλοίωση (εκτροπή κτλ).
  17. Να αποφεύγεται η υπογειοποίηση των ποταμών και, κατά γενική αρχή, να διατηρείται και να προωθείται ενεργά η απρόσκοπτη ροή των υδάτινων σωμάτων.
  18. Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του διατιθέμενου μετά από επεξεργασία νερού για ανθρώπινη κατανάλωση να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 98/33/ΕΚ σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.
  19. Να διασφαλιστεί η οικολογική παροχή κατάντη των υφιστάμενων φραγμάτων όπως ορίζεται στο ΣΔΛΑΠ, καθώς και κατά την πιθανή αδειοδότηση νέων φραγμάτων να διασφαλίζεται η οικολογική παροχή κατάντη με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να προστατεύεται το ποτάμιο, παραποτάμιο, παράκτιο και θαλάσσιο οικοσύστημα και η δομή και οι λειτουργίες τους και να μην υποβαθμίζεται η κατάσταση (ποιοτική και ποσοτική) των υπόγειων υδροφορέων.
  20. Εξασφάλιση κατάλληλης προστασίας για την αποφυγή υποβάθμισης της ποιότητας των υδάτων με σκοπό τη μείωση του βαθμού επεξεργασίας για την παραγωγή πόσιμου νερού.
  21. Να καταρτιστεί πρόγραμμα δράσης για την αντιμετώπιση των ομβρίων απορροών από οικιστικές περιοχές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις με σκοπό την προστασία των υδάτων.
  22. Να γίνει διενέργεια προγράμματος παρακολούθησης των χημικών- φυσικοχημικών παραμέτρων των υδάτινων σωμάτων εφήμερης ροής, καθώς και των ιζημάτων τους, εναρμονισμένο με τις σχετικές μεθοδολογικές απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα.
  23. Να εξασφαλιστεί η συνέργεια του προγράμματος παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων και το πρόγραμμα αποκατάστασης των εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων των εξορυκτικών αποβλήτων, με στόχο τη βελτίωση της χημικής κατάστασης υδάτινων σωμάτων που εμφανίζονται με κατάσταση κατώτερη της καλής.
  24. Να υλοποιηθεί ειδικό πρόγραμμα εντατικής παρακολούθησης Ni (νικελίου) στον ποταμό Κούρη με σκοπό τη χρονική και χωρική καταγραφή των υψηλών συγκεντρώσεων.
  25. Να γίνει παρακολούθηση της εξέλιξης της χημικής κατάστασης του υδάτινου σώματος Αργάκι της Λίμνης για την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την αποτελεσματικότητα των έργων αποκατάστασης του Μεταλλείου Λίμνης στην κατάσταση των υδάτων και αξιοποίησή τους σε αντίστοιχα έργα σε άλλες περιοχές.
  26. Να υλοποιηθούν τα μέτρα για αποκατάσταση των υποβαθμισμένων Υδάτινων Σωμάτων και ανάλυση της συνεχούς υποβάθμισης τους, με στόχο τη βελτίωση των συστημάτων υπόγειου ύδατος που βρίσκονται σε κακή χημική ή κακή ποσοτική κατάσταση μέσω της εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων (14 εξαίρέσεις). Να μη γίνει υποβάθμιση των συστημάτων υπόγειου ύδατος, που βρίσκονται σε καλή κατάσταση όπως προβλέπεται στους στόχους του 3ου ΣΔΛΑΠ.
  27. Για τις ευπρόσβλητες ζώνες σε νιτρορύπανση να συνεχιστεί το πρόγραμμα μείωσης της και να γίνει μείωση της ρύπανσης των υδάτων που προέρχεται από νιτρικά γεωργικής προέλευσης, για την αποφυγή επιπλέον ρύπανσης, σύμφωνα με την Οδηγία 1991/671/ΕΟΚ.
  28. Να ολοκληρωθεί ο καθορισμός των ζωνών προστασίας για το σύνολο των σημείων υδροληψίας υπογείου νερού για υδρευτικούς σκοπούς.
  29. Να αναβαθμιστεί το μητρώο καταγραφής των σημείων απόληψης των υπογείων υδάτων.
  30. Να γίνει προσπάθεια για υλοποίηση έργων αύξησης της χρήσης ανακυκλωμένου νερού στη γεωργία (κατασκευή δεξαμενών χειμερινής αποθήκευσης, έργα για τη διανομή και διάθεση νερού).

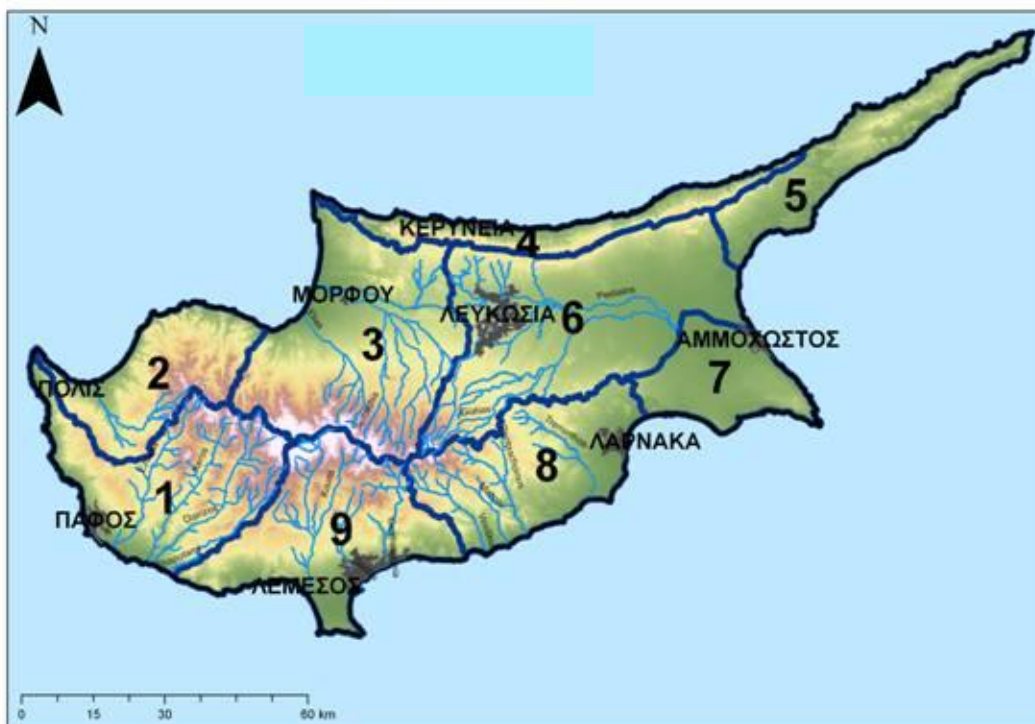
2. ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΕΚΑΝΗΣ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Στο παρόν κεφάλαιο δίνονται βασικά στοιχεία για τα χαρακτηριστικά της ΠΛΑΠ Κύπρου τα οποία επηρεάζουν ή επηρεάζονται από τη διαθεσιμότητα ή/και την κατάσταση των υδατικών πόρων της Νήσου.

2.1 Λεκάνες Απορροής

Σε εφαρμογή του Άρθρου 3, ολόκληρη η νήσος Κύπρος έχει θεωρηθεί ως μια ΠΛΑΠ αποτελούμενη από όλες τις 70 κύριες λεκάνες απορροής. Η περιοχή που ελέγχεται από την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας περιλαμβάνει 47 κύριες λεκάνες απορροής.

Υδρογραφικά, το νησί της Κύπρου είναι υποδιαιρεμένο σε 9 υδρολογικές περιοχές:

2.2 Φυσικά Χαρακτηριστικά

Η Κύπρος είναι νησιώτικη χώρα της ανατολικής Μεσογείου, μέλος της ΕΕ, βρίσκεται ανατολικά της Ελλάδας (ανατολικά 270 km των ακτών της Κρήτης, της Ρόδου και του Καστελόριζου), νότια της Τουρκίας (70 km από τις τουρκικές ακτές) και δυτικά της Συρίας (110 km από τις συριακές ακτές). Συγκεκριμένα, η Κύπρος βρίσκεται μεταξύ των παραλλήλων 34°33' και 35°42' Β και των μεσημβρινών 32°16' και 34°35' Α. Καταλαμβάνει έκταση 9.251 km² (από τα οποία 5.760 km² βρίσκονται σε περιοχή όπου ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας) και είναι το τρίτο μεγαλύτερο σε έκταση νησί της Μεσογείου μετά τη Σικελία και τη Σαρδηνία. Έχει μέγιστο

μήκος 225 km (απόσταση μεταξύ των ακρωτηρίων Δρέπανο και Απόστολος Ανδρέας) και πλάτος 94km (απόσταση μεταξύ των ακρωτηρίων Κορμακίτη και Γάτας). Το συνολικό μήκος των ακτών της είναι 772 km.

Στη μορφολογία της Κύπρου κυριαρχούν οι πιο κάτω μορφολογικές ενότητες:

- η οροσειρά του Τροόδους, που βρίσκεται στο κεντρικο-δυτικό μέρος του νησιού με την ψηλότερη βουνοκορφή της, τον Όλυμπο να έχει ύψος 1.951 m πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας,
- η οροσειρά του Πενταδάκτυλου που έχει σχετικά μικρό πλάτος και εκτείνεται κατά μήκος των βορείων ακτών του νησιού με κορυφές μέχρι και 1.000 m ύψος,
- η κεντρική πεδιάδα της Μεσαορίας την οποία διασχίζουν δυο ποταμοί ο Πεδιαίος κι ο Γιαλιάς. Η πεδιάδα Μεσαορίας βρίσκεται μεταξύ των οροσειρών του Τροόδους και του Πενταδακτύλου και έχει γενικά χαμηλό υψόμετρο,
- οι παράλιες πεδιάδες και κοιλάδες κατά μήκος των ακτών.

Η Κύπρος έχει έντονο μεσογειακό κλίμα με την τυπική εποχιακή μεταβολή να σημειώνεται έντονα σε σχέση με τη θερμοκρασία και τη βροχόπτωση. Τα ύψη βροχόπτωσης μεταβάλλονται με το γεωγραφικό μήκος αλλά και με το υψόμετρο. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Τμήματος Μετεωρολογίας η μέση ετήσια βροχόπτωση στην Κύπρο είναι περίπου 474 mm (μέση τιμή για την περίοδο 1980-2022). Η μέση ετήσια βροχόπτωση στις νοτιοδυτικές προσήνεμες περιοχές της οροσειράς του Τροόδους αυξάνεται από 450 mm περίπου στους πρόποδες σε 1,100 mm στην κορυφή του Ολύμπου. Στις υπήνεμες πλαγιές η βροχόπτωση ελαττώνεται σταθερά κατεβαίνοντας προς τα βόρεια και τα ανατολικά με τιμές μεταξύ 300 mm και 350 mm στην κεντρική πεδιάδα και τις πεδινές νοτιοανατολικές περιοχές. Η οροσειρά του Πενταδακτύλου στο βόρειο τμήμα του νησιού προκαλεί σχετικά μικρή αύξηση στη βροχόπτωση που φτάνει στα 550 mm στις κορυφογραμμές της. Εκτός της χωρικής μεταβολής, η ετήσια βροχόπτωση παρουσιάζει και εξαιρετικά υψηλή χρονική μεταβλητότητα. Κατά μέσον όρο το 80% με 85% της βροχόπτωσης επιστρέφει στην ατμόσφαιρα σαν εξατμισοδιαπνοή, ποσοστό που είναι δυνατόν να φθάνει το 95% τα ξηρότερα έτη. Αυτό σημαίνει πως, σε ότι αφορά την ετήσια συνεισφορά στους υδατικούς πόρους, η μεταβλητότητα της βροχόπτωσης ενισχύεται και από την αύξηση του ποσοστού απώλειας προς την ατμόσφαιρα όσο το ύψος βροχόπτωσης μικραίνει. Αποτέλεσμα είναι τα ξηρά έτη οι όγκοι νερού που προστίθενται στους πόρους να είναι υποπολλαπλάσιοι αυτών των μέσων ετών.

Από πλευράς επιφανειακής απορροής, καθοριστικός παράγων είναι ο ορεινός όγκος του Τροόδους από τον οποίο ξεκινούν πολυάριθμοι μεγάλοι και μικροί ποταμοί. Το σύνολο των 25 σημαντικών, από πλευράς απορροής, ποταμών και ρεμάτων πηγάζει από τον ορεινό όγκο του Τροόδους. Μέρος αυτών των απορροών αποτελεί και τμήμα της τροφοδοσίας των υδροφορέων. Υδρογραφικά, το νησί της Κύπρου είναι υποδιαιρεμένο σε 9 υδρολογικές περιοχές.

Από τα 22 οριοθετημένα Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ) στις ελεύθερες περιοχές, τα 21 είτε οριοθετούνται εντός του αναπτύγματος του ορεινού όγκου του Τροόδους, είτε τροφοδοτούνται απευθείας από απορροές που προέρχονται από αυτό. Εξαιρέση αποτελεί το ΣΥΥ των Κοκκινοχωρίων (CY-1) στην επαρχία Αμμοχώστου. Ωστόσο και αυτό, όμως σε μικρότερο βαθμό, τροφοδοτείται από τον ποταμό Γιαλιά που πηγάζει από τον ορεινό όγκο Τρόοδος.

Η φυσική τροφοδοσία των ΣΥΥ που βρίσκονται στην περιοχή όπου ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανέρχεται περίπου σε $250 \times 10^6 \text{m}^3$ ετησίως (περίοδος

2008-2013). Στη φυσική τροφοδοσία προστίθενται και οι όγκοι τεχνητού εμπλουτισμού στην περιοχή Γερμασόγειας με νερό από το ομώνυμο φράγμα και στην περιοχή της Έζουσας, όπου μέσω του αντίστοιχου εμπλουτιστικού έργου γίνεται αξιοποίηση του επεξεργασμένου νερού της ΕΕΛ Πάφου και οι όγκοι τεχνητού εμπλουτισμού περιοχής Ακρωτηρίου.

2.3 Ανθρωπογενή Χαρακτηριστικά

2.3.1 Πληθυσμός και ανάπτυξη

2.3.1.1 Διοικητική διάρθρωση

Η Κύπρος ανακηρύχθηκε ανεξάρτητη Δημοκρατία στις 16 Αυγούστου 1960 και έχει προεδρικό σύστημα διακυβέρνησης. Από το 1974, περίπου 37% του εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας βρίσκεται υπό Τουρκική κατοχή. Στις κατεχόμενες αυτές περιοχές η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

Διοικητικά η Κύπρος είναι διαιρεμένη σε έξι (6) Επαρχίες. Η διοικητική πρωτεύουσα κάθε Επαρχίας είναι ο ομώνυμος Δήμος (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος, Αμμόχωστος και Κερύνεια). Κάθε Επαρχίας προϊστάται ο Έπαρχος, ο οποίος είναι ανώτερος δημόσιος υπάλληλος υπαγόμενος στο Υπουργείο Εσωτερικών. Οι Επαρχιακές Διοικήσεις, πέραν του θεσμικού ρόλου που έχουν σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Κοινοτήτων Νόμου του 1999, συντονίζουν, καθοδηγούν και υλοποιούν έργα ανάπτυξης στις κοινότητες.

Θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης χειρίζονται οι Δήμοι και οι Κοινότητες. Οι Δήμοι (33) καλύπτουν ποσοστό 65% περίπου του πληθυσμού, ενώ οι Κοινότητες το υπόλοιπο μέρος του πληθυσμού.

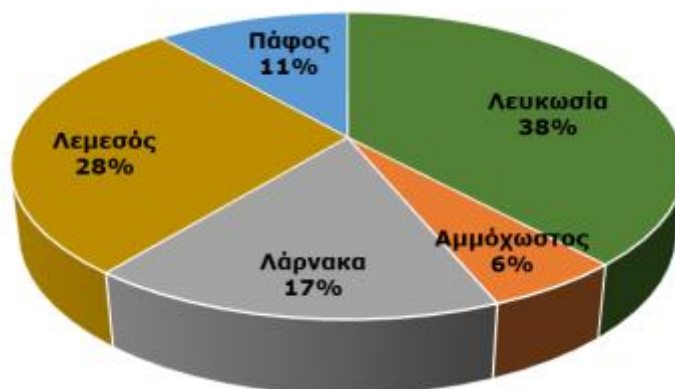
Ο περί Δήμων Νόμος ψηφίστηκε από τη Βουλή το 1985. Μετά την τουρκική εισβολή το 1974 και την κατοχή του βορείου τμήματος της Κύπρου από την Τουρκία, εννέα (9) Δήμοι έπαψαν να ασκούν τις συνηθισμένες δημοτικές εξουσίες και αρμοδιότητες, διατηρούν όμως τη νομική τους υπόσταση στις ελεύθερες περιοχές της Δημοκρατίας, όπου έχουν προσωρινά την έδρα τους.

Εκτός από τους Δήμους, ο άλλος τύπος πρώτου βαθμού Αρχών Τοπικής Διοίκησης στην Κύπρο είναι τα Κοινοτικά Συμβούλια και τα Συμβούλια Συμπλέγματος Κοινοτήτων με αρμοδιότητες γενικά παρόμοιες με αυτές των Δήμων, αλλά με μικρότερη αυτοτέλεια. Τα Κοινοτικά Συμβούλια και τα Συμβούλια Συμπλέγματος Κοινοτήτων απαριθμούνται στις ελεύθερες περιοχές σε 353, και εκπροσωπούν περίπου το 35% του πληθυσμού και το 90% της εδαφικής έκτασης της Κύπρου.

2.3.1.2 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά αποτελέσματα, ο πληθυσμός στις ελεγχόμενες από το Κράτος περιοχές της Κύπρου κατά την 1^η Οκτωβρίου 2021 ανήλθε στις 918.100, παρουσιάζοντας αύξηση 9,2% σε σύγκριση με τα αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού 2011 (840.400). Ο συνολικός πληθυσμός που καταγράφηκε το έτος 2011 είχε σημειώσει αύξηση 21,9% από το 2001.

Ο πληθυσμός που καταγράφηκε στην επαρχία Λευκωσίας ήταν 351.600 άτομα και αποτελούσε ποσοστό 38% στον συνολικό πληθυσμό, στην επαρχία Λεμεσού 258.900 (28%), στην επαρχία Λάρνακας 154.200 (17%), στην επαρχία Πάφου 101.900 (11%) και στην επαρχία Αμμοχώστου 51.500 (6%).

Σχήμα 2-1: Ποσοστιαία μεταβολή πληθυσμού ανά επαρχία

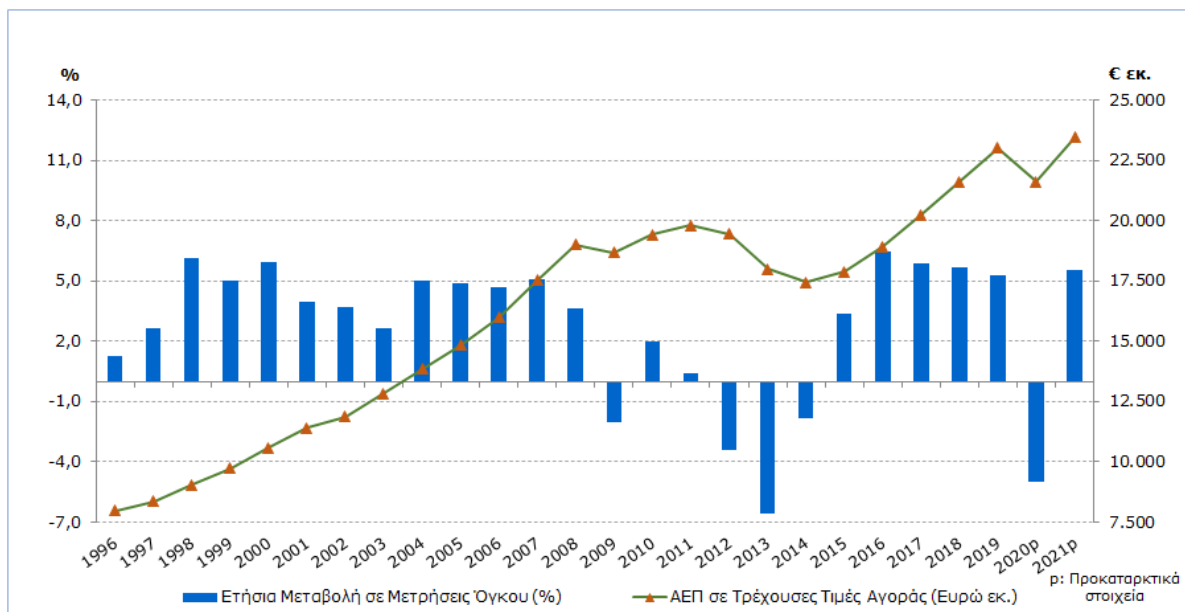
Ο συνολικός αριθμός ξένων υπηκόων ανέρχεται στις 193.300 και αντιστοιχεί στο 21,1% του συνολικού πληθυσμού. Η επαρχία Πάφου κατέχει το μεγαλύτερο ποσοστό ξένων υπηκόων ως προς τον συνολικό πληθυσμό της επαρχίας (38%). Στην επαρχία Λεμεσού το ποσοστό ξένων ανέρχεται στο 20,5% και στην επαρχία Λάρνακας στο 18,9%. Στις επαρχίες Αμμοχώστου και Λευκωσίας οι ξένοι υπήκοοι αποτελούν το 18,6% και 17,9% του πληθυσμού της επαρχίας, αντίστοιχα [<https://www.cystat.gov.cy/ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ 2021>].

2.3.2 Οικονομική και Παραγωγική δομή

2.3.2.1 Γενικά Οικονομικά Στοιχεία

Ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2022 είναι θετικός και υπολογίζεται σε 5,8% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2021. Μετά τη διόρθωση του ΑΕΠ ως προς τις εποχικές διακυμάνσεις και τις εργάσιμες μέρες, ο ρυθμός ανάπτυξης υπολογίζεται στο 6,1%.

Ο θετικός ρυθμός ανάπτυξης του ΑΕΠ οφείλεται κυρίως στους τομείς: "Ξενοδοχεία και Εστιατόρια", "Μεταφορές και Αποθήκευση", "Ενημέρωση και Επικοινωνίες", "Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή μηχανοκινήτων οχημάτων", "Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία", "Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών" [<https://www.cystat.gov.cy/Ρυθμός Ανάπτυξης Α.Ε.Π.>].

Σχήμα 2-2: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

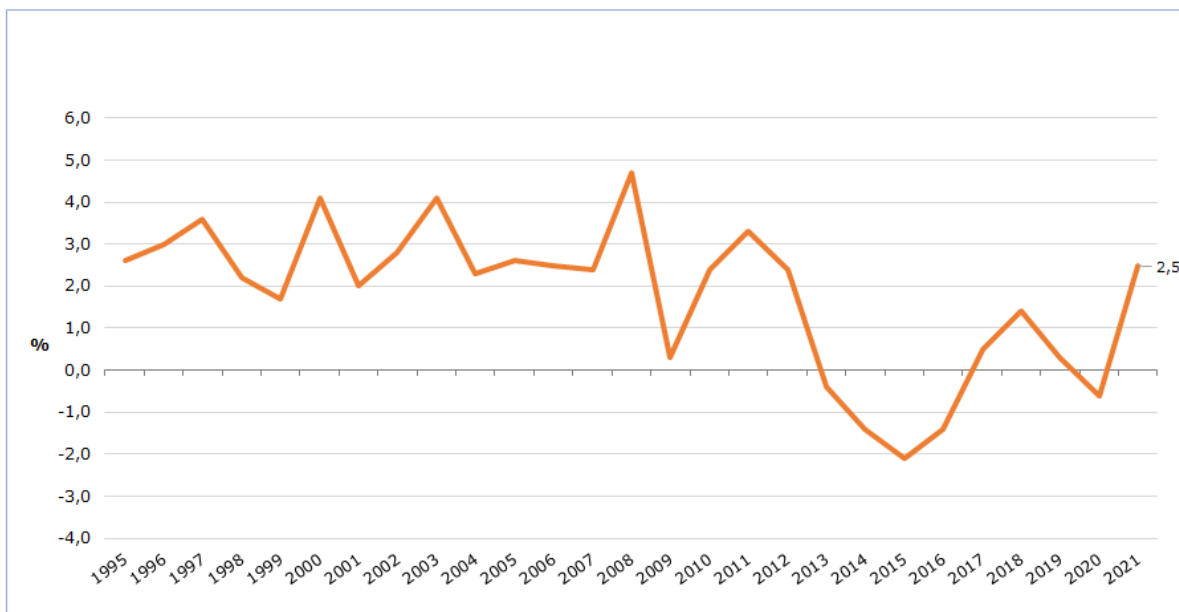
Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Αύγουστο 2022 μειώθηκε κατά 0,29 μονάδες και έφτασε στις 113,34 μονάδες σε σύγκριση με 113,63 μονάδες τον Ιούλιο 2022. Ο πληθωρισμός τον Αύγουστο 2022 αυξήθηκε με ρυθμό 8,9%.

Για την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2022, ο ΔΤΚ σημείωσε αύξηση 8,3% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Οι μεγαλύτερες μεταβολές στις οικονομικές κατηγορίες συγκριτικά με τον Αύγουστο του 2021 καταγράφηκαν στον Ηλεκτρισμό με ποσοστό 62,0% και στα Πετρελαιοειδή με ποσοστό 31,6%. Σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, η μεγαλύτερη αρνητική μεταβολή παρουσιάστηκε στα Πετρελαιοειδή με ποσοστό 7,3%.

Συγκριτικά με τον Αύγουστο του 2021, οι μεγαλύτερες μεταβολές παρατηρήθηκαν στις κατηγορίες Στέγαση, Ύδρευση, Ηλεκτρισμός και Υγραέριο (28,5%) και Μεταφορές (19,7%) [<https://www.cystat.gov.cy/el/64955>].

Σχήμα 2-3: Ετήσιος Πληθωρισμός

ΠΗΓΗ: <https://www.cystat.gov.cy/Δείκτες τιμών>

2.3.2.2 Αγροτική οικονομία

Η αγροτική οικονομία, βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο που οφείλεται στο νέο οικονομικό περιβάλλον που έχει δημιουργηθεί ως αποτέλεσμα της πλήρους ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και του αρχικού σταδίου που προηγήθηκε. Μετά την ένταξη στην ΕΕ, η κυπριακή οικονομία προσαρμόζεται συνεχώς στο νέο οικονομικό περιβάλλον και τον έντονο διεθνή ανταγωνισμό. Η συνεχιζόμενη απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου και η επέκταση των συμφωνιών ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της ΕΕ και των μεσογειακών χωρών εταίρων (στο πλαίσιο της ευρω-μεσογειακής εταιρικής σχέσης), εντείνουν την ανταγωνιστική πίεση στον κυπριακό γεωργικό τομέα, λόγω της ομοιότητας στη γεωργική παραγωγή τόσο μεταξύ της Κύπρου και των μεσογειακών χωρών της ΕΕ, όσο και μεταξύ της Κύπρου και των μεσογειακών χωρών εταίρων.

Η συμμετοχή της γεωργίας, της δασοκομίας και της μεταποιητικής βιομηχανίας τροφίμων, στην οικονομία της Κύπρου, είναι πολύ σημαντική. Ο γεωργικός τομέας εξακολουθεί να είναι απαραίτητος για την κυπριακή οικονομία σε θεμελιώδεις πτυχές της που σχετίζονται με:

- την κοινωνική συνοχή,
- τη διατήρηση της ζωής στην ύπαιθρο και την παράδοση,
- την ασφάλεια των τροφίμων,
- την απασχόληση και
- τα μορφολογικά και τοπιολογικά χαρακτηριστικά της Κύπρου.

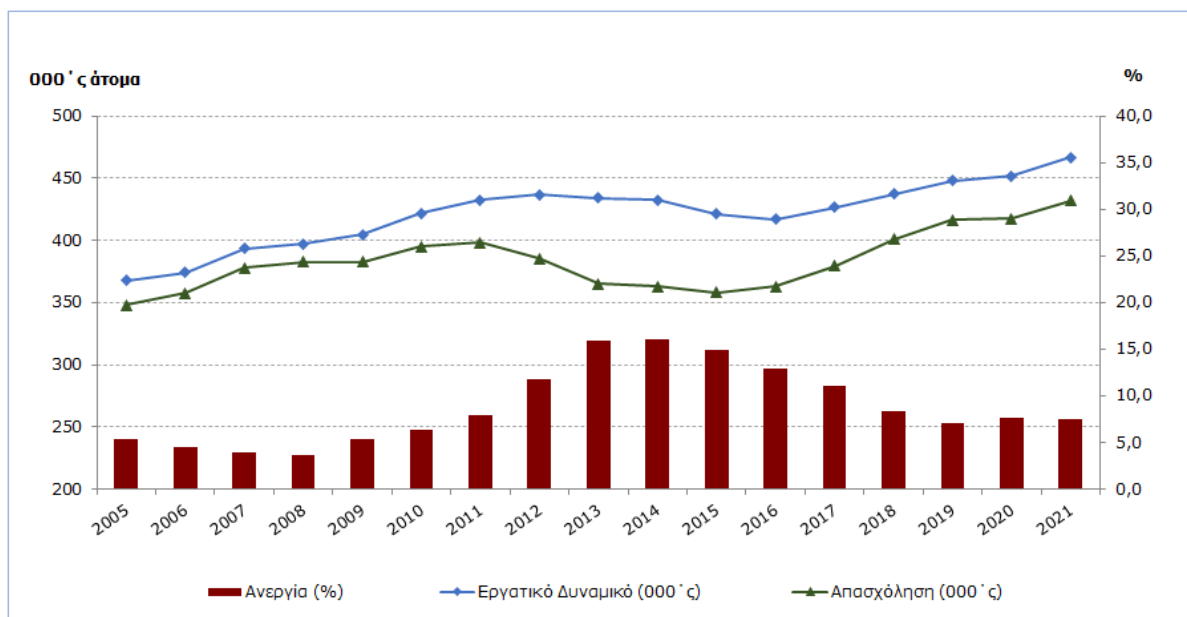
Αν ληφθούν υπόψη οι συνδεόμενες και οι συνεπαγόμενες οικονομικές δραστηριότητες που επηρεάζεται από τον κλάδο της γεωργίας, της δασοκομίας και των τροφίμων, και όχι απλώς οι οικονομικές δραστηριότητες του πρωτογενή τομέα, εκτιμάται ότι, η συνολική συνεισφορά της γεωργίας στην οικονομία της Κύπρου είναι μεγάλη.

2.3.2.3 Αγορά Εργασίας – Απασχόληση

Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού για το 2^ο τρίμηνο του 2022, το εργατικό δυναμικό ανήλθε σε 482.385 άτομα ή 65,1% του πληθυσμού (άνδρες 71,2%, γυναίκες 59,5%) σε σύγκριση με 466.525 άτομα (63,9%) το αντίστοιχο τρίμηνο του 2021.

Ο αριθμός των απασχολούμενων ήταν 449.482 άτομα και το ποσοστό απασχόλησης 60,6% (άνδρες 66,9%, γυναίκες 54,9%) σε σύγκριση με 427.300 άτομα (58,5%) το αντίστοιχο τρίμηνο του 2021.

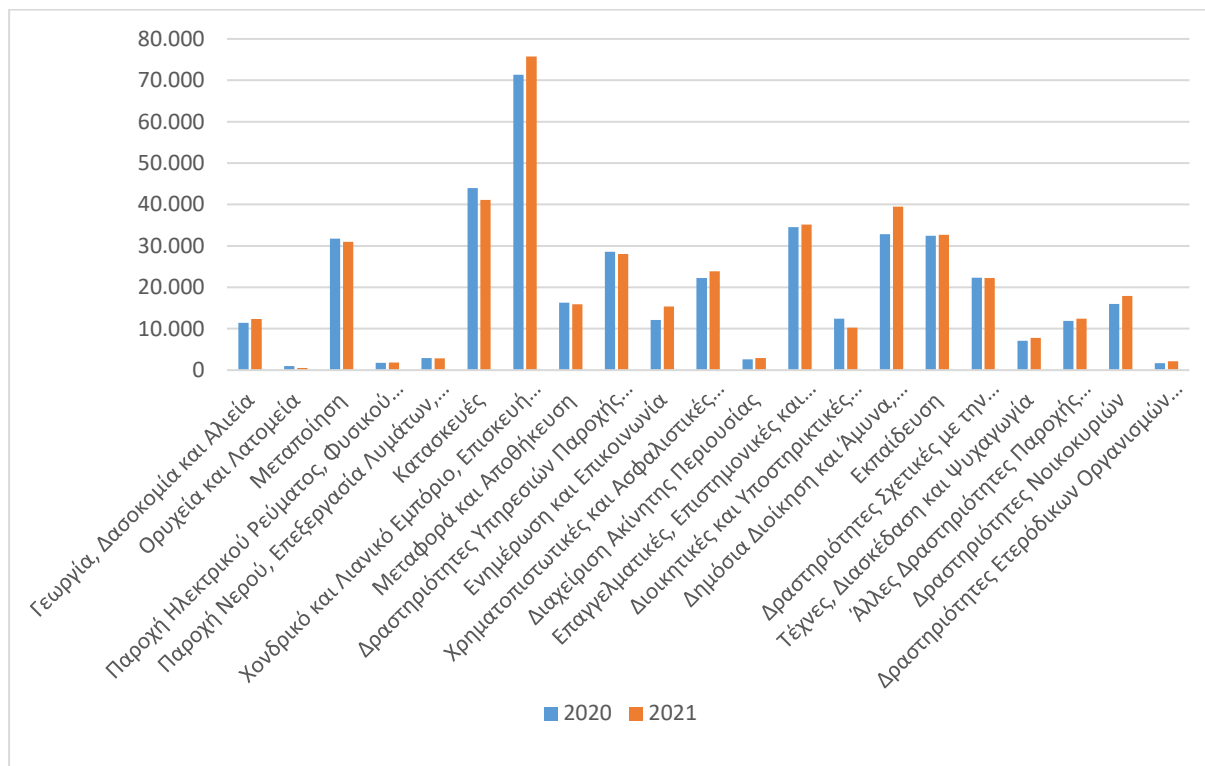
Ο αριθμός των ανέργων ανήλθε σε 32.903 άτομα και το ποσοστό ανεργίας σε 6,8% του εργατικού δυναμικού (άνδρες 6,0%, γυναίκες 7,8%) σε σύγκριση με 39.224 άτομα (8,4%) το αντίστοιχο τρίμηνο του 2021.

Σχήμα 2-4: Εργατικό δυναμικό, απασχόληση και ποσοστό ανεργίας

ΠΗΓΗ : <https://www.cystat.gov.cy/el/SubthemeStatistics?id=43>

Το ποσοστό ανεργίας στην Κύπρο, το Σεπτέμβριο του 2021 (στοιχεία εποχικά διορθωμένα) **μειώθηκε στο 3,6%** σε σχέση με 9,1% τον αντίστοιχο μήνα του 2020 συνεχίζοντας έτσι τη σημαντική πτωτική πορεία που άρχισε από τον Ιούλιο του 2021. Σημειώνεται ότι ο Σεπτέμβριος είναι ο τρίτος διαδοχικά μήνας που η Κύπρος καταγράφει ποσοστό ανεργίας που αντιστοιχεί σε ποσοστό πλήρους απασχόλησης.

Σχήμα 2-5: Απασχόληση κατά οικονομική δραστηριότητα, 2020-2021

Το ποσοστό αυτό είναι κατά πολύ χαμηλότερο από το μέσο όρο της Ευρωζώνης και συγκριτικά ανάμεσα στα πιο χαμηλά ανάμεσα στα Κράτη Μέλη. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό ανεργίας της Ευρωζώνης ανήλθε στο 7,4% το Σεπτέμβριο του 2021, σε σύγκριση με 8,6% τον αντίστοιχο μήνα του 2020 [[https://mof.gov.cy/Στατιστικά στοιχεία για την ανεργία – Σεπτέμβριος 2021](https://mof.gov.cy/Στατιστικά_στοιχεία_για_την_ανεργία_–_Σεπτέμβριος_2021)].

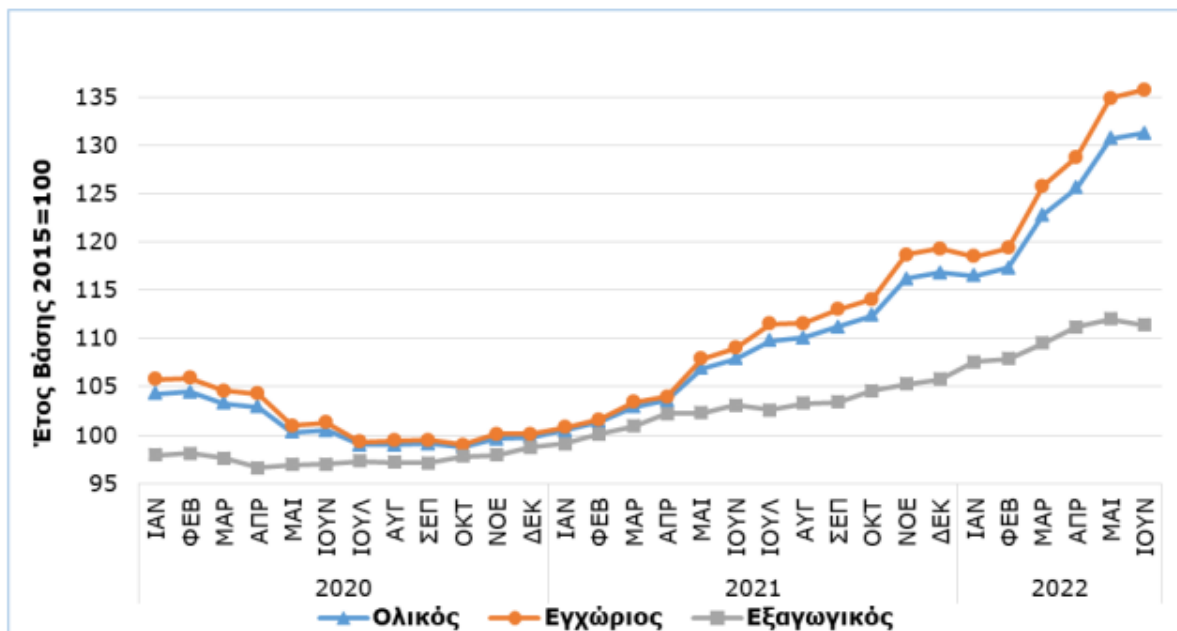
2.3.2.4 Βιομηχανία

Ο Δείκτης Τιμών Παραγωγού στη Βιομηχανία για τον μήνα Ιούνιο 2022 έφτασε στις 131,3 μονάδες (βάση 2015=100), σημειώνοντας αύξηση 0,5% σε σύγκριση με τον Μάιο 2022. Όσον αφορά τη μεταβολή σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους, παρατηρείται αύξηση 21,7%. Για την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου 2022, ο δείκτης σημείωσε αύξηση 19,4% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2021.

Τον Ιούνιο 2022 σε σύγκριση με τον Μάιο 2022 ο δείκτης παρέμεινε σταθερός στον τομέα της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, ενώ σημείωσε αύξηση στους τομείς των μεταλλείων και λατομείων κατά 3,8% και της μεταποίησης κατά 1,1%. Στον τομέα της παροχής νερού και ανάκτησης υλικών σημειώθηκε μείωση 6,1%. Όσον αφορά τις μεταβολές σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους, έχουν παρατηρηθεί αυξήσεις σε όλους τους τομείς, ως εξής: παροχή ηλεκτρικού ρεύματος 51,8%, παροχή νερού και ανάκτηση υλικών 15,6%, μεταποίηση 13,7% και μεταλλεία και λατομεία 10,5%.

Κατά μεταποιητικό κλάδο, τον Ιούνιο 2022 σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους καταγράφηκαν αυξήσεις σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες, με τις σημαντικότερες να παρουσιάζονται στην παραγωγή βασικών μετάλλων και κατασκευή μεταλλικών προϊόντων (30,7%),

στη βιομηχανία ξύλου (24,3%), στην παραγωγή άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων (20,5%), στην κατασκευή προϊόντων από ελαστικό και πλαστικές ύλες (20,4%), στην κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού, μηχανοκίνητων οχημάτων και λοιπού εξοπλισμού μεταφορών (14,6%) και στην κατασκευή χαρτιού και προϊόντων από χαρτί και εκτυπώσεις (13,3%).

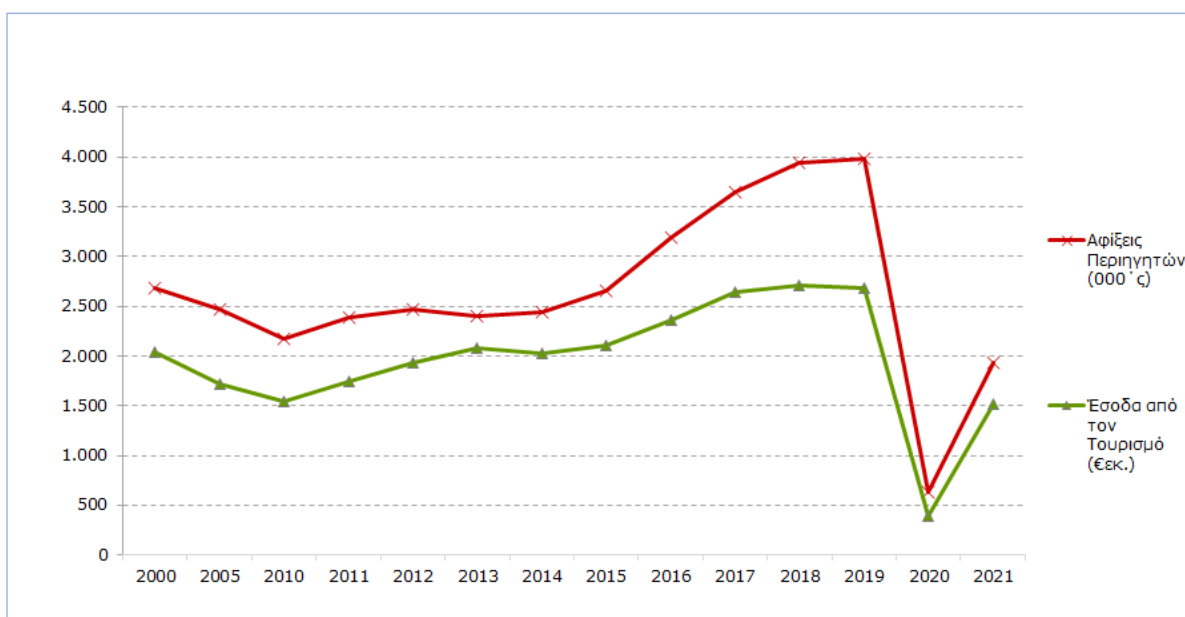

Σχήμα 2-6: Δείκτης τιμών παραγωγού στη Βιομηχανία, 2020-2022

ΠΗΓΗ : <https://www.cystat.gov.cy/el/PressRelease?id=65349>

2.3.2.5 Τουρισμός

Ο τουρισμός παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία της Κύπρου και από το 1960 η Κύπρος έγινε ένα από τα κυριότερα τουριστικά κέντρα της Μεσογείου. Στην τουριστική της ανάπτυξη συντέλεσε η γεωγραφική της θέση και οι κλιματολογικές συνθήκες.

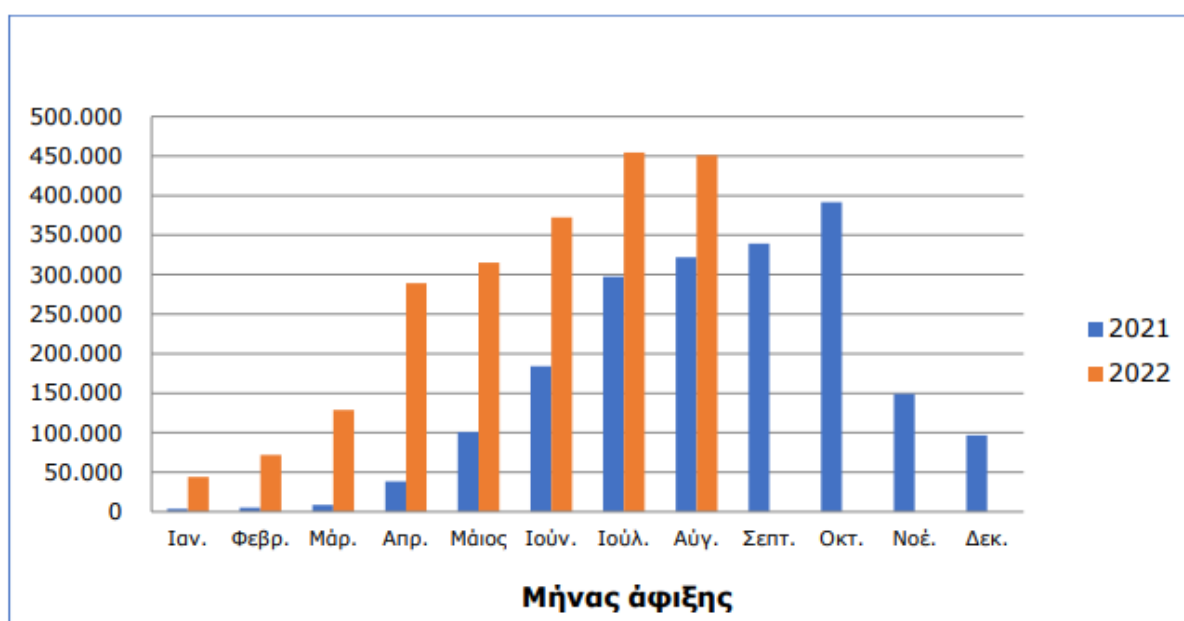

Σχήμα 2-7: Συνολικές αφίξεις τουριστών την περίοδο 2000-2021

ΠΗΓΗ : <https://www.cystat.gov.cy/el/SubthemeStatistics?id=51>

Οι αφίξεις τουριστών τον Αύγουστο 2022 ανήλθαν σε 451.133 σε σύγκριση με 321.858 τον Αύγουστο 2021, σημειώνοντας αύξηση 40,2%. Για την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2022, οι αφίξεις τουριστών ανήλθαν σε 2.127.172 σε σύγκριση με 960.150 την αντίστοιχη περίοδο του 2021, με 424.850 την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2020, καθώς και με 2.735.839 αφίξεις κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Αυγούστου 2019.

Οι αφίξεις από το Ηνωμένο Βασίλειο υπήρξαν η κυριότερη πηγή τουρισμού για τον Αύγουστο 2022, αφού αποτέλεσαν το 41,2% (186.002) των συνολικών αφίξεων, οι αφίξεις από το Ισραήλ το 9,6% (43.326), οι αφίξεις από την Πολωνία το 5,2% (23.557), οι αφίξεις από τη Γερμανία το 4,7% (21.306), οι αφίξεις από τη Σουηδία το 4,2% (18.759), οι αφίξεις από την Ελλάδα το 3,1% (13.991) και οι αφίξεις από τη Γαλλία το 3,0% (13.365).

Σχήμα 2-8: Μηνιαία κατανομή αφίξεων τουριστών την περίοδο 2000-2021

ΠΗΓΗ: <https://www.cystat.gov.cy/el/PressRelease?id=65003>

Με βάση τα αποτελέσματα της Έρευνας Ταξιδιωτών που διενεργεί η Στατιστική Υπηρεσία, τα έσοδα από τον τουρισμό τον Μάιο 2022 έφθασαν τα €221,0 εκ. σε σύγκριση με €76,7 εκ. που καταγράφηκαν κατά τον Μάιο 2021.

Για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2022, τα έσοδα από τον τουρισμό υπολογίζονται σε €543,0 εκ. σε σύγκριση με €123,0 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2021, καθώς και €115,3 εκ. την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2020.

2.4 Υδατικοί Πόροι και Κύριες Χρήσεις Νερού

Το νερό αποτελούσε πάντοτε πόρο σε έλλειψη στην Κύπρο. Κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας (1192-1571 μ.Χ.) γινόταν αποθήκευση του νερού της βροχής και αντλήσεις από πηγάδια (λαούμια). Αυτό συνεχίστηκε και κατά την τουρκοκρατία (1571-1878 μ.Χ.).

Η συστηματική διαχείριση των νερών ξεκίνησε κατά την περίοδο της βρετανικής αποικιοκρατίας (1878-1960), με πρώτο μέλημα την ύδρευση και στην συνέχεια την άρδευση. Το 1896 ιδρύθηκε το Τμήμα Δημοσίων Έργων με στόχο και την κατασκευή υδραυλικών έργων. Η περίοδος μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα χαρακτηρίζεται από αποτυχημένες προσπάθειες για την αξιοποίηση των επιφανειακών και υπόγειων υδατικών πόρων. Στην συνέχεια ξεκίνησε μια αυξανόμενα εντατική αξιοποίηση των υπόγειων νερών.

Το 1939 δημιουργήθηκε το Τμήμα Υδατοπρομήθειας και Ανάπτυξης (που το 1955 μετονομάστηκε σε Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων). Στις δεκαετίες του 1940 και 1950 το τμήμα περιορίστηκε στην εκτέλεση μικρών αρδευτικών έργων με φράγματα εκτροπής και μικρές υδατοδεξαμενές ενώ παράλληλα ανορύχθηκαν χιλιάδες γεωτρήσεις.

Αποτέλεσμα ήταν η υπεράντληση των υπόγειων υδατικών πόρων που οδήγησε σε πτώσεις της στάθμης και σταδιακή υφαλμύριση στις παράκτιες περιοχές. Έτσι μετά την ανεξαρτησία, η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε συστηματικά σε μελέτες και κατασκευές πολλών φραγμάτων όπως τα φράγματα Πωμού, Αγίας Μαρίνας, Αργάκας, Λευκάρων, Γερμασόγειας, Πολεμιδίων και Μαυροκόλυμπου. Παράλληλα κατασκευάστηκαν δίκτυα διανομής του νερού ύδρευσης.

Η περίοδος μετά το 1974 χαρακτηρίζεται από την κατασκευή μεγάλων έργων όπως το Αρδευτικό Έργο Πάφου, το Αρδευτικό Έργο Χρυσοχούς, το Σχέδιο Βασιλικού-Πεντάσχοινου, το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης Πιτσιλιάς και, τέλος, το Σχέδιο του Νότιου Αγωγού. Παράλληλα, ενισχύθηκε η υδατοπρομήθεια πόλεων και κοινοτήτων και κατασκευάστηκαν τα διωλιστήρια νερού Χοιροκοιτίας, Κόρνου, Λεμεσού, Τερσεφάνου και Ασπρόκρεμμου.

Οι κύριες πηγές νερού στην Κύπρο είναι:

- τα φράγματα, οι λιμνοδεξαμενές και οι αναβαθμοί,
- τα υπόγεια νερά, μέσω γεωτρήσεων και πηγών,
- οι αφαλατώσεις και
- το ανακυκλωμένο νερό.

Στην Κύπρο έχουν κατασκευαστεί μέχρι σήμερα αναβαθμοί, 108 λιμνοδεξαμενές και φράγματα και σχετικές αναγκαίες υποδομές που αποτελούν τα ΚΥΕ, βλ. συνημμένο πίνακα [[http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/Κατάλογος Ταμιευτήρων Νερού \(φράγματα\)](http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/Κατάλογος_Ταμιευτήρων_Νερού_(φράγματα))].

Πίνακας 2-1 : Φράγματα και εξωποτάμιες δεξαμενές της Κύπρου

A/A	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΟΣ	ΠΟΤΑΜΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΥΨΟΣ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ
1	Κούκλια	1900	-	Χωμάτινο	6	4.545.000
2	Λυθροδόνας (Κάτω)	1945	Κουτσός (Γιαλιάς)	Βαρύτητας	11	32.000
3	Καλό Χωριό Κλήρου	1947	Ακάκι (Σερράχης)	Βαρύτητας	9	82.000

A/A	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΟΣ	ΠΟΤΑΜΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΥΨΟΣ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ
4	Ακρούντα	1947	Γερμασόγεια	Βαρύτητας	7	23.000
5	Γαληνή	1947	Κάμπος	Βαρύτητας	11	23.000
6	Πέτρα	1948	Ατσάς	Βαρύτητας	9	32.000
7	Πέτρα	1951	Ατσάς	Βαρύτητας	9	23.000
8	Λυθροδόντας (Πάνω)	1952	Κουτσός (Γιαλιάς)	Βαρύτητας	10	32.000
9	Καφίζης	1953	Ξερός (Μόρφου)	Βαρύτητας	23	113.000
10	Άγιος Λουκάς	1955	-	Χωμάτινο	3	455.000
11	Γύψου	1955	-	Χωμάτινο	3	100.000
12	Καντού	1956	Ταπάχανα (Κούρης)	Βαρύτητας	15	34.000
13	Πέρα Πεδί	1956	Κρυός (Κούρης)	Βαρύτητας	22	55.000
14	Πύργος	1957	Κατούρης	Βαρύτητας	22	285.000
15	Τριμήκληνη	1958	Κούρης	Βαρύτητας	33	340.000
16	Πρόδρομος	1962	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	10	122.000
17	Μόρφου	1962	Σερράχης	Χωμάτινο	13	1.879.000
18	Λεύκα	1962	Σέτραχος (Μαραθάσας)	Βαρύτητας	35	368.000
19	Κιόνελλι	1962	Αρμυρός (Πεδιαίος)	Χωμάτινο	15	1.045.000
20	Αθαλάσσα	1962	Καλόγυρος (Πεδιαίος)	Χωμάτινο	18	791.000
21	Σωτήρα - (Εμπλουτιστικό)	1962	-	Χωμάτινο	8	45.000
22	Παναγία Αμμοχώστου - (Εμπλουτιστικό)	1962	-	Χωμάτινο	7	45.000
23	Άγιος Γεώργιος - (Εμπλουτιστικό)	1962	-	Χωμάτινο	6	90.000
24	Κανλίκιογιου	1963	Τζινάρ (Πεδιαίος)	Χωμάτινο	19	1.113.000
25	Εμπλουτιστικά Αμμοχώστου	1963	-	Χωμάτινα	8	165.000
26	Παραλίμνι - (Εμπλουτιστικό)	1963	-	Χωμάτινα	5	115.000
27	Αγία Νάπα - (Εμπλουτιστικό)	1963	-	Χωμάτινα	8	55.000
28	Αντιπλημμυρικά Αμμοχώστου	1963	-	Χωμάτινα	5	50.000
29	Αργάκα	1964	Μακούντα	Λιθόρριπτο	41	990.000
30	Μια Μηλιά	1964	Σιμέας (Πεδιαίος)	Χωμάτινο	22	355.000
31	Οβγός	1964	Οβγός	Χωμάτινο	16	845.000
32	Κίτι (Τρέμιθος)	1964	Τρέμιθος	Χωμάτινο	22	1.614.000
33	Αγρός	1964	Λιμνάτης	Χωμάτινο	26	99.000
34	Λιοπέτρι	1964	Ποταμός	Χωμάτινο	18	340.000

A/A	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΟΣ	ΠΟΤΑΜΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΥΨΟΣ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ
35	Άγιος Νικόλαος - (Εμπλουτιστικό)	1964	-	Χωμάτινο	2	1.365.000
36	Λίμνη Παρ/μνίου - (Εμπλουτιστικό)	1964	-	Χωμάτινη	1	1.365.000
37	Λίμνη Αγ. Λουκά - (Εμπλουτιστικό)	1964	-	Χωμάτινη	3	4.545.000
38	Φρέναρος - (Εμπλουτιστικό)	1964	-	Χωμάτινα	5	115.000
39	Δερύνεια - (Εμπλουτιστικό)	1964	-	Χωμάτινο	6	23.000
40	Πολεμίδα	1965	Γαρύλλης	Χωμάτινο	45	3.400.000
41	Αγιά Μαρίνα	1965	Ξερός	Λιθόρριπτο	33	298.000
42	Καλοπαναγιώτης	1966	Σέτραχος (Μαραθάσας)	Χωμάτινο	40	363.000
43	Μαυροκόλυμπος	1966	Μαυροκόλυμπος	Χωμάτινο	45	2.180.000
44	Πομός	1966	Λειβάδι	Λιθόρριπτο	38	860.000
45	Μακράσυκα - (Εμπλουτιστικό)	1966	-	Χωμάτινο	8	195.000
46	Φρέναρος - (Εμπλουτιστικό)	1966	-	Χωμάτινα	7	45.000
47	Αυγόρου - (Εμπλουτιστικό)	1966	-	Χωμάτινα	3	68.000
48	Κοντέα - (Εμπλουτιστικό)	1966	-	Χωμάτινα	5	82.000
49	Ξυλοφάγου - (Εμπλουτιστικό)	1966	-	Χωμάτινα	7	86.000
50	Σωτήρα - (Εμπλουτιστικό)	1966	-	Χωμάτινο	5	32.000
51	Άχνα Μεσανία - (Εμπλουτιστικό)	1967	-	Χωμάτινο	4	90.000
52	Λύση - (Εμπλουτιστικό)	1967	-	Χωμάτινο	7	77.000
53	Άγιος Γεώργιος - (Εμπλουτιστικό)	1967	-	Χωμάτινα	3	68.000
54	Γερμασόγεια	1968	Γερμασόγεια	Χωμάτινο	49	13.500.000
55	Σύγκρασις	1968	Μερικερός	Χωμάτινο	7	1.115.000
56	Ορμίδεια - (Εμπλουτιστικό)	1968	-	Χωμάτινο	5	100.000
57	Άγιος Επίκτητος - (Εμπλουτιστικό)	1968	-	Χωμάτινα	6	34.000
58	Ακανθού - (Εμπλουτιστικό)	1968	-	Χωμάτινο	6	45.000
59	Εμπλουτιστικά Μόρφου	1969	-	Χωμάτινα	5	130.000
60	Βρυσούλλες - (Εμπλουτιστικό)	1969	-	Χωμάτινο	7	140.000
61	Ξυλοτύμβου - (Εμπλουτιστικό)	1969	-	Χωμάτινα	7	50.000

A/A	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΟΣ	ΠΟΤΑΜΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΥΨΟΣ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ
62	Πρωτο/πάδες - (Εμπλουτιστικό)	1970	-	Χωμάτινο	6	90.000
63	Λεύκαρα	1973	Συργάτης (Πεντάσχοινος)	Χωμάτινο/ Λιθόρριπτο	71	13.850.000
64	Μάσαρη (Εμπλουτιστικό)	1973	Σερράχης	Χωμάτινο	15	2.273.000
65	Παλαιχώρι - Καμπί	1973	Ακάκι (Σερράχης)	Βαρύτητας	33	620.000
66	Κυπερούντα Αρ.1*	1974	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	7	50.000
67	Αρακαπάς	1975	Γερμασόγεια	Βαρύτητας	23	129.000
68	Λύμπια (Νέον)	1977	Τρέμιθος	Βαρύτητας	12	220.000
69	Άγιοι Βαβασινιάς Αρ.1*	1980	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	17	55.000
70	Επταγώνεια Αρ.1*	1980	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	16	92.000
71	Χανδριά*	1980	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	35	70.000
72	Μελίνη Αρ.1*	1980	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	22	59.000
73	Πελένδρι *	1980	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	18	123.000
74	Άγιοι Βαβασινιάς	1981	Βασιλικός	Τοξωτό	19	53.000
75	Επταγώνεια Αρ.3*	1981	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	12	65.000
76	Ακαπνού - Επταγώνεια *	1981	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	9	132.000
77	Κάτω Μύλος*	1981	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	23	104.000
78	Επταγώνεια Αρ.2*	1982	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	8	127.000
79	Αρακαπάς Αρ.1*	1982	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	12	192.000
80	Ασπρόκρεμμος	1982	Ξερός Ποταμός	Χωμάτινο	53	52.375.000
81	Ξυλιάτος*	1982	Λαγουδερά (Ελιά)	Λιθόρριπτο	42	1.430.000
82	Αγρίδια*	1983	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	18	59.000
83	Κυπερούντα Αρ. 2*	1983	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	27	273.000
84	Λαγουδερά*	1983	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	36	71.000
85	Ορά *	1983	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	18	62.000
86	Άγιοι Βαβασινιάς Αρ.2*	1984	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	25	43.000
87	Φαρμακάς Αρ.1	1984	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	18	21.000
88	Φαρμακάς Αρ.2*	1984	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	24	61.000

A/A	ΟΝΟΜΑ	ΕΤΟΣ	ΠΟΤΑΜΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΥΨΟΣ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ
89	Αρακαπάς Αρ.2	1984	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	12	120.000
90	Διερώνα	1984	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	24	159.000
91	Χοιροκοιτία	1984	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	16	205.000
92	Έσσω Γαλάτα	1985	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	27	35.000
93	Καλαβασός	1985	Βασιλικός	Λιθόρριπτο	60	17.100.000
94	Διπόταμος	1985	Πεντάσχοινος	Λιθόρριπτο	60	15.500.000
95	Ευρέτου	1986	Σταυρός της Ψώκας	Λιθόρριπτο	70	24.000.000
96	Άχνα	1987	Εξωποτάμιο φράγμα	Χωμάτινο	16	6.800.000
97	Αραδίππου	1987	Παρθενίτης	Βαρύτητας	14	90.000
98	Κούρης	1988	Κούρης	Χωμάτινο	110	115.000.000
99	Βυζακιά	1994	Εξωποτάμιο φράγμα	Χωμάτινο	37	1.690.000
100	Οδού Αρ.1	1996	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	33	32.000
101	Οδού Αρ. 2	1996	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	34	53.000
102	Μελίνη Αρ.2	1996	Εξωποτάμια δεξαμενή	Χωμάτινη	36	97.000
103	Αρμίνου	1998	Διάριζος	Χωμάτινο /Λιθόρριπτο	45	4.300.000
104	Τσακίστρα	2000	Λιμνίτης	Βαρύτητας	23	100.000
105	Ταμασός	2002	Πεδιαίος	Χωμάτινο/Λιθόρριπτο	34	2.800.000
106	Κανναβιού	2005	Έζουσα	Χωμάτινο/Λιθόρριπτο	75	18.000.000
107	Κλήρου-Μαλούντα-Ακάκι	2007	Ακάκι (Σερράχης)	Χωμάτινο	38	2.000.000
108	Σολέας	2010	Εξωποτάμιο φράγμα	Χωμάτινο	56	4.500.000

* Εξωποτάμιες δεξαμενές με επένδυση από μεμβράνη (ύψος 10 m)

** Η χωρ/τα του φράγματος αυξήθηκε το Φεβρουάριο του 1998 από 1.220.000 σε 1.430.000 m³

*** Η χωρ/τα του φράγματος αυξήθηκε τον Ιούλιο του 1998 από 13.700.000 σε 15.500.000 m³

Εξ αυτών τα Μεγάλα ΚΥΕ, που τα διαχειρίζεται το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, είναι:

- Έργο Νότιου Αγωγού¹¹, που περιλαμβάνει:
  - το φράγμα Αρμίνου (με την εκτροπή των ποταμών Διαρίζου και Χαποτάμι), που τροφοδοτεί το φράγμα Κούρη,

¹¹<http://www.moa.gov.cy/moa/WDD/WDD.nsf/All/BF2DD58F09CC3918C225820C00342CA5?OpenDocument>

- το φράγμα Κούρη,
- το εξωποτάμιο φράγμα Άχνας,
- ο το Αρδευτικό Έργο Γερμασόγειας-Πολεμιδίων, που περιλαμβάνει
  - το φράγμα Γερμασόγειας,
  - το φράγμα Πολεμιδίων,
- ο το Αρδευτικό Βασιλικού-Πεντάσχοινου¹², που περιλαμβάνει:
  - το φράγμα Καλαβασού,
  - το φράγμα Διποτάμου (με την εκτροπή Μαρωνίου),
  - το φράγμα Λευκάρων,

Τα πιο πάνω ΚΥΕ (Νοτίου Αγωγού, Βασιλικού Πεντάσχοινου και Γερμασόγειας/Πολεμιδίων) συνδέονται μεταξύ τους και λειτουργούν ενιαία με την ονομασία **Ενιαίο Σχέδιο Νότιου Αγωγού**.

- Έργα Πάφου¹³, που περιλαμβάνουν:
  - ο το φράγμα Κανναβιούς, που τροφοδοτεί και το φράγμα Ασπρόκρεμου,
  - ο το φράγμα Ασπρόκρεμου,
  - ο το φράγμα Μαυροκόλυμπου
- Έργα Χρυσοχούς¹⁴, που περιλαμβάνουν:
  - ο το φράγμα Ευρέτου, που συνδέεται με τα φράγματα Αργάκας, Αγ. Μαρίνας και Πωμού,
  - ο το φράγμα Αργάκας,
  - ο το φράγμα Έζουσας
  - ο το φράγμα Αγ. Μαρίνας,
  - ο το Φράγμα Πωμού,
- Έργα επαρχίας Λευκωσίας:
  - ο το Αρδευτικό Πιτσιλιάς, που περιλαμβάνει:
    - το φράγμα Ξυλιάτου, που τροφοδοτεί και το φράγμα Βυζακιάς,
    - το εξωποτάμιο φράγμα Βυζακιάς,
  - ο το φράγμα Καλοπαναγιώτη,

---

¹²<http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/WDD.nsf/All/4B66B31FCAF6E035C225820C00343995?OpenDocument>

¹³<http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wdd.nsf/All/E32351511E9E4B2FC22581F500314FA6?OpenDocument>

¹⁴<http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wdd.nsf/All/B5B5E5E90E851D94C22581F50031D11A?OpenDocument>

- ο το φράγμα Λυμπιών, και τα φράγματα Ταμασσού και Κλήρου

Υπάρχουν βέβαια και άλλα ΚΥΕ, τα οποία είναι συνήθως απομονωμένα μικρά κυβερνητικά έργα και τα οποία δεν εντάσσονται στα Μεγάλα ΚΥΕ και αφορούν υδατοπρομήθειες συμπλεγμάτων κοινοτήτων. Τα ΚΥΕ αυτά τα διαχειρίζονται Επιτροπές στις οποίες προεδρεύει ο Έπαρχος.

Τα Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ) που χρησιμοποιούνται για ύδρευση είναι τα ακόλουθα [ΤΑΥ,2019]: (βλ. Σχήμα 4-7 στο κεφάλαιο 4.4.1.2)

ΣΥΥ που υφίστανται άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση	
Κωδικός	Ονομασία
CY-3A	Κοίτης Τρέμινθου
CY-6	Μαρί-Καλό Χωριό
CY-7	Γερμασόγεια
CY-9A	Ακρωτήρι-Κολότσι
CY-10	Παραμάλι-Αυδήμου
CY-11A	Πάφος
CY-13	Πέγεια
CY-14	Ανδρολίκου
CY-15A	Χρυσοχού-Γιαλιά
CY-16	Πύργος
CY-17	Κεντρική & Δυτική Μεσσαορία
CY-18	Λεύκαρα-Πάχνα
CY-19	Τρόδος

Επίσης, σήμερα λειτουργούν οι παρακάτω μονάδες αφαλάτωσης με συνολική δυναμικότητα 235.000 m³/ημέρα ή ~77 hm³/έτος¹⁵:

- Λάρνακας, με δυναμικότητα 60.000 m³/ημέρα,
- Δεκέλειας, με δυναμικότητα 60.000 m³/ημέρα,
- Επισκοπής (Λεμεσού), με δυναμικότητα 40.000 m³/ημέρα, επεκτάσιμη σε 60.000 m³/ημέρα,
- Βασιλικού, με δυναμικότητα 60.000 m³/ημέρα, και
- Πάφου, με δυναμικότητα 15.000 m³/ημέρα.

Τέλος, μονάδες τριτοβάθμιας επεξεργασίας έχουν υλοποιηθεί στους παρακάτω Σταθμούς Επεξεργασίας Λυμάτων, με συνολικό δυναμικό 135.700 m³/ημέρα:

- ΣΕΛ Λεμεσού, με δυναμικότητα 40.000 m³/ημέρα,
- ΣΕΛ Πάφου, με δυναμικότητα 19.500 m³/ημέρα,
- ΣΕΛ Αγίας Νάπας - Παραλιμνίου, με δυναμικότητα 21.000 m³/ημέρα,
- ΣΕΛ Λάρνακας, με δυναμικότητα 18.000 m³/ημέρα,
- ΣΕΛ Ανθούπολης (Λευκωσίας), με δυναμικότητα 13.000 m³/ημέρα,
- ΣΕΛ Βαθείας Γωνιάς (ΣΑΛ), με δυναμικότητα 22.000 m³/ημέρα,
- ΣΕΛ Βαθείας Γωνιάς (TAY), με δυναμικότητα, με δυναμικότητα 2.200 m³/ημέρα,

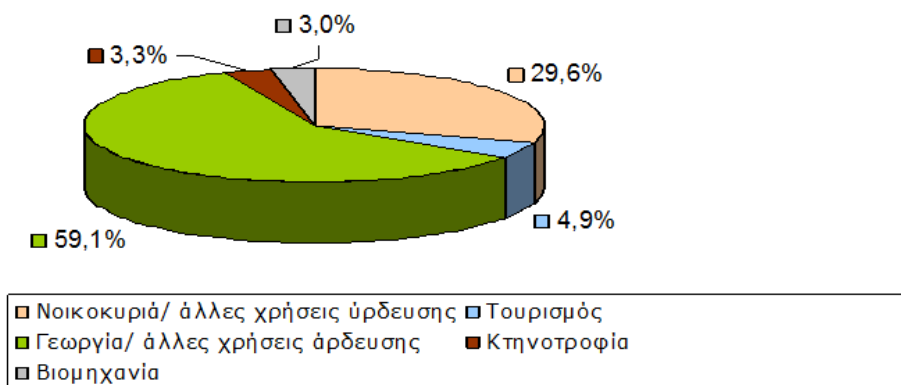
Οι περιοχές που σύμφωνα με τις διαθέσιμες πληροφορίες, αρδεύονται πλέον με ανακυκλωμένο νερό είναι:

- Φασουρίου
- Παρεκκλησιάς
- Πεντάκωμο (ΣΑΛΑ)
- Άγιος Γεώργιος Αλαμάνου (ΣΑΛΑ)
- Λάρνακας (Δρομολαξιά), και
- Μείζονος Περιοχής Λευκωσίας (ΣΑΛ Βαθεία Γωνία)
- Παραλίμνι- Αγία Νάπα

Η εκτιμώμενη ετήσια ζήτηση νερού για τις περιοχές οι οποίες βρίσκονται κάτω από τον έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανέρχεται σε 270 εκ. κ.μ. από τα οποία το 59.1% αντιστοιχούν στον γεωργικό τομέα (παρόλο που η συνεισφορά του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν ανέρχεται σε μόλις 2,3%), το 29,6% καλύπτει τις ανάγκες ύδρευσης του πληθυσμού, και το υπόλοιπο 11,3% τις ανάγκες των τομέων βιομηχανίας (3,0%), του τουρισμού (4,9%) και της κτηνοτροφίας (3,3%), αντίστοιχα¹⁶

¹⁵ Με θεώρηση λειτουργίας στο 90% το χρόνου

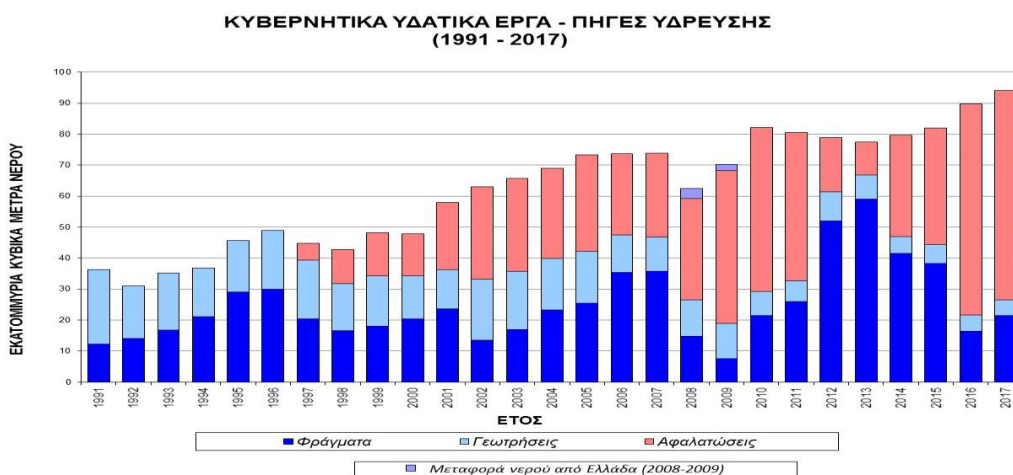
¹⁶ Στρατηγική Μελέτη για τη Διαχείριση των Υδάτων και την Αντιμετώπιση της Ανομβρίας, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ / TAY, Μάρτιος 2019.

Σχήμα 2-9 : Κύριες χρήσεις νερού ανά δραστηριότητα

Σημειώνεται ότι, παρά το γεγονός ότι οι ανάγκες σε ύδρευση ακολουθούν εκείνες τις άρδευσης εντούτοις σε απόλυτους αριθμούς οι ανάγκες ύδρευσης από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα (ΚΥΕ) αυξάνονται ραγδαία τα τελευταία χρόνια (2% κατ’ έτος), καθώς ολοένα και περισσότερες κοινότητες συνδέονται στα κυβερνητικά συστήματα υδατοπρομήθειας λόγω της παρατεταμένης ξηρασίας και της ταπείνωσης της στάθμης των δικών τους γεωτρήσεων ύδρευσης.

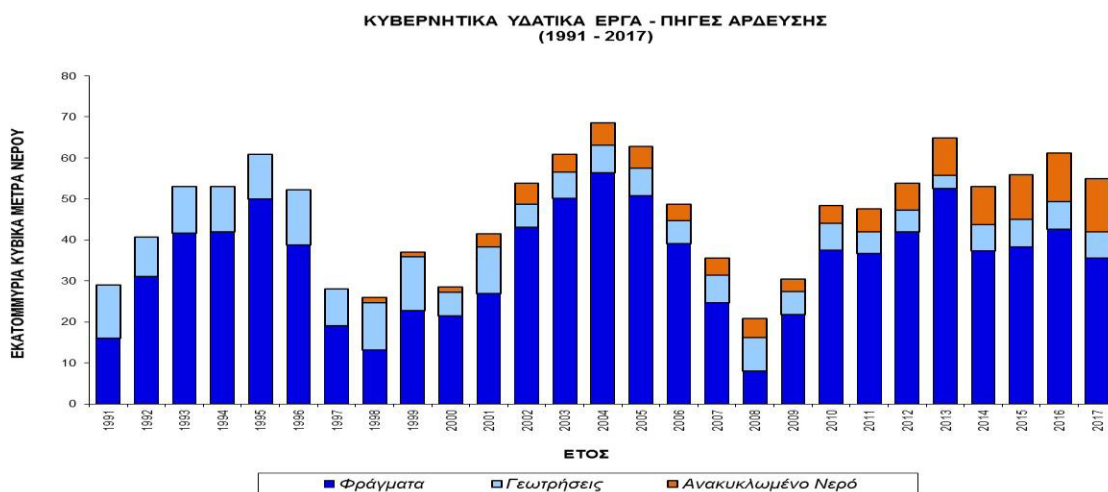
Το νερό ύδρευσης προέρχεται κατά 85% από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό αντλείται από τις γεωτρήσεις πόσιμου νερού που διαθέτουν ακόμα κάποιες Τοπικές Αρχές. Είναι ενδεικτική βεβαίως η διακύμανση της ετήσιας διαθεσιμότητας του νερού από τα ΚΥΕ ανά πηγή, που καταδεικνύει την αστάθεια στην κατανάλωση νερού, όπως φαίνεται παραστατικά στο ακόλουθο Σχήμα.

Σχήμα 2-10 : Διάθεση νερού ύδρευσης από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα

Το νερό που χρησιμοποιείται για άρδευση προέρχεται κυρίως από ιδιωτικές γεωτρήσεις των ιδίων των αγροτών, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό προέρχεται από τα δίκτυα των μεγάλων 7 Κυβερνητικών Υδατικών Έργων ή των μικρών τοπικών αρδευτικών οργανισμών (φράγματα και υδατοδεξαμενές). Η ποσότητα του νερού άρδευσης δεν είναι σταθερή από έτος σε έτος. Ποικίλλει σημαντικά ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες, την αποθήκευση νερού στα φράγματα και την κατάσταση των υπόγειων υδροφορέων, όπως φαίνεται παραστατικά στο ακόλουθο Σχήμα. Δεδομένου δε ότι, σύμφωνα με την υδατική πολιτική δίνεται πάντα προτεραιότητα στην πλήρη ικανοποίηση των αναγκών ύδρευσης, για

να καλυφθούν οι ανάγκες σε νερό, έχουν δημιουργηθεί κατάλληλοι μηχανισμοί κατανομής του νερού άρδευσης, κάτω από συνθήκες σπανιότητας.

Σχήμα 2-11 : Διάθεση νερού άρδευσης από το Κυβερνητικά Έργα

Πέραν της ανάπτυξης των υδατικών πόρων, συμβατικών και μη, έγινε σημαντική προσπάθεια να προωθηθεί η αποτελεσματική χρήση του νερού και λήφθηκαν διάφορα μέτρα διαχείρισης της ζήτησης. Σημαντικότερα μέτρα που χρησιμοποιούνται εδώ και πολλά χρόνια είναι τα βελτιωμένα συστήματα άρδευσης, η καταμέτρηση του νερού και η ογκομετρική τιμολόγηση ανά κυβικό μέτρο, η χρήση κλιμακίων τιμών στην ύδρευση (rising block tariffs), η χρήση τελών υπερκατανάλωσης στον τομέα παροχής νερού άρδευσης από τα ΚΥΕ, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα εξοικονόμησης και καλλιέργειας υδατικής συνείδησης στα σχολεία, τα προγράμματα για μείωση των απωλειών στα δίκτυα διανομής νερού των κοινοτήτων, επιχορηγήσεις για χρήση τεχνολογιών εξοικονόμησης νερού και πρόστιμα για σπατάλη νερού (Νόμος 1/91).

Πρόσφατα η Κύπρος διένυσε μια από τις χειρότερες περιόδους παρατεταμένης ανομβρίας με αποτέλεσμα τη δραματική μείωση των αποθεμάτων νερού στα φράγματα. Μετά τις πολύ χαμηλές βροχοπτώσεις της περιόδου 1/10/2017 μέχρι 31/10/2018 με 331mm ή 76% της κανονικής βροχόπτωσης, οι συνολικές εισροές νερού σε όλα τα φράγματα της Κύπρου ήταν μόνο 44,9 εκ. κ.μ. και τα συνολικά αποθέματα νερού στα φράγματα έφθασαν στα 35 εκ. κ.μ. περίπου ή στο 12,4% της πληρότητας τους, σε σύγκριση με 42 εκ. κ.μ. περίπου ή 14,8% της πληρότητας τους την αντίστοιχη προηγούμενη περίοδο. Λαμβάνοντας δε υπόψη τη μέγιστη διαθέσιμη παροχή νερού από τις συμβατικές πηγές νερού (φράγματα και γεωτρήσεις) και από τις μη συμβατικές πηγές (αφαλατώσεις και εργοστάσια επεξεργασίας λυμάτων), διαπιστώθηκε ότι, κατά το έτος 2018, το υδατικό ισοζύγιο των Κυβερνητικών Υδατικών Έργων Νοτίου Αγωγού και Πάφου, ήταν εξαιρετικά ελλειμματικό, ενώ αρκετές Κοινότητες οι οποίες υδροδοτούνται από δικές τους γεωτρήσεις θα αντιμετώπιζαν προβλήματα ύδρευσης σε περίπτωση συνέχισης της ανομβρίας κατά το 2019. Όμως, τα έτη 2019 και 2020 χαρακτηρίστηκαν ως πολύ υγρές χρονιές, με αποτέλεσμα να αναστραφεί η κατάσταση και να προκύψουν υπερχειλίσεις των μεγαλύτερων φραγμάτων του νησιού, με τη συνολική πληρότητα να φτάνει σχεδόν στο 100%.

3. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ 3^{ου} ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ

Τον Οκτώβριο του 2016 η Κύπρος δημοσίευσε το 2^ο ΣΔΛΑΠ, το οποίο περιελάμβανε το σχετικό Πρόγραμμα Μέτρων, Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Ξηρασίας και τη ΣΜΠΕ από την εφαρμογή του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ.

Παράλληλα, τρία έτη μετά την υποβολή του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ, η Κύπρος υπέβαλε στην Ε.Ε, την Ενδιάμεση Έκθεση Προόδου Εφαρμογής του ΠΜ.

Όλες οι εκθέσεις που αφορούν τα δύο πρώτα Σχέδια Διαχείρισης, καθώς και άλλο υποστηρικτικό υλικό, είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ, σε ιστοσελίδα αφιερωμένη αποκλειστικά στην ΟΠΥ, η οποία ανανεώνεται διαρκώς, στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/Wdd.nsf/guide_gr/guide_gr?OpenDocument

Το 2^ο ΣΔΛΑΠ της Κύπρου, μαζί με το 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας, έχουν αξιολογηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η σχετική έκθεση βρίσκεται στο σύνδεσμο http://www.moa.gov.cy/moa/WDD/wfd.nsf/page27_gr/page27_gr?opendocument.

Η Κύπρος βρίσκεται σε διαδικασία αναθεώρησης του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ για τον καταρτισμό του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ. Για το σκοπό αυτό έχουν ολοκληρωθεί οι ακόλουθες δραστηριότητες:

1. **Σύμβαση ΥΥ05/2019** με τίτλο «Εφαρμογή των Άρθρων 14(1)(α) και 14(1)(β) της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ - Δημόσια Διαβούλευση για το χρονοδιάγραμμα εργασιών εκπόνησης του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) και την επισκόπηση των Σημαντικών Ζητημάτων Διαχείρισης Υδάτων». Στα πλαίσια της σύμβασης ΥΥ05/2019:
  - ο Πραγματοποιήθηκε η 1^η φάση Δημόσιας Διαβούλευσης για το «Χρονοδιάγραμμα και Πρόγραμμα Εργασιών» κατ' εφαρμογή του άρθρου 14(1)(α) της ΟΠΥ¹⁷.
  - ο Πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση και καθορισμός των Σημαντικών Ζητημάτων Διαχείρισης Υδάτων¹⁸.
  - ο Υλοποιήθηκε η 2^η Φάση της Δημόσιας Διαβούλευσης που αφορά στα Σημαντικά Ζητήματα Διαχείρισης Υδάτων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 14(1)(β) της ΟΠΥ¹⁹.
2. Υλοποιήθηκε η **σύμβαση ΥΥ07/2019** «Προπαρασκευαστικές μελέτες που θα αποτελέσουν τη βάση για τον καταρτισμό του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) της Κύπρου - Εφαρμογή Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ». Στα πλαίσια της σύμβασης ΥΥ07/2019 υλοποιήθηκαν τα εξής:
  - ο Υλοποίηση του Άρθρου 5.4 της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ, για την «Ετοιμασία καταλόγου εκπομπών, απορρίψεων και διαρροών για όλες τις ουσίες προτεραιότητας και όλους τους

¹⁷ [http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/1η_Φάση_της_Δημόσιας_Διαβούλευσης_-_Άρθρο_14\(1\)\(α\)](http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/1η_Φάση_της_Δημόσιας_Διαβούλευσης_-_Άρθρο_14(1)(α))

¹⁸ http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/Σημαντικά_Ζητήματα_Διαχείρισης_Υδάτων

¹⁹ [http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/2η_Φάση_της_Δημόσιας_Διαβούλευσης_-_Άρθρο_14\(1\)\(β\)](http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/2η_Φάση_της_Δημόσιας_Διαβούλευσης_-_Άρθρο_14(1)(β))

4. ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ ΚΑΙ ΥΠΟΓΕΙΑ ΥΔΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

4.1 Υδάτινα Συστήματα (ΥΣ) - Επιφανειακά Ύδατα

4.1.1 Ποτάμια ΥΣ

4.1.1.1 Αναθεώρηση και Επικαιροποίηση ποτάμιων ΥΣ

Διαδικασία απόδοσης τύπων σε υδατικά σώματα

Η απόδοση τύπων στα υδατικά σώματα ακολούθησε την παρακάτω διαδικασία:

- Αρχικά, σε κάθε υδατικό σώμα στο οποίο υπήρχε επί της διαδρομής του υ/μ σταθμός για τον οποίο είχε προσδιορισθεί τύπος, αποδόθηκε ο τύπος που αντιστοιχούσε στον εν λόγω υ/μ σταθμό. Η εργασία αυτή διενεργήθηκε μέσω GIS. Σε περίπτωση που για τον υπ' όψη σταθμό είχαν προσδιορισθεί περισσότεροι τύποι λόγω ύπαρξης διαφορετικών δεδομένων, όλοι οι προσδιορισθέντες τύποι διατηρούνταν προσαρτημένοι στο υδατικό σώμα προκειμένου να συνεξεταστούν αργότερα. Το ίδιο συνέβαινε και εάν στο υδατικό σώμα υπήρχαν περισσότεροι σταθμοί (π.χ. ένας με συστηματικά δεδομένα παροχών και ένας με δεδομένα AS) για τους οποίους είχαν προσδιορισθεί τύποι.
- Στα υδατικά σώματα επί των οποίων δεν υπήρχε υ/μ σταθμός, αποδόθηκε κατ' αρχήν ο τύπος που προέκυπτε από τον πλησιέστερο σε αυτά σταθμό.
- Στη συνέχεια, συνεξετάζονταν οι διαφορετικοί τύποι που είχαν προσδιορισθεί για κάθε υδατικό σώμα. Προτεραιότητα δινόταν στους τύπους που προέρχονται από σταθμούς με συστηματικά υδατικά δεδομένα, ιδιαίτερα εφ' όσον δεν υπήρχαν διαπιστωμένα προβλήματα (όπως χαμηλή ποιότητα δεδομένων ή μικρό μήκος χρονοσειράς σε αδιατάρακτες συνθήκες, δηλ. προ της κατασκευής κάποιου φράγματος, κτλ.)
- Οι τύποι που προέκυπταν από παρατηρήσεις υδατικής κατάστασης (Aquatic State – AS) και στιγμιαίες υδρομετρήσεις συνεξετάζονταν και προτεραιότητα δινόταν στους τύπους από τις στιγμιαίες υδρομετρήσεις καθώς αυτές ήταν πάντα πολυπληθέστερες των πρώτων (είχαν εξ άλλου επιλεγεί με αυτό το κριτήριο)
- Κατόπιν της αρχικής απόδοσης τύπων σε όλα τα υδατικά σώματα πλην αυτών που δεν διέθεταν κανένα σταθμό επί του όλου υδατορεύματος (ungauged streams) έγινε έλεγχος της τυπολογίας με βάση την τήρηση της λογικής ακολουθίας τύπων των υδατικών σωμάτων:

$P \rightarrow I \rightarrow I_h \rightarrow E$, από ανάντη προς κατόντη του συνολικού υδατορεύματος

Η ακολουθία αυτή προκύπτει λογικά από το καθεστώς διαλείπουσας ροής των περισσότερων υδατορευμάτων της Κύπρου και αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι η μετάπτωση στο καθεστώς διαλείπουσας ροής γίνεται σταδιακά και με γεωγραφική κατεύθυνση από την ορεινή ζώνη (με περισσότερη βροχόπτωση) προς τη θάλασσα. Εφαρμόζοντας την ίδια λογική ακολουθία, αποδόθηκαν τύποι και σε ορισμένα υδατικά σώματα χωρίς σταθμό, για τα οποία οι πλησιέστεροι σταθμοί επί του ίδιου υδατορεύματος είτε κείτονταν μακριά, είτε ο έμμεσα προσδιοριζόμενος τύπος δεν θεωρείτο αντιπροσωπευτικός.

- Τέλος, αποδόθηκαν τύποι σε νέα υδατικά σώματα τα οποία προέκυψαν ως αποτέλεσμα της αξιολόγησης νέων δεδομένων σχετικά με την παρουσία ειδών ή/και την επαναξιολόγηση των πιέσεων που ασκούνται σε αυτά. Τα περισσότερα νέα υδατικά σώματα αφορούν σε τμήματα μόνιμης ροής υδατορευμάτων που δεν είχαν προσδιορισθεί προηγουμένως ή σε τμήματα που έχουν βεβαιωμένη ύπαρξη ειδών που χρήζουν προστασίας, κυρίως χελιών.

Επαναξιολόγηση προσδιορισμού ποτάμιων υδατικών σωμάτων βάσει της τυπολογικής διερεύνησης

Η επόμενη εργασία ήταν η αναθεώρηση του προσδιορισμού των ποτάμιων υδατικών σωμάτων λόγω της επικαιροποίησης της τυπολογίας. Φυσικά, η αναθεώρηση του προσδιορισμού σωμάτων λαμβάνει υπόψη πολλούς παράγοντες, όπως νέες πληροφορίες σχετικά με προστατευόμενα είδη που διαβιούν στα υδατορεύματα, τις πιέσεις που ασκούνται, την κατάσταση των σωμάτων όπως προκύπτει από τα βιολογικά και φυσικοχημικά δεδομένα, κλπ. Η ανάγκη αναθεώρησης του προσδιορισμού των ποτάμιων υδατικών σωμάτων λόγω της αλλαγής της τυπολογίας προκύπτει όταν, με την επικαιροποιημένη τυπολογία, δύο ή περισσότερα υδατικά σώματα που βρίσκονται σε φυσική συνέχεια ανήκουν πλέον στον ίδιο τύπο και δεν συντρέχουν άλλοι λόγοι που να δικαιολογούν τον χωριστό προσδιορισμό τους ως υδατικά σώματα (π.χ. συμβολές παραποτάμων, αλλαγή στις πιέσεις, κλπ.).

Τα επιμέρους αποτελέσματα των ανωτέρω εργασιών δίνονται αναλυτικά στην Έκθεση για την επικαιροποίηση οριοθέτησης και της τυπολογίας (Ποτάμια, Ταμιευτήρες, Λίμνες, που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της υπ' αριθμ ΥΥ 07/2019 Σύμβασης του ΤΑΥ (Δεκέμβριος 2020).²² Από τις εργασίες αυτές προέκυψαν **170 Ποτάμια ΥΣ για τον 3^ο Διαχειριστικό Κύκλο**. Στον πίνακα που ακολουθεί δίνονται τα Συστήματα αυτά καθώς επίσης και συνοπτικές πληροφορίες από τα αποτελέσματα των ανωτέρω εργασιών.

---

²² <http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wfd.nsf/All/268C062B08DAE6E7C22587840024205A?OpenDocument>

Πίνακας 4-1: Ποτάμια Υδατικά Συστήματα 3^{ου} ΣΔΛΑΠ. Σύγκριση ποτάμιων ΥΣ 2^{ου} & 3^{ου} ΣΔΛΑΠ

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
1.	CY1-1-AB	Χαποτάμι	23,23		I	Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου	Όχι	CY_1-1-a_RP, CY_1-1-b_RI	I	
2.	CY1-1-C	Χαποτάμι	19,33		IH	Καμία	Όχι	CY_1-1-c_RIh	Ih	
3.	CY1-1-D	Χαποτάμι	4,82	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_1-1-d_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
4.	CY1-1-E	Μαλέτης	9,64		E	Καμία	Ναι	CY_1-1-e_RI	I	
5.	CY1-2-A	Διαρίζος	38,75		P	Καμία	Όχι	CY_1-2-a_RP	P	
6.	CY1-2-B	Διαρίζος	20,13		P	Καμία	Όχι	CY_1-2-b_RP	P	
7.	CY1-2-D1	Διαρίζος	28,40	ΙΤΥΣ	I	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Όχι	CY_1-2-d_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
8.	CY1-2-D2	Διαρίζος	3,22	ΙΤΥΣ	P	P ΥΣ από διαχωρισμό υφιστάμενου non P. Νέο τμήμα μόνιμης ροής	Ναι	CY_1-2-d_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
9.	CY1-2-E	Θολός	7,49		IH	Καμία	Ναι	CY_1-2-e_RI	I	
10.	CY1-2-F1	Γεροβάσιμος	9,14		I	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Ναι	CY_1-2-f_RIh	Ih	
11.	CY1-2-F2	Γεροβάσιμος	2,07		P	P ΥΣ από διαχωρισμό υφιστάμενου non P. Νέο τμήμα μόνιμης ροής	Ναι	CY_1-2-f_RIh	Ih	
12.	CY1-3-A1	Ρουδιάς	27,53		P	Από διαχωρισμό υφιστάμενου ΥΣ λόγω πιέσεων (ΕΕΑ Βρέτσια, Παναγιά)	Όχι	CY_1-3-a_RP	P	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2ου ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
13.	CY1-3-A2	Στενους	9,07		IH	Από διαχωρισμό υφιστάμενου ΥΣ λόγω αλλαγής τυπολογίας	Ναι	CY_1-3-a_RP	P	
14.	CY1-3-A3	Ρουδιάς	5,36		P	Από διαχωρισμό υφιστάμενου ΥΣ λόγω πιέσεων (ΕΕΑ Βρέτσια, Παναγιά)	Όχι	CY_1-3-a_RP	P	
15.	CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	6,49		I	Καμία	Όχι	CY_1-3-b_RI	I	
16.	CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	11,79		IH	Καμία	Όχι	CY_1-3-c_RIh	Ih	ΙΤΥΣ
17.	CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	3,89		E	Καμία	Όχι	CY_1-3-e	E	
18.	CY1-3-F	Λαζαρήδες	6,49		I	Καμία	Όχι	CY_1-3-f_RI	I	
19.	CY1-3-G	Λευκαρκών	8,12		I	Καμία	Ναι	CY_1-3-g_RIh	Ih	
20.	CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	13,66		P	Καμία	Όχι	CY_1-4-a_RP	P	
21.	CY1-4-B	Αγυιά	7,54		I	Καμία	Όχι	CY_1-4-b_RI	I	
22.	CY1-4-DE	Έζουσα	12,32	ΙΤΥΣ	I	Συγχώνευση ΥΣ ίδιου τύπου	Όχι	CY_1-4-d_RI_HM, CY_1-4-e_RIh_HM	I	ΙΤΥΣ
23.	CY1-4-F	Έζουσα	5,19	ΙΤΥΣ	P	Καμία	Όχι	CY_1-4-f_RP_HM	P	ΙΤΥΣ
24.	CY1-4-G	Έζουσα	5,92	ΙΤΥΣ	I	Καμία	Όχι	CY_1-4-g_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
25.	CY1-4-H	Έζουσα	8,23	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_1-4-h_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
26.	CY1-4-I	Παλιόμυλου	5,58		IH	Καμία	Ναι	CY_1-4-i_RI	I	
27.	CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	7,03		E	Καμία	Ναι	CY_1-4-j_RIh	Ih	
28.	CY1-4-K	Βαρκάς	14,21		E	Καμία	Ναι	CY_1-4-k_RIh	Ih	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
29.	CY1-4-L1	Ποταμός Μιλάρκου	10,41		Ε	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Ναι	CY_1-4-L_RIh	Ih	
30.	CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	1,74		Ρ	Ρ ΥΣ από διαχωρισμό υφιστάμενου non P. Νέο τμήμα μόνιμης ροής	Ναι	CY_1-4-L_RIh	Ih	
31.	CY1-4-L3	Μυλάρι	1,50		Ε	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Ναι	CY_1-4-L_RIh	Ih	
32.	CY1-4-M	Κοσιάτης	13,21		Ε	Καμία	Ναι	CY_1-4-m_RIh	Ih	
33.	CY1-5-D1	Κοχχινάς	2,65		Ι	Νέο ΥΣ (ανάντη μόνιμης ροής)	Ναι	CY_1-5-d_RE_HM	(Εφήμερο)	
34.	CY1-5-D2	Κοχχινάς	0,41		Ρ	Νέο ΥΣ μόνιμης ροής	Ναι	CY_1-5-d_RE_HM	(Εφήμερο)	
35.	CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	5,30		ΙΗ	Νέο ΥΣ (ανάντη μόνιμης ροής)	Ναι	CY_1-5-e_RE	(Εφήμερο)	
36.	CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	2,17		Ρ	Νέο ΥΣ μόνιμης ροής	Ναι	CY_1-5-e_RE	(Εφήμερο)	
37.	CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	10,04		ΙΗ	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Όχι	CY_1-6-a_RIh	Ih	
38.	CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	1,85		Ρ	Ρ ΥΣ από διαχωρισμό υφιστάμενου non P. Νέο τμήμα μόνιμης ροής	Ναι	CY_1-6-a_RIh	Ih	
39.	CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	2,70	ΙΤΥΣ	ΙΗ	Καμία	Όχι	CY_1-6-c_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
40.	CY1-6-D	Ξερός	17,17		Ε	Καμία	Ναι	CY_1-6-d_RIh	Ih	
41.	CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγός)	6,83		ΙΗ	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Όχι	CY_1-8-a_RIh	Ih	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2ου ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
42.	CY1-8-A2	Αυγάς	3,16		P	P ΥΣ από διαχωρισμό υφιστάμενου non P. Νέο τμήμα μόνιμης ροής	Ναι	CY_1-8-a_RIh	Ih	
43.	CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	8,39		E	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Ναι	CY_1-8-a_RIh	Ih	
44.	CY1-8-B	Πεύκος	15,44		E	Καμία	Ναι	CY_1-8-b_RIh	Ih	
45.	CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	12,80		E	Καμία	Όχι	CY_2-1-a_RE	E	
46.	CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	2,92		IH	Νέο ΥΣ (ανάντη μόνιμης ροής)	Ναι	-	NOWB	
47.	CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	0,36		P	Νέο ΥΣ μόνιμης ροής	Ναι	-	NOWB	
48.	CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	21,03		IH	Καμία	Όχι	CY_2-2-a_RIh	Ih	
49.	CY2-2-B	Γαρύλλης	6,18		I	Καμία	Όχι	CY_2-2-b_RI	I	
50.	CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	36,86		I	Καμία	Όχι	CY_2-2-c_RI	I	
51.	CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	5,80		I	Καμία	Όχι	CY_2-2-d_RI	I	
52.	CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	2,72	ΙΤΥΣ	I	Καμία	Όχι	CY_2-2-f_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
53.	CY2-2-G	Χρυσοχού	2,80	ΙΤΥΣ	I	Καμία	Όχι	CY_2-2-g_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
54.	CY2-2-H	Χρυσοχού	6,77	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_2-2-h_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
55.	CY2-2-I	Κλαβάρης	9,31		IH	Νέο ΥΣ (ανάντη μόνιμης ροής)	Ναι	-	NOWB	
56.	CY2-2-J	Κλαβάρης	2,31		P	Νέο ΥΣ μόνιμης ροής	Ναι	-	NOWB	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2ου ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
57.	CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	6,93		IH	Νέο ΥΣ (ανάντη μόνιμης ροής). Συγχώνευση 2 κλάδων υδρογραφικού δικτύου ίδιου τύπου	Ναι	-	NOWB	
58.	CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	2,93		P	Νέο ΥΣ μόνιμης ροής	Ναι	-	NOWB	
59.	CY2-3-A	Μιρμικόφου	14,91		E	Καμία	Ναι	CY_2-3-a_RIh	Ih	
60.	CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	8,39		E	Καμία	Ναι	CY_2-3-b_RIh	Ih	
61.	CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	20,17		I	Διαχωρισμός υφιστάμενου ΥΣ λόγω ΜΠΠ (φράγμα Αργάκας και εκτροπή Μακούντας)	Όχι	CY_2-3-c_RI	I	
62.	CY2-3-C2	Μακούντα	4,62		I	Διαχωρισμός υφιστάμενου ΥΣ λόγω ΜΠΠ (φράγμα Αργάκας και εκτροπή Μακούντας)	Όχι	CY_2-3-c_RI	I	
63.	CY2-3-D	Μακούντα	3,99	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_2-3-d_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
64.	CY2-3-E	Ξεροπόταμος	7,57		E	Καμία	Όχι	CY_2-3-e_RE	E	
65.	CY2-3-F1	Γιαλιά	6,85		P	Διαχωρισμός υφιστάμενου ΥΣ λόγω ΜΠΠ (εκτροπή Γιαλιά)	Όχι	CY_2-3-f_RP	P	
66.	CY2-3-F2	Γιαλιά	3,99	ΙΤΥΣ	P	Διαχωρισμός υφιστάμενου ΥΣ λόγω ΜΠΠ (εκτροπή Γιαλιά)	Όχι	CY_2-3-f_RP	P	
67.	CY2-3-G	Γιαλιά	1,11	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Ναι	CY_2-3-g_RI	I	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2ου ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
68.	CY2-4-A	Ξερός	4,22		IH	Καμία	Όχι	CY_2-4-a_RIh	Ih	
69.	CY2-4-B	Ξερός	2,86	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_2-4-b_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
70.	CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	6,04		I	Καμία	Ναι	CY_2-4-c_RP	P	
71.	CY2-4-D	Λειβάδι	8,60		IH	Καμία	Ναι	CY_2-4-d_RI	I	
72.	CY2-4-E	Λειβάδι	4,01	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_2-4-e_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
73.	CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	9,61		IH	Καμία	Όχι	CY_2-5-a_RIh	Ih	
74.	CY2-6-A	Κατούρης	9,88		E	Καμία	Ναι	CY_2-6-a_RIh	Ih	
75.	CY2-6-B	Κατούρης	5,32		E	Καμία	Ναι	CY_2-6-b_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
76.	CY2-7-A	Πύργος	30,17		I	Καμία	Όχι	CY_2-7-a_RI	I	
77.	CY2-8-A	Λιμνίτης	33,24		P	Καμία	Όχι	CY_2-8-a_RP	P	
78.	CY2-9-A	Κάμπος	2,43		I	Καμία	Όχι	CY_2-9-a_RI	I	
79.	CY2-9-B	Κάμπος	7,30		P	Καμία	Όχι	CY_2-9-b_RP	P	
80.	CY2-9-C	Κάμπος	2,64		I	Καμία	Όχι	CY_2-9-c_RI	I	
81.	CY2-9-D	Κάμπος	3,01		IH	Καμία	Όχι	CY_2-9-d_RIh_HM	Ih	
82.	CY3-1-A	Ξερός	9,87		P	Καμία	Όχι	CY_3-1-a_RP	P	
83.	CY3-1-BC	Ξερός	12,12		I	Συγχώνευση ΥΣ ίδιου τύπου	Όχι	CY_3-1-b_RI, CY_3-1-c_RI_HM	I	
84.	CY3-2-A	Μαραθάσα	15,73		P	Καμία	Όχι	CY_3-2-a_RP	P	
85.	CY3-2-B	Μαραθάσα	12,10		P	Καμία	Όχι	CY_3-2-b_RP_HM	P	ΙΤΥΣ
86.	CY3-2-D	Ρκόντας	5,81		IH	Καμία	Ναι	CY_3-2-d_RI	I	
87.	CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	14,91		P	Καμία	Όχι	CY_3-3-a_RP	P	
88.	CY3-3-B	Καργώτης	13,41		P	Καμία	Όχι	CY_3-3-b_RP	P	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
89.	CY3-3-C	Καργώτης	11,36		I	Καμία	Όχι	CY_3-3-c_RI	I	ΙΤΥΣ
90.	CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	12,62		P	Καμία	Όχι	CY_3-3-d_RP	P	
91.	CY3-3-E	Άλυχνος	6,09		I	Καμία	Όχι	CY_3-3-e_RI	I	
92.	CY3-4-AB	Ατσάς	17,33		IH	Συγχώνευση ΥΣ ιδίου τύπου	Όχι	CY_3-4-a_RI, CY_3-4-b_Rih	Ih	
93.	CY3-4-C	Ατσάς	5,95		IH	Καμία	Όχι	CY_3-4-c_Rih_HM	Ih	ΙΤΥΣ
94.	CY3-5-A	Λαγουδερά	11,88		I	Καμία	Όχι	CY_3-5-a_RI	I	
95.	CY3-5-C	Λαγουδερά	3,36	ΙΤΥΣ	I	Μείωση μήκους εις όφελος CY3-5-D (αλλαγή τυπολογίας)	Όχι	CY_3-5-c_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
96.	CY3-5-D	Ελιάς	22,25	ΙΤΥΣ	IH	Αύξηση μήκους εις βάρος CY3-5-C (αλλαγή τυπολογίας)	Όχι	CY_3-5-d_Rih_HM	Ih	ΙΤΥΣ
97.	CY3-5-E	Καννάβια	15,52		IH	Καμία	Ναι	CY_3-5-e_RI	I	
98.	CY3-7-A	Περιστερώνα	48,62		I	Αύξηση μήκους εις βάρος πρώην εφήμερου CY3-7-C. Αναοριοθέτηση CY3-7-A, CY3-7-B, CY3-7-C	Όχι	CY_3-7-a_RI	I	
99.	CY3-7-B	Περιστερώνα	11,34		IH	Αύξηση μήκους ΥΣ λόγω συγχώνευσης ΥΣ ιδίου τύπου. Αναοριοθέτηση CY3-7-A, CY3-7-B, CY3-7-C	Ναι	CY_3-7-b_Rih	I	
100.	CY3-7-C	Περιστερώνα	7,95		E	Νέο ΥΣ με μείωση μήκος πρώην εφήμερου εις όφελος CY3-7-B. Αναοριοθέτηση CY3-7-A, CY3-7-B, CY3-7-C	Όχι	CY_3-7-c_RE	E	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2ου ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
101.	CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	33,62		I	Συγχώνευση 3 ΥΣ ίδιου τύπου	Όχι	CY_3-7-d_RI, CY_3-7-e_RI, CY_3-7-f_RI_HM	I	
102.	CY3-7-GH	Φαρμακάς	16,18		IH	Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου	Ναι	CY_3-7-g_RI, CY_3-7-h_RI_HM	I	
103.	CY3-7-J	Ακάκι	4,50	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_3-7-j_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
104.	CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	16,74		E	Νέο ΥΣ χωρίς αλλαγή οριοθέτησης πρώην εφήμερου	Όχι	CY_3-7-k_RE_HM	E	εφ. ΙΤΥΣ
105.	CY3-7-M	Λυκίδια	32,18		E	Καμία	Όχι	CY_3-7-m_RE	E	
106.	CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	30,07		IH	Καμία	Όχι	CY_6-1-a_RIh	Ih	
107.	CY6-1-C	Πεδιαίος	0,97	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_6-1-c_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
108.	CY6-1-D	Πεδιαίος	20,42		E	Νέο ΥΣ χωρίς αλλαγή οριοθέτησης πρώην εφήμερου	Όχι	CY_6-1-d_RE_HM	E	εφ. ΙΤΥΣ
109.	CY6-1-E	Πεδιαίος	9,12		E	Νέο ΥΣ χωρίς αλλαγή οριοθέτησης πρώην εφήμερου	Όχι	CY_6-1-e_RE_HM	E	εφ. ΙΤΥΣ
110.	CY6-5-A	Γιαλιάς	13,09		IH	Καμία	Όχι	CY_6-5-a_RIh	Ih	
111.	CY6-5-B	Γιαλιάς	12,90		IH	Καμία	Ναι	CY_6-5-b_RI	I	
112.	CY6-5-C	Γιαλιάς	18,78		E	Νέο ΥΣ χωρίς αλλαγή οριοθέτησης πρώην εφήμερου	Όχι	CY_6-5-c_RE	E	
113.	CY6-5-E	Κουτσός	8,62		IH	Καμία	Όχι	CY_6-5-e_RIh	Ih	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
114.	CY6-5-F	Κουτσός	6,25		ΙΗ	Καμία	Όχι	CY_6-5-f_RIh_HM	lh	ΙΤΥΣ
115.	CY6-5-G	Βιλλούρκα	9,57		Ε	Καμία	Όχι	CY_6-5-g_RE	Ε	
116.	CY6-5-H	Άλυκος	31,33		Ε	Καμία	Όχι	CY_6-5-h_RE	Ε	
117.	CY6-5-I	Αλμυρός	21,00		Ε	Καμία	Όχι	CY_6-5-i_RE	Ε	
118.	CY7-2-A	Βαθύς	6,60		ΙΗ	Καμία	Όχι	CY_7-2-a_RIh	lh	
119.	CY8-3-A	Καλό Χωριό	7,34		Ε	Καμία	Όχι	CY_8-3-a_RE	Ε	
120.	CY8-3-B	Χωρίς όνομα	3,74		Ε	Καμία	Όχι	CY_8-3-b_RE	Ε	
121.	CY8-4-C	Τρέμινθος	24,16	ΙΤΥΣ	ΙΗ	Νέο ΥΣ (πρώην εφήμερο που άλλαξε τύπο ΙΗ)	Ναι	CY_8-4-c_RE_HM	(Εφήμερο)	εφ. ΙΤΥΣ
122.	CY8-4-D	Τρέμινθος	6,78		Ε	Νέο ΥΣ χωρίς αλλαγή οριοθέτησης πρώην εφήμερου	Όχι	CY_8-4-d_RE_HM	Ε	εφ. ΙΤΥΣ
123.	CY8-5-AB	Πούζης	24,12		Ε	Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου (Ενός ποτάμιου και 1 εφήμερου του 2ου ΣΔΛΑΠ)	Ναι	CY_8-5-a_Rih, CY_8-5-b	lh	
124.	CY8-7-A	Συριάτης	20,03		ΙΗ	Καμία	Ναι	CY_8-7-a_RI_RE	l	
125.	CY8-7-C	Συριάτης	6,65	ΙΤΥΣ	l	Καμία	Όχι	CY_8-7-c_RI_HM	l	ΙΤΥΣ
126.	CY8-7-D	Μύλου	16,81		ΙΗ	Καμία	Όχι	CY_8-7-d_RIh	lh	
127.	CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	16,72	ΙΤΥΣ	ΙΗ	Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου	Όχι	CY_8-7-f_RI_HM, CY_8-7-g_RIh_HM	lh	ΙΤΥΣ
128.	CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	19,63		ΙΗ	Νέο ΥΣ. Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου	Ναι	CY_8-8-a_RI, CY_8-8-b_Rih	l	
129.	CY8-8-C	Αγίου Μηνά	8,06	ΙΤΥΣ	ΙΗ	Καμία	Όχι	CY_8-8-c_RIh_HM	lh	ΙΤΥΣ

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
130.	CY8-8-D	Αγίου Μηνά	7,35		E	Νέο ΥΣ χωρίς αλλαγή οριοθέτησης πρώην εφήμερου	Όχι	CY_8-8-d_RE_HM	E	εφ. ΙΤΥΣ
131.	CY8-9-ABC1	Βασιλικός	17,09	ΙΤΥΣ	I	Συγχώνευση 3 ΥΣ ίδιου τύπου (ABCG). Διάσπαση ABCG λόγω διαφορετικών πιέσεων (υδρομορφολογικών αλλοιώσεων)	Όχι	CY_8-9-a_RI, CY_8-9-b_RI_HM, CY_8-9-c_RI	I	
132.	CY8-9-C2G	Βασιλικός	33,03		I	Διάσπαση 1ΥΣ λόγω διαφορετικών πιέσεων (υδρομορφολογικών αλλοιώσεων). Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου.	Όχι	CY_8-9-c_RI, CY_8-9-g	I	
133.	CY8-9-EF	Βασιλικός	13,40	ΙΤΥΣ	Ih	Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου	Όχι	CY_8-9-e_RI_HM, CY_8-9-f_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
134.	CY9-2-A	Καρυδάκι	17,55		I	Καμία	Όχι	CY_9-2-a_RI	I	
135.	CY9-2-BC	Γερμασόγεια	11,61		I	Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου	Όχι	CY_9-2-b_RP, CY_9-2-c_RI	I	
136.	CY9-2-D	Γερμασόγεια	2,64		I	Καμία	Όχι	CY_9-2-d_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
137.	CY9-2-E	Γερμασόγεια	5,69		I	Καμία	Όχι	CY_9-2-e_RI	I	
138.	CY9-2-F	Γερμασόγεια	9,15		I	Καμία	Όχι	CY_9-2-f_RI	I	
139.	CY9-2-H	Γερμασόγεια	6,33	ΙΤΥΣ	Ih	Καμία	Όχι	CY_9-2-h_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
140.	CY9-2-I	Πισσοκάμινα	7,63		E	Καμία	Ναι	CY_9-2-i_RIh	Ih	
141.	CY9-2-J	Γυαλλιάδες	9,10		E	Καμία	Ναι	CY_9-2-j_RI	I	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
142.	CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	6,33		IH	Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου	Ναι	CY_9-2-k_RI, CY_9-2-L_RI_HM	I	
143.	CY9-4-B	Γαρύλλης	24,34		E	Καμία	Ναι	CY_9-4-b_RI	I	
144.	CY9-4-C	Γαρύλλης	3,89		IH	Καμία	Ναι	CY_9-4-c_RI	I	
145.	CY9-4-E	Γαρύλλης	3,75	ΙΤΥΣ	IH	Καμία	Όχι	CY_9-4-e_RIh_HM	Ih	ΙΤΥΣ
146.	CY9-4-F	Γαρύλλης	4,36	ΙΤΥΣ	E	Νέο ΥΣ χωρίς αλλαγή οριοθέτησης πρώην εφήμερου	Όχι	CY_9-4-f_RE_HM	E	εφ. ΙΤΥΣ
147.	CY9-4-G	Φασούλλα	7,89		E	Καμία	Ναι	CY_9-4-g_RIh	Ih	
148.	CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	5,28		P	Καμία	Όχι	CY_9-6-a_RP	P	
149.	CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	19,23	ΙΤΥΣ	P	Συγχώνευση 3 ΥΣ ίδιου τύπου και παρόμοιες πιέσεις	Όχι	CY_9-6-b_RP, CY_9-6-c_RP, CY_9-6-d_RP_HM	P	
150.	CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικός	11,46		P	Καμία	Όχι	CY_9-6-e_RP	P	
151.	CY9-6-F	Λιμνάτης	7,03		I	Καμία	Όχι	CY_9-6-f_RI	I	
152.	CY9-6-G	Πελένδρι	6,13		I	Καμία	Όχι	CY_9-6-g_RI	I	
153.	CY9-6-H	Άγιος Μάμας	5,84		IH	Καμία	Ναι	CY_9-6-h_RI	I	
154.	CY9-6-I	Λούματα	3,07		P	Καμία	Όχι	CY_9-6-i_RP	P	
155.	CY9-6-KL	Κούρης	22,43		P	Συγχώνευση 2 ΥΣ ίδιου τύπου	Όχι	CY_9-6-k_RP_HM, CY_9-6-L_RP	P	
156.	CY9-6-M	Κούρης	13,13		P	Καμία	Όχι	CY_9-6-m_RP_HM	P	
157.	CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	6,46		P	Καμία	Όχι	CY_9-6-n_RP	P	
158.	CY9-6-O	Μονιάτης	5,83		P	Καμία	Όχι	CY_9-6-o_RP	P	

A/A	Νέος Κωδικός Ποταμού	Όνομα_GR	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγές στην οριοθέτηση σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Αλλαγή τυπολογίας σε σχέση με 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Κωδικός 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	Τύπος 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ ΙΤΥΣ
159.	CY9-6-P	Κρυός	8,03		P	Καμία	Όχι	CY_9-6-p_RP	P	
160.	CY9-6-Q	Κρυός	3,66		P	Αύξηση μήκους εις βάρος CY9-6-R (αλλαγή τυπολογίας)	Όχι	CY_9-6-q_RP_HM	P	
161.	CY9-6-R	Κρυός	17,36		I	Μείωση μήκους εις βάρος CY9-6-Q (αλλαγή τυπολογίας)	Όχι	CY_9-6-r_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
162.	CY9-6-T	Κούρης	11,42	ΙΤΥΣ	I	Καμία	Όχι	CY_9-6-t_RI_HM	I	ΙΤΥΣ
163.	CY9-7-B	Σύμβουλος	7,87		IH	Καμία	Ναι	CY_9-7-b_RE	E	
164.	CY9-7-C	Σύμβουλος	5,07		E	Νέο ΥΣ χωρίς αλλαγή οριοθέτησης πρώην εφήμερου	Όχι	CY_9-7-c_RE_HM	E	εφ. ΙΤΥΣ
165.	CY9-8-A1	Περθικιάς	9,08		E	Διάσπαση ΥΣ λόγω διαφορετικής τυπολογίας	Ναι	CY_9-8-a_RIh	Ih	
166.	CY9-8-A2	Σιαπάνης	18,98		I	Διάσπαση ΥΣ λόγω διαφορετικής τυπολογίας	Ναι	CY_9-8-a_RIh	Ih	
167.	CY9-8-B1	Βρωμόνερο	3,27		I	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Όχι	CY_9-8-b_RI	I	
168.	CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	4,72		P	P ΥΣ από διαχωρισμό υφιστάμενου non P. Νέο τμήμα μόνιμης ροής	Ναι	CY_9-8-b_RI	I	
169.	CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	3,34		I	Από διαχωρισμό υφιστάμενου non P	Όχι	CY_9-8-b_RI	I	
170.	CY9-8-C	Αυδήμου	4,14		IH	Καμία	Όχι	CY_9-8-c_RIh	Ih	

Λόγω των αλλαγών του δικτύου ποτάμιων ΥΣ του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ άλλαξε και το δίκτυο των εφήμερων ΥΣ τα οποία δεν αποτελούν ΥΣ της ΟΠΥ αλλά θα πρέπει να γίνεται παρακολούθηση στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας (σε συνέχεια του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ).

Πίνακας 4-2:Εφήμερα ποτάμια 3ου ΣΔΛΑΠ & Σύγκριση με προηγούμενα ΣΔΛΑΠ

Κωδικός Ποταμού	3 ^ο ΣΔΛΑΠ			Προηγούμενα ΣΔΛΑΠ		1 ^ο ΣΔΛΑΠ
	Όνομα	Μήκος (Km)	Ιστορικός Τύπος	Κωδικός 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	2 ^ο ΣΔΛΑΠ	
CY1-5-A	Λιμνάρκα	12,00	E	CY_1-5-a_RE	Εφήμερο (E)	
CY1-5-B	Λιμνάρκα	1,53	E	CY_1-5-b_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY1-5-C	Κοχχινάς	7,69	E	CY_1-5-c_RE	Εφήμερο (E)	
CY2-9-E	Ποταμός του Κάμπου	3,72	E	CY_2-9-e_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY3-2-E	Βρουντόκρεμοι	12,83	E	CY_3-2-e_RE	Εφήμερο (E)	
CY3-4-D	Ατσάς	6,46	E	CY_3-4-d_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY3-5-F	Ασίνου	15,31	E	CY_3-5-f_RI	WB (I)	
CY3-5-G	Γαδουροπνίκτης	13,07	E	CY_3-5-g_RE	Εφήμερο (E)	
CY3-6-A	Ξεροπόταμος	12,77	E	CY_3-6-a_RE	Εφήμερο (E)	
CY3-6-B	Ποτάμι	18,06	E	CY_3-6-b_RE	Εφήμερο (E)	
CY3-6-C	Κομίτης	19,62	E	CY_3-6-c_RE	Εφήμερο (E)	
CY3-7-L	Κορύβας	10,30	E	CY_3-7-L_RE	Εφήμερο (E)	
CY3-7-N	Κούτης & Αλουπός	22,35	E	CY3-7-N_RIH	WB (IH)	
CY3-7-O	Μερίκα	24,85	E	CY_3-7-o_RE	Εφήμερο (E)	
CY3-7-P	Κοκκινотριμιθιά	13,62	E	CY_3-7-p_RE	Εφήμερο (E)	
CY3-7-Q	Σερράχης	19,31	E	CY_3-7-q_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY3-7-R	Οβγός	27,73	E	CY_3-7-r_RE	Εφήμερο (E)	
CY6-1-G	Κουφός	6,85	E	CY_6-1-g_RE	Εφήμερο (E)	
CY6-1-H	Αργάκι	9,92	E	CY_6-1-h_RE	Εφήμερο (E)	
CY6-1-I	Κλήμος	4,48	E	CY_6-1-i_RE	Εφήμερο (E)	
CY6-1-J	Κλήμος	8,59	E	CY_6-1-j_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY6-1-K	Κατεβάς	10,33	E	CY_6-1-k_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY6-1-L	Καλόγυρος	15,56	E	CY_6-1-L_RE	Εφήμερο (E)	
CY6-1-M	Βαθύς	13,13	E	CY_6-1-m_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY6-1-N	Δρακοντιά	6,86	E	CY_6-1-n_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY6-1-O	Βυζακωτός	4,23	E	CY_6-1-o_RE	Εφήμερο (E)	
CY6-1-P	Αλμυρός	24,31	E	CY_6-1-p_RE	Εφήμερο (E)	
CY7-2-B	Λιοπέτρι	5,74	E	CY_7-2-b_RE	Εφήμερο (E)	
CY7-2-C	Λιοπέτρι	2,46	E	CY_7-2-c_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY8-1-A	Αβδελλερό	6,69	E	CY_8-1-a_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-1-B	Αβδελλερό	6,84	E	CY_8-1-b_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY8-2-A	Αραδίππου	32,61	E	CY_8-2-a_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-2-B	Αραδίππου	5,17	E	CY_8-2-b_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY8-4-A	Άμμος & Καλαμούλια	19,35	E	CY_8-4-a_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-4-B	Ξυλιάς	8,62	E	CY_8-4-b_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-4-E	Αγία Μαρίνα	2,16	E	CY_8-4-e_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-4-F	Μοσφιλωτή	11,56	E	CY_8-4-f_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-4-G	Άγιος Ιωάννης	15,25	E	CY_8-5-b_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-5-C	Ξερόπουζος	13,33	E	CY_8-5-c_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-6-A	Ξεροπόταμος	18,94	E	CY_8-6-a_RIh	WB (IH)	
CY8-7-H		10,48	E	CY_8-7-h_RE	Εφήμερο (E)	
CY8-9-H	Ασγάτα	13,11	E	CY_8-9-h_RIh	WB (IH)	
CY9-1-A	Πεντάκωμο	7,92	E	CY_9-1-a_RE	Εφήμερο (E)	

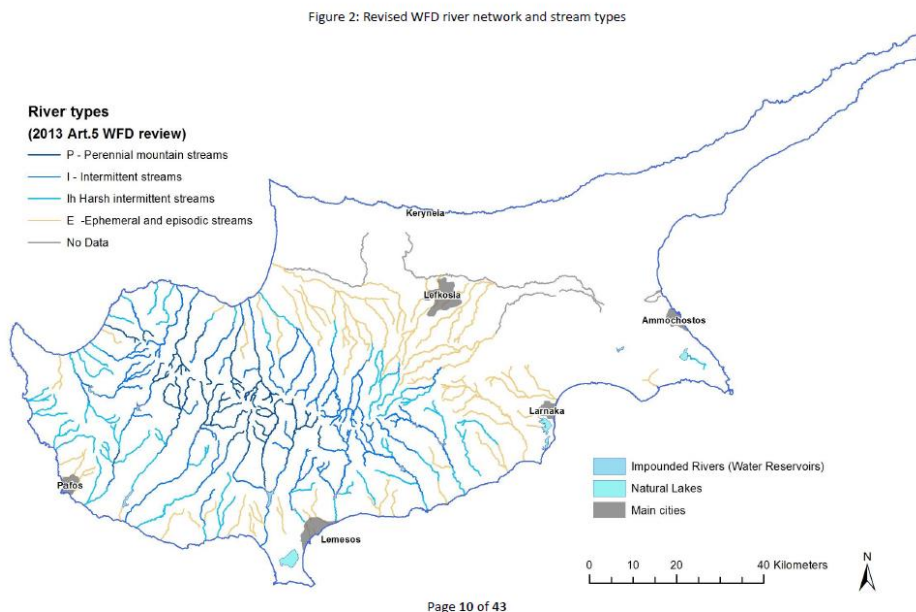
Κωδικός Ποταμού	3 ^ο ΣΔΛΑΠ			Προηγούμενα ΣΔΛΑΠ		
	Όνομα	Μήκος (Km)	Ιστορικός Τύπος	Κωδικός 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	2 ^ο ΣΔΛΑΠ	1 ^ο ΣΔΛΑΠ
CY9-1-BC	Αργάκι του Πύργου	14,75	E	CY_9-1b_Rih, CY_9-1-c_RE	WB (IH), Εφήμερο (E)	
CY9-1-D	Αργάκι του Πύργου	2,94	E	CY_9-1-d_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-1-E	Αργάκι της Μονής	10,06	E	CY_9-1-e_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-3-A	Βαθιά (Άγιος Αθανάσιος)	6,87	E	CY_9-3-a_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-3-B	Βαθιά (Άγιος Αθανάσιος)	4,98	E	CY_9-3-b_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY9-4-A	Βαθιά	5,59	E	CY_9-4-a_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY9-5-A	Ύψωνας	12,99	E	CY_9-5-a_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-6-U	Πατσούνι	5,90	E	CY_9-6-u_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-6-V	Ταπάχνα	5,51	E	CY_9-6-v_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-6-W	Ταπάχνα	1,62	E	CY_9-6-w_RE_HM	Εφήμερο (E)	ΙΤΥΣ
CY9-7-A	Κρομμιά	9,75	E	CY_9-7-a_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-8-D	Παντίκια	6,29	E	CY_9-8-d_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-8-E	Παλιόμυλος	5,33	E	CY_9-8-e_RE	Εφήμερο (E)	
CY9-9-A	Βιλλούρκα	11,73	E	CY_9-9-a_RE	Εφήμερο (E)	

Ένας χάρτης με τα κατηγοριοποιημένα τμήματα ποταμών που αντιστοιχούν στο δίκτυο των ποταμών της Κύπρου υπό σχεδόν φυσικές υδρολογικές συνθήκες, χωρίς σημαντικές επιπτώσεις στην υδρολογία παρουσιάζεται στο Σχήμα 4-1, ενώ ο παρακάτω Πίνακας 4-3 παρουσιάζει το ποσοστό του κάθε τύπου στο δίκτυο ποταμών για τις περιοχές της Δημοκρατίας της Κύπρου στις οποίες η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κύπρου ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

Πίνακας 4-3: Συμμετοχή των τύπων των ποταμών στο δίκτυο ρεμάτων της Κύπρου

TSR τύπος	P	I	Ih	E	No data*	Σύνολο
Μήκος [km]	364,16	528,72	509,89	443,65	160.2	2006,62
Ποσοστό μήκους	18,2%	26,3%	25,4%	22,1%	8%	100%

(*) «No data» αντιστοιχεί σε τρία ΥΣ στις περιοχές στις οποίες η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο και η εφαρμογή του κερτημένου αναστέλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου Αρ. 10, το οποίο συνάπτεται στην Πράξη προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ε.Ε.

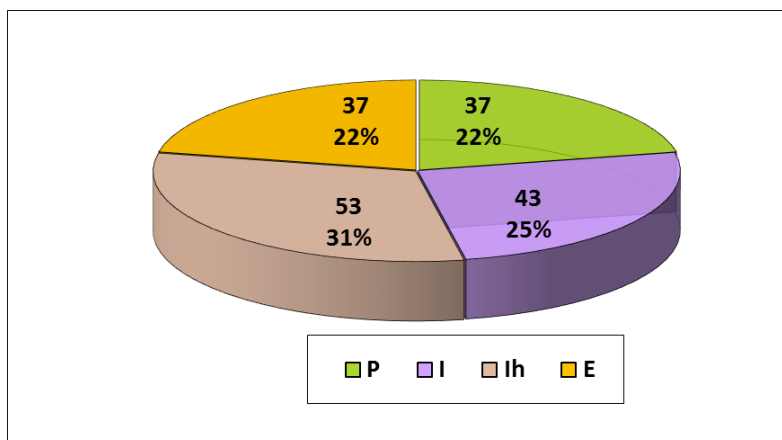

Σχήμα 4-1: Δίκτυο ποταμών της Οδηγίας και τύποι ρεμάτων.

Η εικόνα τυπολογίας των ποτάμιων σωμάτων στις περιοχές της Δημοκρατίας της Κύπρου, στις οποίες η κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Κύπρου ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο που παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 4-4).

Πίνακας 4-4: Αριθμός των ποτάμιων υδάτινων σωμάτων ανά τύπο ποταμού

Τύπος ποταμού	Όνομα τύπου ποταμού	Αριθμός υδάτινων σωμάτων
P	Μόνιμης ροής (ορεινά ρέματα)	37 (εκ των οποίων 4 ΙΤΥΣ)
I	Διαλείπουσας ροής	43 (εκ των οποίων 9 ΙΤΥΣ)
Ih	Έντονα διαλείπουσας ροής	53 (εκ των οποίων 17 ΙΤΥΣ)
E	Εφήμερης ροής	37 (εκ των οποίων 1 ΙΤΥΣ)
Σύνολο		170 (εκ των οποίων 31 ΙΤΥΣ)

Σχήμα 4-2 : Τύποι Ποτάμιων ΥΣ (αριθμός και ποσοστό)

4.1.1.2 Αναθεώρηση και Επικαιροποίηση ποτάμιων ταμιευτήρων

Στην Κύπρο υπάρχουν 15 ποτάμιοι ταμιευτήρες, οι οποίοι προέκυψαν από ποτάμια. Οι ταμιευτήρες της Κύπρου ανήκουν, με βάση τα αποτελέσματα της Άσκησης Διαβαθμονόμησης, στον τύπο **L-M8 (Reservoirs, deep, large, calcareous)** και για το 3^ο ΣΔΛΑΠ θεωρούνται **Λιμναία Υδατικά Συστήματα** δεδομένου ότι η ταξινόμησή τους γίνεται με βάση τις παραμέτρους Λιμναίων Υδατικών Συστημάτων. Στο 2^ο ΣΔΛΑΠ οι ταμιευτήρες είχαν αντιμετωπιστεί ως Ποτάμια ΙΤΥΣ.

Πίνακας 4-5: Ταμιευτήρες της Κύπρου – ποτάμια ΙΤΥΣ 3^{ου} ΣΔΛΑΠ

α/α	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Έκταση (km ²)	Τύπος ΥΣ	Παλιός Κωδικός	Παλιός τύπος (Wise)
1.	CY1-2-C_IR	Αρμίνου	0,36	L-M8	CY1-2-C_RP_HM_IR	P
2.	CY1-3-D_IR	Ασπρόκρεμμος	2,26	L-M8	CY1-3-D_RIH_HM_IR	lh
3.	CY1-4-C_IR	Κανναβιού	0,93	L-M8	CY1-4-C_RI_HM_IR	I
4.	CY1-6-B_IR	Μαυροκόλυμπος	0,18	L-M8	CY3-5-B_RI_HM_IR	I
5.	CY2-2-E_IR	Ευρέτου	1,14	L-M8	CY3-7-I_RI_HM_IR	I
6.	CY3-5-B_IR	Ξυλιάτος	0,05	L-M8	CY6-1-B_RIH_HM_IR	lh
7.	CY3-7-I_IR	Ακακίου-Μαλούντα	0,18	L-M8	CY1-6-B_RIH_HM_IR	lh
8.	CY6-1-B_IR	Ταμασού	0,36	L-M8	CY2-2-E_RI_HM_IR	I
9.	CY8-7-B_IR	Λεύκαρα	0,45	L-M8	CY8-7-B_RI_HM_IR	I
10.	CY8-7-E_IR	Διπόταμος	0,92	L-M8	CY8-7-E_RI_HM_IR	I
11.	CY8-9-D_IR	Καλαβασός	0,87	L-M8	CY8-9-D_RI_HM_IR	I
12.	CY9-2-G_IR	Γερμασόγεια	0,68	L-M8	CY9-2-G_RI_HM_IR	I
13.	CY9-4-D_IR	Πολεμίδα	0,17	L-M8	CY9-4-D_RI_HM_IR	I
14.	CY9-6-J_IR	Πάνω Πλάτρες	0,03	L-M8	CY9-6-J_RP_HM_IR	P
15.	CY9-6-S_IR	Κούρης	3,33	L-M8	CY9-6-S_RP_HM_IR	P

Η οριοθέτηση και τυπολογία των ταμιευτήρων δε μεταβλήθηκε σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ.

4.1.2 Λιμναία ΥΣ

Τα λιμναία ΥΣ της Κύπρου εκτός των ποτάμιων ταμιευτήρων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, περιλαμβάνουν συνολικά 7 φυσικές λίμνες, οι οποίες είναι υφάλμυρες ή αλμυρές έως υπεράλμυρες και μία λιμνοδεξαμενή, η οποία είναι Τεχνητό Υδάτινο Σώμα (Άχνα). Οι λίμνες Παραλίμνι και Ορόκλινη έχουν κατηγοριοποιηθεί ως ΙΤΥΣ λόγω των σημαντικών τροποποιήσεων στα υδρομορφολογικά τους χαρακτηριστικά. Επιπλέον, η λιμνοδεξαμενή της Άχνας έχει κατηγοριοποιηθεί ως ΤΥΣ, δεδομένου ότι είναι ανθρωπογενής λιμνοδεξαμενή, που έχει δημιουργηθεί για αγροτικούς σκοπούς.

Η οριοθέτηση των λιμναίων ΥΣ δε μεταβλήθηκε σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ ωστόσο λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα των έργων:

- «Παροχή Υπηρεσιών για τον Προσδιορισμό των Συνθηκών Αναφοράς σε Λιμναία Σώματα στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος Μέτρων (Μέτρο 142) και επικαιροποίηση του χαρακτηρισμού των τύπων των σωμάτων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων», Αριθμός διαγωνισμού: ΥΥ 06/2013, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
- «Αγορά Υπηρεσιών για επικαιροποίηση του προσδιορισμού των συνθηκών Αναφοράς σε Λιμναία Υδάτινα Σώματα και επικαιροποίηση του χαρακτηρισμού των τύπων των σωμάτων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων, με βάση τα αποτελέσματα της συμβάσης ΥΥ06/2013», Αριθμός διαγωνισμού: ΥΥ 02/2016Δ, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

η τυπολογία και οι συνθήκες αναφοράς των λιμναίων ΥΣ της Κύπρου έχουν αναθεωρηθεί σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ ως ακολούθως (Πίνακας 4-6).

Πίνακας 4-6: Τυπολογία λιμναίων ΥΣ

Τύπος λίμνης	Περιγραφή	Κωδ. ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Έκταση σε km ²	Τύπος ΥΣ (3 ^ο ΣΔΛΑΠ)	Παλιός Κωδικός	Παλιός τύπος (2 ^ο ΣΔΛΑΠ)
LB1	Υπεράλμυρη, παράκτια, χωρίς απορροή, αβαθής, χαμηλού υψομέτρου, προσωρινή, ημίξηρης-ξηρής περιοχής	CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	4,53	LB1	CY8-3-2_11_L1	L1
		CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	0,25	LB1	CY8-3-2_13_L2	L2
		CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	1,47	LB1	CY8-3-2_12_L2	L2
LB2	Αλμυρή-Υπεράλμυρη, παράκτια, χωρίς απορροή, αβαθής, χαμηλού υψομέτρου, προσωρινή, ημίξηρης-ξηρής περιοχής	CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	0,24	LB2	CY8-3-2_17_L2	L2
		CY_L9-5-3-50	Αλμυρή Λίμνη Ακρωτήρι	10,06	LB2	CY9-5-3_10_L2	L2
LB3	Υφάλμυρη, με απορροή, αβαθής, χαμηλού υψομέτρου, προσωρινή, ημίξηρης-ξηρής περιοχής	CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	2,91	LB3	CY7-2-6_16_L2-HM	L2
LB4	Υφάλμυρη-Αλμυρή, παράκτια, με απορροή, μικρή και αβαθής, ελώδης/βαλτώδης, χαμηλού υψομέτρου, προσωρινή, ημίξηρης-ξηρής περιοχής	CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	0,06	LB4	CY8-1-2_09_L2-HM	L2
LB5	Ταμιευτήρας γλυκού νερού, απομονωμένος από ποταμό, με απορροή, βάθους <5m, χαμηλού υψομέτρου, μόνιμος, ημίξηρης-ξηρής περιοχής	CY_d7-1-2-70	Ταμιευτήρας Άχνα	0,66	LB5	CY7-1-2_34_L3-A	L3

ΠΗΓΕΣ: 2Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑΣ (ΠΟΤΑΜΙΑ, ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ, ΛΙΜΝΕΣ)» & ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (ΠΟΤΑΜΙΑ, ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΕΣ, ΛΙΜΝΕΣ)», Αρ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

4.1.3 Παράκτια ΥΣ

Στο 3^ο ΣΔΛΑΠ, δεν υπάρχει κάποια αλλαγή όσον αφορά τον τύπο των Παράκτιων **Υδάτινων Σωμάτων σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ**. Ως εκ τούτου, παρακάτω παρουσιάζονται πληροφορίες για τα υπάρχοντα ΠΥΣ.

Ο καθορισμός των τύπων των παράκτιων υδάτινων σωμάτων βασίστηκε τόσο στην ίδια την ΟΠΥ (Annex II), όσο και στο Καθοδηγητικό Έγγραφο No 5: Transitional and Coastal Waters. Typology, Reference Conditions and Classification Systems.

Η διάκριση των τύπων των παράκτιων υδάτων μπορεί να γίνει είτε με βάση το Σύστημα Α (Οικοπεριοχή, Μέση Ετήσια Αλατότητα, Μέσο βάθος) ή με το Σύστημα Β (υποχρεωτικοί και προαιρετικοί φυσικο-χημικοί παράγοντες). Στην περίπτωση της Κύπρου χρησιμοποιείται το Σύστημα Β, που είναι πιο ευέλικτο και προσφέρει έναν πιο λεπτομερή και οικολογικά σχετικό χαρακτηρισμό των παράκτιων υδάτων σε σχέση με το Σύστημα Α. Η **έκθεση στην κυματική δράση, ο τύπος του υποστρώματος, το βάθος και η θερμοκρασία** θεωρούνται τα πιο κατάλληλα, σημαντικά και οικολογικά σχετικά περιγραφικά χαρακτηριστικά για τα παράκτια ύδατα της Κύπρου. Με βάση αυτό το σχήμα κατηγοριοποίησης προσδιορίστηκαν 4 τύποι παράκτιων υδάτων που εμφανίζονται στην Κύπρο (Πίνακας 4-7). Η συγκεκριμένη προσέγγιση παράγει μια σχετική οικολογική κατηγοριοποίηση η οποία επιβεβαιώνεται και από τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης που εφαρμόζεται στην Κύπρο, άλλες επιστημονικές πληροφορίες και πηγές.

C1: Σκληρό υπόστρωμα, βαθύ, μέτρια εκτεθειμένο προς προφυλαγμένο, χαμηλότερης θερμοκρασίας. Τυπικά παραδείγματα του τύπου αυτού είναι οι βόρειο-δυτικές ακτές του νησιού (ακτές της Τηλλυρίας και της χερσονήσου του Ακάμα). Ο τύπος αυτός καλύπτει το 15% της θαλάσσιας περιοχής της Κύπρου.

C2- Κινητό υπόστρωμα (άμμος, χαλίκι, λάσπη), ενδιάμεσου βάθους, μέτρια εκτεθειμένο προς προφυλαγμένο, χαμηλότερης θερμοκρασίας. Τυπικά παραδείγματα του τύπου αυτού είναι κυρίως ο Κόλπος Χρυσοχούς και οι κόλποι, της Λεμεσού και της Λάρνακας. Ο τύπος αυτός καλύπτει το 40% της θαλάσσιας περιοχής της Κύπρου.

C3- Σκληρό υπόστρωμα (βιογενές), βαθύ, μέτρια εκτεθειμένο προς προφυλαγμένο, υψηλότερης θερμοκρασίας. Τυπικά παραδείγματα του τύπου αυτού είναι οι ακτές του Ακρωτηρίου της Πύλας και του Ακρωτηρίου της Αγίας Νάπας, στις νότιο-ανατολικές και ανατολικές ακτές. Ο τύπος αυτός καλύπτει το 12% της θαλάσσιας περιοχής της Κύπρου.

C4- Σκληρό υπόστρωμα, βαθύ, μέτρια εκτεθειμένο προς εκτεθειμένο, χαμηλότερης θερμοκρασίας. Τυπικά παραδείγματα του τύπου αυτού είναι οι δυτικές ακτές του Ακάμα, οι ακτές της Πάφου και της Επισκοπής. Ο τύπος αυτός καλύπτει το 33% της θαλάσσιας περιοχής της Κύπρου.

Πίνακας 4-7 : Τύποι παράκτιων υδάτων και ο αριθμός των υδάτινων σωμάτων για κάθε τύπο.

ΤΥΠΟΣ ΠΥΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΥΣ	ΚΑΛΥΨΗ (%)
C1	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	Βόρειο-δυτικές ακτές του νησιού (ακτές της Τηλλυρίας και της χερσονήσου του Ακάμα).	4	15
C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο,	Κόλποι: Χρυσοχούς Λεμεσού, Λάρνακας.	9	40

ΤΥΠΟΣ ΠΥΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΥΣ	ΚΑΛΥΨΗ (%)
	ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη			
C3	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλότερη	Ακτές των Ακρωτηρίων Πύλας και Αγίας Νάπας και νότιο-ανατολικές και ανατολικές ακτές.	4	12
C4	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	Δυτικές ακτές του Ακάμα, οι ακτές της Πάφου και της Επισκοπής	5	33

Προκειμένου να οριοθετηθούν τα παράκτια ύδατα της Κύπρου στα πλαίσια της αναθεώρησης του Άρθρου 5 της Οδηγίας-Πλαίσιο για τα Ύδατα (ΟΠΥ, 2000/60/ΕΚ) εφαρμόστηκαν τα κριτήρια που καθορίζονται τόσο στην ίδια την ΟΠΥ, όσο και στα Καθοδηγητικά Έγγραφα Νο 2 (*Identification of Water Bodies*) και Νο 5 (*Transitional and Coastal Waters– Typology, Reference Conditions and Classification Systems*). Κύριος γνώμονας ήταν η τήρηση των αρχών της *διακριτότητας* και της *σημαντικότητας* των ΥΣ στα πλαίσια των σκοπών και στόχων της ΟΠΥ, αλλά και της οικονομίας και της βέλτιστης και αποτελεσματικής διαχείρισης. Υπό το πρίσμα αυτό, για την αναγνώριση-επιβεβαίωση των παράκτιων ΥΣ ακολουθήθηκε μια ιεραρχική προσέγγιση με τα εξής στάδια-κριτήρια:

- Κατηγορία υδάτων: Παράκτια Ύδατα (CW)
- Τύπος παράκτιων υδάτων: κάθε παράκτιο ΥΣ ανήκει μόνο σε ένα τύπο (C1, C2, C3, C4)
- Άλλα γεωγραφικά, μορφολογικά και υδρογραφικά χαρακτηριστικά, που μπορεί να διαφοροποιούνται σημαντικά μεταξύ γειτονικών ΥΣ ίδιου τύπου
- Στοιχεία που υπαγορεύουν το χαρακτηρισμό ενός ΥΣ ως Ιδιαίτερα Τροποποιημένου (Heavily Modified, HM)
- Πιέσεις / επιπτώσεις, π.χ. εάν μια συγκεκριμένη πίεση προκαλεί ευτροφισμό σε 2 γειτονικά παράκτια ΥΣ ίδιου τύπου τότε θα πρέπει αυτά να ενσωματωθούν σε ένα σώμα, αν όμως η επίπτωση περιορίζεται μόνο στο ένα από τα 2, τότε δικαιολογείται αυτά να είναι διακριτά
- Κατάσταση ΥΣ με βάση το πρόγραμμα παρακολούθησης παράκτιων υδάτων υπό το Άρθρο 8 της ΟΠΥ: εάν η κατάσταση (οικολογική, χημική) 2 γειτονικών παράκτιων ΥΣ ίδιου τύπου είναι ίδια τότε αυτά μπορούν να ενωθούν σε ένα ΠΥΣ, αν διαφέρει τότε πρέπει αυτά να είναι διακριτά
- Καθεστώς προστασίας: αν π.χ. ένα ΠΥΣ ή μέρος του τελεί υπό προστασία (π.χ. θαλάσσιες περιοχές Natura 2000).

Για παράδειγμα, τα παράκτια ύδατα ενός κόλπου ή ακρωτηρίου που ανήκουν στον ίδιο τύπο, δεν υποδιαιρούνται σε διαφορετικά σώματα παρά μόνο εάν προσδιοριστούν σημαντικές σημειακές ή διάχυτες πηγές ρύπανσης ή μορφολογικές αλλοιώσεις. Με βάση τα παραπάνω, έχουν οριοθετηθεί **22 διαφορετικά υδάτινα σώματα** στην Κύπρο που παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (Πίνακας 4-8). Το συνολικό μήκος της ακτογραμμής της Κυπριακής Λεκάνης Απορροής είναι 767 km. Περίπου τα 364 km βρίσκονται εντός της περιοχής όπου ισχύει το κοινοτικό κεκτημένο. Το υδάτινο σώμα CY_0-C0 υποδηλώνει τα παράκτια ύδατα της Κύπρου στα οποία η Κυπριακή Δημοκρατία δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

Πίνακας 4-8 : Παράκτια υδάτινα σώματα της Κύπρου (Δ/Ε: Δεν εφαρμόζεται)

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΥΣ	ΟΝΟΜΑ	ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΥ	ΕΚΤΑΣΗ (ΚΜ ²)	ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ
CY_0-C0		Δ/Ε	Δ/Ε	917	Δ/Ε
CY_1-C1	Ανατολική Τηλλυρία	C1	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	44,4	Όχι
CY_2-C1	Δυτική Τηλλυρία	C1	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	29,9	Όχι
CY_3-C2	Κόλπος Χρυσοχούς	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	44,7	Όχι
CY_4-C1	Ακάμας Βόρεια	C1	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	28,6	Όχι
CY_5-C4	Ακάμας Δυτικά	C4	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	51,1	Όχι
CY_6-C4	Βόρεια Πάφος	C4	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	70,1	Όχι
CY_7-C4-HM	Πάφος-πόλη	C4	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	4,0	Ναι
CY_8-C4	Νότια Πάφος	C4	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	71,0	Όχι
CY_9-C4	Κόλπος Επισκοπής	C4	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	87,1	Όχι
CY_10-C1	Ακρωτήριο Γάτα	C1	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	27,8	Όχι
CY_11-C2	Κόλπος Λεμεσού-Νότια	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	30,3	Όχι
CY_12-C2-HM	Κόλπος Λεμεσού	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	59,3	Ναι
CY_13-C2	Μονή	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	26,5	Όχι
CY_14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	15,7	Ναι
CY_15-C2	Ζύγι-Ακρωτήριο Κίτι	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	72,9	Όχι

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΥΣ	ΟΝΟΜΑ	ΚΩΔ. ΤΥΠΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΟΠΥ	ΕΚΤΑΣΗ (ΚΜ ²)	ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΟ
CY_16-C2	Λάρνακα-Δυτικά	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	27,5	Όχι
CY_17-C2-ΗΜ	Λάρνακα-κέντρο	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	9,8	Ναι
CY_18-C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	C2	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	62,1	Όχι
CY_19-C3	Ακρωτήρι Πύλα	C3	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλή	8,5	Όχι
CY_20-C3	Ακρωτήρι Πύλα-ΑquaFarm	C3	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλή	7,2	Όχι
CY_21-C3	Αγία Νάπα	C3	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλή	42,5	Όχι
CY_22-C3	Πρωταράς	C3	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλή	47,9	Όχι

ΠΗΓΗ : ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ – ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΆΡΘΡΟΥ 5 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΎΔΑΤΑ (ΟΠΥ, 2000/60/ΕΚ) ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΥΔΑΤΙΝΑ ΣΩΜΑΤΑ (ΠΥΣ) ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΕΝΔΟΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΤΟΥ 3^{ΟΥ} ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΗΣ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΟΥ, 2013-2019, ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Σχήμα 4-3: Επιφανειακά ΥΣ

4.2 Συστήματα Υπογείων Υδάτων

4.2.1 ΣΥΥ 1^{ου} ΣΔΛΑΠ

Στο 1^ο ΣΔΛΑΠ Κύπρου αναγνωρίστηκαν αρχικά 20 ΣΥΥ, εκ των οποίων το CY-20 Πενταδάκτυλος βρίσκεται σε περιοχή όπου η Κυπριακή Δημοκρατία δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο. Επομένως, ο τελικός αριθμός που εξετάστηκε, αφορούσε **19** Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ) (βλ. Πίνακας 4-9).

Ο αρχικός χαρακτηρισμός και η οριοθέτηση των ΣΥΥ έγινε με κριτήριο τους ακόλουθους παράγοντες:

- Τις γεωλογικές - υδρογεωλογικές συνθήκες καθώς και τη δυναμικότητα των υδροφόρων που απαρτίζουν το σύστημα υπόγειων υδάτων.
- Οι υπερκείμενοι γεωλογικοί σχηματισμοί στο ανάπτυγμα της λεκάνης απορροής και τα υπερκείμενα στρώματα του υδροφορέα.
- Τις υφιστάμενες χρήσεις των υπογείων υδάτων, το καθεστώς εκμετάλλευσης και τα στοιχεία υδροληψίας και συνολικών εκφορτίσεων των υδροφόρων.
- Τις υφιστάμενες πηγές ρύπανσης και τις συνολικές πιέσεις.
- Την αλληλεξάρτηση του συστήματος Υπογείων Υδάτων με επιφανειακά ύδατα και χερσαία οικοσυστήματα.

Στο γενικό τους πλαίσιο τα ΣΥΥ έτσι όπως έχουν διαμορφωθεί, περιλαμβάνουν τους ακόλουθους τύπους επικρατούντων γεωλογικών σχηματισμών:

- Τεταρτογενείς σχηματισμοί από αλλουβιακές και προσχλωσιγενείς αποθέσεις, τα ΣΥΥ CY-1, CY-3, CY-4, CY-7, CY-8, CY-9, CY-10, CY-11, CY-15, CY-16 και CY-17.
- Μειοκαινικοί γύψοι (CY-2, CY-5, CY-12).
- Παλαιογενείς κρητίδες και Μειοκαινικοί ψαμμίτες (CY-6, CY-18).
- Μειοκαινικοί ασβεστόλιθοι (CY-13, CY-14).
- Οφιολιθικό σύμπλεγμα (CY-19).

4.2.2 ΣΥΥ 2^{ου} ΣΔΛΑΠ

Στο 2^ο ΣΔΛΑΠ Κύπρου πραγματοποιήθηκε η επανεξέταση των ΣΥΥ της Κύπρου η οποία βασίζεται στα αποτελέσματα των προγραμμάτων παρακολούθησης της ποσοτικής και της ποιοτικής κατάστασης των ΣΥΥ όπως υλοποιήθηκε από το ΤΑΥ κατά τη χρονική περίοδο 2008-2013. Η επανεξέταση βασίσθηκε επίσης στα στοιχεία επανεκτίμησης των δικτύων παρακολούθησης, στα πορίσματα της Συνοπτικής Έκθεσης του ΤΑΥ στα πλαίσια εφαρμογής των άρθρων 5 και 6 της ΟΠΥ στην Κύπρο και στην προηγούμενη αξιολόγηση ποιοτικής (χημικής) και ποσοτικής κατάστασης των ΣΥΥ από το ΤΑΥ που έγινε το 2010 στα πλαίσια εφαρμογής των άρθρων 11,13 και 15 της ΟΠΥ στην Κύπρο.

Οι πληροφορίες για τα ΣΥΥ καλύπτουν χωρικά την περιοχή της Κύπρου που ελέγχεται αποτελεσματικά από τη Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Έτσι δεν αξιολογείται το ΣΥΥ CY-20 Πενταδάκτυλος το οποίο αναπτύσσεται εκτός περιοχής ελέγχου αλλά επανεξετάζονται και αξιολογούνται στα πλαίσια του δυνατού τα 4 ΣΥΥ (CY-1, CY-17, CY-18 και CY-19) τα οποία εκτείνονται, εν μέρει, εκτός της περιοχής που ελέγχεται αποτελεσματικά από τη Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από το έτος 2007 εγκαθιδρύθηκαν προγράμματα παρακολούθησης της ποιοτικής (χημικής) και της ποσοτικής κατάστασης των ΣΥΥ σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 8 της ΟΠΥ. Στα πλαίσια αυτά, το TAY δημιούργησε και ενημερώνει σε μόνιμη βάση την τράπεζα υδρολογικών και υδρογεωλογικών πληροφοριών CYMOS (Cyprus Monitoring System) στην οποία εισάγονται όλα τα δεδομένα ποσοτικής και ποιοτικής κατάστασης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

Από την επανεξέταση των ΣΥΥ και την επανεκτίμηση των συνολικών δεδομένων των πιέσεων και κυρίως των υδρογεωλογικών συνθηκών, προέκυψε η ακόλουθη αναδιάρθρωση με την οποία εκτιμάται ότι διασφαλίζεται η λειτουργικότερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση των ΣΥΥ:

- Το ΣΥΥ CY-2 Αραδίππου αφαιρέθηκε από την αξιολόγησή του ως σύστημα υπόγειων υδάτων διότι σύμφωνα με τα στοιχεία που προέκυψαν από την εφαρμογή του προγράμματος παρακολούθησης, τα υδρογεωλογικά στοιχεία που προέκυψαν από την ανόρυξη δύο νέων γεωτρήσεων και τα υδρογεωλογικά στοιχεία από αριθμό παλαιότερων γεωτρήσεων, πρόκειται για πολύ μικρής δυναμικότητας και μη ενιαίο σύστημα που δεν πληροί τις προϋποθέσεις ορισμού του ως ΣΥΥ.
- Το ΣΥΥ CY-3 Κίτι – Περβόλια διαχωρίστηκε σε δύο ΣΥΥ, το CY-3Α Κοίτης Τρέμινθου του οποίου το νερό χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς και το CY-3Β Κίτι-Περβόλια στο οποίο ασκείται πίεση υφαλμύρισης λόγω θαλάσσιας διείσδυσης και το νερό του δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς. Ο διαχωρισμός του αρχικού, ενιαίου συστήματος έγινε για τους εξής λόγους: (α) διαφορετικού γεωλογικού περιβάλλοντος διότι το CY-3Α αναπτύσσεται σε αλλουβιακές αποθέσεις της κοίτης του Τρέμινθου και το CY-3Β σε σχηματισμό πλειστοκαινικών θαλάσσιων αναβαθμίδων και (β) χρήσεων, διότι το CY-3Α χρησιμοποιείται για ύδρευση και άρδευση ενώ το CY-3Β χρησιμοποιείται μόνο για άρδευση.
- Το ΣΥΥ CY-11 Πάφος διαχωρίστηκε σε δύο ΣΥΥ, το CY-11Α Πάφος του οποίου το νερό χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς και το CY-11Β Κοίτης Έζουσα στο οποίο ασκείται πίεση υφαλμύρισης λόγω μεταπτώσεων σε αυτό υπόγειου νερού με ψηλές συγκεντρώσεις θειικών ιόντων από γειτονικό γυψούχο υδροφορέα και το νερό του δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς. Ο διαχωρισμός του αρχικού ενιαίου συστήματος έγινε για τους εξής λόγους: (α) διαφορετικού γεωλογικού περιβάλλοντος διότι το CY-11Α αναπτύσσεται στους παράκτιους ασβεσταρενίτες Αθαλάσσας και αλλουβιακές αποθέσεις κοίτης ενώ το CY-11Β στις αλλουβιακές αποθέσεις του ποταμού Έζουσας και (β) χρήσεων, διότι το CY-11Α χρησιμοποιείται κυρίως για ύδρευση ενώ το CY-11Β χρησιμοποιείται μόνο για άρδευση.
- Το ΣΥΥ CY-15 Χρυσοχού–Γιαλιά διαχωρίστηκε σε δύο ΣΥΥ, το CY-15Α Χρυσοχού-Γιαλιά του οποίου το νερό χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς και το CY-15Β Κοίτης Χρυσοχού στο οποίο ασκείται πίεση υφαλμύρισης λόγω μεταπτώσεων σε αυτό υπόγειου νερού με ψηλές συγκεντρώσεις θειικών ιόντων από γειτονικό γυψούχο υδροφορέα και το νερό του δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς. Ο διαχωρισμός του αρχικού, ενιαίου συστήματος έγινε για τους εξής λόγους: (α) διαφορετικού γεωλογικού περιβάλλοντος διότι το CY-15Α αναπτύσσεται σε θαλάσσιες αναβαθμίδες και αλλουβιακά δέλτα ενώ το CY-15Β σε αλλουβιακές αποθέσεις της κοίτης του ποταμού Χρυσοχού και (β) χρήσεων, διότι το CY-15Α χρησιμοποιείται κυρίως για ύδρευση ενώ το CY-15Β χρησιμοποιείται μόνο για άρδευση.

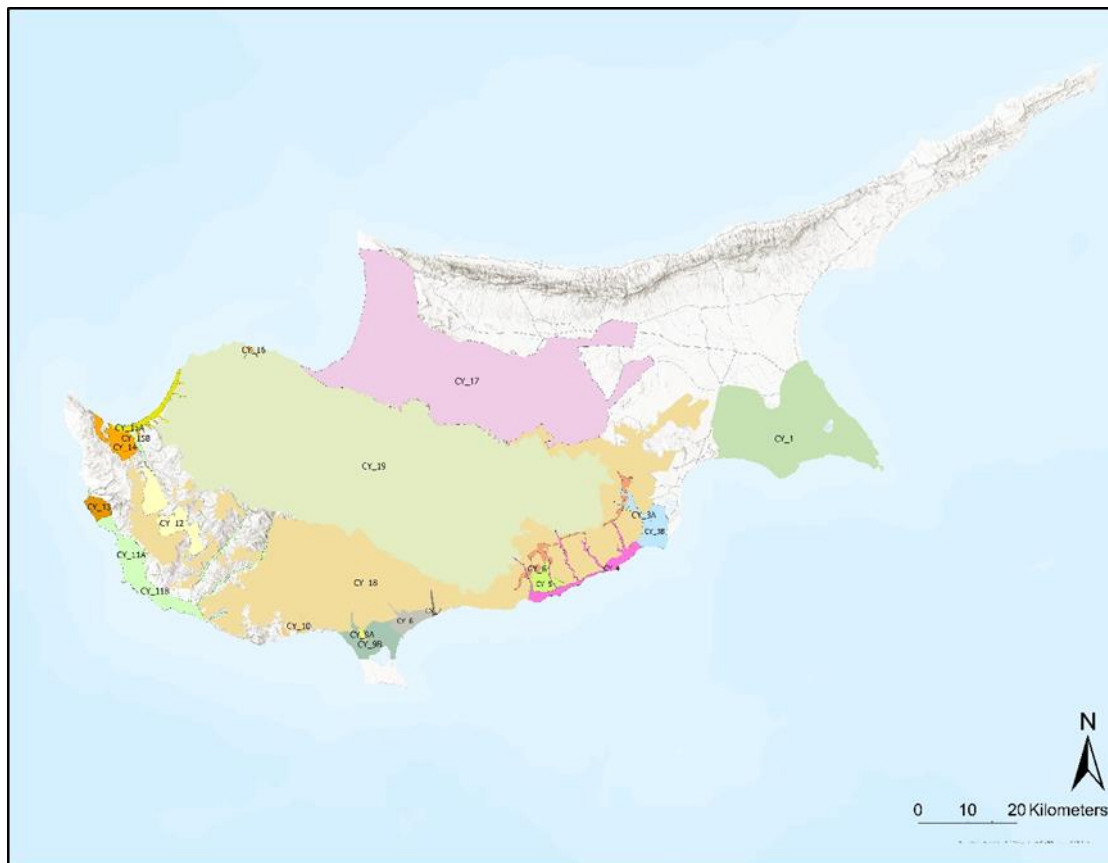
Συνεπώς στο 2^ο ΣΔΛΑΠ Κύπρου εξετάστηκαν είκοσι ένα (21) ΣΥΥ από τα 22 ΣΥΥ. Το CY-20 Πενταδάκτυλος βρίσκεται σε περιοχή όπου η Κυπριακή Δημοκρατία δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

4.2.3 ΣΥΥ 3^{ου} ΣΔΛΑΠ

Στα πλαίσια προετοιμασίας του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ και με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης αξιολόγησης και επαναχαρακτηρισμού των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων της Κύπρου που εκπονήθηκε στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 5 της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων, 2000/60/ΕΚ, (ΟΠΥ) τα ΣΥΥ της Κύπρου **αυξάνονται από 22 σε 23**. Η αύξηση στον αριθμό των ΣΥΥ προκύπτει από το διαχωρισμό του ΣΥΥ CY-9 σε δύο νέα ΣΥΥ, το CY-9Α και το CY-9Β. Εξετάστηκαν τα είκοσι δύο (22) ΣΥΥ γιατί το CY-20 Πενταδάκτυλος εξακολουθεί να βρίσκεται σε περιοχή όπου η Κυπριακή Δημοκρατία δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

Πίνακας 4-9 : Εξέλιξη της οριοθέτησης/προσδιορισμού των ΣΥΥ κατά το 1^ο, 2^ο και 3^ο ΣΔΛΑΠ.

A/A	Κωδικός ΣΥΥ 1 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	Κωδικός ΣΥΥ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	Αναθεωρημένος Κωδικός ΣΥΥ 3 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	Ονομασία
1	CY-1	CY-1	CY-1	Κοκκινοχώρια
2	CY-3	CY-3A	CY-3A	Κοίτη Τρέμινθου
3		CY-3B	CY-3B	Κίτι-Περβόλια
4	CY-4	CY-4	CY-4	Σοφτάδες-Βασιλικός
5	CY-5	CY-5	CY-5	Μαρώνι
6	CY-6	CY-6	CY-6	Μαρί-Καλό Χωριό
7	CY-7	CY-7	CY-7	Γερμασόγεια
8	CY-8	CY-8	CY-8	Λεμεσός
9	CY-9	CY-9	CY-9A	Ακρωτήρι-Κολόσσι
10			CY-9B	4Ακρωτήρι
11	CY-11	CY-11A	CY-11A	Πάφος
12		CY-11B	CY-11B	Κοίτη Έζουσα
13	CY-12	CY-12	CY-12	Λετύμβου-Γιόλου
14	CY-13	CY-13	CY-13	Πέγεια
15	CY-14	CY-14	CY-14	Ανδρολίκου
16	CY-15	CY-15A	CY-15A	Χρυσοχού-Γιαλιά
17		CY-15B	CY-15B	Κοίτη Χρυσοχού
18	CY-16	CY-16	CY-16	Πύργος
19	CY-17	CY-17	CY-17	Κεντρική & Δυτική Μεσαορία
20	CY-18	CY-18	CY-18	Λεύκαρα-Πάχνα
21	CY-19	CY-19	CY-19	Τρόδος

Σχήμα 4-4: Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ)

4.3 Ιδιαίτερος Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ) και Τεχνητά Υδατικά Συστήματα (ΤΥΣ)

4.3.1 ΙΤΥΣ και ΤΥΣ στο 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης

Στο 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) της Κύπρου προσδιορίσθηκαν οριστικά:

- πενήντα έξι (56) Ιδιαίτερος Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ):
  - 50 ποτάμια ΥΣ - συμπεριλαμβανομένων των 15 ποτάμινων ταμιευτήρων,
  - 2 λιμναία και
  - 4 παράκτια ΥΣ, και
- ένα (1) λιμναίο Τεχνητό Υδατικό Σύστημα (ΤΥΣ - Άχνα).

Τα **ποτάμια ΙΤΥΣ** (εκτός των 15 ταμιευτήρων που έχουν δημιουργηθεί από φράγματα) αφορούν είτε σε σώματα κατάντη φραγμάτων είτε σε σώματα που έχουν υποστεί διευθετήσεις ή εκτροπές υδάτων.

Τα **λιμναία ΙΤΥΣ** αφορούν στις Λίμνες Παραλιμνίου και Ορόκλινης, οι οποίες έχουν υποστεί σημαντικές αλλοιώσεις ως προς τις υδρομορφολογικές τους συνθήκες λόγω Αστικοποίησης, ενώ στη λίμνη Ορόκλινη οι αλλοιώσεις οφείλονται επιπλέον και σε δίκτυα μεταφορών.

Τα **παράκτια ΙΤΥΣ** αφορούν σε χρήσεις σχετιζόμενες με ναυσιπλοΐα/λιμενικές εγκαταστάσεις, αναψυχή και αστικοποίηση.

Τέλος το **λιμναίο ΤΥΣ** αφορά στη λίμνη Άχνα, η οποία εξυπηρετεί αρδευτικές ανάγκες.

4.3.2 Επανεξέταση των ΙΤΥΣ και ΤΥΣ στο πλαίσιο του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης

Η επανεξέταση του καθορισμού και της οριοθέτησης των Ιδιαίτερος Τροποποιημένων Υδατικών Σωμάτων (ΙΤΥΣ - HMWB) και των Τεχνητών Υδατικών Σωμάτων (ΤΥΣ - AWB), τα οποία καθορίστηκαν στο 2ο ΣΔΛΑΠ (Άρθρο 4(3) της ΟΠΥ) πραγματοποιήθηκε από το ΤΑΥ στο πλαίσιο της Σύμβασης ΥΥ 07/2019 το Δεκέμβριο του 2020. Για τον σκοπό αυτό ακολουθήθηκε μια διαδικασία, για το κάθε ΙΤΥΣ. Αξιολογήθηκαν οι επεμβάσεις και οι τροποποιήσεις στα ΥΣ (κατά πόσο υπάρχουν αλλαγές) και κατά πόσον μπορούν αυτές να αποκατασταθούν.

Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο αυτό οι εργασίες που υλοποιήθηκαν περιελάμβαναν τα ακόλουθα:

1. Καθορισμό της σχετικής μεθοδολογίας, λαμβάνοντας υπόψη τη μεθοδολογία που καθορίστηκε και στο 2^ο ΣΔΛΑΠ.
2. Επανεξέταση του κάθε ΙΤΥΣ ξεχωριστά.
3. Για τα ΙΤΥΣ «ταμιευτήρες νερού (impounded rivers)» δοθηκε ιδιαίτερη έμφαση στις διαφορετικές χρήσεις νερού σε αυτούς (ύδρευση, άρδευση, περιβάλλον, κ.α.) λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές προτεραιότητες που δίδει η ΟΠΥ σε αυτές.
4. Δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στα τμήματα των ΥΣ κατάντη των φραγμάτων για τα οποία θα πρέπει να προσδιοριστεί η απαιτούμενη οικολογική παροχή (Eflows), λαμβάνοντας υπόψη την τελευταία διαθέσιμη έκδοση του υπό διαμόρφωση ΚΕ για τις οικολογικές παροχές.
έργα ή άλλες διευθετήσεις για την απελευθέρωση ή την καταμέτρηση των οικολογικών ροών, θα
5. Εξετάστηκε το ενδεχόμενο από-χαρακτηρισμού κάποιων ΙΤΥΣ που επιτυγχάνουν καλή οικολογική κατάσταση σύμφωνα με την αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των υδατικών σωμάτων
6. Εξετάστηκε το ενδεχόμενο χαρακτηρισμού υδάτινων σωμάτων ως ΙΤΥΣ, με βάση το μητρώο των έργων εκτροπής νερού και μικρών φραγμάτων.

Για την υλοποίηση των πιο πάνω λήφθηκαν υπόψη:

1. Το ΚΕ Αρ. 4 (Guidance Document on identification and designation of Heavily Modified and Artificial Water Bodies). Για παράδειγμα η παράγραφος 8.3.2 περιγράφει την αναθεώρηση των ΙΤΥΣ και ΤΥΣ κατά τη μετάβαση από το 1^ο στο 2^ο ΣΔΛΑΠ, κάτι που εφαρμόζει και για τη μετάβαση από το 2^ο στο 3^ο ΣΔΛΑΠ.
2. Τα ΚΕ Αρ. 20 (Exemptions to the environmental objectives) και Αρ. 36 (Article 4(7) Exemptions to the Environmental Objectives), όπου αυτά εφαρμόζουν.
3. Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα αποτελέσματα του έργου της Ομάδας Εργασίας ECOSTAT της ΕΕ για το Οικολογικό Δυναμικό, περιλαμβανομένου του υπό διαμόρφωση Παραρτήματος του εν λόγω εγγράφου.
4. Η έκθεση Οριστικού Προσδιορισμού των ΙΤΥΣ και ΤΥΣ του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ.

4.3.3 Αποτελέσματα επανεξέτασης - Οριστικός Προσδιορισμός ΙΤΥΣ

Με βάση τα νέα δεδομένα εφαρμόστηκε για τον αρχικό και οριστικό προσδιορισμό των ΙΤΥΣ και ΤΥΣ στην ΠΛΑΠ Κύπρου, η μεθοδολογία που προτείνεται στο καθοδηγητικό κείμενο για τα ιδιαίτερος τροποποιημένα και τα τεχνητά υδάτινα σώματα (GD 4, 2003). Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- η οικολογική παροχή προσδιορίστηκε κατά μέσο όρο από 11,5% έως 14% της φυσικής μέσης ετήσιας απορροής, κατανεμόμενη μέσα στο έτος κατά μήνα,
- οι υδατικοί πόροι της Κύπρου είναι οριακά επαρκείς για την ύδρευση και πρακτικά ανεπαρκείς για την άρδευση, οπότε η διάθεση της παραπάνω εκτιμηθείσας οικολογικής παροχής θα έχει εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις στην άρδευση ή/και την ύδρευση (με συνέπειες και στον τουρισμό), και
- η αξιοποίηση άλλων μέσων για την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης και άρδευσης είναι πρακτικά ασήμαντη, γιατί έχουν ήδη ληφθεί όλα τα δυνατά μέτρα που δεν είναι δυσανάλογα δαπανηρά.
- Η αστική ανάπτυξη και οι υποδομές μεταφορών που αποτελέσαν το βασικό κριτήριο προσδιορισμού των λιμναίων ΥΣ ως ΙΤΥΣ κατά το βήμα 6, λόγω των εμφανών μορφολογικών αλλοιώσεων που έχουν δημιουργηθεί,

προτείνεται ο οριστικός προσδιορισμός ως ΙΤΥΣ και ΤΥΣ των ΥΣ που παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί και στο Σχήμα 4-5. Επισημαίνεται ότι τελικά από τα βήματα 7 και 8 δε προέκυψαν διαφοροποιήσεις στα ΥΣ που χαρακτηρίστηκαν αρχικά ως ΙΤΥΣ²³. Όσον αφορά στα παράκτια ΥΣ παραμένουν τα ΥΣ τα οποία είχαν προσδιοριστεί στο 2ο ΣΔΛΑΠ.

Πίνακας 4-10: Οριστικός Προσδιορισμός ΙΤΥΣ

ΑΑ	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
Ποτάμια ΙΤΥΣ				
1	CY1-1-D	Χαποτάμι	4,82	ΥΣ κατάντη φρ. Χα ποτάμι Τοπική Άρδευση
2	CY1-2-D1	Διαρίζος	28,40	ΥΣ κατάντη φράγματος Αρμίνου Υδρευση. Εκτροπή προς φράγμα Κούρη και σύνδεση με Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου. Υδροδότηση ορεινών κοινοτήτων Διάριζου.
3	CY1-2-D2	Διαρίζος	3,22	
4	CY1-4-DE	Έζουσα	12,32	ΥΣ κατάντη φράγματος Κανναβιού. Άρδευση /Υδρευση Εκτροπή προς φράγμα Ασπρόκρεμμου. Υδρευση ημορεινών κοινοτήτων Πάφου.
5	CY1-4-F	Έζουσα	5,19	
6	CY1-4-G	Έζουσα	5,92	
7	CY1-4-H	Έζουσα	8,23	

²³ 2^η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 9 - «Επικαιροποίηση του χαρακτηρισμού των Ιδιαίτερως Τροποποιημένων Υδατικών Συστημάτων», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020].

AA	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
8	CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	2,70	ΥΣ κατάντη φράγματος Μαυροκόλυμπος. Άρδευση. Αρδευτικό έργο Πάφου
9	CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	2,72	ΥΣ κατάντη φράγματος Ευρέτου. Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχού
10	CY2-2-G	Χρυσοχού	2,80	
11	CY2-2-H	Χρυσοχού	6,77	
12	CY2-3-D	Μακούντα	3,99	ΥΣ κατάντη φράγματος Αργάκας Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχού
13	CY2-3-F2	Γιαλιά	3,99	Εκτροπή Γιαλιά προς φράγμα Ευρέτου Άρδευση
14	CY2-3-G	Γιαλιά	1,10	
15	CY2-4-B	Ξερός	2,86	ΥΣ κατάντη φράγματος Αγίας Μαρίας. Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχού
16	CY2-4-E	Λειβάδι	4,01	ΥΣ κατάντη φράγματος Πωμού). Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχού
17	CY3-5-C	Λαγουδερά	3,36	ΥΣ κατάντη φράγματος Ξυλιάτου. Άρδευση Σχέδιο Ενιαίας Αγροτικής Ανάπτυξης Πιτσιλιάς.
18	CY3-5-D	Ελιά	22,25	
19	CY3-7-J	Ακάκι	4,50	ΥΣ κατάντη φράγματος/ρουφράκτη (Ακάκι-Μαλούντα) Άρδευση /Υδρευση
20	CY6-1-C	Πεδιαίος	0,97	ΥΣ κατάντη φράγματος Ταμασσού Υδρευση/ Εμπλουτισμός
21	CY8-4-C	Τρέμινθος	24,16	ΥΣ κατάντη φράγματος Λυμπιών Τοπική Άρδευση
22	CY8-7-C	Συριάτης	6,65	ΥΣ κατάντη φράγματος Λευκάρων Άρδευση /Υδρευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
23	CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	16,72	ΥΣ κατάντη φράγματος Λευκάρων και Διποτάμου Άρδευση /Υδρευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου και συμβολή στην άρδευση στο Σχέδιο Βασιλικού-Πεντάσχοινου
24	CY8-8-C	Αγίου Μηνά	8,06	ΥΣ κατάντη Εκτροπής Μαρωνίου.και εκτροπής για δεξαμενή Χοιροκοιτίας

AA	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
				Ύδρευση/ Άρδευση Εκτροπή προς φράγμα Διποτάμου. Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
25	CY8-9-ABC1	Βασιλικός	17,09	Άρδευση. Σημειακές απολήψεις
26	CY8-9-EF	Βασιλικός	13,40	ΥΣ κατάντη φράγματος Καλαβασού Ύδρευση / Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου και Άρδευση στο Σχέδιο Βασιλικού-Πεντάσχοινου
27	CY9-2-H	Γερμασόγεια	6,33	ΥΣ κατάντη φράγματος Γερμασόγειας Άρδευση/Ύδρευση έμμεσα μέσω εμπλουτισμού ΣΥΥ Ύδρευση Λεμεσού. Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας Πολεμιδιών. Έργο Νοτίου αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
28	CY9-4-E	Γαρούλλης	3,75	ΥΣ κατάντη φράγματος Πολεμίδια Άρδευση Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας-Πολεμιδιών. Συμβάλει στην κάλυψη των αναγκών του Έργου του Νοτίου Αγωγού. Χωρίς να είναι συνδεδεμένο με αυτό
29	CY9-4-F	Γαρούλλης	4,36	ΥΣ κατάντη φράγματος Πολεμίδια Άρδευση Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας-Πολεμιδιών. Συμβάλει στην κάλυψη των αναγκών του Έργου του Νοτίου Αγωγού. Χωρίς να είναι συνδεδεμένο με αυτό Σημαντική πίεση από τεχνητές επιφάνειες.
30	CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	19,23	Άρδευση. Σημειακές απολήψεις
31	CY9-6-T	Κούρης	11,42	ΥΣ κατάντη φράγματος Κουρή Ύδρευση / Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
Ποτάμια ΙΤΥΣ (Ταμειυτήρες)				
32	CY1-2-C_IR	Αρμίνου	0,36	Άρδευση / Ύδρευση Εκτροπή προς φράγμα Κούρη και σύνδεση με Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου*. Υδροδότηση ορεινών κοινοτήτων Διάριζου.
33	CY1-3-D_IR	Ασπρόκρεμμος	2,26	Ύδρευση/Άρδευση Υδρευτικό και αρδευτικό έργο Πάφου
34	CY1-4-C_IR	Κανναβιού	0,93	Άρδευση / Ύδρευση

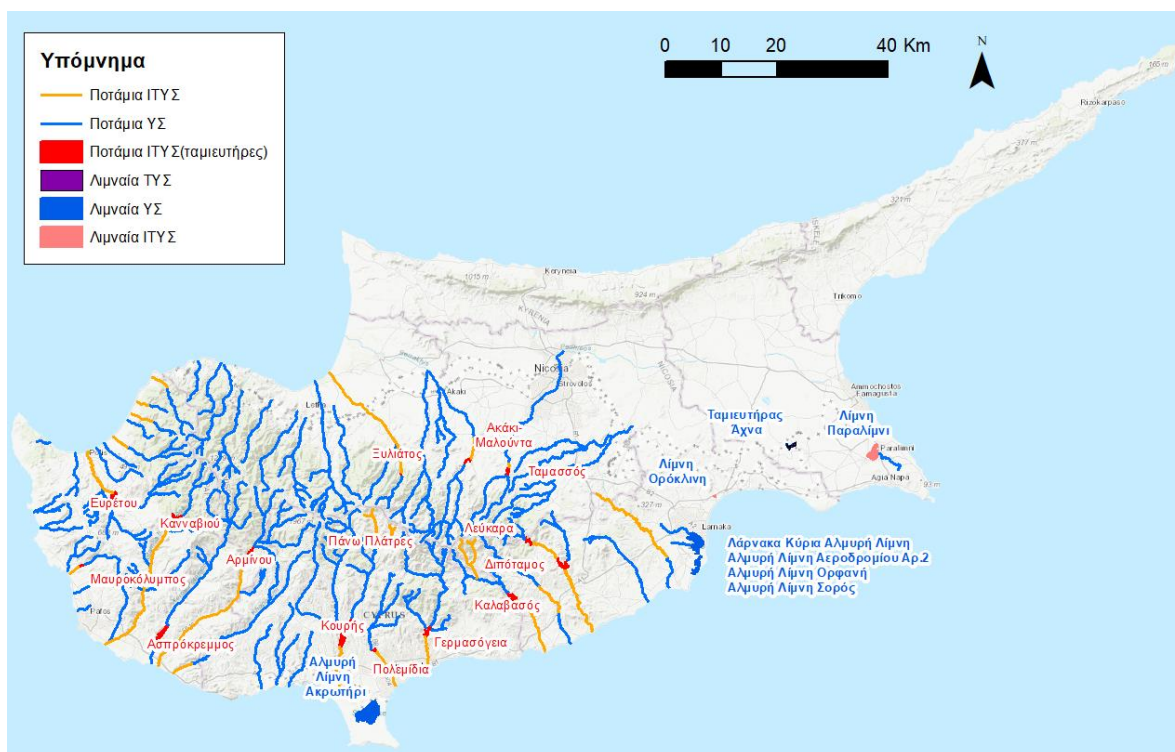

AA	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
				Εκτροπή προς φράγμα Ασπρόκρεμμου. Υδρευση ημιορεινών κοινοτήτων Πάφου.
35	CY1-6-B_IR	Μαυροκόλυμπος	0,18	Υδρευση / Άρδευση Υδρευτικό και αρδευτικό έργο Πάφου
36	CY2-2-E_IR	Ευρέτου	1,14	Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχούς
37	CY3-5-B_IR	Ξυλιάτος	0,05	Άρδευση Σχέδιο Ενιαίας Αγροτικής Ανάπτυξης Πιτσιλιάς.
38	CY3-7-I_IR	Ακάκι-Μαλούντα	0,18	Άρδευση /Υδρευση Τοπική Άρδευση
39	CY6-1-B_IR	Ταμασσός	0,36	Εμπλουτισμός
40	CY8-7-B_IR	Λεύκαρα	0,45	Άρδευση /Υδρευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
41	CY8-7-E_R	Διπόταμος	0,92	Υδρευση/Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου και συμβολή στην άρδευση στο Σχέδιο Βασιλικού- Πεντάσχοινου
42	CY8-9-D_IR	Καλαβασός	0,87	Υδρευση/Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου και Άρδευση στο Σχέδιο Βασιλικού-Πεντάσχοινου
43	CY9-2-G_IR	Γερμασόγεια	0,68	Άρδευση/Υδρευση έμμεσα μέσω εμπλουτισμού ΣΥΥ Υδρευση Λεμεσού. Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας Πολεμιδιών. Έργο Νοτίου αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
44	CY9-4-D_IR	Πολεμίδα	0,17	Άρδευση Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας-Πολεμιδιών. Συμβάλλει στην κάλυψη των αναγκών του Έργου του Νοτίου Αγωγού. Χωρίς να είναι συνδεδεμένο με αυτό
45	CY9-6-J_IR	Πάνω Πλάτρες	0,03	
46	CY9-6-S_IR	Κουρής	3,33	Υδρευση /Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
Λιμναία ΠΥΣ				
47	CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	2,9	Αστικοποίηση
48	CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	0,06	Αστικοποίηση και δίκτυα μεταφορών

ΑΑ	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
Παράκτια ΙΤΥΣ				
49	CY_7-C4-HM	Πάφος- πόλη	4	Αστικοποίηση και αναψυχή
50	CY_12-C2-HM	Κόλπος Λεμεσού	59	Ναυσιπλοΐα/λιμενικές εγκαταστάσεις, αναψυχή και αστικοποίηση.
51	CY_14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	16	Ναυσιπλοΐα/λιμενικές εγκαταστάσεις
52	CY_17-C2-HM	Λάρνακα-κέντρο	10	Ναυσιπλοΐα/λιμενικές εγκαταστάσεις, αναψυχή και αστικοποίηση

Πίνακας 4-11: Οριστικός Προσδιορισμός ΤΥΣ

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Όνομα	Έκταση (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήση που εξυπηρετείται
Λιμναίο	CY_d7-1-2-70	Ταμειυτήρας Αχνα	0,66	Άρδευση

Σχήμα 4-5: Οριστικός Προσδιορισμός ΙΤΥΣ/ ΤΥΣ

ΠΗΓΗ : 2Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΙΔΙΑΙΤΕΡΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ», ΑΡ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

4.3.4 Σύγκριση Οριστικού Προσδιορισμού ΙΤΥΣ και ΤΥΣ μεταξύ 2^{ου} Σχέδιου Διαχείρισης και 3^{ου} Κύκλου Διαχείρισης .

Βάσει των αναφερόμενων στην προηγούμενη παράγραφο (βλ. Πίνακας 4-10 και Πίνακας 4-11) προσδιορίστηκαν οριστικά (3^{ος} Κύκλος Διαχείρισης):

- **Πενήντα δύο (52)** Ιδιαίτερως Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ):
  - 46 ποτάμια ΥΣ - συμπεριλαμβανομένων των 15 ποτάμιων ταμιευτήρων,
  - 2 λιμναία
  - 4 παράκτια και
- ένα (1) λιμναίο Τεχνητό Υδατικό Σύστημα (ΤΥΣ - Άχνα).

Στον 2ο ΣΔΛΑΠ προσδιορίστηκαν οριστικά:

- **πενήντα έξι (56)** Ιδιαίτερως Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ):
  - 50 ποτάμια ΥΣ - συμπεριλαμβανομένων των 15 ποτάμιων ταμιευτήρων,
  - 2 λιμναία
  - 4 παράκτια και
- ένα (1) λιμναίο Τεχνητό Υδατικό Σύστημα (ΤΥΣ - Άχνα).

Στην παρούσα παράγραφο γίνεται σύγκριση του Οριστικού Προσδιορισμού ΙΤΥΣ και ΤΥΣ μεταξύ των προαναφερόμενων Κύκλων Διαχείρισης ενώ στις περιπτώσεις που παρατηρούνται διαφοροποιήσεις γίνεται αιτιολόγηση σχετικά με :

- Φυσικά ΥΣ του 2^{ου} Κύκλου ή Νέα ΥΣ που κατά τον 3^ο προσδιορίστηκαν ως ΙΤΥΣ/ ΤΥΣ
- ΙΤΥΣ/ ΤΥΣ του 2^{ου} Κύκλου που κατά τον 3^ο προσδιορίστηκαν ως Φυσικά ΥΣ

Αρχικά αναφέρεται πως **δεν υπήρξε διαφοροποίηση** μεταξύ των 2 Κύκλων Διαχείρισης ως προς τον Οριστικό Προσδιορισμό:

- των ΤΥΣ (Λίμνη Άχνα),
- των 15 ποτάμιων ταμιευτήρων ως ΙΤΥΣ,
- των λιμναίων ΙΤΥΣ.
- Των παράκτιων ΙΤΥΣ

Έτσι, ο Οριστικός Προσδιορισμός των ως άνω ΥΣ μεταξύ των 2 Κύκλων Διαχείρισης είχε ως αποτέλεσμα να προσδιοριστούν τα ίδια ΥΣ για τους ίδιους λόγους.

Επομένως, η **διαφοροποίηση μεταξύ των 2 Κύκλων Διαχείρισης έγκειται μεταξύ του Οριστικού Προσδιορισμού ποτάμιων ΙΤΥΣ (εκτός ταμιευτήρων):**

- 35 ποτάμια ΙΤΥΣ κατά το 2^ο Κύκλο Διαχείρισης
- 31 ποτάμια ΙΤΥΣ κατά το 3^ο Κύκλο Διαχείρισης

Αναλυτικότερα στοιχεία δίνονται ακολούθως:

Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμιευτήρων) του 2^{ου} Κύκλου Διαχείρισης που παρέμειναν

Από τα Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμειυτήρων) του 3^{ου} Κύκλου Διαχείρισης, τα 25 (80%) αφορούν σε ΙΤΥΣ που είχαν προσδιοριστεί και κατά το 2^ο. Αυτά παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 4-12: Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμειυτήρων) του 2^{ου} Κύκλου Διαχείρισης που παρέμειναν

A/A	Κωδικός ΙΤΥΣ	Όνομασία ΙΤΥΣ	Κωδικός ΙΤΥΣ (2 ^ο ΣΔΛΑΠ Κύπρου)
1	CY1-1-D	Χαποτάμι	CY_1-1-d_RIh_HM
2	CY1-2-D1	Διαρίζος	CY_1-2-d_RI_HM
3	CY1-2-D2	Διαρίζος	
4	CY1-4-DE	Έζουσα	CY_1-4-d_RI_HM, CY_1-4-e_RIh_HM
5	CY1-4-F	Έζουσα	CY_1-4-f_RP_HM
6	CY1-4-G	Έζουσα	CY_1-4-g_RI_HM
7	CY1-4-H	Έζουσα	CY_1-4-h_RIh_HM
8	CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	CY_1-6-c_RIh_HM
9	CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	CY_2-2-f_RI_HM
10	CY2-2-G	Χρυσοχού	CY_2-2-g_RI_HM
11	CY2-2-H	Χρυσοχού	CY_2-2-h_RIh_HM
12	CY2-3-D	Μακούντα	CY_2-3-d_RIh_HM
13	CY2-4-B	Ξερός	CY_2-4-b_RIh_HM
14	CY2-4-E	Λειβάδι	CY_2-4-e_RIh_HM
15	CY3-5-C	Λαγουδερά	CY_3-5-c_RI_HM
16	CY3-5-D	Ελιά	CY_3-5-d_RIh_HM
17	CY3-7-J	Ακάκι	CY_3-7-j_RIh_HM
18	CY6-1-C	Πεδιαίος	CY_6-1-c_RIh_HM
19	CY8-7-C	Συριάτης	CY_8-7-c_RI_HM
20	CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	CY_8-7-f_RI_HM, CY_8-7-g_RIh_HM
21	CY8-8-C	Αγίου Μηνά	CY_8-8-c_RIh_HM
22	CY8-9-EF	Βασιλικός	CY_8-9-e_RI_HM, CY_8-9-f_RIh_HM
23	CY9-2-H	Γερμασόγεια	CY_9-2-h_RIh_HM
24	CY9-4-E	Γαρούλλης	CY_9-4-e_RIh_HM
25	CY9-6-T	Κούρης	CY_9-6-t_RI_HM

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτει πως:

- 2 ποτάμια ΙΤΥΣ του 3^{ου} Κύκλου (CY1-2-D1 και CY1-2-D2) αντιστοιχούν σε 1 ποτάμιο ΙΤΥΣ του 2^{ου} Κύκλου, καθώς αυτό διαχωρίστηκε.
- 3 ποτάμια ΙΤΥΣ του 3^{ου} Κύκλου αντιστοιχούν, έκαστο, σε 2 ποτάμια ΙΤΥΣ του 2^{ου} Κύκλου (6 συνολικά), καθώς αυτά ενώθηκαν.

Έτσι τα 25 προαναφερθέντα Ποτάμια ΙΤΥΣ του 3^{ου} Κύκλου Διαχείρισης, αντιστοιχίζονται με 27 Ποτάμια ΙΤΥΣ του 2^{ου} Κύκλου Διαχείρισης.

Φυσικά ΥΣ του 2^{ου} Κύκλου ή Νέα ΥΣ που κατά τον 3^ο Διαχειριστικό κύκλο προσδιορίζονται ως Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμειυτήρων)

Από τα Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμειυτήρων) του 3^{ου} Κύκλου Διαχείρισης, τα 6 (20%) αφορούν σε ΙΤΥΣ που κατά το 2^ο είχαν προσδιοριστεί ως Φυσικά ή σε νέα ΥΣ. Αυτά παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 4-13: Φυσικά ΥΣ του 2ου Κύκλου ή Νέα ΥΣ που κατά τον 3ο προσδιορίστηκαν ως Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμιευτήρων)

A/A	Κωδικός ΙΤΥΣ	Ονομασία ΙΤΥΣ	Κωδικός ΥΣ (2 ^ο ΣΔΛΑΠ Κύπρου)
1	CY2-3-F2	Γιαλιά	CY_2-3-f_RP
2	CY2-3-G	Γιαλιά	CY_2-3-g_RI
3	CY8-4-C		(Δεν είχε προσδιοριστεί ως ΥΣ)
4	CY8-9-ABC1	Βασιλικός	CY_8-9-a_RI, CY_8-9-b_RI_HM, CY_8-9-c_RI
5	CY9-4-F	Γαρύλλης	(Δεν είχε προσδιοριστεί ως ΥΣ)
6	CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	CY_9-6-b_RP, CY_9-6-c_RP, CY_9-6-d_RP_HM

Από τον παραπάνω πίνακα, προκύπτει ότι 2 ποτάμια ΙΤΥΣ του 3^{ου} Κύκλου αντιστοιχούν, έκαστο, σε 3 ΥΣ του 2^{ου} Κύκλου (6 συνολικά), καθώς αυτά ενώθηκαν. Έτσι τα 6 προαναφερθέντα Ποτάμια ΙΤΥΣ του 3^{ου} Κύκλου Διαχείρισης αντιστοιχίζονται με 10 Ποτάμια ΥΣ του 2^{ου} Κύκλου Διαχείρισης.

Ακολουθως αιτιολογούνται οι ως άνω διαφοροποιήσεις μεταξύ των 2 Κύκλων για κάθε ένα από τα ΙΤΥΣ του παραπάνω πίνακα.

CY2-3-F2 και CY2-3-G

Τα σχετικά ΥΣ από το 2^ο ΣΔΛΑΠ (CY_2-3-f_RP, CY_2-3-g_RI) δε βρέθηκαν να έχουν Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (Εκτός από το Βήμα 3 και 4).

Στον 3^ο Κύκλο τα Υδατικά Συστήματα αξιολογήθηκε ότι έχουν Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις εξ' αιτίας της Εκτροπής "Yialia Intake" προς το φράγμα Ευρέτου (Αρδευση) επί του CY2-3-F2 και με έτος κατασκευής το 1986 (Βήμα 3 και 4). Η προαναφερόμενη εκτροπή έχει σαν συνέπεια την ουσιαστική μεταβολή του χαρακτήρα των ΥΣ (Βήμα 6) και του προσδιορισμού τους ως ΙΤΥΣ.

CY8-4-C

Το Υδατικό Σύστημα δεν είχε προσδιοριστεί κατά το 2^ο ΣΔΛΑΠ, επομένως δεν είχε εξεταστεί για τον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο προέκυψε ουσιαστική μεταβολή του χαρακτήρα του ΥΣ καθώς

- βρίσκεται κατάντη του φράγματος Λυμπιών
- δέχεται σημαντική πίεση από απολήψεις.

Με αποτέλεσμα την αλλαγή του τύπου του.

CY8-9-ABC1

Από τα σχετικά ΥΣ από το 2^ο ΣΔΛΑΠ:

- το CY_8-9-a_RI δε βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 3 και 4).
- τα CY_8-9-b_RI_HM και CY_8-9-c_RI βρέθηκαν με Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (κατάντη φράγματος, απολήψεις αντίστοιχα) αλλά με καλή ΒΠΣ κατάσταση (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).

Στον 3^ο Κύκλο, τα Υδατικά Συστήματα CY_8-9-a_RI, CY_8-9-b_RI_HM και μέρος του CY_8-9-c_RI αξιολογήθηκαν πως έχουν Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (απολήψεις οι οποίες έχουν κατασκευαστεί σταδιακά από το 1940 έως 1996) με συνέπεια την ουσιαστική μεταβολή του χαρακτήρα του ΥΣ (Βιολογική κατάσταση κατώτερη της καλής και ΦΧ καλή, πιθανόν λόγω μεταβολής στο υδρολογικό καθεστώς - Βήμα 6). Συνεπώς ενωθήκαν και προσδιορίστηκαν ως ΙΤΥΣ.

CY9-4-F

Το Υδατικό Σύστημα δεν είχε προσδιοριστεί κατά το 2^ο ΣΔΛΑΠ, επομένως δεν είχε εξεταστεί για τον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο προέκυψε ουσιαστική μεταβολή του χαρακτήρα του ΥΣ καθώς

- βρίσκεται κατάντη του φράγματος Πολεμιδίων
- δέχεται σημαντική πίεση από τεχνητές επιφάνειες.

Με αποτέλεσμα τον οριστικό του προσδιορισμό ως ΙΤΥΣ.

CY9-6-BCD

Από τα σχετικά ΥΣ από το 2^ο ΣΔΛΑΠ:

- το CY_9-6-c_RP δεν βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 3 και 4).
- τα CY_9-6-b_RP και CY_9-6-d_RP_HM βρέθηκαν με Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (απολήψεις, κατάντη φράγματος αντίστοιχα) αλλά με καλή ΒΠΣ κατάσταση για το CY_9-6-d_RP_HM (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5) και μη ουσιαστική μεταβολή του χαρακτήρα του CY_9-6-b_RP (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 6 -η κατάσταση των ΦΧ είναι κατώτερη της καλής συνάγεται ότι τα ΥΣ δέχονται και άλλες πιέσεις γεγονός που καθιστά στο συσχετισμό υδρομορφολογικών πιέσεων και κατάσταση ΒΠΣ αδύναμο).

Στον 3^ο Κύκλο, τα Υδατικά Συστήματα CY_9-6-b_RP, CY_9-6-c_RP και CY_9-6-d_RP_HM αξιολογήθηκαν πως έχουν Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (απολήψεις οι οποίες είναι μικρές εκτροπές που έχουν κατασκευαστεί την περίοδο από το 1940 -1996) με συνέπεια την ουσιαστική μεταβολή του χαρακτήρα του ΥΣ (Βιολογική κατάσταση κατώτερη της καλής και ΦΧ καλή, πιθανόν λόγω μεταβολής στο υδρολογικό καθεστώς - Βήμα 6). Συνεπώς ενωθήκαν και προσδιορίστηκαν ως ΙΤΥΣ.

Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμειυτήρων) του 2ου Κύκλου που κατά τον 3^ο κύκλο προσδιορίστηκαν ως Φυσικά ΥΣ

Από τα Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμειυτήρων) του 2^{ου} Κύκλου Διαχείρισης τα 27 παραμένουν ως ΙΤΥΣ και στον 3^ο Κύκλο (βλ. Πίνακας 4-12). Τα υπόλοιπα 8 Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμειυτήρων) του 2^{ου} Κύκλου Διαχείρισης (από τα 35 συνολικά) αναγνωρίστηκαν ως Φυσικά ΥΣ κατά τον 3^ο Κύκλο. Τα σχετικά ΥΣ παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 4-14: Ποτάμια ΙΤΥΣ (εκτός ταμειυτήρων) του 2ου Κύκλου που κατά τον 3ο προσδιορίστηκαν ως Φυσικά ΥΣ

A/A	Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	Κωδικός ΙΤΥΣ (2ο ΣΔΛΑΠ Κύπρου)
1	CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	CY_1-3-c_RIh
2	CY2-6-B	Κατούρης	CY_2-6-b_RIh_HM

A/A	Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	Κωδικός ΙΤΥΣ (2ο ΣΔΛΑΠ Κύπρου)
3	CY3-2-B	Μαραθάσα	CY_3-2-b_RP_HM
4	CY3-3-C	Καργώτης	CY_3-3-c_RI
5	CY3-4-C	Ατσάς	CY_3-4-c_RIh_HM
6	CY6-5-F	Κουτσός	CY_6-5-f_RIh_HM
7	CY9-2-D	Γερμασόγεια	CY_9-2-d_RI_HM
8	CY9-6-R	Κρυός	CY_9-6-r_RI_HM

Ακολουθως αιτιολογούνται οι ως άνω διαφοροποιήσεις μεταξύ των 2 Κύκλων για κάθε ένα από τα ΥΣ του παραπάνω πίνακα.

CY1-3-C

Κατά το 2^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (απολήψεις) οι οποίες σε συνδυασμό με τα στοιχεία της ΒΠΣ και ΦΧ κατάστασής του οδήγησαν στον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ δεν βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 3 και 4).

CY2-6-B

Κατά το 2^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (κατάντη φράγματος Πύργου) οι οποίες σε συνδυασμό με τα στοιχεία της ΒΠΣ και ΦΧ κατάστασής του οδήγησαν στον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις για τον ίδιο λόγο, οι οποίες όμως δε θεωρήθηκε πως προκαλούν ουσιαστική μεταβολή στον χαρακτήρα του (καλή ΦΧ κατάσταση, σε περιοχή χωρίς *Anguilla anguilla* και χωρίς αλλαγή τύπου – Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 6)

CY3-2-B

Κατά το 2^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (κατάντη φράγματος Καλοπαναγιώτη και Λεύκα). Κατόπιν η κατάσταση ΒΠΣ βρέθηκε καλή, αλλά επειδή βρίσκεται σε ποτάμι όπου έχουν εντοπιστεί είδη ψαριών, προσδιορίστηκε ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις για τον ίδιο λόγο, η Βιολογική του Κατάσταση βρέθηκε καλή και ενώ εντοπίστηκαν είδη ψαριών δεν εντοπίστηκαν *Anguilla anguilla* (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).

CY3-3-C

Κατά το 2^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (απολήψεις) οι οποίες σε συνδυασμό με τα στοιχεία της ΒΠΣ και ΦΧ κατάστασής του οδήγησαν στον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις για τον ίδιο λόγο, οι οποίες όμως δε θεωρήθηκε πως προκαλούν ουσιαστική μεταβολή στον χαρακτήρα του (Βιολογική Κατάσταση κατώτερη της καλής / κατάσταση των ΦΧ κατώτερη της καλής - συνάγεται ότι το ΥΣ δέχεται και άλλες πιέσεις, (το συμπέρασμα αυτό ισχυροποιείται αν ληφθεί υπόψη και η χημική

του κατάσταση η οποία είναι κατώτερη της καλής) γεγονός που καθιστά στο συσχετισμό υδρομορφολογικών πιέσεων και κατάσταση ΒΠΣ αδύναμο– Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 6)

CY3-4-C

Κατά το 2^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (κατάντη φράγματος Πέτρας) οι οποίες σε συνδυασμό με τα στοιχεία της ΒΠΣ και ΦΧ κατάστασής του οδήγησαν στον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις για τον ίδιο λόγο, οι οποίες όμως δε θεωρήθηκε πως προκαλούν ουσιαστική μεταβολή στον χαρακτήρα του (Βιολογική Κατάσταση κατώτερη της καλής / κατάσταση των ΦΧ κατώτερη της καλής - συνάγεται ότι το ΥΣ δέχεται και άλλες πιέσεις γεγονός που καθιστά στο συσχετισμό υδρομορφολογικών πιέσεων και κατάσταση ΒΠΣ αδύναμο– Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 6).

CY6-5-F

Κατά το 2^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (κατάντη φράγματος Λιθαρόδοντα) οι οποίες σε συνδυασμό με τα στοιχεία της ΒΠΣ και ΦΧ κατάστασής του οδήγησαν στον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις για τον ίδιο λόγο, η Βιολογική του Κατάσταση βρέθηκε καλή και δεν εντοπίστηκαν είδη ψαριών (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).

CY9-2-D

Κατά το 2^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (κατάντη φράγματος Αρακαπά) οι οποίες σε συνδυασμό με τα στοιχεία της ΒΠΣ και ΦΧ κατάστασής του οδήγησαν στον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις για τον ίδιο λόγο, η Βιολογική του Κατάσταση βρέθηκε καλή και ενώ εντοπίστηκαν είδη ψαριών δεν εντοπίστηκαν *Anguilla anguilla* (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).

CY9-6-R

Κατά το 2^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις (κατάντη φράγματος Πέρα Πεδί), ενώ βρέθηκε να παρουσιάζει αλλαγή τύπου με αποτέλεσμα τον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ.

Στον 3^ο Κύκλο διαχείρισης το ΥΣ βρέθηκε να έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις για τον ίδιο λόγο, η Βιολογική του Κατάσταση βρέθηκε καλή και ενώ εντοπίστηκαν είδη ψαριών δεν εντοπίστηκαν *Anguilla anguilla* (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).

4.4 Μητρώο Προστατευομένων Περιοχών

Σύμφωνα με το Άρθρο 6 και το παράρτημα IV της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (ΟΠΥ), τα Κράτη Μέλη (ΚΜ) εξασφαλίζουν τη δημιουργία μητρώου όλων των περιοχών που κείνται στο εσωτερικό κάθε Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού, οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως χρήζουσες ειδικής

προστασίας βάσει ειδικών διατάξεων της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων τους ή για τη διατήρηση των οικοτόπων και των ειδών που εξαρτώνται άμεσα από το νερό.

Το μητρώο αυτό, που καλείται **Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΠΠ)**, περιλαμβάνει όλα τα ΥΣ που προσδιορίζονται δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 1 της ΟΠΥ και όλες τις προστατευόμενες περιοχές που καλύπτονται από το παράρτημα IV ήτοι:

- περιοχές που προορίζονται για την άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση σύμφωνα με το άρθρο 7,
- περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία,
- ΥΣ που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης,
- περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών και
- περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών όταν η διατήρηση ή η βελτίωση της κατάστασης των υδάτων είναι σημαντική για την προστασία τους, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών τόπων του δικτύου προστατευόμενων περιοχών της ΕΕ «Natura 2000».

Η σχετική νομοθεσία της ΕΕ για την προστασία των υδάτων με αυστηρότερους στόχους περιλαμβάνει τις ακόλουθες οδηγίες:

- Οδηγία για το πόσιμο ύδωρ (80/778/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/83/ΕΚ).
- Οδηγία περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή (2006/113/ΕΚ²⁴).
- Οδηγία περί ιχθύων γλυκού ύδατος (2006/44/ΕΚ²⁵).
- Οδηγία σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης (2006/7/ΕΚ).
- Οδηγία των υδάτων για τη προστασία από τη νιτρορρύπανση γεωργικής προέλευσης (91/676/ΕΟΚ).
- Οδηγία για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).
- Οδηγία περί της διατήρησης των άγριων πτηνών (2009/147/ΕΚ)
- Οδηγία για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (92/43/ΕΟΚ).

Σύμφωνα με το **ΚΕ 11**, σε γενικές γραμμές, οι προστατευόμενες περιοχές αντλούν την θέση τους από την ειδική κοινοτική νομοθεσία βάσει της οποίας οι περιοχές αυτές εντοπίζονται ή καθορίζονται. Κατά συνέπεια, θεωρείται ότι δεν απαιτείται να "καθοριστούν" νέες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών αλλά προσδιορισμός των προστατευόμενων περιοχών στις οποίες θα ισχύουν οι υποχρεώσεις του άρθρου 6 (και κατά συνέπεια του άρθρου 4).

Μια εξαίρεση σε αυτόν τον γενικό κανόνα αποτελεί το Άρθρο 7 (ύδατα προοριζόμενα για πόσιμο νερό), που προβλέπει μια νέα υποχρέωση για τον **εντοπισμό όλων των υδατικών συστημάτων που**

²⁴ καταργήθηκε εμμέσως από την ΟΠΥ

²⁵ καταργήθηκε εμμέσως από την ΟΠΥ

χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου νερού καθώς και εκείνων που προορίζονται για τέτοια χρήση στο μέλλον.

Για τα ΥΣ που έχουν χαρακτηριστεί ως προστατευόμενες περιοχές, οι περιβαλλοντικοί στόχοι που έχουν τεθεί υπερβαίνουν την καλή κατάσταση, καθώς για τις περιοχές αυτές έχουν καθοριστεί αυστηρότεροι στόχοι στη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

Το παράρτημα VII (7) (1) της ΟΠΥ προβλέπει ότι το ΣΔΛΑΠ οφείλει να περιλαμβάνει «σύνοψη των μέτρων που απαιτούνται για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων». Τα πρόσθετα μέτρα για τις προστατευόμενες περιοχές θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του ΣΔΛΑΠ, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι απαιτήσεις των εν λόγω προστατευόμενων περιοχών περιλαμβάνονται στη συνολική διαχείριση και να εξασφαλιστεί η συνέπεια του συνόλου του υδρολογικού σχεδιασμού με τους στόχους που έχουν ήδη συσταθεί από άλλες κοινοτικές και την εθνική νομοθεσία.

Το Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της ΟΠΥ δηλώνει ότι «τα κράτη μέλη συμμορφούνται με όλα τα πρότυπα και τους στόχους το αργότερο 15 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, εκτός αν προβλέπεται αλλιώς στην κοινοτική νομοθεσία σύμφωνα με την οποία έχουν καθοριστεί οι επιμέρους προστατευόμενες περιοχές».

Ως εκ τούτου, τα υδατικά συστήματα στις προστατευόμενες περιοχές πρέπει να είναι καλής κατάστασης έως το 2015 το αργότερο, και νωρίτερα, εφόσον αυτό απαιτείται από άλλο τμήμα της κοινοτικής νομοθεσίας. Εάν ένα υδατικό σύστημα δεν είναι σε καλή κατάσταση, τότε θα πρέπει να αναμένεται ότι έχει εφαρμοστεί κάποια εξαίρεση βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 4 της ΟΠΥ.

Τα πρόσθετα μέτρα μπορεί να είναι της ίδιας φύσης με εκείνα για την ΟΠΥ (π.χ. μέτρα για τη μείωση των απωλειών αζώτου από τη γεωργία, ή μέτρα για τη βελτίωση της υδρομορφολογικής κατάστασης ενός ποταμού) αλλά πρέπει να επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο βελτίωσης της κατάστασης. Εναλλακτικά, μπορεί να χρειάζεται να αντιμετωπιστούν διάφορες πτυχές της ρύπανσης που δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό της καλής κατάστασης της ΟΠΥ (π.χ. μικροβιολογικά πρότυπα για την προστασία των οστρακοειδών και των υδάτων κολύμβησης). Μπορούν επίσης να υπάρχουν διάφορα είδη μέτρων που απευθύνονται στους ειδικούς στόχους για την προστασία της περιοχής.

Όπως και με κάθε άλλο περιβαλλοντικό στόχο της ΟΠΥ, οι εξαιρέσεις εφαρμόζονται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στα σχετικά άρθρα. Στην περίπτωση των προστατευόμενων περιοχών, πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι εξαιρέσεις της ΟΠΥ δεν υπονομεύουν τους στόχους στο πλαίσιο της σχετικής νομοθεσίας, βάσει της οποίας καθορίστηκαν. Η δήλωση των εξαιρέσεων που συνδέονται με τις προστατευόμενες περιοχές αναφέρεται μόνο στους συμπληρωματικούς στόχους που έχουν τεθεί (π.χ. με βάση το Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Οι εξαιρέσεις από τους περιβαλλοντικούς στόχους της Οδηγίας στο Άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) δηλώνονται στο πλαίσιο της υποβολής στοιχείων για τη σχετική κατάσταση των επιφανειακών ή των υπόγειων υδάτων.

Συνοπτικά, οι περιβαλλοντικοί στόχοι που εισάγει η ΟΠΥ για τις προστατευόμενες περιοχές είναι:

- να επιτευχθεί η συμμόρφωση, μέχρι το Δεκέμβριο του 2015 το αργότερο, με τις συγκεκριμένες προδιαγραφές και τους στόχους που καθορίζονται στην κοινοτική νομοθεσία σύμφωνα με την οποία οι επιμέρους προστατευόμενες περιοχές καθορίστηκαν

- να επιτύχουν τη συμμόρφωση με το στόχο της καλής κατάστασης μέχρι το Δεκέμβριο του 2015, εκτός αν όλες οι απαραίτητες βελτιώσεις της κατάστασης των ΥΣ δεν μπορούν λογικά να επιτευχθούν μέχρι το 2015.

Στις παραγράφους που ακολουθούν παρουσιάζονται τα ΥΣ και οι περιοχές που εντάσσονται στα παραπάνω και περιλαμβάνονται στο Μητρώο των Προστατευόμενων Περιοχών της ΟΠΥ.

4.4.1 Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση

Σύμφωνα με το Άρθρο 7 «Υδατα που χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου ύδατος» της ΟΠΥ

1. Σε κάθε περιοχή λεκάνης ποταμού, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν:

- όλα τα υδατικά συστήματα που χρησιμοποιούνται για την υδροληψία με σκοπό την ανθρώπινη κατανάλωση και παρέχουν κατά μέσον όρο άνω των 10 m³ ημερησίως ή εξυπηρετούν περισσότερα από 50 άτομα και
- τα υδατικά συστήματα που προορίζονται για τέτοια χρήση μελλοντικά.

Τα κράτη μέλη **παρακολουθούν**, σύμφωνα με το παράρτημα V, τα υδατικά συστήματα τα οποία, σύμφωνα με το παράρτημα V, παρέχουν κατά μέσο όρο άνω των 100 m³ ημερησίως.

2. Για κάθε υδατικό σύστημα που προσδιορίζεται κατά την παράγραφο 1, επιπλέον της τήρησης των στόχων του άρθρου 4 σύμφωνα με τις απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας για τα συστήματα επιφανειακών υδάτων, συμπεριλαμβανομένων των ποιοτικών προτύπων που καθορίζονται σε κοινοτικό επίπεδο δυνάμει του άρθρου 16, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, υπό το εφαρμοζόμενο καθεστώς επεξεργασίας του ύδατος και σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία, το ύδωρ που προκύπτει πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας 80/778/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 98/83/ΕΚ.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την προσήκουσα προστασία των προσδιοριζόμενων υδατικών συστημάτων με σκοπό να αποφευχθεί η υποβάθμιση της ποιότητάς τους, έτσι ώστε να μειωθεί το επίπεδο επεξεργασίας καθαρισμού που απαιτείται για την παραγωγή πόσιμου ύδατος. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθιερώνουν ζώνες ασφαλείας για τα υδατικά αυτά συστήματα.

4.4.1.1 Επιφανειακά ΥΣ

Τα επιφανειακά ύδατα της Κύπρου η χρήση των οποίων (σήμερα και μελλοντικά) προορίζεται για άντληση νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, περιλαμβάνουν 15 ταμειυτήρες:

1. Κλήρου- - Μαλούντα- Ακάκι,
2. Αργάκα
3. Αρμίνου,
4. Ασπρόκρεμμος,
5. Γερμασόγεια,
6. Διπόταμος,
7. Ευρέτου
8. Καλαβασός,

9. Κανναβιού,
10. Κούρης,
11. Λεύκαρα,
12. Ξυλιάτος
13. Ταμασός
14. Αγίας Μαρίνας
15. Πωμού

Το ΤΑΥ προχώρησε με το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγράμματος το οποίο διασφαλίζει την απαιτούμενη δια νόμου προστασία του νερού των φραγμάτων ύδρευσης. Η εφαρμογή του προγράμματος έγινε σε 13 ταμιευτήρες (πλην των ταμιευτήρων Αγίας Μαρίνας και Πωμού οι οποίοι ενδεχομένως στο μέλλον, στα επόμενα 5 – 10 έτη, να αποτελέσουν πηγή νερού ύδρευσης σε τοπικό επίπεδο, μέσω χρήσης ταχυδιυλιστηρίων, για πληθυσμό κάτω από 10.000 κατοίκους) και αφορούσε:

- Τον καθορισμό 4 Ζωνών Προστασίας του φράγματος:
  - Άμεση Ζώνη Προστασίας (ΑΖΠ). Η ΑΖΠ παρέχει προστασία στο άμεσο περιβάλλον των εγκαταστάσεων και εξοπλισμού υδροληψίας του φράγματος κατά κακόβουλων ή τυχαίων καταστροφών ή/και ρύπανσης.
  - Κοντινή Ζώνη Προστασίας (ΚΖΠ). Η ΚΖΠ είναι η σημαντικότερη ζώνη στην οποία ισχύουν οι αυστηρότεροι περιορισμοί. Στην πράξη λειτουργεί σαν ασπίδα προστασίας ενάντια πιθανής άμεσης ρύπανσης του νερού του ταμιευτήρα καθορίζοντας απόσταση ασφαλείας από ανθρώπινες δραστηριότητες και αναπτύξεις οι οποίες αποτελούν τις κύριες πιέσεις ρύπανσης για τον ταμιευτήρα. Η ΚΖΠ περιλαμβάνει το τμήμα της λεκάνης απορροής από το οποίο το μεγαλύτερο φορτίο ρύπων από τυχόν ρύπανση αναμένεται ότι θα καταλήξει στον ταμιευτήρα. Η Ζώνη αποτελείται από την περιοχή αμέσως ανάντη του φράγματος καθώς και τις κοίτες και τα πρηνή των ποταμών των οποίων η συνεισφορά τους στη ροή προς τον ταμιευτήρα είναι σημαντική. Το πλάτος της Ζώνης αυξάνεται ανάλογα με την κλίση του εδάφους στην περιοχή.
  - Ευρύτερη Ζώνη Προστασίας (ΕΖΠ). Η ΕΖΠ αποτελεί όλη τη λεκάνη απορροής του ταμιευτήρα, και ενισχύει τη Ζώνη Προστασίας. Προστατεύει το νερό του ταμιευτήρα από πιέσεις και σημαντικές πηγές ρύπανσης στην ευρύτερη λεκάνη απορροής του φράγματος.
  - Παρόχθια Ζώνη Προστασίας (ΠΖΠ). Η ΠΖΠ αποσκοπεί στην προστασία των παρόχθιων οικοτόπων, της παρόχθιας βλάστησης (ιθαγενή), της πανίδας και χλωρίδας και παρέχει προστασία σε όλα τα υδατορέματα που συμβάλλουν στην εισροή του ταμιευτήρα, από άμεση ρύπανση που θα μπορούσε να προκληθεί από ανθρώπινες δραστηριότητες εντός της παρόχθιας ζώνης. Αποτελείται από μια ζώνη πλάτους 5 μέτρων στην κάθε όχθη του υδατορέματος.
- Τον καθορισμό γενικών Διαχειριστικών Μέτρων Προστασίας εντός κάθε μιας από τις 4 ζώνες προστασίας των φραγμάτων και
- Την ετοιμασία Προγραμμάτων Δράσης με στόχο την προστασία του νερού των ταμιευτήρων από υφιστάμενες πιέσεις.

Σε συνέχεια δε των ανωτέρω, το 2019 εκδόθηκαν οι Κανονισμοί περί Προστασίας και Διαχείρισης Υδάτων του 2019 (Μέτρα Προστασίας Ταμιευτήρων, των οποίων το Νερό προορίζεται και για Ανθρώπινη Κατανάλωση, ΚΔΠ 134/2019).

Για σκοπούς ύδρευσης έκτος των προαναφερόμενων ταμιευτήρων λειτουργούν η εκτροπή Μαρωνίου προς τον ταμιευτήρα Διπόταμου καθώς και η εκτροπή από Χα ποτάμι μέσω του shaft προς σήραγγα προς Φρ. Κούρη, ενώ πρόκειται να χρησιμοποιηθούν και οι εκτροπές από τους ποταμούς Μακούντα και Γυαλιά προς τον ταμιευτήρα Ευρέτου (υδροδότηση πληθυσμού άνω των 30.000 κατοίκων) (

Βάσει των ανωτέρω, στο ΜΠΠ θα ενταχθούν:

- Οι Κοντινές Ζώνες Προστασίας που έχουν καθοριστεί για τους 13 ταμιευτήρες.
- Οι λεκάνες απορροής ανάντη:
  - των εκτροπών από τους ποταμούς Μακούντα και Γυαλιά προς τον ταμιευτήρα Ευρέτου.
  - της εκτροπής Μαρωνίου
  - των φραγμάτων Αγίας Μαρίνας και Πωμού.

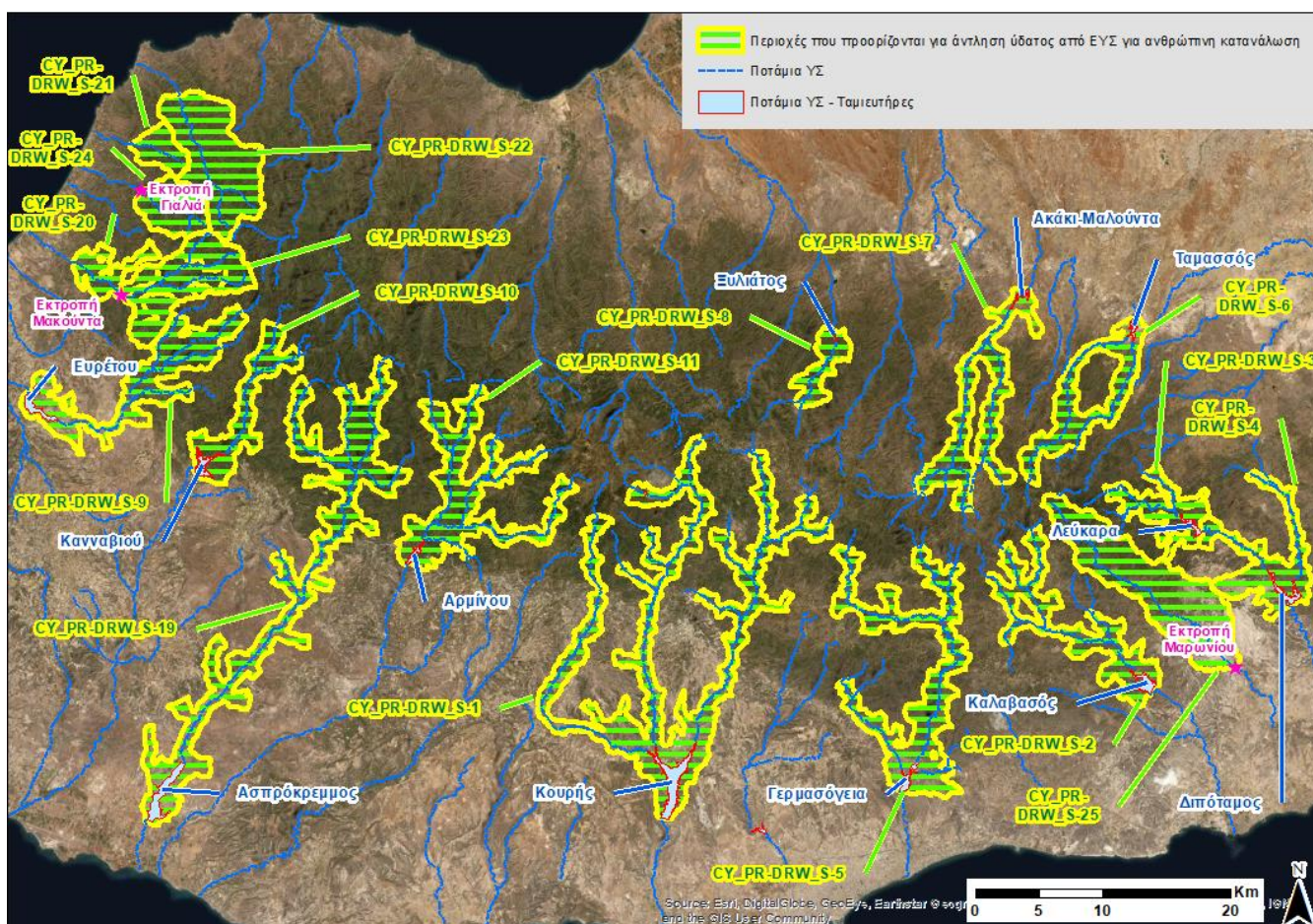
Σημειώνεται ότι οι ζώνες που προστίθενται ως ολόκληρες λεκάνες απορροής (Γυαλιά Τηλλυρίας, Αγ Μαρίνα, Πωμού, εκτροπή Μαρωνιού) θα αντικατασταθούν με τις αντίστοιχες Κοντινές Ζώνες Προστασίας (όπως είναι ήδη στους πλείστους μεγάλους ταμιευτήρες) μόλις εκπονηθούν οι σχετικές μελέτες.

Οι προαναφερόμενες Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα για ανθρώπινη κατανάλωση παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα (Πίνακας 4-15) και στο ακόλουθο Σχήμα 4-6.

Πίνακας 4-15: Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα για ανθρώπινη κατανάλωση και σχετικά ΥΣ

Α/α	Προστατευόμενη Περιοχή Κωδικός	Επιφανειακό ΥΣ			Σχέση ΥΣ με ΠΠ
		Ονομασία	Κωδικός	Ονομασία	
Ποτάμια ΙΤΥΣ (ποτάμιοι ταμιευτήρες)					
1	CY_PR-DRW_S-1	Κούρης	CY9-6-S_IR	Κούρης	Εντός ΠΠ
2	CY_PR-DRW_S-2	Καλαβασός	CY8-9-D_IR	Καλαβασός	Εντός ΠΠ
3	CY_PR-DRW_S-3	Λεύκαρα	CY8-7-B_IR	Λεύκαρα	Εντός ΠΠ
4	CY_PR-DRW_S-4	Διπόταμος	CY8-7-E_IR	Διπόταμος	Εντός ΠΠ
5	CY_PR-DRW_S-5	Γερμασόγεια	CY9-2-G_IR	Γερμασόγεια	Εντός ΠΠ
6	CY_PR-DRW_S-6	Ταμασού	CY6-1-B_IR	Ταμασός	Εντός ΠΠ
7	CY_PR-DRW_S-7	Ακακίου-Μαλούντα	CY3-7-I_IR	Ακάκι-Μαλούντα	Εντός ΠΠ
8	CY_PR-DRW_S-8	Ξυλιάτος	CY3-5-B_IR	Ξυλιάτος	Εντός ΠΠ
9	CY_PR-DRW_S-9	Ευρέτου	CY2-2-E_IR	Ευρέτου	Εντός ΠΠ
10	CY_PR-DRW_S-10	Κανναβιού	CY1-4-C_IR	Κανναβιού	Εντός ΠΠ
11	CY_PR-DRW_S-11	Αρμίνου	CY1-2-C_IR	Αρμίνου	Εντός ΠΠ
12	CY_PR-DRW_S-19	Ασπρόκρεμμος	CY1-3-D_IR	Ασπρόκρεμμος	Εντός ΠΠ
Ποτάμια ΥΣ					
13	CY_PR-DRW_S-20	Αργάκας	CY2-3-C2	Μακούντα	Εντός ΠΠ

Α/α	Προστατευόμενη Περιοχή Κωδικός	Ονομασία	Επιφανειακό ΥΣ		Σχέση ΥΣ με ΠΠ
			Κωδικός	Ονομασία	
14	CY_PR-DRW_S-21	Αγία Μαρίνα	CY2-4-A	Ξερός	Εντός ΠΠ
15	CY_PR-DRW_S-22	Πωμού	CY2-4-D	Λειβάδι	Εντός ΠΠ
			CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	Εντός ΠΠ
16	CY_PR-DRW_S-23	Μακούντα	CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	Εντός ΠΠ
17	CY_PR-DRW_S-24	Γιαλιά	CY2-3-F1	Γιαλιά	Εντός ΠΠ
18	CY_PR-DRW_S-25	Αγίου Μηνά (Εκτροπή Μαρωνίου)	CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	Εντός ΠΠ
			CY8-8-C	Αγίου Μηνά	Εντός ΠΠ

Σχήμα 4-6: Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα για ανθρώπινη κατανάλωση

ΠΗΓΗ : 2Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ», ΑΡ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

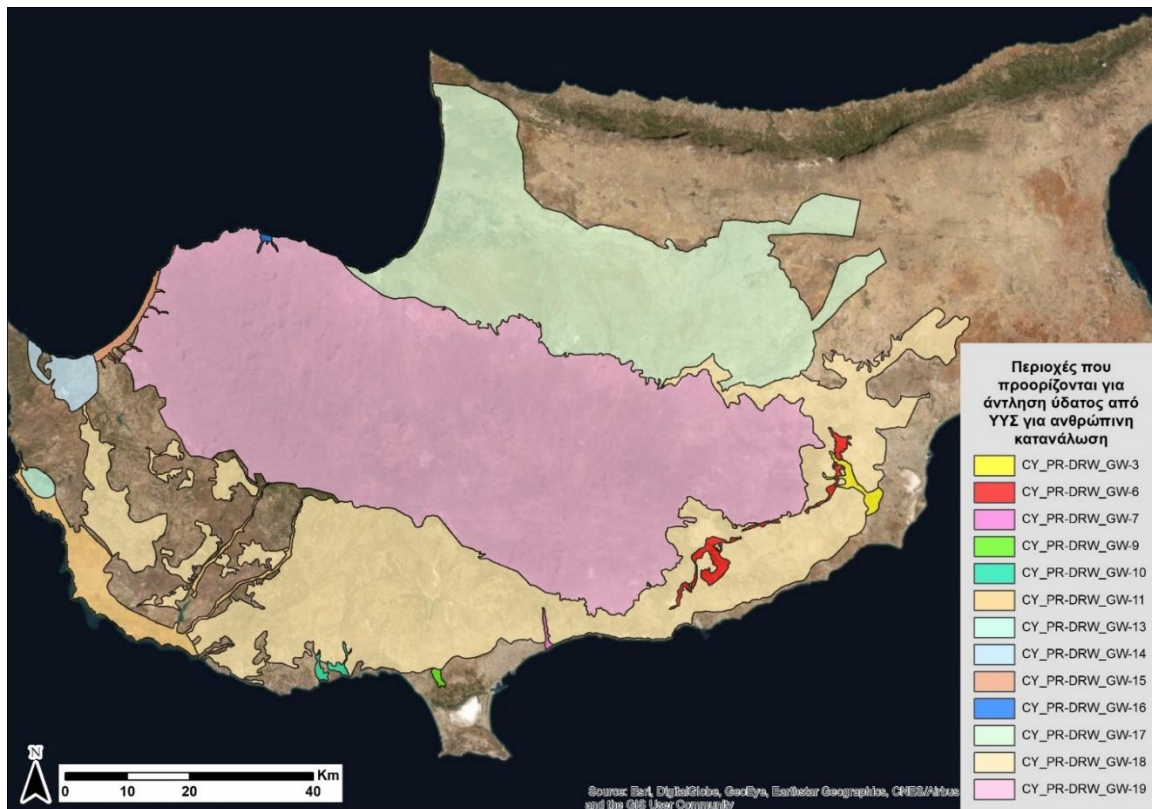
4.4.1.2 Υπόγεια ΥΣ

Οι Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από Συστήματα Υπόγειων Υδάτων (ΣΥΥ) για ανθρώπινη κατανάλωση παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα (Πίνακας 4-16) και στο ακόλουθο Σχήμα 4-7. Σημειώνεται πως έγινε ενημέρωση των σχετικών περιοχών του ΜΠΠ μετά από τον διαχωρισμό του ΣΥΥ CY_9 (Ακρωτήρι) σε 2 ΣΥΥ (CY_9A και CY_9B), εκ των οποίων μόνο το CY_9A Ακρωτήρι-Κολότσι εντάσσεται στο ΜΠΠ.

Πίνακας 4-16: Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από ΣΥΥ για ανθρώπινη κατανάλωση και σχετικά ΥΣ

Α/α	Προστατευόμενη Περιοχή		ΣΥΥ	
	Κωδικός	Ονομασία	Κωδικός	Ονομασία
1	CY_PR-DRW_GW-3	Κοίτη π. Τρέμυνθου	CY_3A	Κοίτης Τρέμυνθου
2	CY_PR-DRW_GW-6	Μαρί-Καλό Χωριό	CY_6	Μαρί_Καλό Χωριό
3	CY_PR-DRW_GW-7	Γερμασόγεια	CY_7	Γερμασόγεια
4	CY_PR-DRW_GW-9	Ακρωτήρι	CY_9A	Ακρωτήρι-Κολόσσι
5	CY_PR-DRW_GW-10	Παραμάλι - Αυδήμου	CY_10	Παραμάλι - Αυδήμου
6	CY_PR-DRW_GW-11	Πάφος	CY_11A	Πάφος
7	CY_PR-DRW_GW-13	Πέγεια	CY_13	Πέγεια
8	CY_PR-DRW_GW-14	Ανδρολίκου	CY_14	Ανδρολίκου
9	CY_PR-DRW_GW-15	Χρυσοχού - Γιαλιά	CY_15A	Χρυσοχού - Γιαλιά
10	CY_PR-DRW_GW-16	Πύργος	CY_16	Πύργος
11	CY_PR-DRW_GW-17	Κεντρική και Δυτική Μεσσαορία	CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσσαορία
12	CY_PR-DRW_GW-18	Λεύκαρα - Πάχνα	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
13	CY_PR-DRW_GW-19	Τρόδος	CY_19	Τρόδος

Σημειώνεται πως στα πλαίσια του παρόντος, το μητρώο του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ αξιολογήθηκε, και διαπιστώθηκε ότι δικαιολογείται η διατήρηση όλων των υφιστάμενων περιοχών προστασίας. Επιπλέον, όπου διαφάνηκε ότι υπάρχει ανάγκη συμπερίληψης ορισμένων καινούργιων περιοχών προστασίας, αυτές προστέθηκαν (π.χ. CY_PR-DRW_S-25 - Αγίου Μηνά (Εκτροπή Μαρωνίου)).

Σχήμα 4-7: Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος από Υπόγεια Υδατικά Συστήματα για ανθρώπινη κατανάλωση

ΠΗΓΗ : 2^η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

4.4.2 Υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής

Σύμφωνα με την ΟΠΥ στο ΜΠΠ περιλαμβάνονται τα υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής, συμπεριλαμβανομένων περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα κολύμβησης.

Η κοινοτική νομοθεσία που διέπει τα νερά κολύμβησης είναι η Οδηγία 2006/7/ΕΚ “σχετικά με τη διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της οδηγίας 76/160/ΕΟΚ”.

Στο ΜΠΠ εντάχθηκαν οι 113 περιοχές νερών κολύμβησης της Οδηγίας 2006/7/ΕΚ, σύμφωνα με τον σχετικό κατάλογο που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του Eionet (European Environment Information and Observation Network - Bathing water location for the season 2020 - έκδοση αρχείου 19/3/2020²⁶).

Τα παράκτια ΥΣ και ο αντίστοιχος αριθμός των περιοχών κολύμβησης παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 4-17 : Παράκτια υδατίνα σώματα και περιοχές υδάτων κολύμβησης

Κωδικός	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Αριθμός Περιοχών Κολύμβησης
CY0-C0		ΟΧΙ	0
CY1-C1	Ανατολική Τυλληρία	ΟΧΙ	3
CY2-C1	Δυτική Τυλληρία	ΟΧΙ	1
CY3-C2	Κόλπος Χρυσοχού	ΟΧΙ	5
CY4-C1	Ακάμας-Βόρεια	ΟΧΙ	2
CY5-C4	Ακάμας	ΟΧΙ	0
CY6-C4	Βόρεια Πάφος	ΟΧΙ	9
CY7-C4-HM	Πάφος- πόλη	ΝΑΙ	0
CY8-C4	Νότια Πάφος	ΟΧΙ	13
CY9-C4	Κόλπος Επισκοπής	ΟΧΙ	3
CY10-C1	Ακρωτήριο Γάτα	ΟΧΙ	0
CY11-C2	Κόλπος Λεμεσού- Νότια	ΟΧΙ	3
CY12-C2-HM	Λεμεσός	ΝΑΙ	20
CY13-C2	Μονή	ΟΧΙ	4
CY14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	ΝΑΙ	0
CY15-C2	Ζύγι-Ακρωτήριο Κίτι	ΟΧΙ	2
CY16-C2	Λάρνακα-Δυτικά	ΟΧΙ	8
CY17-C2-HM	Λάρνακα-κέντρο	ΝΑΙ	1
CY18-C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	ΟΧΙ	13
CY19-C3	Ακρωτήριο Πύλα	ΟΧΙ	0
CY20-C3	Ακρωτήριο Πύλα- Aqua Farm	ΟΧΙ	1
CY21-C3	Αγία Νάπα	ΟΧΙ	14
CY22-C3	Πρωτάρας	ΟΧΙ	13
CY26-C3-HM	Αμμόχωστος	ΝΑΙ	0
CY27-C1-HM	Καραβόσταση	ΝΑΙ	0

Οι περιοχές υδάτων κολύμβησης που εντάσσονται στο ΜΠΠ (Κωδικός βάσει Οδηγίας 2006/7/ΕΚ), οι κωδικοί των σχετιζόμενων παράκτιων ΥΣ και ο κωδικός τους στο ΜΠΠ παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

²⁶ https://cdr.eionet.europa.eu/cy/eu/bwd/bwd_532/envxhncjg/

Πίνακας 4-18: Προστατευόμενες περιοχές υδάτων κολύμβησης

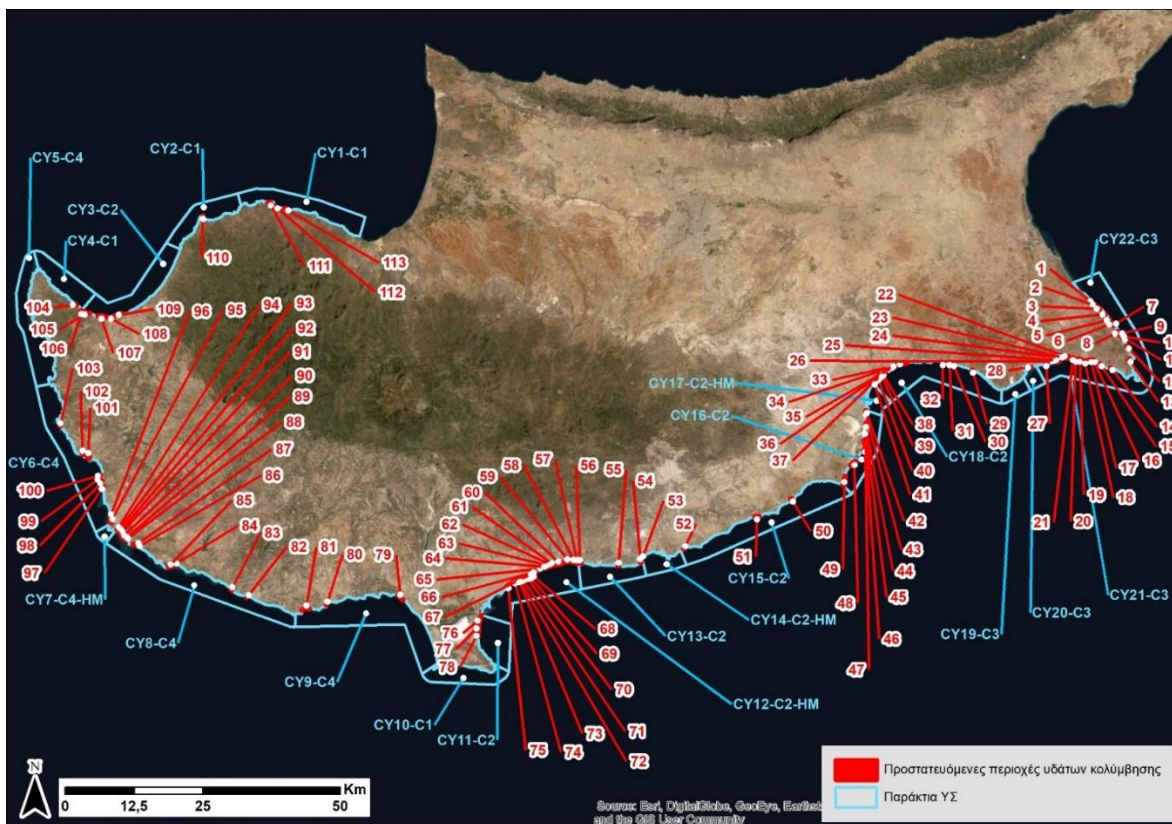
α/α	Κωδικός βάσει Οδηγίας 2006/7/ΕΚ	Κωδικός Παράκτιου ΥΣ	Κωδικός ΠΠ
1	CY0003101000000001	CY22-C3	CY_PR-BW_29
2	CY000310100000001A	CY22-C3	CY_PR-BW_115
3	CY0003101000000002	CY22-C3	CY_PR-BW_28
4	CY000310100000002A	CY22-C3	CY_PR-BW_114
5	CY0003101000000003	CY22-C3	CY_PR-BW_27
6	CY0003101000000004	CY22-C3	CY_PR-BW_26
7	CY0003101000000005	CY22-C3	CY_PR-BW_31
8	CY0003101000000006	CY22-C3	CY_PR-BW_30
9	CY000310100000006A	CY22-C3	CY_PR-BW_25
10	CY0003101000000007	CY22-C3	CY_PR-BW_24
11	CY0003101000000008	CY22-C3	CY_PR-BW_23
12	CY0003101000000009	CY22-C3	CY_PR-BW_22
13	CY0003100000000010	CY22-C3	CY_PR-BW_21
14	CY0003100000000011	CY21-C3	CY_PR-BW_20
15	CY000310000000011A	CY21-C3	CY_PR-BW_19
16	CY0003100000000012	CY21-C3	CY_PR-BW_18
17	CY0003100000000013	CY21-C3	CY_PR-BW_17
18	CY0003100000000013A	CY21-C3	CY_PR-BW_16
19	CY0003100000000014A	CY21-C3	CY_PR-BW_15
20	CY0003100000000014B	CY21-C3	CY_PR-BW_14
21	CY0003100000000015	CY21-C3	CY_PR-BW_13
22	CY0003100000000016	CY21-C3	CY_PR-BW_12
23	CY0003100000000016A	CY21-C3	CY_PR-BW_11
24	CY0003100000000017	CY21-C3	CY_PR-BW_10
25	CY0003100000000018	CY21-C3	CY_PR-BW_9
26	CY0003100000000018A	CY21-C3	CY_PR-BW_8
27	CY0003100000000019	CY21-C3	CY_PR-BW_7
28	CY0003103000000020	CY20-C3	CY_PR-BW_6
29	CY0004107000000024	CY18-C2	CY_PR-BW_4
30	CY0004106000000024A	CY18-C2	CY_PR-BW_113
31	CY0004106000000025	CY18-C2	CY_PR-BW_3
32	CY0004106000000028	CY18-C2	CY_PR-BW_1
33	CY0004104000000031	CY18-C2	CY_PR-BW_32
34	CY0004104000000032	CY18-C2	CY_PR-BW_33
35	CY0004104000000033	CY18-C2	CY_PR-BW_34

α/α	Κωδικός βάσει Οδηγίας 2006/7/ΕΚ	Κωδικός Παράκτιου ΥΣ	Κωδικός ΠΠ
36	CY0004102000000034	CY18-C2	CY_PR-BW_35
37	CY0004102000000036	CY18-C2	CY_PR-BW_36
38	CY0004102000000036A	CY18-C2	CY_PR-BW_112
39	CY0004102000000037	CY18-C2	CY_PR-BW_37
40	CY0004102000000038	CY18-C2	CY_PR-BW_38
41	CY0004000000000038A	CY18-C2	CY_PR-BW_39
42	CY0004000000000040	CY16-C2, CY17-C2-HM	CY_PR-BW_40
43	CY0004000000000041	CY16-C2	CY_PR-BW_41
44	CY0004000000000046	CY16-C2	CY_PR-BW_43
45	CY0004000000000048	CY16-C2	CY_PR-BW_44
46	CY0004000000000049	CY16-C2	CY_PR-BW_45
47	CY0004000000000050	CY16-C2	CY_PR-BW_46
48	CY0004000000000052	CY16-C2	CY_PR-BW_47
49	CY0004111000000054	CY16-C2	CY_PR-BW_48
50	CY0004120000000055	CY16-C2	CY_PR-BW_111
51	CY0004121000000056	CY15-C2	CY_PR-BW_110
52	CY0004300000000058	CY15-C2	CY_PR-BW_50
53	CY0005126000000063	CY13-C2	CY_PR-BW_51
54	CY0005126000000066	CY13-C2	CY_PR-BW_52
55	CY0005127000000067	CY13-C2	CY_PR-BW_109
56	CY0005129000000068A	CY12-C2-HM, CY13-C2	CY_PR-BW_53
57	CY0005129000000069	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_116
58	CY0005125000000069A	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_54
59	CY0005124000000071	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_55
60	CY0005124000000073	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_56
61	CY0005124000000074	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_57
62	CY0005124000000075	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_58
63	CY0005124000000076	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_59
64	CY0005124000000077	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_60
65	CY0005124000000078	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_61
66	CY0005013000000080	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_62
67	CY0005013000000084	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_63
68	CY0005013000000085	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_64
69	CY0005013000000087	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_65
70	CY0005013000000089	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_67
71	CY0005013000000090	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_68

α/α	Κωδικός βάσει Οδηγίας 2006/7/ΕΚ	Κωδικός Παράκτιου ΥΣ	Κωδικός ΠΠ
72	CY0005012000000092	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_69
73	CY0005012000000093	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_70
74	CY0005000000000097	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_71
75	CY0005000000000099	CY12-C2-HM	CY_PR-BW_72
76	CY000500000000106	CY11-C2	CY_PR-BW_73
77	CY000500000000108	CY11-C2	CY_PR-BW_74
78	CY000500000000109	CY11-C2	CY_PR-BW_75
79	CY0005212000000111	CY9-C4	CY_PR-BW_76
80	CY0005222000000113	CY9-C4	CY_PR-BW_77
81	CY0005227000000116	CY9-C4	CY_PR-BW_78
82	CY0006100000000118	CY8-C4	CY_PR-BW_100
83	CY0006100000000119	CY8-C4	CY_PR-BW_108
84	CY0006104000000120	CY8-C4	CY_PR-BW_107
85	CY000610400000120A	CY8-C4	CY_PR-BW_106
86	CY0006010000000121	CY8-C4	CY_PR-BW_99
87	CY0006010000000120B	CY8-C4	CY_PR-BW_105
88	CY0006010000000123	CY8-C4	CY_PR-BW_98
89	CY0006010000000124	CY8-C4	CY_PR-BW_117
90	CY0006000000000125	CY8-C4	CY_PR-BW_97
91	CY0006000000000127	CY8-C4	CY_PR-BW_96
92	CY0006000000000128	CY8-C4	CY_PR-BW_95
93	CY0006000000000129	CY8-C4	CY_PR-BW_94
94	CY0006000000000132	CY8-C4	CY_PR-BW_93
95	CY0006000000000134A	CY6-C4	CY_PR-BW_92
96	CY0006000000000135	CY6-C4	CY_PR-BW_104
97	CY0006020000000136	CY6-C4	CY_PR-BW_91
98	CY0006027000000136A	CY6-C4	CY_PR-BW_103
99	CY0006027000000137	CY6-C4	CY_PR-BW_90
100	CY0006027000000138	CY6-C4	CY_PR-BW_102
101	CY0006133000000139	CY6-C4	CY_PR-BW_89
102	CY0006133000000141	CY6-C4	CY_PR-BW_88
103	CY0006133000000142	CY6-C4	CY_PR-BW_118
104	CY0006344000000143	CY4-C1	CY_PR-BW_84
105	CY0006344000000143A	CY3-C2	CY_PR-BW_82
106	CY0006344000000145	CY3-C2, CY4-C1	CY_PR-BW_83
107	CY0006344000000146	CY3-C2	CY_PR-BW_81

α/α	Κωδικός βάσει Οδηγίας 2006/7/ΕΚ	Κωδικός Παράκτιου ΥΣ	Κωδικός ΠΠ
108	CY000634300000148	CY3-C2	CY_PR-BW_80
109	CY000634300000149	CY3-C2	CY_PR-BW_79
110	CY000636700000150	CY2-C1	CY_PR-BW_87
111	CY000146000000151	CY1-C1	CY_PR-BW_86
112	CY000145700000154	CY1-C1	CY_PR-BW_85
113	CY000145700000155	CY1-C1	CY_PR-BW_101

Τέλος στην ακόλουθη εικόνα παρουσιάζονται οι προαναφερόμενες προστατευόμενες περιοχές υδάτων κολύμβησης και τα παράκτια ΥΣ.

Σχήμα 4-8: Προστατευόμενες περιοχές υδάτων κολύμβησης και παράκτια ΥΣ (αρίθμηση ΠΠ ως Πίνακας 4-18)

ΠΗΓΗ : 2Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ», ΑΡ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

4.4.3 Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι περιοχές που χαρακτηρίζονται ως εμπρόσβλητες ζώνες, σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ και οι περιοχές που χαρακτηρίζονται ως ευαίσθητες περιοχές, σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ.

4.4.3.1 Ευαίσθητες περιοχές

Σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ²⁷ προβλέπεται ο καθορισμός **ευαίσθητων περιοχών** (επιφανειακά νερά στα οποία γίνεται άμεσα ή έμμεσα διάθεση αστικών λυμάτων). Τα κριτήρια για χαρακτηρισμό των επιφανειακών νερών ως ευαίσθητες περιοχές είναι ο ευτροφισμός ή ο **κίνδυνος ευτροφισμού**, η αυξημένη παρουσία νιτρικών σε νερά που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση και η ανάγκη περαιτέρω επεξεργασίας για να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις άλλων Οδηγιών.

Σύμφωνα με Οδηγία προβλέπεται ο καθορισμός κανονικών, ευαίσθητων και λιγότερο ευαίσθητων αποδεκτών (επιφανειακά νερά στα οποία γίνεται άμεσα ή έμμεσα διάθεση αστικών λυμάτων). Τα κριτήρια για χαρακτηρισμό των επιφανειακών νερών ως ευαίσθητες περιοχές είναι ο ευτροφισμός ή ο κίνδυνος ευτροφισμού, η αυξημένη παρουσία νιτρικών και η ανάγκη περαιτέρω επεξεργασίας για να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις άλλων Οδηγιών.

Ανάλογα με τον χαρακτηρισμό των αποδεκτών και σε συνδυασμό με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό, η Οδηγία καθορίζει το απαιτούμενο επίπεδο επεξεργασίας των λυμάτων που επιτρέπεται να απορρίπτονται, δηλαδή πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια επεξεργασία. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο κατάλογος των ευαίσθητων περιοχών να επανεξετάζεται τουλάχιστον κάθε τέσσερα χρόνια. Η Κύπρος καθόρισε τις ευαίσθητες περιοχές για απορρίψεις αστικών λυμάτων με το περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Ευαίσθητες Περιοχές σε Απορρίψεις Αστικών Λυμάτων) Διάταγμα του 2004 (ΚΔΠ. 111/2004) και αυτές αναθεωρήθηκαν στις 2.8.2013 με το περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Ευαίσθητες Περιοχές σε Απορρίψεις Αστικών Λυμάτων) Διάταγμα του 2013 (ΚΔΠ 280/2013).

Σύμφωνα με πρόσφατη Έκθεση σχετικά με την εφαρμογή Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ (Αύγουστος 2018), οι θεσμοθετημένοι ευαίσθητοι αποδέκτες στην Κύπρο όπως έχουν καθοριστεί το 2013 και παραμένουν σε ισχύ μέχρι το 2016 αφορούν στον υδατοφράκτη Πολεμιδιών. Η περιοχή που καθορίζεται στο χάρτη της Κύπρου με την ονομασία «υδατοφράκτης Πολεμιδιών», κηρύσσεται ως ευαίσθητη περιοχή για σκοπούς απόρριψης αστικών λυμάτων. Η περιοχή που καθορίζεται στο χάρτη της Κύπρου με την ονομασία «μέρος της υπολεκάνης απορροής του ποταμού Γαρύλλη από τον λυματοτόπο Βατί μέχρι τον υδατοφράκτη Πολεμιδιών», κηρύσσεται ως λεκάνη απορροής ευαίσθητης περιοχής για σκοπούς απόρριψης αστικών λυμάτων. Παρακάτω παρουσιάζονται οι χάρτες με τις ευαίσθητες περιοχές/ αποδέκτες και τις λεκάνες απορροής των ευαίσθητων περιοχών, καθώς και οι οικισμοί που βρίσκονται σε αυτές.

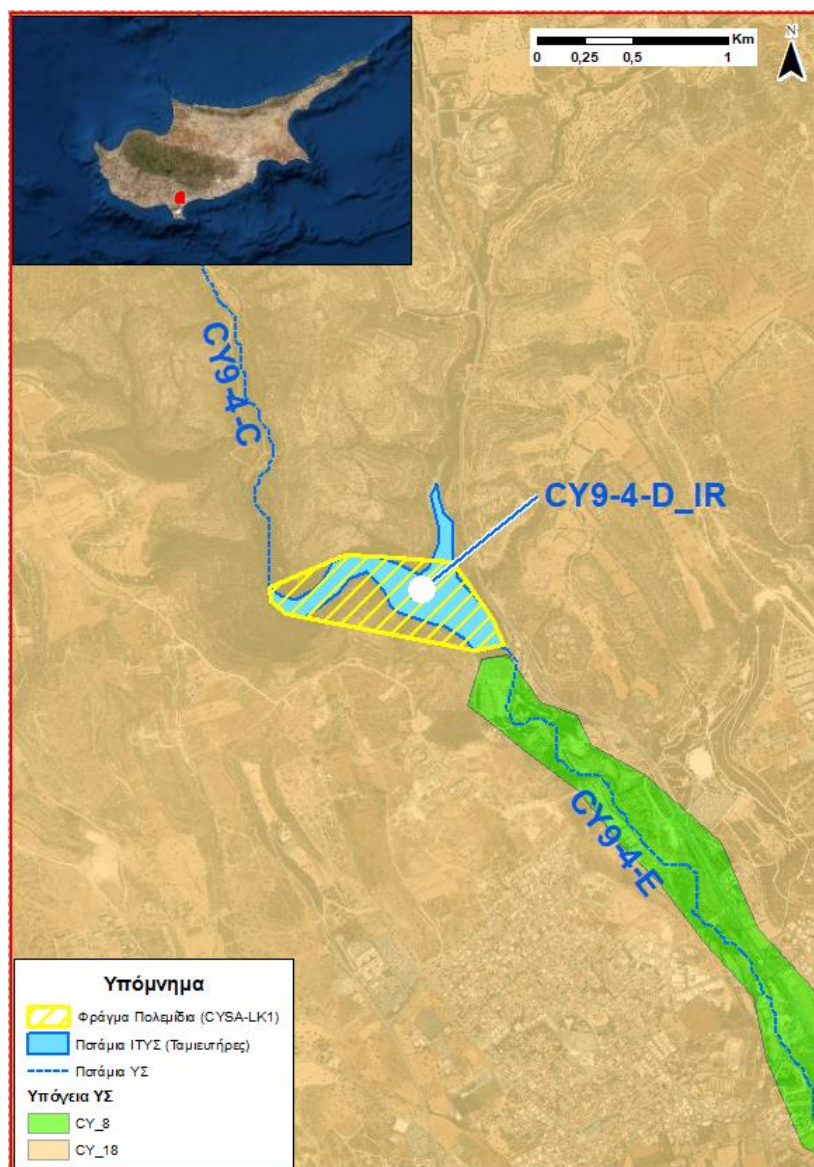
Βάσει των ανωτέρω στο ΜΠΠ εντάσσεται ως ευαίσθητη περιοχή η περιοχή με κωδικό CΥSA-LK1 (Polemida Dam), όπως αυτή έχει υποβληθεί στην 11^η έκθεση του άρθρου 15 της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ. Ακολούθως παρουσιάζεται η συσχέτιση της προστατευόμενης περιοχής με ΕΥΣ.

²⁷ Τροποποιήθηκε από την Οδηγία 98/15/ΕΚ «για τροποποίηση της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ όσον αφορά ορισμένες απαιτήσεις οι οποίες καθορίζονται στο παράρτημα Ι αυτής»

Πίνακας 4-19: Ευαίσθητη περιοχή CYSA-LK1 και ΥΣ

Κατηγορία ΥΣ	Επιφανειακά ΥΣ		Σχέση ΥΣ με ΠΠ
	Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	
Ποτάμια ΙΤΥΣ (ποτάμιοι ταμιευτήρες)	CY9-4-D_IR	Πολεμίδα	Εντός ΠΠ

Η προαναφερόμενη ευαίσθητη περιοχή παρουσιάζεται στο Σχήμα που ακολουθεί.

Σχήμα 4-9: Ευαίσθητη περιοχή CYSA-LK1

ΠΗΓΗ : 2Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ», ΑΡ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

4.4.3.2 Ευπρόσβλητες Ζώνες

Σύμφωνα με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ “για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης” τα Κράτη Μέλη:

1. Υποχρεούνται **στον καθορισμό των υδάτων που υφίστανται νιτρορύπανση** γεωργικής προέλευσης καθώς και εκείνων που **ενδέχεται να την υποστούν** αν δεν ληφθούν κατάλληλα

προληπτικά μέτρα. Για τον προσδιορισμό αυτών των υδάτων χρησιμοποιούνται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα κριτήρια:

- κατά πόσον η **περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα των γλυκών επιφανειακών** υδάτων, ιδιαίτερα δε εκείνων που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται για τη λήψη πόσιμου ύδατος, υπερβαίνει ή θα μπορούσε να υπερβαίνει, εάν δεν ληφθούν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 5, την περιεκτικότητα που καθορίζεται στην οδηγία 75/440/ΕΟΚ
  - κατά πόσον τα **υπόγεια ύδατα** περιέχουν ή θα μπορούσαν να περιέχουν περισσότερο από **50 mg/l νιτρικών ιόντων** εάν δεν ληφθούν μέτρα
  - κατά πόσον **φυσικές λίμνες γλυκού νερού, άλλοι χώροι γλυκού νερού, εκβολές ποταμών, παράκτια και θαλάσσια ύδατα** διαπιστώνεται ότι είναι ή ότι μπορεί να γίνουν **ευτροφικά** στο προσεχές μέλλον εάν δεν ληφθούν μέτρα.
2. Καθορίζουν και χαρακτηρίζουν ως **Ευπρόσβλητες Ζώνες**, όλες τις περιοχές ξηράς που βρίσκονται στο έδαφός τους, των οποίων τα ύδατα απορρέουν στα ύδατα που έχουν καθοριστεί ως νερά που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν νιτρορρύπανση και οι οποίες περιοχές συμβάλλουν στη νιτρορρύπανση.

Πρόσφατα (Ιούνιος 2020) υποβλήθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας η **“Έκθεση σε σχέση με την Εφαρμογή της Οδηγίας για την Προστασία των Νερών από την Νιτρορρύπανση Γεωργικής Προέλευσης (91/676/ΕΟΚ) Άρθρο 10 - Εθνική Έκθεση της Κύπρου 2016-2019”**. Η εν λόγω έκθεση είναι η τέταρτη έκθεση που υποβλήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 10 της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ. Το Δεκέμβριο του 2004, υποβλήθηκε επιπλέον προαιρετική έκθεση με την οποία έγινε για πρώτη φορά οριοθέτηση των ευπρόσβλητων σε νιτρορρύπανση ζωνών και των περιοχών υπό διερεύνηση. Τον Οκτώβριο του 2008, υποβλήθηκε η πρώτη έκθεση, το 2012 η δεύτερη και το 2015 η τρίτη.

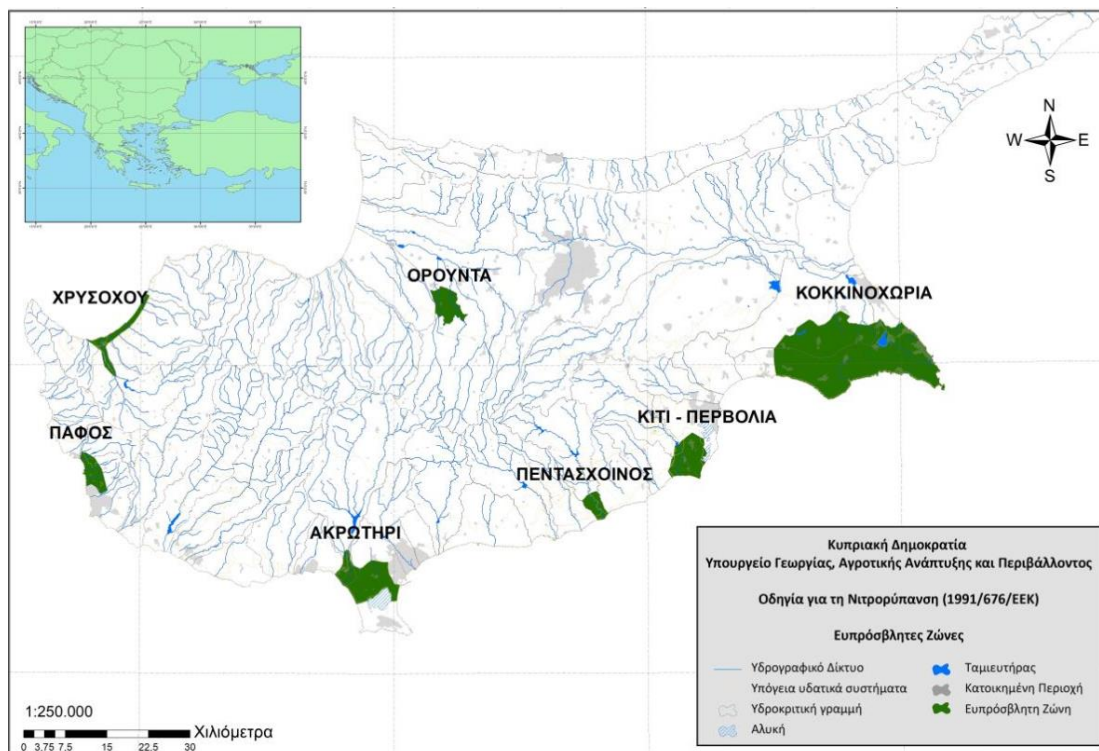
Στην προαναφερόμενη έκθεση αναφέρεται:

«Στο πλαίσιο της προαιρετικής έκθεσης του 2004, καθορίστηκαν έξι (6) ευπρόσβλητες ζώνες, συνολικής έκτασης 460 Km². Οι περιοχές αυτές αφορούν τους υπόγειους υδροφόρους Κοκκινοχωριών, Ακρωτηρίου, Πάφου, Κίτιου – Περβολιών, της Πόλεως Χρυσοχούς, καθώς τη λεκάνη του χείμαρρου Καργώτη. Περαιτέρω, οι υδροφόροι της Δυτικής Μεσαορίας, του Πεντάσχοινου και τα παράκτια νερά της Νοτιοανατολικής Μεσαορίας (Κοκκινοχώρια), προσδιορίστηκαν ως υπό διερεύνηση περιοχές. Το 2008 αποφασίστηκε ο αποχαρακτηρισμός της λεκάνης του χείμαρρου Καργώτη (Κ.Δ.Π 186/2008) και το 2011 ο χαρακτηρισμός μέρος του υπόγειου υδατικού σώματος της Κεντρικής και Δυτικής Μεσαορίας και συγκεκριμένα της περιοχής Ορούντας, ως ευπρόσβλητη σε νιτρικά ζώνη (Κ.Δ.Π 41/2011). Επιπλέον, το 2017 αποφασίστηκε ο χαρακτηρισμός μέρος της λεκάνης του Πεντάσχοινου ως ευπρόσβλητη σε νιτρικά ζώνη (Κ.Δ.Π 182/2017).

Συνοψίζοντας τα πιο πάνω, για την τρέχουσα περίοδο αναφοράς 2016-2019, καθορίζονται ως **ευπρόσβλητες ζώνες**, οι περιοχές των υπόγειων υδροφόρων **Κοκκινοχωριών, Ακρωτηρίου, Πάφου, Κίτιου – Περβολιών, Πόλεως Χρυσοχούς και Ορούντας** συνολικής έκτασης 444 Km² και μέρος της λεκάνης απορροής του **Πεντάσχοινου** συνολικής έκτασης 13 Km². Η συνολική έκταση των ευπρόσβλητων ζωνών (τόσο για υπόγεια όσο και για επιφανειακά ύδατα) είναι 458 Km² ή ένα ποσοστό

7,74% των περιοχών που η Κυπριακή Δημοκρατία ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο. Τέλος, η παράκτια περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσαορίας (Κοκκινοχώρια), καθορίζεται ως υπό μελέτη ζώνη.»

Σχήμα 4-10: Ευπρόσβλητες σε Νιτρορρύπανση Ζώνες περιόδου 2016-2019

ΠΗΓΗ : 2Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ», ΑΡ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Όσον αφορά τη λεκάνη του χειμάρρου Καργώτη, η οποία αποχαρακτηρίστηκε από ευπρόσβλητη ζώνη το 2008, στην ίδια έκθεση αναφέρεται πως αποτελέσματα της περιόδου 2016 - 2019 επιβεβαιώνουν την ορθότητα της απόφασης για κατάργηση της ζώνης.

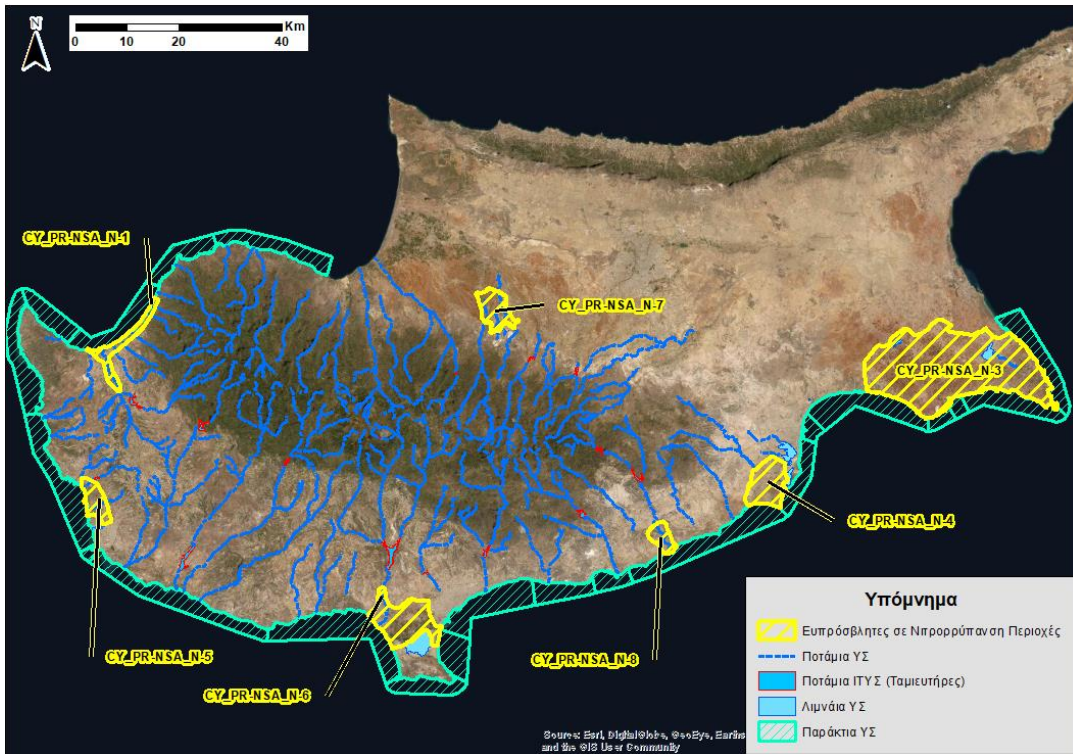
Βάσει των ανωτέρω, οι Ευπρόσβλητες σε Νιτρορρύπανση Ζώνες αφορούν στις ακόλουθες:

- Κοκκινοχωρίων
- Ακρωτηρίου
- Πάφου
- Κίτιου – Περβολιών
- Πόλεως Χρυσοχούς
- Ορούντας
- Πεντάσχοινου

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω οι Ευπρόσβλητες σε Νιτρορρύπανση Περιοχές του ΜΠΠ, ενημερώνονται σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στο ΕΙΟΝΕΤ (NiD_NVZBoundary.shp, uploaded on: 26 Jun 2020), τη νέα διακριτοποίηση των ΣΥΥ, με την προσθήκη μιας επιπλέον περιοχής η οποία αφορά στον Πεντάσχοινο. Το σύνολο των εν λόγω περιοχών και η συσχέτισή τους με Επιφανειακά και Υπόγεια ΥΣ παρουσιάζεται στον ακόλουθο Πίνακα.

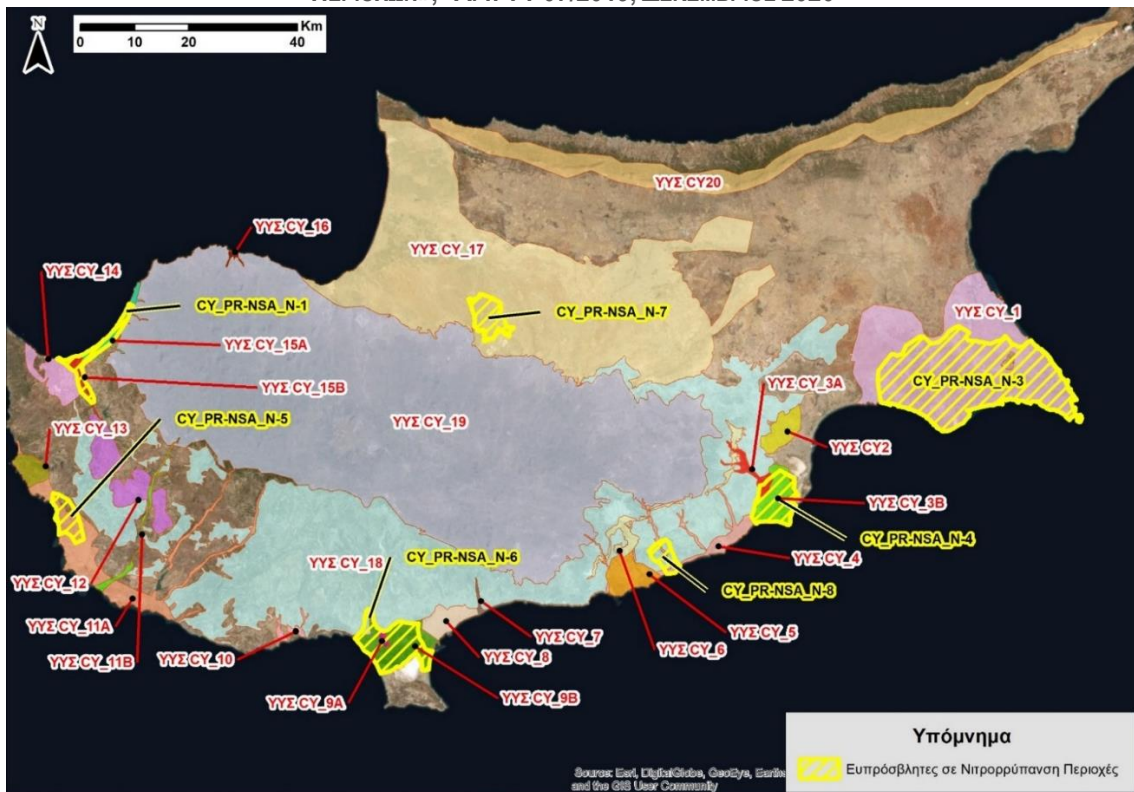
Πίνακας 4-20: Ευπρόσβλητες Ζώνες και ΣΥΥ

Προστατευόμενη Περιοχή		Κωδικοί ΕΥΣ που σχετίζονται με Ευπρόσβλητες Ζώνες	Κωδικοί ΣΥΥ που υφίστανται νιτρορρύπανση
Κωδικός	Ονομασία		
CY_PR-NSA_N-1	Πόλη Χρυσοχούς	CY3-C2 CY2-1-A CY2-2-B CY2-2-F CY2-2-G CY2-2-H CY2-3-A CY2-3-B CY2-3-D CY2-3-E CY2-3-G	CY_15A & CY_15B
CY_PR-NSA_N-3	Κοκκινοχώρια	CY7-2-A CY_d7-1-2-70 CY_L7-2-6-70 CY18-C2 CY19-C3 CY20-C3 CY21-C3 CY22-C3	CY_1
CY_PR-NSA_N-4	Κίτι - Περβόλια	CY8-4-D CY15-C2 CY16-C2	CY_3B
CY_PR-NSA_N-5	Πάφος	CY1-5-E1 CY1-5-E2 CY1-6-C CY1-6-D CY6-C4	CY_11A
CY_PR-NSA_N-6	Ακρωτήρι	CY9-6-T CY9-C4 CY11-C2	CY_9A & CY_9B
CY_PR-NSA_N-7	Ορούντας	CY3-7-B CY3-7-M	CY_17
CY_PR-NSA_N-8	Πεντάσχοινος	CY8-7-FG CY15-C2	CY_4

Σχήμα 4-11: Ευπρόσβλητες περιοχές και Επιφανειακά ΥΣ

ΠΗΓΗ : 2Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ», ΑΡ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

Σχήμα 4-12: Ευπρόσβλητες περιοχές και Υπόγεια ΥΣ

ΠΗΓΗ : 2Η ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΈΚΘΕΣΗ, ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2 - «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ», ΑΡ.: ΥΥ 07/2019, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2020

4.4.4 Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών

Το Δίκτυο Natura 2000 είναι ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο για την προστασία και διατήρηση της Φύσης που στοχεύει στη διατήρηση και προστασία των φυσικών οικοτόπων και ειδών χλωρίδας και πανίδας και αποτελείται από δύο τύπους περιοχών:

- τους **Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (TKΣ, ή Sites of Community Interest, SCI)**, στους οποίους απαντούν τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος I ή/ και είδη φυτών και ζώων του Παραρτήματος II της **Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ** για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας
- τις **Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ, ή Special Protection Areas, SPA)**, για την Οрниθοπανίδα, όπως ορίζονται στην **Οδηγία 2009/147/ΕΚ** περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών.

Όσον αφορά στους **TKΣ**, κάθε Κράτος μέλος **προτείνει** έναν κατάλογο τόπων όπου απαντώνται φυσικοί οικοτόποι και άγρια ζωικά και φυτικά είδη. Βάσει των εθνικών καταλόγων και σε συμφωνία με καθένα από τα Κράτη Μέλη, η Επιτροπή εκδίδει κατάλογο **Τόπων Κοινοτικής Σημασίας** για καθεμία από τις επτά βιογεωγραφικές περιφέρειες της ΕΕ (αλπική, ατλαντική, αρκτική, ηπειρωτική, μακρονησιακή, μεσογειακή και παννονιακή). Σήμερα σε ισχύ βρίσκεται ο **13^{ος} ενημερωμένος σχετικός κατάλογος** που δημοσιεύτηκε με την Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2019/96 της Επιτροπής, της 28^{ης} Νοεμβρίου 2019, για την έγκριση του δέκατου τρίτου επικαιροποιημένου καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή.

Όταν καθοριστεί ένας TKΣ, το οικείο Κράτος Μέλος ορίζει τον εν λόγω τόπο ως **Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ, ή Special Conservation Area, SAC)** το ταχύτερο δυνατόν και, το αργότερο, μέσα σε μια εξαετία, καθορίζοντας τις προτεραιότητες σε συνάρτηση με τη σημασία των τόπων για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ενός τύπου φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος I ή ενός είδους του παραρτήματος II και για τη συνεκτικότητα του Natura 2000, καθώς και σε συνάρτηση με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τους εν λόγω τόπους.

Με βάση και τους ορισμούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ **Ειδική Ζώνη Διατήρησης** είναι ο Τόπος Κοινοτικής Σημασίας ορισμένος από τα Κράτη Μέλη μέσω κανονιστικής, διοικητικής ή/και συμβατικής πράξης, στον οποίο **εφαρμόζονται τα μέτρα διατήρησης** που απαιτούνται για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων ή/και των πληθυσμών των ειδών για τα οποία ορίστηκε ο τόπος.

Οι **ΖΕΠ**, μετά τον χαρακτηρισμό τους από τα Κράτη Μέλη, εντάσσονται αυτόματα στο Δίκτυο Natura 2000, και η διαχείρισή τους ακολουθεί τις διατάξεις του άρθρου 4 της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ (όπως ισχύει) και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΚ.

Με βάση πρόσφατα στοιχεία από το EIONET (shape files Περιοχών Δικτύου Natura 2000 στην Κύπρο (cy_sites_utm_20191217_Dissolve_V2 uploaded on: 19 Dec 2019) το δίκτυο Natura 2000 της Κύπρου περιλαμβάνει πλέον 62 περιοχές. Οι αλλαγές του πλέον πρόσφατου καταλόγου σε σχέση με την αμέσως προηγούμενη έκδοση αφορούν στην προσθήκη της περιοχής SCI με κωδικό CY2000016 και ονομασία Δάσος Πάφου και την αφαίρεση των περιοχών:

- CY2000007 - PERIOCHI PLATY (SCI)
- CY2000008 - KOILADA KEDRON - KAMPOS (SCI)

- CY4000011 - PERIOCHI AGIATIS (SCI)
- CY4000012 - PERIOCHI STAYROS TIS PSOKAS - KARKAVAS (SCI)

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται το υφιστάμενο δίκτυο Natura 2000 της Κύπρου, σύμφωνα με τα στοιχεία από το ΕΙΟΝΕΤ.

Πίνακας 4-21:Υφιστάμενο δίκτυο Natura 2000 της Κύπρου (ΕΙΟΝΕΤ)

A/A	Κωδικός	Όνομασία	Κατηγορία
1	CY2000001	MAMMARI - DENEIA	SAC
2	CY2000002	ALYKOS POTAMOS - AGIOS SOZOMENOS	SAC
3	CY2000003	PERIOCHI MITSEROU - AGROKIPIAS	SAC
4	CY2000004	DASOS MACHAIRA	SCI
5	CY2000005	MADARI - PAPOUTSA	SAC
6	CY2000006	DASOS PAFOU	SPA
7	CY2000009	FOUNTOUKODASI PITSILIAS	SAC
8	CY2000010	KOILADA POTAMOU MAROULLENAS	SAC
9	CY2000011	POTAMOS PERISTERONAS	SAC
10	CY2000012	KOILADA KARGOTI	SAC
11	CY2000013	PERIOCHI TZIONIA	SPA
12	CY2000014	PERIOCHI ATSA - AGIOS THEODOROS	SPA
13	CY2000015	VOUNOKORFES MADARIS - PAPOUTSAS	SPA
14	CY2000016	DASOS PAFOU	SCI
15	CY3000001	ETHNIKO DASIKO PARKO POTAMOS LIOPETRIOU	SCI
16	CY3000002	SPA KAVO GKREKO	SPA
17	CY3000005	KAVO GKREKO	SCI
18	CY3000006	THALASSIA PERIOCHI NISIA	SCI
19	CY3000007	FRAGMA ACHNAS	SPA
20	CY3000008	LIMNI PARALIMNIOU	SAC & SPA
21	CY3000009	PERIOCHI AGIAS THEKLAS - LIOPETRI	SPA
22	CY4000001	PERIOCHI POLIS - GIALIA	SAC
23	CY4000002	CHA - POTAMI	SAC
24	CY4000003	KOILADA DIARIZOU	SAC
25	CY4000004	VOUNI PANAGIAS	SAC & SPA
26	CY4000005	EPISKOPI MOROU NEROU	SAC
27	CY4000006	THALASSIA PERIOCHI MOULIA	SCI
28	CY4000007	XEROS POTAMOS	SAC & SPA
29	CY4000008	KOILI - MAVROKOLYMPOS	SAC
30	CY4000009	PERIOCHI SKOULLI	SAC
31	CY4000010	CHERSONISOS AKAMA	SCI

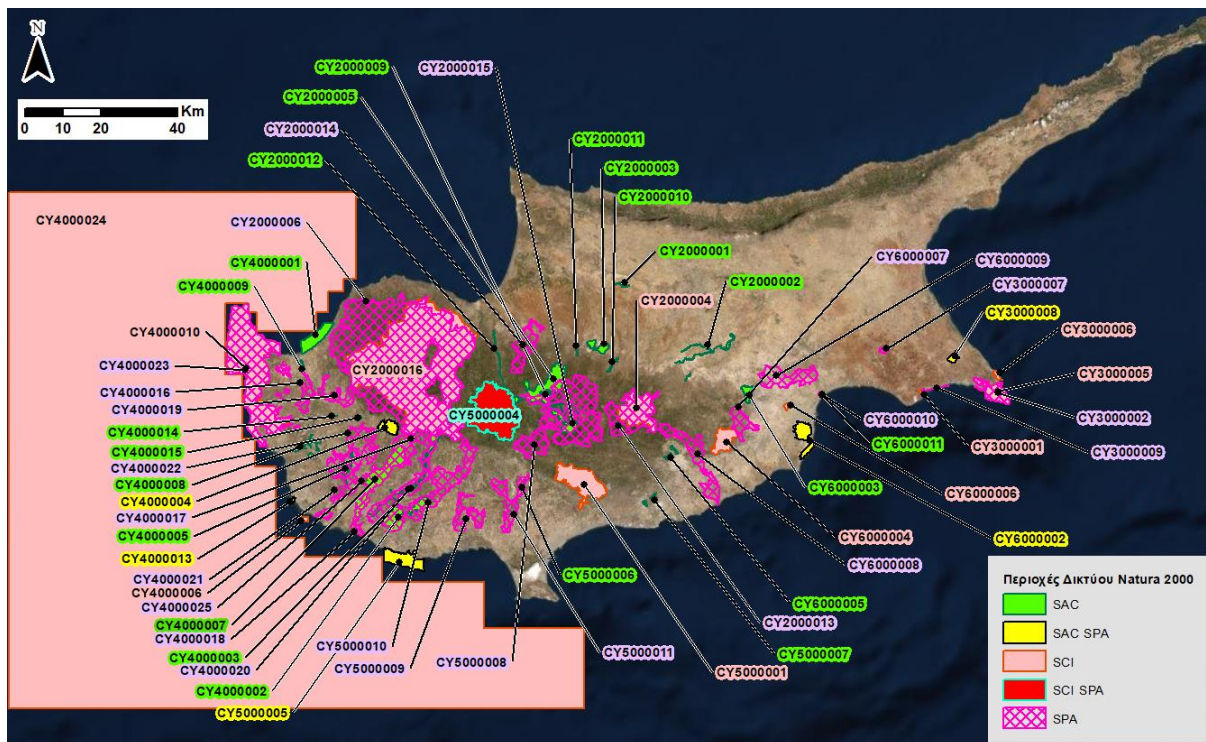
A/A	Κωδικός	Όνομασία	Κατηγορία
32	CY4000013	FAROS KATO PAFOU	SAC & SPA
33	CY4000014	PERIOCHI DRYMOU	SAC
34	CY4000015	PERIOCHI KRITOU MAROTTOU	SAC
35	CY4000016	FARANGIA AGIAS AIKATERINIS - AGIAS PARASKEVIS	SPA
36	CY4000017	GKREMOI CHANOUTARI	SPA
37	CY4000018	EKBOLES POTAMON EZOUSAS, XEROU, KAI DIARIZOU	SPA
38	CY4000019	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS KOILADA SARAMA	SPA
39	CY4000020	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS KOILADA DIARIZOU	SPA
40	CY4000021	KOILADA EZOUSAS	SPA
41	CY4000022	KREMMOI EZOUSAS	SPA
42	CY4000023	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS CHERSONISOS AKAMA	SPA
43	CY4000024	OCEANID	SCI
44	CY5000001	DASOS LEMESOU	SCI
45	CY5000004	ETHNIKO DASIKO PARKO TROODOUS	SCI & SPA
46	CY5000005	AKROTIRIO ASPRO - PETRA ROMIOU	SAC & SPA
47	CY5000006	KOILADA LIMNATI	SAC
48	CY5000007	PERIOCHI ASGATAS	SAC
49	CY5000008	PERIOCHI KOILADAS XYLOURIKOU	SPA
50	CY5000009	POTAMOS PARAMALIOU	SPA
51	CY5000010	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS CHA - POTAMI	SPA
52	CY5000011	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS KOILADA LIMNATI	SPA
53	CY6000002	ALYKES LARNAKAS	SAC & SPA
54	CY6000003	PERIOCHI LYMPION - AGIAS ANNAS	SAC
55	CY6000004	DASOS STAVROVOUNIOU	SCI
56	CY6000005	PERIOCHI LEFKARON	SAC
57	CY6000006	ETHNIKO DASIKO PARKO RIZOELIAS	SCI
58	CY6000007	POTAMOS PANAGIAS STAZOUSAS	SPA
59	CY6000008	POTAMOS PENTASCHINOS	SPA
60	CY6000009	PERIOCHI KOSIIS - PALLOUROKAMPOU	SPA
61	CY6000010	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS LIMNI OROKLINIS	SPA
62	CY6000011	LIMNI OROKLINIS	SAC

Επιπλέον ελήφθησαν υπόψη στοιχεία από το Ταμείο Θήρας αναφορικά με τις ακόλουθες περιοχές:

- Περιοχή SAC CY4000007 (XEROS POTAMOS). Η κατηγορία της περιοχής από SAC & SPA γίνεται SAC, ενώ ως περιοχή SPA προστίθεται η ακόλουθη περιοχή.
- Περιοχή SPA CY4000025 (ZONI EIDIKHS PROSTASIAS XEROS POTAMOS). Η περιοχή δεν συγκαταλέγεται στον παραπάνω πίνακα.

- Περιοχή SPA CY4000021 (ΚΟΙΛΑΔΑ ΕΖΟΥΣΑΣ). Ελήφθησαν υπόψη τα ενημερωμένα όρια.

Τα όρια των προαναφερόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 παρουσιάζονται στο Σχήμα που ακολουθεί.

Σχήμα 4-13: Περιοχές του Δικτύου Natura 2000

Το ΜΠΠ ενημερώθηκε ως προς τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία από το ΕΙΟΝΕΤ. Αναλυτικότερα, ελήφθησαν υπόψη οι αλλαγές που επήλθαν στον κατάλογο των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 (προσθήκη/ αφαίρεση/ ανακαθορισμός ορίων περιοχών) από την προηγούμενη έκδοση του ΜΠΠ και με βάση τα πλέον πρόσφατα στοιχεία από το ΕΙΟΝΕΤ (shape file Περιοχών Δικτύου Natura 2000 στην Κύπρο cy_sites_utm_20191217_Dissolve_V2 uploaded on: 19 Dec 2019) και το Ταμείο Θήρας έγινε:

- προσθήκη νέων περιοχών στο ΜΠΠ,
- αφαίρεση περιοχών από το προηγούμενο ΜΠΠ,
- ενημέρωση περιοχών του προηγούμενου ΜΠΠ με βάση τα όρια από τα πλέον πρόσφατα σχετικά shapfile.

Οι σχετικές ενέργειες παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 4-22: Ενημέρωση ΜΠΠ ως προς τις περιοχές του Δικτύου Natura 2000

Κωδικός	Όνομα		Κατηγορία	Παλιό ΜΠΠ	Νέο ΜΠΠ	Μέτρα ΣΔ	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, Είδη και ΤΟ που εξαρτώνται άμεσα από το νερό	Παρατηρήσεις
CY2000001	MAMMARI - DENEIA		SAC	Όχι	Ναι	-	92A0, 92D0	Προστέθηκε CY_PR-NP-2000001
CY2000002	ALYKOS POTAMOS - AGIOS SOZOMENOS		SAC	Ναι	Ναι	-	1310, 1410, 1430, 3290, 92D0, 6420	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-2000002
CY2000003	PERIOCHI MITSEROU - AGROKIPAS		SAC	Ναι	Ναι	-	92D0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-2000003
CY2000004	DASOS MACHAIRA		SCI	Όχι	Ναι	-	3290, 92A0, 92D0	Προστέθηκε CY_PR-NP-2000004
CY2000005	MADARI - PAPOUTSA		SAC	Ναι	Ναι	-	4007*, 92C0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-2000005
CY2000006	DASOS PAFOU		SPA	Ναι	Ναι	Μέτρα υδατικής διαχείρισης και διαχείρισης υδατορεμάτων	92A0, 92C0, 92D0, 6420	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-2000006
CY2000007	PERIOCHI PLATY		SCI	Ναι	Όχι	-	92C0	Η περιοχή CY2000007 αφαιρέθηκε από την ενημερωμένη έκδοση του του Δικτύου Natura 2000
CY2000008	KOILADA KEDRON - KAMPOS		SCI	Όχι	Όχι	-	3290, 92C0, 92D0	Η περιοχή CY2000008 αφαιρέθηκε από την ενημερωμένη έκδοση του του Δικτύου Natura 2000
CY2000009	FOUNTOUKODASI PITSILIAS		SAC	Όχι	Ναι	-	92C0	Προστέθηκε CY_PR-NP-2000009
CY2000010	KOILADA POTAMOU MAROULLENAS		SAC	Ναι	Ναι	-	4007*, 3290, 92A0, 92D0, 6420	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-2000010
CY2000011	POTAMOS PERISTERONAS		SAC	Ναι	Ναι	-	4007*, 3140, 3290, 92D0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-2000011
CY2000012	KOILADA KARGOTI		SAC	Ναι	Ναι	-	92A0, 92C0, 92D0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-2000012
CY2000013	PERIOCHI TZIONIA		SPA	Όχι	Όχι	-	-	-
CY2000014	PERIOCHI ATSA - AGIOS THEODOROS		SPA	Όχι	Όχι	-	-	-
CY2000015	VOUNOKORFES MADARIS - PAPOUTSAS		SPA	Όχι	Ναι	-	-	Προστέθηκε CY_PR-NP-2000015

Κωδικός	Όνομα		Κατηγορία	Παλιό ΜΠΠ	Νέο ΜΠΠ	Μέτρα ΣΔ	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, Είδη και ΤΟ που εξαρτώνται άμεσα από το νερό	Παρατηρήσεις
								(Περιλαμβάνει πηγές και τμήματα σημαντικών ΥΣ)
CY2000016	DASOS PAFOU		SCI	Όχι	Ναι	-	3290, 92C0, 92D0	Προστέθηκε CY_PR-NP-2000016 (Νέα περιοχή σύμφωνα με την ενημερωμένη έκδοση του του Δικτύου Natura 2000)
CY3000001	ΕΘΝΙΚΟ ΔΑΣΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΡΟΤΑΜΟΣ ΛΙΟΠΕΤΡΙΟΥ		SCI	Όχι	Ναι	-	3170*, 1210, 1240, 2110	Προστέθηκε CY_PR-NP-3000001
CY3000002	SPA KAVO GKREKO		SPA	Όχι	Ναι	-	-	Προστέθηκε CY_PR-NP-3000002 (Ουσιαστικά πρόκειται για την ίδια περιοχή με την SCI CAVO GREKO)
CY3000005	KAVO GKREKO		SCI	Ναι	Ναι	-	1120*, 3170*, 1366*, 1110, 1170, 1210, 1240, 8330, 1349	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-3000005
CY3000006	THALASSIA PERIOCHI NISIA		SCI	Ναι	Ναι	-	1120*, 1170	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-3000006
CY3000007	FRAGMA ACHNAS		SPA	Ναι	Ναι	Διαχείριση ποσοτικής κατάστασης του νερού στο φράγμα Έλεγχος της ποιοτικής κατάστασης του νερού στο φράγμα Εξασφάλιση κατάλληλων ενδιαιτημάτων για τα είδη χαρακτηρισμού	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-3000007
CY3000008	LIMNI PARALIMNIOU		SAC & SPA	Ναι	Ναι	Διαχείριση των επιπέδων νερού Έλεγχος της ποιοτικής κατάστασης του νερού της Λίμνης	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, 4007*, 1310, 1410, 1430, 92D0, 3140	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-3000008
CY3000009	PERIOCHI AGIAS THEKLAS - LIOPETRI		SPA	Όχι	Ναι	-	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά	Προστέθηκε CY_PR-NP-3000009
CY4000001	PERIOCHI POLIS - GIALIA		SAC	Ναι	Ναι	-	1120*, 92D0, 1110, 1210, 1310, 2110, 2210, 2230, 2240, 2260, 1349, 1227	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000001
CY4000002	CHA - POTAMI		SAC	Ναι	Ναι	-	3140, 92C0, 92D0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000002

Κωδικός	Όνομα		Κατηγορία	Παλιό ΜΠΠ	Νέο ΜΠΠ	Μέτρα ΣΔ	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, Είδη και ΤΟ που εξαρτώνται άμεσα από το νερό	Παρατηρήσεις
CY4000003	KOILADA DIARIZOU		SAC	Ναι	Ναι	-	3290, 92A0, 92C0, 92D0, 6420	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000003
CY4000004	VOUNI PANAGIAS		SAC & SPA	Όχι	Όχι	-	-	-
CY4000005	EPISKOPI MOROU NEROU		SAC	Ναι	Ναι	-	3290, 92A0, 92C0, 92D0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000005
CY4000006	THALASSIA PERIOCHI MOULIA		SCI	Ναι	Ναι	-	1120*	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000006
CY4000007	XEROS POTAMOS		SAC	Ναι	Ναι	Μέτρα υδατικής διαχείρισης και διαχείρισης υδατορεμάτων	3150, 92A0, 92C0, 92D0, 6420	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000007
CY4000008	KOILI - MAVROKOLYMPUS		SAC	Ναι	Ναι	-	92C0, 92D0, 6420	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000008
CY4000009	PERIOCHI SKOULLI		SAC	Ναι	Ναι	-	3290, 92A0, 92C0, 92D0, 6420	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000009
CY4000010	CHERSONISOS AKAMA		SCI	Όχι	Ναι	-	1120*, 3170*, 1224*, 1227*, 1366*, 92C0, 92D0, 1110, 1170, 1210, 1240, 2110, 2190, 3140, 8330, 2210, 2230, 2240, 2250, 2260, 1349, 3019, 1227	Προστέθηκε CY_PR-NP-4000010
CY4000011	PERIOCHI AGIATIS		SCI	Ναι	Όχι	-	92C0, 92D0	Η περιοχή CY4000011 αφαιρέθηκε από την ενημερωμένη έκδοση του του Δικτύου Natura 2000
CY4000012	PERIOCHI STAYROS TIS PSOKAS - KARKAVAS		SCI	Όχι	Όχι	-	92C0, 92D0	Η περιοχή CY4000012 αφαιρέθηκε από την ενημερωμένη έκδοση του του Δικτύου Natura 2000
CY4000013	FAROS KATO PAFOU		SAC & SPA	Όχι	Ναι	-	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, 1210, 1240, 1410, 1430, 2110	Προστέθηκε CY_PR-NP-4000013
CY4000014	PERIOCHI DRYMOU		SAC	Όχι	Ναι	-	92A0, 92D0	Προστέθηκε CY_PR-NP-4000014
CY4000015	PERIOCHI KRITOU MAROTTOU		SAC	Όχι	Όχι	-	-	-
CY4000016	FARANGIA AGIAS AIKATERINIS - AGIAS PARASKEVIS		SPA	Όχι	Ναι	-	-	Προστέθηκε CY_PR-NP-4000016 (Περιλαμβάνει μεγάλο τμήμα ΥΣ σημαντικού για το χέλι και κανονικά και άλλων

Κωδικός	Όνομα		Κατηγορία	Παλιό ΜΠΠ	Νέο ΜΠΠ	Μέτρα ΣΔ	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, Είδη και ΤΟ που εξαρτώνται άμεσα από το νερό	Παρατηρήσεις
								παραποτάμιων οικοτόπων)
CY4000017	GKREMOI CHANOUTARI		SPA	Όχι	Όχι	-	-	-
CY4000018	EKBOLES POTAMON EZOUSAS, XEROU, KAI DIARIZOU		SPA	Ναι	Όχι	-	-	Αφαιρέθηκε (Δεν έχει παρυδάτια/υδρόβια είδη ή μέτρα)
CY4000019	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS KOILADA SARAMA		SPA	Ναι	Ναι	Μέτρα υδατικής διαχείρισης και διαχείρισης υδατορεμάτων	-	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000019
CY4000020	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS KOILADA DIARIZOU		SPA	Ναι	Ναι	Οικολογική παροχή από Φράγμα Αρμίνου προς όφελος όλων των ειδών καθορισμού και μέτρα διαχείρισης του ποταμού Διαρίζου	-	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000020
CY4000021	KOILADA EZOUSAS		SPA	Ναι	Ναι	Μέτρα υδατικής διαχείρισης και διαχείρισης υδατορεμάτων	-	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000021
CY4000022	KREMMOI EZOUSAS		SPA	Όχι	Όχι	-	-	-
CY4000023	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS CHERSONISOS AKAMA		SPA	Ναι	Ναι	-	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-4000023
CY4000024	OCEANID		SCI	Όχι	Ναι		1224*, 1227*, 1366*, 1349, 1227	Προστέθηκε CY_PR-NP-4000024
CY4000025	ZONI EIDIKHS PROSTASIAS XEROS POTAMOS		SPA	Όχι	Ναι	Μέτρα υδατικής διαχείρισης και διαχείρισης υδατορεμάτων	3150, 92A0, 92C0, 92D0, 6420	Προστέθηκε CY_PR-NP-4000025
CY5000001	DASOS LEMESOU		SCI	Ναι	Ναι		92C0, 92D0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-5000001
CY5000004	ETHNIKO DASIKO PARKO TROODOUS		SCI & SPA	Ναι	Ναι	-	92C0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-5000004
CY5000005	AKROTIRIO ASPRO - PETRA ROMIOU		SAC & SPA	Ναι	Ναι	Πρόληψη μόλυνσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, 1170, 1210, 92D0, 1240	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-5000005
CY5000006	KOILADA LIMNATI		SAC	Ναι	Ναι	-	3290, 92A0, 92C0, 92D0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-5000006
CY5000007	PERIOCHI ASGATAS		SAC	Όχι	Όχι	-	-	-
CY5000008	PERIOCHI KOILADAS XYLOURIKOU		SPA	Ναι	Όχι	-	-	Αφαιρέθηκε (Δεν έχει παρυδάτια/υδρόβια είδη ή μέτρα)

Κωδικός	Όνομα		Κατηγορία	Παλιό ΜΠΠ	Νέο ΜΠΠ	Μέτρα ΣΔ	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, Είδη και ΤΟ που εξαρτώνται άμεσα από το νερό	Παρατηρήσεις
CY5000009	POTAMOS PARAMALIOU		SPA	Ναι	Ναι	Μέτρα υδατικής διαχείρισης και διαχείρισης υδατορεμάτων	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-5000009
CY5000010	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS CHA - POTAMI		SPA	Ναι	Ναι	Υδρολογική διαχείριση Μέτρα υδατικής διαχείρισης και διαχείρισης υδατορεμάτων	-	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-5000010
CY5000011	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS KOILADA LIMNATI		SPA	Όχι	Ναι	-	92A0, 92C0, 92D0	Προστέθηκε CY_PR-NP-5000011
CY6000002	ALYKES LARNAKAS		SAC & SPA	Ναι	Ναι	Διαχείριση των επιπέδων νερού Έλεγχος της ποιοτικής κατάστασης του νερού των Αλυκών Περιορισμός των ρυπαντών που καταλήγουν στις Αλυκές μέσω των ομβρίων υδάτων	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, 1150*, 1210, 1240, 1310, 1410, 1420, 2110	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-6000002
CY6000003	PERIOCHI LYMPION - AGIAS ANNAS		SAC	Όχι	Όχι	-	-	-
CY6000004	DASOS STAVROVOUNIOU		SCI	Όχι	Όχι	-	-	-
CY6000005	PERIOCHI LEFKARON		SAC	Όχι	Ναι	-	92C0	Προστέθηκε CY_PR-NP-6000005
CY6000006	ETHNIKO DASIKO PARKO RIZOELIAS		SCI	Όχι	Ναι	-	1520*	Προστέθηκε CY_PR-NP-6000006
CY6000007	POTAMOS PANAGIAS STAZOUSAS		SPA	Ναι	Όχι	-	-	Αφαιρέθηκε (Δεν έχει παρυδάτια/υδρόβια είδη ή μέτρα)
CY6000008	POTAMOS PENTASCHINOS		SPA	Ναι	Ναι	Εφαρμογή πρόνοιας για την απελευθέρωση Οικολογικών παροχών Μέτρα υδατικής διαχείρισης και διαχείρισης υδατορεμάτων	-	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-6000008
CY6000009	PERIOCHI KOSIIS - PALLOUROKAMPOU		SPA	Όχι	Όχι	-	-	-
CY6000010	ZONI EIDIKIS PROSTASIAS LIMNI OROKLINIS		SPA	Ναι	Ναι	Διαχείριση της ποσοτικής κατάστασης του νερού της Λίμνης Έλεγχος της ποιοτικής	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, 92D0	Ενημερώθηκε CY_PR-NP-6000010

Κωδικός	Όνομα		Κατηγορία	Παλιό ΜΠΠ	Νέο ΜΠΠ	Μέτρα ΣΔ	Υδρόβια/Παρυδάτια πτηνά, Είδη και ΤΟ που εξαρτώνται άμεσα από το νερό	Παρατηρήσεις
						κατάστασης του νερού της Λίμνης		
CY6000011	LIMNI OROKLINIS		SAC	Όχι	Ναι	-	1310, 1410, 1420, 92D0, 3019	Προστέθηκε CY_PR-NP-6000011

* Είδη/ ΤΟ Προτεραιότητας

Σύμφωνα με τα στοιχεία του παραπάνω Πίνακα, στο ΜΠΠ εντάσσονται τελικά 50 περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών. Οι εν λόγω περιοχές παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα και στο ακόλουθο Σχήμα 4-14.

Πίνακας 4-23: Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών

A/α	Κωδικός	Όνομασία	Έκταση (km ²)
1	CY_PR-NP-2000001	Μάμμαρι-Δένεια	1,08
2	CY_PR-NP-2000002	Άλυκος Ποταμός- Αγ. Σωζόμενος	4,10
3	CY_PR-NP-2000003	Περιοχή Μίτσερου - Αγροκηπιάς	6,13
4	CY_PR-NP-2000004	Δάσος Μαχαιρά	44,32
5	CY_PR-NP-2000005	Μαδαρή-Παπούτσα	45,82
6	CY_PR-NP-2000006	ΖΕΠ Δάσος Πάφου	602,73
7	CY_PR-NP-2000009	Φουντουκοδάση Πιτσιλιάς	1,27
8	CY_PR-NP-2000010	Κοιλάδα Ποταμού Μαρούλλενας	0,72
9	CY_PR-NP-2000011	Ποταμός Περιστερώνας	0,38
10	CY_PR-NP-2000012	Κοιλάδα Καρκώτη	1,07
11	CY_PR-NP-2000015	Βουνοκορφές Μαδαρής - Παπούτσας	128,34
12	CY_PR-NP-2000016	Δάσος Πάφου	452,54
13	CY_PR-NP-3000001	Εθνικό Δασικό Πάρκο Ποταμός Λιοπετρίου	0,74
14	CY_PR-NP-3000002	ΖΕΠ Κάβο Γκρέκο	18,97
15	CY_PR-NP-3000005	Κάβο Γκρέκο	18,77
16	CY_PR-NP-3000006	Θαλάσσια περιοχή Νησιά	1,91
17	CY_PR-NP-3000007	Φράγμα Άχνας	1,79
18	CY_PR-NP-3000008	Λίμνη Παραλιμνίου	2,73
19	CY_PR-NP-3000009	Περιοχή Αγίας Θέκλας - Λιοπέτρι	0,70
20	CY_PR-NP-4000001	Περιοχή Πόλις - Γιαλιά	17,51
21	CY_PR-NP-4000002	Χα-Ποτάμι	26,29
22	CY_PR-NP-4000003	Κοιλάδα Διαρίζου	13,59
23	CY_PR-NP-4000005	Επισκοπή Μωρού Νερού	4,20
24	CY_PR-NP-4000006	Θαλάσσια περιοχή Μούλια	2,00
25	CY_PR-NP-4000007	Ξερός Ποταμός	41,14
26	CY_PR-NP-4000008	Κοίλη - Μαυροκόλυμπος	2,97
27	CY_PR-NP-4000009	Περιοχή Σκούλλη	1,00
28	CY_PR-NP-4000010	Χερσόνησος Ακάμα	179,27
29	CY_PR-NP-4000013	Φάρος Κάτω Πάφου	0,88
	CY_PR-NP-4000014	Περιοχή Δρύμου	0,08
31	CY_PR-NP-4000016	Φαράγκια Αγίας Αικατερίνης - Αγίας Παρασκευής	12,04
32	CY_PR-NP-4000019	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Κοιλάδα Σαραμά	15,57
33	CY_PR-NP-4000020	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Κοιλάδα Διαρίζου	49,33
34	CY_PR-NP-4000021	Κοιλάδα Έζουσας	56,31
35	CY_PR-NP-4000023	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χερσόνησος Ακάμα	180,95
36	CY_PR-NP-4000024	Ωκεανίς	8331,61
37	CY_PR-NP-4000025	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Ξερός Ποταμός	42,76
38	CY_PR-NP-5000001	Δάσος Λεμεσού	48,36
39	CY_PR-NP-5000004	Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδους	90,16
40	CY_PR-NP-5000005	Ακρωτήριο Άσπρο - Πέτρα Ρωμιού	24,91
41	CY_PR-NP-5000006	Κοιλάδα Λιμνάτη	4,39
42	CY_PR-NP-5000009	Ποταμός Παραμαλιού	17,83
43	CY_PR-NP-5000010	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χα - Ποτάμι	80,39
44	CY_PR-NP-5000011	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Κοιλάδα Λιμνάτη	28,88
45	CY_PR-NP-6000002	Αλυκές Λάρνακας	15,61
46	CY_PR-NP-6000005	Περιοχή Λευκάρων	1,32
47	CY_PR-NP-6000006	Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς	0,91
48	CY_PR-NP-6000008	Ποταμός Πεντάσχοινας	40,58

A/α	Κωδικός	Όνομασία	Έκταση (km ²)
49	CY_PR-NP-6000010	Ζώνη Ειδικής Προστασίας Λίμνη Ορόκλινης	0,56
50	CY_PR-NP-6000011	Λίμνη Ορόκλινης	0,54

Σχήμα 4-14: Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η συσχέτιση των 50 περιοχών που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών με τα Επιφανειακά και Υπόγεια Υδατικά Συστήματα.

Πίνακας 4-24: Συσχέτιση περιοχών που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών με Επιφανειακά και Υπόγεια Υδατικά Συστήματα

A/α	Κωδικός ΠΠ – (Όνομασία)	ΕΥΣ			ΣΥΥ	
		Κωδικός	Όνομασία	Κατηγορία	Κωδικός	Όνομασία
1	CY_PR-NP-2000001- (Μάμμαρι-Δένεια)	-	-	-	CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσαορία
		CY6-5-B	Γιαλιάς	Ποτάμιο	CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσαορία
2	CY_PR-NP-2000002- (Άλυκος Ποταμός- Αγ. Σωζόμενος)	CY6-5-H	Άλυκος	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY6-5-I	Αλμυρός	Ποτάμιο	CY_19	Τρόοδος
		CY6-5-G	Βιλλούρκα	Ποτάμιο		
3	CY_PR-NP-2000003- (Περιοχή Μίτσερου - Αγκροκητιάς)	CY3-7-M	Λυκίδια	Ποτάμιο	CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσαορία
					CY_19	Τρόοδος
4	CY_PR-NP-2000004- (Δάσος Μαχαϊρά)	CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	Ποτάμιο	CY_19	Τρόοδος
		CY6-5-E	Κουτσός	Ποτάμιο		
		CY6-5-A	Γιαλιάς	Ποτάμιο		
		CY8-7-A	Συριάτης	Ποτάμιο		

Α/α	Κωδικός ΠΠ – (Ονομασία)	ΕΥΣ			ΣΥΥ	
		Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία
5	CY_PR-NP-2000005- (Μαδαρή- Παπούτσα)	CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY3-5-E	Καννάβια	Ποτάμιο		
		CY3-5-A	Λαγουδερά	Ποτάμιο		
		CY9-2-BC	Γερμασόγεια	Ποτάμιο		
		CY3-7-A	Περιστερώννα	Ποτάμιο		
		CY3-5-C	Λαγουδερά	Ποτάμιο		
		CY3-5-B_IR	Ξυλιάτος	Ποτάμιο (Ταμειυτήρας)		
6	CY_PR-NP-2000006- (ΖΕΠ Δάσος Πάφου)	CY1-2-E	Θολός	Ποτάμιο	CY_15A	Χρυσοχού - Γιαλιά
		CY1-2-A	Διαρίζος	Ποτάμιο		
		CY1-2-B	Διαρίζος	Ποτάμιο		
		CY1-3-F	Λαζαρήδες	Ποτάμιο		
		CY1-4-B	Αγυιά	Ποτάμιο		
		CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	Ποτάμιο		
		CY2-3-D	Μακούντα	Ποτάμιο		
		CY2-3-F1	Γιαλιά	Ποτάμιο		
		CY2-4-A	Ξερός	Ποτάμιο		
		CY2-4-B	Ξερός	Ποτάμιο		
		CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	Ποτάμιο		
		CY2-6-A	Κατούρης	Ποτάμιο		
		CY2-6-B	Κατούρης	Ποτάμιο		
		CY2-7-A	Πύργος	Ποτάμιο		
		CY2-9-B	Κάμπος	Ποτάμιο		
		CY2-9-C	Κάμπος	Ποτάμιο		
		CY2-9-D	Κάμπος	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY3-1-A	Ξερός	Ποτάμιο		
		CY3-1-BC	Ξερός	Ποτάμιο		
		CY3-2-D	Ρκόντας	Ποτάμιο		
		CY3-2-B	Μαραθάσα	Ποτάμιο		
		CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	Ποτάμιο		
		CY2-4-D	Λειβάδι	Ποτάμιο		
		CY2-3-E	Ξεροπόταμος	Ποτάμιο		
		CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	Ποτάμιο		
		CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	Ποτάμιο		
		CY2-8-A	Λιμνίτης	Ποτάμιο		
		CY1-3-A1	Ρουδιάς	Ποτάμιο		
		CY1-3-A2	Στενους	Ποτάμιο		
		CY1-3-A3	Ρουδιάς	Ποτάμιο		
CY2-3-F2	Γιαλιά	Ποτάμιο				
CY2-3-C2	Μακούντα	Ποτάμιο				

Α/α	Κωδικός ΠΠ – (Ονομασία)	ΕΥΣ			ΣΥΥ	
		Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία
		CY1-4-C_IR	Κανναβιού	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
7	CY_PR-NP-2000009- (Φουντουκοδάση Πιτσιλιάς)	CY3-5-A	Λαγουδερά	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY3-7-A	Περιστερώννα	Ποτάμιο		
8	CY_PR-NP-2000010- (Κοιλάδα Ποταμού Μαρούλλενας)	CY3-7-J	Ακάκι	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	Ποτάμιο		
		CY3-7-I_IR	Ακάκι-Μαλούντα	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
9	CY_PR-NP-2000011- (Ποταμός Περιστερώννας)	CY3-7-B	Περιστερώννα	Ποτάμιο	CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσαορία
					CY_19	Τρόδος
10	CY_PR-NP-2000012- (Κοιλάδα Καρκώτη)	CY3-3-B	Καργώτης	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	Ποτάμιο		
		CY3-3-C	Καργώτης	Ποτάμιο		
11	CY_PR-NP-2000015- (Βουνοκορφές Μαδαρής - Παπούτσας)	CY3-5-E	Καννάβια	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY3-5-A	Λαγουδερά	Ποτάμιο		
		CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	Ποτάμιο		
		CY9-2-A	Καρυδάκι	Ποτάμιο		
		CY9-2-BC	Γερμασόγεια	Ποτάμιο		
		CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	Ποτάμιο		
		CY9-6-BCD	Αμπελικός- Αγρός	Ποτάμιο		
CY3-7-A	Περιστερώννα	Ποτάμιο				
12	CY_PR-NP-2000016- (Δάσος Πάφου)	CY1-2-E	Θολός	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY1-2-A	Διαρίζος	Ποτάμιο		
		CY1-2-B	Διαρίζος	Ποτάμιο		
		CY1-3-F	Λαζαρήδες	Ποτάμιο		
		CY1-4-B	Αγυιά	Ποτάμιο		
		CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	Ποτάμιο		
		CY2-7-A	Πύργος	Ποτάμιο		
		CY2-9-B	Κάμπος	Ποτάμιο		
		CY2-9-C	Κάμπος	Ποτάμιο		
		CY2-9-D	Κάμπος	Ποτάμιο		
		CY3-1-A	Ξερός	Ποτάμιο	CY_11A	Πάφος
		CY3-1-BC	Ξερός	Ποτάμιο		
		CY3-2-D	Ρκόντας	Ποτάμιο		
		CY3-2-B	Μαραθάσα	Ποτάμιο		
		CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	Ποτάμιο		
		CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	Ποτάμιο		
		CY2-8-A	Λιμνίτης	Ποτάμιο		
CY1-3-A1	Ρουδιάς	Ποτάμιο				
CY1-3-A2	Στενους	Ποτάμιο				

Α/α	Κωδικός ΠΠ – (Ονομασία)	ΕΥΣ			ΣΥΥ	
		Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία
		CY1-3-A3	Ρουδιάς	Ποτάμιο		
		CY2-3-C2	Μακούντα	Ποτάμιο		
13	CY_PR-NP-3000001- (Εθνικό Δασικό Πάρκο Ποταμός Λιοπετρίου)	-	-	-	CY_1	Κοκκινοχώρια
14	CY_PR-NP-3000002- (ΖΕΠ Κάβο Γκρέκο)	CY21-C3	Αγία Νάπα	Παράκτιο	CY_1	Κοκκινοχώρια
		CY22-C3	Πρωταράς	Παράκτιο		
15	CY_PR-NP-3000005- (Κάβο Γκρέκο)	CY21-C3	Αγία Νάπα	Παράκτιο	CY_1	Κοκκινοχώρια
		CY22-C3	Πρωταράς	Παράκτιο		
16	CY_PR-NP-3000006- (Θαλάσσια περιοχή Νησιά)	CY22-C3	Πρωταράς	Παράκτιο	CY_1	Κοκκινοχώρια
17	CY_PR-NP-3000007- (Φράγμα Άχνας)	CY_d7-1-2-70	Ταμειυτήρας Άχνα	Λιμναίο	CY_1	Κοκκινοχώρια
18	CY_PR-NP-3000008- (Λίμνη Παραλιμνίου)	CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	Λιμναίο	CY_1	Κοκκινοχώρια
19	CY_PR-NP-3000009- (Περιοχή Αγίας Θέκλας - Λιοπέτρι)	CY21-C3	Αγία Νάπα	Παράκτιο	CY_1	Κοκκινοχώρια
		CY20-C3	Ακρωτήρι Πύλα - Aqua Farm	Παράκτιο		
20	CY_PR-NP-4000001- (Περιοχή Πόλις - Γιαλιά)	CY3-C2	Κόλπος Χρυσοχού	Παράκτιο	-	-
		CY2-3-A	Μιρμικόφου	Ποτάμιο		
		CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	Ποτάμιο		
		CY2-3-D	Μακούντα	Ποτάμιο		
21	CY_PR-NP-4000002- (Χα-Ποτάμι)	CY1-1-C	Χαποτάμι	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
22	CY_PR-NP-4000003- (Κουιάδα Διαρίζου)	CY1-2-F1	Γεροβάσιнос	Ποτάμιο	CY_11A	Πάφος
		CY1-2-E	Θολός	Ποτάμιο		
		CY1-2-A	Διαρίζος	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY1-2-D1	Διαρίζος	Ποτάμιο		
		CY1-2-D2	Διαρίζος	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
CY1-2-C_IR	Αρμίνου	Ποτάμιο (Ταμειυτήρας)				
23	CY_PR-NP-4000005- (Επισκοπή Μωρού Νερού)	CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	Ποτάμιο	CY_11B	Κοίτη Έζουσας
		CY1-4-G	Έζουσα	Ποτάμιο		
		CY1-4-K	Βαρκάς	Ποτάμιο	CY_12	Λετύμβου - Γιόλου
		CY1-4-DE	Έζουσα	Ποτάμιο		
		CY1-4-F	Έζουσα	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
CY1-4-L3	Μυλάρι	Ποτάμιο				
24	CY_PR-NP-4000006- (Θαλάσσια περιοχή Μούλια)	CY8-C4	Νότια Πάφος	Παράκτιο	-	-
25	CY_PR-NP-4000007- (Ξερός Ποταμός)	CY1-3-G	Λευκαρκών	Ποτάμιο	CY_11A	Πάφος
		CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	Ποτάμιο		
		CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	Ποτάμιο		

Α/α	Κωδικός ΠΠ – (Ονομασία)	ΕΥΣ			ΣΥΥ	
		Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία
		CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY1-3-D_IR	Ασπρόκρεμμος	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
26	CY_PR-NP-4000008- (Κοίλη - Μαυροκόλυμπος)	CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	Ποτάμιο	CY_12	Λετύμβου - Γιόλου
		CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	Ποτάμιο		
		CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY1-6-B_IR	Μαυροκόλυμπος	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
27	CY_PR-NP-4000009- (Περιοχή Σκούλλη)	CY2-2-H	Χρυσοχού	Ποτάμιο	CY_14	Ανδρολίκου
		CY2-2-B	Γαρύλλης	Ποτάμιο	CY_15A	Χρυσοχού - Γιαλιά
		CY2-2-G	Χρυσοχού	Ποτάμιο	CY_15B	Ποταμος Χρυσοχούς
		CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	Ποτάμιο		
28	CY_PR-NP-4000010- (Χερσόνησος Ακάμα)	CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	Ποτάμιο	CY_11A	Πάφος
		CY1-6-D	Ξερός	Ποτάμιο		
		CY1-8-B	Πεύκος	Ποτάμιο		
		CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγιάς)	Ποτάμιο	CY_13	Πέγεια
		CY1-8-A3	-	Ποτάμιο		
		CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	Ποτάμιο	CY_14	Ανδρολίκου
		CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	Ποτάμιο		
		CY1-8-A2	Αυγιάς	Ποτάμιο		
		CY3-C2	Κόλπος Χρυσοχού	Παράκτιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY6-C4	Βόρεια Πάφος	Παράκτιο		
CY5-C4	Ακάμας Δυτικά	Παράκτιο				
CY4-C1	Ακάμας Βόρεια	Παράκτιο				
29	CY_PR-NP-4000013- (Φάρος Κάτω Πάφου)	CY7-C4-HM	Πάφος - πόλη	Παράκτιο	CY_11A	Πάφος
		CY6-C4	Βόρεια Πάφος	Παράκτιο		
30	CY_PR-NP-4000014- (Περιοχή Δρύμου)	-	-	-	-	-
31	CY_PR-NP-4000016- (Φαράγκια Αγίας Αικατερίνης - Αγίας Παρασκευής)	CY2-2-H	Χρυσοχού	Ποτάμιο	CY_12	Λετύμβου - Γιόλου
		CY2-2-B	Γαρύλλης	Ποτάμιο		
		CY2-2-G	Χρυσοχού	Ποτάμιο	CY_14	Ανδρολίκου
		CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	Ποτάμιο		
		CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	Ποτάμιο	CY_15B	Ποταμος Χρυσοχούς
		CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	Ποτάμιο		
		CY2-2-I	Κλαβάρης	Ποτάμιο		
CY2-2-J	Κλαβάρης	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα		
32	CY_PR-NP-4000019- (Ζώνη Ειδικής Προστασίας Κοιλιάδα Σαραμά)	CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	Ποτάμιο	CY_19	Τρόοδος
		CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	Ποτάμιο		

Α/α	Κωδικός ΠΠ – (Ονομασία)	ΕΥΣ			ΣΥΥ	
		Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία
		CY2-3-A	Μιρμικόφου	Ποτάμιο		
		CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	Ποτάμιο		
		CY2-2-E_IR	Ευρέτου	Ποτάμιο (Ταμειυτήρας)		
33	CY_PR-NP-4000020- (Ζώνη Ειδικής Προστασίας Κοιλιάδα Διαρίζου)	CY1-2-F1	Γεροβάσινος	Ποτάμιο	CY_11A	Πάφος
		CY1-2-E	Θολός	Ποτάμιο		
		CY1-2-A	Διαρίζος	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY1-2-D1	Διαρίζος	Ποτάμιο		
		CY1-2-D2	Διαρίζος	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY1-2-C_IR	Αρμίνου	Ποτάμιο (Ταμειυτήρας)		
34	CY_PR-NP-4000021- (Κοιλιάδα Έζουσας)	CY1-4-M	Κοσιάτης	Ποτάμιο	CY_11B	Κοίτη Έζουσας
		CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	Ποτάμιο		
		CY1-4-G	Έζουσα	Ποτάμιο		
		CY1-4-K	Βαρκάς	Ποτάμιο	CY_12	Λετύμβου - Γιόλου
		CY1-4-H	Έζουσα	Ποτάμιο		
		CY1-4-DE	Έζουσα	Ποτάμιο		
		CY1-4-F	Έζουσα	Ποτάμιο		
		CY1-4-L1	Ποταμός Μιλάρκου	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	Ποτάμιο		
		CY1-4-L3	Μυλάρι	Ποτάμιο		
35	CY_PR-NP-4000023- (Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χερσόνησος Ακάμα)	CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	Ποτάμιο	CY_11A	Πάφος
		CY1-6-D	Ξερός	Ποτάμιο		
		CY1-8-B	Πεύκος	Ποτάμιο		
		CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγάς)	Ποτάμιο	CY_13	Πέγεια
		CY1-8-A3	Khardjotis	Ποτάμιο		
		CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	Ποτάμιο	CY_14	Ανδρολικού
		CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	Ποτάμιο		
		CY1-8-A2	Αυγάς	Ποτάμιο		
		CY3-C2	Κόλπος Χρυσοχού	Παράκτιο		
		CY6-C4	Βόρεια Πάφος	Παράκτιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY5-C4	Ακάμας Δυτικά	Παράκτιο		
CY4-C1	Ακάμας Βόρεια	Παράκτιο				
36	CY_PR-NP-4000024- (Ωκεανίς)	CY3-C2	Κόλπος Χρυσοχού	Παράκτιο	-	-
		CY8-C4	Νότια Πάφος	Παράκτιο		
		CY6-C4	Βόρεια Πάφος	Παράκτιο		
		CY5-C4	Ακάμας Δυτικά	Παράκτιο		
		CY2-C1	Δυτική Τυλληρία	Παράκτιο		
		CY4-C1	Ακάμας Βόρεια	Παράκτιο		

Α/α	Κωδικός ΠΠ – (Ονομασία)	ΕΥΣ			ΣΥΥ	
		Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία
37	CY_PR-NP-4000025 (Ζώνη Ειδικής Προστασίας Ξερός Ποταμός)	CY1-3-G	Λευκαρκών	Ποτάμιο	CY_11A	Πάφος
		CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	Ποτάμιο		
		CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	Ποτάμιο		
		CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY1-3-D_IR	Ασπρόκρεμμος	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
38	CY_PR-NP-5000001- (Δάσος Λεμεσού)	CY9-2-H	Γερμασόγεια	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY9-2-J	Γυαλλιάδες	Ποτάμιο		
		CY9-2-F	Γερμασόγεια	Ποτάμιο		
		CY9-2-I	Πισσοκάμινα	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	Ποτάμιο		
		CY9-4-B	Γαρούλλης	Ποτάμιο		
		CY9-2-G_IR	Γερμασόγεια	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
39	CY_PR-NP-5000004- (Εθνικό Δασικό Πάρκο Τρόδους)	CY1-2-A	Διαρίζος	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY3-3-B	Καργώτης	Ποτάμιο		
		CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	Ποτάμιο		
		CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	Ποτάμιο		
		CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	Ποτάμιο		
		CY9-6-P	Κρυός	Ποτάμιο		
		CY9-6-O	Μονιάτης	Ποτάμιο		
		CY9-6-I	Λούματα	Ποτάμιο		
		CY3-2-A	Μαραθάσα	Ποτάμιο		
		CY9-6-KL	Κούρης	Ποτάμιο		
CY9-6-J_IR	Πάνω Πλάτρες	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)				
40	CY_PR-NP-5000005- (Ακρωτήριο Ασπρο - Πέτρα Ρωμιού)	CY8-C4	Νότια Πάφος	Παράκτιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY9-C4	Κόλπος Επισκοπής	Παράκτιο		
41	CY_PR-NP-5000006- (Κοιλιάδα Λιμνάτη)	CY9-6-F	Λιμνάτης	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY9-6-S_IR	Κουρής	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
42	CY_PR-NP-5000009- (Ποταμός Παραμαλιού)	CY9-7-B	Σύμβουλος	Ποτάμιο	CY_10	Παραμάλι - Αυδήμου
		CY9-8-A1	-	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY9-8-A2	Σιαπάνης	Ποτάμιο		
43	CY_PR-NP-5000010- (Ζώνη Ειδικής Προστασίας Χα - Ποτάμι)	CY1-1-AB	Χαποτάμι	Ποτάμιο	CY_11A	Πάφος
		CY1-1-E	Μαλέτης	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY1-1-C	Χαποτάμι	Ποτάμιο		
		CY1-2-F1	Γεροβάσιнос	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
CY1-2-F2	Γεροβάσιнос	Ποτάμιο				
44	CY_PR-NP-5000011- (Ζώνη Ειδικής	CY9-6-F	Λιμνάτης	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY9-6-T	Κούρης	Ποτάμιο		
		CY9-6-M	Κούρης	Ποτάμιο	CY_9B	Ακρωτήρι

Α/α	Κωδικός ΠΠ – (Ονομασία)	ΕΥΣ			ΣΥΥ	
		Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία
	Πραστασίας Κοιλάδα Λιμνάτη)	CY9-6-S_IR	Κουρής	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
45	CY_PR-NP-6000002- (Αλυκές Λάρνακας)	CY8-3-B	Χωρίς όνομα	Ποτάμιο	CY_3B	Κίτι - Περιβόλια
		CY8-3-A	Καλό Χωριό	Ποτάμιο		
		CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	Λιμναίο		
		CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	Λιμναίο		
		CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	Λιμναίο		
		CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	Λιμναίο		
46	CY_PR-NP-6000005- (Περιοχή Λευκάρων)	CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
					CY_19	Τρόδος
47	CY_PR-NP-6000006- (Εθνικό Δασικό Πάρκο Ριζοελιάς)	-	-	-	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
48	CY_PR-NP-6000008- (Ποταμός Πεντάσχοινος)	CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	Ποτάμιο	CY_18	Λεύκαρα - Πάχνα
		CY8-7-C	Συριάτης	Ποτάμιο	CY_19	Τρόδος
		CY8-7-D	Μύλου	Ποτάμιο	CY_4	Σοφτάδες - Βασιλικός
		CY8-7-A	Συριάτης	Ποτάμιο		
		CY8-7-E_IR	Διπόταμος	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)	CY_6	Μαρί - Καλό Χωριό
		CY8-7-B_IR	Λεύκαρα	Ποτάμιο (Ταμιευτήρας)		
49	CY_PR-NP-6000010- (Ζώνη Ειδικής Προστασίας Λίμνη Ορόκλινης)	CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	Λιμναίο	-	-
50	CY_PR-NP-6000011- (Λίμνη Ορόκλινης)	CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	Λιμναίο	-	-

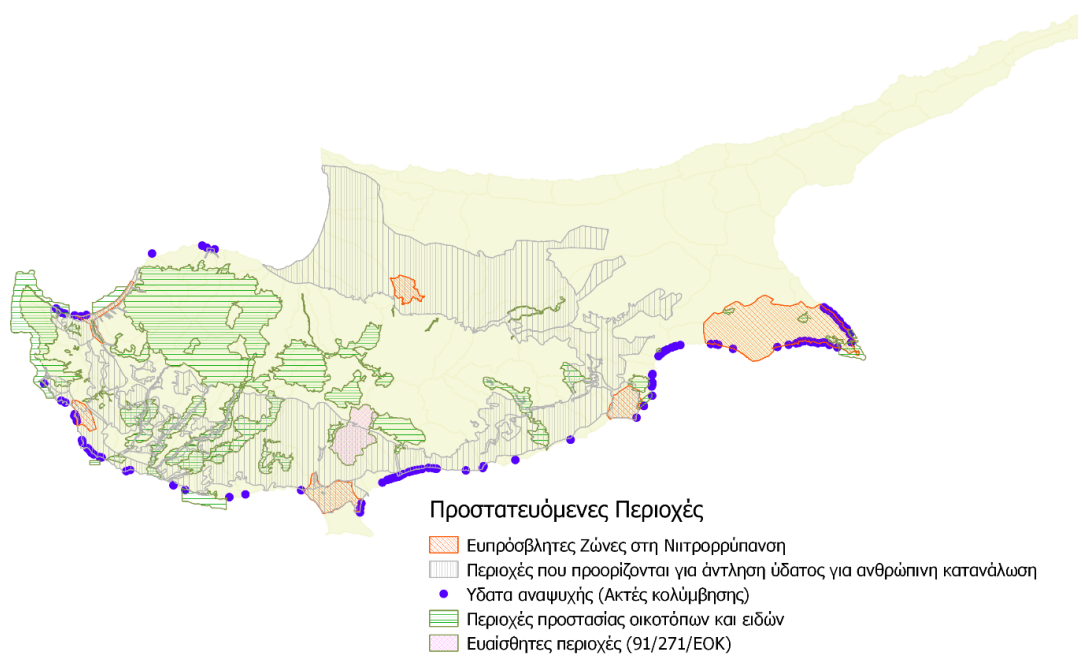
4.4.5 Περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία

Σύμφωνα με το Καθοδηγητικό Έγγραφο 11 “Planning Process” στην κατηγορία των προστατευόμενων περιοχών προστασίας υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία περιλαμβάνονται οι περιοχές που καθορίζονται βάσει της **Οδηγίας** περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για **οστρακοειδή** (79/923/ΕΟΚ όπως κωδικοποιήθηκε από την Οδηγία 2006/113/ΕΚ). Η εν λόγω Οδηγία εφαρμόζεται σε **παράκτια και υφάλμυρα** ύδατα Η Οδηγία 79/923/ΕΟΚ καταργήθηκε το 2013 από την Οδηγία 2000/60/ΕΚ. **Μετά το 2013, στις περιοχές που καθορίστηκαν στο πλαίσιο της 79/923/ΕΟΚ, και υποχρεωτικά έχουν υπαχθεί στο ΜΠΠ θα πρέπει να ικανοποιούνται οι υποχρεωτικές οριακές τιμές των παραμέτρων που ορίζονται στην Οδηγία 79/923/ΕΟΚ ή αυστηρότερες αυτής.**

Στο Καθοδηγητικό Έγγραφο Νο 3 “Analysis of Pressures and Impacts” ως υφιστάμενη Οδηγία που καθορίζει προστατευόμενες περιοχές αναφέρεται και η **Οδηγία** περί της ποιότητας των γλυκών

υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη **διατήρηση της ζωής των ιχθύων** (Οδηγία **78/659/ΕΟΚ**²⁸ όπως κωδικοποιήθηκε από την Οδηγία 2006/44/ΕΚ). Η εν λόγω Οδηγία εφαρμόζεται στα **γλυκά ύδατα** (ρέοντα ή λιμνάζοντα). Η Οδηγία 78/659/ΕΟΚ καταργήθηκε το 2013 (όπως και η Οδηγία 79/923/ΕΟΚ). Μετά το 2013, στις προστατευόμενες περιοχές που καθορίστηκαν βάσει της βάσει της Οδηγία 78/659/ΕΟΚ θα πρέπει να παρέχεται τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο προστασίας.

Στην Κύπρο δεν έχουν καθοριστεί προστατευόμενες περιοχές δυνάμει των Οδηγιών 79/923/ΕΟΚ και 78/659/ΕΟΚ και ως εκ τούτου το ΜΠΠ της Κύπρου δεν περιλαμβάνει περιοχές που προορίζονται για την προστασία υδρόβιων ειδών με οικονομική σημασία.

Σχήμα 4-15: Προστατευόμενες Περιοχές

²⁸ Κωδικοποιήθηκε από την Οδηγία 2006/44/ΕΚ

5. ΠΙΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Στο πλαίσιο της Σύμβασης Αρ.: ΥΥ 07/2019²⁹, πραγματοποιήθηκε από το ΤΑΥ η επισκόπηση των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στην κατάσταση των επιφανειακών (ποταμοί, φυσικές λίμνες, υδατοδεξαμενές) και υπόγειων υδάτων σύμφωνα με το Άρθρο 5 της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ).

Στο πλαίσιο αυτό αναθεωρήθηκαν και επικαιροποιήθηκαν οι ανθρωπογενείς πιέσεις και επιπτώσεις που εντοπίστηκαν στο 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας, για τα επιφανειακά ύδατα (ποταμοί, φυσικές λίμνες, υδατοδεξαμενές) και για τα υπόγεια ύδατα. Ο προσδιορισμός των σημαντικών πιέσεων έγινε όπου ήταν εφικτό με ποσοτικά κριτήρια (δηλαδή με σχετικά κατώτατα ή ανώτατα όρια), ανά υδατινό σώμα.

5.1 Διάχυτες Πηγές Ρύπανσης

Οι κυριότερες πηγές διάχυτης ρύπανσης στην Κύπρο που καταγράφηκαν είναι οι ακόλουθες:

- οι απορροές και διηθήσεις των λιπασμάτων από τις αγροτικές δραστηριότητες,
- τα κτηνοτροφικά απόβλητα,
- τα αστικά λύματα στις περιπτώσεις που δεν υπάρχουν συλλογικά αποχετευτικά δίκτυα και εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, και
- οι όμβριες απορροές.

Στα επόμενα κεφάλαια παρουσιάζονται συνοπτικά οι κυριότερες πιέσεις από τις διάχυτες πηγές ρύπανσης των υδάτων της Κύπρου.

5.1.1 Γεωργικές δραστηριότητες

Η γεωργική δραστηριότητα ασκεί έντονες πιέσεις στους υδατικούς πόρους όπως οι υπεραντλήσεις υδάτων από υπόγειους και επιφανειακούς πόρους για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών, οι εισροές λιπασμάτων και οι εισροές φυτοπροστασίας στα υπόγεια ύδατα.

Υπάρχουν μεγάλες διάχυτες πηγές ρύπανσης που σχετίζονται με τις γεωργικές δραστηριότητες και συμβάλλουν στον εμπλουτισμό των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων με θρεπτικά (άζωτο και φώσφορο). Η γεωργική δραστηριότητα ασκείται χωρικά σε ποσοστό 30% της συνολικής επιφάνειας της Κύπρου. Ως αποτέλεσμα της γεωργικής δραστηριότητας οι βασικές πιέσεις που ασκούνται στην

²⁹ «Προπαρασκευαστικές μελέτες που θα αποτελέσουν τη βάση για την κατάρτιση του 3ου Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) της Κύπρου - Εφαρμογή Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ, 2^η Ενδιάμεση Έκθεση, Δεκέμβριος 2020 Δραστηριότητα 4 - «Αναθεώρηση των πιέσεων – Άρθρο 5 της ΟΠΥ (Συλλογή δεδομένων και οργάνωση)» Δραστηριότητα 6 - «Προσδιορισμός των πιέσεων ανά Υδατικό Σύστημα» & Δραστηριότητα 7 - «Προσδιορισμός των σημαντικών πιέσεων και ομάδων με πιέσεις παρόμοιου επιπέδου» (Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα και υπόγεια ύδατα)

περιοχή είναι η ρύπανση λόγω θρεπτικών (άζωτο και φώσφορος), λόγω των ενώσεων που χρειάζονται οξυγόνο (BOD, COD) και λόγω της αλατότητας και των παρασιτοκτόνων.

Στην Κύπρο λαμβάνονται, ήδη, δράσεις οι οποίες εντάσσονται στο πλαίσιο της εφαρμογής της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ με τη σύνταξη του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΟΓΠ), τον καθορισμό Ευπρόσβλητων στη Νιτρορύπανση Ζωνών (ΕΝΖ) και τον καθορισμό και Εφαρμογή Προγράμματος Δράσης.

Υπολογισμός φορτίων και ζήτησης αρδευτικού νερού

Η εκτίμηση των πιέσεων της γεωργικής δραστηριότητας στηρίχτηκε στα στοιχεία απογραφής των καλλιεργειών του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) του 2018. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΟΑΠ οι καλλιεργημένες εκτάσεις ανήλθαν σε 1.425.454 δεκάρια.

Ακολούθως παρουσιάζεται υπολογισμός των φορτίων αζώτου και φωσφόρου που καταλήγουν στους υδατικούς πόρους, λαμβάνοντας υπόψη τις ακόλουθες απλουστευτικές παραδοχές:

1. Οι εφαρμοζόμενες λιπάνσεις (ΕΛ) λήφθηκαν όπως στο 2^ο ΣΔΛΑΠ (βλ. παρακάτω πίνακα).
2. Από τις εφαρμοζόμενες λιπάνσεις αφαιρέθηκε το ποσοστό δέσμησης του στοιχείου (% ΔΣ - ΠΔΣ), που αφορά το ποσοστό δέσμησης του από την καλλιέργεια, το ποσοστό απώλειάς του λόγω απονιτροποίησης του, το ποσοστό απώλειας λόγω εξαέρωσης υπό μορφή αμμωνίας. Τα ΠΔΣ ανά καλλιέργεια παρουσιάζονται ακολούθως
3. Αφού αφαιρεθούν τα ΠΔΣ από τις ΕΛ, εν συνεχεία διαχωρίζονται τα συνολικά υπολογισμένα φορτία της λίπανσης σε εκείνα που κατεισδύουν στα υπόγεια και σε εκείνα που οδηγούνται σε επιφανειακά ΥΣ ανάλογα της περατότητας των ΣΥΥ. Ειδικά για το φώσφορο Ρ, επειδή υπόκειται σε πλύση σε πολύ μικρές ποσότητες (στατικός ρύπος) θεωρήθηκε ότι ανεξάρτητα της κλάσης διαπερατότητας του εδάφους, μόλις το 3% διαλύεται στην επιφανειακή απορροή.

Πίνακας 5-1: Εφαρμοζόμενες Λιπάνσεις και ποσοστά δέσμησης στοιχείων

α/α	Καλλιέργεια/Κάλυψη	Εφαρμοζόμενη Λίπανση (ΕΛ) (kg/δεκ/έτος)		% Δέσμησης Στοιχείου (ΠΔΣ)	
		N	P	N	P
		1	ΑΜΠΕΛΙΑ ΓΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΑΦΙΔΑΣ	11,00	3,49
2	ΑΜΠΕΛΙΑ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ	19,00	4,36	80	90
3	ΑΜΠΕΛΙΑ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΑ	11,00	2,18	80	90
4	ΓΙΑΝΝΟΥΔΙ	11,00	2,18	80	90
5	ΛΕΥΚΑΔΑ	11,00	2,18	80	90
6	ΜΑΡΑΘΕΥΤΙΚΟ	11,00	2,18	80	90
7	ΜΩΡΟΚΑΝΕΛΛΑ	11,00	2,18	80	90
8	ΠΡΩΜΑΡΑ	11,00	2,18	80	90
9	ΣΠΟΥΡΤΙΚΟ	11,00	2,18	80	90
10	ΑΝΘΗ	37,20	7,26	90	90
11	ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΑΝΘΗ	37,20	7,26	90	90
12	ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ ΦΥΤΑ	10,00	2,18	85	85
13	ΑΛΛΕΣ ΔΕΝΔΡΩΔΕΙΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	17,00	3,49	85	85
14	ΦΟΙΝΙΚΙΕΣ	5,00	3,00	85	85
15	ΧΑΡΟΥΠΙΕΣ	0,00	0,00	0	0
16	ΑΜΥΓΔΑΛΙΕΣ	23,40	3,49	85	85
17	ΚΑΡΥΔΙΕΣ	25,00	2,62	85	85

α/α	Καλλιέργεια/Κάλυψη	Εφαρμοζόμενη Λίπανση (ΕΛ) (kg/δεκ/έτος)		% Δέσμευσης Στοιχείου (ΠΔΣ)	
		N	P	N	P
		18	ΠΙΣΤΑΚΙΕΣ	30,00	3,05
19	ΦΟΥΝΤΟΥΚΙΕΣ	30,00	3,05	85	85
20	ΑΧΛΑΔΙΕΣ	24,00	5,23	80	80
21	ΚΥΔΩΝΙΕΣ	24,00	3,05	80	80
22	ΜΗΛΙΕΣ	28,00	5,23	80	80
23	ΕΛΙΕΣ	16,00	4,36	80	85
24	ΠΕΡΒΟΛΙ	15,00	4,36	80	85
25	ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ	25,00	4,36	85	85
26	ΑΚΤΙΝΙΔΙΑ	20,00	4,40	85	85
27	ΛΩΤΟΙ	20,00	5,00	85	85
28	ΠΑΠΟΥΤΣΟΣΥΚΑ	5,00	1,31	85	85
29	ΡΟΔΙΕΣ	12,00	4,36	85	85
30	ΣΥΚΙΕΣ	12,00	2,62	85	85
31	ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΕΣ	30,00	3,49	85	85
32	ΚΕΡΑΣΙΕΣ	16,00	4,36	85	85
33	ΜΕΣΠΙΛΙΕΣ	18,00	4,36	85	85
34	ΝΕΚΤΑΡΙΝΙΕΣ	30,00	6,40	85	85
35	ΡΟΔΑΚΙΝΙΕΣ	45,00	4,36	85	85
36	ΧΡΥΣΟΜΗΛΙΕΣ-ΚΑΪΣΙΕΣ	30,00	4,36	85	85
37	ΑΒΟΚΑΝΤΟ	40,00	3,92	85	85
38	ΚΟΥΑΦΑ	30,00	2,62	85	85
39	ΣΙΕΡΙΜΟΓΙΑ	30,00	13,20	85	85
40	ΑΛΛΑ ΛΑΧΑΝΙΚΑ	18,00	3,49	90	90
41	ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ - ΛΟΙΠΑ	22,00	3,05	90	90
42	ΦΥΛΛΩΔΗ ΛΑΧΑΝΙΚΑ	18,00	3,49	90	90
43	ΑΓΚΙΝΑΡΕΣ	30,00	5,23	90	90
44	ΑΓΓΟΥΡΑΚΙΑ	30,00	6,10	90	90
45	ΚΑΡΠΟΥΖΙΑ	17,00	6,10	80	95
46	ΚΟΛΟΚΥΘΑΚΙΑ	20,00	6,10	90	90
47	ΠΕΠΟΝΙΑ	15,00	5,23	90	95
48	ΚΡΕΜΜΥΔΙΑ	18,00	6,54	85	85
49	ΦΡΑΟΥΛΕΣ	30,00	6,54	90	90
50	ΜΕΛΙΤΖΑΝΕΣ	20,00	6,54	90	90
51	ΝΤΟΜΑΤΕΣ	30,00	6,54	90	90
52	ΠΑΤΑΤΕΣ	28,65	5,23	90	90
53	ΠΙΠΕΡΙΑ	20,00	7,85	90	90
54	ΚΟΥΝΟΥΠΙΔΙΑ	10,00	6,54	85	85
55	ΚΡΑΜΠΙΑ	10,00	6,54	85	85
56	ΑΛΛΑ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ ΦΥΤΑ	4,00	2,18	85	83
57	ΑΛΛΑ ΣΙΤΗΡΑ	10,50	2,18	80	83
58	ΑΡΑΒΟΣΙΤΟΣ	20,00	4,36	85	90
59	ΚΡΙΘΑΡΙ	7,10	2,18	80	83
60	ΚΡΙΘΑΡΙ ΓΙΑ ΣΑΝΟ	7,10	2,18	80	83
61	ΛΟΛΙΟ	18,70	5,28	80	83
62	ΜΙΓΜΑ	5,00	1,31	80	83
63	ΜΙΓΜΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	0,00	0,00	0	0
64	ΣΙΤΑΡΙ ΓΙΑ ΣΑΝΟ	10,50	2,18	80	83
65	ΣΙΦΩΝΑΡΙ	8,00	1,31	80	83
66	ΣΚΛΗΡΟ ΣΙΤΑΡΙ	10,50	3,05	80	83
67	ΣΟΡΓΟ	15,00	2,18	80	83
68	ΜΠΑΝΑΝΕΣ	125,00	8,72	90	90

α/α	Καλλιέργεια/Κάλυψη	Εφαρμοζόμενη Λίπανση (ΕΛ) (kg/δεκ/έτος)		% Δέσμευσης Στοιχείου (ΠΔΣ)	
		N	P	N	P
69	ΒΙΚΟΣ ΓΙΑ ΣΠΟΡΟ	0,00	2,64	0	83
70	ΒΙΚΟΣ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	0,00	0,00	0	0
71	ΒΙΚΟΣ ΓΙΑ ΧΟΡΤΟ	0,00	2,64	0	83
72	ΚΟΥΚΙΑ	15,00	4,80	85	83
73	ΚΟΥΚΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	0,00	0,00	0	0
74	ΛΟΥΒΑΝΑ	8,00	1,31	85	83
75	ΛΟΥΒΑΝΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	0,00	0,00	0	0
76	ΛΟΥΒΙΑ	15,00	4,80	85	83
77	ΛΟΥΒΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	0,00	0,00	0	0
78	ΜΗΔΙΚΗ	22,00	3,49	90	95
79	ΜΠΙΖΕΛΙΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	0,00	0,00	0	0
80	ΜΠΙΖΕΛΙΑ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ	15,00	4,36	85	83
81	ΠΕΡΣΙΜΙ	5,00	1,31	85	83
82	ΡΕΒΙΘΙ	8,00	1,31	85	83
83	ΡΕΒΙΘΙ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	0,00	0,00	0	0
84	ΡΟΒΙ ΓΙΑ ΣΠΟΡΟ	8,00	1,31	85	83
85	ΣΙΣΑΜΙ	5,00	1,31	85	83
86	ΦΑΒΕΤΤΑ	5,00	1,31	85	83
87	ΦΑΒΕΤΤΑ ΓΙΑ ΧΛΩΡΗ ΛΙΠΑΝΣΗ	0,00	0,00	0	0
88	ΦΑΚΗ	8,00	1,74	85	83
89	ΦΑΣΟΛΙΑ	7,00	4,36	85	83
90	ΦΙΣΤΙΚΙΑ	20,00	3,49	85	83
91	ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ	0,00	0,00	0	0
92	ΜΟΝΙΜΟΙ ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ	0,00	0,00	0	0

Πίνακας 5-2: Ποσοστά διαχωρισμού ρυπαντικών φορτίων ανά κατηγορία περατότητας

Κατηγορίες Περατότητας	% Αζώτου στα επιφανειακά	% Αζώτου στα υπόγεια	% Φώσφορου στα επιφανειακά
A (CY_7, CY_8, CY_9A, CY_9B, CY_11A, CY_11B, CY_15A, CY_15B, CY_16)	10	90	3
B (CY_1, CY_3A, CY_3B, CY_4, CY_5, CY_6, CY_10, CY_12, CY_13, CY_14, CY_17)	20	80	3
Γ (CY_18, CY_19)	30	70	3

Βάσει των παραπάνω παραδοχών, προκειμένου να υπολογιστούν τα φορτία Αζώτου και Φωσφόρου στα Υδατικά Συστήματα, έγινε συσχέτιση των προαναφερόμενων καλλιεργειών του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) του 2018 με

- Τα Συστήματα Υπόγειου Ύδατος
- Η συσχέτιση των καλλιεργειών έγινε με υπερκείμενο Υπόγειο Υδατικό Σύστημα, ενώ σε περιπτώσεις καλλιεργειών οι οποίες δεν βρίσκονται πάνω από Υπόγειο Υδατικό Σύστημα θεωρήθηκε κατηγορία Περατότητας Γ.
- Τις λεκάνες απορροής των Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων.

Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα για τα φορτία από Γεωργικές Δραστηριότητες στα Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ) παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα (Πίνακας 5-3), ενώ στον επόμενο πίνακα παρατίθενται τα αντίστοιχα φορτία στις λεκάνες απορροής των Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων (Πίνακας 5-4).

Πίνακας 5-3: Φορτία Αζώτου στα ΣΥΥ από Γεωργικές Δραστηριότητες

ΣΥΥ (Ονομασία - Κατηγορία Περαιτότητας)	Συνολική ποσότητα N (tn)/έτος	Συνολική ποσότητα P (tn)έτος
CY_1 (Κοκκινοχώρια - ΚΑΤ.Β)	228,94	61,34
CY_3A (Κοίτης Τρέμυθου - ΚΑΤ.Β)	10,11	2,78
CY_3B (Κίτι Περιβόλια - ΚΑΤ.Β)	31,69	8,19
CY_4 (Σοφτάδες Βασιλικός - ΚΑΤ.Β)	36,67	9,63
CY_5 (Μαρώνη - ΚΑΤ.Β)	0	0
CY_6 (Μαρί Καλό Χωριό - ΚΑΤ.Β)	5,15	1,39
CY_7 (Γερμασόγεια - ΚΑΤ.Α)	0,35	0,07
CY_8 (Λεμεσός - ΚΑΤ.Α)	0,88	0,20
CY_9A (Ακρωτήρι - ΚΑΤ.Α)	2,55	0,51
CY_9B (Ακρωτήρι - ΚΑΤ.Α)	55,51	11,11
CY_10 (Παραμάλι Αιδημού - ΚΑΤ.Β)	6,93	1,46
CY_11A (Πάφος - ΚΑΤ.Α)	78,93	14,48
CY_11B (Κοίτη Έζουσας - ΚΑΤ.Α)	5,29	1,03
CY_12 (Λετύμβου Γιόλου - ΚΑΤ.Β)	40,86	9,00
CY_13 (Πέγεια - ΚΑΤ.Β)	4,71	0,51
CY_14 (Ανδρολίκου - ΚΑΤ.Β)	11,76	3,07
CY_15A (Χρυσοχού Γιαλία - ΚΑΤ.Α)	14,87	3,20
CY_15B (Ποταμός Χρυσοχούς - ΚΑΤ.Α)	6,58	1,46
CY_16 (Πύργος - ΚΑΤ.Α)	1,04	0,23
CY_17 (Κεντρική και Δυτική Μεσαορία - ΚΑΤ.Β)	379,44	107,18
CY_18 (Λεύκαρη Πάχνα - ΚΑΤ.Γ)	328,73	93,27
CY_19 (Τρόδος - ΚΑΤ.Γ)	209,04	60,53
Σύνολο (εντός ΣΥΥ)	1.460,02	390,63
Εκτός ΣΥΥ	286,95	719,93
Σύνολο	1.746,97	1.110,56

Πίνακας 5-4: Φορτία Αζώτου και Φωσφόρου στις λεκάνες απορροής των Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων από Γεωργικές Δραστηριότητες

Κωδικός ΕΥΣ	Όνομα ΕΥΣ	Συνολική ποσότητα N (tn/year)	Συνολική ποσότητα P (tn/year)
Ποτάμια ΥΣ		248,8	5,7
CY1-1-AB	Χαποτάμι	4,7	0,1
CY1-1-C	Χαποτάμι	0,7	0
CY1-1-E	Μαλέτης	1,4	0
CY1-2-A	Διαρίζος	1,3	0
CY1-2-B	Διαρίζος	0	0
CY1-2-D1	Διαρίζος	6,1	0,1
CY1-2-D2	Διαρίζος	0,5	0
CY1-2-E	Θολός	0,3	0
CY1-2-F1	Γεροβάσιος	0,6	0
CY1-2-F2	Γεροβάσιος	0,1	0
CY1-3-A1	Ρουδιάς	0,2	0
CY1-3-A3	Ρουδιάς	0,8	0
CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	1	0
CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	3,6	0,1

Κωδικός ΕΥΣ	Όνομα ΕΥΣ	Συνολική ποσότητα N (tn/year)	Συνολική ποσότητα P (tn/year)
CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	0,7	0
CY1-3-G	Λευκαρκών	1,3	0
CY1-4-B	Αγυιά	0,1	0
CY1-4-DE	Έζουσα	5,1	0,1
CY1-4-F	Έζουσα	1,9	0
CY1-4-G	Έζουσα	1,1	0
CY1-4-H	Έζουσα	1,2	0
CY1-4-I	Παλιόμυλου	1,8	0
CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	1,3	0
CY1-4-K	Βαρκάς	3	0,1
CY1-4-L1	Ποταμός Μιλάρκου	1,7	0
CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	0	0
CY1-4-L3	Μυλάρι	0,1	0
CY1-4-M	Κοσιάτης	1,1	0
CY1-5-D1	Κοχχινάς	0,6	0
CY1-5-D2	Κοχχινάς	0	0
CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	0,4	0
CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	0,4	0
CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	5,7	0,1
CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	0	0
CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	0,2	0
CY1-6-D	Ξερός	1,4	0
CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγάς)	1,3	0
CY1-8-A2	Αυγάς	0	0
CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	0,8	0
CY1-8-B	Πεύκος	1,2	0
CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	1,8	0
CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	0	0
CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	7,6	0,2
CY2-2-B	Γαρύλλης	1,5	0
CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	0,3	0
CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	5,1	0,1
CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	0,9	0
CY2-2-G	Χρυσοχού	0,7	0
CY2-2-H	Χρυσοχού	2,5	0,1
CY2-2-I	Κλαβάρης	1	0
CY2-2-J	Κλαβάρης	0,3	0
CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	0,7	0
CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	0,2	0
CY2-3-A	Μιρμικόφου	2,7	0,1
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	0,4	0
CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	0	0
CY2-3-C2	Μακούντα	0	0
CY2-3-D	Μακούντα	0,7	0
CY2-3-E	Ξεροπόταμος	0	0
CY2-3-F2	Γιαλιά	0	0
CY2-3-G	Γιαλιά	0	0
CY2-4-B	Ξερός	0	0
CY2-4-E	Λειβάδι	0,1	0
CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	0,1	0
CY2-6-A	Κατούρης	0	0
CY2-6-B	Κατούρης	0,3	0
CY2-7-A	Πύργος	0,1	0

Κωδικός ΕΥΣ	Όνομα ΕΥΣ	Συνολική ποσότητα N (tn/year)	Συνολική ποσότητα P (tn/year)
CY2-9-A	Κάμπος	0,6	0
CY2-9-B	Κάμπος	0,1	0
CY3-1-A	Ξερός	0	0
CY3-2-A	Μαραθάσα	0,4	0
CY3-2-B	Μαραθάσα	0,4	0
CY3-2-D	Ρκόντας	0,1	0
CY3-3-B	Καργώτης	2,2	0
CY3-3-C	Καργώτης	1,6	0
CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	0,1	0
CY3-3-E	Άλυχνος	0,3	0
CY3-4-AB	Ατσάς	0,7	0
CY3-4-C	Ατσάς	1,7	0
CY3-5-A	Λαγουδερά	0,4	0
CY3-5-C	Λαγουδερά	0,6	0
CY3-5-D	Ελιάς	6,1	0,2
CY3-5-E	Καννάβια	0,7	0
CY3-7-A	Περιστερώννα	1,7	0
CY3-7-B	Περιστερώννα	2,2	0,1
CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	1,6	0
CY3-7-GH	Φαρμακάς	1,1	0
CY3-7-J	Ακάκι	1,9	0
CY3-7-M	Λυκίδια	5,3	0,2
CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	0,6	0
CY6-1-C	Πεδιαίος	0	0
CY6-5-A	Γιαλιάς	0	0
CY6-5-B	Γιαλιάς	4,2	0,1
CY6-5-E	Κουτσός	0,7	0
CY6-5-F	Κουτσός	2,7	0,1
CY6-5-G	Βιλλούρκα	2,2	0
CY6-5-H	Άλυκος	8,4	0,2
CY6-5-I	Αλμυρός	4,4	0,1
CY7-2-A	Βαθύς	1,2	0
CY8-3-A	Καλό Χωριό	5,5	0,1
CY8-3-B	Χωρίς όνομα	4	0,1
CY8-4-C	Τρέμινθος	16,6	0,4
CY8-5-AB	Πούζης	8,9	0,2
CY8-7-A	Συριάτης	0,7	0
CY8-7-C	Συριάτης	2,6	0,1
CY8-7-D	Μύλου	1,3	0
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	4,6	0,1
CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	2,4	0
CY8-8-C	Αγίου Μηνά	0,5	0
CY8-9-EF	Βασιλικός	3,2	0,1
CY9-2-A	Καρυδάκι	0,8	0
CY9-2-BC	Γερμασόγεια	1,6	0
CY9-2-D	Γερμασόγεια	0,6	0
CY9-2-E	Γερμασόγεια	0,7	0
CY9-2-F	Γερμασόγεια	0,2	0
CY9-2-H	Γερμασόγεια	0,3	0
CY9-2-I	Πισσοκάμινα	0,3	0
CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	1,1	0
CY9-4-B	Γαρύλλης	2	0
CY9-4-C	Γαρύλλης	0,6	0

Κωδικός ΕΥΣ	Όνομα ΕΥΣ	Συνολική ποσότητα N (tn/year)	Συνολική ποσότητα P (tn/year)
CY9-4-E	Γαρούλλης	0,1	0
CY9-4-G	Φασούλλα	1	0
CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	0,5	0
CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	3,3	0,1
CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικός	2	0
CY9-6-F	Λιμνάτης	2,6	0,1
CY9-6-G	Πελένδρι	0,5	0
CY9-6-H	Άγιος Μάμας	0,6	0
CY9-6-KL	Κούρης	2,1	0
CY9-6-M	Κούρης	2,8	0
CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	0	0
CY9-6-O	Μονιάτης	0,1	0
CY9-6-P	Κρυός	0	0
CY9-6-Q	Κρυός	0,1	0
CY9-6-R	Κρυός	2,6	0
CY9-6-T	Κούρης	1,3	0
CY9-7-B	Σύμβουλος	0,25	0
CY9-7-C	Σύμβουλος	0,25	0
CY9-8-A1	Περθικιάς	0,4	0
CY9-8-A2	Σιαπάνης	1,2	0
CY9-8-B1	Βρωμόνερο	1	0
CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	1	0
CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	2,5	0,1
CY9-8-C	Αυδήμου	2,5	0,1
CY6-5-C	Γιαλιάς	14,4	0,4
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	4,5	0,2
CY9-7-C	Σύμβουλος	0,2	0
CY8-8-D	Αγίου Μηνά	0,9	0
CY8-9-ABC1	Βασιλικός	2,4	0
CY3-7-C	Περιστερώνα	0,6	0
CY8-9-C2G	Βασιλικός	3,6	0,1
Ταμιευτήρες		3,9	0,1
CY1-2-C	Αρμίνου	0	0
CY1-3-D	Ασπρόκρεμμος	0,9	0
CY1-4-C	Κανναβιού	0,3	0
CY1-6-B	Μαυροκόλυμπος	0	0
CY2-2-E	Ευρέτου	0,6	0
CY3-7-I	Ακάκι-Μαλούντα	1,1	0
CY6-1-B	Ταμασσός	0,1	0
CY8-7-B	Λεύκαρα	0,1	0
CY8-7-E	Διπόταμος	0,2	0
CY8-9-D	Καλαβασός	0	0
CY9-2-G	Γερμασόγεια	0,1	0
CY9-4-D	Πολεμίδα	0,2	0
CY9-6-S	Κούρης	0,2	0
Λιμναία ΥΣ		21,7	0,7
CY_d7-1-2-70	Άχνα	8,4	0,3
CY_L7-2-6-70	Παραλίμνι	0,5	0
CY_L8-1-2-94	Ορόκλινη	0,2	0
CY_L8-3-2-82	Λάρνακα κύρια αλμυρή λίμνη	1,7	0

Κωδικός ΕΥΣ	Όνομα ΕΥΣ	Συνολική ποσότητα N (tn/year)	Συνολική ποσότητα P (tn/year)
CY_L8-3-2-85	Λάρνακα Λίμνη Αεροδρομίου 2	0	0
CY_L8-3-2-88	Λάρνακα Λίμνη Ορφανή	1,1	0
CY_L8-3-2-96	Λάρνακα Λίμνη Σωρός (Γλώσσα)	2,7	0,1
CY_L9-5-3-50	Αλμυρή λίμνη Ακρωτήρι	7	0,3
Εφήμερα ποτάμια (Όχι ΕΥΣ)		107,5	3,2
Εκτός ΕΥΣ		179,1	4,9
ΣΥΝΟΛΟ		561	14,7

5.1.2 Κτηνοτροφικές και πτηνοτροφικές μονάδες

Η εκτροφή ζώων αποτελεί μία ευρέως διαδεδομένη αγροτική απασχόληση στην Κύπρο. Τα αγροκτήματα όπου εκτρέφονται χοίροι, βοοειδή και πουλερικά βρίσκονται σε διάφορα μέρη ενώ παράλληλα συνηθίζεται και η εκτροφή αιγοπροβάτων ελευθέρως βοσκής.

Τα κτηνοτροφικά απόβλητα παρουσιάζουν ποικίλη σύσταση, η οποία καθορίζει τις φυσικοχημικές τους ιδιότητες και την αρχική τους υφή, ενώ η μορφή τους μπορεί να είναι είτε στερεή είτε υγρή. Ως υγρής μορφής θεωρούνται τα απόβλητα με περιεκτικότητα σε νερό μεγαλύτερη του 95% και ρέουν ελεύθερα (φυσική ροή) ή με βοήθεια από αντλίες σε αγωγούς. Ως στερεάς μορφής θεωρούνται τα απόβλητα που περιέχουν κάτω του 80% νερό και σχηματίζουν σωρό αν εναποτεθούν στο έδαφος.

Λόγω της έλλειψης συγκεκριμένου σημείου διάθεσης, κυρίως της κοπριάς, το φορτίο που παράγεται εκλαμβάνεται ως μη-σημιακή εστία ρύπανσης που διαχέεται στο περιβάλλον, κάτι που συμβαίνει ιδιαίτερα στις περιοχές που βρίσκονται κοντά στα αγροκτήματα.

Στην Κύπρο, τα περιβαλλοντικά προβλήματα συνδέονται άμεσα με την εντατικοποίηση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας (χοιροστάσια, πτηνοτροφεία, αγελαδοτροφεία), με αποτέλεσμα να παράγονται μεγάλοι όγκοι κοπριάς και υγρών αποβλήτων. Τα προβλήματα είναι ιδιαίτερα έντονα εξαιτίας των παρακάτω λόγων:

1. της γειννίας μονάδων (κτηνοτροφικών) με οικιστικές περιοχές, υδατορέματα και γεωτρήσεις, ή/και του γεγονότος ότι βρίσκονται πάνω από υδροφόρους ορίζοντες,
2. του όγκου των αποβλήτων εξαιτίας της δημιουργίας εξαιρετικά μεγάλων μονάδων (π.χ. χοιροστάσια και αγελαδοτροφεία),
3. της έντονης συγκέντρωσης των μονάδων και των αποβλήτων σε ορισμένες περιοχές,
4. της αδυναμίας εξεύρεσης των απαιτούμενων εκτάσεων καλλιεργήσιμης γης κυρίως με σιτηρά, για εναπόθεση των αποβλήτων,
5. της μη εγκατάστασης συστημάτων επεξεργασίας των αποβλήτων λόγω κόστους,
6. της μη εφαρμογής των κανόνων υγιεινής και καθαριότητας στη συλλογή, αποθήκευση και διάθεση των αποβλήτων,

7. της χρήσης ακατάλληλων χωμάτων δεξαμενών για αποθήκευση των υγρών αποβλήτων με τα γνωστά προβλήματα διαρροής ή ανεξέλεγκτης απόρριψης (διαρροής) σε ποταμούς, αργάκια και γειτονικά χωράφια,
8. της χρήσης σιτηρεσιών και νερού με αυξημένη περιεκτικότητα σε άλατα και άζωτο.
9. Την μη επαρκή διαχείριση των όμβριων υδάτων που έρχονται σε επαφή με κτηνοτροφικά απόβλητα.

Στην Κύπρο σήμερα λειτουργεί μεγάλος αριθμός εγκαταστάσεων πτηνοτροφίας, χοιροτροφίας και αγελαδοτροφίας. Σημειώνεται ότι στις πρόνοιες της Οδηγίας για Βιομηχανικές Εκπομπές (IED) εμπίπτουν 19 πτηνοτροφεία και 25 χοιροστάσια.

Η αύξηση της κτηνοτροφικής δραστηριότητας συνδέεται με πλήθος περιβαλλοντικών προβλημάτων, όπως:

- η παραγωγή μεγάλων όγκων κοπριάς καθώς και υγρών αποβλήτων,
- η αδυναμία διάθεσης ανεπεξέργαστων αποβλήτων στις καλλιέργειες λόγω της υψηλής αλατότητας και της περιεκτικότητάς τους σε φώσφορο και άζωτο,
- η ρύπανση των επιφανειακών και υπόγειων νερών και η υπεράντληση των υπογείων αποθεμάτων,
- οι εκπομπές αέριων ρύπων, κυρίως αμμωνίας και η έντονη δυσσομία.

Οι μεγάλες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις υπόκεινται σε αδειοδότηση για τη διάθεση των υγρών και στερεών αποβλήτων (Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων – AAA ή Άδεια Βιομηχανικών Εκπομπών - ABE).

Υπολογισμός φορτίων

Για σκοπούς υπολογισμού φορτίων και ταξινόμησης του μεγέθους των πιέσεων αξιοποιήθηκε το αρχείο των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών. Για τα βοοειδή λήφθηκε υπόψη παραγόμενο άζωτο 100kg ετησίως ανά κεφαλή και φωσφόρο 12 kg ανά κεφαλή ενώ για τα αιγοπρόβατα 11 kg και 1 kg αντίστοιχα.

Πίνακας 5-5:Φορτία αζώτου και φωσφόρου από την κτηνοτροφία

Κατηγορία	Αριθμός	Ολικό Άζωτο (ton/year)	Ολικός Φωσφόρος (ton/year)
Βοοειδή	58.551	5.855	703
Αιγοπρόβατα	547.396	6.021	547

5.1.3 Άλλες διάχυτες πιέσεις

Η απορροή των όμβριων υδάτων που προέρχονται από τη βροχόπτωση κυρίως σε περιοχές με μεγάλες αδιαπέρατες επιφάνειες μπορεί να αποτελέσει πηγή ρύπανσης με σημαντικές πιέσεις στην ποιότητα των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων ως σημειακή ή, συνήθως, ως διάχυτη πηγή. Οι αστικές περιοχές είναι κυρίως αδιαπέρατες λόγω του δομημένου περιβάλλοντος και παράγουν σημαντική ποσότητα απορροής όμβριων υδάτων. Για τον ίδιο λόγο οι βιομηχανικές περιοχές και οι υποδομές για τις μεταφορές, όπως οι αυτοκινητόδρομοι και τα αεροδρόμια, παράγουν επίσης σημαντικό όγκο απορροής όμβριων υδάτων. Επιπλέον, λόγω των αερίων αποβλήτων και των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους γίνεται η χρήση της γης σε αυτές τις περιοχές οι απορροές έχουν πολλούς ρύπους όπως οργανική ύλη (COD), θρεπτικά (N, P), βαρέα μέταλλα (Cu, Pb και Zn), έλαια και υδρογονάνθρακες. Τα αεροδρόμια, επίσης, ρυπαίνουν τα νερά με ποσότητες

πετρελαιοειδών. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι απορροές από τις προαναφερόμενες περιοχές μπορεί να δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στα επιφανειακά και, ενδεχομένως, και στα υπόγεια ύδατα.

Σε σχέση με τα ΣΥΥ επισημαίνεται ότι, σχεδόν το 100% του CY_8 Λεμεσός καλύπτεται από αστικό ιστό, ενώ έντονη αστικοποίηση παρατηρείται και στις περιοχές που αναπτύσσονται τα ΣΥΥ CY_7 Γερμασόγεια, CY_11A Πάφος και CY_17 Κεντρική και Δυτική Μεσαορία.

Όσον αφορά τις πιέσεις από το οδικό δίκτυο, 221 τμήματα του υδρογραφικού δικτύου των 500 m αξιολογήθηκαν, ως προς τις αλλοιώσεις που έχουν υποστεί και λόγω λοιπών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στον περιβάλλοντα χώρο (αστικοποίηση, καλλιέργειες εντός κοίτης κ.λπ.), και θεωρήθηκε ότι 139 τμήματα από αυτά έχουν διαταραχθεί.

Όσον αφορά τις πιέσεις από τεχνητές/δομημένες περιοχές, αρχικά εντοπίστηκαν συνολικά 312 τμήματα του υδρογραφικού δικτύου των 500 m που κινούνται εντός τεχνητών περιοχών, εκ των οποίων:

- 176 τμήματα κινούνται εξ' ολοκλήρου εντός τεχνητών περιοχών,
- 136 περιλαμβάνουν μήκος ροής εντός τεχνητών περιοχών μεγαλύτερο των 300m.

Τελικά, 3 ΥΣ θεωρήθηκε ότι υφίστανται σημαντικές πιέσεις, λόγω γειννίασης με οδικό δίκτυο ή τεχνητές περιοχές, αφού λήφθηκαν υπόψη :

- οι περιπτώσεις τμημάτων που έχουν αλλοιωθεί ή διαταραχθεί είτε λόγω γειννίασης με το οδικό δίκτυο είτε λόγω του ότι διέρχονται από «τεχνητές περιοχές»,
- το συνολικό διαταραγμένο μήκος για κάθε σώμα και η παραδοχή ότι σημαντικές πιέσεις δέχονται τα σώματα με ποσοστό διαταραγμένου μήκους επί του συνολικού μήκους μεγαλύτερο του 30%.

Πίνακας 5-6: Ποτάμια ΥΣ που υφίστανται σημαντικές πιέσεις λόγω γειννίασης με οδικό δίκτυο ή τεχνητές περιοχές

A/A	Κωδικός Σώματος	Συνολικό μήκος σώματος (km)	Μήκος διαταρ. τμήματος σώματος (km)	Ποσοστό διαταρ. τμήματος επί του συνόλου
1	CY1-1-D	4,82	4,28	88,70%
2	CY9-2-H	6,33	2,00	31,59%
3	CY9-4-F	4,36	4,36	100%

5.2 Σημειακές Πηγές Ρύπανσης

Οι πηγές σημειακής ρύπανσης στην Κύπρο είναι οι ακόλουθες:

- Τα αστικά λύματα, τα οποία αποτελούν δυνητικές πηγές σημειακής ρύπανσης στις περιπτώσεις που υπάρχουν συλλογικά αποχετευτικά συστήματα και κεντρικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων
- Τα βιομηχανικά απόβλητα και τα απόβλητα από μεγάλες τεχνικές εγκαταστάσεις
- Οι χώροι διάθεσης στερεών αποβλήτων
- Τα μεταλλεία
- Οι υδατοκαλλιέργειες, οι αφαλατώσεις και οι λιμένες επίσης σε μικρότερο βαθμό.

Στις παραγράφους που ακολουθούν δίδονται στοιχεία για τις ανωτέρω κατηγορίες σημειακών πιέσεων.

5.2.1 Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων (ΕΕΛ)

Η συλλογή, επεξεργασία και διάθεση των αστικών λυμάτων καθώς επίσης και ορισμένων βιομηχανικών τροφίμων στην Κύπρο διέπεται από τις πρόνοιες της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, η οποία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/15/ΕΚ, και η οποία ενσωματώθηκε στο δίκαιο της Κυπριακής Δημοκρατίας με:

- τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013 (106(I)/2002 – βασικός Νόμος) και
- τον περί Αποχετευτικών Συστημάτων Νόμο (Τροποποιητικός Νόμος Αρ. 108(I)/2004).

Όπως επίσης και μέσω:

- των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Απόρριψη Αστικών Λυμάτων) Κανονισμών του 2003 (Κ.Δ.Π. 772/2003),
- του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Ευαίσθητες Περιοχές για Απορρίψεις Αστικών Λυμάτων) Διατάγματος του 2004 (Κ.Δ.Π. 111/2004).

Σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, η Κύπρος έχει υποχρέωση να κατασκευάσει αποχετευτικά δίκτυα και Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) σε οικισμούς με μονάδες Ισοδύναμου Πληθυσμού (ΙΠ) (μόνιμο, εποχιακό πληθυσμό και τουρισμό) άνω των 2.000 και να προσδιορίσει τις ευαίσθητες περιοχές σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται στην Οδηγία. Επιπλέον, έχει την υποχρέωση για την παρακολούθηση της ποιότητας των νερών και των απορρίψεων από σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων και την έκδοση Αδειών και Κανονισμών για τον έλεγχο της απόρριψης των επεξεργασμένων λυμάτων και της λάσπης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 17 της Οδηγίας, το Πρόγραμμα Εφαρμογής (ΠΕ) του κάθε Κράτους Μέλους πρέπει να αναθεωρείται κάθε δύο (2) χρόνια, εάν κρίνεται απαραίτητο.

Οι οικισμοί (agglomerations) προσδιορίζονται σύμφωνα με την 91/271/ΕΟΚ, ως περιοχές στις οποίες ο πληθυσμός ή/και οι οικονομικές δραστηριότητες είναι επαρκώς συγκεντρωμένα ώστε τα αστικά λύματα να μπορούν να συλλέγονται και να διοχετεύονται σε ΕΕΛ ή σε τελικό σημείο απόρριψης.

Στο ΠΕ-2016³⁰ συμπεριλαμβάνονται συνολικά **57** οικισμοί με συνολικό ισοδύναμο πληθυσμό **1.029.000**, από τους οποίους:

- **7** είναι Αστικοί Οικισμοί με ισοδύναμο πληθυσμό **770.000**: Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα, Πάφος, Αγία Νάπα, Παραλίμνι, Αγία Φύλα
- **50** είναι Αγροτικοί Οικισμοί με ισοδύναμο πληθυσμό **259.000**

Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται οι οικισμοί του ΠΕ 2016 καθώς και τα ποσοστά του ΙΠ που εξυπηρετούνταν από λειτουργικά Δίκτυα Αποχέτευσης και Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων ή Μεμονωμένα Κατάλληλα Συστήματα (ΜΚΣ).

³⁰ Με ορίζοντα εφαρμογής ως το 2030

Πίνακας 5-7: Οικισμοί Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και στοιχεία εξυπηρέτησης αυτών

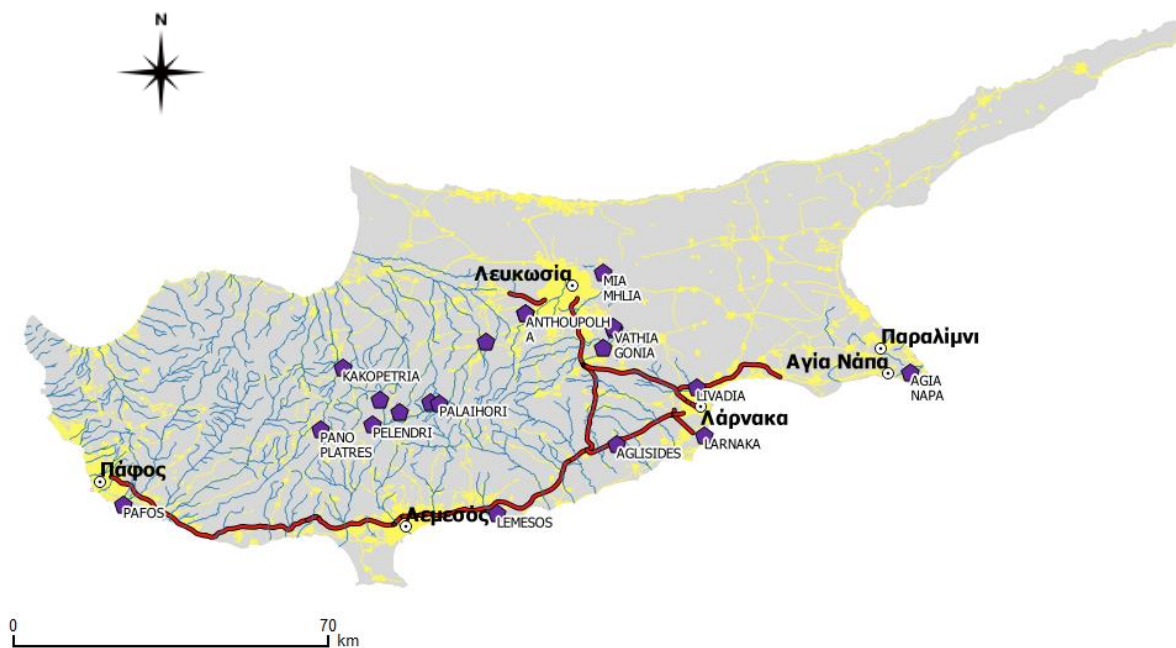
α/α	Κωδ. Οικισμού	Όνομα Οικισμού	(Ι.Π.) ΠΕ-2016	% ΙΠ 2016 που εξυπηρετείται από ΔΑ και ΕΕΛ σε λειτουργία και ΜΚΣ *	ΕΕΛ (υφιστάμενη κατάσταση)	Μελλοντική Σύνδεση με ΕΕΛ
1	CY11	<u>Λευκωσία</u>	235.000	100%	Μιας Μηλιάς, Ανθούπολης, Βαθειάς Γωνιάς ΣΑΛ	-
		Δήμος Λευκωσίας	56.000	100%	Μιας Μηλιάς	
		Δήμος Στροβόλου	70.000	100%	Μιας Μηλιάς, Βαθειάς Γωνιάς ΣΑΛ	
		Δήμος Λακατάμειας	39.000	100%	Μιας Μηλιάς, Ανθούπολης	
		Δήμος Αγλατζιάς	21.000	100%	Βαθειάς Γωνιάς ΣΑΛ	
		Δήμος Έγκωμης	20.000	100%	Μιας Μηλιάς	
		Δήμος Λατσιών	17.000	100%	Βαθειάς Γωνιάς ΣΑΛ	
		Δήμος Αγίου Δομετίου	12.000	100%	Μιας Μηλιάς	
2	CY51	<u>Λεμεσός</u>	165.000	100%	Λεμεσού	
		Δήμος Λεμεσού (Κέντρο)	106.000	100,0%		
		Δήμος Κάτω Πολεμιδιών (Κατάνη Περιοχή)	2.500	100,0%		
		Δήμος Μέσα Γειτονιάς (Κέντρο)	9.500	100,0%		
		Δήμος Γερμασόγειας (Κέντρο)	14.500	100,0%		
		Δήμος Αγίου Αθανασίου (Κέντρο)	15.800	100,0%		
		Τουριστική περιοχή Πύργου	2.900	100,0%		
		Τουριστική Περιοχή Παρεκκλησιάς	2.500	100,0%		
		Τουριστική Περιοχή Άγιου Τύχωνα	9.300	100,0%		
		Τουριστική Περιοχή Μουτταγιάκας	2.000	100,0%		
3	CY52	<u>Αγία Φύλα</u>	65.000	100,0%	Λεμεσού	Δυτικής Λεμεσού
		Δήμος Λεμεσού (Ανάντη Περιοχή)	28.000	100%		
		Δήμος Κάτω Πολεμιδιών (Κέντρο)	20.000	100%		
		Δήμος Μέσα Γειτονιάς (Ανάντη Περιοχή)	6.500	100%		
		Δήμος Γερμασόγειας (Ανάντη Περιοχή)	2.500	100%		
		Δήμος Αγίου Αθανασίου (Ανάντη Περιοχή)	8.000	100%		
4	CY41	<u>Λάρνακα</u>	80.000	100,0%	Λάρνακας	
		Δήμος Λάρνακας	77.000	100%		

α/α	Κωδ. Οικισμού	Όνομα Οικισμού	(Ι.Π.) ΠΕ-2016	% ΙΠ 2016 που εξυπηρετείται από ΔΑ και ΕΕΛ σε λειτουργία και ΜΚΣ *	ΕΕΛ (υφιστάμενη κατάσταση)	Μελλοντική Σύνδεση με ΕΕΛ
		Τουριστική Περιοχή Βορόκλινης	1.000	100%		
		Τουριστική Περιοχή Λιβαδιών	1.000	100%		
		Τουριστική Περιοχή Πύλας	1.000	100%		
5	CY61	Πάφος	100.000	100,0%	Πάφου	
		Δήμος Πάφου	86.000	100,0%		
		Δήμος Γεροσκήπου	14.000	100,0%		
6	CY31	Αγία Νάπα	56.250	100,0%	Παραλιμνίου-Αγίας Νάπας	
7	CY32	Παραλίμνι	68.750	100,0%	Παραλιμνίου-Αγίας Νάπας	
		Σύνολο Αστικών Οικισμών	770.000	100,00%		
		Επαρχία Λευκωσίας	56.200	62,8%		
1	CY101	Περιστερώνα	2.300	100%	Αστρομερίτη	
2	CY102	Αστρομερίτης	2.400	100%	Αστρομερίτη	
3	CY103	Ακάκι	3.000	100%	Αστρομερίτη	
4	CY104	Λυθροδόνας	3.500	100%	Λυθροδόνα	
5	CY105	Παλαιομέτοχο	4.500	2%		Ανθούπολης
6	CY106	Κοκκινοτριμιθιά	4.000	2%		Ανθούπολης
7	CY107	Δάλι	11.000	21%	Δαλίου (Έπαυσε το 2013)	Βαθεία Γωνιά ΣΑΛ
8	CY108	Πέρα Χωριό Νήσου	4.800	100%	Δαλίου (Έπαυσε το 2013)	Βαθεία Γωνιά ΣΑΛ
9	CY109	Λύμπια	2.700	2%		Βαθεία Γωνιά ΣΑΛ
10	CY110	Κακοπετριά	2.500	48%	Κακοπετριάς	Σολέας
11	CY111	Τσέρι	7.000	100%		Ανθούπολης
12	CY112	Γέρι	8.500	100%	Βαθείας Γωνιάς ΣΑΛ	
		Επαρχία Λεμεσού	59.400	39,29%		
13	CY501	Κυπερούντα	2.200	100%	Κυπερούντας	
14	CY502	Πάνω Πλάτρεις	2.000	100%	Πάνω Πλατρών	
15	CY503	Αγρός	2.500	100%	Αγρού	
16	CY504	Πελένδρι	2.200	100%	Πελενδρίου	
17	CY505	Ύψωνας	14.700	2%		Επισκοπής

α/α	Κωδ. Οικισμού	Όνομα Οικισμού	(Ι.Π.) ΠΕ-2016	% ΙΠ 2016 που εξυπηρετείται από ΔΑ και ΕΕΛ σε λειτουργία και ΜΚΣ *	ΕΕΛ (υφιστάμενη κατάσταση)	Μελλοντική Σύνδεση με ΕΕΛ
18	CY506	Κολόσσι	6.000	2%		Επισκοπής
19	CY507	Επισκοπή	3.700	2%		Επισκοπής
20	CY508	Τραχώνι	4.000	2%		Επισκοπής
21	CY510	Πισσούρι	3.000	100%		ΜΚΣ *
22	CY511	Πάνω Πολεμίδα	3.500	2%		Δυτικής Λεμεσού
23	CY512	Άγιος Τύχωνας (Κέντρο)	7.000	100%		Λεμεσού
24	CY513	Μουτταγιάκα (Κέντρο)	3.800	100%		Λεμεσού
25	CY514	Παρεκκλησιά (Κέντρο)	2.500	2%		Λεμεσού
26	CY515	Πύργος (Κέντρο)	2.300	2%		Λεμεσού
		Επαρχία Λάρνακας	76.600	11,91%		
27	CY402	Αραδίππου	20.000	2%		Αραδίππου
28	CY403	Κίτι	4.400	2%		Λάρνακας
29	CY404	Περιβόλια	6.200	2%		Λάρνακας
30	CY405	Δρομολαξιά	5.200	2%		Λάρνακας
31	CY406	Λιβάδια (Κέντρο)	5.500	51%	Συνοικισμού Αυτοστέγασης Λιβαδιών, Λάρνακα	Αραδίππου
32	CY407	Αθένου	5.000	100%	Αθένου	
33	CY408	Ορμήδεια	4.200	2%		Άχνας
34	CY409	Ξυλοτύμπου	3.700	2%		Άχνας
35	CY410	Ξυλοφάγου	6.300	2%		Άχνας
36	CY412	Πύλα (Κέντρο)	2.800	2%		Αραδίππου
37	CY413	Μενεού	2.300	2%		Λάρνακας
38	CY414	Βορόκληνη (Κέντρο)	11.000	2%		Αραδίππου
		Επαρχία Αμμοχώστου	29.700	2,00%		
39	CY301	Αυγόρου	4.700	2%		Άχνας
40	CY302	Σωτήρα	6.500	2%		Άχνας
41	CY303	Λιοπέτρι	4.700	2%		Άχνας
42	CY304	Φρέναρος	4.400	2%		Άχνας
43	CY305	Άχνα	2.400	2%		Άχνας
44	CY306	Δερύνεια	7.000	2%		Άχνας
		Επαρχία Πάφου	37.100	85,47%		

α/α	Κωδ. Οικισμού	Όνομα Οικισμού	(Ι.Π.) ΠΕ-2016	% ΙΠ 2016 που εξυπηρετείται από ΔΑ και ΕΕΛ σε λειτουργία και ΜΚΣ *	ΕΕΛ (υφιστάμενη κατάσταση)	Μελλοντική Σύνδεση με ΕΕΛ
45	CY601	Πόλις Χρυσοχού	5.500	2%	Πάφου με ΜΚΣ *	Πόλις Χρυσοχους
46	CY602	Πέγεια	7.000	100%	Πάφου με ΜΚΣ *	Πάφου
47	CY603	Έμπα	5.800	100%	Πάφου	
48	CY604	Χλώρακας	10.000	100%	Πάφου	
49	CY605	Κισσόνεγρα	4.300	100%	Πάφου	
50	CY606	Τάλα	4.500	100%	Πάφου με ΜΚΣ *	Πάφου
Σύνολο Αγροτικών Οικισμών			259.000	38,6%		
Σύνολο			1.029.000	84,6%		

ΜΚΣ = Μεμονωμένα Κατάλληλα Συστήματα

Σχήμα 5-1 : Εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων

Υπολογισμός φορτίων

Επίσης, πέραν των ανωτέρω Δήμων και Κοινοτήτων που εμπίπτουν στο ΠΕ-2016 στην Κύπρο υπάρχουν ακόμα και 333 Κοινότητες συνολικού πληθυσμού 120.793 (Απογραφή 2011).

Σε 9 από αυτές τις κοινότητες (Συνοικισμός Ανθούπολης, Αρεδιού, Παλαιχώρι Μόρφου, Ασκάς, Αγγλισίδες, Μενόγεια, Κοφίνου, Άγιοι Βαβασιναίς, Άλασσα, Σκαρίνου³¹ και Χολέτρια³²) γίνεται επεξεργασία των λυμάτων (συνολικός αριθμός κατοίκων 7415).

Η τρέχουσα πρακτική στην Κύπρο, στους οικισμούς που δεν υπάρχουν δίκτυα και ΕΕΛ ή κατάλληλα μεμονωμένα συστήματα, είναι η χρήση μεμονωμένων συστημάτων διάθεσης αποβλήτων (Συστήματα Σηπτικών Δεξαμενών ακολουθούμενων από απορροφητικό λάκκο) οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι στεγανοί. Στις περιπτώσεις στεγανών βόθρων η εκκένωσή τους γίνεται με βυτιοφόρα οχήματα. Η εκκένωση και μεταφορά των βοθρολυμάτων σε ΕΕΛ γίνεται με πρωτοβουλία των ιδιοκτητών των ακινήτων οι οποίοι καλούν αδειοδοτημένα βυτιοφόρα οχήματα. Τα βοθρολύματα των επαρχιών Λευκωσίας και Λάρνακας παραλαμβάνονται από το Σταθμό επεξεργασίας Οικιακών Βοθρολυμάτων και Βιομηχανικών αποβλήτων Βαθειάς Γωνιάς. Τα βοθρολύματα της επαρχίας Λεμεσού από τον αντίστοιχο σταθμό στο Βατί και τέλος τα βοθρολύματα της επαρχίας Πάφου από το ΣΕΛ του ΧΥΤΑ Μαραθούνας.

Υπάρχει ένας μικρός αριθμός κοινοτήτων όπου παρατηρούνται υπερχειλίσεις των βόθρων. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελεί το Κοιλάνι. Συνολικά, υπάρχουν οι ακόλουθες κοινότητες που

³¹ Στην Σκαρίνου έχει λειτουργήσει ο ΣΕΛ του ΣΜΑ Σκαρίνου και παραλαμβάνει τα απόβλητα της κοινότητας.

³² Στα Χολέτρια λειτουργεί ΣΕΛ τύπου υγροβιότοπου που κατασκευάστηκε στα πλαίσια προγράμματος interreg

διαθέτουν εν μέρει Δίκτυο Αποχέτευσης, αλλά τα λύματά τους δεν επεξεργάζονται: Άγιος Ιωάννης Λεμεσού, Άγιος Μάμας, Απλίκι, Αρακαπάς, Κοιλάνι, και Πέρα³³,

Στο πλαίσιο πρόσφατης Σύμβασης επικαιροποιήθηκαν τα στοιχεία των μη αποχετευόμενων πληθυσμών με βάσει τα νέα δεδομένα (ΠΕ2016, ΕΕΛ Αστρομερίτη, Αθηνού, Σκαρίνου και Χολέτρια). Ωστόσο δεν κατέστη δυνατή η επικαιροποίηση των φορτίων των μεγάλων ΕΕΛ και η καταχώρηση στοιχείων λειτουργίας της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων του Βατίου.

Ακολουθως παρατίθενται τα αναθεωρημένα συγκεντρωτικά φορτία από τη διάθεση αστικών λυμάτων ανά κατηγορία πίεσης.

Πίνακας 5-8 : Ετήσια φορτία από τη διάθεση αστικών λυμάτων

Πηγή πίεσης	Κατηγορία	BOD ₅	N P	
			Τόννοι/έτος	
Εκροή ΕΕΛ*	Διάχυτη, Υπόγεια	102	195	44
	Σημειακή, Επιφανειακά	173	285	62
	Σημειακή, Υπόγεια	16	36	4
	Σύνολο	292	526	110
Λύματα από οικισμούς χωρίς συστήματα επεξεργασίας	Διάχυτη, Υπόγεια	5.375	1.536	320
	Σημειακή, Επιφανειακά	29	6	1
	Σημειακή, Υπόγεια	27	8	2
	Σύνολο	5.854	1.670	348
Σύνολο		6.146	2.196	458

*δεν περιλαμβάνονται στοιχεία για το Βατί.

Αναλυτικά στοιχεία για τα ανωτέρω ανα ΥΣ είναι διαθέσιμα στην Εκθεση της Δραστηριότητας 6 & 7 της σύμβασης ΥΥ07/2019 που βρίσκονται στον παρακάτω σύνδεσμο

[\[http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wfd.nsf/All/4C0C9FDD1302B0B6C22587840024A9EE/\\$file/6A6%207_%CE%94%CF%81%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-final_67_GR.pdf?OpenElement\]](http://www.moa.gov.cy/moa/wdd/wfd.nsf/All/4C0C9FDD1302B0B6C22587840024A9EE/$file/6A6%207_%CE%94%CF%81%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-final_67_GR.pdf?OpenElement)

5.2.2 Βιομηχανικές Εγκαταστάσεις

Η πλειοψηφία των βιομηχανιών βρίσκεται εγκαταστημένη στις Βιομηχανικές Περιοχές και τις Βιομηχανικές/Βιοτεχνικές Ζώνες.

Οι Βιομηχανικές/Βιοτεχνικές Ζώνες είναι ανάπτυξη διαφορετική από τις Βιομηχανικές Περιοχές. Τα τεμάχια γης στις Βιομηχανικές/Βιοτεχνικές Ζώνες είναι ιδιοκτησία ιδιωτών. Σε όλη την Κύπρο υπάρχουν πέραν των 45 Βιομηχανικών Ζωνών. Επίσης, μέσω των Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων καθορίζονται Βιοτεχνικές Περιοχές.

Οι Βιομηχανικές Περιοχές (ΒΠ) που λειτουργούν στις ελεύθερες περιοχές της Κύπρου είναι οι ακόλουθες:

- Βιομηχανική Περιοχή Στροβόλου,
- Βιομηχανική Περιοχή Εργατών,

³³ Στο Απλίκι βρίσκεται σε εξέλιξη η κατασκευή ΣΕΛ. Για τον Άγιο Ιωάννη και τον Αρακαπά το ΤΑΥ ετοιμάζει Έγγραφο Διαγωνισμού για το σχεδιασμό και κατασκευή των έργων

- Βιομηχανική Περιοχή Κοκκινοτριμιθιάς,
- Βιομηχανική Περιοχή Λάρνακας,
- Βιομηχανική Περιοχή Αραδίπτου,
- Βιομηχανική & Εμπορική Περιοχή Αραδίπτου (Πρώην Ελεύθερη Ζώνη Λάρνακας)
- Βιομηχανική Περιοχή Αθηνένου,
- Βιομηχανική Περιοχή Φρενάρους,
- Βιομηχανική Περιοχή Λεμεσού,
- Βιομηχανική Περιοχή Αγίου Αθανασίου,
- Βιομηχανική Περιοχή Ύψωνα,
- Βιομηχανική Περιοχή Πάφου (Μεσόγης),
- Βιομηχανική Περιοχή Β' Πάφου (Αγ. Βαρβάρα)

Μέσα στις 13 Βιομηχανικές Περιοχές είναι εγκατεστημένες 950 περίπου επιχειρήσεις, οι οποίες ασχολούνται με ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων.

Οι περιοχές αυτές αποτελούν δυνητικές πηγές σημειακής και διάχυτης ρύπανσης για το υδατικό περιβάλλον. Η διάθεση υγρών αποβλήτων από τις μεμονωμένες βιομηχανικές μονάδες δύναται να δημιουργήσει σημειακές πηγές ρύπανσης για τα γειτονικά υδάτινα σώματα. Από την άλλη πλευρά, οι βιομηχανικές περιοχές αποτελούν πηγές διάχυτης ρύπανσης μέσω των ελεγχόμενων ή μη-ελεγχόμενων απορροών των ομβρίων τους, οι οποίες περιέχουν ρύπους από ακατέργαστα υλικά τα οποία επεξεργάζεται κάθε βιομηχανία στο χώρο της, καθώς και από σωματίδια που προέρχονται από την κατακρήμνιση αέριων εκπομπών.

Πίνακας 5-9:Βιομηχανικές Περιοχές / Ζώνες και Επιφανειακά ΥΣ

Κωδικός Επιφανειακού ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Βιομηχανικές Περιοχές, Ζώνες
CY1-4-H	Έζουσα	ΒΠ ΠΑΦΟΥ - ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ (ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΥ)
CY9-4-E	Γαρύλλης	ΒΖ ΠΑΝΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ

Πίνακας 5-10:Βιομηχανικές Περιοχές / Ζώνες ΣΥΥ

Κωδικός ΣΥΥ	Όνομα ΣΥΥ	Όνομα ΒΠ/Ζώνης
CY_1	Κοκκινοχώρια	ΒΖ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ, ΒΠ ΦΡΕΝΑΡΟΥΣ, ΒΖ ΑΧΝΑΣ, ΒΖ ΑΧΝΑΣ, ΒΖ ΔΑΣΑΚΙ ΑΧΝΑΣ
CY_11A	Πάφος	ΒΖ ΚΟΝΙΩΝ, ΒΠ ΠΑΦΟΥ (ΜΕΣΟΓΗ)
CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσαορία	ΒΠ ΕΡΓΑΤΩΝ, ΒΖ ΜΙΑΣ ΜΗΛΙΑΣ, ΒΖ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ, ΒΖ ΓΕΡΙΟΥ, ΒΖ ΛΑΚΑΤΑΜΕΙΑΣ, ΒΠ ΣΤΡΟΒΟΛΟΥ, ΒΠ ΚΟΚΚΙΝΟΤΡΙΜΥΘΙΑΣ, ΒΖ ΛΑΤΣΙΩΝ, ΒΖ ΕΓΚΩΜΗΣ, ΒΖ ΣΟΠΑΖ, ΒΖ ΙΔΑΛΙΟΥ
CY_18	Λεύκαρα- Πάχνα	ΒΖ ΜΟΝΗΣ, ΒΠ ΨΩΝΑ, ΒΖ ΠΑΝΩ ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ, ΒΖ ΑΓΙΟΥ ΣΙΛΑ, ΒΖ ΑΛΑΜΠΡΑΣ
CY_8	Λεμεσός	ΒΖ ΛΕΜΕΣΟΥ

Συνολικά καταγράφηκαν πληροφορίες για 911 βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εκ των οποίων οι 577 βρίσκονται εντός των 13 Βιομηχανικών Περιοχών.

Συνολικά, οι ουσίες Anthracene, Benzene, Brominated Diphenylether, Cadmium, C10-13 Chloroalkanes, 1,2-Dichloroethane, Dichloromethane, DEHP, Fluoranthene, Hexachloro-butadiene, Lead, Mercury, Naphthalene, Nickel, Nonylphenol, Octylphenol, Pentachloro-phenol, PAHs, Tetrachloro-ethylene, Trichloro-ethylene, Trichloro-benzenes, Trichloro-methane, Cybutryne, Tributyltin compounds, Perfluorooctane sulfonic acid and its derivatives (PFOS), Arsenic και Ammonium, παρουσιάζονται να έχουν κάποια συνάφεια λόγω βιομηχανικών δραστηριοτήτων (ως σημειακές πηγές), στην ΠΛΑΠ της Κύπρου, επηρεάζοντας, είτε εντός είτε εκτός βιομηχανικών περιοχών, 72 υπολεκάνες.

Επίσης, οι διάχυτες πηγές που σχετίζονται με βιομηχανικές δραστηριότητες και που αφορούν τα πρατήρια πετρελαιοειδών και τα στεγνοκαθαριστήρια, καθορίζουν ως συναφείς στην ΠΛΑΠ της Κύπρου τις ουσίες βενζόλιο, PAHs και τετραχλωροαιθυλένιο αντίστοιχα. Συνολικά ανά την Κύπρο υπάρχουν 275 πρατήρια πετρελαιοειδών και 166 στεγνοκαθαριστήρια. Στο σύνολό τους τα πρατήρια πετρελαιοειδών και στεγνοκαθαριστήρια, επηρεάζουν 65 υπολεκάνες απορροής ποταμού.

Η πίεση που ασκεί η βιομηχανική δραστηριότητα στα υπόγεια και επιφανειακά σώματα με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία δεν είναι εύκολο να ποσοτικοποιηθεί. Μέρος πάντως της πίεσης που ασκείται έχει έμμεσα αντιμετωπισθεί μέσω των σχετικών υπολογισμών για τις ΕΕΛ που εξυπηρετούν και βιομηχανίες.

5.2.3 Εξορυκτική δραστηριότητα

Υπάρχουν παγκύπρια περίπου **109 λατομεία** που παράγουν διάφορα πετρώματα και βιομηχανικά ορυκτά, εκ των οποίων 19 βρίσκονται στο τελικό στάδιο αποκατάστασης του χώρου των λατομικών εργασιών.

Υπολογισμός φορτίων

Η λατομική δραστηριότητα σε αδιαπέρατους σχηματισμούς επιφέρει επιπτώσεις στα ΥΣ, π.χ. αλλαγή της πορείας της επιφανειακής απορροής και υδρομορφολογικές αλλοιώσεις. Η λατομική δραστηριότητα σε καρστικά συστήματα, δηλαδή σε υπόγειους υδατικούς πόρους, μπορεί να έχει μεγαλύτερο εύρος επιπτώσεων, π.χ. αυξημένη απορροή, μειωμένη ποιότητα νερού και τοπική μείωση της αποθηκευτικότητας του υδροφορέα³⁴.

Σε καρστικές περιοχές όπου η ακόρεστη ζώνη των υδροφορέων είναι μεγάλου βάθους και καλά αναπτυγμένη, έχει την ικανότητα να αποθηκεύει προσωρινά σημαντικές ποσότητες βρόχινου νερού που συλλέγεται από τις απορροές με αποτέλεσμα να παρατηρείται ποιοτική ταπείνωση του υδροφορέα σε περίπτωση που τα λατομεία αποστραγγίζουν στη ζώνη αυτή. Τα καρστικά συστήματα έχουν πολύ χαμηλές δυνατότητες αυτοκαθαρισμού, γεγονός που καθιστά το νερό του καρστ πολύ ευάλωτο στη ρύπανση.

Η λατόμευση μπορεί να τροποποιήσει ουσιαστικά την τροφοδοσία του υδροφορέα και να υποβαθμίσει την ποιότητά του. Ωστόσο στα λατομεία αδρανών, ο ασβεστόλιθος, αν είναι ακόρεστος, μπορεί να ενεργεί ως προστατευτικό κάλυμμα για τον υποκείμενο υδροφορέα. Στον παρακάτω

³⁴ Potential Environmental Impacts of Quarrying Stone in Karst. A Literature Review. U.S. Geological Survey. Open-File Report OF-01-0484. U.S. Department of the Interior. U.S. Geological Survey

πίνακα παρουσιάζονται οι δυνητικές πηγές ρύπανσης του εδάφους ανά είδος λατομικής δραστηριότητας.

Πίνακας 5-11: Πιθανή παρουσία ρύπων ανά είδος λατομικής δραστηριότητας³⁵

Είδος δραστηριότητας	Πιθανή ρύπανση	
	Οργανικός ρύπος	Ανόργανος ρύπος
Εξόρυξη και Λατόμηση	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	As, Cr, Cu, Ni, Zn
Ορυχεία Ούμπρας	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	Fe, Mn
Ορυχεία Μπετονίτη	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	-
Ορυχεία Γύψου	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	-

BTEX: benzene, toluene, ethylbenzene, xylenes, PAHs: Polycyclicaromatichydrocarbons, PCBs: PolyChlorinatedBiphenyls, TPH: Total Petroleum Hydrocarbons

Το σύνολο των ανωτέρω επιπτώσεων εξαρτάται από την έκταση των περιοχών λατόμησης.

Σε σχέση με τα υπόγεια ΥΣ, η πίεση της λατομικής δραστηριότητας δεν μπορεί να θεωρηθεί σημαντική καθώς είναι τοπική και δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα στοιχεία που να συνηγορούν στο αντίθετο.

Σε σχέση με τα υφιστάμενα λατομεία επισημαίνεται ότι γενικά δεν παρατηρούνται χωροθετήσεις που να δημιουργούν υδρομορφολογικές αλλοιώσεις στα επιφανειακά ΥΣ. Μορφολογικές αλλοιώσεις τοπικής κλίμακας εντοπίζονται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Τμήμα της κοίτης του ΥΣ Πύργος (CY_9-1-b) καταλαμβάνεται από εγκαταστάσεις της K.KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD
- Τμήμα της κοίτης του ΥΣ Αμπελικός – Ξυλουρικός(CY_9-6-e) καταλαμβάνεται από εγκαταστάσεις της ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΚΥΡΩΝ ΕΣΚΑΛ ΛΤΔ

Η μοναδική μεταλλευτική δραστηριότητα που υπάρχει σήμερα στη χώρα είναι το μεταλλείο της Σκουριώτισσας στην επαρχία Λευκωσίας, όπου παράγεται θεικό Νικέλιο ($\text{NiSO}_4(\text{H}_2\text{O})_6$) από επεξεργασία εισαγόμενου Λατερίτη. Σε σχέση με την προηγούμενη λειτουργία του μεταλλείου και την παραγωγή χαλκού, εφαρμόζεται η ίδια μεθοδολογία υδρομεταλλουργικής δραστηριότητας με εξαίρεση τις διεργασίες εξόρυξης μεταλλεύματος και της ηλεκτρόλυσης που δεν γίνονται.

Η κυπριακή μεταλλευτική βιομηχανία ήταν δραστηριοποιημένη στην παραγωγή μεταλλευμάτων και συμπυκνωμάτων χαλκού, σιδηροπυρίτη, χρυσού, χρωμίτη καθώς και ινών αμιάντου. Οι κύριες μεταλλευτικές περιοχές του νησιού είναι οι περιοχές Σκουριώτισσα-Μαυροβούνι, Ταμασσός (Αγροκηπιά - Μιτσερό), Καλαβασός, Λίμνη, Καμπιά-Καπέδες και Σιά-Μαθιάτης. Μεμονωμένα μεταλλεία απαντώνται στις περιοχές Τρουλλοί, Μαγκαλένι, και Βρέτσια.

Η λειτουργία των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων τα τελευταία 100 χρόνια άφησε στο νησί περισσότερους από 200 εκ. τόννους μεταλλευτικών αποβλήτων συγκεντρωμένων γύρω από εγκαταλελειμμένα ορυχεία. Στα μεταλλευτικά απόβλητα οι αυξημένες συγκεντρώσεις μετάλλων είναι εξαιρετικά πιθανό να οδηγούνται μέσω των ομβρίων απορροών τόσο στους επιφανειακούς όσο και στους υπόγειους υδάτινους αποδέκτες. Η θεώρηση αυτή για τα επιφανειακά ύδατα επιβεβαιώνεται και από τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης των υδάτων της Κύπρου αφού στους

³⁵ National Inventory of Potential Sources of Soil Contamination in Cyprus, 2006. Tender number 5/2004. Geological Survey Department. Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment

σταθμούς που βρίσκονται κατάντη μεταλλείων ανιχνεύονται συστηματικά μέταλλα τα οποία σχετίζονται με απόβλητα από τα μεταλλεία. Για τα υπόγεια δεν διαφαίνονται τέτοιες ενδείξεις.

Τέτοιες περιπτώσεις σταθμών σε ποτάμια ΥΣ σε κακή χημική κατάσταση είναι οι ακόλουθοι:

- r1-3-5-91 (Βρέτσια, Παναγιά)
- r2-3-2-96 (Ευλογημένη και Κοινούσα)
- r3-3-3-95 (Άγιος Νικόλαος Στέγης, Κακοπετριά)
- r3-5-4-40 (Αλεστός, Μεμί, Αγία Μαρίνα)
- r8-4-1-58 (Σιά)

Τα κύρια προβλήματα με την ποιότητα του νερού των ΥΣ που δέχονται αυτά τα απόβλητα σχετίζονται με την οξύτητα, τα βαρέα μέταλλα (Fe, Cu, Zn, Mg, Ni, Cd, Mn), την υψηλή αλατότητα και το υψηλό COD, που μειώνει τη συγκέντρωση διαλυμένου οξυγόνου. Στα υδατικά ιζήματα των ποταμών που δέχονται όξινες απορροές από τα μεταλλεία στην Κύπρο έχουν ανιχνευθεί συγκεντρώσεις μετάλλων. Οι συγκεντρώσεις αυτές ελέγχονται από την κινητικότητα των μετάλλων σε όξινες συνθήκες.

Τα στοιχεία που παράγονται από τη διάβρωση των θειούχων μεταλλευμάτων, σύμφωνα με την κινητικότητά τους, παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 5-12: Στοιχεία που παράγονται από τη διάβρωση των θειούχων μεταλλευμάτων

Σχετική κινητικότητα	Δευτερεύοντα στοιχεία	Πρωτεύοντα στοιχεία
Υψηλή κινητικότητα	S, Cl	Br, I, Mo, B, Se
Μέση κινητικότητα	Ca, Na, Mg, K	Zn, Ba, U
Χαμηλή κινητικότητα	Si, Mn	Ni, Co, Cu, As, Sb, Pb
Πολύ χαμηλή κινητικότητα	Fe, Al, Ti	Cr

Ενώ πριν την εξόρυξη τα στοιχεία αυτά είναι σε σταθερές χημικές ενώσεις (CuFeS₂, ZnS, PbS κλπ), μετά την εξόρυξη το οξυγόνο της ατμόσφαιρας και η βροχή προκαλούν οξύτητα και τα στοιχεία απελευθερώνονται κινούνται σε διάφορες κατευθύνσεις.

Συμπερασματικά αναφέρεται ότι:

- Στο **μεταλλείο Αμιάντου** ο κίνδυνος διάβρωσης των εξορυκτικών αποβλήτων και μεταφοράς τους στα κατάντη έχει περιοριστεί σημαντικά από τα έργα αποκατάστασης. Λόγω όμως της μακρόχρονης μεταλλευτικής δραστηριότητας στην περιοχή είναι πιθανή η ρύπανση με ίνες Αμιάντου, Co, Cr και Ni.
- Στα **μεταλλεία Χρωμίτη** (περιοχές Κοκκινόροττος, Κάννουρες και Χατζηπαύλου) λόγω της υπόγειας εκμετάλλευσης και της χρήσης του υλικού εκσκαφής για επαναπλήρωση δεν έχουν δημιουργηθεί μεγάλοι όγκοι αποβλήτων. Μεγάλες ποσότητες παραμένουν **στον Άγιο Νικόλαο Κακοπετριάς** όπου υπάρχει δυνητικός κίνδυνος διάβρωσης των εξορυκτικών αποβλήτων και μεταφοράς τους στα κατάντη και ρύπανσης των αλλουβιακών αποθέσεων με As, Co, Cr, Ni, V και Zn.
- Στο **Μεμί** υπάρχει περίπτωση ρύπανσης του εδάφους με As, Ba, Co, Cr, Cu, V και Zn. Η ακτινική αποστράγγιση στο μεταλλείο **Άλεστου** αποτελεί εν δυνάμει κίνδυνο διάβρωσης των εξορυκτικών

αποβλήτων και μεταφοράς τους στα κατάντη. Υπάρχει περίπτωση κίνδυνος των αλλουβιακών αποθέσεων με Ba, Co, Cr, Cu, Ni, V και U. Σε σημείο παρακολούθησης του ποταμού Ελιά που βρίσκεται κατάντη των μεταλλείων παρατηρούνται συστηματικές ανιχνεύσεις μετάλλων (κυρίως Cd, Ni, Zn, Mn).

- Στο **Μιτσερό – Κοκκινοπεζούλα** υπάρχει δυνητικός κίνδυνος διάβρωσης των εξορυκτικών αποβλήτων και ρύπανσης των αλλουβιακών αποθέσεων με As, Ba, Co, Cr, Cu, U, V και Zn.
- Στα **Καμπιά** (Κοκκινόνερο και Κοκκινोकάνουρος) - υπάρχει δυνητικός κίνδυνος διάβρωσης των εξορυκτικών αποβλήτων και ρύπανσης των αλλουβιακών αποθέσεων με As, Ba, Co, Cr, Cu, U, V και Zn.
- Στο **Μαθιάτη** (Βόρεια) υπάρχει κίνδυνος διάβρωσης των σωρών των εξορυκτικών αποβλήτων και ρύπανσης των κατάντη αλλουβιακών αποθέσεων με As, Ba, Co, Cu, U, V και Zn αλλά και του ποτάμιου ταμιευτήρα **Λυμπιών**.
- Στη **Σια** υπάρχει κίνδυνος διάβρωσης των σωρών των εξορυκτικών αποβλήτων και ρύπανσης των κατάντη αλλουβιακών αποθέσεων με As, Ba, Co, Cr, Cu, U, V και Zn.

Ανά είδος μεταλλευτικής δραστηριότητας πιθανολογείται η παρουσία των ακόλουθων ρύπων στο έδαφος.

Πίνακας 5-13: Πιθανή παρουσία ρύπων ανά είδος μεταλλευτικής δραστηριότητας

Είδος δραστηριότητας	Πιθανή ρύπανση	
	Οργανικός ρύπος	Ανόργανος ρύπος
Εξόρυξη και Λατόμευση	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	As, Cr, Cu, Ni, Zn
Μεταλλεία Αμιάντου	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	Co, Cr, Ni, ίνες αμιάντου
Μεταλλεία Χρωμίτη	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	As, Cr, Ni, Fe, V, Zn
Μεταλλεία Χαλκού	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	As, Ba, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Ni, Pb, U, V, Zn
Μεταλλεία Σιδηροπυρίτη	BTEX, PAHs, PCBs, TPH	As, Ba, Cd, Co, Cr, Cu, Fe, Ni, Pb, U, V, Zn

5.2.4 Μονάδες αφαλάτωσης

Για την κάλυψη των αναγκών υδατοπρομήθειας στην Κύπρο λειτουργούν πέντε Μονάδες Αφαλάτωσης: της Δεκέλειας, Λεμεσού (Επισκοπής), ΑΗΚ Βασιλικού και Λάρνακας, και της Πάφου.

Η συμβολή των Μονάδων Αφαλάτωσης στην επίλυση του υδατικού προβλήματος που μαστίζει τον τόπο μας είναι τεράστια. Οι Μονάδες Αφαλάτωσης Δεκέλειας και Λάρνακας συμβάλλουν σημαντικά στην κάλυψη μεγάλου μέρους των υδρευτικών αναγκών των Επαρχιών Λευκωσίας, Λάρνακας και Ελεύθερης Αμμοχώστου, με δυναμικότητα παραγωγής, συνολικά, μίας ελάχιστης ποσότητας 39,4 ΕΚΜ τον χρόνο. Η Μονάδα Αφαλάτωσης Λεμεσού (Επισκοπής) μπορεί να καλύψει μεγάλο μέρος των υδρευτικών αναγκών της Επαρχίας Λεμεσού, ενώ η Μονάδα Αφαλάτωσης Βασιλικού μπορεί να συμβάλει στην κάλυψη των αναγκών μικρού μέρους της Επαρχίας Λεμεσού και μεγαλύτερου μέρους των Επαρχιών Λάρνακας και Αμμοχώστου. Η συνολική δυναμικότητα παραγωγής των δύο Μονάδων Αφαλάτωσης ανέρχεται κατ' ελάχιστον στα 32.8 ΕΚΜ τον χρόνο.

- Μονάδα Αφαλάτωσης Δεκέλειας. Η Μονάδα λειτούργησε τον Απρίλιο του 1997 με δυναμικότητα 40.000 m³/ημέρα. Η Μονάδα, η οποία ανακαινίστηκε το 2005, ξεκίνησε την 20ετή περίοδο

λειτουργίας της το Μάιο του 2007 και αναμένεται να λήξει τον Μάιο του 2027. Από τον Ιούλιο του 2008, η δυναμικότητα αυξήθηκε κατά 10.000m³/ημέρα και από τον Απρίλιο του 2009 κατά ακόμα 10.000m³/ημέρα, με τη συνολική δυναμικότητα σήμερα να ανέρχεται στις 60.000m³/ημέρα. Η Μονάδα Αφαλάτωσης Δεκέλειας καλύπτει τις υδρευτικές ανάγκες της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου και μέρος των αναγκών της Λάρνακας.

- Μονάδα Αφαλάτωσης Λεμεσού (Επισκοπής). Η 20ετή λειτουργία της ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2012 και αναμένεται να λήξει τον Ιούλιο του 2032. Η Μονάδα ήταν κυρίως σε εφεδρεία έως το τέλος 2015. Η δυναμικότητα της Μονάδας είναι 40.000m³/ημέρα, με δυνατότητα επέκτασης στα 60.000m³/ημέρα. Η Μονάδα Αφαλάτωσης Λεμεσού μπορεί να καλύψει μέρος των υδρευτικών αναγκών της Επαρχίας Λεμεσού.
- Μονάδα Αφαλάτωσης ΑΗΚ Βασιλικού. Παρόλο που η 20ετής περίοδος ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2013 (αναμένεται να λήξει τον Ιούλιο του 2033), η Μονάδα βρισκόταν σε εφεδρεία μέχρι το τέλος του 2015. Η Μονάδα είναι δυναμικότητας 60.000m³/ημέρα και μπορεί να καλύψει υδρευτικές ανάγκες κοινοτήτων της Επαρχίας Λεμεσού, ενώ τροφοδοτεί τον αγωγό Χοιροκοιτίας-Αμμοχώστου μέσω της Δεξαμενής επεξεργασμένου νερού του Διυλιστηρίου Χοιροκοιτίας.
- Μονάδα Αφαλάτωσης Λάρνακας. Η Μονάδα λειτούργησε τον Ιούνιο του 2001 με δυναμικότητα 52.000m³/ημέρα, τον Ιανουάριο του 2009, αυξήθηκε κατά 10.000 m³/ημέρα και έφτασε στα 62.000m³/ημέρα. Το Συμβόλαιο έληξε τον Ιούλιο 2011, οπότε η Μονάδα περιήλθε στην κυριότητα του ΤΑΥ. Η Κυβέρνηση προχώρησε στην προκήρυξη νέου Διαγωνισμού και η νέα συμφωνία για Ανακαίνιση και Λειτουργία της Μονάδας για 25ετή περίοδο ξεκίνησε τον Ιούλιο του 2015 και αναμένεται να λήξει τον Ιούνιο του 2040. Η Μονάδα βρισκόταν κυρίως σε εφεδρεία έως το τέλος 2015. Η δυναμικότητα της Μονάδας είναι 60.000m³/ημέρα. Η Μονάδα Αφαλάτωσης Λάρνακας καλύπτει σήμερα, σε μεγάλο βαθμό, τις ανάγκες των Επαρχιών Λευκωσίας και Λάρνακας.
- Μονάδα Αφαλάτωσης Πάφου. Το Συμβόλαιο για την κατασκευή και λειτουργία της Μονάδας υπογράφηκε τον Ιανουάριο του 2019 και προνοεί την 25ετή λειτουργία της Μονάδας. Η Μονάδα, δυναμικότητας 15.000m³/ημέρα, και μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην κάλυψη των αναγκών της Επαρχίας Πάφου.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΘΕ, αν και οι αφαλατώσεις αποτελούν δυνητική πίεση, η επίδρασή τους στο θαλάσσιο περιβάλλον έχει τοπικό χαρακτήρα. Επιπλέον, ο βαθμός επίδρασης εξαρτάται και από το καθεστώς λειτουργίας τους (ενεργές/ανεργές) και την παραγωγή τους, τα οποία διαφοροποιούνται κάθε χρόνο ανάλογα με την ετήσια βροχόπτωση και τις ανάγκες σε νερό.

5.2.5 ΧΥΤΑ-ΧΑΔΑ

Σύμφωνα με στοιχεία του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας (2019) μετά την έναρξη λειτουργίας του ΧΥΤΑ Μαραθούντα (Πάφος) και την έναρξη λειτουργίας των ΧΥΤΥ στην Κόσιη και στο Πεντάκωμο, η λειτουργία 116 Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) στην Κύπρο σταδιακά τερμάτισε, μεταξύ των οποίων οι Κοτσιάτης και το Βατί, που ήταν οι κύριοι ΧΑΔΑ, που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάθεση δημοτικών και άλλων αποβλήτων των επαρχιών Λευκωσίας και Λεμεσού αντίστοιχα. Αναλυτικότερα η κατάσταση ανά Επαρχία έχει ως κάτωθι:

- Επαρχίες Λάρνακας-Αμμοχώστου. Οι κατασκευαστικές εργασίες για την αποκατάσταση των **16 ΧΑΔΑ**, και στις δύο επαρχίες, ολοκληρώθηκαν και όλοι οι ΧΑΔΑ βρίσκονται υπό περιβαλλοντική

παρακολούθηση, σύμφωνα με την Οδηγία 99/31/ ΕΚ. Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ, κατά την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013.

- **Επαρχία Πάφου.** Οι εργασίες κατασκευής για την αποκατάσταση των **37 ΧΑΔΑ** στην Επαρχία Πάφου ολοκληρώθηκαν και όλοι οι ΧΑΔΑ βρίσκονται υπό περιβαλλοντική παρακολούθηση, σύμφωνα με την Οδηγία 99/31 / ΕΚ. Το έργο συγχρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013.
- **Επαρχία Λεμεσού.** Η εφαρμογή των σχετικών μελετών άρχισε το Σεπτέμβριο του 2017 και οι εργασίες κατασκευής για την αποκατάσταση των **47 ΧΑΔΑ** στην επαρχία Λεμεσού εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθούν το πρώτο εξάμηνο του 2027. Το έργο δύναται να συγχρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021-2027.
- **Επαρχία Λευκωσίας.** Η εφαρμογή των σχετικών μελετών άρχισε τον Οκτώβριο του 2017 και εκτιμάται ότι οι κατασκευαστικές εργασίες για την αποκατάσταση των **20 ΧΑΔΑ** στην επαρχία Λευκωσίας θα ολοκληρωθούν το δεύτερο εξάμηνο του 2024. Το έργο συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής της ΕΕ κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020 και 2021-2027.

Υπολογισμοί φορτίων

Για το ΧΥΤΑ Πάφου, τους ΧΥΤΥ και τους αποκατεστημένους ΧΑΔΑ θεωρήθηκε πως η λειτουργία τους δεν επηρεάζει μέσω διαρροών τα υπόγεια ύδατα.

Για τους ΧΑΔΑ **Λευκωσίας και Λεμεσού** λήφθηκε υπόψη ο ετήσιος όγκος στραγγισμάτων και οι συγκεντρώσεις των φορτίων λήφθηκαν ως ακολούθως $BOD_5 = 230 \text{ mg/l}$, $TN = 920 \text{ mg/l}$ και $TP = 6,8 \text{ mg/l}$. Για τους υπόλοιπους έγινε εκτίμηση βάσει της έκτασής τους λαμβάνοντας υπόψη την αναλογία στραγγισμάτων – έκτασης που προκύπτει από τους ΧΑΔΑ Πάφου, Λάρνακας και Αμμοχώστου, που έχουν παρόμοια ύψη βροχής. Τα φορτία που υπολογίστηκαν θεωρήθηκαν ως σημειακή πίεση στα υπόγεια **ύδατα** πλην των περιπτώσεων ΧΑΔΑ που βρίσκονται σε απόσταση <500μ από υδατορέματα. Στις περιπτώσεις αυτές μικρό ποσοστό (20%) του φορτίου θεωρήθηκε ότι επιβαρύνει και τα επιφανειακά σώματα. Στο ΧΑΔΑ στο Βατί λήφθηκε υπόψη η παραγόμενη ποσότητα στραγγισμάτων που υπολογίστηκε στο πλαίσιο της μελέτης αποκατάστασης Βατίου προσαυξημένη³⁶. Ακολούθως παρατίθενται τα συγκεντρωτικά φορτία από τα ΧΑΔΑ.

Πίνακας 5-14:Συνολικά φορτία από ΧΑΔΑ

Κατηγορία	Συνολικό Φορτίο (τόνοι/έτος)			Σημειακή Ρύπανση					
				Επιφανειακά (τόνοι/έτος)			Υπόγεια (τόνοι/έτος)		
	BOD_5	TN	TP	BOD_5	TN	TP	BOD_5	TN	TP
ΒΑΤΙ-ΧΑΔΑ	864,01	89,72	1,99	691,21	71,78	1,60	172,80	17,94	0,40
ΧΑΔΑ	682,62	154,95	2,16	0,68	2,70	0,02	681,94	152,24	2,14

³⁶ Τα παραγόμενα στραγγίσματα που μπορούν να συλλεχθούν μετά την αποκατάσταση του ΧΑΔΑ στο Βατί θα διοχετεύονται για επεξεργασίας στο ΣΕΛ στο Βατί

Πίνακας 5-15 :Κατάλογος ΧΑΔΑ Μητρώου Ουσιών Προτεραιότητας

Όνομα_ΧΑΔΑ	Cd	Pb	Hg	Ni	As	NH ₄ ⁺	Chlorpyrifos	DEHP	Endosulfan	Hexachlorobenzene
Omodos	–	–	–	✓	–	–	–	–	–	–
Lemithou	–	–	✓	–	–	✓	–	–	–	–
Prodromos	–	–	✓	–	–	✓	–	–	–	–
Treis Elies	–	–	✓	–	–	✓	–	–	–	–
Treis Elies 2	–	–	✓	–	–	✓	–	–	–	–
Kambos new	–	–	–	–	–	✓	–	–	–	–
Kamos old	–	–	–	–	–	✓	–	–	–	–
Pedoulas	–	✓	–	–	–	✓	–	–	–	–
Farmakas	–	–	–	–	–	✓	–	–	–	–
Kapedes	–	–	✓	✓	–	–	–	–	–	–
Kotsiatis	–	–	✓	✓	–	–	–	–	–	–
Pera Oreinis 1	–	–	–	✓	–	–	–	–	–	–
Pera Oreinis 2	–	–	–	✓	–	–	–	–	–	–
Asgata	–	–	–	✓	–	✓	–	–	–	–
Monagroulli	–	–	–	✓	–	–	–	–	–	–
Ayios Konstantinos	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Ayios Theodoros 1	–	✓	–	–	–	✓	✓	✓	–	–
Ayios Theodoros 2	–	✓	–	–	–	✓	–	✓	–	–
Dierona	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Kalo Chorio	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Louvaras	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Sykopetra	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Arakapas	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Eptagonia	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Kellaki	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Prastio Kellakiou	–	✓	–	✓	–	✓	–	✓	–	–
Mouttagiaka	–	–	–	–	–	✓	–	✓	–	–
Apsiou	–	✓	✓	✓	✓	✓	✓	–	✓	–
Vati	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	–	✓	✓
Akrotiri	✓	✓	–	✓	–	✓	✓	–	–	✓
Ayios Therapon	–	–	–	–	–	✓	–	✓	–	–
Kivides	–	–	–	–	–	✓	–	✓	–	–
Agridia	–	✓	–	–	–	✓	✓	✓	–	–
Agros	–	✓	–	–	–	✓	✓	✓	–	–
Ayios Ioannis Agrou	–	✓	–	–	–	✓	✓	✓	–	–
Chandria	–	✓	–	–	–	✓	✓	✓	–	–
Dymes	–	✓	–	–	–	✓	✓	✓	–	–
Kyperounta	–	✓	–	–	–	✓	✓	✓	–	–

5.2.6 Λιμάνια – Μαρίνες – Ναυσιπλοΐα

Η Κύπρος είναι ένα νησιωτικό κράτος, που λόγω της γεωγραφικής του θέσης βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από άλλες περιοχές της Ευρώπης και ταυτόχρονα πολύ κοντά σε τρίτες χώρες και ιδίως

αυτές της Μέσης Ανατολής και ως εκ τούτου στηρίζεται, σχεδόν εξ ολοκλήρου, στα λιμάνια της για το διεθνές της εμπόριο. Τις τελευταίες δύο δεκαετίες τα κυπριακά λιμάνια έχουν μετεξελιχτεί σε σημαντικά κέντρα εξυπηρέτησης κρουαζιέρων ενώ μέχρι πρόσφατα ήταν και σημαντικοί κόμβοι εξυπηρέτησης διεθνούς εμπορίου.

Η Αρχή Λιμένων Κύπρου διαχειρίζεται τα εμπορικά λιμάνια της Λεμεσού και της Λάρνακας, το βιομηχανικό λιμάνι του Βασιλικού, το παλιό λιμάνι Λεμεσού, το λιμάνι της Πάφου, το λιμανάκι στο Λατσί και τους ειδικούς σταθμούς πετρελαιοειδών στη Λάρνακα, Μονή, Βασιλικό και Δεκέλεια. Τα λιμάνια της Αμμοχώστου και της Κερύνειας και ο ειδικός σταθμός στο Καραβοστάσι βρίσκονται σε περιοχές όπου η Κυπριακή Δημοκρατία δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο.

Πέραν των ανωτέρω λιμένων στην Κύπρο λειτουργούν τέσσερις μεγάλες μαρίνες (Λάρνακας-395 θέσεων, Αγίου Ραφαήλ-234 θέσεων, Αγίας Νάπας 348 θέσεων και Λεμεσού-650 θέσεων), ενώ η Μαρίνα Παραλιμνίου είναι υπό κατασκευή. Επίσης λειτουργούν 12 αλιευτικά καταφύγια Αγίας Τριάδας, Παραλιμνίου, Αγίας Νάπας, Ποταμού Λιοπετρίου, Ξυλοφάγου, Ορμήδειας, Δεκέλεια, Λάρνακας, Ζύγι, Παλιό Λιμάνι Λεμεσού, Ακρωτήρι, Άγιου Γεώργιου Πέγεια, Πάφος, Λατσί, Πωμού, Πύργου.

Στα μόνα αλιευτικά καταφύγια που ελλιμενίζονται ακτοπλοϊκά επιβατικά σκάφη είναι στο Παραλίμνι (14 σκάφη), στην Αγία Νάπα (18 σκάφη) και στη Λάρνακα (2 σκάφη) Παλιό Λιμάνι Λεμεσού, Πάφος και Λατσί.

Τα λιμάνια, οι μαρίνες και τα αλιευτικά καταφύγια τυχαίνουν διαχείρισης από την Αρχή Λιμένων Κύπρου, το Υφυπουργείο Τουρισμού και ΤΑΘΕ αντίστοιχα. Σε ορισμένες δε περιπτώσεις σε ένα χώρο όπως για παράδειγμα το αλιευτικό καταφύγιο παλιό λιμάνι Λεμεσού υπάρχουν δύο διαχειριστές, η ΑΛΚ για τα ακτοπλοϊκά σκάφη και το ΤΑΘΕ για τα αλιευτικά. Παρόμοιες περιπτώσεις συναντάμε και στο λιμανάκι Κ. Πάφου καθώς και στο Λατσί.

Από το 2009 το ΤΑΘΕ εφαρμόζει Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων στα αλιευτικά καταφύγια.

Στις πλείστες λιμενικές εγκαταστάσεις της Κύπρου η διακίνηση των λυμάτων γίνεται με βυτιοφόρα. Εξαιρέση αποτελούν η ιδιωτική μαρίνα «Άγιος Ραφαήλ» στη Λεμεσό, η μαρίνα Λεμεσού, η μαρίνα Λάρνακας, η Μαρίνα Αγίας Νάπας και το λιμανάκι Κ. Πάφου.

Οι εγκαταστάσεις του Κυπριακού Διυλιστηρίου Πετρελαίου Λάρνακας χρησιμοποιούνται πλέον ως τερματικός σταθμός εισαγωγής και αποθήκευσης πετρελαιοειδών, στον οποίο οι εταιρείες πετρελαιοειδών διαθέτουν ιδιόκτητες εγκαταστάσεις εισαγωγής, αποθήκευσης και διανομής πετρελαιοειδών. Η συνολική χωρητικότητα του τερματικού στη Λάρνακα συμπεριλαμβανομένων και των αποθηκευτικών χώρων του διυλιστηρίου ανέρχεται περίπου σε 300 χιλιάδες ΜΤ.

Τα Παράκτια ΥΣ στα οποία υπάρχουν λιμενικά έργα είναι τα CY_1-C1 (Ανατολική Τηλλυρία), CY_2-C1 (Δυτική Τηλλυρία), CY_3-C2 (Χρυσοχού Βαγ), CY_6-C4 (Βόρεια Πάφος), CY_7-C4-HM (Πάφος-πόλη), CY_12-C2-HM (Κόλπος Λεμεσού), CY_13-C2 (Μονή), CY_14-C2-HM (Λιμάνι Βασιλικού), CY_15-C2 (Ζύγι - Ακρωτήριο Κίτι), CY_16-C2 (Λάρνακα Δυτικά), CY_17-C2-HM (Λάρνακα κέντρο), CY_18-C2 (Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά), CY_20-C3 (Ακρωτήριο Πύλα-AquaFarm), CY_21-C3 (Αγία Νάπα) και CY_22-C3 (Πρωταράς).

5.2.7 Υδατοκαλλιέργειες

A) Υδατοκαλλιέργεια Γλυκών Νερών

Ο τομέας υδατοκαλλιέργειας γλυκών νερών περιλαμβάνει:

- α) οκτώ (8) μικρές μονάδες υδατοκαλλιέργειας γλυκού νερού κάποιες εκ των οποίων λειτουργούν και ως εκκολαπτήρια ψαριών. Η μία εξ αυτών είναι κλειστού τύπου και βρίσκεται εκτός ΥΣ,
- β) μία κρατική ερευνητική μονάδα.

Οι μονάδες υδατοκαλλιέργειας γλυκού νερού δραστηριοποιούνται κυρίως στην οροσειρά του Τροόδους. Η καλλιέργεια πραγματοποιείται σε τσιμεντένιες δεξαμενές οι οποίες χρησιμοποιούν νερό που προέρχεται από γειτονικές πηγές και παραπλήσια ποτάμια. Η συνολική ετήσια παραγωγή για το 2012 ανήλθε σε 55 τόνους πέστροφας, 6τόνους οξύρρυγχου και 271.500 ιχθυδίων πέστροφας και οξύρρυγχου συνολικής αξίας περίπου € 0.51εκατ. Το 2013 η συνολική ετήσια παραγωγή ανήλθε σε 54,7 τόνους πέστροφας, 0,2 τόνους οξύρρυγχου και 146.000 ιχθυδίων πέστροφας και οξύρρυγχου συνολικής αξίας περίπου € 0.49 εκατ.

Τα ποτάμια ΥΣ με τα οποία σχετίζονται είναι τα: CY_9-6-m_RP_HM (Κούρης), CY_3-3-d_RP (Αργάκι του Καρβουνά), CY_1-2-a_RP (Διαρίζος), CY_3-3-b_RP (Καρυώτης) και CY_9-6-p_RP (Κρύος).

B) Μονάδες Ανοιχτής Θαλάσσης

Υπάρχουν εννιά (9) αδειοδοτημένες θαλάσσιες μονάδες πάχυνσης μεσογειακών ειδών. Η καλλιέργεια των ιχθύων πραγματοποιείται σε κυκλικούς πλωτούς κλωβούς με περίμετρο περίπου 60-70 μέτρων, οι οποίοι βρίσκονται τοποθετημένοι σε απόσταση 1- 4 χιλιομέτρων από την ακτή και σε βάθη 20-70 μέτρων.

Τα παράκτια σώματα στα οποία γίνεται διάθεση αποβλήτων είναι τα: CY_12-C2-HM (Κόλπος Λεμεσού), CY_13-C2 (Μονή), CY_14-C2-HM (Λιμάνι Βασιλικού) και CY_20-C3 (Ακρωτήριο Πύλα- Ακρ. Πύλα Aqua Farm).

Γ) Εκκολαπτήρια Θαλασσιών Ειδών και Θαλασσιών Γαρίδων

Στην Κύπρο υπάρχουν τρία (3) αδειοδοτημένα εκκολαπτήρια ιχθυδίων που βρίσκονται σε χερσαίες εγκαταστάσεις σε παράκτιες περιοχές και συγκεκριμένα στον ποταμό Λιοπετρίου, Ακρωτήριο Λεμεσού και στα Κούκλια Πάφου και ένα εκκολαπτήριο/εκτροφείο θαλασσιών γαρίδων (βρίσκεται στο Ακρωτήριο Λεμεσού).

Τα παράκτια σώματα στα οποία γίνεται διάθεση αποβλήτων είναι τα: CY_8-C4 (Νότια Πάφος), CY_9-C4 (Κόλπος Επισκοπής) και CY_20-C3 (Ακρωτήριο Πύλα- Ακρ. Πύλα Aqua Farm).

Δ) Κυβερνητικοί Ερευνητικοί Σταθμοί

Υπάρχουν οι εξής δύο κυβερνητικοί ερευνητικοί σταθμοί υδατοκαλλιέργειας (για τους οποίους δεν υπάρχουν αναλυτικά στοιχεία σε σχέση με μεγέθη παραγωγής):

- α) Ερευνητικό Κέντρο Θαλάσσιας Υδατοκαλλιέργειας Κύπρου (ΕΚΘΥΚ), στο Μενεού, που σχετίζεται με το παράκτιο σώμα CY_16-C2 (Λάρνακα-Δυτικά)
- β) Ερευνητικός Σταθμός Υδατοκαλλιέργειας Γλυκού Νερού, στον Καλοπαναγιώτη που σχετίζεται με το ποτάμιο σώμα CY_3-2-b_RP_HM (Μαραθάσσα).

Υπολογισμός φορτίων

Οι πιέσεις στο περιβάλλον από τις ιχθυοκαλλιέργειες αφορούν κυρίως την εντατικού και ημιεντατικού τύπου εκτροφή καθώς σε αυτούς τους τύπους έχουμε χορήγηση ιχθυοτροφών και μεγάλες συγκεντρώσεις ψαριών. Η επιφάνεια του θαλάσσιου υποστρώματος που επηρεάζεται από τις ιχθυοτροφικές δραστηριότητες εξαρτάται κυρίως από την ταχύτητα των ρεμάτων και το βάθος. Με βάση το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης που εφαρμόζουν οι μονάδες υδατοκαλλιέργειας ανοικτής θάλασσας φαίνεται ότι ο επηρεασμός είναι σχετικά τοπικός και δεν υπερβαίνει τα 200 – 300 μέτρα. Η κύρια πηγή αζώτου και φωσφόρου που εκλύεται από τη λειτουργία των υδατοκαλλιεργειών είναι οι ιχθυοτροφές. Οι εκροές αζώτου και Φωσφόρου προέρχονται από αχρησιμοποίητες ιχθυοτροφές, άπεπτο άζωτο και φωσφόρο (κόπρανα) και απεκκρίσεις μέσω των βραγχίων και των ούρων.

Σύμφωνα με στοιχεία του ΤΑΘΕ και παλιότερα δεδομένα δειγματοληψιών νερού από τους κλωβούς και σε αύξουσες αποστάσεις από αυτούς (ανά 50 m), κατέδειξαν ότι οι οποιεσδήποτε επιπτώσεις στις συγκεντρώσεις των θρεπτικών και της χλωροφύλλης-α περιορίζονται, κατά κύριο λόγο, στην περιοχή των κλωβών.

Τα απόβλητα των εκκολαπτηρίων είναι πλούσια σε θρεπτικά και απορρίπτονται με αγωγούς απόρριψης στη θάλασσα, οι οποίοι ελέγχονται συστηματικά από το ΤΑΘΕ ως προς τις παραμέτρους που μπορεί να προκαλέσουν ευτροφισμό, όπως η χλωροφύλλη-α και τα θρεπτικά άλατα. Από τα δεδομένα του ΤΑΘΕ φαίνεται ότι οι οποιεσδήποτε επιπτώσεις στη στήλη του νερού (chl-a, θρεπτικά) περιορίζονται σε μικρή περιοχή γύρω από το σημείο απόρριψης. Παρόλο που οι επιπτώσεις στη στήλη νερού είναι περιορισμένες, εντούτοις παρουσιάζονται αλλαγές στα βενθικά μακροφύκη, όπου επικρατούν τα νιτρόφιλα είδη, όπου οι μορφολογικές συνθήκες και το υπόστρωμα ευνοούν την ανάπτυξη τους.

Πίνακας 5-16 : Ετήσια Παραγωγή Φορτίων BOD, TN και TP από υδατοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων

α/α	Διάθεση Φορτίου σε ποτάμιο ΥΣ	Υπολογισμοί Φορτίων Βάσει Άδειας BOD (kg/έτος)	TN (kg/έτος)	TP (kg/έτος)
1	CY_9-6-m	873,5	193,0	32,5
2	CY_1-2-a	12.324,0	2.366,0	382,0
3	CY_3-3-b	21.567,0	4.140,5	668,5
4	CY_3-3-b	12.324,0	2.366,0	382,0
5	CY_3-3-d	12.324,0	2.366,0	382,0
6	CY_9-6-p	4.313,4	828,1	133,7
7	CY_3-3-d	3.081,0	591,5	95,5
	ΣΥΝΟΛΟ	66.806,9	12.851,1	2.076,2

Πίνακας 5-17 : Ετήσια Παραγωγή Φορτίων BOD, TN και TP από θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες

α/α	Διάθεση Φορτίου σε παράκτιο ΥΣ	Υπολογισμοί Φορτίων Βάσει Άδειας BOD (kg/έτος)	TN (kg/έτος)	TP (kg/έτος)
1	CY_12-C2-HM	1.212.780,0	200.838,0	35.768,0
2	CY_13-C2	713.400,0	118.140,0	21.040,0
3	CY_13-C2	927.420,0	153.582,0	27.352,0
4	-	-	-	-

α/α	Διάθεση Φορτίου σε παράκτιο ΥΣ	Υπολογισμοί Φορτίων Βάσει Άδειας		
		BOD (kg/έτος)	TN (kg/έτος)	TP (kg/έτος)
5	-	-	-	-
6	CY_13-C2	214.020,0	35.442,0	6.312,0
7	CY_14-C2-HM	535.050,0	88.605,0	15.780,0
8	-	-	-	-
9	CY_20-C3	356.700,0	59.070,0	10.520,0
	ΣΥΝΟΛΟ	4.053.109,5	671.320,1	119.795,8

5.3 Απολήψεις Ύδατος

5.3.1 Επιφανειακές Απολήψεις

Παραδοσιακά, η αξιοποίηση επιφανειακών υδατικών πόρων στην Κύπρο γινόταν σε σχετικά μικρή κλίμακα με την κατασκευή μικρών αναβαθμών υδροληψίας (δημμάτων) που εξέτρεπαν μικρές παροχές σε μικρά αρδευτικά κανάλια (αργάκια). Η πρακτική αυτή συνεχίζεται σε σημαντικό βαθμό, κυρίως σε περιοχές του Τροόδους με πηγαία ύδατα. Η συνολική επίπτωση από πλευράς μείωσης της απορροής των ποταμών είναι μικρή, όμως κατά την αρδευτική περίοδο όταν και οι φυσικές παροχές είναι χαμηλές, ενδέχεται να έχει σαν αποτέλεσμα έως και τον εκμηδενισμό της φυσικής ροής.

Τον 20^ο αιώνα ξεκίνησε η κατασκευή φραγμάτων ταμίευσης του νερού, ωστόσο για μεγάλο διάστημα η βασική πηγή ταμιευμένου νερού παρέμεναν οι υδροφορείς. Ο συνδυασμός της αυξημένης ζήτησης και της υποβάθμισης των υπογείων υδάτων οδήγησε στη μεγιστοποίηση της αξιοποίησης των επιφανειακών υδάτων στην Κυπριακή Δημοκρατία. Προωθήθηκε έτσι η κατασκευή πολλών φραγμάτων, αγωγών μεταφοράς νερού και αρδευτικών δικτύων.

Τα περισσότερα κύρια ποτάμια της Κύπρου έχουν φράγμα, με τα μεγαλύτερα φράγματα να έχουν κατασκευασθεί σε λεκάνες απορροής του Τροόδους με ΝΑ, Ν και ΝΔ προσανατολισμό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι περιοχές της Λεμεσού και της Πάφου όπου έχουν κατασκευασθεί 20 από τα περίπου 40 μεγάλα φράγματα της Κύπρου.

Αξίζει να σημειωθεί ότι βάσει των προτύπων της Διεθνούς Επιτροπής Μεγάλων Φραγμάτων (ICOLD), η Κύπρος έρχεται πρώτη στην Ευρώπη όσον αφορά στον αριθμό των φραγμάτων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Έτσι σήμερα έχουν κατασκευαστεί και λειτουργούν πέραν των 100 φραγμάτων, από τα οποία τα 56 είναι εγγεγραμμένα στον κατάλογο της ICOLD. Από τα μεγάλα φράγματα, τα 18 είναι εξωποτάμιες λιμνοδεξαμενές. Για λόγους συνοπτικής παρουσίασης παρουσιάζονται παρακάτω τα έργα απόληψης και αποθήκευσης επιφανειακού νερού που εξυπηρετούν τα υδρευτικά και αρδευτικά έργα.

Πίνακας 5-18: Κατάλογος Μεγάλων Υδρευτικών και Αρδευτικών Έργων

ΚΥΡΙΟ ΕΡΓΟ	ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ	ΚΥΡΙΕΣ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΕΣ ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ
ΕΡΓΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΓΩΓΟΥ	Αρμίνου (εκτροπή Διαρίζου), Κούρης, Άχνα, Καλαβασός, Διτόταμος, Λεύκαρα	Χαποτάμι Εκτροπή Μαρωνίου
ΑΡΔΕΥΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑΣ – ΠΟΛΕΜΙΔΙΩΝ	Γερμασόγεια, Πολεμίδα	

ΚΥΡΙΟ ΕΡΓΟ	ΦΡΑΓΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ	ΚΥΡΙΕΣ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΕΣ ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ
ΕΡΓΟ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΠΑΦΟΥ	Μαυροκόλυμπος, Ασπρόκρεμμος, Κανναβιούς	Απολήψεις π. Διαρίζου, π. Έζουσα
ΕΡΓΟ ΑΡΔΕΥΣΗΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ	Ευρέτου, Αγ. Μαρίνας, Πωμού, Αργάκας	Μακούντας, Γυαλιάς
ΕΡΓΟ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΙΤΣΙΛΙΑΣ	Άγιοι Βαβατσινιάς, Ξυλιάτος	26 αρδευτικές εξωποτάμιες δεξαμενές
ΛΟΙΠΑ ΕΡΓΑ	Κίτι, Βυζακιά, Καλοπαναγιώτης, Λύμπια, Αυδήμου (Μάνταλας), Παραμαλίου και άλλα φράγματα και λοιπά μικρά έργα επιφανειακών απολήψεων	

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η διαθέσιμη αποθηκευτική ικανότητα των φραγμάτων το έτος 1960 έφθανε περί τα $6 \times 10^6 \text{ m}^3$, ανήλθε στα περίπου $300 \times 10^6 \text{ m}^3$ στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και φθάνει τα περίπου $330 \times 10^6 \text{ m}^3$ σήμερα.

Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται συνοπτικά οι υδρολογικές λεκάνες με ιδιαίτερα μεγάλες πιέσεις απολήψεων.

Πίνακας 5-19 : Κυριότερες Πιέσεις Απολήψεων στα Επιφανειακά Ύδατα

Κωδικός Λεκάνης	Ονομασία Λεκάνης	Κυριότερες Πιέσεις Απολήψεων
CY-1-2	Διαρίζος	Φράγμα Αρμίνου. Εκτροπή προς φράγμα Κούρη. Υδροδότηση ορεινών κοινοτήτων Διάριζου.
CY-1-3	Ξερός ποταμός	Φράγμα Ασπρόκρεμμου. Υδρευτικό και αρδευτικό έργο Πάφου.
CY-1-4	Έζουσα	Φράγμα Κανναβιούς. Εκτροπή προς φράγμα Μαυροκόλυμπος. Ύδρευση ημιορεινών κοινοτήτων Πάφου.
CY-1-6	Μαυροκόλυμπος	Φράγμα Μαυροκόλυμπος. Υδρευτικό και αρδευτικό έργο Πάφου.
CY-2-2	Χρυσοχού	Φράγμα Ευρέτου. Αρδευτικό έργο Χρυσοχού.
CY-2-3	Μακούντα	Φράγμα Αργάκας. Αρδευτικό έργο Χρυσοχού.
CY-2-4	Λιβιάδι και Ξερός	Φράγματα Πωμού και Αγίας Μαρίνας. Αρδευτικό έργο Χρυσοχού.
CY-3-2	Μαραθάσα	Φράγμα Καλοπαναγιώτη. Τοπική Άρδευση.
CY-3-5	Ελιάς	Φράγμα Ξυλιάτου και εξωποτάμιο φράγμα Βυζακιάς. Τοπική Άρδευση.
CY-3-7	Σεράχης	Φράγμα Κλήρου-Ακάκι-Μαλούντα. Τοπική Άρδευση και Ύδρευση
CY-6-1	Πεδιαίος	Φράγμα Ταμασού. Εμπλουτισμός και ύδρευση.
CY-8-4	Τρέμινθος	Φράγματα Λύμπια και Κίτι. Τοπική άρδευση και εμπλουτισμός.
CY-8-7	Πεντάσχοινος	Φράγματα Λεύκα και Διπόταμος. Ύδρευση και άρδευση Νότιου Αγωγού.
CY-8-8	Μαρώνι	Εκτροπή προς φράγμα Διποτάμου.
CY-8-9	Βασιλικός	Φράγμα Καλαβασού. Ύδρευση και άρδευση Νότιου Αγωγού.
CY-9-2	Γερμασόγεια	Φράγμα Γερμασόγειας. Ύδρευση Λεμεσού. Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας Πολεμίδων.

Κωδικός Λεκάνης	Ονομασία Λεκάνης	Κυριότερες Πιέσεις Απολήψεων
CY-9-4	Γαρύλλης	Φράγμα Πολεμιδίων Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας-Πολεμιδίων
CY-9-6	Κούρης	Φράγμα Κούρη. Υδρευση και άρδευση Νότιου Αγωγού.

Εξετάστηκε επίσης, λαμβάνοντας υπόψη το Μητρώο απολήψεων και εκτροπών του 2018, η περίπτωση της επιβάρυνσης των επιφανειακών υδάτινων σωμάτων από μικρές σημειακές απολήψεις, όπου κάθε τμήμα των 500 m του βασικού υδρογραφικού δικτύου συσχετίστηκε με όλες τις απολήψεις που πραγματοποιούνται σε απόσταση μέχρι 50 m από την κοίτη του (δήμματα, εκτροπές, μικρά φράγματα κ.λπ.).

Στη συνέχεια υπολογίστηκε το άθροισμα των απολήψεων ανά υδάτινο σώμα και εξάχθηκε το συμπέρασμα ότι σε 16 ΥΣ πραγματοποιούνται απολήψεις σε περισσότερες από πέντε θέσεις, συνθήκη που θεωρήθηκε ικανή ώστε να χαρακτηριστεί ως σημαντική πίεση για το υδάτινο σώμα. Σε αυτά συμπεριλήφθηκαν τα CY1-3-B (Υδρογεωτρήσεις στα Βρέτσια) και CY2-3-F2, CY2-3-G (Απόληψη Γιαλιά -Ανάτη ΥΣ).

Πίνακας 5-20 : Ποτάμια ΥΣ που υφίστανται σημαντικές πιέσεις λόγω απολήψεων

Κωδικός ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)	Πλήθος απολήψεων ανά ΥΣ
CY1-2-A	38,75	15
CY1-3-B	6,49	(Υδρογεωτρήσεις στα Βρέτσια)
CY2-3-F2	3,99	(Απόληψη Γιαλιά)
CY2-3-G	1,11	(Απόληψη Γιαλιά -Ανάτη ΥΣ)
CY2-9-B	7,30	22
CY3-2-A	15,73	7
CY3-3-B	13,41	15
CY3-3-C	11,36	5
CY3-7-B	11,34	5
CY3-7-K	16,74	10
CY6-1-D	20,42	10
CY6-5-C	18,78	15
CY8-4-C	24,16	7
CY8-4-D	6,78	5
CY8-9-ABC1	17,09	10
CY9-6-A	5,28	5
CY9-6-BCD	19,23	13
CY9-6-KL	22,43	6
CY9-6-R	17,36	6

5.3.2 Απολήψεις από Συστήματα Υπογείων Υδάτων

Οι απολήψεις νερού από τα Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ) για την κάλυψη υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών αποτελούν μια σημαντική μορφή πίεσης με αποτέλεσμα να εμφανίζονται αρνητικές τιμές πιεζομετρικής στάθμης και αρνητικά ισοζύγια υπογείων υδάτων.

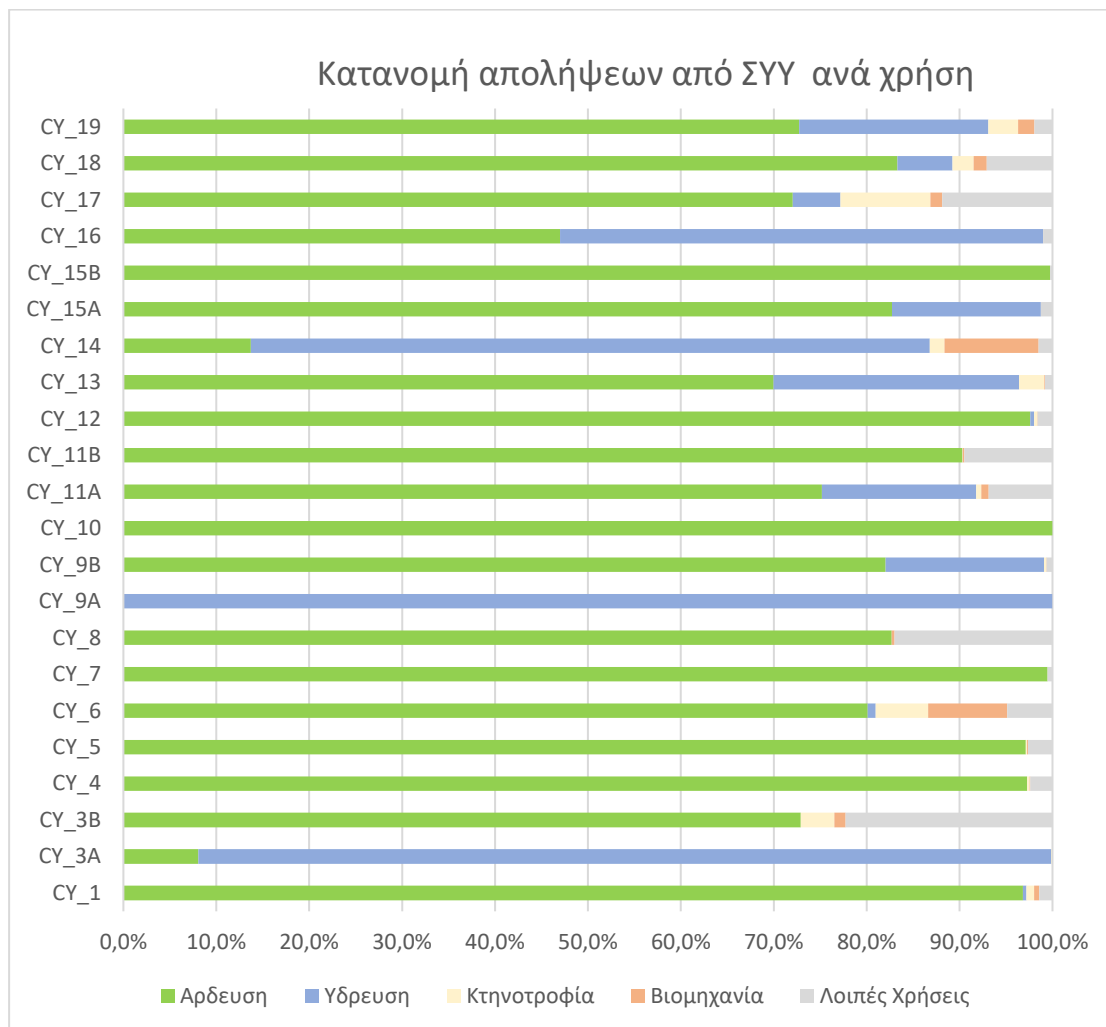
Οι απολήψεις από τα ΣΥΥ με βάση τα στοιχεία των καταγεγραμμένων υδοληψιών/γεωτρήσεων από το ΤΑΥ (2022) και συναξιολογώντας και τα στοιχεία των προηγούμενων σχετικών μελετών που έχουν υλοποιηθεί (2014) οι συνολικές απολήψεις ανά ΣΥΥ παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί.

α/α	Κωδικός ΣΥΥ	Ονομασία ΣΥΥ	Ετήσιες απολήψεις σε εκατ m ³
1	CY_1	Κοκκινοχώρια	16,7
2	CY_3A	Κοίτη Τρέμυνθου	1,9*
3	CY_3B	Κίτι_Περιβόλια	1,2
4	CY_4	Σοφτάδες_Βασιλικός	3
5	CY_5	Μαρώνι	1,1
6	CY_6	Μαρί_Καλό Χωριό	0,6
7	CY_7	Γερμασόγεια	6,2
8	CY_8	Λεμεσός	1,4
9	CY_9A	Ακρωτήρι-Κολόσσι	1*
10	CY_9B	Ακρωτήρι	3,4
11	CY_10	Παραμάλι_Αυδήμου	1
12	CY_11A	Πάφος	4,4*
13	CY_11B	Κοίτη Έζουσας	3,5
14	CY_12	Λετύμβου_Γιόλου	2,9
15	CY_13	Πέγεια	1,6
16	CY_14	Ανδρολίκου	0,5*
17	CY_15A	Χρυσοχού_Γιαλία	0,7
18	CY_15B	Κοίτη Χρυσοχούς	1,3
19	CY_16	Πύργος	0,2*
20	CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσαορία	50
21	CY_18	Λεύκαρα_Πάχνα	20,9
22	CY_19	Τροόδος	50,8*
Σύνολο			174,3

*Δίνονται οι ποσότητες απολήψεων όπως προκύπτουν από τα πλέον πρόσφατα αρχεία καταγραφών των γεωτρήσεων του TAY (2022). Οι λοιπές τιμές αφορούν σε εκτιμήσεις που έχουν υλοποιηθεί σε προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης.

Η κατανομή των ανωτέρω απολήψεων ανά χρήση νερού δίνεται στο σχήμα που ακολουθεί

Οι λοιπές χρήσεις περιλαμβάνουν: Ειδικές κατηγορίες άρδευσης (γκολφ, κήπου κατοικίας, πρασίνου Κρατικών/Τοπικών Αρχών, πρασίνου Ξενοδοχείων/Επαύλεων, χορτοτάπητα γηπέδων), πλήρωση κολυμβητικών δεξαμενών, χρήσεις για γεωθερμία, χρήση για ιχθυοκαλλιέργειες κλπ. Στις βιομηχανικές χρήσεις περιλαμβάνεται και η χρήση νερού για τις ανάγκες φωτοβολταϊκών πάρκων.

Οι επιπτώσεις των ανωτέρω απολήψεων πρακτικά καταγράφονται μέσω του δικτύου παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης των ΣΥΥ όπου παρακολουθείται η στάθμη των υπογείων υδάτων. Τα αποτελέσματα της ποσοτικής κατάστασης των ΣΥΥ δίνονται αναλυτικά στο κεφάλαιο 7.5 του παρόντος. Συνοπτικά τα κύρια συμπεράσματα αφορούν στα ακόλουθα:

- το ΣΥΥ CY_14, εμφανίζει χειροτέρευση της ποσοτικής κατάστασής του με αρνητικό υδατικό ισοζύγιο υπογείων υδάτων,
- τα ΣΥΥ CY_5, CY_7, CY-12, CY_15A και CY_15B εμφανίζουν βελτιωμένη εικόνα της ποσοτικής κατάστασης με θετικό υδατικό ισοζύγιο,
- τα υπόλοιπα ΣΥΥ δεν εμφανίζουν σημαντικές διαφοροποιήσεις.

5.4 Ειδικές Τουριστικές Δραστηριότητες

Αναφέρονται ειδικά τα γήπεδα golf τα οποία εξετάστηκαν στο πλαίσιο επισκόπησης των πιέσεων στα ύδατα. Τα γήπεδα golf προξενούν πιέσεις στα ΥΣ με τρεις τρόπους:

A. Ποσοτική επιβάρυνση λόγω των μεγάλων αναγκών των γηπέδων σε νερό

Για το σύνολο των 2.200 στρεμμάτων περίπου που καλύπτονται από τα 4 γήπεδα γκολφ που λειτουργούν σήμερα στην Κύπρο καταναλώνεται ετησίως, σε συνθήκες ορθολογικής διαχείρισης του νερού και χρήσης όλων των σύγχρονων μέσων για την εξοικονόμηση νερού που επιβάλλονται διεθνώς, περίπου 2 εκατ. m³ νερού.

B. Ποιοτική επιβάρυνση λόγω των υψηλών απαιτήσεων σε λιπάσματα και φυτοφάρμακα για τη διατήρηση του χλοοτάπητα

Οι ποσότητες λιπασμάτων που εφαρμόζονται στα γήπεδα γκολφ προσδιορίζονται μετά από εργαστηριακές δοκιμές τους εδάφους. Στη ΜΕΕΠ από τη δημιουργία γηπέδου γκολφ «ΛΙΜΝΗ» στην Πάφο οι ποσότητες που αναφέρονται για το άζωτο, το φώσφορο και το κάλλιο ανέρχονται σε 5, 2 και 7 kg/στρέμμα/εβδομάδα για τη διατήρηση του γρασιδιού και 1, 0,25 και 1 kg/στρέμμα/εβδομάδα για τις 8 πρώτες εβδομάδες.

Όσον αφορά στην έκπλυση των θρεπτικών στα ΥΣ, μερικοί ερευνητές έχουν αναφέρει μικρή ή καθόλου έκπλυση, ενώ άλλοι έχουν μετρήσει 80% ή περισσότερο της εφαρμοζόμενης ποσότητας αζώτου.

Σε γενικές γραμμές οι συγκεντρώσεις νιτρικών που αναφέρονται στον υδροφορέα σε περιοχές γηπέδων γκολφ κυμαίνονται μεταξύ 0,1 mg/L και 30 mg/L.

Όσον αφορά στην επιβάρυνση των ΥΣ που μπορεί να οφείλεται σε επιφανειακή απορροή, σε δοκιμές που πραγματοποιήθηκαν σε δυσμενείς συνθήκες, δηλαδή επικλινές οικόπεδο (9-11% κλίση), με ρυθμό εφαρμογής του αζώτου 4 kg N / 100 m² /έτος και άρδευση 150 mm / hr, υπήρξε μικρή ή και καθόλου μεταφορά του αζώτου μέσω επιφανειακής απορροής (Douglas et al 1995).

Γ. Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις, εξαιτίας των παρακάτω:

- Απώλεια της παρόχθιας βλάστησης,
- Απώλεια υγροτόπων,
- Τροποποίηση καθεστώτος ροής,
- Αύξηση θρεπτικών συστατικών, αλάτων, παρασιτοκτόνων κλπ σε επιφανειακά ΥΣ,
- Εισαγωγή, μετακίνηση και όχληση των ειδών πανίδας,
- Μετατοπίσεις και εκτροπές κοίτης.

Τα γήπεδα γκολφ στην Κύπρο συνδέονται με τα ακόλουθα ΥΣ και ΣΥΥ:

Γήπεδο	ΥΣ	ΣΥΥ
Elea Golf Club	CY1-4-M	-
Minthis Hills Golf Course	CY1-4-M	CY_18
Aphrodite Hills Golf Course	-	CY_18
Secret Valley Golf Course	CY1-1-D	CY_11A

Αν και ο Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Γηπέδων Γκολφ (EUROPEAN GOLF ASSOCIATION EGA) θεωρεί ότι η παρουσία των γηπέδων γκολφ είναι συμβατή με τους στόχους της Οδηγίας και δεν τα αναγνωρίζει ως σημαντική πίεση στα ΥΣ, υπό την προϋπόθεση της ορθολογικής τους λειτουργίας, εν τούτοις η

αξιολόγησή τους θα πρέπει, πέραν των συνθηκών λειτουργίας να εξετάζει και να αναφέρεται στη χωρική τους συγκέντρωση (πόσα γήπεδα σε πόση έκταση). Οι σχετικές πιέσεις και εκτιμήσεις στην Κύπρο θα πρέπει να λάβουν υπόψιν και τα σενάρια της κλιματικής αλλαγής.

5.5 Ρύθμιση Ροής και Μορφολογικές Αλλοιώσεις

Ορισμένα Υδατικά Συστήματα έχουν διαμορφωθεί ως ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ προκειμένου να εξυπηρετούν διάφορες ανάγκες και δραστηριότητες βιώσιμης ανάπτυξης, όπως είναι η προστασία από τις πλημμύρες, η ταμίευση νερού για άρδευση και υδροδότηση, η ναυσιπλοΐα κλπ. Συνοπτικά στοιχεία παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 5-21: ΙΤΥΣ και κύριες χρήσεις

ΑΑ	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
Ποτάμια ΙΤΥΣ				
1	CY1-1-D	Χαποτάμι	4,82	ΥΣ κατάντη φρ. Χα ποτάμι Τοπική Άρδευση
2	CY1-2-D1	Διαρίζος	28,40	ΥΣ κατάντη φράγματος Αρμίνου Υδρευση. Εκτροπή προς φράγμα Κούρη και σύνδεση με Έργο Νοτίου Αγωγού.
3	CY1-2-D2	Διαρίζος	3,22	Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου. Υδροδότηση ορεινών κοινοτήτων Διάριζου.
4	CY1-4-DE	Έζουσα	12,32	ΥΣ κατάντη φράγματος Κανναβιού.
5	CY1-4-F	Έζουσα	5,19	Άρδευση / Υδρευση
6	CY1-4-G	Έζουσα	5,92	Εκτροπή προς φράγμα Ασπρόκρεμμου. Υδρευση ημιορεινών κοινοτήτων Πάφου.
7	CY1-4-H	Έζουσα	8,23	
8	CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	2,70	ΥΣ κατάντη φράγματος Μαυροκόλυμπος. Άρδευση. Αρδευτικό έργο Πάφου
9	CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	2,72	ΥΣ κατάντη φράγματος Ευρέτου.
10	CY2-2-G	Χρυσοχού	2,80	Άρδευση
11	CY2-2-H	Χρυσοχού	6,77	Αρδευτικό έργο Χρυσοχούς
12	CY2-3-D	Μακούντα	3,99	ΥΣ κατάντη φράγματος Αργάκας Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχούς
13	CY2-3-F2	Γιαλιά	3,991	Εκτροπή προς φράγμα Ευρέτου
14	CY2-3-G	Γιαλιά	1,108425	Άρδευση
15	CY2-4-B	Ξερός	2,86	ΥΣ κατάντη φράγματος Αγίας Μαρίνας. Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχούς
16	CY2-4-E	Λειβάδι	4,01	ΥΣ κατάντη φράγματος Πωμού). Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχούς
17	CY3-5-C	Λαγουδερά	3,36	ΥΣ κατάντη φράγματος Ξυλιάτου.
18	CY3-5-D	Ελιά	22,25	Άρδευση Σχέδιο Ενιαίας Αγροτικής Ανάπτυξης Πιτσιλιάς.

AA	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
19	CY3-7-J	Ακάκι	4,50	ΥΣ κατάντη φράγματος/ρουφράκτη (Ακάκι-Μαλούντα) Άρδευση /Υδρευση
20	CY6-1-C	Πεδιαίος	0,97	ΥΣ κατάντη φράγματος Ταμασσού Υδρευση/ Εμπλουτισμός
21	CY8-4-C		24,16	ΥΣ κατάντη φράγματος Λυμπιών Τοπική Άρδευση
22	CY8-7-C	Συριάτης	6,65	ΥΣ κατάντη φράγματος Λευκάρων Άρδευση /Υδρευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
23	CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	16,72	ΥΣ κατάντη φράγματος Διπόταμου Άρδευση /Υδρευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου και συμβολή στην άρδευση στο Σχέδιο Βασιλικού-Πεντάσχοινο
24	CY8-8-C	Αγίου Μηνά	8,06	ΥΣ κατάντη Εκτροπής Μαρωνίου. Υδρευση/ Άρδευση Εκτροπή προς φράγμα Διποτάμου. Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
25	CY8-9-ABC1	Βασιλικός	17,09	Άρδευση. Σημειακές απολήψεις
26	CY8-9-EF	Βασιλικός	13,40	ΥΣ κατάντη φράγματος Καλαβασού Υδρευση / Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου και Άρδευση στο Σχέδιο Βασιλικού-Πεντάσχοινο
27	CY9-2-H	Γερμασόγεια	6,33	ΥΣ κατάντη φράγματος Γερμασόγειας Άρδευση/Υδρευση έμμεσα μέσω εμπλουτισμού ΣΥΥ Υδρευση Λεμεσού. Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας Πολεμιδίων. Έργο Νοτίου αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
28	CY9-4-E	Γαρύλλης	3,75	ΥΣ κατάντη φράγματος Πολεμίδια Άρδευση Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας-Πολεμιδίων. Συμβάλλει στην κάλυψη των αναγκών του Έργου του Νοτίου Αγωγού. Χωρίς να είναι συνδεδεμένο με αυτό
29	CY9-4-F	Γαρύλλης	4,36	ΥΣ κατάντη φράγματος Πολεμίδια Άρδευση Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας-Πολεμιδίων. Συμβάλλει στην κάλυψη των αναγκών του Έργου του Νοτίου Αγωγού. Χωρίς να είναι συνδεδεμένο με αυτό

ΑΑ	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
				Σημαντική πίεση από τεχνητές επιφάνειες.
30	CY9-6-BCD	Αμπέλικος-Αγρός	19,23	Άρδευση. Σημειακές απολήψεις
31	CY9-6-T	Κούρης	11,42	ΥΣ κατάντη φράγματος Κουρή Υδρευση /Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
				Ποτάμια ΙΤΥΣ (Ταμειυτήρες)
32	CY1-2-C	Αρμίνου	0,36	Άρδευση /Υδρευση Εκτροπή προς φράγμα Κούρη και σύνδεση με Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου*. Υδροδότηση ορεινών κοινοτήτων Διάριζου.
33	CY1-3-D	Ασπρόκρεμμος	2,26	Υδρευση/Άρδευση Υδρευτικό και αρδευτικό έργο Πάφου
34	CY1-4-C	Κανναβιού	0,93	Άρδευση /Υδρευση Εκτροπή προς φράγμα Ασπρόκρεμμου. Υδρευση ημιορεινών κοινοτήτων Πάφου.
35	CY1-6-B	Μαυροκόλυμπος	0,18	Υδρευση / Άρδευση Υδρευτικό και αρδευτικό έργο Πάφου
36	CY2-2-E	Ευρέτου	1,14	Άρδευση Αρδευτικό έργο Χρυσοχούς
37	CY3-5-B	Ξυλιάτος	0,05	Άρδευση Σχέδιο Ενιαίας Αγροτικής Ανάπτυξης Πιτσιλιάς.
38	CY3-7-I	Ακάκι-Μαλούντα	0,18	Άρδευση /Υδρευση Τοπική Άρδευση
39	CY6-1-B	Ταμασός	0,36	Εμπλουτισμός
40	CY8-7-B	Λεύκαρα	0,45	Άρδευση /Υδρευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
41	CY8-7-E	Διπόταμος	0,92	Υδρευση/Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου και συμβολή στην άρδευση στο Σχέδιο Βασιλικού-Πεντάσχοιου
42	CY8-9-D	Καλαβασός	0,87	Υδρευση/Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου και Άρδευση στο Σχέδιο Βασιλικού-Πεντάσχοιου
43	CY9-2-G	Γερμασόγεια	0,68	Άρδευση/Υδρευση έμμεσα μέσω εμπλουτισμού ΣΥΥ Υδρευση Λεμεσού. Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας Πολεμιδίων. Έργο Νοτίου αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου

AA	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Μήκος ΥΣ (km)/ Επιφάνεια ΥΣ (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήσεις που εξυπηρετούνται
44	CY9-4-D	Πολεμίδα	0,17	Άρδευση Αρδευτικό έργο Γερμασόγειας-Πολεμιδίων. Συμβάλλει στην κάλυψη των αναγκών του Έργου του Νοτίου Αγωγού. Χωρίς να είναι συνδεδεμένο με αυτό
45	CY9-6-J	Πάνω Πλάτρες	0,03	
46	CY9-6-S	Κούρης	3,33	Υδρευση /Άρδευση Έργο Νοτίου Αγωγού. Υδρεύει το 76% του πληθυσμού της Κύπρου
Λιμναία ΙΤΥΣ				
47	CY_L7-2-6-70	Παραλίμνι	2,9	Αστικοποίηση
48	CY_L8-1-2-94	Ορόκλινη	0,06	Αστικοποίηση και δίκτυα μεταφορών

Πίνακας 5-22: ΤΥΣ και κύριες χρήσεις

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Όνομα	Έκταση (km ²)	Κύριοι λόγοι/Χρήση που εξυπηρετείται
Λιμναίο	CY_d7-1-2-70	Άχνα	0,66	Άρδευση

5.6 Τεχνητός Εμπλουτισμός Υπογείων Υδάτων

Ο τεχνητός εμπλουτισμός είναι μία αποτελεσματική μέθοδος που συμβάλλει στην προστασία, διατήρηση και αύξηση των διαθέσιμων υδατικών πόρων. Η εφαρμογή του αποσκοπεί στην αύξηση της υπόγειας αποθήκευσης υδάτων κατά τη χειμερινή περίοδο με αναμενόμενο αποτέλεσμα την αύξηση της τροφοδοσίας των υδροφορέων και την ενίσχυση του υπόγειου υδατικού δυναμικού. Στα πλαίσια αυτά επιτυγχάνεται η δημιουργία συνθηκών συνδυασμένης χρήσης και ορθολογικής διαχείρισης των διαθέσιμων επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

Η αναμενόμενη συμβολή ενός προγράμματος συστηματικής εφαρμογής τεχνητών εμπλουτισμών είναι η ποσοτική αύξηση των διαθέσιμων υπόγειων υδατικών πόρων, η βελτίωση της ποιότητας των υπόγειων υδάτων με αποθήκευση καλής ποιότητας νερού κατά τη χειμερινή περίοδο των χαμηλών καταναλώσεων για χρήση κατά τη θερινή περίοδο αιχμής και ο περιορισμός και σταδιακή απώθηση του μετώπου θαλάσσιας διείσδυσης σε παράκτιους υδροφόρους ορίζοντες.

Βασική παράμετρο στην επιτυχία της εφαρμογής του εμπλουτισμού, αποτελεί η ποιότητα του χρησιμοποιούμενου νερού η οποία πρέπει να είναι τουλάχιστον συμβατή και επιθυμητά καλύτερη από την ποιότητα του νερού του εμπλουτιζόμενου υπόγειου υδατικού συστήματος. Φυσικά, ο τεχνητός εμπλουτισμός δεν πρέπει να συγχέεται με πρακτικές όπως η υπεδάφια απόρριψη υποβαθμισμένων υδάτων που δύναται να προκαλέσουν ποιοτική υποβάθμιση του υπόγειου υδατικού δυναμικού.

Η επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου εφαρμογής τεχνητού εμπλουτισμού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, κυριότεροι εκ των οποίων είναι οι υδρογεωλογικές συνθήκες και ειδικότερα οι υδραυλικές παράμετροι των υδροφόρων οριζόντων, τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των διαθέσιμων για εμπλουτισμό νερών και οι συνθήκες μεταφοράς και διαθεσιμότητας νερού.

Ο τεχνητός εμπλουτισμός αποτελεί ευρέως αποδεκτή μέθοδο εφαρμοζόμενη με μεγάλη επιτυχία για πολλές δεκαετίες στο εξωτερικό. Στην Κύπρο ο τεχνητός εμπλουτισμός των υπόγειων υδάτων έχει αναπτυχθεί σταδιακά, σε συγκεκριμένες περιοχές με ευνοϊκές προϋποθέσεις, αρχικά σε ερευνητικό επίπεδο και στη συνέχεια σε επίπεδο εφαρμογής.

Η αναμενόμενη συμβολή ενός προγράμματος συστηματικής εφαρμογής τεχνητών εμπλουτισμών είναι η ποσοτική αύξηση των διαθέσιμων υπόγειων υδατικών πόρων, η βελτίωση της ποιότητας των υπόγειων υδάτων με αποθήκευση καλής ποιότητας νερού κατά τη χειμερινή περίοδο των χαμηλών καταναλώσεων για χρήση κατά τη θερινή περίοδο αιχμής και ο περιορισμός και σταδιακή απώθηση του μετώπου θαλάσσιας διείσδυσης σε παράκτιους υδροφόρους ορίζοντες.

Βασική παράμετρο στην επιτυχία της εφαρμογής του εμπλουτισμού, αποτελεί η ποιότητα του χρησιμοποιούμενου νερού η οποία πρέπει να είναι τουλάχιστον συμβατή και επιθυμητά καλύτερη από την ποιότητα του νερού του εμπλουτιζόμενου υπόγειου υδατικού συστήματος. Φυσικά, ο τεχνητός εμπλουτισμός δεν πρέπει να συγχέεται με πρακτικές όπως η υπεδάφια απόρριψη υποβαθμισμένων υδάτων που δύναται να προκαλέσουν ποιοτική υποβάθμιση του υπόγειου υδατικού δυναμικού.

Η επιλογή της καταλληλότερης μεθόδου εφαρμογής τεχνητού εμπλουτισμού εξαρτάται από πολλούς παράγοντες, κυριότεροι εκ των οποίων είναι οι υδρογεωλογικές συνθήκες και ειδικότερα οι υδραυλικές παράμετροι των υδροφόρων οριζόντων, τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των διαθέσιμων για εμπλουτισμό νερών και οι συνθήκες μεταφοράς και διαθεσιμότητας νερού.

Τα υπόγεια και επιφανειακά υδατικά σώματα της Κύπρου εξαρτώνται αποκλειστικά από τη βροχόπτωση εντός της επικράτειας της. Ωστόσο, η μείωση της βροχόπτωσης και των επιφανειακών απορροών των τελευταίων δεκαετιών οδήγησε στην μείωση του φυσικού εμπλουτισμού των υπόγειων υδατικών σωμάτων και στη μείωση των εισροών στα φράγματα. Παράλληλα, έχει αυξηθεί η ζήτηση του νερού, σαν αποτέλεσμα της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, της αύξησης του τουρισμού και των μόνιμων κατοίκων.

Ο τεχνητός εμπλουτισμός αποτελεί ευρέως αποδεκτή μέθοδο εφαρμοζόμενη με μεγάλη επιτυχία για πολλές δεκαετίες στο εξωτερικό. Στην Κύπρο ο τεχνητός εμπλουτισμός των υπόγειων υδάτων έχει αναπτυχθεί σταδιακά, σε συγκεκριμένες περιοχές με ευνοϊκές προϋποθέσεις, αρχικά σε ερευνητικό επίπεδο και στη συνέχεια σε επίπεδο εφαρμογής.

Για το σκοπό αυτό, το ανακυκλωμένο νερό χρησιμοποιείται στην Κύπρο για τον τεχνητό εμπλουτισμό υπόγειων υδροφορέων (Ακρωτήρι & Έζουσα) οι οποίοι έχουν υποστεί διείσδυση θαλάσσιου ύδατος (υφαλμύριση), την άρδευση γεωργικών και κτηνοτροφικών καλλιεργειών, χώρων πρασίνου, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και με την εφαρμογή συγκεκριμένων πρακτικών και την αποφυγή άλλων, σύμφωνα με τον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής.

Συγκεκριμένα, το ανακυκλωμένο νερό που παράγεται από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Πάφου εμπλουτίζει μέσω τεχνητών δεξαμενών, τον υδροφορέα της Έζουσας, με σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη. Από εκεί αντλείται πλέον με τις ιδιότητες φρέσκου νερού και διανέμεται για χρήση μέσω του Κυβερνητικού δικτύου για αρδευτικούς σκοπούς μόνο. Από την ΕΕΛ Πάφου το 2018 διατέθηκαν 4.524.766 m³ επεξεργασμένων λυμάτων για τον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα.

Το έργο εμπλουτισμού του υδροφορέα Ακρωτηρίου γίνεται κατά τους χειμερινούς μήνες με τις επιπλέον ποσότητες επεξεργασμένων λυμάτων από τον υφιστάμενο σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων του Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού Αμαθούντας (ΣΑΛΑ) στη Μονής και στο μέλλον από τους προγραμματιζόμενους σταθμούς του ΣΑΛΑ στην Α' Βιομηχανική περιοχή Λεμεσού (Υψωνα) και στην Επισκοπή, με σκοπό να διατεθούν για άρδευση το καλοκαίρι. Η συνολική ποσότητα εμπλουτισμού αναμένεται περίπου στα 15.000.000 m³ ετησίως με χρονικό ορίζοντα το έτος 2050, ενώ η αναμενόμενη συνολική παραγωγή από τους 3 σταθμούς του ΣΑΛΑ αναμένεται να είναι 21.800.000 m³ ετησίως. Για τον εμπλουτισμό χρησιμοποιούνται δεξαμενές εμπλουτισμού εντός της κοίτης του ποταμού Κούρη (ανάντη και κατάντη). Σημειώνεται ότι η κατάσταση του Υδροφορέα Ακρωτηρίου λόγω διείσδυσης θαλάσσιου νερού έχει χαρακτηριστεί κακή και υπάρχει ανάγκη για επαναφορά του. Το 2018 διατέθηκαν από την ΕΕΛ Λεμεσού 1.457.700 m³ επεξεργασμένων λυμάτων για τον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφορέα.

5.7 Φυσικής Προέλευσης Ποιοτική Επιβάρυνση των Υπογείων Υδάτων

Σε ορισμένα Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ) παρατηρούνται αυξημένες τιμές σε συγκεκριμένες ποιοτικές τους παραμέτρους λόγω φυσικών επιδράσεων που προέρχονται από το γεωλογικό υπόβαθρο και ειδικότερα από τη λιθολογική σύσταση γεωλογικών σχηματισμών. Τα ΣΥΥ αυτά στα οποία έχουν καθοριστεί κατά περίπτωση Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές (ΑΑΤ) με αυξημένες τιμές για συγκεκριμένες ουσίες είναι τα ακόλουθα:

- το ΣΥΥ CY-5 Γύψοι Μαρωνίου, με υψηλές συγκεντρώσεις θειικών ιόντων και υψηλές τιμές ηλεκτρικής αγωγιμότητας λόγω φυσικών επιδράσεων από τη σύσταση του γεωλογικού σχηματισμού των γύψων.
- Το ΣΥΥ CY-11B Κοίτη Έζουσας, με υψηλές συγκεντρώσεις θειικών ιόντων λόγω μεταπτώσεων σε αυτό υπόγειου νερού με ψηλές συγκεντρώσεις θειικών ιόντων από γειτονικό γυψούχο υδροφορέα και το νερό του δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς.
- το ΣΥΥ CY-12 Λετύμβου-Γιόλου με υψηλές συγκεντρώσεις θειικών ιόντων και υψηλές τιμές ηλεκτρικής αγωγιμότητας λόγω φυσικών επιδράσεων από τη σύσταση του γεωλογικού σχηματισμού των γύψων.
- Το ΣΥΥ CY-15B Κοίτη Χρυσοχού, με υψηλές συγκεντρώσεις θειικών ιόντων λόγω μεταπτώσεων σε αυτό υπόγειου νερού με ψηλές συγκεντρώσεις θειικών ιόντων από γειτονικό γυψούχο υδροφορέα και το νερό του δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς.

Σημειώνεται ότι στο ΣΥΥ CY-19 Τρόδος συνεχίζουν να είναι υπό διερεύνηση οι παρατηρούμενες, σε ορισμένες περιοχές, αυξημένες συγκεντρώσεις θειικών ανιόντων η προέλευση των οποίων πιθανά να οφείλεται στις φυσικές επιδράσεις από το γεωλογικό υπόβαθρο και ειδικότερα τη σύσταση των γεωλογικών σχηματισμών καθώς και από τεκτονικά στοιχεία.

Σημειώνεται επίσης ότι στο ΣΥΥ CY-18 Λεύκαρα-Πάχνα και συγκεκριμένα στο υδροσημείο 1983/079 Καλό Χωριό Λάρνακας, η χημική κατάσταση παρουσιάζεται κακή με το αρσενικό να υπερβαίνει την ΑΑΤ του. Το Τμήμα Περιβάλλοντος μετά από διερεύνηση του θέματος της υπέρβασης του αρσενικού, δεν μπόρεσε να την συνδέσει με κάποια επιφανειακή πηγή ρύπανσης. Το ΤΠ θα συνεχίσει τη διερεύνηση για επιφανειακή πηγή ρύπανσης ή/και για το ενδεχόμενο φυσικής γεωλογικής προέλευσης του αρσενικού ή ιστορικής ρύπανσης.

5.8 Επιπτώσεις

5.8.1 Συγκεντρωτική παρουσίαση φορτίων

5.8.1.1 Ποτάμια ΥΣ

Οι εισροές φορτίων στα ποτάμια ΥΣ παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα. Πίνακας 5-23: Εισροές φορτίων σε ποτάμια ΥΣ.

Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα		Κτηνοτροφία		ΧΑΔΑ			ΕΕΛ		
		TN	TP	TN	TP	BOD	TN	TP	BOD	TN	TP
kg/έτος											
CY1-1-AB	Χαποτάμι	4.749	62	3.096	28	0	0	0	0	0	0
CY1-1-C	Χαποτάμι	716	13	2.470	22	0	0	0	0	0	0
CY1-1-D	Χαποτάμι	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-1-E	Μαλέτης	1.367	16	238	2	7	26	0	0	0	0
CY1-2-A	Διαρίζος	1.343	26	5	0	216	864	6	0	0	0
CY1-2-B	Διαρίζος	46	1	1	0	0	0	0	0	0	0
CY1-2-D1	Διαρίζος	6.057	124	11.929	113	0	0	0	0	0	0
CY1-2-D2	Διαρίζος	524	9	787	7	0	0	0	0	0	0
CY1-2-E	Θολός	294	3	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-2-F1	Γεροβάσινος	602	7	94	1	0	0	0	0	0	0
CY1-2-F2	Γεροβάσινος	138	1	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-3-A1	Ρουδιάς	222	3	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-3-A2	Στενους	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-3-A3	Ρουδιάς	813	10	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	974	16	1.758	18	0	0	0	0	0	0
CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	3.634	83	2.596	24	0	0	0	0	0	0
CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	663	25	351	5	0	0	0	0	0	0
CY1-3-F	Λαζαρήδες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-3-G	Λευκαρκών	1.319	17	280	3	0	0	0	0	0	0
CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-4-B	Αγυιά	88	1	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-4-DE	Έζουσα	5.117	108	3.669	42	0	0	0	0	0	0
CY1-4-F	Έζουσα	1.876	41	275	3	0	0	0	0	0	0
CY1-4-G	Έζουσα	1.114	24	1.016	11	0	0	0	0	0	0
CY1-4-H	Έζουσα	1.193	35	1.199	11	0	0	0	0	0	0
CY1-4-I	Παλιόμυλου	1.784	27	243	2	0	0	0	0	0	0
CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	1.261	30	320	3	0	0	0	0	0	0
CY1-4-K	Βαρκάς	3.014	67	3.142	33	0	0	0	0	0	0
CY1-4-L1	Ποταμός Μιλάρκου	1.696	38	1.123	15	0	0	0	0	0	0
CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-4-L3	Μυλάρι	61	1	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-4-M	Κοσιάτης	1.061	23	571	5	0	0	0	0	0	0
CY1-5-D1	Κοχχινάς	603	18	105	2	0	0	0	0	0	0
CY1-5-D2	Κοχχινάς	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	448	13	0	0	0	0	0	0	0	0
CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	394	19	176	4	0	0	0	0	0	0
CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	5.687	111	376	3	0	0	0	0	0	0
CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	49	1	99	1	0	0	0	0	0	0
CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	186	2	7	0	0	0	0	0	0	0
CY1-6-D	Ξερός	1.407	24	2.196	20	0	0	0	0	0	0
CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγας)	1.257	25	1.318	13	0	0	0	0	0	0
CY1-8-A2	Αυγας	12	0	1.678	15	0	0	0	0	0	0
CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	847	17	401	4	0	0	0	0	0	0
CY1-8-B	Πεύκος	1.242	27	1.575	14	0	0	0	0	0	0
CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	1.793	42	2.488	36	0	0	0	0	0	0
CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	12	0	942	13	0	0	0	0	0	0
CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	7.598	182	2.029	21	0	0	0	0	0	0
CY2-2-B	Γαρύλλης	1.459	37	731	7	0	0	0	0	0	0

Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα		Κτηνοτροφία		ΧΑΔΑ			ΕΕΛ		
		TN	TP	TN	TP	BOD	TN	TP	BOD	TN	TP
kg/έτος											
CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	287	7	403	4	0	0	0	0	0	0
CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	5.080	112	3.499	32	0	0	0	0	0	0
CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	883	18	532	5	0	0	0	0	0	0
CY2-2-G	Χρυσοχού	714	19	254	4	0	0	0	0	0	0
CY2-2-H	Χρυσοχού	2.546	78	2.133	25	0	0	0	0	0	0
CY2-2-I	Κλαβάρης	1.020	17	3	0	0	0	0	0	0	0
CY2-2-J	Κλαβάρης	269	6	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	743	15	278	3	0	0	0	0	0	0
CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	161	4	1.280	15	0	0	0	0	0	0
CY2-3-A	Μιρμικόφου	2.704	61	725	7	0	0	0	0	0	0
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	436	10	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-3-C2	Μακούντα	46	1	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-3-D	Μακούντα	681	20	6	0	0	0	0	0	0	0
CY2-3-E	Ξεροπόταμος	32	1	4	0	0	0	0	0	0	0
CY2-3-F1	Γιαλιά	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-3-F2	Γιαλιά	14	1	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-3-G	Γιαλιά	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-4-A	Ξερός	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-4-B	Ξερός	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-4-D	Λειβάδι	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-4-E	Λειβάδι	109	2	104	1	0	0	0	0	0	0
CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	92	2	890	8	0	0	0	0	0	0
CY2-6-A	Κατούρης	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-6-B	Κατούρης	291	8	308	3	0	0	0	0	0	0
CY2-7-A	Πύργος	96	3	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-8-A	Λιμνίτης	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-9-A	Κάμπος	553	11	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-9-B	Κάμπος	141	3	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-9-C	Κάμπος	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY2-9-D	Κάμπος	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY3-1-A	Ξερός	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY3-1-BC	Ξερός	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY3-2-A	Μαραθάσα	406	8	0	0	0	0	0	0	0	0
CY3-2-B	Μαραθάσα	403	8	1	0	0	0	0	0	0	0
CY3-2-D	Ρκόντας	105	2	0	0	0	0	0	0	0	0
CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY3-3-B	Καργώτης	2.205	47	1.145	10	0	0	0	0	0	0
CY3-3-C	Καργώτης	1.596	34	509	5	0	0	0	0	0	0
CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	128	3	7	0	0	0	0	0	0	0
CY3-3-E	Άλυχος	288	6	0	0	0	0	0	0	0	0
CY3-4-AB	Ατσάς	720	15	663	6	0	0	0	0	0	0
CY3-4-C	Ατσάς	1.655	40	0	0	0	0	0	0	0	0
CY3-5-A	Λαγουδερά	417	6	79	1	0	0	0	0	0	0
CY3-5-C	Λαγουδερά	623	13	19	0	0	0	0	0	0	0
CY3-5-D	Ελιάς	6.144	160	1.270	13	0	0	0	0	0	0
CY3-5-E	Καννάβια	724	15	16	0	0	0	0	0	0	0
CY3-7-A	Περιστερώνα	1.651	29	240	2	21	84	1	2.943	4.709	981

Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα		Κτηνοτροφία		ΧΑΔΑ			ΕΕΛ		
		TN	TP	TN	TP	BOD	TN	TP	BOD	TN	TP
kg/έτος											
CY3-7-B	Περιστερώνα	2.215	61	462	5	0	0	0	0	0	0
CY3-7-C	Περιστερώνα	625	20	473	6	0	0	0	0	0	0
CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	1.586	32	648	6	0	0	0	0	0	0
CY3-7-GH	Φαρμακάς	1.106	19	144	1	4	15	0	0	0	0
CY3-7-J	Ακάκι	1.891	49	1.136	17	0	0	0	0	0	0
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	4.495	161	6.311	101	0	0	0	0	0	0
CY3-7-M	Λυκίδια	5.284	175	2.038	27	73	293	2	0	0	0
CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	647	13	261	2	0	0	0	0	0	0
CY6-1-D	Πεδιαίος	0	0	406	6	0	0	0	0	0	0
CY6-1-E	Πεδιαίος	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY6-5-A	Γιαλιάς	28	1	460	4	0	0	0	0	0	0
CY6-5-B	Γιαλιάς	4.174	96	4.227	48	0	0	0	0	0	0
CY6-5-C	Γιαλιάς	14.446	448	27.653	478	0	0	0	0	0	0
CY6-5-E	Κουτσός	743	15	133	1	0	0	0	0	0	0
CY6-5-F	Κουτσός	2.743	58	1.837	20	0	0	0	0	0	0
CY6-5-G	Βιλλούρκα	2.171	49	264	2	0	0	0	0	0	0
CY6-5-H	Άλυκος	8.386	230	25.595	371	193	770	6	0	0	0
CY6-5-I	Αλμυρός	4.371	148	709	10	8	31	0	0	0	0
CY7-2-A	Βαθύς	1.189	40	220	3	0	0	0	0	0	0
CY8-3-A	Καλό Χωριό	5.495	131	3.728	35	0	0	0	0	0	0
CY8-3-B	Χωρίς όνομα	3.998	101	14.920	212	0	0	0	0	0	0
CY8-4-C	Τρέμινθος	16.580	394	21.068	228	0	0	0	0	0	0
CY8-4-D	Τρέμινθος	0	0	262	4	0	0	0	0	0	0
CY8-5-AB	Πούζης	8.885	196	6.096	67	0	0	0	0	0	0
CY8-7-A	Συριάτης	714	15	263	2	0	0	0	0	0	0
CY8-7-C	Συριάτης	2.606	56	546	5	0	0	0	0	0	0
CY8-7-D	Μύλου	1.262	29	1.148	11	0	0	0	0	0	0
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	4.618	108	6.281	59	0	0	0	0	0	0
CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	2.351	48	31	0	0	0	0	0	0	0
CY8-8-C	Αγίου Μηνά	488	14	296	4	0	0	0	0	0	0
CY8-8-D	Αγίου Μηνά	853	21	25	0	0	0	0	0	0	0
CY8-9-ABC1	Βασιλικός	2.420	49	51	0	0	0	0	0	0	0
CY8-9-C2G	Βασιλικός	3.615	73	302	3	0	0	0	0	0	0
CY8-9-EF	Βασιλικός	3.204	72	3.784	51	0	0	0	0	0	0
CY9-2-A	Καρυδάκι	771	15	155	1	0	0	0	0	0	0
CY9-2-BC	Γερμασόγεια	1.569	24	78	1	0	0	0	0	0	0
CY9-2-D	Γερμασόγεια	562	11	59	1	0	0	0	0	0	0
CY9-2-E	Γερμασόγεια	657	13	18	0	33	132	1	0	0	0
CY9-2-F	Γερμασόγεια	186	4	20	0	0	0	0	0	0	0
CY9-2-H	Γερμασόγεια	313	8	954	9	0	0	0	0	0	0
CY9-2-I	Πισσοκάμινα	333	7	302	3	0	0	0	0	0	0
CY9-2-J	Γυαλλιάδες	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	1.124	22	394	4	0	0	0	0	0	0
CY9-4-B	Γαρύλλης	1.969	37	467	4	691.205	71.779	1.595	0	0	0
CY9-4-C	Γαρύλλης	573	13	945	9	0	0	0	0	0	0
CY9-4-E	Γαρύλλης	79	2	345	3	0	0	0	0	0	0
CY9-4-F	Γαρύλλης	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY9-4-G	Φασούλλα	967	20	396	4	0	0	0	0	0	0

Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα		Κτηνοτροφία		ΧΑΔΑ			ΕΕΛ		
		TN	TP	TN	TP	BOD	TN	TP	BOD	TN	TP
kg/έτος											
CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	456	8	105	1	0	0	0	0	0	0
CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	3.302	60	306	3	0	0	0	726	2.099	548
CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικός	1.987	32	8	0	0	0	0	0	0	0
CY9-6-F	Λιμνάτης	2.646	53	490	4	0	0	0	0	0	0
CY9-6-G	Πελένδρι	478	10	86	1	0	0	0	0	0	0
CY9-6-H	Άγιος Μάμας	604	12	2	0	0	0	0	0	0	0
CY9-6-I	Λούματα	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY9-6-KL	Κούρης	2.089	41	19	0	0	0	0	0	0	0
CY9-6-M	Κούρης	2.827	48	348	3	0	0	0	0	0	0
CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CY9-6-O	Μονιάτης	101	2	40	0	0	0	0	0	0	0
CY9-6-P	Κρυός	4	0	0	0	0	0	0	584	1.161	542
CY9-6-Q	Κρυός	121	2	50	0	0	0	0	0	0	0
CY9-6-R	Κρυός	2.562	37	2.488	23	14	58	0	0	0	0
CY9-6-T	Κούρης	1.307	35	4.179	47	0	0	0	0	0	0
CY9-7-B	Σύμβουλος	518	11	877	8	0	0	0	0	0	0
CY9-7-C	Σύμβουλος	210	4	871	8	0	0	0	0	0	0
CY9-8-A1	Περθικιάς	422	9	1.560	14	0	0	0	0	0	0
CY9-8-A2	Σιαπάνης	1.194	21	3.991	37	42	167	1	0	0	0
CY9-8-B1	Βρωμόνερο	979	17	663	6	0	0	0	0	0	0
CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	983	20	2.182	20	65	262	2	0	0	0
CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	2.460	56	6.511	59	0	0	0	0	0	0
CY9-8-C	Αυδήμου	2.490	52	8.442	91	0	0	0	0	0	0

5.8.1.2 Ταμειυτήρες

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα φορτία που υπολογίστηκαν στο πλαίσιο της Δραστηριότητας 4³⁷ στην άμεση λεκάνη απορροής των ταμειυτήρων. Επισημαίνεται ότι στην άμεση λεκάνη απορροής των ταμειυτήρων δεν απαντούν ΧΑΔΑ, ΧΥΤΑ και οικισμοί χωρίς ΔΑ. Η σημαντικότερη άμεση εισροή θρεπτικών και BOD είναι η διάθεση μέρους των επεξεργασμένων λυμάτων της ΕΕΛ Λεμεσού στον Ταμειυτήρα Πολεμιδίων.

Πίνακας 5-24: Εισροές φορτίων στην άμεση λεκάνη απορροής ταμειυτήρων

Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα		Κτηνοτροφία		BOD	ΕΕΛ	
		TN	TP	TN	TP		TN	TP
Kg/έτος								
CY1-2-C_IR	Αρμίνου	42,93	0,66	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CY1-3-D_IR	Ασπρόκρεμμος	867,97	19,77	860,64	7,82	0,00	0,00	0,00
CY1-4-C_IR	Κανναβιού	315,90	5,08	291,72	2,65	0,00	0,00	0,00
CY1-6-B_IR	Μαυροκόλυμπος	11,76	0,31	289,20	2,66	0,00	0,00	0,00

³⁷ 2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 6 - «Προσδιορισμός των πιέσεων ανά Υδατικό Σύστημα» & Δραστηριότητα 7 - «Προσδιορισμός των σημαντικών πιέσεων και ομάδων με πιέσεις παρόμοιου επιπέδου» (Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα και υπόγεια ύδατα), Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020

Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα		Κτηνοτροφία		BOD	ΕΕΛ	
		TN	TP	TN	TP		TN	TP
CY2-2-E_IR	Ευρέτου	649,55	14,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CY3-5-B_IR	Ξυλιάτος	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CY3-7-I_IR	Ακάκι-Μαλούντα	1.099,12	25,69	246,84	2,24	0,00	0,00	0,00
CY6-1-B_IR	Ταμασσός	109,36	2,58	318,12	2,89	0,00	0,00	0,00
CY8-7-B_IR	Λεύκαρα	50,53	1,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CY8-7-E_IR	Διπόταμος	178,48	4,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CY8-9-D_IR	Καλαβασός	26,51	0,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CY9-2-G_IR	Γερμασόγεια	123,08	2,37	4,62	0,04	0,00	0,00	0,00
CY9-4-D_IR	Πολεμίδα	197,14	4,10	614,46	5,59	4.408,02	6.677,42	1.850,48
CY9-6-J_IR	Πάνω Πλάτρες	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
CY9-6-S_IR	Κούρης	217,25	4,41	1.506,90	14,31	700,80	1.121,28	233,60
ΣΥΝΟΛΟ		3.889,57	85,51	4.132,50	38,21	5.108,82	7.798,70	2.084,08

Τα Πολεμίδα πέραν των φορτίων του ανωτέρω πίνακα δέχονται μέσω των απορροών του Γαρούλλη σημαντικό ρυπαντικό φορτίο. Έτσι, τα **Πολεμίδα** ως μακροχρόνιος αποδέκτης των εκροών του λυματοτόπου και του ΧΑΔΑ Βατίου (1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις) βρίσκονται σε κακή χημική κατάσταση και ελλιπές οικολογικό δυναμικό. Οι επιπτώσεις της λειτουργίας του Βατίου σχετίζονται με:

- ACID - Οξίνιση
- CHEM - Χημική ρύπανση
- MICR - Μικροβιολογική ρύπανση
- NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
- SALI - Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος

5.8.1.3 Λίμνες

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται τα φορτία που υπολογίστηκαν στην άμεση λεκάνη απορροής τους. Από τον πίνακα αυτό προκύπτει σημαντική εισροή θρεπτικών στον ταμιευτήρα Άχνας από τη γεωργία και κυρίως τη κτηνοτροφική δραστηριότητα. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των έργων ΤΑΥ ΥΥ 06/2013, ΥΥ 02/2016Δ και ΥΥ 03/2018 οι μεταβολές της βιομάζας φυτοπλαγκτού στον ταμιευτήρα της Άχνας φαίνεται ότι επηρεάζονται περισσότερο από την απομάκρυνση νερού από τον ταμιευτήρα και το ρυθμό ανανέωσής του και λιγότερο από τις συγκεντρώσεις των θρεπτικών αλάτων στο νερό. Για το λόγο αυτό η γεωργία θεωρήθηκε σημαντική πίεση για την Άχνα τόσο από την άποψη της εισροής θρεπτικών όσο και από την άποψη των απολήψεων.

Πίνακας 5-25: Εισροές φορτίων στην άμεση λεκάνη απορροής λιμνών

Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα		Κτηνοτροφία	
		TN	TP	TN	TP
				Kg/έτος	
CY_d7-1-2-70	Ταμειυτήρας Άχνα	8.444	266	32.220	496
CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	507	17	30	0
CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	199	5	9	0
CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	1.734	40	167	2
CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	44	1	0	0
CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	1.101	31	0	0
CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	2.658	81	2.603	44
CY_L9-5-3-50	Αλμυρή Λίμνη Ακρωτήρι	6.963	301	5.948	64
		21.650	741	40.978	606

5.8.1.4 Συστήματα Υπογείων Υδάτων

Στους ακόλουθους πίνακες παρουσιάζονται οι εισροές φορτίων στα ΣΥΥ από τις κύριες δραστηριότητες που απαοτελούν σημαντικές πιέσεις στην Κύπρο.

Πίνακας 5-26: Εισροές φορτίων στα ΣΥΥ από τη γεωργική δραστηριότητα

α/α	Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα		Κτηνοτροφία	
			TN	TP	TN	TP
					kg/έτος	
1	CY_1	Κοκκινοχώρια	228.938	61.342	275.947	36.097
2	CY_3A	Κοίτης Τρέμυθου	10.110	2.782	32.353	4.138
3	CY_3B	Κίτι_Περιβόλια	31.688	8.188	34.558	4.593
4	CY_4	Σοφτάδες_Βασιλικός	36.666	9.625	16.403	2.143
5	CY_5	Μαρώνι	0	0	5.181	651
6	CY_6	Μαρί_Καλό Χωριό	5.146	1.392	7.591	837
7	CY_7	Γερμασόγεια	349	73	6	1
8	CY_8	Λεμεσός	881	196	200	21
9	CY_9A	Ακρωτήρι-Κολόσσι	2.548	507	0	0
10	CY_9B	Ακρωτήρι	55.506	11.109	9.033	899
11	CY_10	Παραμάλι_Αυδήμου	6.934	1.464	125	14
12	CY_11A	Πάφος	78.934	14.478	13.830	1.355
13	CY_11B	Κοίτη Έζουσας	5.287	1.025	3.248	321
14	CY_12	Λετύμβου_Γιόλου	40.860	8.997	8.692	970
15	CY_13	Πέγεια	4.712	507	3.484	392
16	CY_14	Ανδρολίκου	11.765	3.074	16.526	1.822
17	CY_15A	Χρυσοχού_Γιαλιά	14.866	3.201	2.398	235
18	CY_15B	Κοίτη Χρυσοχούς	6.579	1.464	935	92
19	CY_16	Πύργος	1.040	228	0	0
20	CY_17	Κεντρική & Δυτική Μεσαορία	379.443	107.177	376.696	49.475
21	CY_18	Λεύκαρα_Πάχνα	323.879	91.863	484.835	68.891
22	CY_19	Τροόδος	209.038	60.529	123.459	17.353
	Σύνολο	-	1.455.169	389.224	1.415.500	190.298

Πίνακας 5-27: Εισροές φορτίων στα ΣΥΥ από τη διάθεση/επεξεργασία στερεών απορριμμάτων

α/α	Κωδικός	Όνομα	ΧΑΔΑ			ΧΥΤΑ		
			BOD	TN	TP kg/έτος	BOD	TN	TP
1	CY_1	Κοκκινοχώρια	0	0	0	0	0	0
2	CY_3A	Κοίτης Τρέμυνθου	0	0	0	0	0	0
3	CY_3B	Κίτι_Περιβόλια	0	0	0	0	0	0
4	CY_4	Σοφτάδες_Βασιλικός	0	0	0	0	0	0
5	CY_5	Μαρώνι	0	0	0	0	0	0
6	CY_6	Μαρί_Καλό Χωριό	0	0	0	0	0	0
7	CY_7	Γερμασόγεια	0	0	0	0	0	0
8	CY_8	Λεμεσός	0	0	0	0	0	0
9	CY_9A	Ακρωτήρι-Κολόσσι	0	0	0	0	0	0
10	CY_9B	Ακρωτήρι	0	0	0	0	0	0
11	CY_10	Παραμάλι_Αυδήμου	0	0	0	0	0	0
12	CY_11A	Πάφος	0	0	0	0	0	0
13	CY_11B	Κοίτη Έζουσας	0	0	0	0	0	0
14	CY_12	Λετύμβου_Γιόλου	0	0	0	0	0	0
15	CY_13	Πέγεια	0	0	0	0	0	0
16	CY_14	Ανδρολίκου	0	0	0	0	0	0
17	CY_15A	Χρυσοχού_Γιαλιά	0	0	0	0	0	0
18	CY_15B	Κοίτη Χρυσοχούς	0	0	0	0	0	0
19	CY_16	Πύργος	0	0	0	0	0	0
20	CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσαορία	4.369	17.475	129	0	0	0
21	CY_18	Λεύκαρα_Πάχνα	176.907	34.369	520	1.460	1.095	730
22	CY_19	Τροόδος	673.341	117.847	1.889	0	0	0
	Σύνολο	-	854.617	169.691	2.538	1.460	1.095	730

Πίνακας 5-28: Εισροές φορτίων στα ΣΥΥ από τη διάθεση/επεξεργασία αστικών αποβλήτων

α/α	Κωδικός	Όνομα	Οικισμοί χωρίς ΔΑ			ΕΕΛ		
			BOD	TN	TP Kg/έτος	BOD	TN	TP
1	CY_1	Κοκκινοχώρια	699.799	199.943	41.655	15.955	17.488	3.628
2	CY_3A	Κοίτης Τρέμυνθου	0	0	0	0	0	0
3	CY_3B	Κίτι_Περιβόλια	278.423	79.550	16.573	16.000	51.827	10.105
4	CY_4	Σοφτάδες_Βασιλικός	28.054	8.015	1.670	0	0	0
5	CY_5	Μαρώνι	0	0	0	0	0	0
6	CY_6	Μαρί_Καλό Χωριό	27.487	7.853	1.636	0	0	0
7	CY_7	Γερμασόγεια	0	0	0	0	0	0
8	CY_8	Λεμεσός	315.123	90.035	18.757	0	0	0
9	CY_9A	Ακρωτήρι_Κολόσσι	0	0	0	0	0	0
10	CY_9B	Ακρωτήρι	202.479	57.851	12.052	21.273	32.224	8.930
11	CY_10	Παραμάλι_Αυδήμου	3.373	964	201	0	0	0
12	CY_11A	Πάφος	24.697	7.056	1.470	0	0	0
13	CY_11B	Κοίτη Έζουσας	0	0	0	15.660	36.230	3.612
14	CY_12	Λετύμβου_Γιόλου	25.417	7.262	1.513	0	0	0
15	CY_13	Πέγεια	0	0	0	0	0	0
16	CY_14	Ανδρολίκου	521	149	31	0	0	0

α/α	Κωδικός	Όνομα	Οικισμοί χωρίς ΔΑ			ΕΕΛ		
			BOD	TN	TP	BOD	TN	TP
						Kg/έτος		
17	CY_15A	Χρυσοχού_Γιαλιά	3.863	1.104	230	0	0	0
18	CY_15B	Κοίτη Χρυσοχούς	69.445	19.841	4.134	0	0	0
19	CY_16	Πύργος	15.882	4.538	945	0	0	0
20	CY_17	Κεντρική και Δυτική Μεσαορία	781.431	223.266	46.514	21.546	5.748	7.100
21	CY_18	Λεύκαρα_Πάχνα	1.290.249	368.643	76.801	5.256	8.410	1.752
22	CY_19	Τροόδος	574.568	164.162	34.201	10.791	21.429	5.826
	Σύνολο	-	4.340.812	1.240.232	258.382	106.481	203.356	40.953

5.8.2 Αξιολόγηση των πιέσεων ανά επιφανειακό ΥΣ

Η αξιολόγηση των σημαντικών πιέσεων στηρίχτηκε στα ακόλουθα δεδομένα και παραδοχές:

- Οι πιέσεις θεωρούνται σημαντικές όταν η κατάσταση του ΥΣ είναι κατώτερη της καλής.
- Η γεωργία κρίθηκε σημαντική όταν το ΥΣ ταξινομείται σε Ομάδα πιέσεων Important.
- Οι αντλήσεις - εκτροπές για γεωργία θεωρήθηκαν σημαντικές σε όλες τις περιπτώσεις που οδήγησαν σε αλλαγή του ιστορικού τύπου του ποταμού και υποβάθμιση της κατάστασης.
- Δραστηριότητες που συνδέονται με εκπομπή ουσιών προτεραιότητας λήφθηκαν ως σημαντικές (γεωργία, μεταλλεία, ΧΑΔΑ, Βατί, αστικές απορροές και μεμονωμένες βιομηχανίες) εφόσον απαντούν εντός λεκάνης απορροής ποτάμιου ΥΣ σε χημική κατάσταση κατώτερη της καλής.

Πίνακας 5-29 : Σημαντικές πιέσεις σε ποτάμια ΥΣ

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγγωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY1-1-AB	Χαποτάμι												✓
CY1-1-C	Χαποτάμι											Σημαντική	
CY1-1-D	Χαποτάμι										Σημαντική (φράγμα για άρδ. γκόλφ)		
CY1-1-E	Μαλέτης						Σημαντική						
CY1-2-A	Διαρίζος												✓
CY1-2-B	Διαρίζος												✓
CY1-2-D1	Διαρίζος						Σημαντική			Σημαντική			
CY1-2-D2	Διαρίζος									Σημαντική			
CY1-2-E	Θολός												✓
CY1-2-F1	Γεροβάσινος												✓
CY1-2-F2	Γεροβάσινος												✓
CY1-3-A1	Ρουδιάς												✓
CY1-3-A2	Στενους												✓
CY1-3-A3	Ρουδιάς							Σημαντική (Βρέτσια, Παναγιά)					

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	-	-	-	-	-	-	Σημαντική (Κατάντη Βρέτσια, Παναγιά)	Σημαντική (Αλλαγή ιστορικού τύπου χωρίς υποβάθμιση της κατάστασης)	-	-	-	-
CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-3-F	Λαζαρήδες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-3-G	Λευκαρκών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-4-B	Αγυιά	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-4-DE	Έζουσα	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	Σημαντική	-	-	-
CY1-4-F	Έζουσα	-	-	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική	-	Σημαντική (Κακή χημική)	-
CY1-4-G	Έζουσα	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	Σημαντική	-	Σημαντική (Κακή χημική)	-
CY1-4-H	Έζουσα	-	-	-	-	Σημαντική (ΒΠ Πάφου - Αγία Βαρβάρα)	Σημαντική	-	Σημαντική	Σημαντική	-	-	-
CY1-4-I	Παλιόμυλου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY1-4-K	Βαρκάς	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-4-L1	Ποταμός Μιλάρκου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-4-L3	Μυλάρι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-4-M	Κοσιάτης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-5-D1	Κοχχινάς	-	-	-	-	Σημαντική (Πάφος)	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY1-5-D2	Κοχχινάς	-	-	-	-	Σημαντική (Πάφος)	-	-	-	-	-	-	-
CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	-	-	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY1-6-D	Ξερός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγός)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-8-A2	Αυγός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY1-8-B	Πεύκος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Σημαντική	-
CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY2-2-B	Γαρύλλης	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY2-2-G	Χρυσοχού	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY2-2-H	Χρυσοχού	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY2-2-I	Κλαβάρης	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY2-2-J	Κλαβάρης	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY2-3-A	Μιρμικόφου	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Ευλογημένη, Κονούσα)	-	-	-	-	-
CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-3-C2	Μακούντα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-3-D	Μακούντα	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Κινούσα)	Σημαντική	-	-	-	-
CY2-3-E	Ξεροπόταμος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-3-F1	Γιαλιά	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY2-3-F2	Γιαλιά	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY2-3-G	Γιαλιά	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη - Γεωργία	2.8 - Διάχυτη - Εξορύξεις	3.1 - Άντληση ή εκτροπή ροής - Γεωργία	3.2 - Άντληση ή εκτροπή ροής - Δημόσια ύδρευση	3.7 - Άντληση ή εκτροπή ροής - Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY2-4-A	Ξερός	-	-	-	-	-		-		-	-	-	✓
CY2-4-B	Ξερός	-	-	-	-	-		-	Αλλαγή ιστορικού τύπου χωρίς υποβάθμιση της κατάστασης	-	-	-	✓
CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-4-D	Λειβάδι	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-4-E	Λειβάδι	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-6-A	Κατούρης	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-6-B	Κατούρης	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-7-A	Πύργος	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-8-A	Λιμνίτης	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-9-A	Κάμπος	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY2-9-B	Κάμπος	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-9-C	Κάμπος	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY2-9-D	Κάμπος	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY3-1-A	Ξερός	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY3-1-BC	Ξερός	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY3-2-A	Μαραθάσα	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓
CY3-2-B	Μαραθάσα	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	✓

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY3-2-D	Ρκόντας	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY3-3-B	Καργώτης	-	-	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	Σημαντική (Κακή χημική)	-
CY3-3-C	Καργώτης	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Σκουριώτισσα)	Σημαντική	-	-	-	-
CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Σημαντική (Κακή χημική)	-
CY3-3-E	Άλυχνος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY3-4-AB	Ατσάς	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY3-4-C	Ατσάς	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Σκουριώτισσα)	-	-	-	-	-
CY3-5-A	Λαγουδερά	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY3-5-C	Λαγουδερά	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY3-5-D	Ελιάς	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Αλεστός, Μεμί, Αγία Μαρίνα)	Σημαντική	-	-	-	-
CY3-5-E	Καννάβια	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY3-7-A	Περιστερώνα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY3-7-B	Περιστερώνα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY3-7-C	Περιστερώνα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY3-7-GH	Φαρμακός	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY3-7-J	Ακάκι	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	Σημαντική	-	-	-
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Αγροκτητιά, Κοκκινόγια, Μιτσερό, Κοκκινοπεζούλα)	Σημαντική	-	-	-	-
CY3-7-M	Λυκίδια	-	-	-	-	-	-	Σημαντική (Αγροκτητιά, Κοκκινόγια, Μιτσερό, Κοκκινοπεζούλα)	-	-	-	-	-
CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY6-1-C	Πεδιαίος	-	-	-	-	-	-	-	Αλλαγή ιστορικού τύπου χωρίς υποβάθμιση της κατάστασης	-	-	-	✓
CY6-1-D	Πεδιαίος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY6-1-E	Πεδιαίος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY6-5-A	Γιαλιάς	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY6-5-B	Γιαλιάς	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY6-5-C	Γιαλιάς	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY6-5-E	Κουτσός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY6-5-F	Κουτσός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY6-5-G	Βιλλούρκα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY6-5-H	Άλυκος	Σημαντική	Σημαντική	-	Σημαντική (Κοτσιάτης)	Σημαντική (BZ Ιδαλίου)	-	-	-	-	-	-	-
CY6-5-I	Αλμυρός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY7-2-A	Βαθύς	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Σημαντική	-
CY8-3-A	Καλό Χωριό	-	-	-	-	Σημαντική (Αραδίπου)	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY8-3-B	Χωρίς όνομα	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	Σημαντική	-
CY8-4-C	Τρέμινθος	-	-	-	-	-	-	-	Αλλαγή ιστορικού τύπου χωρίς υποβάθμιση της κατάστασης	-	-	-	✓
CY8-4-D	Τρέμινθος	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY8-5-AB	Πούζης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY8-7-A	Συριάτης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY8-7-C	Συριάτης	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	Σημαντική	-	-	-
CY8-7-D	Μύλου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Σημαντική	-
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	Σημαντική	-	-	-

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	-	-	-	-	-	-	-	Αλλαγή ιστορικού τύπου χωρίς υποβάθμιση της κατάστασης	-	-	-	✓
CY8-8-C	Αγίου Μηνά	-	-	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική	-	-	-
CY8-8-D	Αγίου Μηνά	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY8-9-ABC1	Βασιλικός	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY8-9-C2G	Βασιλικός	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY8-9-EF	Βασιλικός	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Μαυρίδια, Μουσουλός, Καλαβασός)	Σημαντική	Σημαντική	-	-	-
CY9-2-A	Καρυδάκι	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-2-BC	Γερμασόγεια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-2-D	Γερμασόγεια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-2-E	Γερμασόγεια	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-2-F	Γερμασόγεια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-2-H	Γερμασόγεια	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-2-I	Πισσοκάμινα	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-2-J	Γυαλλιάδες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY9-4-B	Γαρύλλης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-4-C	Γαρύλλης	-	-	Σημαντική (Βατί)	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-4-E	Γαρύλλης	-	-	Σημαντική (Βατί)	-	Σημαντική (Λεμεσός)	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY9-4-F	Γαρύλλης	-	-	Σημαντική (Βατί)	-	Σημαντική (Λεμεσός)	-	-	-	-	-	-	-
CY9-4-G	Φασούλλα	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	-	-	-	-
CY9-6-E	Αμπελικός- Ξυλούρικός	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-6-F	Λιμνάτης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-6-G	Πελένδρι	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-6-H	Άγιος Μάμας	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-6-I	Λούματα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-6-KL	Κούρης	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Σε αποκατάσταση Μεταλλείο Αμιάντου)	Σημαντική	-	-	-	-
CY9-6-M	Κούρης	-	-	-	-	-	Σημαντική	Σημαντική (Σε αποκατάσταση Μεταλλείο Αμιάντου)	-	-	-	-	-
CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓

Κωδικός	Ονομασία	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις εκτός IED	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλεημένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	Καμία σημαντική πίεση
CY9-6-O	Μονιάτης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-6-P	Κρυός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-6-Q	Κρυός	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-6-R	Κρυός	-	-	-	-	-	-	-	Αλλαγή ιστορικού τύπου χωρίς υποβάθμιση της κατάστασης	-	-	-	✓
CY9-6-T	Κούρης	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	Σημαντική	Σημαντική	-	-	-
CY9-7-B	Σύμβουλος	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-7-C	Σύμβουλος	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-8-A1	Περθικιάς	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-8-A2	Σιαπάνης	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-8-B1	Βρωμόνερο	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	-	-	-	-	-	Σημαντική	-	-	-	-	-	-
CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓
CY9-8-C	Αυδήμου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	✓

Πίνακας 5-30: Σημαντικές πιέσεις & επιπτώσεις σε ποτάμια ΥΣ

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY1-1-AB	Χαποτάμι	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-1-C	Χαποτάμι	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	-	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY1-1-D	Χαποτάμι	3.7 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Άλλο	Ανάπτυξη γκολφ	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY1-1-D	Χαποτάμι	4.2.8 - Φράγματα, φραγμοί και κλεισιάδες - Άλλο		HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY1-1-E	Μαλέτης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-2-A	Διαρίζος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-2-B	Διαρίζος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-2-D1	Διαρίζος	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-2-D1	Διαρίζος	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	
CY1-2-D2	Διαρίζος	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY1-2-E	Θολός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-2-F1	Γεροβάσινος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-2-F2	Γεροβάσινος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-3-A1	Ρουδιάς	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-3-A2	Στενους	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-3-A3	Ρουδιάς	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-3-F	Λαζαρήδες	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-3-G	Λευκαρκών	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-4-A	Αγιά & Κλιμαδιού	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY1-4-B	Αγυιά	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-4-DE	Έζουσα	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-4-DE	Έζουσα	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	
CY1-4-DE	Έζουσα	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY1-4-F	Έζουσα	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY1-4-F	Έζουσα	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY1-4-G	Έζουσα	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY1-4-G	Έζουσα	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY1-4-G	Έζουσα	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-4-H	Έζουσα	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση
CY1-4-H	Έζουσα	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY1-4-H	Έζουσα	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία		NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-4-H	Έζουσα	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση		
CY1-4-I	Παλιόμυλου	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-4-K	Βαρκάς	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-4-L1	Ποταμός Μιλάρκου	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-4-L3	Μυλάρι	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-4-M	Κοσιάτης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-5-D1	Κοχχινάς	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY1-5-D2	Κοχχινάς	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση
CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY1-6-D	Ξερός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγός)	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-8-A2	Αυγός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY1-8-B	Πεύκος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	-	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-2-B	Γαρύλλης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY2-2-G	Χρυσοχού	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY2-2-G	Χρυσοχού	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY2-2-H	Χρυσοχού	3.1 – Αντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY2-2-H	Χρυσοχού	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY2-2-I	Κλαβάρης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-2-J	Κλαβάρης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες SALI - Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος
CY2-3-A	Μιρμικόφου	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY2-3-A	Μιρμικόφου			NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες SALI - Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία 2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης			NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες SALI - Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος
CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-3-C2	Μακούντα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-3-D	Μακούντα	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY2-3-D	Μακούντα	3.1 – Αντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-3-D	Μακούντα	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY2-3-E	Ξεροπόταμος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-3-F1	Γιαλιά	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-3-F2	Γιαλιά	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-3-F3	Γιαλιά	3.1 – Αντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία		HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY2-3-G	Γιαλιά	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-3-G	Γιαλιά	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY2-4-A	Ξερός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-4-B	Ξερός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-4-D	Λειβάδι	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-4-E	Λειβάδι	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-6-A	Κατούρης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-6-B	Κατούρης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-7-A	Πύργος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-8-A	Λιμνίτης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-9-A	Κάμπος	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY2-9-B	Κάμπος	Καμία σημαντική πίεση		NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-9-C	Κάμπος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY2-9-D	Κάμπος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-1-A	Ξερός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-1-BC	Ξερός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-2-A	Μαραθάσα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-2-B	Μαραθάσα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-2-D	Ρκόντας	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-3-B	Καργώτης	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία-	CHEM - Χημική ρύπανση
CY3-3-B	Καργώτης	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο		
CY3-3-C	Καργώτης	2.8 - Διάχυτη – Εξορύξεις	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY3-3-C	Καργώτης	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	-	CHEM - Χημική ρύπανση
CY3-3-E	Άλυχνος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-4-AB	Ατσάς	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY3-4-C	Ατσάς	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY3-5-A	Λαγουδερά	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-5-C	Λαγουδερά	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY3-5-C	Λαγουδερά	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία		NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY3-5-D	Ελιάς	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY3-5-D	Ελιάς	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY3-5-D	Ελιάς	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY3-5-E	Καννάβια	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY3-7-A	Περιστερώνα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-7-B	Περιστερώνα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-7-C	Περιστερώνα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY3-7-GH	Φαρμακάς	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY3-7-J	Ακάκι	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY3-7-J	Ακάκι	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	
CY3-7-J	Ακάκι	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY3-7-M	Λυκίδια	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-1-C	Πεδιαίος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-1-D	Πεδιαίος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-1-E	Πεδιαίος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-5-A	Γιαλιάς	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-5-B	Γιαλιάς	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY6-5-C	Γιαλιάς	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-5-E	Κουτσός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-5-F	Κουτσός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-5-G	Βιλλούρκα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY6-5-H	Άλυκος	1.3 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις IED	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY6-5-H	Άλυκος	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις non IED	Αστική Ανάπτυξη	
CY6-5-H	Άλυκος	1.6 - Σημειακή - Χώροι διάθεσης αποβλήτων		
CY6-5-H	Άλυκος	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές		
CY6-5-I	Αλμυρός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY7-2-A	Βαθύς	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY8-3-A	Καλό Χωριό	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση
CY8-3-A	Καλό Χωριό			NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY8-3-A	Καλό Χωριό			SALI - Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος
CY8-3-B	Χωρίς όνομα	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	-	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY8-4-C	Τρέμινθος	Καμία σημαντική πίεση		NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY8-4-D	Τρέμινθος	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία 3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY8-5-AB	Πούζης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY8-7-A	Συριάτης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY8-7-C	Συριάτης	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY8-7-C	Συριάτης	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY8-7-C	Συριάτης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY8-7-D	Μύλου	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο	-	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY8-8-C	Αγίου Μηνά	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY8-8-C	Αγίου Μηνά	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	
CY8-8-D	Αγίου Μηνά	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY8-9-ABC1	Βασιλικός	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY8-9-ABC1	Βασιλικός	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY8-9-C2G	Βασιλικός	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY8-9-EF	Βασιλικός	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY8-9-EF	Βασιλικός	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY8-9-EF	Βασιλικός	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη-	
CY8-9-EF	Βασιλικός	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY9-2-A	Καρυδάκι	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-2-BC	Γερμασόγεια	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-2-D	Γερμασόγεια	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY9-2-E	Γερμασόγεια	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-2-F	Γερμασόγεια	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-2-H	Γερμασόγεια	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-2-I	Πισσοκάμινα	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-2-J	Γυαλλιάδες	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-4-B	Γαρούλλης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-4-C	Γαρούλλης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY9-4-C	Γαρούλλης	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Αστική Ανάπτυξη	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-4-C	Γαρούλλης			SALI - Ρύπανση/ διείσδυση αμμουρού ύδατος
CY9-4-E	Γαρούλλης	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY9-4-E	Γαρούλλης	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	Αστική Ανάπτυξη	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY9-4-E	Γαρούλλης	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-4-E	Γαρούλλης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY9-4-F	Γαρούλλης	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση
CY9-4-F	Γαρούλλης	2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές		HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY9-4-G	Φασούλλα	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία 3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία-	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικός	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντικές πιέσεις	Σημαντικοί Παράγοντες	Σημαντικές επιπτώσεις
CY9-6-F	Λιμνάτης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-6-G	Πελένδρι	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-6-H	Άγιος Μάμας	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-6-I	Λούματα	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-6-KL	Κούρης	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY9-6-KL	Κούρης	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	
CY9-6-M	Κούρης	2.5 - Διάχυτη - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-6-O	Μονιάτης	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-6-P	Κρυός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-6-Q	Κρυός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-6-R	Κρυός	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-6-T	Κούρης	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	HHYC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε αλλαγές στην υδρολογική κατάσταση
CY9-6-T	Κούρης	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική Ανάπτυξη	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-6-T	Κούρης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY9-7-B	Σύμβουλος	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-7-C	Σύμβουλος	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-8-A1	Περθικιάς	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-8-A2	Σιαπάνης	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-8-B1	Βρωμόνερο	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY9-8-C	Αυδήμου	Καμία σημαντική πίεση	-	NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση

Ο ταμιευτήρας του **Μαυροκόλυμπος** βρίσκεται σε μέτριο βιολογικό και άρα μέτριο οικολογικό δυναμικό. Δεν έχουν προσδιοριστεί συγκεκριμένες σημαντικές πιέσεις και επιπτώσεις πέραν της άντλησης για γεωργία.

Πίνακας 5-31: Σημαντικές πιέσεις και επιπτώσεις σε ταμιευτήρες

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Σημαντική Πίεση	Κύριοι παράγοντες	Επίπτωση
CY1-2-C_IR	Αρμίνου	Καμία σημαντική πίεση		
CY1-3-D_IR	Ασπρόκρεμμος	Καμία σημαντική πίεση		
CY1-4-C_IR	Κανναβιού	Καμία σημαντική πίεση		
CY1-6-B_IR	Μαυροκόλυμπος	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	UNKN - Άγνωστος τύπος επιπτώσεων
CY2-2-E_IR	Ευρέτου	Καμία σημαντική πίεση		
CY3-5-B_IR	Ξυλιάτος	Καμία σημαντική πίεση		
CY3-7-I_IR	Ακάκι-Μαλούντα	Καμία σημαντική πίεση		
CY6-1-B_IR	Ταμασσός	Καμία σημαντική πίεση		
CY8-7-B_IR	Λεύκαρα	Καμία σημαντική πίεση		
CY8-7-E_IR	Διπόταμος	Καμία σημαντική πίεση		
CY8-9-D_IR	Καλαβασός	Καμία σημαντική πίεση		
CY9-2-G_IR	Γερμασόγεια	Καμία σημαντική πίεση		
CY9-4-D_IR	Πολεμίδα	1.5 - Σημειακή - Μολυσμένες εγκαταστάσεις ή εγκαταλειμμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις	Αστική Ανάπτυξη Βιομηχανία	ACID - Οξίνιση CHEM - Χημική ρύπανση MICR - Μικροβιολογική ρύπανση NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες SALI - Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος
CY9-6-J_IR	Πάνω Πλάτρες	Καμία σημαντική πίεση		
CY9-6-S_IR	Κούρης	Καμία σημαντική πίεση		

Πίνακας 5-32: Σημαντικές πιέσεις και επιπτώσεις σε λίμνες

Κωδικός	Όνομα	Σημαντική Πίεση	Κύριοι παράγοντες	Επίπτωση
CY_d7-1-2-70	Ταμιευτήρας Άχνα	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
		2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		
CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση HMOC - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
		2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές		
CY_L8-1-2-94		2.2 - Διάχυτη – Γεωργία		

Κωδικός	Όνομα	Σημαντική Πίεση	Κύριοι παράγοντες	Επίπτωση
	Λίμνη Ορόκλινη	1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις non IED 2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	Γεωργία Βιομηχανία Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες HMOG - Αλλοίωση οικοτόπων που οφείλεται σε μορφολογικές αλλαγές (περιλαμβάνεται η συνδεσιμότητα)
CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία 1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις non IED 2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές 2.4 - Διάχυτη – Μεταφορές	Γεωργία Βιομηχανία Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία 1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις non IED 2.1 - Διάχυτη - Αστικές απορροές	Γεωργία Βιομηχανία Αστική Ανάπτυξη	CHEM - Χημική ρύπανση NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία 1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις non IED	Γεωργία Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία 1.4 - Σημειακή - Εγκαταστάσεις non IED	Γεωργία Βιομηχανία	CHEM - Χημική ρύπανση
CY_L9-5-3-50	Αλμυρή Λίμνη Ακρωτήρι	2.2 - Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	CHEM - Χημική ρύπανση

Από τη συνολική επισκόπηση των πιέσεων στα παράκτια ΥΣ που υλοποιήθηκε το 2020, αυτές συνοψίζονται στους πίνακες που ακολουθούν.

Παρατηρείται ότι στα παράκτια ΥΣ τύπου C1 επικρατούν αδιατάρακτες συνθήκες (πρακτικά απουσία πιέσεων πέραν της μικρής κλίμακας μορφολογικών αλλοιώσεων) και γι' αυτό δεν έχουν καθοριστεί σταθμοί παρακολούθησης.

Πίνακας 5-33 : Συνολικές πιέσεις που δέχεται κάθε υδάτινο σώμα.

Αριθμός ΠΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Έκταση	Βιομηχανία	Αγωγοί-	Υδατοκαλλιέργεια	Λιμάνια	Μαρίνες	Αλιευτικά καταφύγια	Μεταλλεία	Γεωργία	Κτηνοτροφία	Όμβρια
CY_0-C0	Δεν ισχύει	Δεν ισχύει	873	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_1-C1	Ανατολική Τιλλιρία	Όχι	44	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_2-C1	Δυτική Τιλλιρία	Όχι	30	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_3-C2	κόλπος Χρυσοχούς- Βόρεια	Όχι	33	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_4-C1	Κόλπος Χρυσοχούς- Νότια	Όχι	12	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_5-C4	Ακάμας	Όχι	80	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_6-C4	Βόρεια Πάφος	Όχι	70	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_7-C4-HM	Πάφος- πόλη	Ναι	4	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_8-C4	Νότια Πάφος	Όχι	71	Ναι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_9-C4	Κόλπος Επισκοπής	Όχι	87	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_10-C1	Ακρωτήρι Γάτα	Όχι	28	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_11-C2	Κόλπος Λεμεσού- Νότια	Όχι	30	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_12-C2-HM	Λεμεσός	Ναι	59	Ναι	Όχι	Ναι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_13-C2	Μονή	Όχι	26	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	Ναι	16	Ναι	Όχι	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_15-C2	Ζύγι-Ακρωτήριο Κίτι	Όχι	73	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_16-C2	Λάρνακα-Δυτικά	Όχι	28	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_17-C2-HM	Λάρνακα-κέντρο	Ναι	10	Όχι	Ναι	Όχι	Ναι	Ναι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_18-C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	Όχι	62	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_19-C3	Ακρωτήρι Πύλα	Όχι	9	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι

Αριθμός ΠΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Έκταση	Βιομηχανία	Αγωγοί-	Υδατοκαλλιέργεια	Λιμάνια	Μαρίνες	Αλιευτικά καταφύγια	Μεταλλεία	Γεωργία	Κτηνοτροφία	Όμβρια
CY_20-C3	Ακρωτήρι Πύλα- Aqua Farm	Όχι	7	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι
CY_21-C3	Αγία Νάπα	Όχι	42	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι
CY_22-C3	Πρωταράς	Όχι	48	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Όχι	Ναι	Όχι	Ναι	Όχι	Όχι

5.8.3 Αξιολόγηση πιέσεων στα ΣΥΥ

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τον προσδιορισμό των σημαντικών πιέσεων στα ΣΥΥ στο πλαίσιο της επισκόπησης των πιέσεων για τα ύδατα είναι η ακόλουθη:

- Προσδιορίστηκαν τα φορτία ανά πηγή προέλευσης και κατηγορία ρύπου.
- Τα φορτία κατανεμήθηκαν σε κάθε ΣΥΥ.
- Εκτιμήθηκε το ποσοστό συμμετοχής κάθε πηγής προέλευσης και κατηγορίας ρύπου στο σύνολο του φορτίου που δέχεται κάθε συγκεκριμένο ΣΥΥ.
- Θεωρήθηκε ότι η κρίσιμη παράμετρος που προσδιορίζει τη σημαντικότητα των πιέσεων στα υπόγεια ύδατα είναι το φορτίο του αζώτου N.
- Διερευνήθηκε η συσχέτιση της χημικής κατάστασης του ΣΥΥ με:
  - τη φόρτιση αζώτου ανά μονάδα επιφανείας του υπογείου σώματος
  - το λόγο φόρτισης με άζωτο ως προς την οριακή φόρτιση που προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη συγκέντρωση των 50 mg NO₃/l στον ετήσιο εμπλουτισμό του σώματος.

Σημειώνεται ότι για τα ΣΥΥ, που εκτείνονται σε περιοχές που η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο, η εκτίμηση της σημαντικότητας των πιέσεων ενδέχεται να είναι υποεκτιμημένη, δεδομένης της έλλειψης στοιχείων στο σύνολο της έκτασης αυτών των ΣΣΥ.

Ως προς το λόγο φόρτισης προκύπτει ότι όταν αυτός είναι μικρότερος του 0,8 το σώμα είναι πολύ απίθανο να βρεθεί σε κακή ποιοτική (χημική) κατάσταση. Το ίδιο συμβαίνει και όταν η συνολική ποσότητα αζώτου/ha είναι μικρότερη από 10kg/ha.

Τέλος ο χαρακτηρισμός της σημαντικότητας των πιέσεων που συσχετίζονται με την ποιοτική (χημική) κατάσταση των ΣΥΥ γίνεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- **Καμία πίεση (ΑΣ)** όταν το ποσοστό του N στο συνολικό φορτίο N του ΣΥΥ από τη συγκεκριμένη πηγή είναι <5%.
- **Μη σημαντική πίεση (<ΣΗ)** όταν το ποσοστό του N στο συνολικό φορτίο N του ΣΥΥ από τη συγκεκριμένη πηγή είναι >5% και <30%.
- **Σημαντική πίεση (ΣΗ)** όταν το ποσοστό του N στο συνολικό φορτίο N του ΣΥΥ από τη συγκεκριμένη πηγή είναι >30%.

Πίνακας 5-34 : Ποσοστά εισροών αζώτου ανά κατηγορία πίεσης σε ΣΥΥ με κακή χημική κατάσταση

α/α	Κωδικός	Όνομα	Λιπάσματα	Κτηνοτροφία	ΧΑΔΑ TN	Οικισμοί χωρίς ΔΑ	ΕΕΛ	ΣΥΝΟΛΟ
1	CY_1	Κοκκινοχώρια	32%	38%	0%	28%	2%	100,0%
2	CY_3B	Κίτι_Περιβόλια	16%	17%	0%	40%	26%	100,0%
3	CY_4	Σοφτάδες Βασιλικός	60%	27%	0%	13%	0%	100,0%
4	CY_8	Λεμεσός	1%	0%	0%	99%	0%	100,0%
5	CY_9B	Ακρωτήρι	36%	6%	0%	37%	21%	100,0%
6	CY_18	ΛεύκαραΠάχνα	27%	40%	3%	30%	1%	100,0%

Πίνακας 5-35 : Αξιολόγηση της σημαντικότητας των πιέσεων στα ΣΥΥ σε κακή χημική κατάσταση

ΣΥΥ	Όνομα	Θαλάσσια Διείδυση*	Γεωργία	Κτηνοτροφία	Οικισμοί	ΕΕΛ	ΧΑΔΑ
CY-1	Κοκκινοχώρια	Σημαντική	Σημαντική	Λιγότερο Σημαντική	Σημαντική	Ασήμαντη	Ασήμαντη
CY-3B	Κίτι-Περιβόλια	Σημαντική	Λιγότερο Σημαντική	Λιγότερο Σημαντική	Σημαντική	Λιγότερο Σημαντική	Ασήμαντη
CY-4	Σοφτάδες-Βασιλικός	Σημαντική	Σημαντική	Λιγότερο Σημαντική	Λιγότερο Σημαντική	Ασήμαντη	Ασήμαντη
CY-8	Λεμεσός	Σημαντική	Ασήμαντη	Ασήμαντη	Σημαντική	Ασήμαντη	Ασήμαντη
CY-9B	Ακρωτήρι	Σημαντική	Σημαντική	Ασήμαντη	Σημαντική	Λιγότερο Σημαντική	Ασήμαντη
CY_18	Λεύκαρα Πάχνα	Σημαντική	Σημαντική	Σημαντική	Σημαντική	Ασήμαντη	Ασήμαντη

*Κυρίως ως αποτέλεσμα υπεράντλησης

Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι σημαντικές πιέσεις και επιπτώσεις σε όλα τα ΣΥΥ :

Πίνακας 5-36 : Σημαντικές πιέσεις και επιπτώσεις σε όλα τα ΣΥΥ

Σύστημα Υπόγειου Ύδατος		Σημαντική Πίεση	Κύριοι παράγοντες	Επίπτωση
Κωδικός	Ονομασία			
CY_1	Κοκκινοχώρια	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία 2.2 – Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	LOWT – Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα) SALI – Ρύπανση/ διείδυση αλμυρού ύδατος NUTR – Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
		2.6 – Διάχυτη-Απορρίψεις που δεν συνδέονται με αποχετευτικό δίκτυο	Αστική ανάπτυξη	
CY_3A	Κοίτη Τρέμινθου	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	LOWT – Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα)
CY_3B	Κίτι-Περβόλια	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία 2.2 – Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	LOWT – Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα) SALI – Ρύπανση/ διείδυση αλμυρού ύδατος NUTR – Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
		2.6 – Διάχυτη-Απορρίψεις που δεν συνδέονται με αποχετευτικό δίκτυο	Αστική ανάπτυξη	

Κωδικός	Σύστημα Υπόγειου Υδατος Όνομασία	Σημαντική Πίεση	Κύριοι παράγοντες	Επίπτωση
CY_4	Σοφτάδες- Βασιλικός	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία 2.2 – Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	LOWT – Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα) SALI – Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος NUTR – Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY_5	Μαρώνι	Καμία σημαντική πίεση		NOSI – Καμία σημαντική επίπτωση
CY_6	Μαρί-Καλό Χωριό	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική ανάπτυξη	LOWT – Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα)
CY_7	Γερμασόγεια	Καμία σημαντική πίεση		NOSI – Καμία σημαντική επίπτωση
CY_8	Λεμεσός	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	LOWT – Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα) SALI – Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος NUTR – Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
		2.6 – Διάχυτη- Απορρίψεις που δεν συνδέονται με αποχετευτικό δίκτυο	Αστική ανάπτυξη	
CY_9A	Ακρωτήρι- Κολόσσι	3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική ανάπτυξη	LOWT – Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα)
CY_9B	Ακρωτήρι	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία 2.2 – Διάχυτη – Γεωργία	Γεωργία	LOWT – Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα) SALI – Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος NUTR – Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
		2.6 – Διάχυτη- Απορρίψεις που δεν συνδέονται με αποχετευτικό δίκτυο	Αστική ανάπτυξη	
CY_10	Παραμάλι- Αυδήμου	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	SALI - Ρύπανση/ διείσδυση αλμυρού ύδατος LOWT - Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα)

Κωδικός	Σύστημα Υπόγειου Υδατος Όνομασία	Σημαντική Πίεση	Κύριοι παράγοντες	Επίπτωση
CY_11A	Πάφος	Καμία σημαντική πίεση		NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY_11B	Κοίτη Έζουσα	Καμία σημαντική πίεση		NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY_12	Λετύμβου-Πόλου	Καμία σημαντική πίεση		NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY_13	Πέγεια	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	LOWT - Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα)
CY_14	Ανδρολίκου	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	LOWT - Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα)
CY_15A	Χρυσοχού-Παλιά	Καμία σημαντική πίεση		NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY_15B	Κοίτη Χρυσοχού	Καμία σημαντική πίεση		NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση
CY_16	Πύργος	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	LOWT - Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα)
CY_17	Κεντρική & Δυτική Μεσαορία	3.1 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Γεωργία	Γεωργία	LOWT - Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα)
		3.2 – Άντληση ή εκτροπή ροής – Δημόσια ύδρευση	Αστική ανάπτυξη	
CY_18	Λεύκαρα-Πάχνα	8 - Ανθρωπογενής πίεση - Άγνωστο		CHEM - Χημική ρύπανση LOWT - Η άντληση υπερβαίνει τους επιτρεπτούς υπόγειους υδάτινους πόρους (μείωση υδροφόρου ορίζοντα) NUTR - Ρύπανση με θρεπτικές ουσίες
CY_19	Τρόδος	Καμία σημαντική πίεση		NOSI - Καμία σημαντική επίπτωση

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Σύμφωνα με το Άρθρο 8 της ΟΠΥ τα Κράτη Μέλη εξασφαλίζουν την κατάρτιση προγραμμάτων για την παρακολούθηση της κατάστασης των υδάτων έτσι ώστε να καθιερωθεί μια συνεκτική και συνολική εικόνα της κατάστασης των υδάτων σε κάθε ΠΛΑΠ. Τα προγράμματα αφορούν την παρακολούθηση της οικολογικής και χημικής κατάστασης των επιφανειακών υδάτων και της ποιοτικής και ποσοτικής κατάστασης των υπογείων υδάτων. Επιπλέον εξασφαλίζεται η παρακολούθηση της κατάστασης των υδάτων των προστατευόμενων περιοχών.

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της Κύπρου σχεδιάστηκε αρχικά βάσει των αποτελεσμάτων ειδικού έργου που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο της Σύμβασης TAY 46/2005 «Development of Integrated Water Monitoring Programmes and Tools for cost – effective Monitoring and assessment to support sustainability of water resources and the implementation of Water Framework Directive 2000/60/EC in Cyprus».

6.1 Πρόγραμμα Παρακολούθησης Επιφανειακών ΥΣ

Το δίκτυο παρακολούθησης των επιφανειακών υδάτων περιλαμβάνει σταθμούς:

- **Εποπτικής παρακολούθησης (surveillance Monitoring)**, που στοχεύουν στην παροχή πληροφοριών για την εκτίμηση των επιπτώσεων που προκύπτουν από πιέσεις, το σχεδιασμό μελλοντικών προγραμμάτων παρακολούθησης και στην εκτίμηση των μακρόχρονων αλλαγών στις φυσικές συνθήκες που έχουν προκύψει ως αποτέλεσμα της ανθρώπινης δραστηριότητας.
- **Επιχειρησιακής Παρακολούθησης (operational Monitoring)**, που στοχεύουν στον προσδιορισμό της κατάστασης υδάτινων σωμάτων που εκτιμάται ότι βρίσκονται σε κίνδυνο μη επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων της ΟΠΥ και στην αξιολόγηση μεταβολών που πιθανό να προκύψουν από τα προγράμματα μέτρων.

6.1.1 Πρόγραμμα παρακολούθησης ποτάμιων ΥΣ

6.1.1.1 Οικολογική κατάσταση

Βιολογικά ποιοτικά στοιχεία

Υπάρχουν συνολικά 136 σταθμοί παρακολούθησης ΒΠΣ. Από αυτούς τους σταθμούς, η αξιολόγηση της βιολογικής κατάστασης κατέστη δυνατή σε 114 σταθμούς.

Φυσικοχημικά ποιοτικά στοιχεία

Το σύνολο των διαθέσιμων δεδομένων παρακολούθησης της περιόδου 2013-2019 αφορά σε 152 σταθμούς παρακολούθησης.

Ειδικό Ρύποι

Λήφθηκε υπόψη το σύνολο των διαθέσιμων δεδομένων παρακολούθησης της περιόδου 2013-2017 σε 90 σταθμούς.

Υδρομορφολογικά στοιχεία

Σύμφωνα με την ΟΠΥ οι τιμές των υδρομορφολογικών ποιοτικών στοιχείων πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν γίνεται κατάταξη ΥΣ στην υψηλή οικολογική κατάσταση κατάστασης και στο μέγιστο οικολογικό δυναμικό (δηλαδή κατά την υποβάθμιση από υψηλή οικολογική κατάσταση ή μέγιστο οικολογικό δυναμικό σε καλή οικολογική κατάσταση / δυναμικό). Για τις άλλες κατηγορίες κατάστασης / δυναμικού, τα υδρομορφολογικά στοιχεία πρέπει να έχουν «συνθήκες που να συνάδουν με την επίτευξη των τιμών που καθορίζονται για τα βιολογικά ποιοτικά στοιχεία.

Ελλείψει νεότερων δεδομένων χρησιμοποιήθηκε η αξιολόγηση του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ. Η αξιολόγηση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών και ο υπολογισμός του Ολοκληρωμένου Δείκτη Πίεσης (Integrated Pressure Index - IPI) σε 33 σταθμούς του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ που αξιολογήθηκαν στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Οι ανωτέρω σταθμοί και τα ποιοτικά στοιχεία που μετρήθηκαν σε αυτούς και αξιοποιούνται για την ταξινόμηση της κατάστασης των ΥΣ στο παρόντα διαχειριστικό κύκλο δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί

Πίνακας 6-1 : Σταθμοί παρακολούθησης της οικολογικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ ανά ΥΣ και παράμετρο παρακολούθησης

station id	Ποτάμι	Όνομα σταθμού	ΒΙΟ	ΦΧ	ΕΡ	ΥΔΡΟΜ
r1-1-1-75	CY1-1-AB	Χαποτάμι κατάντη κοιν. Μανδριά (γεφύρι)	x	x	x	-
r1-1-3-95	CY1-1-AB	Χαποτάμι πλησίον κοιν. Κισσούσα	x	x	x	x
r1-1-6-65	CY1-1-C	Χάποτάμι πλησίον κοιν. Κάτω Αρχιμανδρίτα	x	x	x	-
r1-2-1-60	CY1-2-B	Πλατύς κατάντη Αγ. Αββακουμ	x	x	-	-
r1-2-1-96	CY1-2-B	Πλατύς ανάντη διπλοπόταμος	x	x	x	-
r1-2-2-70	CY1-2-A	Καμινάρια γέφυρα Κεφαλοκρεμμί	x	x	-	-
r1-2-2-99	CY1-2-A	Καμινάρια ανάντη συμβολής Καμινάρια/Φοινί	x	x	-	-
r1-2-3-39	CY1-2-A	ποταμός Φοινί Φοινί (νέο κοινοτικό Συμβούλιο)	-	x	-	-
r1-2-3-44	CY1-2-A	Φοινί πλησίον κοινοτητας Φοινί	x	-	-	-
r1-2-3-53	CY1-2-A	ποταμός Φοινί ανάντη φράγματος Βίνες	-	x	-	-
r1-2-3-94	CY1-2-A	Φοινί στο πέραςμα Πακχνούτης	x	x	x	-
r1-2-4-25	CY1-2-A	Διαρίζος ανάντη φράγματος Αρμίνου	-	x	x	x
r1-2-4-27	CY1-2-E	Θόλος γεφύρι του Θόλου	x	x	-	-
r1-2-4-95	CY1-2-D1	Διαρίζος πλησίον Φιλούσας	-	x	-	-
r1-2-5-70	CY1-2-F2	#Δ/Υ	x	-	-	-
r1-2-6-17	CY1-2-D2	Διαρίζος Κουρτελλόροτσος	x	x	-	-
r1-2-6-29	CY1-2-D2	Διαρίζος Κιδάσι κέντρο "Extreme view"	-	x	-	-
r1-2-6-64	CY1-2-D1	Διαρίζος Άγιος Γεώργιος	x	x	x	-
r1-2-7-90	CY1-2-D1	Διαρίζος πλησίον Κούκλια Πάφου	-	x	-	-
r1-3-1-79	CY1-3-A1	Γεφυρκό πλησίον Δασικού σταθμού	x	x	-	-
r1-3-2-96	CY1-3-A2	ποταμός Στενούς πλησίον περιοχή Καστρούλλι (γεφύρι)	x	-	-	-

station id	Ποτάμι	Όνομα σταθμού	BIO	ΦΧ	ΕΡ	ΥΔΡΟΜ
r1-3-3-98	CY1-3-A1	Αλωνουθκιού πλησίον περιοχής Καστρούλλι (γέφυρα)	x	x	-	-
r1-3-5-05	CY1-3-A1	Ξερός πλησίον Λαζάριδες	x	x	x	x
r1-3-5-91	CY1-3-A3	Ξερός γεφύρι του Ρουδιά	x	x	x	-
r1-3-6-53	CY1-3-B	Ξερός Ρότσος των Λαουδιών	x	x	x	-
r1-3-8-40	CY1-3-C	Ξερός ανάντη κοιν. Χολετριάς	x	x	-	-
r1-3-8-60	CY1-3-C	Ξερός πλησίον Φοίνικα	x	x	x	x
r1-4-1-98	CY1-4-A	Αργάκι Κλιμαδιού ανάντη δασικού σταθμού Αγιάς	x	x	x	-
r1-4-2-15	CY1-4-B	Αγιά πλησίον δασικού σταθμού Αγιάς	-	x	-	-
r1-4-3-35	CY1-4-B	Αγιά ανάντη φράγματος Κανναβιού	x	x	x	x
r1-4-4-50	CY1-4-DE	Έζουσα πλησίον κοιν. Κανναβιού	-	x	-	-
r1-4-6-75	CY1-4-K	Βαρκάς πλησίον κοιν. Αμαργέτης	x	x	x	-
r1-4-7-10	CY1-4-F	Έζουσα πλησίον Μωρό Νερο	x	x	x	x
r1-4-8-88	CY1-4-M	Κοτσιάτης πλησίον κοιν. Κολώνη	x	x	x	-
r1-4-9-99	CY1-4-H	Έζουσα στην παραλία ΕΖ2	-	x	x	-
r1-5-5-89	CY1-5-D1	Κοσσιηνάς πλησίον περιοχής Καλιάδες	x	x	x	-
r1-6-2-09	CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος ανάντη Λουτρών Άδωνη	x	x	-	-
r1-6-2-13	CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος Λουτρά Άδωνη	x	-	-	-
r1-6-2-17	CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος Κρύα Βρύση	x	x	x	-
R1-8-2-71	CY1-8-A1	Αυγάς πλησίον φαράγγι του Άβακα	x	-	-	-
r1-8-5-89	CY1-8-B	Πεύκος στο δρόμο Λάρας	x	x	x	-
r2-1-2-92	CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου κατάντη Λουτρών της Αφροδίτης	x	-	-	-
r2-1-2-99	CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου στην παραλία	x	x	-	-
r2-2-3-80	CY2-2-J	Κλαβάρης ανάντη δρόμου Πάφου-Πόλις	x	x	-	-
r2-2-3-95	CY2-2-B	Χρυσοχού πλησίον κοιν. Σκούλλη	-	x	x	x
r2-2-3-96	CY2-2-L	Κρυός Σκούλλη (κατάντη Κρήτου Τέρρα)	x	x	-	-
r2-2-3-98	CY2-2-B	Χρυσοχού κοινοτικό πάρκο Σκούλλη	x	x	-	-
r2-2-5-75	CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας Ριζόκρεμμος	-	x	-	-
r2-2-6-35	CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας πλησίον λατομείο Σάραμα	x	x	x	-
r2-2-6-60	CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας πλησίον Σκάρφου	-	x	-	-
r2-2-7-34	CY2-2-G	Ποταμός Χρυσοχούς γέφυρα κοιν. Γουδί	-	x	-	-
r2-2-8-95	CY2-2-H	Χρυσοχού πλησίον εκβολής	-	x	-	-
r2-3-1-64	CY2-3-A	Μιρμικόφ κατάντη κοιν. Στενή	x	x	x	-
r2-3-2-96	CY2-3-B	Πελαθούσα (αργάκι της Λίμνης) στο δρόμο Πόλις-Αργάκας	x	x	x	-
r2-3-4-80	CY2-3-C2	Μακούντα ανάντη ταμιευτήρα Αργάκας	x	x	x	-
r2-3-7-74	CY2-3-E	Ξεροπόταμος κατάντη Πόρου Σουκαρκού	-	x	x	-
r2-3-8-48	CY2-3-F1	Γιαλιά Ποχαλάντρα	x	x	x	-
r2-3-8-60	CY2-3-F2	Γυαλιάς πλησίον Πάνω Γυαλιά	-	x	-	-
r2-4-6-70	CY2-4-D	Λειβάδι ανάντη φράγματος Πωμού	x	x	x	-
r2-6-1-92	CY2-6-A	Κατούρης ανάντη φράγματος Πύργου	x	x	x	-
r2-7-2-75	CY2-7-A	Πύργος πλησίον Φλέβα	x	x	x	x
r2-8-3-10	CY2-8-A	Λιμνίτης προιονιστήριο	x	x	x	x
r2-9-2-17	CY2-9-B	Κάμπος πλησίον πηγής Καλονόματη	x	x	-	-
r2-9-2-50	CY2-9-B	Κάμπος πλησίον Αγίας Βαρβάρας	x	x	x	x
r3-1-1-48	CY3-1-A	Ξερός κατάντη φρ. Αγίας Τριάδας	x	-	-	x

station id	Ποτάμι	Όνομα σταθμού	ΒΙΟ	ΦΧ	ΕΡ	ΥΔΡΟΜ
r3-1-2-30	CY3-1-BC	Ξερός ανάντη φράγματος Καφίζιδες	x	x	x	x
r3-2-1-53	CY3-2-A	Μαραθάσα πλησίον Πάνω φράκτη	x	x	-	-
r3-2-1-60	CY3-2-A	Μαραθάσα πηγές θείου ανάντη κοιν. Μουτουλλά	x	x	-	-
r3-2-1-65	CY3-2-A	Μαραθάσα πλησίον γέφυρας Μουτουλλά	x	x	-	-
r3-2-1-85	CY3-2-A	Μαραθάσα ανάντη φράγματος Καλοπαναγιώτη	x	x	x	x
r3-2-2-17	CY3-2-B	Μαραθάσα ξυλογέφυρο (Μάρκος)	x	x	-	-
r3-2-2-90	CY3-2-B	Μαραθάσα ανάντη φράγματος Λεύκας	x	x	-	-
r3-3-1-60	CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος ανάντη ιχθυοτροφείου	x	x	x	x
r3-3-1-68	CY3-3-A	Αργάκι του Πέυκου εμφιαλωτήριο Αγίου Νικολάου	x	-	-	-
r3-3-1-70	CY3-3-B	Άγιος Νικόλαος πλησίον κοιν. Κακοπετριά	-	x	-	-
r3-3-2-60	CY3-3-D	Πλατάνια πλησίον κοιν. Κακοπετριάς	x	x	x	-
r3-3-2-62	CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά πλησίον κοιν. Κάμπου	x	x	-	-
r3-3-2-85	CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά περιοχή Κουφοελιές	x	x	-	-
r3-3-3-02	CY3-3-B	Καργώτης Κακοπετριά ανάντη ΣΕΛ	x	x	-	-
r3-3-3-15	CY3-3-B	Καργώτης πλησίον κοιν. Γαλάτας	x	x	x	-
r3-3-3-58	CY3-3-B	Καρκώτης κοιν. Καλιάνα	x	x	-	-
r3-3-3-82	CY3-3-B	Καρκώτης κοιν. Τεμβριά	x	-	-	-
r3-3-3-95	CY3-3-B	Καρκώτης πλησίον κοιν. Ευρύχου	x	x	x	-
r3-3-4-41	CY3-3-B	Καργώτης κοιν. Κάτω Φλάσου	x	-	-	-
r3-4-2-05	CY3-4-AB	Ατσάς κοιν. Αγ. Θεόδωρο	x	x	-	-
r3-4-2-80	CY3-4-AB	Ατσάς πλησίον περιοχής Ατσά (παλιό γεφυρι)	x	-	-	-
r3-4-2-90	CY3-4-AB	Ατσάς πλησίον κοιν. Ευρύχου	-	x	x	-
r3-5-1-50	CY3-5-A	Λαγουδερά πλησίον γεφύρι Λαγουδερών	x	x	x	x
r3-5-4-28	CY3-5-E	ποταμός Καννάβια κατάντη Αγ. Γεωργίου Καφκάλλου	-	x	-	-
r3-5-4-40	CY3-5-D	Ελέα πλησίον Βυζακιάς	x	x	x	x
r3-7-1-50	CY3-7-A	Περιστερώνα πλησίον γεφύρι Περιστερώνας	-	x	-	-
r3-7-1-55	CY3-7-B	Περιστερώνα Σύφιλος	x	x	x	x
r3-7-1-84	CY3-7-C	Περιστερώνα κοιν. Περιστερώνα	-	x	x	-
r3-7-3-25	CY3-7-DEF	Ποταμός Καμπιού ανάντη φράγματος Παλαιχώρι/Καμπί	x	x	-	-
r3-7-3-71	CY3-7-DEF	Ακάκι ανάντη Φράγματος Ακάκι-Μαλούντα	x	x	x	x
r3-7-3-90	CY3-7-J	Ακάκι πλησίον κοιν. Μαλούντα	-	x	-	-
r3-7-5-35	CY3-7-N	Αλουπός πλησίον κοιν. Αρεδιού	x	x	x	-
r6-1-1-48	CY6-1-A	Άγ. Ονούφριος εκκλησία Αγ. Ονούφριου	x	-	-	-
r6-1-1-72	CY6-1-A	Πεδιαίος Φιλάνι	x	x	x	x
r6-1-1-80	CY6-1-A	Άγιος Ονούφριος πλησίον κοιν. Καμπιών	-	x	x	-
r6-1-2-38	CY6-1-D	Πεδιαίος πλησίον κοιν. Κάτω Δευτεράς	-	x	x	-
r6-1-2-90	CY6-1-E	Πεδιαίος πλησίον Λευκωσίας	-	x	x	x
r6-5-1-34	CY6-5-A	Γιαλιάς περιοχή Αζίζης (Λυθροδόνας)	x	x	x	-
r6-5-1-85	CY6-5-B	Γιαλιάς πλησίον κοιν. Κοτσιάτη	x	x	x	x

station id	Ποτάμι	Όνομα σταθμού	BIO	ΦΧ	ΕΡ	ΥΔΡΟΜ
r6-5-2-45	CY6-5-H	ποταμός Άλυκος πλησίον κοιν. Μαργί	-	x	-	-
r6-5-2-85	CY6-5-H	Άλυκος κατάντη βιομηχανικής Δαλιού	-	x	x	-
r6-5-3-15	CY6-5-C	Γιαλίας πλησίον κοιν. Νήσου	-	x	x	-
r6-5-3-50	CY6-5-C	Γιαλίας πλησίον Ποταμιά	-	x	x	-
r8-3-2-60	CY8-3-A	Καλό Χωριό Καμάρες	-	x	x	-
r8-4-3-40	CY8-4-C	Τρέμινθος πλησίον κοιν. Αγίας Άννας	-	x	x	x
r8-4-4-72	CY8-4-G	Άγιος Ιωάννης πλησίον Στάζουσα	-	x	x	-
r8-4-5-30	CY8-4-C	Τρέμινθος πλησίον κοιν. Κλαυδιά	-	x	x	-
r8-5-1-60	CY8-5-AB	Πούζης πλησίον κοιν. Αλεθρικό	x	x	x	-
r8-6-2-57	CY8-6-A	Ξερός Γλυκό νερό (Δάσος Σταυροβουνίου)	-	x	x	-
r8-6-3-50	CY8-6-A	Ξεροπόταμος πλησίον κοιν. Αλαμινού	-	x	x	-
r8-7-1-65	CY8-7-A	Συργάτης Κυπροβάσα	x	x	-	x
r8-7-2-60	CY8-7-C	Συργάτης πλησίον κοιν. Πάνω Λεύκαρα	x	x	x	x
r8-7-3-95	CY8-7-D	Μύλος ανάντη φράγματος Διπόταμου	x	x	x	-
r8-8-2-95	CY8-8-C	Μαρώνι πλησίον κοιν. Χοιροκοιτία	x	x	x	-
r8-9-3-83	CY8-9-ABCG	Εξωβούνια πλησίον κοιν. Λάγεια	x	x	x	-
r8-9-5-40	CY8-9-ABCG	Βασιλικός πλησίον κοιν. Λάγεια	x	x	x	x
r8-9-6-98	CY8-9-H	Αργάκι Ασγάτας πλησίον κοιν. Καλαβασού	x	x	x	-
r8-9-7-50	CY8-9-EF	Βασιλικός πλησίον Καλαβασού	-	x	-	-
r9-1-3-80	CY9-1-BC	Αργάκι της Μονής πλησίον κοιν. Μονής	-	x	x	-
r9-1-4-51	CY9-1-E	Αργάκι του Πύργου ανάντη φράγματος εμπλουτισμού	x	x	x	-
r9-2-1-43	CY9-2-BC	Άγιος Παύλος ανάντη εκτροπής Καλημέρα	x	x	x	-
r9-2-1-47	CY9-2-BC	Άγιος Παύλος πλησίον Άθρακος	x	-	-	-
r9-2-3-05	CY9-2-E	Γερμασόγεια Διερώνα	x	x	x	x
r9-2-3-85	CY9-2-F	Γερμασόγεια πλησίον κοιν. Φοινικάρια	x	x	x	x
r9-2-4-27	CY9-2-J	Αργάκι του Μοναστηριού πλησίον στο Μοναστήρι Αμυρούς	x	x	x	-
r9-2-4-95	CY9-2-KL	Γιαλιάδες (Ακρούντα) ανάντη φράγματος Γερμασόγειας	x	x	x	-
r9-4-3-39	CY9-4-G	Φασούλα κατάντη κοιν. Παραμύθας	x	x	x	-
r9-4-3-41	CY9-4-B	Γαρύλλης Παραμύθα	x	x	x	-
r9-4-3-80	CY9-4-C	Γαρύλλης ανάντη φράγματος Πολεμιδιών	x	x	x	-
r9-6-1-17	CY9-6-P	Κρύος ποταμός (πλησίον αντλιοστασίου)	x	x	-	-
r9-6-1-33	CY9-6-P	Κρυός ποταμός ανάντη Ψηλό Δέντρο	x	x	-	-
r9-6-1-44	CY9-6-P	Κρυός ποταμός ανάντη καταρράκτη Μυλλομέρη	x	x	x	x
r9-6-1-67	CY9-6-Q	Κρυός κοιν. Πέρα Πέδι	x	-	-	-
r9-6-1-68	CY9-6-Q	Κρυός κοιν. Πέρα Πέδι (κατάντη γέφυρας)	x	x	-	-
r9-6-1-82	CY9-6-Q	Κρυός πλησίον Αγία Μαύρη	x	x	-	-
r9-6-1-87	CY9-6-R	Κρυός κοιν. Κοιλάνι	x	x	x	x
r9-6-2-60	CY9-6-R	Κρυός ανάντη έξοδος τούνελ	x	x	x	x
r9-6-2-90	CY9-6-R	Κρυός πλησίον Άλασσας	-	x	-	-
r9-6-3-13	CY9-6-I	Λούματα κατάντη αλμυρολίβαδο (κατασκήνωση προσκόπων)	-	x	-	-
r9-6-3-15	CY9-6-I	Λούματα ανάντη λίμνης αμιάντου	x	x	-	-
r9-6-3-31	CY9-6-KL	Λούματα ανάντη κοιν. Κάτω Αμιάντου	x	x	-	-

station id	Ποτάμι	Όνομα σταθμού	ΒΙΟ	ΦΧ	ΕΡ	ΥΔΡΟΜ
r9-6-3-32	CY9-6-KL	Τρόδος ανάντη κοιν. Κάτω Αμιάντου	x	x	-	-
r9-6-3-36	CY9-6-KL	Κούρης πλησίον κοιν. Κάτω Αμιάντου	x	x	x	-
r9-6-3-46	CY9-6-KL	Κούρης πλησίον περιοχή Καρδάκι (ανάντη γέφυρας)	x	-	-	-
r9-6-3-47	CY9-6-KL	Κούρης πλησίον Καρδάκι (γέφυρα)	x	x	-	-
r9-6-3-61	CY9-6-KL	Κούρης πλησίον δάσος Κακόγυρος	x	x	-	-
r9-6-3-77	CY9-6-N	Μέσαποταμός ανάντη εκτροπής Σαιττά	x	x	x	-
r9-6-3-80	CY9-6-O	Μονιάτης παλαιά γέφυρα Τριμίκλινης - Πέρα Πεδίου	x	-	-	-
r9-6-3-82	CY9-6-KL	ποταμός Κούρη Σαιττάς (ανάντη σχάρας απορριμάτων)	-	x	-	-
r9-6-3-83	CY9-6-KL	Κούρης ανάντη φράγματος Τριμίκλινης	x	x	-	-
r9-6-3-87	CY9-6-O	Μονιάτης μονοπατι Λουρκά	x	x	x	-
r9-6-4-24	CY9-6-M	Κούρης δρόμος Σιλίκου Λάνειας (Σημείο Α)	x	x	-	-
r9-6-4-34	CY9-6-M	Κούρης Άγ. Γεώργιος (Περιοχή Λιβάδια)	x	x	-	-
r9-6-4-37	CY9-6-M	Κούρης Δρόμος Αγ. γεωργίου - Μονάγρι	x	-	-	-
r9-6-4-90	CY9-6-M	Κούρης ανάντη φράγματος Κούρη	x	x	-	-
r9-6-4-92	CY9-6-M	Κούρης νέο δήμμα Άλασσας	x	x	x	x
r9-6-5-62	CY9-6-BCD	Αγρός πλησίον Άλασσα Άγιο Ιωάννη	x	x	x	-
r9-6-5-63	CY9-6-BCD	Αμπελικός κατάντη κοιν. Ποταμίτισσας	x	x	x	-
r9-6-5-67	CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης πλησίον κοιν. Άγιο Ιωάννη	x	x	-	-
r9-6-5-74	CY9-6-BCD	Αμπελικός πλησίον κοιν. Κάτω Μύλου	x	x	-	-
r9-6-5-75	CY9-6-BCD	Αγρός πλησίον κοιν. Κάτω Μύλου	x	x	-	-
r9-6-5-77	CY9-6-E	Λιμνάτης κατάντη συμβολής Αμπελικού-Αγρού	x	x	-	-
r9-6-6-32	CY9-6-E	Λιμνάτης πλησίον κοιν. Αγ Μάμα	x	x	x	x
r9-6-6-40	CY9-6-E	Λιμνάτης πλησίον γέφυρας λατομείου	x	-	-	-
r9-6-7-70	CY9-6-F	Λιμνάτης (Ζυγός) ανάντη φράγματος Κούρη	x	x	x	x
r9-8-4-95	CY9-8-B3	Ποταμός Αυδήμου (Μάνταλας) στην εκτροπή Μάνταλα	-	x	x	-
r9-8-6-99	CY9-8-C	Ποταμός Αυδήμου εκβολή	-	x	x	-

ΒΙΟ – Βιολογικά Ποιοτικά Στοιχεία

ΦΧ – Φυσικοχημικά

ΕΡ – Ειδικό Ρύποι

ΥΔΡΟΜ – Υδρομορφολογικά

x– Παρακολουθείται, - Δεν παρακολουθείται

6.1.1.2 Χημική κατάσταση

Στην Κύπρο υπάρχουν 75 σταθμοί τα στοιχεία των οποίων αξιοποιούνται για την ταξινόμηση της χημικής κατάστασης των ποτάμιων ΥΣ. Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται οι σταθμοί και τα ΥΣ που αντιστοιχούν σε αυτούς και οι ουσίες του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ για τις οποίες υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα κατά την περίοδο 2013-2019.

Πίνακας 6-2 : Σταθμοί σε ποτάμια ΥΣ με δεδομένα ουσίων Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ περιόδου 2013-2019

Κωδικός Σταθμού	Υδατικό Σύστημα	Ονομασία σταθμού
r1-1-1-75	CY1-1-AB	Χαποτάμι κατάντη κοιν. Μανδριά (γεφύρι)
r1-1-3-95	CY1-1-AB	Χαποτάμι πλησίον κοιν. Κισσούσα
r1-2-3-94	CY1-2-A	Φοινί στο πέρασμα Πακχνούτης
r1-2-4-25	CY1-2-A	Διαρίζος ανάντη φράγματος Αρμίνου
r1-2-6-64	CY1-2-D1	Διαρίζος Άγιος Γεώργιος
r1-3-5-91	CY1-3-A3	Ξερός γεφύρι του Ρουδιά
r1-3-6-53	CY1-3-B	Ξερός Ρότσος των Λαουδιών
r1-3-8-60	CY1-3-C	Ξερός πλησίον Φοίνικα
r1-4-6-75	CY1-4-K	Βαρκάς πλησίον κοιν. Αμαργέτης
r1-4-7-10	CY1-4-F	Έζουσα πλησίον Μωρό Νερο
r1-4-8-88	CY1-4-M	Κοτσιάτης πλησίον κοιν. Κολώνη
r1-4-9-99	CY1-4-H	Έζουσα στην παραλία EZ2
r1-5-5-89	CY1-5-D1	Κοσσηνάς πλησίον περιοχής Καλιάδες
r1-6-2-17	CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος Κρύα Βρύση
r1-8-5-89	CY1-8-B	Πεύκος στο δρόμο Λάρας
r2-2-3-95	CY2-2-B	Χρυσοχού πλησίον κοιν. Σκούλλη
r2-2-6-35	CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας πλησίον λατομείο Σάραμα
r2-2-7-34	CY2-2-G	Ποταμός Χρυσοχούς γέφυρα κοιν. Γουδί
r2-2-8-95	CY2-2-H	Χρυσοχού πλησίον εκβολής
r2-3-1-64	CY2-3-A	Μιρμικόφ κατάντη κοιν. Στενή
r2-3-2-96	CY2-3-B	Πελαθούσα (αργάκι της Λίμνης) στο δρόμο Πόλις-Αργάκας
r2-3-4-80	CY2-3-C2	Μακούντα ανάντη ταμειυτήρα Αργάκας
r2-3-7-74	CY2-3-E	Ξεροπόταμος κατάντη Πόρου Συκαρκού
r2-9-2-50	CY2-9-B	Κάμπος πλησίον Αγίας Βαρβάρας
r3-2-1-85	CY3-2-A	Μαραθάσα ανάντη φράγματος Καλοπαναγιώτη
r3-3-1-60	CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος ανάντη ιχθυοτροφείου
r3-3-2-60	CY3-3-D	Πλατάνια πλησίον κοιν. Κακοπετριάς
r3-3-3-15	CY3-3-B	Καργώτης πλησίον κοιν. Γαλάτας
r3-3-3-95	CY3-3-B	Καρκώτης πλησίον κοιν. Ευρύχου
r3-4-2-90	CY3-4-AB	Ατσάς πλησίον κοιν. Ευρύχου
r3-5-1-50	CY3-5-A	Λαγουδερά πλησίον γεφύρι Λαγουδερών
r3-5-4-40	CY3-5-D	Ελέα πλησίον Βυζακιάς
r3-7-1-55	CY3-7-B	Περιστερώνα Σύφιλος
r3-7-1-84	CY3-7-C	Περιστερώνα κοιν. Περιστερώνα
r3-7-3-71	CY3-7-DEF	Ακάκι ανάντη Φράγματος Ακάκι-Μαλούντα
r3-7-5-35	CY3-7-N	Αλουπός πλησίον κοιν. Αρεδιού
r6-1-1-72	CY6-1-A	Πεδιαίος Φιλάνι
r6-1-1-80	CY6-1-A	Άγιος Ονούφριος πλησίον κοιν. Καμπιών
r6-1-2-38	CY6-1-D	Πεδιαίος πλησίον κοιν. Κάτω Δευτεράς
r6-5-1-34	CY6-5-A	Γαλιάς περιοχή Αζίζης (Λυθροδόνας)
r6-5-1-85	CY6-5-B	Γαλιάς πλησίον κοιν. Κοτσιάτη
r6-5-2-85	CY6-5-H	Άλυκος κατάντη βιομηχανικής Δαλιού
r6-5-3-15	CY6-5-C	Γαλιάς πλησίον κοιν. Νήσου
r6-5-3-50	CY6-5-C	Γαλιάς πλησίον Ποταμιά
r8-3-2-60	CY8-3-A	Καλό Χωριό Καμάρες
r8-4-3-40	CY8-4-C	Τρέμινθος πλησίον κοιν. Αγίας Άννας
r8-4-5-30	CY8-4-C	Τρέμινθος πλησίον κοιν. Κλαυδιά
r8-5-1-60	CY8-5-AB	Πούζης πλησίον κοιν. Αλεθρικό
r8-6-2-57	CY8-6-A	Ξερός Γλυκύ νερό (Δάσος Σταυροβουνίου)
r8-6-3-50	CY8-6-A	Ξεροπόταμος πλησίον κοιν. Αλαμινού
r8-7-2-60	CY8-7-C	Συργάτης πλησίον κοιν. Πάνω Λεύκαρα
r8-7-3-95	CY8-7-D	Μύλος ανάντη φράγματος Διπόταμου
r8-8-2-95	CY8-8-C	Μαρώνι πλησίον κοιν. Χοιροκοιτία
r8-9-3-83	CY8-9-ABCG	Εξωβούνια πλησίον κοιν. Λάγεια

Κωδικός Σταθμού	Υδατικό Σύστημα	Ονομασία σταθμού
r8-9-5-40	CY8-9-ABCG	Βασιλικός πλησίον κοιν. Λάγεια
r8-9-6-98	CY8-9-H	Αργάκι Ασγάτας πλησίον κοιν. Καλαβασού
r9-1-3-80	CY9-1-BC	Αργάκι της Μονής πλησίον κοιν. Μονής
r9-1-4-51	CY9-1-E	Αργάκι του Πύργου ανάντη φράγματος εμπλουτισμού
r9-2-1-43	CY9-2-BC	Άγιος Παύλος ανάντη εκτροπής Καλημέρα
r9-2-3-05	CY9-2-E	Γερμασόγεια Διερώνα
r9-2-3-85	CY9-2-F	Γερμασόγεια πλησίον κοιν. Φοινικάρια
r9-2-4-27	CY9-2-J	Αργάκι του Μοναστηριού πλησίον στο Μοναστήρι Αμυρούς
r9-2-4-95	CY9-2-KL	Γιαλιάδες (Ακρούντα) ανάντη φράγματος Γερμασόγεια
r9-4-3-39	CY9-4-G	Φασούλα κατάντη κοιν. Παραμύθας
r9-4-3-41	CY9-4-B	Γαρούλλης Παραμύθα
r9-4-3-80	CY9-4-C	Γαρούλλης ανάντη φράγματος Πολεμιδιών
r9-6-1-87	CY9-6-R	Κρυός κοιν. Κοιλάνι
r9-6-2-60	CY9-6-R	Κρυός ανάντη έξοδος τούνελ
r9-6-3-36	CY9-6-KL	Κούρης πλησίον κοιν. Κάτω Αμιάντου
r9-6-3-77	CY9-6-N	Μέσαποταμός ανάντη εκτροπής Σαϊττά
r9-6-3-87	CY9-6-O	Μονιάτης μονοπατι Λουρκά
r9-6-4-92	CY9-6-M	Κούρης νέο δήμμα Άλασσας
r9-6-5-62	CY9-6-BCD	Αγρός πλησίον Άλασσα Άγιο Ιωάννη
r9-6-5-63	CY9-6-BCD	Αμπελικός κατάντη κοιν. Ποταμίτισσας
r9-6-6-32	CY9-6-E	Λιμνάτης πλησίον κοιν. Αγ Μάμα

Πίνακας 6-3 : Διαθέσιμα δεδομένα ουσιών Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ σε ποτάμια ΥΣ περιόδου 2013-2019

	Ονομασία της ουσίας	Διαθέσιμα Δεδομένα
(1)	Alachlor	Υ
(2)	Ανθρακένιο	Υ
(3)	Ατραζίνη	Υ
(4)	Βενζόλιο	Υ
(5)	Βρωμιούχοι διφαινυλαιθέρες	Υ
(6)	Κάδμιο και οι ενώσεις του	Υ
(6α)	τετραχλωράνθρακας	Υ
(7)	Χλωροαλκάνια C10-13	Οι αναλύσεις γίνονται στο ίζημα
(8)	Chlorfenvinphos	Υ
(9)	Chlorpyrifos (Chlorpyrifosethyl)	Υ
(9α)	Φυτοφάρμακα κυκλοδιενίου: Αλδρίνη, Διελδρίνη, Ενδρίνη, Ισοδρίνη	Υ
(9β)	Ολικό DDT	Υ
	Παρα παρα DDT	Υ
(10)	1,2 Διχλωροαιθάνιο	Υ
(11)	Διχλωρομεθάνιο	Υ
(12)	Φθαλικό δι(2αιθυλεξύλιο) (DEHP)	Υ
(13)	Diuron (Διουρόνη)	Υ
(14)	Endosulfan (Ενδοσουλφάνη)	Υ
(15)	Φλουορανθένιο	Υ
(16)	Εξαχλωροβενζόλιο	Υ
(17)	Εξαχλωροβουταδιένιο	Υ
(18)	Εξαχλωροκυκλοεξάνιο	Υ
(19)	Isoproturon (Ισοπροτουρόνη)	Υ
(20)	Μόλυβδος και οι ενώσεις του	Υ
(21)	Υδράργυρος και οι ενώσεις του	Υ
(22)	Ναφθαλίνιο	Υ
(23)	Νικέλιο και οι ενώσεις του	Υ
(24)	Εννεύλοφαινόλες (4 εννεύλοφαινόλη)	Υ

	Όνομασία της ουσίας	Διαθέσιμα Δεδομένα
(25)	Οκτυλοφαινόλη ((4 (1,1',3,3' τετραμεθυλβουτυλική) φαινόλη))	Υ
(26)	Πενταχλωροβενζόλιο	Υ
(27)	Πενταχλωροφαινόλη	Υ
(28)	Πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες (ΡΑΗ)	Υ
	Βενζο(α)πυρένιο	Υ
	Βενζο(β)φλουορανθένιο	Υ
	Βενζο(κ)φλουορανθένιο	Υ
	βενζο(γ,η,ι)περυλένιο	Υ
(29)	Ινδενο(1,2,3cd)πυρένιο	Υ
	Σιμαζίνη	Υ
(29α)	Τετραχλωροαιθυλένιο	Υ
(29β)	Τριχλωροαιθυλένιο	Υ
(30)	Ενώσεις τριβουτυλοκασιτέρου (κατιόν τριβουτυλοκασιτέρου)	Δεν προσδιορίζεται στα εσωτερικά ύδατα επειδή η χρήση του ήταν σε αντιρρυπαντικές βαφές στα πλοία
(31)	Τριχλωροβενζόλια	Υ
(32)	Τριχλωρομεθάνιο	Υ
(33)	Τριφλουραλίνη	Υ
(34)	Dicofol	Υ
(35)	Υπερφθοροκτανοσουλφονικό οξύ και τα παράγωγά του (PFOS)	Υ
(36)	Quinoxifen	Υ
(37)	Διοξίνες και παρόμοιες με τις διοξίνες ενώσεις	Οι αναλύσεις γίνονται στο ίζημα
(38)	Aclonifen	Υ
(39)	Bifenox	Υ
(40)	Cybutryne	Υ
(41)	Κυπερμεθρίνη	Υ
(42)	Dichlorvos	Υ
(43)	Εξαβρωμοκυκλοωδεκάνιο (HBCDD)	Υ
(44)	Heptachlor και εποξείδιο του heptachlor	Υ
(45)	Τερβουτρίνη	Υ

6.1.2 Πρόγραμμα παρακολούθησης ταμιευτήρων

6.1.2.1 Οικολογική κατάσταση

Στην Κύπρο 15 ποτάμιοι ταμιευτήρες οι οποίοι είναι δηλωμένα ΥΣ της ΟΠΥ 2000/60/ΕΚ χαρακτηρίζονται ως ποτάμια ΙΤΥΣ, δεδομένου ότι αυτή είναι η αρχική κατηγορία αυτών των ΥΣ πριν προκύψουν οι υδρομορφολογικές αλλαγές από την ανθρώπινη δραστηριότητα. Ωστόσο, η πιο κοντινή συγκρίσιμη κατηγορία φυσικού νερού σε αυτά τα ΙΤΥΣ στην παρούσα κατάσταση είναι μια λίμνη και έτσι οι περιγραφές που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης της ποιότητας είναι εκείνες που είναι κατάλληλες για λιμναία ΥΣ.

Στην Κύπρο παρακολουθείται το σύνολο των ταμιευτήρων ως προς τα Βιολογικά Ποιοτικά Στοιχεία τις Φυσικοχημικές Παραμέτρους και τους Ειδικούς Ρύπους. Στο παρόν ΣΔΛΑΠ αξιοποιούνται στοιχεία του δικτύου παρακολούθησης της περιόδου 2013 – 2019. Τα Ποιοτικά στοιχεία που παρακολουθούνται για κάθε σταθμό του δικτύου (κάθε ταμιευτήρα) δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί

Πίνακας 6-4 : Σταθμοί παρακολούθησης της οικολογικής ταμιευτήρων ανά ΥΣ και παράμετρο παρακολούθησης την περίοδο 2013-2019

Κωδικός Σταθμού	Όνομασία ΥΣ	ΒΙΟ	ΦΧ	ΕΡ
d1-2-4-61_DLP	ΑΡΜΙΝΟΥ	x	x	x
d1-3-9-50_DLP	ΑΣΠΡΟΚΡΕΜΜΟΣ	x	x	x
d1-4-3-95_DLP	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ	x	x	x
d1-6-2-63_DLP	ΜΑΥΡΟΚΟΛΥΜΠΟΣ	x	x	x
d2-2-6-91_DLP	ΕΥΡΕΤΟΥ	x	x	x
d3-5-1-65_DLP	ΞΥΛΙΑΤΟΣ	x	x	x
d3-7-3-83_DLP	ΑΚΑΚΙ-ΜΑΛΛΟΥΝΤΑ	x	x	x
d6-1-2-05_DLP	ΤΑΜΑΣΟΣ	x	x	x
d8-7-2-05_DLP	ΛΕΥΚΑΡΑ	x	x	x
d8-7-4-05_DLP	ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ	x	x	x
d8-9-5-60_DLP	ΚΑΛΑΒΑΣΟΣ	x	x	x
d9-2-5-20_DLP	ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑ	x	x	x
d9-4-3-95_DLP	ΠΟΛΕΜΙΔΙΑ	x	x	x
d9-6-3-17_DLP	ΠΑΝΩ ΠΛΑΤΡΕΣ	x	x	x
d9-6-9-10_DLP	ΚΟΥΡΗΣ	x	x	x

Στις περιπτώσεις των ταμιευτήρων τα σημεία δειγματοληψίας για κάθε ένα ταμιευτήρα ήταν δύο. Ένας στο βαθύτερο σημείο του ταμιευτήρα (DLP) και ένα στην όχθη αυτού (BNK). Και οι δύο θέσεις χρησιμοποιήθηκαν στην αξιολόγηση και θεωρήθηκαν ως ένας σταθμός παρακολούθησης. Πχ οι σταθμοί d1-2-4-61_BNK και d1-2-4-61_DLP στον ταμιευτήρα Αρμίνου θεωρήθηκαν ως ένας (d1-2-4-61).

6.1.2.2 Χημική κατάσταση

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι ουσίες του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και οι διαθέσιμες αναλύσεις ανά σταθμό στο σύνολο της υπό εξέταση περιόδου 2013-2019

Πίνακας 6-5 : Ουσίες προτεραιότητας Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ που παρακολουθούνται ανά σταθμό παρακολούθησης ποτάμιου ταμειυτήρα, περιόδου 2013-2019

Ονομασία της ουσίας		Arminou	d1-2-4-61_BNK	d1-2-4-61_DLP	Asprokremmos	d1-3-9-50_BNK	d1-3-9-50_DLP	Kannaviou	d1-4-3-95_BNK	d1-4-3-95_DLP	Mavrokolympos	d1-6-2-63_BNK	d1-6-2-63_DLP	Evretou	d2-2-6-91_BNK	d2-2-6-91_DLP	Xyliatos	d3-5-1-65_BNK	d3-5-1-65_DLP	Akaki-Malounda	d3-7-3-83_BNK	d3-7-3-83_DLP	Tamassos	d6-1-2-05_BNK	d6-1-2-05_DLP	New Lympia	d8-4-1-61_BNK	d8-4-1-61_DLP	Lefkara	d8-7-2-05_BNK	d8-7-2-05_DLP	Dipotamos	d8-7-4-05_BNK	d8-7-4-05_DLP	Kalavassos	d8-9-5-60_BNK	d8-9-5-60_DLP	Germasogeia	d9-2-5-20_BNK	d9-2-5-20_DLP	Polemida	d9-4-3-95_BNK	d9-4-3-95_DLP	Pano Platres	d9-6-3-17_BNK	d9-6-3-17_DLP	Kouris	d9-6-9-10_BNK	d9-6-9-10_DLP									
1	Alachlor		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P				
2	Ανθρακένιο		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P				
3	Ατραζίνη		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P			
4	Βενζόλιο		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P			
5	Βρωμιούχοι διφαινυλαιθέρες			P	P	P		P	P	P		P	P		P	P		P	P	P		P	P		P			P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P						
6	Κάδμιο και οι ενώσεις του		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P			
6α	τετραχλωράνθρακας		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
7	Χλωροαλκάνια C10-13 ³⁸																																																									
8	Chlorfenvinphos		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
9	Chlorpyrifos (Chlorpyrifosethyl)		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P

³⁸ Οι αναλύσεις γίνονται στο ίζημα.

Όνομασία της ουσίας		d11-2-4-61_BNK	d11-2-4-61_DLP	d11-3-9-50_BNK	d11-3-9-50_DLP	d11-4-3-95_BNK	d11-4-3-95_DLP	d11-6-2-63_BNK	d11-6-2-63_DLP	d22-2-6-91_BNK	d22-2-6-91_DLP	d33-5-1-65_BNK	d33-5-1-65_DLP	d33-7-3-83_BNK	d33-7-3-83_DLP	d61-2-05_BNK	d61-2-05_DLP	d84-1-61_BNK	d84-1-61_DLP	d87-2-05_BNK	d87-2-05_DLP	d87-4-05_BNK	d87-4-05_DLP	d89-5-60_BNK	d89-5-60_DLP	d92-5-20_BNK	d92-5-20_DLP	d94-3-95_BNK	d94-3-95_DLP	d96-3-17_BNK	d96-3-17_DLP	d99-6-9-10_BNK	d99-6-9-10_DLP				
		Arminou	Asprokremmos				Kannaviou		Mavrokolympos				Evretou		Xyliatos		Akaki-Malounda		Tamassos		New Lymphia		Lefkara		Dipotamos		Kalavassos		Germasogeia		Polemida		Pano Platres		Kouris		
9α	Φυτοφάρμακα κυκλοδιενίου: Αλδρίνη, Διελδρίνη, Ενδρίνη, Ισοδρίνη	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
9β	Ολικό DDT	P	P	P		P	P	P	P	P	P		P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P			
	Παρα παρα DDT	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P		P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
10	1,2 Διχλωροαιθάνιο	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
11	Διχλωρομεθάνιο	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
12	Φθαλικό δι(2αιθυλεξύλιο) (DEHP)	P	P	P		P	P	P	P	P	P		P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
13	Diuron (Διουρόνη)	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
14	Endosulfan (Ενδοσουλφάνη)	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P		P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
15	Φλουορανθένιο	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
16	Εξαχλωροβενζόλιο	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P		P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
17	Εξαχλωροβουταδιένιο	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
18	Εξαχλωροκυκλοεξάνιο	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
19	Isoproturon (Ισοπροτουρόνη)	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
20	Μόλυβδος και οι ενώσεις του	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	

Όνομασία της ουσίας		d1-2-4-61_BNK	d1-2-4-61_DLP	d1-3-9-50_BNK	d1-3-9-50_DLP	d1-4-3-95_BNK	d1-4-3-95_DLP	d1-6-2-63_BNK	d1-6-2-63_DLP	d2-2-6-91_BNK	d2-2-6-91_DLP	d3-5-1-65_BNK	d3-5-1-65_DLP	d3-7-3-83_BNK	d3-7-3-83_DLP	d6-1-2-05_BNK	d6-1-2-05_DLP	d8-4-1-61_BNK	d8-4-1-61_DLP	d8-7-2-05_BNK	d8-7-2-05_DLP	d8-7-4-05_BNK	d8-7-4-05_DLP	d8-9-5-60_BNK	d8-9-5-60_DLP	d9-2-5-20_BNK	d9-2-5-20_DLP	d9-4-3-95_BNK	d9-4-3-95_DLP	d9-6-3-17_BNK	d9-6-3-17_DLP	d9-6-9-10_BNK	d9-6-9-10_DLP					
		Arminou	Asprokremmos				Kannaviou	Mavrokolympos				Evreton	Xyliatos	Akaki-Malounda		Tamassos	New Lymphia		Lefkara	Dipotamos		Kalavassos	Germasogeia		Polemia		Pano Platres		Kouris									
29	Σιμαζίνη	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
29α	Τετραχλωροαιθυλένιο	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
29β	Τριχλωροαιθυλένιο	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
30	Ενώσεις τριβουτυλοκασσιτέρου (κατιόν τριβουτυλοκασσιτέρου) ³⁹																																					
31	Τριχλωροβενζόλια	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
32	Τριχλωρομεθάνιο	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
33	Τριφλουραλίνη	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
34	Dicofol	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
35	Υπερφθοροκτανοςουλφονικό οξύ και τα παράγωγά του (PFOS)		P	P	P		P	P	P		P	P	P	P		P			P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
36	Quinoxifen		P	P	P		P	P	P		P	P	P	P		P			P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	

³⁹ Δεν προσδιορίζεται στα εσωτερικά ύδατα επειδή η χρήση του ήταν σε αντιρρυπαντικές βαφές στα πλοία

Όνομασία της ουσίας		d1-2-4-61_BNK	d1-2-4-61_DLP	d1-3-9-50_BNK	d1-3-9-50_DLP	d1-4-3-95_BNK	d1-4-3-95_DLP	d1-6-2-63_BNK	d1-6-2-63_DLP	d2-2-6-91_BNK	d2-2-6-91_DLP	d3-5-1-65_BNK	d3-5-1-65_DLP	d3-7-3-83_BNK	d3-7-3-83_DLP	d6-1-2-05_BNK	d6-1-2-05_DLP	d8-4-1-61_BNK	d8-4-1-61_DLP	d8-7-2-05_BNK	d8-7-2-05_DLP	d8-7-4-05_BNK	d8-7-4-05_DLP	d8-9-5-60_BNK	d8-9-5-60_DLP	d9-2-5-20_BNK	d9-2-5-20_DLP	d9-4-3-95_BNK	d9-4-3-95_DLP	d9-6-3-17_BNK	d9-6-3-17_DLP	d9-6-9-10_BNK	d9-6-9-10_DLP					
		Arminou	Asprokremmos	Kannaviou	Mavrokolympos	Evretou	Xyliatos	Akaki-Malounda	Tamassos	New Lympia	Lefkara	Dipotamos	Kalavassos	Germasogeia	Polemidia	Pano Platres	Kouris																					
37	Διοξίνες και παρόμοιες με τις διοξίνες ενώσεις ³⁸																																					
38	Aclonifen	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P			
39	Bifenox	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		
40	Cybutryne	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
41	Κυπερμεθρίνη	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	
42	Dichlorvos	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
43	Εξαβρωμοκυκλοδωδεκάνιο (HBCDD)	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
44	Heptachlor και εποξείδιο του heptachlor	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
45	Τερβουτρίνη	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι ουσίες του καταλόγου επιτήρησης της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2015/495 της Επιτροπής της 20^{ης} Μαρτίου 2015 με βάση την Οδηγία 2008/105/ΕΚ και οι αναλύσεις σε ταμειυτήρες για την περίοδο 2016-2019 οι οποίες δε χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της χημικής κατάστασης.

Πίνακας 6-6:Μετρήσεις ουσιών καταλόγου επιτήρησης της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ σε ταμειυτήρες – ποτάμια ΙΤΥΣ περιόδου 2013-2019

	d1-2-4-61_DLP	d1-3-9-50_DLP	d1-6-2-63_DLP	d3-7-3-83_DLP	d6-1-2-05_DLP	d8-7-4-05_DLP	d8-9-5-60_DLP	d9-2-5-20_DLP	d9-4-3-95_BNK	d9-4-3-95_DLP	d9-6-9-10_BNK	d9-6-9-10_DLP
	Arminou	Asprokremmos	Mavrokolympos	Akaki-Malounda	Tamassos	Dipotamos	Kalavasos	Germasogeia	Polemida	Polemida	Kouris	Kouris
17a-ethynilestradiol (EE2)									✓	✓		
2016												✓
2017												✓
2018									✓			
2019												✓
17b-estradiol (E2)									✓	✓		
2016												✓
2017												✓
2018									✓			
2019												✓
2,6-Ditert-butyl-4-methylphenol									✓	✓		
2016												✓
2017												✓
2018									✓			
2-Ethylhexyl 4-methoxycinnamate									✓	✓		
2016												✓
2017												✓
2018									✓			
Acetamiprid	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
2016	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓
2017				✓				✓		✓		✓
2018									✓			
2019												✓
Azythromycin									✓	✓		
2016												✓
2017												✓
2018									✓			
2019												✓
Clarythromycin									✓	✓		
2016												✓
2017									✓	✓		
2018									✓			
2019												✓
Clothianidin									✓	✓		
2016												✓

	Arminou	d1-2-4-61_DLP	Asprokremmos	d1-3-9-50_DLP	Mavrokolympos	d1-6-2-63_DLP	Akaki-Malounda	d3-7-3-83_DLP	Tamassos	d6-1-2-05_DLP	Dipotamos	d8-7-4-05_DLP	Kalavassos	d8-9-5-60_DLP	Germasogeia	d9-2-5-20_DLP	Polemida	d9-4-3-95_BNK	Polemida	d9-4-3-95_DLP	Kouris	d9-6-9-10_BNK	Kouris	d9-6-9-10_DLP
	2017																			✓				
	2018																	✓						
	2019																			✓				
Diclofenac	2016																	✓	✓		✓		✓	
	2017																			✓				
	2018																	✓			✓		✓	
Erythromycin	2016																			✓				
	2017																			✓				
	2018																	✓			✓		✓	
	2019																			✓				
Estrone (E1)	2016																			✓				
	2017																			✓				
	2018																	✓						
	2019																			✓				
Imidacloprid	2016	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓
	2017						✓								✓					✓				✓
	2018																	✓						
	2019																			✓				
Methiocarb	2016	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓
	2017						✓								✓					✓				✓
	2018																	✓						
	2019																			✓				
Oxadiazon	2016																			✓				
	2017																			✓				
	2018																			✓				
Thiacloprid	2016	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓
	2017						✓								✓					✓				✓
	2018																			✓				
	2019																			✓				
Thiamethoxam	2016	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓
	2017						✓								✓					✓				✓
	2018																			✓				
	2019																			✓				
Tri-allate	2016																			✓				
	2017																			✓				

	Arminou	d1-2-4-61_DLP
	Asprokremmos	d1-3-9-50_DLP
	Mavrokolympos	d1-6-2-63_DLP
	Akaki-Malounda	d3-7-3-83_DLP
	Tamassos	d6-1-2-05_DLP
	Dipotamos	d8-7-4-05_DLP
	Kalavassos	d8-9-5-60_DLP
	Germasogeia	d9-2-5-20_DLP
	Polemidia	d9-4-3-95_BNK
	Polemidia	d9-4-3-95_DLP
	Kouris	d9-6-9-10_BNK
	Kouris	d9-6-9-10_DLP
2018		✓

6.1.3 Πρόγραμμα παρακολούθησης λιμναίων ΥΣ

6.1.3.1 Οικολογική κατάσταση

Για την οικολογική κατάσταση των λιμνών το ΤΑΥ έχει υλοποιήσει ειδικά ερευνητικά προγράμματα παρακολούθησης με απώτερο στόχο τον καθορισμό των συνθηκών αναφοράς. Διαχρονικά τα έργα αυτά είναι τα ακόλουθα:

- «Παροχή Υπηρεσιών για τον Προσδιορισμό των Συνθηκών Αναφοράς σε Λιμναία Σώματα στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος Μέτρων (Μέτρο 142) και επικαιροποίηση του χαρακτηρισμού των τύπων των σωμάτων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων», Αριθμός διαγωνισμού: ΥΥ 06/2013, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
- «Αγορά Υπηρεσιών για επικαιροποίηση του προσδιορισμού των συνθηκών Αναφοράς σε Λιμναία Υδάτινα Σώματα και επικαιροποίηση του χαρακτηρισμού των τύπων των σωμάτων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων, με βάση τα αποτελέσματα της συμβάσης ΥΥ06/2013», Αριθμός διαγωνισμού: ΥΥ 02/2016Δ, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
- «Αξιολόγηση οικολογικής ποιότητας νερού φυσικών λιμνών της Κύπρου», 2020 (Ερευνητικό έργο 71498), ΥΥ 06/2019

Από τα ανωτέρω στο πλαίσιο του τελευταίου προγράμματος έγινε η προκαταρκτική εκτίμηση της οικολογικής ποιότητας των λιμνών της Κύπρου. Τα δεδομένα που έχουν αξιοποιηθεί για το σκοπό αυτό δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί

Πίνακας 6-7:Μετρήσεις που αξιοποιούνται για την προκαταρκτική αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης των λιμνών ανά παράμετρο και ΥΣ

ΥΣ	Παράμετρος	2014	2015	2016	2017	2018	2019
L7-2-6-70 Παραλίμνι	Anostraca biomass/abundance ratio						
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio		x		x		x
	Cladocera biomass/abundance ratio		x		x		x
	Nitrogen (mg/l N)		x	x	x		x
	Total Phosphorus (mg/l P)		x	x	x		x
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)		x		x		x
L8-1-2-94 Ορόκλινη	Anostraca biomass/abundance ratio						
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				x	x	
	Cladocera biomass/abundance ratio	x	x	x	x	x	x

ΥΣ	Παράμετρος	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Nitrogen (mg/l N)	x	x	x	x	x	x
	Total Phosphorus (mg/l P)	x	x	x	x	x	x
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	x	x	x	x	x	x
L8-3-2-82 Μεγάλη Λάρνακας	Anostraca biomass/abundance ratio	x	x	x	x		
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				x		
	Cladocera biomass/abundance ratio		x				
	Nitrogen (mg/l N)	x	x		x	x	x
	Total Phosphorus (mg/l P)	x	x	x	x	x	x
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	x	x	x	x	x	x
L8-3-2-85 Αεροδρομίου 2	Anostraca biomass/abundance ratio	x	x		x	x	
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				x	x	
	Cladocera biomass/abundance ratio		x				
	Nitrogen (mg/l N)	x	x		x	x	x
	Total Phosphorus (mg/l P)	x	x		x	x	x
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	x	x		x	x	x
L8-3-2-88 Ορφανή	Anostraca biomass/abundance ratio		x	x	x	x	
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				x		
	Cladocera biomass/abundance ratio	x	x				
	Nitrogen (mg/l N)	x	x		x	x	x
	Total Phosphorus (mg/l P)	x	x	x	x	x	x
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	x	x	x	x	x	x
L8-3-2-96 Σορός	Anostraca biomass/abundance ratio	x	x	x	x	x	x
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				x		
	Cladocera biomass/abundance ratio		x				
	Nitrogen (mg/l N)	x	x		x	x	x
	Total Phosphorus (mg/l P)	x	x		x	x	x
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	x	x		x	x	x
L9-5-3-50 Ακρωτηρίου	Anostraca biomass/abundance ratio	x		x			
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				x	x	
	Cladocera biomass/abundance ratio	x	x			x	
	Nitrogen (mg/l N)	x	x		x	x	x
	Total Phosphorus (mg/l P)	x	x	x	x	x	x
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	x	x	x	x	x	x

6.1.3.2 Χημική κατάσταση

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται οι ουσίες του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΟΚ, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και οι μετρήσεις ανά σταθμό στο σύνολο της υπό εξέταση περιόδου 2013-2019.

Πίνακας 6-8: Αριθμός διαθέσιμων μετρήσεων ουσιών Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ σε λιμναία ΥΣ περιόδου 2013-2019

Ονομασία της ουσίας	Σταθμοί παρακολούθησης												
	Akrotiri Salt Lake (site 1)	Akrotiri Salt Lake (site 4)*	Larnaka Main Salt Lake Station 3	Larnaka Main Salt Lake Station 7*	Oroklini Lake @ weir	Oroklini Lake near Birdwatching Tower*	Paralimni Lake near shooting range	Paralimni Lake on West shore	Salt lake Aerodromio No2 Station1	Salt lake Orfani Station 1	Salt lake Soros Station 1	Achna Res. Bank	Achna Res. Deepest Lake Point
1	Alachlor	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	Ανθρακένιο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	Ατραζίνη	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	Βενζόλιο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5	Βρωμιούχοι διφαινυλαιθέρες	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6	Κάδμιο και οι ενώσεις του	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6α	Τετραχλωράνθρακας	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7	Χλωροαλκάνια C10-13 ³⁸												
8	Chlorfenvinphos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9	Chlorpyrifos (Chlorpyrifos ethyl)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9α	Φυτοφάρμακα κυκλοδιενίου: Αλδρίνη, Διελδρίνη, Ενδρίνη, Ισοδρίνη	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
9β	Ολικό DDT ⁴⁰	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Παρα DDT	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	1,2 Διχλωροαιθάνιο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	Διχλωρομεθάνιο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	Φθαλικό δι(2αιθυλεξύλιο) (DEHP)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	Diuron (Διουρόνη)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	Endosulfan (Ενδοσουλφάνη)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
15	Φλουορανθένιο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
16	Εξαχλωροβενζόλιο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
17	Εξαχλωροβουταδιένιο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
18	Εξαχλωροκυκλοεξάνιο	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
19	Isoproturon (Ισοπροτουρόνη)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

⁴⁰ Περιλαμβάνονται 2,4-DDT, 4,4'-DDD, 4,4'-DDE, 4,4'-DDT

Ονομασία της ουσίας	Σταθμοί παρακολούθησης												
	Akrotiri Salt Lake (site 1)	Akrotiri Salt Lake (site 4)*	Larnaka Main Salt Lake Station 3	Larnaka Main Salt Lake Station 7*	Oroklini Lake @ weir	Oroklini Lake near Birdwatching Tower *	Paralimni Lake near shooting range	Paralimni Lake on West shore	Salt lake Aerodromio No2 Station1	Salt lake Orfani Station 1	Salt lake Soros Station 1	Achna Res. Bank	Achna Res. Deepest Lake Point
20	Μόλυβδος και οι ενώσεις του	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
21	Υδράργυρος και οι ενώσεις του	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
22	Ναφθαλίνιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
23	Νικέλιο και οι ενώσεις του	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
24	Εννεύλοφαινόλες (4 εννεύλοφαινόλη)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
25	Οκτυλοφαινόλη ((4 (1,1',3,3' τετραμεθυλβουτυλική φαινόλη))	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
26	Πενταχλωροβενζόλιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
27	Πενταχλωροφαινόλη	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
28	Πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες (ΡΑΗ)												
	Βενζο(α)πυρένιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Βενζο(β)φλουορανθένιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Βενζο(κ)φλουορανθένιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	βενζο(γ,δ,ε,ζ)περυλένιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Ινδενο(1,2,3cd)πυρένιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
29	Σιμαζίνη	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
29 α	Τετραχλωροαιθυλένιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
29 β	Τριχλωροαιθυλένιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
30	Ενώσεις τριβουτυλοκασιτέρου (κατιόν τριβουτυλοκασιτέρου) ⁴¹												
31	Τριχλωροβενζόλια	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
32	Τριχλωρομεθάνιο	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
33	Τριφλουραλίνη	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
34	Dicofol	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

⁴¹ Δεν προσδιορίζεται στα εσωτερικά ύδατα επειδή η χρήση του ήταν σε αντιρρυπαντικές βαφές στα πλοία

Ονομασία της ουσίας	Σταθμοί παρακολούθησης												
	Akrotiri Salt Lake (site 1)	Akrotiri Salt Lake (site 4)*	Larnaka Main Salt Lake Station 3	Larnaka Main Salt Lake Station 7*	Oroklini Lake @ weir	Oroklini Lake near Birdwatching Tower *	Paralimni Lake near shooting range	Paralimni Lake on West shore	Salt lake Aerodromio No2 Station1	Salt lake Orfani Station 1	Salt lake Soros Station 1	Achna Res. Bank	Achna Res. Deepest Lake Point
35	Υπερφθοροκτανοσουλφονικό οξύ και τα παράγωγά του (PFOS)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
36	Quinoxifen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
37	Διοξίνες και παρόμοιες με τις διοξίνες ενώσεις ³⁸												
38	Aclonifen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
39	Bifenox	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
40	Cybutryne	✓	0	✓	0	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
41	Κυπερμεθρίνη	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
42	Dichlorvos	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
43	Εξαβρωμοκυκλοδεκανίο (HBCDD)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
44	Heptachlor και εποξειδίο του heptachlor	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
45	Τερβουτρίνη	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται κάποιες από τις ουσίες του καταλόγου επιτήρησης της Εκτελεστικής Απόφασης (ΕΕ) 2015/495 της Επιτροπής της 20^{ης} Μαρτίου 2015 με βάση την Οδηγία 2008/105/ΕΚ και οι μετρήσεις σε λίμνες την περίοδο 2016-2019 οι οποίες δε χρησιμοποιούνται στην ταξινόμηση της χημικής κατάστασης των λιμνών.

Πίνακας 6-9: Αριθμός διαθέσιμων μετρήσεων ουσιών καταλόγου επιτήρησης της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ σε λιμναία ΥΣ περιόδου 2013-2019

Παράμετρος	Oroklini Lake @ weir	Paralimni Lake near shooting range	Paralimni Lake on West shore	Achna Res. Deepest Lake Point
Acetamiprid	✓	✓	✓	✓
2016	✓	✓		✓

Παράμετρος	Oroklini Lake @ weir	Paralimni Lake near shooting range	Paralimni Lake on West shore	Achna Res. Deepest Lake Point
2017	✓	✓	✓	
Diclofenac	✓			
2018	✓			
Erythromycin	✓			
2018	✓			
Imidacloprid	✓	✓	✓	✓
2016	✓	✓		✓
2017	✓	✓	✓	
Methiocarb	✓	✓	✓	✓
2016	✓	✓		✓
2017	✓	✓	✓	
Thiacloprid	✓	✓	✓	✓
2016	✓	✓		✓
2017	✓	✓	✓	
Thiamethoxam	✓	✓	✓	✓
2016	✓	✓		✓
2017	✓	✓	✓	

6.1.4 Πρόγραμμα παρακολούθησης παράκτιων σωμάτων

Από τα 22 παράκτια υδάτινα σώματα (ΠΥΣ) (βλ. παράγραφο 4.1.3), την περίοδο αναφοράς παρακολουθήθηκαν τα 16⁴². Στα 15 ΠΥΣ εφαρμόζεται πρόγραμμα εποπτικής παρακολούθησης – surveillance monitoring και στο 1 εφαρμόζεται επιχειρησιακή παρακολούθηση – operational monitoring σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας.

Τα Βιολογικά Ποιοτικά Στοιχεία (Biological Quality Elements, BQEs) και οι άλλες παράμετροι που παρακολουθούνται με βάση τις απαιτήσεις της ΟΠΥ περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Φυτοπλαγκτόν (μια παράμετρος: συγκέντρωση Χλωροφύλλης-α)
- Μακροφύκη
- Αγγειόσπερμα (*Posidonia oceanica*)
- Βενθικά μακροασπόνδυλα
- Θρεπτικά άλατα
- Γενικές Φυσικοχημικές παράμετροι
- Ουσίες προτεραιότητας

⁴² Αναθεώρηση – Επικαιροποίηση Άρθρου 5 της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (ΟΠΥ, 2000/60/ΕΚ) για τα Παράκτια Υδάτινα Σώματα (ΠΥΣ) της Κύπρου, ΕΝΔΟΤΜΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ για σκοπούς ετοιμασίας του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού 2013-2019, ΤΜΗΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ, ΤΟΜΕΑΣ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, Σεπτέμβριος 2020

Εντός των 16 ΠΥΣ υπάρχουν καθορισμένοι σταθμοί παρακολούθησης για κάθε Βιολογικό Ποιοτικό Στοιχείο. Η επιλογή των σταθμών παρακολούθησης έγινε ακολουθώντας τις απαιτήσεις της ΟΠΥ ως εξής:

- Εγκατάσταση αντιπροσωπευτικών σταθμών δειγματοληψίας, ώστε να καλύπτονται και οι τέσσερις τύποι παράκτιων υδάτινων σωμάτων.
- Οι σταθμοί δειγματοληψίας φυσικοχημικών παραμέτρων να συμπίπτουν με αυτούς των βιολογικών ποιοτικών στοιχείων (BQEs).
- Σε υδάτινα σώματα που περιέχουν μικρές περιοχές που επηρεάζονται από σημειακές πιέσεις (π.χ. υδατοκαλλιέργεια κτλ), εφαρμόζεται η αρχή των ζωνών μίξης.
- Σε υδάτινα σώματα που περιέχουν μεγάλες περιοχές που επηρεάζονται από διάχυτη ρύπανση ή από πολλαπλές σημειακές πιέσεις, ο σταθμός δειγματοληψίας βρίσκεται εντός της προβλεπόμενης ζώνης επιπτώσεων.

Οι σταθμοί παρακολούθησης για κάθε παράμετρο που εξετάζεται, παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 6-10: Δειγματοληπτικοί σταθμοί που διερευνούνται στα πλαίσια εφαρμογής της ΟΠΥ 2000/60/ΕΚ στα παράκτια ύδατα

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΥΣ	ΟΝΟΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ		ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
CY_3-C2	Κόλπος Χρυσοχού	CY_3-C2_S1/LT4	35.066 °N	32.408° E	Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
					Ουσίες προτεραιότητας	Ετησίως
CY_4-C1	Ακάμας Βόρεια	CY_4-C1_S1/B3	35.0822°N	32.31373° E	<i>Posidonia oceanica</i>	Κάθε 6 έτη
CY_5-C4	Ακάμας Δυτικά	CY_5-C4_S1/B2	35.0187° N	32.29495°E	Μακρόφυτα	Δύο φορές / έτος
CY_7-C4-HM	Πάφος-πόλη	CY_7-C4_S1/B2	34.761160°N	32.403103°E	Μακρόφυτα	Δύο φορές / έτος
CY_8-C4	Νότια Πάφος	CY_8-C4_S1/B2	34.706850° N	32.504083° E	Μακρόφυτα	Δύο φορές / έτος
CY_11-C2	Κόλπος Λεμεσού-Νότια	CY_11-C2_S1/B4	34.618333° N	33.028667° E	Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
					Ουσίες προτεραιότητας	Ετησίως
CY_12-C2-HM	Κόλπος Λεμεσού	CY_12-C2_O1/B3	34.68565° N	33.085233° E	<i>Posidonia oceanica</i>	Κάθε 3 έτη
					Μακροπανίδα	Ετησίως
		CY_12-C2_O1/B4	34.670833° N	33.0685° E	Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
CY_13-C2	Μονή	CY_13-C2_S1/B4	34.6975° N	33.189833°E	Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΥΣ	ΟΝΟΜΑ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΕΣ ΣΥΝΤΕΤΑΓΜΕΝΕΣ		ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
					Ουσίες προτεραιότητας	Ετησίως
CY_14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	CY_14-C2_S1/B4	34.707833 ° N	33.291667°E	Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
					Ουσίες προτεραιότητας	Μηνιαίως
		CY_14-C2_S1/B3	34.7144° N	33.290583°E	<i>Posidonia oceanica</i>	Κάθε 3 έτη
CY_15-C2	Ζύγι-Ακρωτήριο Κίτι	CY_15-C2_S1/B4	34.709833° N	33.346°E	Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
					Ουσίες προτεραιότητας	Ετησίως
		CY_15-C2_S1/B3	34.799950° N	33.605783°E	<i>Posidonia oceanica</i>	Κάθε 6 έτη
CY_16-C2	Λάρνακα-Δυτικά	CY_16-C2_S1/B4	34.83475°N	33.64315°E	Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
					Ουσίες προτεραιότητας	Ετησίως
CY_18-C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	CY_18-C2_S1/B4	34.95748°N	33.690417°E	Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
					Ουσίες προτεραιότητας	Ετησίως
CY_19-C3	Ακρωτήρι Πύλα	CY_19-C3_S1/B2	34.9535° N	33.889866°E	Μακρόφυτα	Δύο φορές / έτος
CY_20-C3	Ακρωτήρι Πύλα-AquaFarm	CY_20-C3_S1/B2	34.9625° N	33.899283°E	Μακρόφυτα	Δύο φορές / έτος
CY_21-C3	Αγία Νάπα	CY_21-C3_S1/B4	34.96133° N	34.04867°	Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
					Ουσίες προτεραιότητας	Ετησίως
CY_22-C3	Πρωταράς	CY_22-C3_S1/B4	34.970266° N	34.083933°E	<i>Posidonia oceanica</i>	Κάθε 6 έτη
					Μακροπανίδα	Ετησίως
					Θρεπτικά	Ετησίως
					Χλωροφύλλη	Ετησίως
					Ουσίες προτεραιότητας	Ετησίως

* Η ΟΠΥ παρέχει κάποιες ενδεικτικές συχνότητες παρακολούθησης για κάθε Βιολογικό Ποιοτικό Στοιχείο (ΒΠΣ), δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα στα κράτη-μέλη να καθορίζουν και να αναθεωρούν κατά την κρίση τους τις συχνότητες της παρακολούθησης διατηρώντας όμως **μια ελάχιστη συχνότητα (τουλάχιστον μια φορά ανά περίοδο παρακολούθησης)**. Γνώμονας της επιλογής της συχνότητας παρακολούθησης πρέπει να είναι η εξασφάλιση επαρκώς αξιόπιστης αξιολόγησης της κατάστασης του κάθε ΒΠΣ, αλλά και οι απαιτήσεις του εκάστοτε συστήματος ταξινόμησης (βιοτικού δείκτη). Επομένως, η συχνότητα παρακολούθησης επιλέγεται και αναθεωρείται ανάλογα από κάθε κ-μ τηρουμένων των ελάχιστων απαιτήσεων της Οδηγίας. Στην περίπτωση των παράκτιων νερών της Κύπρου, το πρόγραμμα παρακολούθησης υπερ-καλύπτει τις ενδεικτικές συχνότητες παρακολούθησης της ΟΠΥ, αυξάνοντας έτσι κατά πολύ την αξιοπιστία και το επίπεδο εμπιστοσύνης των αποτελεσμάτων και της αξιολόγησης

6.2 Προγράμματα Παρακολούθησης των Συστημάτων Υπογείων Υδάτων

Η ΟΠΥ απαιτεί την καθιέρωση προγραμμάτων παρακολούθησης που καλύπτουν την ποσοτική και χημική κατάσταση των υπόγειων υδάτων και την αξιολόγηση των σημαντικών, μακροπρόθεσμων ρυπαντικών τάσεων ως αποτέλεσμα ανθρώπινης δραστηριότητας καθώς και οποιοσδήποτε πρόσθετες απαιτήσεις παρακολούθησης που σχετίζονται με προστατευόμενες περιοχές.

Από το 2007 εγκαθιδρύθηκαν προγράμματα παρακολούθησης της ποιοτικής (χημικής) και της ποσοτικής κατάστασης των ΣΥΥ σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 8 της ΟΠΥ.

6.2.1 Πρόγραμμα παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης

Το δίκτυο ποσοτικής παρακολούθησης της στάθμης των υπόγειων υδάτων αποσκοπεί στην αξιολόγηση της ποσοτικής κατάστασης όλων των ΣΥΥ (Guidance on Groundwater Monitoring No 15) και ο σχεδιασμός του βασίζεται στα ακόλουθα στοιχεία και παραμέτρους:

- στο υδατικό ισοζύγιο που προκύπτει από τις ποσότητες των απολήψεων σε σχέση με την ετήσια ανανέωση των αποθεμάτων του συστήματος Υπογείων Υδάτων.
- στα υφιστάμενα στοιχεία και τις χρονοσειρές μετρήσεων όσον αφορά τη στάθμη των υπόγειων υδάτων και την παροχή των πηγών.
- Στο βαθμό αλληλεπίδρασης μεταξύ των ΣΥΥ και των συσχετιζόμενων με αυτά επιφανειακών υδάτινων σωμάτων και χερσαίων οικοσυστημάτων.

Η ποσοτική παρακολούθηση των ΣΥΥ πραγματοποιείται αρχικά αξιολογώντας τη στάθμη των υπόγειων υδάτων και την παροχή στο σύνολο του υπόγειου συστήματος ενώ στη συνέχεια επικεντρώνεται περισσότερο σε περιοχές όπου εντοπίζονται στοιχεία ποσοτικής υποβάθμισης (π.χ. παράκτιες περιοχές).

Στα ΣΥΥ που βρίσκονται σε κίνδυνο για την επίτευξη καλής ποσοτικής κατάστασης, η κατανομή και η πυκνωση των σημείων παρακολούθησης γίνεται κατά τρόπο ώστε να απεικονίζει τις συνθήκες της ποσοτικής υποβάθμισης. Η πυκνότητα των σημείων ποσοτικής παρακολούθησης είναι σημαντική και για τον προσδιορισμό των αντλούμενων ποσοτήτων υπόγειων υδάτων.

Η συχνότητα της ποσοτικής παρακολούθησης ακολουθεί το βασικό κανόνα του ετήσιου κύκλου της υψηλής στάθμης στο τέλος της υγρής περιόδου και της χαμηλής στάθμης στο τέλος της ξηρής περιόδου. Ωστόσο καθορίζεται από την ποσοτική κατάσταση του κάθε συστήματος και τον κίνδυνο μη επίτευξης των στόχων της Οδηγίας σε συνδυασμό με την πιθανή εφαρμογή προγράμματος μέτρων με τη συχνότητα ποσοτικής παρακολούθησης των ΣΥΥ να κυμαίνεται από μηνιαία μέχρι και εξαμηνιαία ανάλογα με την κατάσταση του ΣΥΥ.

Αναφέρεται ότι το έτος 2016 προστέθηκαν 4 νέοι σταθμοί παρακολούθησης στάθμης υπόγειου ύδατος αυξάνοντας τους σε 86, αλλά για την πληρέστερη κάλυψη όλων των ΣΥΥ της Κύπρου είναι αναγκαίο να προστεθούν ακόμα 10 σταθμοί παρακολούθησης. Επίσης το 2017 έγινε αντικατάσταση ενός σταθμού που παρουσίαζε τεχνικά προβλήματα ενώ χρειάζεται να γίνει αντικατάσταση ακόμα έξι σταθμών (www.moa.gov.cy/Εκθεση_αξιολόγησης_της_Ποσοτικής_Κατάστασης_των_ΣΥΥ_Κύπρου,_2020).

6.2.2 Πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιοτικής κατάστασης

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποιοτικής (χημικής) κατάστασης των υπόγειων υδάτων σχεδιάζεται με σκοπό την αξιολόγηση της ποιοτικής (χημικής) κατάστασης των Συστημάτων Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ) και τον προσδιορισμό των σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων ρύπανσης στις συγκεντρώσεις ρυπαντικών ουσιών.

Το δίκτυο αυτό αποτελείται από σταθμούς επιχειρησιακής παρακολούθησης. Η συχνότητα δειγματοληψίας είναι ίδια σε όλα τα συστήματα. Επίσης πραγματοποιούνται επαναληπτικές δειγματοληψίες σε περίπτωση ξαφνικής αύξησης και υπέρβασης της AAT κάποιου ρύπου.

Οι μετρήσεις των ποιοτικών παραμέτρων πραγματοποιούνται 2 φορές μέσα στο έτος και αντιστοιχούν στη χρονική περίοδο της υψηλής στάθμης του υπόγειου νερού στο τέλος της υγρής περιόδου (Απρίλιος-Μάιος) και της χαμηλής στάθμης του υπόγειου νερού στο τέλος της ξηρής περιόδου (Οκτώβριος-Νοέμβριος).

Τα δίκτυα παρακολούθησης της ποιοτικής (χημικής) κατάστασης των υπόγειων υδάτων αποτελούνται συνολικά από 92 σταθμούς παρακολούθησης (89 γεωτρήσεις και 3 πηγές) οι οποίοι καλύπτουν τα 22 ΣΥΥ που βρίσκονται σε εδάφη υπό τον αποτελεσματικό έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Με στόχο την πιο αποτελεσματική κάλυψη όλων των ΣΥΥ της Κύπρου κατά την πενταετία 2014-18 προστέθηκαν 7 νέοι σταθμοί και 4 σταθμοί παρακολούθησης που παρουσίαζαν τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατό να επιλυθούν αντικαταστάθηκαν από πιο αξιόπιστους σταθμούς. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι για την πληρέστερη κάλυψη όλων των ΣΥΥ της Κύπρου είναι αναγκαίο να προστεθούν ακόμα 6 σταθμοί (http://www.moa.gov.cy/Εκθεση_αξιολόγησης_της_Χημικής_Κατάστασης_των_ΣΥΥ_Κύπρου,_2022).

6.3 Προγράμματα Παρακολούθησης Προστατευομένων Περιοχών

Επιπλέον των ανωτέρω δικτύων παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων, οι προστατευόμενες περιοχές καλύπτονται και από άλλα δίκτυα παρακολούθησης ειδικών παραμέτρων που αναπτύσσονται βάσει των υποχρεώσεων που απορρέουν από σχετικές με την προστασία τους Οδηγίες. Στα επόμενα κεφάλαια δίνονται συνοπτικές πληροφορίες για τα δίκτυα αυτά.

6.3.1 Ύδατα αναψυχής

Περιλαμβάνει την παρακολούθηση των 123 περιοχών κολύμβησης σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2006/7/ΕΚ. παρακολουθούνται μηνιαία δύο βασικές παράμετροι **εντερόκοκκοι** – Intestinal enterococci και Escherichia coli, βάσει των οποίων γίνεται η αξιολόγηση της ποιότητας των νερών κολύμβησης, καθώς και για την ταξινόμησή τους ανάλογα με την ποιότητά τους.

6.3.2 Περιοχές που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση

Περιλαμβάνει την παρακολούθηση των υδάτων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση που υλοποιείται σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας 80/778/ΕΟΚ όπως τροποποιήθηκε με την 98/83/ΕΚ.

6.3.3 Ευαίσθητες περιοχές

Περιλαμβάνει περιοδικούς ελέγχους συμμόρφωσης των Σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων. Οι έλεγχοι υλοποιούνται στο πλαίσιο του άρθρου 15 της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ. Το πρόγραμμα παρακολούθησης ποιότητας των απορρίψεων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων ξεκίνησε το 2007 και περιλαμβάνει τη συλλογή 265 περίπου δειγμάτων ετησίως (στοιχεία 2011) από 15 εγκαταστάσεις. Οι παράμετροι για τις οποίες διεξάχθηκε η παρακολούθηση είναι BOD, COD και SS και τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης καταχωρούνται σε σχετική βάση δεδομένων στο Τμήμα Περιβάλλοντος.

6.3.4 Ευπρόσβλητες Ζώνες σε Νιτρορύπανση

Το δίκτυο της νιτρορύπανσης αποτελείται από 252 σταθμούς παρακολούθησης. Το μεγαλύτερο μέρος του δικτύου της ΟΠΥ είναι μέρος του δικτύου της νιτρορύπανσης. Σημειώνεται ότι στο σύνολο των σταθμών παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων προσδιορίζονται οι συγκεντρώσεις νιτρικών καλύπτοντας τις πρόνοιες της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ. Στην ευπρόσβλητη ζώνη της περιοχής Κοκκινοχωρίων έχουν καθορισθεί 10 σταθμοί παρακολούθησης, οι οποίοι παρακολουθούνται από το ΤΑΘΕ για τις παραμέτρους της Οδηγίας, μεταξύ άλλων, σε εποχιακή βάση (κάθε τρεις μήνες).

7. ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

7.1 Ταξινόμηση της Κατάστασης των Ποτάμιων ΥΣ της ΠΛΑΠ Κύπρου

7.1.1 Μεθοδολογία Ταξινόμησης οικολογικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ

Η ταξινόμηση της **οικολογικής κατάστασης** των ΥΣ στηρίχθηκε πρωτίστως στα δεδομένα του δικτύου παρακολούθησης. Έτσι, τα ποτάμια ΥΣ που διέθεταν 1 σταθμό παρακολούθησης ταξινομήθηκαν με βάση την κατάσταση του σταθμού. Για τις περιπτώσεις των ΥΣ με περισσότερους από έναν σταθμό παρακολούθησης υπολογίστηκαν οι ΜΟ όλων των πρωτογενών δεδομένων των σχετικών σταθμών (βλ. και παράγραφο 6.1.1).

Η ταξινόμηση της **οικολογικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ χωρίς δεδομένα παρακολούθησης** στηρίχθηκε σε δείκτες πίεσης (βλ. Παράγραφο 7.1.2)⁴³

Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της εμπιστοσύνης είναι: Χαμηλή = δεν υπάρχουν δεδομένα παρακολούθησης, Μέτρια = δεδομένα για υποστηρικτικά Ποιοτικά Στοιχεία και/ή περιορισμένα δεδομένα για ένα Βιολογικό Ποιοτικό Στοιχείο, Υψηλή = ικανοποιητικά δεδομένα για τουλάχιστον ένα Βιολογικό Ποιοτικό Στοιχείο και το συναφέστερο υποστηρικτικό Ποιοτικό Στοιχείο.

7.1.1.1 Τυποχαρακτηριστικές συνθήκες αναφοράς

Κατά την προετοιμασία του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ, λήφθηκαν υπόψη τα στοιχεία από τη Σύμβαση «Προπαρασκευαστικές μελέτες που θα αποτελέσουν τη βάση για την κατάρτιση του 3ου Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) της Κύπρου - Εφαρμογή Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ», Αρ.: ΥΥ 07/2019 και ειδικότερα τη Δραστηριότητα 8 «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ».

A) Βιολογικά Ποιοτικά Στοιχεία (Biological Quality Elements – BQE)

Τα ποτάμια ΥΣ της Κύπρου ανήκουν στους ακόλουθους τύπους:

- **P, Μόνιμης ροής** (ορεινά ρέματα), που αντιστοιχεί στο τύπο R-M4 της άσκησης διαβαθμονόμησης / R-M4 IC Type)
- **I, Διαλείπουσας ροής**, που αντιστοιχεί στο τύπο R-M5 της άσκησης διαβαθμονόμησης / R-M5 IC Type)
- **Ih, Έντονα διαλείπουσας ροής**, που αντιστοιχεί στο τύπο R-M5 της άσκησης διαβαθμονόμησης / R-M5 IC Type)
- **E, Εφήμερα/επεισοδιακής ροής** (δεν αντιστοιχεί σε τύπο της άσκησης διαβαθμονόμησης)

⁴³ 2^η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 7 - «Προσδιορισμός των σημαντικών πιέσεων και ομάδων με πιέσεις παρόμοιου επιπέδου» (Εσωτερικά επιφανειακά ύδατα και υπόγεια ύδατα), Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020.

και για την ταξινόμηση της οικολογικής τους κατάστασης ακολουθήθηκε η μεθοδολογία ταξινόμησης του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ. Περαιτέρω λήφθηκε υπόψη η Απόφαση (ΕΕ) 2018/229 της Επιτροπής και οι νέες οριακές τιμές για τα νιτρικά που προέκυψαν στο πλαίσιο του έργου «Προπαρασκευαστικές μελέτες που θα αποτελέσουν τη βάση για την κατάρτιση του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) της Κύπρου - Εφαρμογή Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ», Αρ.: ΥΥ 07/2019.

Για την εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης στα ποτάμια υδάτινα σώματα, έχουν ορισθεί τέσσερα ΒQE:

- Βενθικά μακροασπόνδυλα (Σύνθεση και αφθονία),
- Φυτοβένθος (διάτομα) (Σύνθεση και αφθονία),
- Μακρόφυτα (Σύνθεση και αφθονία), και
- Ψάρια (Σύνθεση και αφθονία).

Πίνακας 7-1: Οριακές τιμές οικολογικής τάξης για ΒQE που παρακολουθούνται στα ποτάμια της Κύπρου βάσει και της Απόφασης (ΕΕ) 2018/229⁴⁴

			ΥΨΗΛΗ	ΚΑΛΗ	ΜΕΤΡΙΑ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΚΑΚΗ
Βενθικά ασπόνδυλα	P (R-M4)	STAR ICMi	0.972	0.729	0.486	0.243	
	I και Ih (R-M5)	STAR ICMi	0.982	0.737	0.491	0.249	
Διάτομα	P (R-M4)	IPS	0.91	0.68	0.46	0.23	
	I και Ih (R-M5)	IPS	0.96	0.72	0.48	0.24	
Υδρόβια μακρόφυτα	P (R-M4)	IBMR	0.795	0.596	0.397	0.198	

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

Όσον αφορά στα ψάρια:

- έχει δημιουργηθεί ψηφιακό αρχείο λεκανών απορροής όπου αποδελτιώνονται ιστορικά στοιχεία παρουσίας χελιών,
- έχει δημιουργηθεί ψηφιακό αρχείο θέσεων δειγματοληψίας ιχθυοπανίδας,
- έχουν αποδελτιωθεί τα απαραίτητα στοιχεία στο ψηφιακό αρχείο με τα ποτάμια ΥΣ (ιστορική παρουσία/απουσία, υφιστάμενη παρουσία/απουσία, είδη κλπ.)
- υπολογίστηκαν οι ακόλουθοι δείκτες για κάθε χρονιά και σε κάθε δειγματοληψία:
  - παρουσία *Anguila anguila* (0, 1/απουσία, παρουσία)
  - αφθονία *Anguila anguila* (0,1/ για τιμές μεγαλύτερες ή ίσες του 2)
  - μέγεθος *Anguila anguila* (0,1/ για τιμές μεγαλύτερες ή ίσες του 3)
  - παρουσία *Salmo trutta* (0, 1/απουσία, παρουσία)

⁴⁴ Δεν υπάρχει μέθοδος για Υδρόβια μακρόφυτα στον IC Type R-M5. Τα ΒΠΣ δεν εφαρμόζονται στους ποταμούς τύπου E

- ο αφθονία *Salmo trutta* (0,1/ για τιμές μεγαλύτερες ή ίσες του 2)
- ο μέγεθος *Salmo trutta* (0,1/ για τιμές μεγαλύτερες ή ίσες του 3)
- ο παρουσία *Oncorhynchus mykiss* (0, 1/απουσία, παρουσία)
- ο αφθονία *Oncorhynchus mykiss* (0,1/ για τιμές μεγαλύτερες ή ίσες του 2)
- ο μέγεθος *Oncorhynchus mykiss* (0,1/ για τιμές μεγαλύτερες ή ίσες του 3)

Β) Στοιχεία Χημικής / Φυσικοχημικής Κατάστασης

Για την εκτίμηση της χημικής-φυσικοχημικής κατάστασης των επιφανειακών υδάτων, χρησιμοποιούνται τα χημικά-φυσικοχημικά στοιχεία που υποστηρίζουν τα βιολογικά στοιχεία (δηλαδή θερμικές συνθήκες, συνθήκες οξυγόνωσης, αλατότητα, κατάσταση οξύνισης, θρεπτικές συνθήκες και συγκεκριμένοι ρυπαντές). Οι φυσικοχημικές παράμετροι –που υποστηρίζουν τα στοιχεία βιολογικής ποιότητας– που χρησιμοποιήθηκαν τελικά για την εκτίμηση των ποτάμιων ΥΣ (πλην των ποτάμιων ταμειυτήρων) στην Κύπρο, βάσει των τοπικών συνθηκών, ομαδοποιήθηκαν στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 7-2: Φυσικοχημικές παράμετροι για την αξιολόγηση των ποτάμιων ΥΣ στην Κύπρο

Χημική – Φυσικοχημική κατηγορία	Παράμετροι
Οργανικό φορτίο	BOD ₅ , DO, NH ₄ ⁺ , NO ₂ ⁻ , TP
Χημικό φορτίο	NO ₃ ⁻ , PO ₄ ⁻³
Αλατότητα	EC, SAR

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

Το σύστημα κατηγοριοποίησης για τις ποικίλες χημικές-φυσικοχημικές παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν για την κατηγοριοποίηση της χημικής-φυσικοχημικής κατάστασης των σταθμών παρακολούθησης των ποταμών της Κύπρου παρουσιάζονται στον ακόλουθο Πίνακα.

Πίνακας 7-3: Νέο Σύστημα κατηγοριοποίησης για τα χημικά – φυσικοχημικά στοιχεία στους ποτάμιους σταθμούς παρακολούθησης (πλην των ταμειυτήρων)

Παράμετρος	Μονάδα	Υψηλή	Καλή	Μέτρια	Ελλιπής	Κακή
DO	mg/l	>9,0	9,0-6,4	6,4-4,0	4,0-2,0	<2,0
N-NO ₃ ⁻	mg/l	<0,46	0,46-2,9	2,9-3,10	3,10-8,3	>8,3
N-NH ₄ ⁺	mg/l	<0,024	0,024-0,060	0,061-0,200	0,210-0,500	>0,500
N-NO ₂ ⁻	μg/l	<3,0	3,0-8,0	8,1-30,0	30,1-70,0	>70,0
TP	μg/l	<85	86-165	166-220	221-405	>405
P-PO ₄ ⁻³	μg/l	<30	30-105	106-165	166-340	>340
EC	μS/cm	<250	250-750	750-2000	2001-3000	>3000
SAR		<3	3-5	5,1-10	10-15	>15
BOD ₅	mg/l	<0,5	0,5-2,0	2,1-3,5	3,5-5,0	>5,0

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

Για την ταξινόμηση των σταθμών σε κατηγορίες χημικής – φυσικοχημικής κατάστασης τα χημικά – φυσικοχημικά χαρακτηριστικά ενός ΥΣ ομαδοποιούνται ανάλογα με τον τύπο των πιέσεων στις οποίες αποκρίνονται, και στη συνέχεια ταξινομούνται σύμφωνα με την αρχή του χειρότερου.

Οι τύποι των πιέσεων και οι αντίστοιχες ομάδες δεικτών είναι:

A) Οργανική επιβάρυνση. Ως δείκτες οργανικής επιβάρυνσης χρησιμοποιήθηκαν το διαλυμένο οξυγόνο, το αμμώνιο, τα νιτρώδη, ο ολικός φώσφορος και το BOD₅.

B) Χημική επιβάρυνση. Ως δείκτες συμπεριλήφθηκαν τα νιτρικά και τα φωσφορικά.

Γ) Αλατότητα. Ως δείκτες αλατότητας λαμβάνονται υπόψη η αγωγιμότητα και το SAR.

Η ταξινόμηση κάθε σταθμού παρακολούθησης για κάθε μία από τις τρεις ομάδες δεικτών χημικής – φυσικοχημικής κατάστασης (οργανική και χημική επιβάρυνση και αλάτωση), βασίζεται στο μέσο όρο των δεικτών κάθε ομάδας ενώ η τιμή του κάθε δείκτη (παραμέτρου) εξάγεται από το μέσο όρο της διαθέσιμης χρονοσειράς μετρήσεων. Τέλος, για τη ταξινόμηση της χημικής – φυσικοχημικής κατάστασης εφαρμόζεται η «αρχή του χειρότερου», δηλαδή γίνεται σύμφωνα με την ομάδα δεικτών που παρουσιάζει τη χειρότερη ποιότητα.

Με την εφαρμογή όλων των προαναφερθέντων φασμάτων οριακών τιμών για όλες τις παραμέτρους, το συνολικό σύστημα αξιολόγησης που παρουσιάζεται στον ακόλουθο Πίνακα εφαρμόστηκε στο ΜΟ κάθε παραμέτρου προκειμένου όλες οι ομάδες παραμέτρων για την ποιότητα του ύδατος να είναι συγκρίσιμες. Η ποιότητα της κάθε ομάδας υπολογίστηκε σύμφωνα με τη **συνολική μέση τιμή των μέσων τιμών για κάθε παράμετρο**. Τότε, η συνολική χημική –φυσικοχημική ποιότητα κάθε σταθμού παρακολούθησης κατατάσσεται βάσει της αρχής “ένα έξω, όλα έξω” (one out-all out).

Πίνακας 7-4: Σύστημα αξιολόγησης των παραμέτρων των υδάτων και ομάδες παραμέτρων για την ποιότητα των υδάτων

Τάξη	Φάσμα τιμών	Μέση τιμή για το φάσμα τιμών	
H (Υψηλή)	>4-5	$(4,1+5)/2=$	4,55
G (Καλή)	>3-4	$(3,1+4)/2=$	3,55
M (Μέτρια)	>2-3	$(2,1+3)/2=$	2,55
P (Ελλιπής)	>1-2	$(1,1+2)/2=$	1,55
B (Κακή)	<1	$1/2=$	0,5

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

Γ) Ειδικόί Ρύποι

Η τιμή του κάθε παραμέτρου εξάγεται από το μέσο όρο της διαθέσιμης χρονοσειράς μετρήσεων. Σε περίπτωση υπερβάσεων (fail) η τιμή θεωρείται ως μέτρια, ενώ σε περίπτωση μη υπέρβασης θεωρείται ανάλογα ως υψηλή ή καλή.

Πίνακας 7-5: Οριακές τιμές συγκεντρώσεων ειδικών ρύπων

Ειδικός Ρύπος	Συγκέντρωση σε µg/l
As	10

Ειδικός Ρύπος	Συγκέντρωση σε µg/l
BORON	1000
Fenitrothion	0,01
Linuron	0,5
Toluene	10
Azinphos-eth	0,005
Bentazone	0,1
Dimethoate	0,5
Fenthion	0,01
MCPA	0,1
Mecoprop	0,1
Parathion-me	0,01
T Phenols	50
Cr	Ανάλογα με την σκληρότητα νερού 23 (<40 mg CaCO ₃ /l) 42 (40-50 mg CaCO ₃ /l) 50 (>50 mg CaCO ₃ /l)
Cu	Ανάλογα με την σκληρότητα νερού 3 (<40 mg CaCO ₃ /l) 6 (40-50 mg CaCO ₃ /l) 9 (50-100 mg CaCO ₃ /l) 17 (100-200 mg CaCO ₃ /l) 26 (>200 mg CaCO ₃ /l)
Fe	1000
Zn	Ανάλογα με την σκληρότητα νερού 8 (<50 mg CaCO ₃ /l) 50 (50-100 mg CaCO ₃ /l) 75 (100-200 mg CaCO ₃ /l) 125 (>200 mg CaCO ₃ /l)

7.1.2 Ομαδοποίηση και ταξινόμηση οικολογικής κατάστασης Ποτάμιων ΥΣ

Η ομαδοποίηση των ποτάμιων ΥΣ έγινε από τον κ Gerald Dörflinger, Υδρολόγο στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και παρουσιάζεται αναλυτικά στη μελέτη REVIEW AND UPDATE OF ARTICLE 5 OF DIRECTIVE 2000/60/EC (WATER RESERVOIRS) & CLASSIFICATION OF WATER STATUS (RIVERS, NATURAL LAKES AND WATERRESERVOIRS) [βλ. βιβλιογραφία,124] που εκπονήθηκε από στο πλαίσιο προετοιμασίας του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ και είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του TAY.

Στα ΥΣ με διαθέσιμα δεδομένα παρακολούθησης, τα χαρακτηριστικά της πίεσης συσχετίστηκαν με την οικολογική κατάσταση των ΥΣ και απεικονίστηκαν γραφικά σε θηκογράμματα (box plots). Στα θηκογράμματα (βλ. Εικόνες 2-1 ως και 2-6), έγινε οπτική αξιολόγηση για το αν υπάρχει σχέση μεταξύ του επιπέδου πίεσης και της οικολογικής κατάστασης και εάν μπορούν να αναγνωριστούν όρια επιπέδων πίεσης μεταξύ των κατηγοριών κατάστασης. Μια «σχέση μεταξύ του επιπέδου πίεσης και της οικολογικής κατάστασης» σημαίνει ότι με μεταβαλλόμενο (αυξανόμενο) επίπεδο πίεσης, παρατηρείται μια αλλαγή (προς το χειρότερο) στην οικολογική κατάσταση.

Στη συνέχεια, τα σύνολα δεδομένων για τους τύπους P, I, Ih και E και I ελέγχθηκαν για διαφορετικές καταστάσεις. Τα δεδομένα ταξινομήθηκαν σε τρεις κατηγορίες κατάστασης: High (H), Good (G) και Moderate-Poor-Bad (MPB), όπου η τελευταία αντιστοιχεί σε όλες τις κατηγορίες κατάστασης (για κάθε τύπο ποταμού) κατώτερων της καλής.

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία προβλέπεται ο υπολογισμός των ακόλουθων παραμέτρων είτε σε επίπεδο λεκάνης απορροής ΥΣ είτε σε επίπεδο ζώνης επιρροής:

- Πυκνότητα πληθυσμού λαμβάνοντας υπόψη την απογραφή πληθυσμού του 2011.
- Ετήσιο φορτίο αζώτου κτηνοτροφίας λαμβάνοντας υπόψη των αριθμό αγελάδων και αιγοπροβάτων από στοιχεία των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών (2013) και λαμβάνοντας υπόψη ετήσια εκπομπή αζώτου 100 kg /αγελάδα και 11 kg / αιγοπρόβατο.
- Εντατική γεωργία. Από το Corine Land Cover 2018, επιλέχθηκαν οι ακόλουθοι κωδικοί τρίτου επιπέδου: 212, 222, 241, 242, 243 και υπολογίστηκε το συνολικό ποσοστό τους είτε ως προς την υδρολογική λεκάνη του ΥΣ είτε ως προς τη ζώνη επιρροής.

Οι ζώνες επιρροής (buffers) λήφθηκαν υπόψη ανάλογα με την τάξη του υδρογραφικού δικτύου (200m εκατέρωθεν του ΥΣ για τμήματα μέχρι 4^{ης} τάξης και 400m εκατέρωθεν του ΥΣ για τμήματα μεγαλύτερης της 4^{ης} τάξης).

Στη συνέχεια, υπολογίστηκαν αριθμητικά κατώτατα όρια για τους τύπους και τα χωρικά επίπεδα που υποδεικνύονται στον παραπάνω πίνακα (εκτός από τις περιπτώσεις «κρίση εμπειρογνομόνων»), με βάση τα θηκογράμματα ως εξής:

- τα κατώφλια καθορίστηκαν τόσο για τα όρια H-G όσο και για τα G-MPB. Οι τρεις αυτές κατηγορίες κατάστασης θεωρήθηκε ότι αντιστοιχούν σε **αμελητέα, δευτερεύοντα και σημαντικά (negligible, minor, important) επίπεδα πίεσης**
- Εάν το άνω τεταρτημόριο (75% εκατοστημόριο) της καλής κατάστασης αντιστοιχεί σε υψηλότερη πίεση από το χαμηλότερο τεταρτημόριο (25% εκατοστημόριο) της μέτριας κατάστασης (δηλαδή εάν υπάρχει επικάλυψη στο πλαίσιο κουτιού), τότε το δευτερεύον / σημαντικό κατώτατο όριο θα οριστεί στη μέση μεταξύ του ανώτερου τεταρτημορίου της καλής τάξης και του κατώτερου τεταρτημορίου της μέτριας κατάταξης με απλό μέσο όρο.

Εάν το χαμηλότερο τεταρτημόριο (25% εκατοστημόριο) της μέτριας κατάστασης αντιστοιχεί σε υψηλότερη πίεση από το ανώτερο τεταρτημόριο (75% εκατοστημόριο) της καλής, τότε το δευτερεύον / σημαντικό κατώτατο όριο θα οριστεί στο κάτω τεταρτημόριο (25% εκατοστημόριο) της μέτριας κατάστασης.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω μεθοδολογία για κάθε τύπο ποταμού καθορίστηκαν οι οριακές τιμές των επιμέρους δεικτών πίεσης που παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 7-6: Οριακές τιμές έντασης πίεσης που αντιστοιχούν στα διάφορα επίπεδα πίεσης (negligible, minor, important), ξεχωριστά για κάθε δείκτη πίεσης και τύπο ποταμού

Δείκτης πίεσης	Οριακή τιμή μεταξύ επιπέδων πίεσης	Τύπος ποταμού				Χωρικό Επίπεδο
		P	I	Ih	E	
Πυκνότητα πληθυσμού (κάτοικοι/Km ²)	negligible/minor	-	2,4	-	4,94	Ζώνη επιρροής
	minor/important	-	22,1	-	60,7	
	negligible/minor	-	-	-	-	

Δείκτης πίεσης	Οριακή τιμή μεταξύ επιπέδων πίεσης	Τύπος ποταμού				Χωρικό Επίπεδο
		P	I	Ih	E	
Ετήσιο φορτίο αζώτου κτηνοτροφίας (Kg N/yr/km ²)	minor/important	-	-	-	-	Λεκάνη Απορροής
Εντατική γεωργία (% έκτασης)	negligible/minor	0,0	0,035	0,00	0,07	Λεκάνη Απορροής
	minor/important	0,27	0,34	0,21	0,29	

Σημ.: Όπου σημειώνεται «-», η πίεση δεν λήφθηκε υπόψη καθώς δεν προέκυψαν σαφείς οριακές τιμές για αλλαγές στην κατάσταση

Χρησιμοποιώντας τα παραπάνω κατώφλια, κάθε ΥΣ ταξινομήθηκε σε ένα από τα τρία επίπεδα πίεσης (negligible, minor, important) για κάθε δείκτη πίεσης.

Επειδή κάθε ΥΣ μπορεί να ανήκει τελικά μόνο σε μία κατηγορία – ομάδα πίεσης, οι κατηγοριοποιήσεις σύμφωνα με τους 2 δείκτες πίεσης πρέπει να συνδυαστούν σε ένα ενιαίο δείκτη «Συνδυασμένο Δείκτη Πίεσης» (CPI) για κάθε ΥΣ. Για το σκοπό αυτό, οι αριθμητικές τιμές αντιστοιχίζεται στα τρία επίπεδα πίεσης (negligible =0,5, minor 1,55, important 2,55) και υπολογίζεται η μέση τιμή πίεσης για κάθε ΥΣ, αποδίδοντας τον «Συνδυασμένο Δείκτη Πίεσης». Βάσει του CPI:

- Για τον τύπο P διακρίνονται δύο ομάδες πιέσεων: P-minor που αντιστοιχήθηκε σε καλή κατάσταση και P-important που αντιστοιχήθηκε σε μέτρια κατάσταση.
- Για την τον τύπο I διακρίνονται τρεις ομάδες πιέσεων: I-negligible που αντιστοιχήθηκε σε υψηλή κατάσταση, I-minor που αντιστοιχήθηκε σε καλή κατάσταση και I-Important που αντιστοιχήθηκε σε μέτρια κατάσταση.
- Για τον τύπο E διακρίνονται τρεις ομάδες πιέσεων: Ih-negligible που αντιστοιχήθηκε σε καλή κατάσταση, E-minor που αντιστοιχήθηκε σε καλή κατάσταση και E-Important που αντιστοιχήθηκε σε μέτρια κατάσταση.

Για την τον τύπο Ih διακρίνονται τρεις ομάδες πιέσεων βάσει της εντατικής γεωργίας: Ih-negligible που αντιστοιχήθηκε σε καλή κατάσταση, Ih-minor που αντιστοιχήθηκε σε καλή κατάσταση και Ih-Important που αντιστοιχήθηκε σε μέτρια κατάσταση.

Η ανωτέρω μεθοδολογία εφαρμόστηκε στο σύνολο των ποτάμιων ΥΣ καθώς και σε εφήμερα ποτάμια εκτός ΣΔΛΑΠ και προέκυψε η οικολογική κατάσταση των ποτάμιων ΥΣ που παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 7-7: Ομαδοποίηση και οικολογική κατάσταση ανά ΥΣ

Κωδικός Ποτάμιου ΥΣ	Ονομασία Ποταμού	Ιστορικός Τύπος	Παρών τύπος	Ομάδα πιέσεων	Οικολογική Κατάσταση - Monitoring	Κατάσταση από Ομαδοποίηση	Οικολογική κατάσταση	Εμπιστοσύνη στη δηλωθείσα οικολογική κατάσταση
Ποτάμια ΥΣ 3^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου								
CY1-1-AB	Χαποτάμι	I	I	I-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY1-1-C	Χαποτάμι	IH	IH	IH-minor	Ελλιπής	-	Ελλιπής	Υψηλή
CY1-1-E	Μαλέτης	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY1-2-A	Διαρίζος	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY1-2-B	Διαρίζος	P	P	P-minor	Υψηλή	-	Υψηλή	Υψηλή
CY1-2-E	Θολός	IH	IH	IH-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY1-2-F1	Γεροβάσιος	I	I	I-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-2-F2	Γεροβάσιος	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY1-3-A1	Ρουδιάς	P	P	P-minor	Υψηλή	-	Υψηλή	Υψηλή
CY1-3-A2	Στενους	IH	IH	IH-negligible		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-3-A3	Ρουδιάς	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	I	IH	IH_important	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	IH	IH	IH_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-3-F	Λαζαρήδες	I	I	I-negligible		Υψηλή	Υψηλή	Χαμηλή
CY1-3-G	Λευκαρκών	I	I	I-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY1-4-B	Αγυιά	I	I	I-negligible	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY1-4-I	Παλιόμυλου	IH	IH	IH-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY1-4-K	Βαρκάς	E	E	E-minor	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY1-4-L1	Ποταμός Μυλαρκού	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	P	P	P-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-4-L3	Μυλάρι	E	E	E-negligible		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-4-M	Κοσιάτης	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY1-5-D1	Κοχχινάς	I	I	I-Important	Ελλιπής	-	Ελλιπής	Υψηλή
CY1-5-D2	Κοχχινάς	P	P	P-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	IH	IH	IH-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή

Κωδικός Ποτάμιου ΥΣ	Ονομασία Ποταμού	Ιστορικός Τύπος	Παρών τύπος	Ομάδα πιέσεων	Οικολογική Κατάσταση - Monitoring	Κατάσταση από Ομαδοποίηση	Οικολογική κατάσταση	Εμπιστοσύνη στη δηλωθείσα οικολογική κατάσταση
CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	P	P	P-important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	IH	IH	IH-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	P	P	P-important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY1-6-D	Ξερός	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγός)	IH	IH	IH-minor	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY1-8-A2	Αυγός	P	P	P-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY1-8-B	Πεύκος	E	E	E-minor	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	IH	IH	IH-negligible		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	P	P	P-minor	Ελλιπής	-	Ελλιπής	Μέτρια
CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	IH	IH	IH_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY2-2-B	Γαρούλλης	I	I	I-Important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	I	I	I-negligible		Υψηλή	Υψηλή	Χαμηλή
CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	I	I	I-Important	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY2-2-I	Κλαβάρης	IH	IH	IH_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY2-2-J	Κλαβάρης	P	P	P-important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	IH	IH	IH_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	P	P	P-important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY2-3-A	Μιρμικόφου	E	E	E_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Μέτρια
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	E	E	E_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Μέτρια
CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	I	I	I-negligible		Υψηλή	Υψηλή	Χαμηλή
CY2-3-C2	Μακούντα	I	I	I-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY2-3-E	Ξεροπόταμος	E	E	E-negligible	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY2-3-F1	Γιαλιά	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY2-4-A	Ξερός	IH	IH	IH-negligible		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	I	I	I-negligible		Υψηλή	Υψηλή	Χαμηλή
CY2-4-D	Λειβάδι	IH	IH	IH-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	IH	IH	IH-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY2-6-A	Κατούρης	E	E	E-negligible	Υψηλή	-	Υψηλή	Μέτρια
CY2-6-B	Κατούρης	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY2-7-A	Πύργος	I	I	I-negligible	Υψηλή	-	Υψηλή	Υψηλή

Κωδικός Ποτάμιου ΥΣ	Ονομασία Ποταμού	Ιστορικός Τύπος	Παρών τύπος	Ομάδα πιέσεων	Οικολογική Κατάσταση - Monitoring	Κατάσταση από Ομαδοποίηση	Οικολογική κατάσταση	Εμπιστοσύνη στη δηλωθείσα οικολογική κατάσταση
CY2-8-A	Λιμνίτης	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY2-9-A	Κάμπος	I	I	I-Important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY2-9-B	Κάμπος	P	I	I-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY2-9-C	Κάμπος	I	I	I-negligible		Υψηλή	Καλή	Χαμηλή
CY2-9-D	Κάμπος	IH	IH	IH-negligible		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY3-1-A	Ξερός	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY3-1-BC	Ξερός	I	I	I-negligible	Υψηλή	-	Υψηλή	Υψηλή
CY3-2-A	Μαραθάσα	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY3-2-B	Μαραθάσα	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY3-2-D	Ρκόντας	IH	IH	IH_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY3-3-B	Καργώτης	P	P	P-minor	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY3-3-C	Καργώτης	I	I	I-Important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY3-3-E	Άλυχνος	I	I	I-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY3-4-AB	Ατσάς	IH	IH	IH_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY3-4-C	Ατσάς	IH	IH	IH_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY3-5-A	Λαγουδερά	I	I	I-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY3-5-E	Καννάβια	IH	IH	IH_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY3-7-A	Περιστερώνα	I	I	I-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY3-7-B	Περιστερώνα	IH	IH	IH_important	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY3-7-C	Περιστερώνα	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	I	I	I-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY3-7-GH	Φαρμακάς	IH	IH	IH_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY3-7-M	Λυκίδια	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	IH	IH	IH-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY6-1-D	Πεδιαίος	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY6-1-E	Πεδιαίος	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY6-5-A	Γιαλιάς	IH	IH	IH-negligible	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY6-5-B	Γιαλιάς	IH	IH	IH_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή

Κωδικός Ποτάμιου ΥΣ	Ονομασία Ποταμού	Ιστορικός Τύπος	Παρών τύπος	Ομάδα πιέσεων	Οικολογική Κατάσταση - Monitoring	Κατάσταση από Ομαδοποίηση	Οικολογική κατάσταση	Εμπιστοσύνη στη δηλωθείσα οικολογική κατάσταση
CY6-5-C	Γιαλιάς	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY6-5-E	Κουτσός	IH	IH	IH-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY6-5-F	Κουτσός	IH	IH	IH-negligible		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY6-5-G	Βιλλούρκα	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY6-5-H	Άλκος	E	E	E-minor	Ελλιπής	-	Ελλιπής	Μέτρια
CY6-5-I	Αλμυρός	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY7-2-A	Βαθύς	IH	IH	IH-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY8-3-A	Καλό Χωριό	E	E	E_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Μέτρια
CY8-3-B	Χωρίς όνομα	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY8-4-D	Τρέμινθος	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY8-5-AB	Πούζης	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY8-7-A	Συριάτης	IH	IH	IH-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY8-7-D	Μύλου	IH	IH	IH-minor	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	IH	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY8-8-D	Αγίου Μηνά	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY8-9-C2G	Βασιλικός	I	I	I-Important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY9-2-A	Καρυδάκι	I	I	I-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY9-2-BC	Γερμασόγεια	I	I	I-Important	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-2-D	Γερμασόγεια	I	I	I-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY9-2-E	Γερμασόγεια	I	I	I-Important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY9-2-F	Γερμασόγεια	I	I	I-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-2-I	Πισσοκάμινα	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-2-J	Γυαλλιάδες	E	E	E-negligible	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	IH	IH	IH_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY9-4-B	Γαρούλλης	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY9-4-C	Γαρούλλης	IH	IH	IH_important	Ελλιπής	-	Ελλιπής	Υψηλή
CY9-4-G	Φασούλλα	E	E	E_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Μέτρια
CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	P	P	P-important	Ελλιπής	-	Ελλιπής	Υψηλή
CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικός	P	P	P-important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY9-6-F	Λιμνάτης	I	I	I-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-6-G	Πελένδρι	I	I	I-Important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή

Κωδικός Ποτάμιου ΥΣ	Ονομασία Ποταμού	Ιστορικός Τύπος	Παρών τύπος	Ομάδα πιέσεων	Οικολογική Κατάσταση - Monitoring	Κατάσταση από Ομαδοποίηση	Οικολογική κατάσταση	Εμπιστοσύνη στη δηλωθείσα οικολογική κατάσταση
CY9-6-H	Άγιος Μάμας	IH	IH	IH_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-6-I	Λούματα	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-6-KL	Κούρης	P	P	P-important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY9-6-M	Κούρης	P	P	P-important	Μέτρια	-	Μέτρια	Υψηλή
CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-6-O	Μονιάτης	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-6-P	Κρυός	P	P	P-minor	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-6-Q	Κρυός	P	P	P-important	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-6-R	Κρυός	I	IH	IH_important	Καλή	-	Καλή	Υψηλή
CY9-7-B	Σύμβουλος	IH	IH	IH-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY9-7-C	Σύμβουλος	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-8-A1	Περθικιάς	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY9-8-A2	Σιαπάνης	I	I	I-Important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-8-B1	Βρωμόνερο	I	I	I-Important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	P	P	P-important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	I	I	I-Important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY9-8-C	Αυδήμου	IH	IH	IH-minor	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY8-4-G	Άγιος Ιωάννης	E	E	E-minor	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY8-5-C	Ξερόπουζος	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY8-6-A	Ξεροπόταμος	E	E	E-minor	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY8-7-H		E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY8-9-H	Ασγάτα	E	E	E-minor	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY9-1-A	Πεντάκωμο	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-1-BC	Αργάκι του Πύργου	E	E	E_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Μέτρια
CY9-1-D	Αργάκι του Πύργου	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-1-E	Αργάκι της Μονής	E	E	E_important	Μέτρια	-	Μέτρια	Μέτρια
CY9-3-A	Βαθιά (Άγιος Αθανάσιος)	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-5-A	Υψωνας	E	E	E_important	Καλή	-	Καλή	Μέτρια
CY9-6-U	Πατσούνι	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-6-V	Ταπάχνα	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-7-A	Κρομμύα	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή

Κωδικός Ποτάμιου ΥΣ	Ονομασία Ποταμού	Ιστορικός Τύπος	Παρών τύπος	Ομάδα πιέσεων	Οικολογική Κατάσταση - Monitoring	Κατάσταση από Ομαδοποίηση	Οικολογική κατάσταση	Εμπιστοσύνη στη δηλωθείσα οικολογική κατάσταση
CY9-8-D	Παντίκια	E	E	E_important		Μέτρια	Μέτρια	Χαμηλή
CY9-8-E	Παλιόμυλος	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή
CY9-9-A	Βιλλούρκα	E	E	E-minor		Καλή	Καλή	Χαμηλή

Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της εμπιστοσύνης είναι: Χαμηλή = δεν υπάρχουν δεδομένα παρακολούθησης, Μέτρια = δεδομένα για υποστηρικτικά Ποιοτικά Στοιχεία και/ή περιορισμένα δεδομένα για ένα Βιολογικό Ποιοτικό Στοιχείο, Υψηλή = ικανοποιητικά δεδομένα για τουλάχιστον ένα Βιολογικό Ποιοτικό Στοιχείο και το συναφέστερο υποστηρικτικό Ποιοτικό Στοιχείο.

7.1.3 Μεθοδολογία Ταξινόμησης χημικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ

Για την αξιολόγηση της χημικής κατάστασης των ποτάμιων ΥΣ ακολουθήθηκε η κάτωθι μεθοδολογική προσέγγιση :

- Για ΥΣ όπου υπάρχει ένας ή περισσότεροι σταθμοί παρακολούθησης, τότε η κατάστασή τους είναι ίδια με την κατάσταση του σταθμού παρακολούθησης (37 ΥΣ).
- Υδάτινα σώματα που είναι ανάντη ΥΣ με «Καλή» χημική κατάσταση, τότε η χημική τους κατάσταση ορίζεται ως «Καλή» υποθέτοντας ότι εάν υπήρχε πηγή ουσιών προτεραιότητας ανάντη από το σταθμό παρακολούθησης, αυτό θα είχε φανεί στην παρακολούθηση
- ΥΣ που βρίσκονται κατάντη ενός ΥΣ με χημική κατάσταση «Κατώτερη της καλής», ταξινομούνται σε χημική κατάσταση «Κατώτερη της καλής». Αυτός ο κανόνας εφαρμόστηκε προς τα κατάντη έως:
  - ένα φράγμα που υπερχειλίζει πολύ σπάνια και
  - υδατικό σύστημα με σταθμό παρακολούθησης με καλή χημική κατάσταση
- ΥΣ σε ομάδες αξιολόγησης αμελητέων ή μικρών πιέσεων έλαβαν καλή χημική κατάσταση μόνο αφού αξιολογήθηκαν επίσης σημεία πίεσης στις λεκάνες απορροής τους όπως ορυχεία, βιομηχανικές εγκαταστάσεις και βιομηχανικές περιοχές
- Κατά περίπτωση, τα ΥΣ που ανήκουν σε ομάδες με σημαντικές πιέσεις, έλαβαν καλή χημική κατάσταση μόνο μετά από αξιολόγηση πιέσεων στις λεκάνες απορροής όπως ορυχεία (Εγκαταστάσεις Εξορυκτικών Αποβλήτων -ΕΕΑ), βιομηχανικές εγκαταστάσεις και βιομηχανικές περιοχές και σημαντικές αστικές περιοχές.
- ΥΣ που δεν μπορούσαν να ταξινομηθούν σε κατάσταση σύμφωνα με τα παραπάνω κριτήρια, αυτά ορίστηκαν σε Άγνωστη χημική κατάσταση.

Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της εμπιστοσύνης είναι: Χαμηλή = δεν υπάρχουν στοιχεία παρακολούθησης, Μεσαία= περιορισμένα ή ανεπαρκώς ισχυρά δεδομένα παρακολούθησης για ορισμένες ή όλες τις ουσίες προτεραιότητας που απορρίπτονται στην ΠΛΑΠ, Υψηλή = καλά στοιχεία για όλες τις ουσίες προτεραιότητας που απορρίπτονται στην ΠΛΑΠ.

7.1.4 Χημική Κατάσταση ποτάμιων ΥΣ

Κατά την προετοιμασία του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ, λήφθηκαν υπόψη τα στοιχεία από τη Σύμβαση «Προπαρασκευαστικές μελέτες που θα αποτελέσουν τη βάση για την κατάρτιση του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού (ΣΔΛΑΠ) της Κύπρου - Εφαρμογή Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ», Αρ.: ΥΥ 07/2019 και ειδικότερα τη Δραστηριότητα 8 «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ». Η χημική κατάσταση ανά ΥΣ δίνεται στον πίνακα που ακολουθεί καθώς επίσης και στο **Σχήμα 7-14**.

Τα στοιχεία του παρόντος λαμβάνονται από την μελέτη αυτή και παρουσιάζονται σε πίνακες.

Πίνακας 7-8: Χημική κατάσταση ανά ΥΣ

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY1-1-AB	Χαποτάμι	I	r1-1-1-75 r1-1-3-95	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-1-C	Χαποτάμι	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-1-D	Χαποτάμι	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-1-E	Μαλέτης	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-2-A	Διαρίζος	P	r1-2-3-94 r1-2-4-25	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-2-B	Διαρίζος	P	-	-	CY1-2-A	r1-2-4-25			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY1-2-D1	Διαρίζος	Ih	r1-2-6-64	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-2-D2	Διαρίζος	P	-	-	CY1-2-D1	r1-2-6-64			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY1-2-E	Θολός	IH	-	-	CY1-2-D1	r1-2-6-64			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY1-2-F1	Γεροβάσιος	I	-	-	CY1-2-D1	r1-2-6-64			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY1-2-F2	Γεροβάσιος	P	-	-	CY1-2-D1	r1-2-6-64			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY1-3-A1	Ρουδιάς	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-3-A2	Στενους	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-3-A3	Ρουδιάς	P	r1-3-5-91	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	IH	r1-3-6-53	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	IH	r1-3-8-60	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	E	-	-	CY1-3-C	r1-3-8-60			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY1-3-F	Λαζαρήδες	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-3-G	Λευκαρκών	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-B	Αγυιά	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-DE	Έζουσα	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-F	Έζουσα	P	r1-4-7-10	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-4-G	Έζουσα	I	-	-			CY1-4-F	r1-4-7-10	Κατώτερη της καλής	ΥΣ κατάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χαμηλή
CY1-4-H	Έζουσα	E	r1-4-9-01 r1-4-9-80	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-4-I	Παλιόμυλου	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-K	Βαρκάς	E	r1-4-6-75	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-4-L1	Ποταμός Μυλαρκού	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-L3	Μυλάρι	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-4-M	Κοσιάτης	E	r1-4-8-88	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY1-5-D1	Κοχχινάς	I	r1-5-5-89	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY1-5-D2	Κοχχινάς	P	-	-			CY1-5-D1	r1-5-5-89	Κατώτερη της καλής	ΥΣ κατάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χαμηλή
CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	IH	-	-	CY1-6-A2	r1-6-2-17			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	P	r1-6-2-17	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-6-D	Ξερός	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγός)	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-8-A2	Αυγός	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY1-8-B	Πεύκος	E	r1-8-5-89	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	E	r2-1-8-74	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	IH	-	-	CY2-2-B	r2-2-3-95			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY2-2-B	Γαρύλλης	I	r2-2-3-95	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	I	-	-	CY2-2-D	r2-2-6-35			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	I	r2-2-6-35	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	E	-	-	CY2-2-G	r2-2-7-34			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY2-2-G	Χρυσοχού	I	r2-2-7-34	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY2-2-H	Χρυσοχού	IH	r2-2-8-95	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY2-2-I	Κλαβάρης	IH	-	-	CY2-2-B	r2-2-3-95			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY2-2-J	Κλαβάρης	P	-	-	CY2-2-B	r2-2-3-95			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	IH	-	-	CY2-2-B	r2-2-3-95			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	P	-	-	CY2-2-B	r2-2-3-95			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY2-3-A	Μιρμικόφου	E	r2-3-1-64	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	E	r2-3-2-96	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	I	-	-	CY2-3-C2	r2-3-4-80			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY2-3-C2	Μακούντα	I	r2-3-4-80	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY2-3-D	Μακούντα	E	-	-					Άγνωστη	Η επίδραση των ΕΕΑ στο ΥΣ παραμένει άγνωστη	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY2-3-E	Ξεροπόταμος	E	r2-3-7-74	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY2-3-F1	Γιαλιά	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-3-F2	Γιαλιά	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-3-G	Γιαλιά	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-4-A	Ξερός	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-4-B	Ξερός	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-4-D	Λειβάδι	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-4-E	Λειβάδι	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-6-A	Κατούρης	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-6-B	Κατούρης	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-7-A	Πύργος	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-8-A	Λιμνίτης	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY2-9-A	Κάμπος	I	-	-	CY2-9-B	r2-9-2-50			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY2-9-B	Κάμπος	I	r2-9-2-50	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY2-9-C	Κάμπος	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY2-9-D	Κάμπος	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY3-1-A	Ξερός	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY3-1-BC	Ξερός	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY3-2-A	Μαραθάσα	P	r3-2-1-85	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-2-B	Μαραθάσα	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY3-2-D	Ρκόντας	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	P	r3-3-1-60	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-3-B	Καργώτης	P	r3-3-3-95	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-3-C	Καργώτης	I	-	-			CY3-3-B	r3-3-3-95	Κατώτερη της καλής	ΥΣ κατάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χαμηλή
CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	P	r3-3-2-60	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-3-E	Άλυχνος	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY3-4-AB	Ατσάς	IH	r3-4-2-90	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-4-C	Ατσάς	IH	-	-					Άγνωστη	Η επίδραση των ΕΕΑ στο ΥΣ παραμένει άγνωστη	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY3-5-A	Λαγουδερά	I	r3-5-1-50	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-5-C	Λαγουδερά	IH	-	-					Καλή	-	Χαμηλή
CY3-5-D	Ελιάς	IH	r3-5-4-40	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-5-E	Καννάβια	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY3-7-A	Περιστερώνα	I	-	-	CY3-7-B	r3-7-1-55			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY3-7-B	Περιστερώνα	IH	r3-7-1-55	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-7-C	Περιστερώνα	E	r3-7-1-84	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	I	r3-7-3-71	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY3-7-GH	Φαρμακάς	IH	-	-	CY3-7-DEF	r3-7-3-71			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY3-7-J	Ακάκι	E	-	-					Άγνωστη	-	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	E	-	-					Άγνωστη	Η επίδραση των ΕΕΑ στο ΥΣ παραμένει άγνωστη	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY3-7-M	Λυκίδια	E	-	-					Άγνωστη	Η επίδραση των ΕΕΑ στο ΥΣ παραμένει άγνωστη	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	IH	r6-1-1-72 r6-1-1-80	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY6-1-C	Πεδιαίος	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY6-1-D	Πεδιαίος	E	r6-1-2-38	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY6-1-E	Πεδιαίος	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY6-5-A	Γιαλιάς	IH	r6-5-1-34	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY6-5-B	Γιαλιάς	IH	r6-5-1-85	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY6-5-C	Γιαλιάς	E	r6-5-3-15 r6-5-3-50	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY6-5-E	Κουτσός	IH	-	-	CY6-5-B	r6-5-1-85			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY6-5-F	Κουτσός	IH	-	-	CY6-5-B	r6-5-1-85			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY6-5-G	Βιλλούρκα	E	-	-	CY6-5-B	r6-5-1-85			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY6-5-H	Άλυκος	E	r6-5-2-85	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY6-5-I	Αλμυρός	E	-	-	CY6-5-H	r6-5-2-85			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY7-2-A	Βαθύς	IH	-	-					Άγνωστη	-	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY8-3-A	Καλό Χωριό	E	r8-3-2-60	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY8-3-B	Χωρίς όνομα	E	-	-					Άγνωστη	-	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY8-4-C	Τρέμινθος	E	r8-4-3-40 r8-4-5-30	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY8-4-D	Τρέμινθος	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY8-5-AB	Πουζής	E	r8-5-1-60	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY8-7-A	Συριάτης	IH	-	-	CY8-7-C	r8-7-2-60			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY8-7-C	Συριάτης	IH	r8-7-2-60	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY8-7-D	Μύλου	IH	r8-7-3-95	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	E	-	-	CY8-8-C	r8-8-2-95			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY8-8-C	Αγίου Μηνά	IH	r8-8-2-95	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία
CY8-8-D	Αγίου Μηνά	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY8-9-ABC1	Βασιλικός	I		Καλή		r8-9-5-40			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY8-9-C2G	Βασιλικός	I	r8-9-3-83 r8-9-5-40	Καλή				Υψηλή = καλά στοιχεία για όλες τις ουσίες προτεραιότητας που απορρίπτονται στην ΠΛΑΠ	Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY8-9-EF	Βασιλικός	E	-	-					Άγνωστη	Η επίδραση των ΕΕΑ στο ΥΣ παραμένει άγνωστη	Δεν υπάρχουν πληροφορίες

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY9-2-A	Καρυδάκι	I	-	-	CY9-2-E	r9-2-3-05			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY9-2-BC	Γερμασόγεια	I	r9-2-1-43	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-2-D	Γερμασόγεια	I	-	-	CY9-2-E	r9-2-3-05			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY9-2-E	Γερμασόγεια	I	r9-2-3-05	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-2-F	Γερμασόγεια	I	r9-2-3-85	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-2-H	Γερμασόγεια	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-2-I	Πισσοκάμينا	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-2-J	Γυαλλιάδες	E	r9-2-4-27	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	IH	r9-2-4-95	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-4-B	Γαρύλλης	E	r9-4-3-41	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-4-C	Γαρύλλης	IH	r9-4-3-80	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-4-E	Γαρύλλης	E	-	-			CY9-4-C	r9-4-3-80	Κατώτερη της καλής	ΥΣ κατάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση και φράγματος που υπερχειλίζει (Πολεμίδια -CY9-4-D_RI_HM_IR)	Χαμηλή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY9-4-F	Γαρύλλης	E	-	-			CY9-4-C	r9-4-3-80	Κατώτερη της καλής	ΥΣ κατάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση και φράγματος που υπερχειλίζει (Πολεμίδα -CY9-4-D_RI_HM_IR)	Χαμηλή
CY9-4-G	Φασούλλα	E	r9-4-3-39	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	P	-	-	CY9-6-BCD CY9-6-E	r9-6-6-32			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	I	r9-6-5-62 r9-6-5-63	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικός	P	r9-6-6-32	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-6-F	Λιμνάτης	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-6-G	Πελένδρι	I	-	-	CY9-6-E	r9-6-6-32			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY9-6-H	Άγιος Μάμας	IH	-	-	CY9-6-E	r9-6-6-32			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY9-6-I	Λούματα	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-6-KL	Κούρης	P	r9-6-3-36	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-6-M	Κούρης	P	r9-6-4-92	Κατώτερη της καλής					Κατώτερη της καλής	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	P	r9-6-3-77	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Μεσαία

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY9-6-O	Μονιάτης	P	r9-6-3-87	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-6-P	Κρυός	P	-	-	CY9-6-R	r9-6-1-87			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY9-6-Q	Κρυός	P	-	-	CY9-6-R	r9-6-1-87			Καλή	ΥΣ ανάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Μεσαία
CY9-6-R	Κρυός	IH	r9-6-1-87 r9-6-2-60	Καλή					Καλή	Σταθμός Παρακολούθησης	Υψηλή
CY9-6-T	Κούρης	IH	-	-					Άγνωστη	-	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY9-7-B	Σύμβουλος	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-7-C	Σύμβουλος	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-8-A1	Περθικιάς	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-8-A2	Σιαπάνης	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-8-B1	Βρωμόνερο	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	P	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	I	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-8-C	Αυδήμου	IH	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-5-A	Ύψωνας	E	r9-5-1-99	Καλή					Καλή	Υδατόρεμα με εξαιρετικά επεισοδιακή ροή. Δεν ήταν δυνατή η συλλογή δείγματος	Χαμηλή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Παρών τύπος	Σταθμός Χημ. Κατάστασης	Χημ. Κατάσταση Σταθμού	Κατάντη ΥΣ με «Καλή» κατάσταση	Κατάντη Σταθμός με «Καλή» κατάσταση	Ανάντη ΥΣ με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Ανάντη Σταθμός με «Κατώτερη της καλής» κατάσταση	Χημική Κατάσταση ΥΣ	Παρατηρήσεις	Εμπιστοσύνη στην καθορισμένη χημική κατάσταση
CY9-6-U	Πατσούνι	E	-	-					Άγνωστη	-	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY9-6-V	Ταπάχνα	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-6-W	Ταπάχνα	E	-	-					Άγνωστη	-	Δεν υπάρχουν πληροφορίες
CY9-7-A	Κρομμύα	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-8-D	Παντίκια	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-8-E	Παλιόμυλος	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή
CY9-9-A	Βιλλούρκα	E	-	-					Καλή	Expert Judgment	Χαμηλή

Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της εμπιστοσύνης είναι: Χαμηλή = δεν υπάρχουν στοιχεία παρακολούθησης, Μεσαία= περιορισμένα ή ανεπαρκώς ισχυρά δεδομένα παρακολούθησης για ορισμένες ή όλες τις ουσίες προτεραιότητας που απορρίπτονται στην ΠΛΑΠ, Υψηλή = καλά στοιχεία για όλες τις ουσίες προτεραιότητας που απορρίπτονται στην ΠΛΑΠ

7.1.5 Μεθοδολογία ταξινόμησης Ποτάμιων Ταμιευτήρων

Στην Κύπρο 15 ποτάμιοι ταμιευτήρες οι οποίοι είναι δηλωμένα ΥΣ της ΟΠΥ 2000/60/ΕΚ χαρακτηρίζονται ως ποτάμια ΙΤΥΣ, δεδομένου ότι αυτή είναι η αρχική κατηγορία αυτών των ΥΣ πριν προκύψουν οι υδρομορφολογικές αλλαγές από την ανθρώπινη δραστηριότητα. Ωστόσο, η πιο κοντινή συγκρίσιμη κατηγορία φυσικού νερού σε αυτά τα ΙΤΥΣ στην παρούσα κατάσταση είναι μια λίμνη και έτσι οι περιγραφές που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης της ποιότητας είναι εκείνες που είναι κατάλληλες για λιμναία ΥΣ.

Πίνακας 7-9: Ταμιευτήρες της Κύπρου – ποτάμια ΙΤΥΣ

αα	Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ
1.	CY1-2-C_IR	Αρμίνου
2.	CY1-3-D_IR	Ασπρόκρεμμος
3.	CY1-4-C_IR	Κανναβιού
4.	CY1-6-B_IR	Μαυροκόλυμπος
5.	CY2-2-E_IR	Ευρέτου
6.	CY3-5-B_IR	Ξυλιάτος
7.	CY3-7-I_IR	Ακάκι-Μαλούντα
8.	CY6-1-B_IR	Ταμασσός
9.	CY8-7-B_IR	Λεύκαρα
10.	CY8-7-E_IR	Διπόταμος
11.	CY8-9-D_IR	Καλαβασός
12.	CY9-2-G_IR	Γερμασόγεια
13.	CY9-4-D_IR	Πολεμίδα
14.	CY9-6-J_IR	Πάνω Πλάτρες
15.	CY9-6-S_IR	Κούρης

Οι ταμιευτήρες της Κύπρου ανήκουν στον τύπο διαβαθμονόμησης L-M8 (Reservoirs, deep, large, calcareous). Για την αξιολόγηση του **οικολογικού δυναμικού** των ταμιευτήρων που ανήκουν στον τύπο L-M8 (Reservoirs, deep, large, calcareous) χρησιμοποιήθηκε η εθνική μέθοδος για το φυτοπλαγκτό που έχει αναπτύξει η Κύπρος και στηρίζεται στο δείκτη NMASRP (Απόφαση (ΕΕ) 2018/229 της Επιτροπής).

Πίνακας 7-10: Οριακές τιμές για την κατηγοριοποίηση του οικολογικού δυναμικού ταμιευτήρων με τύπο διαβαθμονόμησης L-M8

	ΑΝΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΜΕΤΡΙΑ	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΚΑΚΗ
NMASRP	0,6	0,4	0,2	

Οι φυσικοχημικές παράμετροι –που υποστηρίζουν τα στοιχεία βιολογικής ποιότητας– και χρησιμοποιήθηκαν τελικά για την εκτίμηση του οικολογικού δυναμικού των ποτάμιων ταμιευτήρων στην Κύπρο, βάσει των τοπικών συνθηκών, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 7-11: Σύστημα κατάταξης για τα χημικά φυσικοχημικά στοιχεία των ταμιευτήρων

Σύστημα κατάταξης ανά παράμετρο	Μονάδα	Καλή	Μέτρια
Φυσικοχημικές παράμετροι			
pH			(6-9)
DO	mg/l		6,4
EC	μS/cm		1250

Σύστημα κατάταξης ανά παράμετρο	Μονάδα	Καλή	Μέτρια
Φυσικοχημικές παράμετροι			
Total P	mg/l		0,05
NH ₄ ⁺	mg/l		0,3
Total Coliforms	/100ml		1200
Ειδικοί Ρύποι			
As	μg/l		10
BORON	μg/l		1000
Fenitrothion	μg/l		0,01
Linuron	μg/l		0,5
Toluene	μg/l		10
Azinphos-eth	μg/l		0,005
Bentazone	μg/l		0,1
Dimethoate	μg/l		0,5
Fenthion	μg/l		0,01
MCPA	μg/l		0,1
Mecoprop	μg/l		0,1
Parathion-me	μg/l		0,01
T Phenols	μg/l		50
Cr	μg/l	Ανάλογα με την σκληρότητα νερού 23 (<40 mg CaCO ₃ /l) 42 (40-50 mg CaCO ₃ /l) 50 (>50 mg CaCO ₃ /l)	
Cu	μg/l	Ανάλογα με την σκληρότητα νερού 3 (<40 mg CaCO ₃ /l) 6 (40-50 mg CaCO ₃ /l) 9 (50-100 mg CaCO ₃ /l) 17 (100-200 mg CaCO ₃ /l) 26 (>200 mg CaCO ₃ /l)	
Fe	μg/l		1000
Zn	μg/l	Ανάλογα με την σκληρότητα νερού 8 (<50 mg CaCO ₃ /l) 50 (50-100 mg CaCO ₃ /l) 75 (100-200 mg CaCO ₃ /l) 125 (>200 mg CaCO ₃ /l)	

Για την ταξινόμηση των σταθμών σε κατηγορίες χημικής – φυσικοχημικής κατάστασης τα χημικά – φυσικοχημικά χαρακτηριστικά ενός ΥΣ ομαδοποιούνται ανάλογα με τον τύπο των πιέσεων στις οποίες αποκρίνονται, και στη συνέχεια ταξινομούνται σύμφωνα με την αρχή του χειροτέρου.

Οι τύποι των πιέσεων και οι αντίστοιχες ομάδες δεικτών είναι:

- A) Οργανική επιβάρυνση.** Ως δείκτες χρησιμοποιήθηκαν το pH, το διαλυμένο οξυγόνο, το αμμώνιο, ο ολικός φώσφορος και τα ολικά κολοβακτηρίδια
- B) Αλατότητα.** Λαμβάνεται υπόψη η αγωγιμότητα.
- Γ) Ειδικοί Ρύποι.** Ως δείκτες λήφθηκαν υπόψη οι ρύποι που φαίνονται στον ανωτέρω πίνακα.

Η ταξινόμηση κάθε ταμειυτήρα για κάθε μία από τις τρεις ομάδες δεικτών χημικής – φυσικοχημικής κατάστασης, βασίζεται στο μέσο όρο των δεικτών κάθε ομάδας ενώ η τιμή του κάθε δείκτη (παραμέτρου) εξάγεται από το μέσο όρο της διαθέσιμης χρονοσειράς μετρήσεων.

Με την εφαρμογή όλων των προαναφερθέντων φασμάτων οριακών τιμών για όλες τις παραμέτρους, το συνολικό σύστημα αξιολόγησης που παρουσιάζεται στον ακόλουθο Πίνακα εφαρμόστηκε

προκειμένου όλες οι ομάδες παραμέτρων για την ποιότητα του ύδατος να είναι συγκρίσιμες. Η ποιότητα της κάθε ομάδας υπολογίστηκε σύμφωνα με τη **συνολική μέση τιμή των μέσων τιμών για κάθε παράμετρο**. Τότε, η συνολική χημική –φυσικοχημική ποιότητα κάθε σταθμού παρακολούθησης κατατάσσεται βάσει της αρχής “ένα έξω, όλα έξω” (one out-all out).

Πίνακας 7-12: Σύστημα αξιολόγησης των παραμέτρων των υδάτων και ομάδες παραμέτρων για την ποιότητα των υδάτων

Τάξη	Φάσμα τιμών	Μέση τιμή για το φάσμα τιμών	
H (Υψηλή)	>4-5	$(4,1+5)/2=$	4,55
G (Καλή)	>3-4	$(3,1+4)/2=$	3,55
M (Μέτρια)	>2-3	$(2,1+3)/2=$	2,55
P (Ελλιπής)	>1-2	$(1,1+2)/2=$	1,55
B (Κακή)	<1	$1/2=$	0,5

7.1.6 Οικολογική κατάσταση Ποτάμιων Ταμιευτήρων

Από τους 15 ποτάμιους ταμιευτήρες που αξιολογήθηκαν, 13 ταξινομήθηκαν σε καλό και ανώτερο δυναμικό. Ο Μαυροκόλυμπος ταξινομήθηκε σε μέτριο δυναμικό και τα Πολεμίδια σε ελλιπές (βλέπε Πίνακα που ακολουθεί).

Πίνακας 7-13: Οικολογικό δυναμικό ταμιευτήρων

Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	Οικολογικό Δυναμικό	Εμπιστοσύνη
CY1-2-C_IR	ΑΡΜΙΝΟΥ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY1-3-D_IR	ΑΣΠΡΟΚΡΕΜΜΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY1-4-C_IR	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY1-6-B_IR	ΜΑΥΡΟΚΟΛΥΜΠΟΣ	Μέτριο Μ.	Υψηλή
CY2-2-E_IR	ΕΥΡΕΤΟΥ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY3-5-B_IR	ΞΥΛΙΑΤΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY3-7-I_IR	ΑΚΑΚΙ-ΜΑΛΟΥΝΤΑ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY6-1-B_IR	ΤΑΜΑΣΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY8-7-B_IR	ΛΕΥΚΑΡΑ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY8-7-E_IR	ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY8-9-D_IR	ΚΑΛΑΒΑΣΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY9-2-G_IR	ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY9-4-D_IR	ΠΟΛΕΜΙΔΙΑ	Ελλιπές Δ.	Υψηλή
CY9-6-J_IR	ΠΑΝΩ ΠΛΑΤΡΕΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή
CY9-6-S_IR	ΚΟΥΡΗΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Υψηλή

7.1.7 Χημική κατάσταση Ποτάμιων Ταμιευτήρων

Η χημική κατάσταση των ποτάμιων ταμιευτήρων όπως προέκυψε από το πρόγραμμα παρακολούθησης δίνεται στον πίνακα που ακολουθεί και **Σχήμα 7-14**.

Πίνακας 7-14: Χημική κατάσταση ταμιευτήρων

Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	Χημική Κατάσταση	Εμπιστοσύνη
CY1-2-C_IR	ΑΡΜΙΝΟΥ	Καλή	Υψηλή
CY1-3-D_IR	ΑΣΠΡΟΚΡΕΜΜΟΣ	Καλή	Υψηλή
CY1-4-C_IR	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ	Καλή	Υψηλή

Κωδικός ΥΣ	Όνομασία ΥΣ	Χημική Κατάσταση	Εμπιστοσύνη
CY1-6-B_IR	ΜΑΥΡΟΚΟΛΥΜΠΟΣ	Καλή	Υψηλή
CY2-2-E_IR	ΕΥΡΕΤΟΥ	Καλή	Υψηλή
CY3-5-B_IR	ΞΥΛΙΑΤΟΣ	Καλή	Υψηλή
CY3-7-I_IR	ΑΚΑΚΙ-ΜΑΛΟΥΝΤΑ	Καλή	Υψηλή
CY6-1-B_IR	ΤΑΜΑΣΟΣ	Καλή	Υψηλή
CY8-7-B_IR	ΛΕΥΚΑΡΑ	Καλή	Υψηλή
CY8-7-E_IR	ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ	Καλή	Υψηλή
CY8-9-D_IR	ΚΑΛΑΒΑΣΟΣ	Καλή	Υψηλή
CY9-2-G_IR	ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑ	Καλή	Υψηλή
CY9-4-D_IR	ΠΟΛΕΜΙΔΙΑ	Κατώτερη της καλής (βιοδιαθέσιμο Νικέλιο)	Υψηλή
CY9-6-J_IR	ΠΑΝΩ ΠΛΑΤΡΕΣ	Καλή	Υψηλή
CY9-6-S_IR	ΚΟΥΡΗΣ	Καλή	Υψηλή

7.1.8 Στατιστικά στοιχεία κατάστασης ποτάμιων ΥΣ και ποτάμιων ταμιευτήρων

7.1.8.1 Οικολογική κατάσταση / δυναμικό

Στην παρούσα μελέτη, που αφορά στον 3^ο Διαχειριστικό Κύκλο, αναγνωρίστηκαν **170 ποτάμια ΥΣ**. Από αυτά:

- τα 31 αφορούν σε Ιδιαίτερως Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα, εκ των οποίων τα 6 είναι νέα ΙΤΥΣ, και
- τα 139 αφορούν σε φυσικά Υδάτινα Σώματα.

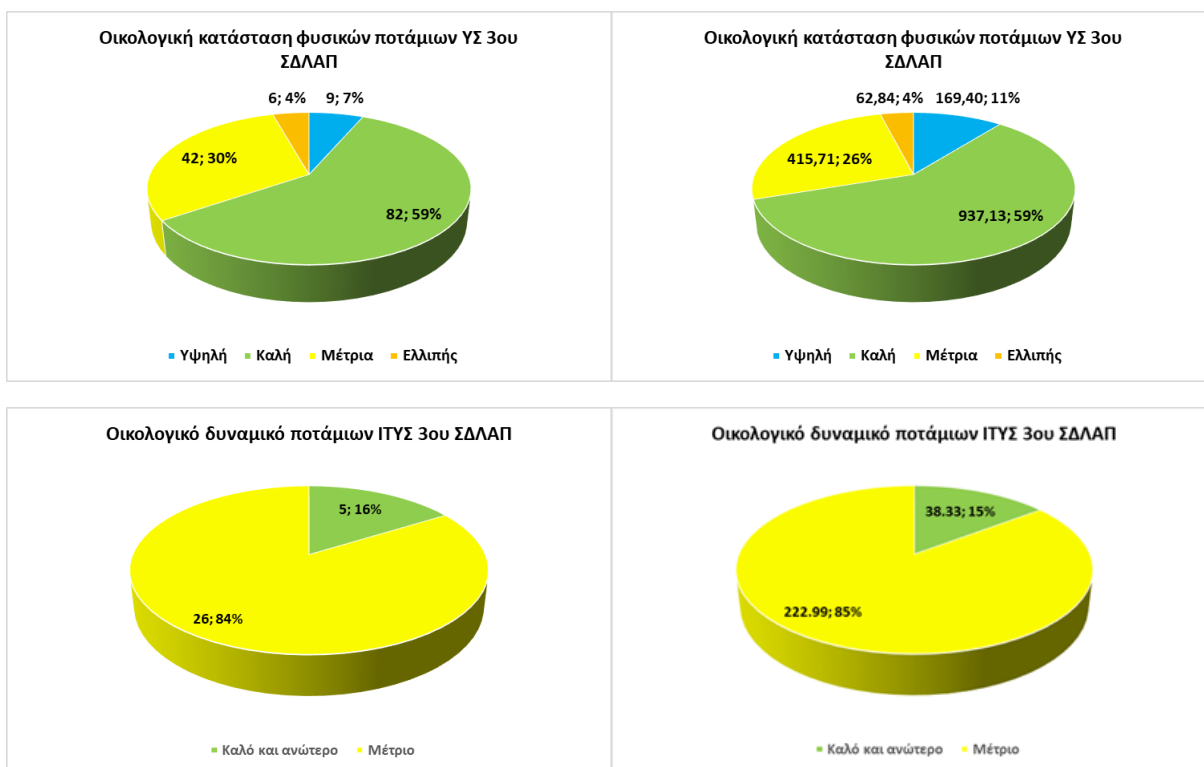
Το δυναμικό των 31 ΙΤΥΣ αξιολογήθηκε βάσει των υφιστάμενων δεδομένων παρακολούθησης, την υλοποίηση των προβλεπόμενων από το 2^ο ΣΔΛΑΠ μέτρων, την ομαδοποίηση των πιέσεων καθώς και την κρίση των ειδικών εμπειρογνομόνων. Βάσει αυτής της αξιολόγησης:

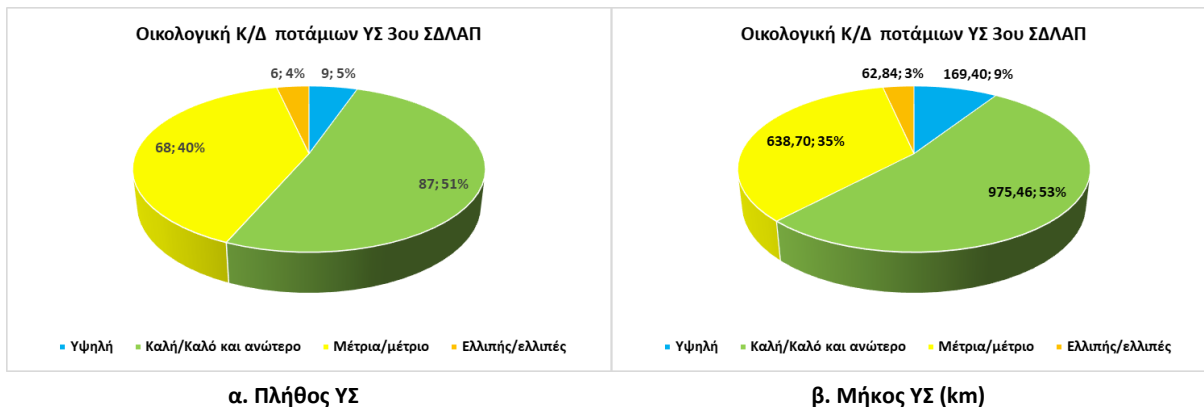
- 5 ΙΤΥΣ βρίσκονται σε καλό και ανώτερο δυναμικό και
- 26 ΙΤΥΣ βρίσκονται σε μέτριο δυναμικό

Πίνακας 7-15: Συγκεντρωτικά στοιχεία οικολογικής κατάστασης – δυναμικού ποτάμιων ΥΣ

Φυσικά ΥΣ							
Οικολογική Κατάσταση	Υψηλή	Καλή	Μέτρια	Ελλιπής	Κακή	Άγνωστη	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	9	82	42	6	0	0	139
Μήκος (Km)	169,40	937,13	415,71	62,84	0,00	0,00	1.585,08
ΙΤΥΣ							
Οικολογικό Δυναμικό		Καλό και ανώτερο	Μέτριο	Ελλιπές	Κακό	Άγνωστο	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	-	5	26	0	0	0	31
Μήκος (Km)	-	38,33	222,99	0,00	0,00	0,00	261,32
Σύνολο ποτάμιων ΥΣ (πλην ταμιευτήρων)							

Οικολογική Κατάσταση/Δυναμικό	Υψηλή	Καλή/Καλό και ανώτερο	Μέτρια/μέτριο	Ελλιπής/ελλιπές	Κακή/Κακό	Άγνωστη/ο	Σύνολο
Συνολικός Αριθμός ΥΣ	9	87	68	6	0	0	170
Συνολικό Μήκος (Km)	169,40	975,46	638,70	62,84	0,00	0,00	1.846,40
Φυσικά ΥΣ							
Οικολογική Κατάσταση	Υψηλή	Καλή	Μέτρια	Ελλιπής	Κακή	Άγνωστη	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	6,47%	58,99%	30,22%	4,32%	0,00%	0,00%	100,00%
Μήκος (Km)	10,69%	59,12%	26,23%	3,96%	0,00%	0,00%	100,00%
ΙΤΥΣ							
Οικολογικό Δυναμικό		Καλό και ανώτερο	Μέτριο	Ελλιπές	Κακό	Άγνωστο	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	-	16,13%	83,87%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Μήκος (Km)	-	14,67%	85,33%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%
Σύνολο ποτάμιων ΥΣ (πλην ταμιευτήρων)							
Οικολογική Κατάσταση/Δυναμικό	Υψηλή	Καλή/Καλό και ανώτερο	Μέτρια/μέτριο	Ελλιπής/ελλιπές	Κακή/Κακό	Άγνωστη/ο	Σύνολο
Συνολικός Αριθμός ΥΣ	5,29%	51,18%	40,00%	3,53%	0,00%	0,00%	100,00%
Συνολικό Μήκος (Km)	9,17%	52,83%	34,59%	3,40%	0,00%	0,00%	100,00%

Σχήμα 7-1: Οικολογική κατάσταση/δυναμικό ποτάμιων ΥΣ 3ου Διαχειριστικού Κύκλου

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

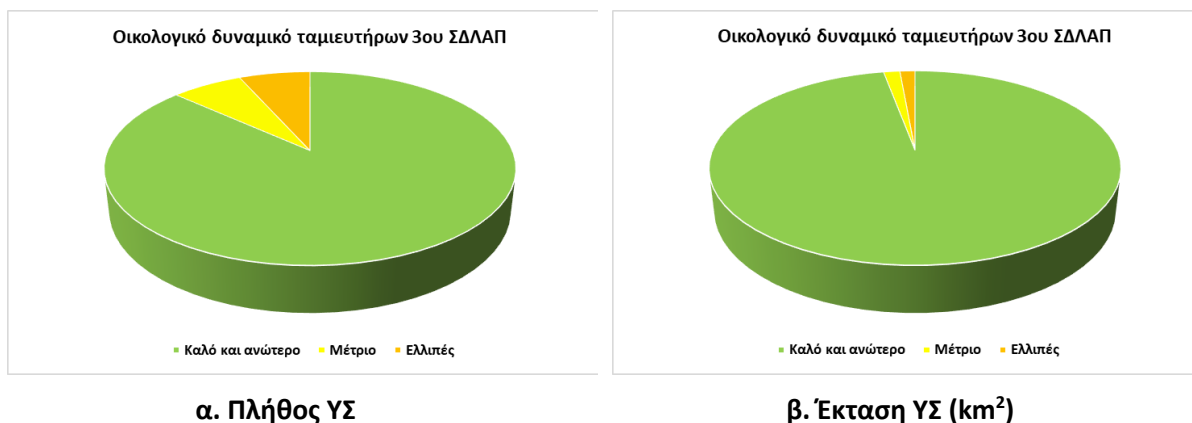
Ως προς την οικολογική κατάσταση/δυναμικό, από τα **170 ποτάμια ΥΣ**:

- **Εννέα (9)** ποτάμια ΥΣ, με συνολικό μήκος 169,40 km, ήτοι το 9,17% του συνολικού μήκους των ποτάμιων ΥΣ ταξινομούνται σε **υψηλή** οικολογική κατάσταση,
- **ογδόντα επτά (87)** ποτάμια ΥΣ, με συνολικό μήκος 975,46 km, ήτοι το 52,83% του συνολικού μήκους τους ταξινομούνται σε **καλή** οικολογική κατάσταση/δυναμικό,
- **εξήντα οκτώ (68)** ποτάμια ΥΣ, με συνολικό μήκος 638,70 km, ήτοι το 34,59% του συνολικού μήκους τους, ταξινομούνται σε **μέτρια** κατάσταση/δυναμικό και
- **έξι (6)** ποτάμια ΥΣ, με συνολικό μήκος 62,84 km, ήτοι το 3,40% του συνολικού μήκους τους ταξινομούνται σε **ελλιπή** οικολογική κατάσταση/δυναμικό.
- Δεν υπάρχουν σώματα σε κακή οικολογική κατάσταση ή δυναμικό.

Από τους **15 ταμιευτήρες**, που αποτελούν ΥΣ, 13 βρίσκονται σε καλό και ανώτερο δυναμικό. Ο Μαυροκόλυμπος ταξινομήθηκε σε μέτριο δυναμικό και τα Πολεμίδα σε ελλιπές. Σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ με εξαίρεση τον Μαυροκόλυμπο, το δυναμικό των ταμιευτήρων παρουσιάζεται σταθερό ή και βελτιωμένο (Γερμασόγεια, Πολεμίδα).

Πίνακας 7-16: Συγκεντρωτικά στοιχεία οικολογικού δυναμικού ταμιευτήρων

	Καλό και ανώτερο	Μέτριο	Ελλιπές	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	13	1	1	15
Έκταση (Κm ²)	11,55	0,18	0,17	11,90
Αριθμός ΥΣ	86,67%	6,67%	6,67%	100,00%
Έκταση (Κm ²)	97,06%	1,53%	1,42%	100,00%

Σχήμα 7-2: Οικολογικό δυναμικό ταμιευτήρων

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

Ως προς το οικολογικό δυναμικό από τους **15 ποτάμιους ταμιευτήρες**:

- **Δεκατρείς (13)** ποτάμιοι ταμιευτήρες, με συνολική έκταση 11,55 km², ήτοι το 97,06% της συνολικής έκτασης των ποτάμιων ταμιευτήρων ταξινομείται σε **καλό και ανώτερο** οικολογικό δυναμικό,
- **ένας (1)** ποτάμιος ταμιευτήρας, με έκταση 0,18 km², ήτοι το 1,53% της συνολικής έκτασής τους, ταξινομείται σε **μέτριο** οικολογικό δυναμικό και
- **ένας (1)** ποτάμιος ταμιευτήρας, με έκταση 0,17 km², ήτοι το 1,42% της συνολικής έκτασής τους ταξινομείται σε **ελλιπές** οικολογικό δυναμικό.
- Δεν υπάρχουν ποτάμιοι ταμιευτήρες σε **κακό και άγνωστο** οικολογικό δυναμικό.

7.1.8.2 Χημική κατάσταση

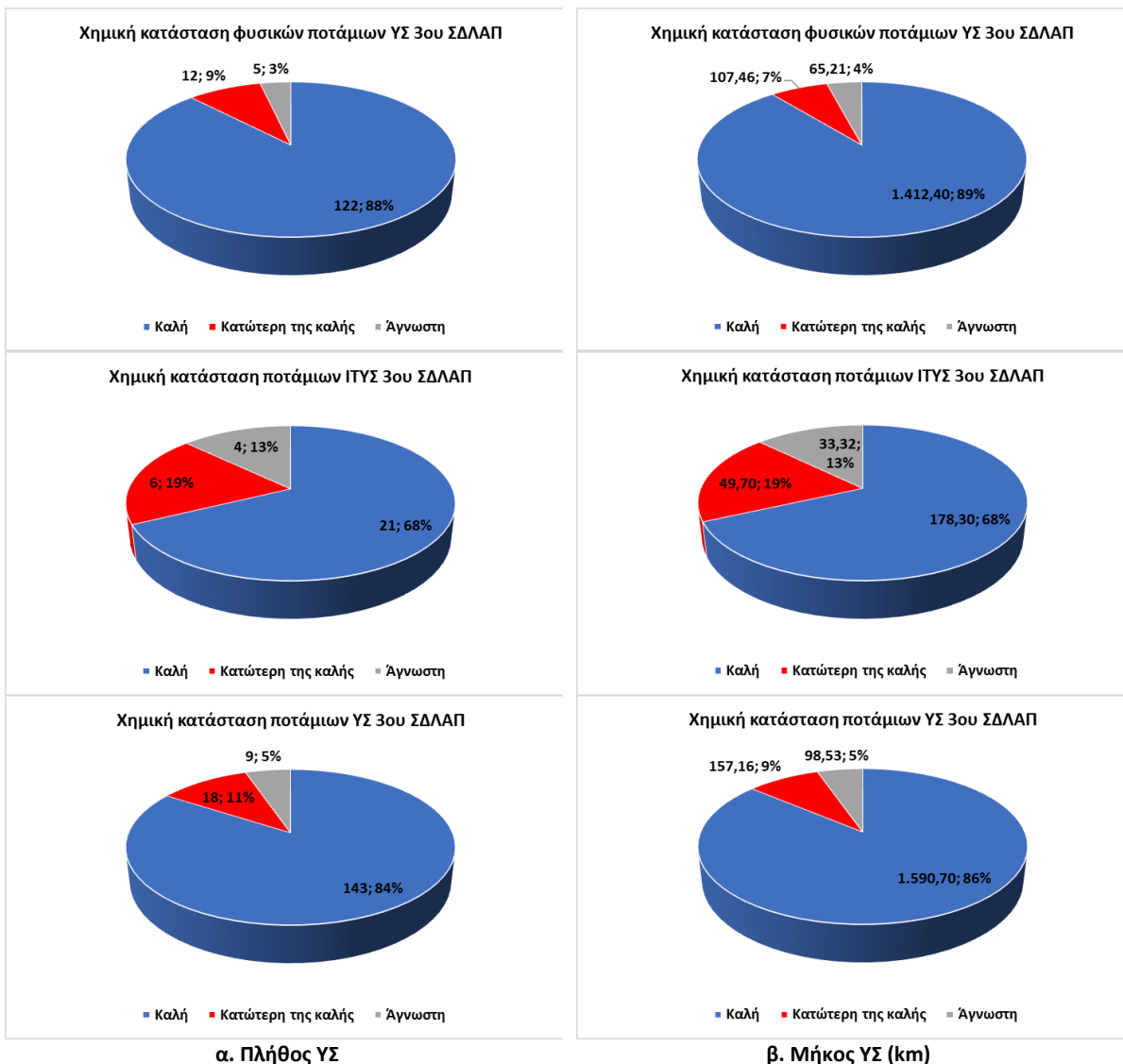
Από τα **170 ποτάμια ΥΣ**:

- 143 βρίσκονται σε **καλή** χημική κατάσταση,
- 18 βρίσκονται σε χημική κατάσταση **κατώτερη της καλής** και
- 9 ελλείπει επαρκών δεδομένων **δεν ταξινομήθηκαν** ως προς τη χημική τους κατάσταση.

Πίνακας 7-17: Συγκεντρωτικά στοιχεία χημικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ

Χημική Κατάσταση	Καλή	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Σύνολο
Φυσικά ΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	122	12	5	139
Μήκος (Κm)	1.412,40	107,46	65,21	1.585,08
ΙΤΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	21	6	4	31
Μήκος (Κm)	178,30	49,70	33,32	261,32
Σύνολο ποτάμιων ΥΣ (πλην ταμιευτήρων)				
Συνολικός Αριθμός ΥΣ	143	18	9	170
Συνολικό Μήκος (Κm)	1.590,70	157,16	98,53	1.846,40
Φυσικά ΥΣ				

Χημική Κατάσταση	Καλή	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	87,77%	8,63%	3,60%	100,00%
Μήκος (Km)	89,11%	6,78%	4,11%	100,00%
ΙΤΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	67,74%	19,35%	12,90%	100,00%
Μήκος (Km)	68,23%	19,02%	12,75%	100,00%
Σύνολο ποτάμιων ΥΣ (πλην ταμιευτήρων)				
Συνολικός Αριθμός ΥΣ	84,12%	10,59%	5,29%	100,00%
Συνολικό Μήκος (Km)	86,15%	8,51%	5,34%	100,00%

Σχήμα 7-3: Χημική κατάσταση ποτάμιων ΥΣ 3^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

Στην ΠΛΑΠ Κύπρου, ως προς τη χημική κατάσταση από **τα 170 ποτάμια ΥΣ**:

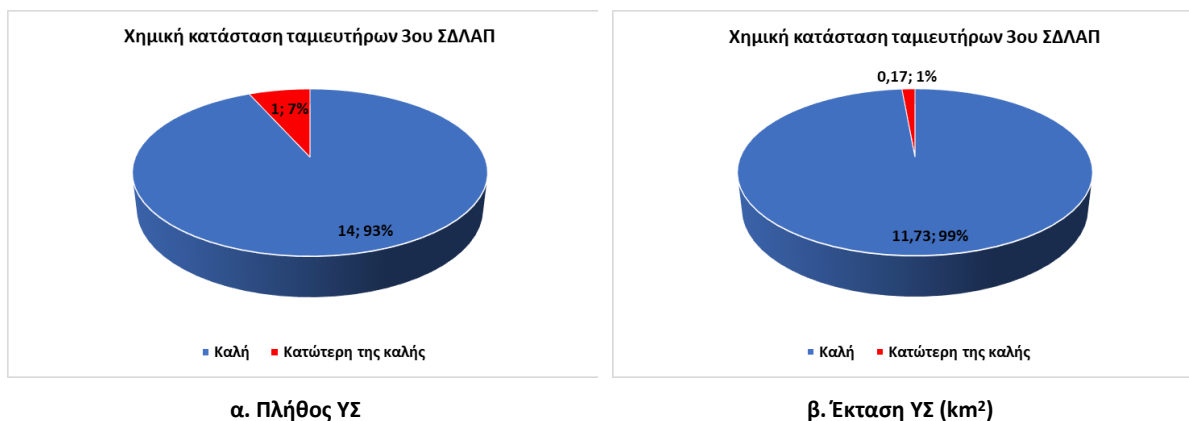
- **Εκατόν σαράντα τρία (143)** ποτάμια ΥΣ, με συνολικό μήκος 1590,70 km, ήτοι το 86,15% του συνολικού μήκους των ποτάμιων ΥΣ, ταξινομούνται σε **καλή** χημική κατάσταση,

- **δεκαοκτώ (18)** ποτάμια ΥΣ, με συνολικό μήκος 157,16 km, ήτοι το 8,51% του συνολικού μήκους ταξινομούνται σε **κατώτερη της καλής** χημική κατάσταση και
- **εννέα (9)** ποτάμια ΥΣ, με συνολικό μήκος 188,8 km, ήτοι το 5,34% του συνολικού μήκους τους, ταξινομούνται σε **άγνωστη** χημική κατάσταση.

Από **τους 15 ταμιευτήρες** της Κύπρου, οι 14 βρίσκονται σε καλή χημική κατάσταση. Τα Πολεμίδα συνεχίζουν να βρίσκονται ωστόσο σε χημική κατάσταση κατώτερη της καλής λόγω υπερβάσεων στο βιοδιαθέσιμο νικέλιο. Σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ με εξαίρεση τα Πολεμίδα, η χημική κατάσταση παρουσιάζεται σταθερή ή και βελτιωμένη (Γερμασόγεια). Επισημαίνεται ότι υπάρχουν πλέον διαθέσιμα δεδομένα για την ταξινόμηση της χημικής κατάστασης των ταμιευτήρων ΑΚΑΚΙ-ΜΑΛΟΥΝΤΑ & ΤΑΜΑΣΟΣ.

Πίνακας 7-18: Συγκεντρωτικά στοιχεία χημικής κατάστασης ταμιευτήρων

Χημική Κατάσταση	Καλή	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	14	1	0	15
Έκταση (km ²)	11,73	0,17	0	11,90
% Αριθμού ΥΣ	93,33%	6,67%	0,0%	100,00%
% Έκτασης (km ²)	98,58%	1,42%	0,0%	100,00%

Σχήμα 7-4: Χημική κατάσταση ταμιευτήρων 3^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

Ως προς τη χημική κατάσταση από τους **15 ποτάμιους ταμιευτήρες**:

- **Δεκατέσσερις (14)** ποτάμιοι ταμιευτήρες, με συνολική έκταση 11,73 km², ήτοι το 98,58% της συνολικής έκτασης των ποτάμιων ταμιευτήρων ταξινομείται σε **καλή** χημική κατάσταση και
- **ένας (1)** ποτάμιος ταμιευτήρας, με συνολική έκταση 0,17 km², ήτοι το 1,42% της συνολικής έκτασής τους, ταξινομείται σε **κατώτερη της καλής** χημική κατάσταση.

7.2 Ταξινόμηση της Κατάστασης των Λιμναίων ΥΣ της ΠΛΑΠ Κύπρου

7.2.1 Μεθοδολογία Ταξινόμησης

7.2.1.1 Τυποχαρακτηριστικές συνθήκες αναφοράς

Τα λιμναία Υδατικά Συστήματα της Κύπρου περιλαμβάνουν συνολικά 7 φυσικές λίμνες, οι οποίες είναι υφάλμυρες ή αλμυρές έως υπεράλμυρες και μία λιμνοδεξαμενή, η οποία είναι Τεχνητό ΥΣ (ΤΥΣ).

Όλες οι λίμνες στην Κύπρο μπορούν να χαρακτηριστούν ως δυναμικά συστήματα, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Στην πλειονότητα τους ξηραίνονται κάθε χρόνο, με εξαίρεση μικρό αριθμό λιμνών και ορισμένες χρονιές.

Οι λίμνες Παραλίμνι και Ορόκλινη έχουν κατηγοριοποιηθεί ως ΙΤΥΣ λόγω των σημαντικών τροποποιήσεων στα υδρομορφολογικά τους χαρακτηριστικά. Επιπλέον, η λιμνοδεξαμενή της Άχνας έχει κατηγοριοποιηθεί ως ΤΥΣ, δεδομένου ότι είναι ανθρωπογενής λιμνοδεξαμενή, που έχει δημιουργηθεί για αγροτικούς σκοπούς.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των έργων :

- «Παροχή Υπηρεσιών για τον Προσδιορισμό των Συνθηκών Αναφοράς σε Λιμναία Σώματα στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος Μέτρων (Μέτρο 142) και επικαιροποίηση του χαρακτηρισμού των τύπων των σωμάτων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων», Αριθμός διαγωνισμού: ΥΥ 06/2013, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων
- «Αγορά Υπηρεσιών για επικαιροποίηση του προσδιορισμού των συνθηκών Αναφοράς σε Λιμναία Υδάτινα Σώματα και επικαιροποίηση του χαρακτηρισμού των τύπων των σωμάτων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων, με βάση τα αποτελέσματα της συμβάσης ΥΥ06/2013», Αριθμός διαγωνισμού: ΥΥ 02/2016Δ, Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

η τυπολογία και οι προκαταρκτικές συνθήκες αναφοράς των λιμναίων ΥΣ της Κύπρου περιγράφονται στην παράγραφο 4.1.2 (βλ. και Πίνακας 4-6).

Πίνακας 7-19: Προτάσεις για τις συνθήκες αναφοράς που θα πρέπει να παρατηρούνται κατά τη διάρκεια της αυτότροφης φάσης των λιμνών – Φυτοπλαγκτόν -(ΥΥ 02/2016Δ)

Τύπος ΥΣ	Είδη φυτοπλαγκτού	Βιοόγκος φυτοπλαγκτού (mm ³ /L)	Συγκέντρωση χλωροφύλλης (μg/L)	Συμμετοχή όλων των ειδών κυανοβακτηρίων (% &mm ³ /L)	Συμμετοχή δυνητικά τοξικών ειδών φυτοπλαγκτού (%)	«Ανθίσεις» φυτοπλαγκτού
LB1	-	<50 ppt: <2* >50ppt:<3	<50 ppt: <12 >50ppt:<16	-	<50 ppt: <12 >50ppt:<15	δε θα πρέπει να παρατηρούνται «διαρκείς ανθίσεις»
LB2	-	<50 ppt: <2* >50ppt:<2,5	<50 ppt: <10 >50ppt:<14	-	<50 ppt: <10 >50ppt:<12	δε θα πρέπει να παρατηρούνται «διαρκείς ανθίσεις»
LB3	-	<1,5*	<8	-	<10	δε θα πρέπει να παρατηρούνται

Τύπος ΥΣ	Είδη φυτοπλαγκτού	Βιοόγκος φυτοπλαγκτού (mm ³ /L)	Συγκέντρωση χλωροφύλλης (μg/L)	Συμμετοχή όλων των ειδών κυανοβακτηρίων (% & mm ³ /L)	Συμμετοχή δυνητικά τοξικών ειδών φυτοπλαγκτού (%)	«Ανθίσεις» φυτοπλαγκτού
						«διαρκείς ανθίσεις»
LB4	-	<2,2*	<14	-	<10	δε θα πρέπει να παρατηρούνται «διαρκείς ανθίσεις»
LB5	80-100 σε ετήσια βάση κυανοβακτήρια & χλωροφύκη <50% χρυσοφύκη, συζυγή, διάτομα & δινοφύκη >40% αρ. ειδών χρυσοφυκών > αριθμός ειδών κυανοβακτηρίων έλεγχος εμφάνισης ειδών που πιθανό να προκαλέσουν ευτροφισμό	<1,3	<15	<10% <0,13	-	δε θα πρέπει να παρατηρούνται «διαρκείς ανθίσεις»

Ο υψηλός ρυθμός αναπαραγωγής των ζωοπλαγκτικών οργανισμών σε συνδυασμό με τη θέση τους στο τροφικό πλέγμα, τους επιτρέπει να αποκρίνονται γρήγορα σε αλλαγές είτε προέρχονται από πιέσεις από τα χαμηλότερα προς τα ανώτερα (bottom-up control) είτε από τα ανώτερα προς τα χαμηλότερα τροφικά επίπεδα (top-down control).

Ωστόσο, παρά τη σπουδαιότητά του και το γεγονός ότι έχει χρησιμοποιηθεί σε πολλά εθνικά προγράμματα παρακολούθησης υδάτινων συστημάτων σε ευρωπαϊκές χώρες το ζωοπλαγκτό δεν έχει συμπεριληφθεί στη διαδικασία της εκτίμησης της οικολογικής ποιότητας με βάση την 2000/60/ΕΚ. Αυτό έχει οδηγήσει στον περιορισμό της διαθέσιμης πληροφορίας για τα υδάτινα συστήματα, στην έλλειψη δημιουργίας δεικτών και γενικότερα της έρευνας για συνθήκες αναφοράς. Ωστόσο, με βάση τη γνώση για το ζωοπλαγκτό και την οικολογία, έχουν χρησιμοποιηθεί (Sommer et al. 1986, Moustaka-Gouni et al. 2014) δείκτες που είναι περισσότερο ενδεικτικοί της τροφικής κατάστασης και της λειτουργίας των υδάτινων συστημάτων και περιλαμβάνουν τη σύνθεση των ειδών, την εκτίμηση του μεγέθους σώματος συνολικά της ζωοπλαγκτικής κοινωνίας αλλά και των επιμέρους ομάδων τη βιομάζα, την ποσοστιαία συμμετοχή των επιμέρους ομάδων, το λόγο καλανοειδών /κυκλοποειδών, καθώς και το λόγο ζωοπλαγκτού / φυτοπλαγκτού.

Πρέπει να αναφερθεί ότι δεν υπάρχει ακόμη επίσημη μέθοδος παρακολούθησης του ζωοπλαγκτού στις τόσο ιδιαίτερες λίμνες της Κύπρου και ενώ το ζωοπλαγκτό θεωρείται βασικός δείκτης στην περίπτωση των φυσικών λιμνών της Κύπρου, καθώς δεν αποτελεί ΒΠΣ βάσει της ΟΠΥ, ούτε υπάρχει ακόμα επίσημη μέθοδος αξιολόγησής του, πιθανό να χρησιμοποιηθεί ως υποστηρικτικό του φυτοπλαγκτού.

Ως προς το ζωοπλαγκτόν δεν έχουν διατυπωθεί συγκεκριμένες τιμές παραμέτρων ως προς τις συνθήκες αναφοράς, ενώ προτάθηκαν δείκτες που θα πρέπει να αποτελέσουν στόχο ώστε να

διατηρηθούν σε συνθήκες αναφοράς. Οι εν λόγω δείκτες θεωρούνται προκαταρκτικοί και μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για σύγκριση με δεδομένα που θα προκύψουν από μελλοντικές δειγματοληψίες. Συνεπώς τα αποτελέσματα των δεικτών παρουσιάζονται στην παρούσα μελέτη ως πρόσθετες πληροφορίες και δεν λαμβάνονται υπόψη για την ταξινόμηση της οικολογικής κατάστασης. Οι δείκτες είναι:

- ο δείκτης αναλογίας καλανοειδών / κυκλωποειδών στην περίπτωση της παρουσίας των κυκλωποειδών,
- ο δείκτης μεγέθους των κλαδοκερωτών,
- ο δείκτης μεγέθους των ανόστρακων και
- η συνολική βιομάζα.

Ως προς τα θρεπτικά έχουν προταθεί τα ακόλουθα όρια (ΥΥ 02/2016Δ) για μέγιστο οικολογικό δυναμικό/συνθήκες αναφοράς: ολικός φώσφορος TP<10 µg/L (για τον ταμιευτήρα της Άχνας) και TP<20 µg/L (για τις αλμυρές λίμνες) και ολικό άζωτο TN<100 µg/L (και για τον ταμιευτήρα και για τις αλμυρές λίμνες). Η διαφάνεια μετρημένη ως βάθος Secchi θα πρέπει στον ταμιευτήρα Άχνας, σε μέγιστο οικολογικό δυναμικό να είναι >3 m, ενώ η συγκεκριμένη παράμετρος δεν προτείνεται να χρησιμοποιηθεί στις αλμυρές λίμνες, λόγω του πολύ μικρού βάθους.

Φυσικές λίμνες (LB1-4)

Η παρούσα Ενότητα στηρίζεται στην προκαταρκτική εκτίμηση της οικολογικής ποιότητας των λιμνών της Κύπρου, που έγινε με βάση την Σύμβαση ΥΥ 06/2019 και παρουσιάζεται στην έκθεση με τίτλο: «Αξιολόγηση οικολογικής ποιότητας νερού φυσικών λιμνών της Κύπρου», 2020 (Ερευνητικό έργο 71498), που συντάχθηκε από την Καθ. Μαρία Μουστάκα, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020].

Είναι γνωστό ότι η οικολογία του φυτοπλαγκτού έχει σε βάθος χρόνου εξεταστεί εξαντλητικά σε λίμνες γλυκού νερού και έχουν προταθεί διάφορα μοντέλα διαδοχής σε διάφορα γεωγραφικά πλάτη ακόμη και για το Μεσογειακό κλίμα. Επίσης είναι γνωστές οι αποκρίσεις των κυρίαρχων ειδών στα επίπεδα των θρεπτικών και στην τροφική κατάσταση, οι απαιτήσεις για συνθήκες φωτός, οι ανταγωνιστικές σχέσεις μεταξύ των ειδών και οι σχέσεις με τους θηρευτές τους. Όμως, η γνώση για το φυτοπλαγκτό αλμυρών λιμνών είναι πολύ περιορισμένη ειδικότερα για τα πρότυπα διαδοχής των ειδών υπάρχει πολύ περιορισμένη γνώση ενώ δεν έχουν αναπτυχθεί δείκτες φυτοπλαγκτού για εκτίμηση της οικολογικής ποιότητας σε αντίθεση με την πληθώρα οικολογικών δεικτών (Οδηγία 2000/60/ΕΚ) για τις λίμνες με γλυκό νερό.

Η διαδοχή του φυτοπλαγκτού στις αλμυρές λίμνες καθορίζεται πρωτίστως από τη μεταβολή της αλατότητας/αγωγιμότητας, παράμετρος που δεν επηρεάζει τη διαδοχή σε λίμνες του γλυκού νερού. Μία άλλη σημαντική διαφορά στην διαδοχή οφείλεται στην πολύ μικρότερη ποικιλότητα ειδών στο φυτοπλαγκτό των αλμυρών λιμνών λόγω του ιδιαίτερου ενδιαίτηματος και του μικρότερου αριθμού οικοθέσεων και ειδών που είναι προσαρμοσμένα σε μεταβολές αγωγιμότητας ή και ανθεκτικά σε ακραία περιβάλλοντα. Ακόμη περισσότερο, οι μεταβολές στην αλατότητα γίνονται πιο έντονες και σε μεγαλύτερο εύρος σε πολύ ρηχές αλμυρές λίμνες των οποίων ο όγκος νερού εξαρτάται άμεσα από τις βροχοπτώσεις - εξάτμιση και μπορεί να έχουν προσωρινό χαρακτήρα σε ορισμένες ημίξηρες ή ξερές

περιοχές της Μεσογείου. Σε αυτές τις πολύ ρηχές αλμυρές λίμνες ο λόγος όγκου νερού – επιφάνειας πυθμένα είναι πολύ μικρός και η επίδραση του πυθμένα – ιζήματος είναι τεράστια.

Η προκαταρκτική εκτίμηση της οικολογικής ποιότητας των λιμνών της Κύπρου έγινε με βάση τα δεδομένα του προγράμματος ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΓΙΑ ΑΝΑΛΥΣΗ ΦΥΤΟΠΛΑΓΚΤΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΣΕ ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΝΕΡΟΥ ΑΠΟ ΦΥΣΙΚΕΣ ΛΙΜΝΕΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ, ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2000/60/ ΕΚ (ΥΥ 06/2019) καθώς και τις προκαταρκτικές συνθήκες αναφοράς για το φυτοπλαγκτό, βάσει των Συμβάσεων ΥΥ 06/2013 & ΥΥ 02/2016Δ [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020].

Με βάση τα ανωτέρω χρησιμοποιώντας ως μετρικές του φυτοπλαγκτού συνδυαστικά τον βιοόγκο, την άνθιση φυτοπλαγκτού και την κυριαρχία ειδών η προκαταρκτική αξιολόγηση για τις λίμνες είναι:

- **Μεγάλη Λίμνη Λάρνακας:** Κατώτερη της καλής για τα έτη 2018 και 2019 **
- **Σορός:** Άγνωστη *
- **Ορφανή:** Άγνωστη *
- **Ακρωτηρίου:** Άγνωστη *
- **Αεροδρομίου:** Κατώτερη της καλής για τα έτη 2018 και 2019 **
- **Παραλίμνη:** Άγνωστη *
- **Ορόκλινη:** Κατώτερη της καλής για τα έτη 2018 και 2019**

* Η οικολογική κατάσταση/το οικολογικό δυναμικό είναι άγνωστη/ο αλλά ούτε και επιτυγχάνει τις προκαταρκτικές συνθήκες αναφοράς για το φυτοπλαγκτό.

** Λόγω της έλλειψης επαρκών στοιχείων για τα έτη 2014-2017, το αποτέλεσμα υιοθετείται ως αντιπροσωπευτικό για ολόκληρη την περίοδο αξιολόγησης.

Λαμβάνοντας υπόψη το ζωοπλαγκτό και τις φυσικοχημικές παραμέτρους προκύπτει ότι δεν επιτυγχάνονται συνθήκες αναφοράς για την περίοδο 2014-2019 για το σύνολο των φυσικών λιμνών.

Πίνακας 7-20: Στοιχεία ζωοπλαγκτού και θρεπτικών σε φυσικές λίμνες (ΜΟ)

ΥΣ	Παράμετρος	2014	2015	2016	2017	2018	2019	ΜΟ
L7-2-6-70 Παραλίμνη	Anostraca biomass/abundance ratio							
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio		0,72		2,61		9,21	4,18
	Cladocera biomass/abundance ratio		4,46		5,57		13,15	7,73
	Nitrogen (mg/l N)		1	1	1		0	0,7
	Total Phosphorus (mg/l P)		0,01	0,00	0,01		0,02	0,01
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)		353		365		795	504
L8-1-2-94 Ορόκλινη	Anostraca biomass/abundance ratio							
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				6,96	21,24		14,10
	Cladocera biomass/abundance ratio	5,21	64,96	15,66	10,73	13,00	6,70	19,38

ΥΣ	Παράμετρος	2014	2015	2016	2017	2018	2019	ΜΟ
	Nitrogen (mg/l N)	3	3	2	3	2	1	2,1
	Total Phosphorus (mg/l P)	0,23	0,02	0,04	0,02	1,05	0,01	0,21
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	6369	2229	2830	781	942	468	2270
L8-3-2-82 Μεγάλη Λάρνακας	Anostraca biomass/abundance ratio	5311,57	954,55	8401,05	35,27			3675,61
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				0,00			0,00
	Cladocera biomass/abundance ratio		5,37					5,37
	Nitrogen (mg/l N)	6	6		1	7	1	2,6
	Total Phosphorus (mg/l P)	0,24	0,12	0,02	0,01	0,17	0,01	0,06
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	11314	117	99103	463	1874	229	18850
L8-3-2-85 Αεροδρομίου 2	Anostraca biomass/abundance ratio	8976,52	10181,82		615,24	487,45		5065,26
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				0,00	0,00		0,00
	Cladocera biomass/abundance ratio		5,11					5,11
	Nitrogen (mg/l N)	5	16		2	1	0	1,8
	Total Phosphorus (mg/l P)	0,09	0,01		0,00	0,18	0,01	0,05
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	76570	355		1035	657	165	15756
L8-3-2-88 Ορφανή	Anostraca biomass/abundance ratio		10181,82	4590,91	75,46	16,66		3716,21
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				0,00			0,00
	Cladocera biomass/abundance ratio	11,86	4,13					8,00
	Nitrogen (mg/l N)	3	2		2	5	1	2,3
	Total Phosphorus (mg/l P)	0,06	0,21	0,01	0,00	0,08	0,01	0,04
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	5	1554	240	94	582	358	472
L8-3-2-96 Σορός	Anostraca biomass/abundance ratio	2915,43	10181,82		16,26	20,46	198,79	2666,55
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				0,00			0,00
	Cladocera biomass/abundance ratio		3,52					3,52
	Nitrogen (mg/l N)	4	3		5	4	0	2,3
	Total Phosphorus (mg/l P)	0,24	0,01		0,01	0,13	0,01	0,04
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	4465	1330		1585	1232	227	1768
L9-5-3-50 Ακρωτηρίου	Anostraca biomass/abundance ratio	3030,30		2909,09				2969,70
	Calanoida / Cyclopoida abundance ratio				0,92	0,00		0,46
	Cladocera biomass/abundance ratio	10,30	4,38			5,06		6,58
	Nitrogen (mg/l N)	4	3		2	1	1	1,1
	Total Phosphorus (mg/l P)	0,02	0,15	0,02	0,00	0,10	0,00	0,03
	Zooplankton biomass (µg dry mass/Liter)	265	24	639	90	99	96	202

Άχνα (LB5)

Πρόκειται για ΤΥΣ που χρησιμοποιείται για άρδευση. Ακολούθως παρατίθενται στοιχεία ως προς το φυτοπλαγκτό και τα φυσικοχημικά στοιχεία του ΤΥΣ.

Πίνακας 7-21: Άχνα - Στοιχεία φυτοπλαγκτού (ΜΟ)

Όλοι οι μήνες	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	ΜΟ
Chlorophyll-a FRESH (mg/m ³)	27	35	14	15	10	17		18
Total biovolume phytoplankton (mm ³ /l)	29,8	63,2	7,9	2,8	4,5	6,1	2,8	23,1
Μάιος - Σεπτέμβριος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	ΜΟ
Chlorophyll-a FRESH (mg/m ³)	23	43	18	16	10	20		20
Total biovolume phytoplankton (mm ³ /l)	17,7	88,2	11,5		4,5			30,5

Πίνακας 7-22: Άχνα – Φυσικοχημικά στοιχεία (ΜΟ)

Όλοι οι μήνες	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	ΜΟ
Secchi Depth (m)	1,8	1,3	0,7	2,8	1,9	1,3	4,1	1,92
N total (mg/l N)	0,765	1,063	0,600	0,250	0,475	0,500	0,500	0,600
P total (mg/l P)	0,046	0,007	0,004	0,008	0,014	0,072	0,010	0,021
Μάιος - Σεπτέμβριος	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	ΜΟ
Secchi Depth (m)	1,8	1,5	0,8	2,5	2,5	1,3	3,3	1,87
N total (mg/l N)	0,895	1,600	0,575	0,250	0,525	1,000	0,625	0,765
P total (mg/l P)	0,002	0,004	0,005	0,010	0,013	0,015	0,011	0,008

Από τα αποτελέσματα στους παραπάνω πίνακες είναι σαφές ότι ο ταμιευτήρας της Άχνας δεν επιτυγχάνει συνθήκες μέγιστου οικολογικού δυναμικού.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα των έργων TAY ΥΥ 06/2013, ΥΥ 02/2016Δ και ΥΥ 03/2018 οι μεταβολές της βιομάζας φυτοπλαγκτού στον ταμιευτήρα της Άχνας φαίνεται ότι επηρεάζονται περισσότερο από την απομάκρυνση νερού από τον ταμιευτήρα και το ρυθμό ανανέωσής του και λιγότερο από τις συγκεντρώσεις των θρεπτικών αλάτων στο νερό.

Η παράμετρος της άνθισης φυτοπλαγκτού δεν υποδηλώνει συνθήκες αναφοράς με βάση τα αποτελέσματα για τον ταμιευτήρα. Αντίθετα, οι διαρκείς ανθίσεις φυτοπλαγκτού από διαφορετικούς οργανισμούς κατά τη θερμή περίοδο υποδηλώνουν, σύμφωνα με την Οδηγία, οικολογική κατάσταση μέτρια ή κατώτερη αυτής (επί τις ουσίας άγνωστο οικολογικό δυναμικό).

7.2.2 Κατάσταση λιμναίων ΥΣ

Τα λιμναία ΥΣ της Κύπρου, πλην της Άχνας βρίσκονται σε κακή **χημική** κατάσταση. Οι ουσίες που οδήγησαν στην αδυναμία επίτευξης της χημικής κατάστασης είναι, από την μια, ρύποι που σχετίζονται με απαγορευμένα πλέον προϊόντα φυτοπροστασίας (Εξαχλωροβενζόλιο, Endosulfan, Chlorpyrifos), η παρουσία των οποίων υποδηλώνει τη μακροχρόνια ιστορική πίεση που άσκησε η γεωργία σε αυτά τα ΥΣ. Το Φλουορανθένιο που παρατηρήθηκε στο Παραλίμνι δεν κατέστη δυνατό να αποδοθεί σε κάποια συγκεκριμένη ανθρωπογενή δραστηριότητα. Από την άλλη οι υπερβάσεις βαρέων μετάλλων (Κάδμιο, Νικέλιο, Υδράργυρος) μπορούν να αποδοθούν πιθανώς σε μεμονωμένες non_IED βιομηχανίες που βρίσκονται εντός της λεκάνης απορροής αυτών των ΥΣ (χρειάζεται ωστόσο περαιτέρω διερεύνηση) και σε όμβριες απορροές. Η παρουσία μολύβδου στην Κύρια Αλμυρή λίμνη Λάρνακας καθώς και στην Λίμνη Σορός μπορεί να αποδοθεί σε όμβριες απορροές από έργα μεταφορών και στην παλαιότερη λειτουργία σκοπευτηρίου στην περιοχή της Κύριας Αλμυρής λίμνης (βλ Σχήμα 7-13).

Ως προς την **οικολογική** κατάσταση/δυναμικό των λιμναίων σωμάτων επισημαίνεται ότι δεν έχει καταστεί μέχρι σήμερα δυνατή η ταξινόμησή τους. Ωστόσο, η Λίμνη Ορόκλινη, η Κύρια Αλμυρή Λίμνη Λάρνακας και η Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2 έχουν προκαταρκτικά καταταχθεί με βάση το φυτοπλαγκτό σε δυναμικό/κατάσταση κατώτερη της καλής.

Πίνακας 7-23: Αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης / δυναμικού σε λιμναία ΥΣ

Κωδικός ΥΣ	Όνομασία ΥΣ	Οικολογική κατάσταση / δυναμικό
CY_d7-1-2-70	Ταμειυτήρας Άχνα	Άγνωστο Δυναμικό*
CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	Άγνωστο Δυναμικό*
CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	Άγνωστο Δυναμικό (Κατώτερο του καλού)
CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	Άγνωστη (Κατώτερη της καλής)
CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	Άγνωστη (Κατώτερη της καλής)
CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	Άγνωστη*
CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	Άγνωστη*
CY_L9-5-3-50	Αλμυρή Λίμνη Ακρωτηρί	Άγνωστη*

* Η οικολογική κατάσταση/το οικολογικό δυναμικό είναι άγνωστη/ο αλλά ούτε και επιτυγχάνει τις προκαταρκτικές συνθήκες αναφοράς για το φυτοπλαγκτό.

Πίνακας 7-24: Ταξινόμηση χημικής κατάστασης λιμναίων ΥΣ

Κωδικός ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Υπερβάσεις		Χημική Κατάσταση	Εμπιστοσύνη
		MAC	AA		
CY_d7-1-2-70	Ταμειυτήρας Άχνα	-	-	Καλή	Υψηλή
CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	Φλουορανθένιο, Νικέλιο, Υδράργυρος, Εξαχλωροβενζόλιο	Νικέλιο	Κατώτερη της καλής	Υψηλή
CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	Νικέλιο, Υδράργυρος, Εξαχλωροβενζόλιο, Endosulfan (Ενδοσουλφάνη)	Νικέλιο, Endosulfan (Ενδοσουλφάνη)	Κατώτερη της καλής	Υψηλή
CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	Κάδμιο, Νικέλιο, Υδράργυρος, Chlorpyrifos	Κάδμιο, Νικέλιο, Μόλυβδος, Chlorpyrifos	Κατώτερη της καλής	Υψηλή
CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	Νικέλιο, Υδράργυρος, Εξαχλωροβενζόλιο	Νικέλιο	Κατώτερη της καλής	Υψηλή
CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	Νικέλιο, Υδράργυρος, Εξαχλωροβενζόλιο	Μόλυβδος, Νικέλιο	Κατώτερη της καλής	Υψηλή
CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	Κάδμιο, Νικέλιο, Υδράργυρος, Εξαχλωροβενζόλιο	Κάδμιο, Νικέλιο	Κατώτερη της καλής	Υψηλή
CY_L9-5-3-50	Αλμυρή Λίμνη Ακρωτηρίου	Νικέλιο, Εξαχλωροβενζόλιο, Chlorpyrifos	Νικέλιο, Chlorpyrifos	Κατώτερη της καλής	Υψηλή

Υψηλή Εμπιστοσύνη = καλά στοιχεία για όλες τις ουσίες προτεραιότητας που απορρίπτονται στην ΠΛΑΠ

(βλ. Σχήμα 7-14 στη σελίδα 314).

7.2.3 Στατιστικά στοιχεία κατάστασης λιμναίων ΥΣ

7.2.3.1 Οικολογική κατάσταση

Από τα 8 λιμναία ΥΣ της Κύπρου, 5 είναι φυσικά, 2 είναι ΙΤΥΣ και 1 είναι ΤΥΣ. Η οικολογική κατάσταση και το δυναμικό τους δεν έχει ταξινομηθεί. Για την κύρια αλμυρή Λίμνη Λάρνακας και τη Λίμνη Αεροδρομίου Λάρνακας Νο2, ωστόσο με βάση τα στοιχεία προκύπτει άγνωστη μεν κατάσταση αλλά κατώτερη της καλής δε. Το ίδιο ισχύει και για το δυναμικό της λίμνης Ορόκλινης, όπου το δυναμικό είναι κατώτερο του καλού.

Φυσικά ΥΣ		
Οικολογική Κατάσταση	Άγνωστη	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	5	5
Έκταση (km ²)	16,55	16,55
ΙΤΥΣ & ΤΥΣ		
Οικολογικό Δυναμικό	Άγνωστο	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	3	3
Έκταση (km ²)	3,63	3,63
Σύνολο λιμναίων ΥΣ		
Οικολογική Κατάσταση/Δυναμικό	Άγνωστη/ο	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	8	8
Έκταση (km ²)	20,18	20,18
Φυσικά ΥΣ		
Οικολογική Κατάσταση	Άγνωστη	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	100,00%	100,00%
Έκταση (km ²)	100,00%	100,00%
ΙΤΥΣ & ΤΥΣ		
Οικολογικό Δυναμικό	Άγνωστο	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	100,00%	100,00%
Έκταση (km ²)	100,00%	100,00%
Σύνολο λιμναίων ΥΣ		
Οικολογική Κατάσταση/Δυναμικό	Άγνωστη/ο	Σύνολο
Αριθμός ΥΣ	100,00%	100,00%
Έκταση (km ²)	100,00%	100,00%

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

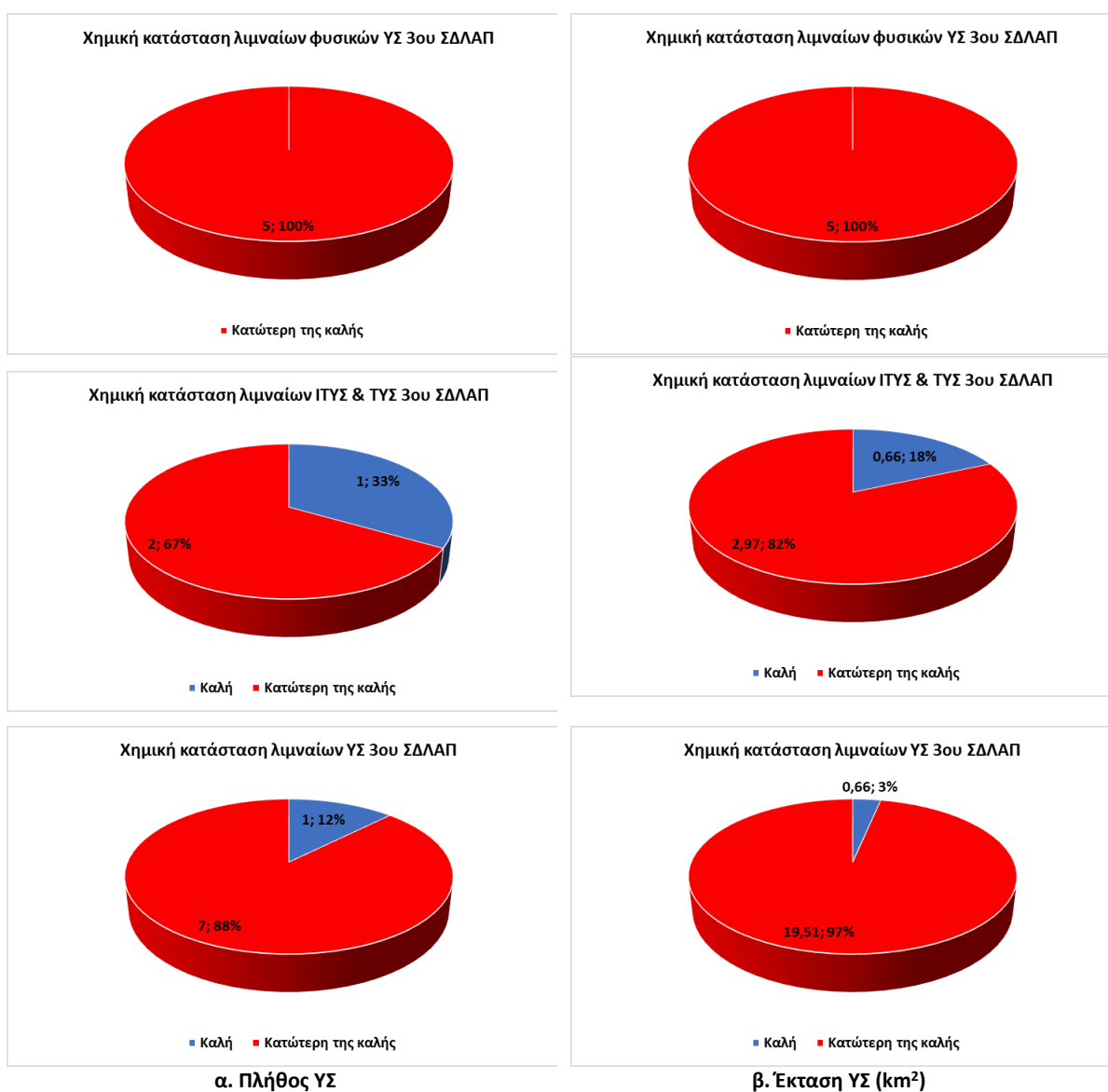
7.2.3.2 Χημική κατάσταση

Από τα λιμναία ΥΣ της Κύπρου μόνο η Άχνα (ΤΥΣ) είναι σε καλή χημική κατάσταση. Σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ και ως προς τα λιμναία ΥΣ υπάρχει πλέον εικόνα για τη χημική κατάσταση του συνόλου αυτών.

Πίνακας 7-25: Συγκεντρωτικά στοιχεία χημικής κατάστασης λιμνών

Χημική Κατάσταση	Καλή	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Σύνολο
Φυσικά λιμναία ΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	0	5	0	5
Έκταση (km ²)	0,00	16,55	0,00	16,55
ΙΤΥΣ & ΤΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	1	2	0	3
Έκταση (km ²)	0,66	2,97	0,00	3,63

Χημική Κατάσταση	Καλή	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Σύνολο
Σύνολο λιμναίων ΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	1	7	0	8
Έκταση (km ²)	0,66	19,51	0,00	20,18
Φυσικά λιμναία ΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%
Έκταση (km ²)	0,00%	100,00%	0,00%	100,00%
ΙΤΥΣ & ΤΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	33,33%	66,67%	0,00%	100,00%
Έκταση (km ²)	18,32%	81,68%	0,00%	100,00%
Σύνολο λιμναίων ΥΣ				
Αριθμός ΥΣ	12,50%	87,50%	0,00%	100,00%
Έκταση (km ²)	3,30%	96,70%	0,00%	100,00%

Σχήμα 7-5: Χημική κατάσταση λιμναίων ΥΣ 3^{ου} Διαχειριστικού Κύκλου

ΠΗΓΗ: [2η Ενδιάμεση Έκθεση, Δραστηριότητα 8 - «Ταξινόμηση της κατάστασης / δυναμικού των ΕΥΣ», Αρ.: ΥΥ 07/2019, Δεκέμβριος 2020]

Ως προς τη χημική κατάσταση, από τα **8 λιμναία ΥΣ**:

- **Ενα (1)** λιμναίο ΥΣ, με επιφάνεια 0,66 km², ήτοι το 3,3% της συνολικής επιφάνειας των λιμναίων ΥΣ ταξινομείται σε **καλή** χημική κατάσταση και
- **επτά (7)** λιμναία ΥΣ, με συνολική έκταση 19,51 km², ήτοι το 96,7% της συνολικής έκτασής τους ταξινομείται σε **κατώτερη της καλής** χημική κατάσταση.

7.3 Ταξινόμηση της Κατάστασης των Παράκτιων ΥΣ της ΠΛΑΠ Κύπρου

7.3.1 Οικολογική κατάσταση

Η αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης προκύπτει από την παρακολούθηση τεσσάρων (4) συγκεκριμένων Βιολογικών Ποιοτικών Στοιχείων (Biological Quality Elements, BQEs) που καθορίζονται από την Οδηγία. Τα τέσσερα καθορισμένα Βιολογικά Ποιοτικά Στοιχεία-BQEs είναι: (α) Βενθικά Μακροασπόνδυλα (κινητό υπόστρωμα), (β) Φυτοπλαγκτό (χλωροφύλλη-α), (γ) Μακροφύκη και (δ) Αγγειόσπερμα (*Posidonia oceanica*).

Στην Κύπρο, οι δείκτες που εφαρμόζονται ως εθνικά συστήματα ταξινόμησης είναι: (α) Bentix για τα βενθικά μακροασπόνδυλα (κινητό υπόστρωμα), (β) 90%ile χλωροφύλλης, (γ) Ecological Evaluation Index – c για το βιοτικό στοιχείο μακροφύκη και (δ) δείκτης PREI για το βιοτικό στοιχείο *P. oceanica* (Αγγειόσπερμα). Τα εθνικά συστήματα ταξινόμησης και τα αντίστοιχα όρια ταξινόμησης της κατάστασης («Άριστη – Καλή» και «Καλή – Μέτρια») για κάθε Βιολογικό Ποιοτικό Στοιχείο, καθορίζονται στην απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 20^{ης} Σεπτεμβρίου 2013 «COMMISSION DECISION of 20 September 2013 establishing, pursuant to Directive 2000/60/EC of the European Parliament and of the Council, the values of the Member State monitoring system classifications as a result of the intercalibration exercise and repealing Decision 2008/915/EC, (notified under document C (2013) 5915) (Text with EEA relevance) (2013/480/EU)».

Η οικολογική κατάσταση των παράκτιων υδάτινων σωμάτων της Κύπρου με βάση τα 4 BQEs (Φυτοπλαγκτό-Chl-a, Μακροφύκη, Βενθικά Μακροασπόνδυλα, Αγγειόσπερμα) είναι «Καλή» και «Υψηλή». Η τελική ταξινόμηση των υδάτινων σωμάτων φαίνεται στον ακόλουθο Πίνακα. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση όπου δεν ήταν εφικτή η εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης ενός ΥΣ, ως οικολογική κατάσταση του ΥΣ, ορίστηκε η χαμηλότερη οικολογική κατάσταση του ΥΣ που βρίσκεται γεωγραφικά πριν και μετά από αυτό. Δηλαδή εφόσον το ΥΣ πριν από το μη αξιολογημένο ΥΣ ήταν Υψηλό και το ΥΣ μετά από αυτό Καλό, τότε το μη αξιολογημένο ΥΣ ορίστηκε ως Καλής Οικολογικής κατάστασης. Ο βαθμός αβεβαιότητας στην περίπτωση αυτή χαρακτηρίστηκε ως υψηλός.

Πίνακας 7-26: Τελική ταξινόμηση παράκτιων υδάτων (Κατάσταση: Υ-Υψηλή, Κ-Καλή, Μ-Μέτρια, Βαθμός Αβεβαιότητας:Υ: Υψηλός, Χ; Χαμηλός, Ν/Α: Δεν εφαρμόζεται).

Κωδ. ΥΣ	Τύπος ΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Τύποι σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά	Έκταση (km ²)	Κατάσταση ΥΣ	Βαθμός Αβεβαιότητας
CY_1-C1	C1	Ανατολική Τηλλυρία	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	44	Υ	Υ
CY_2-C1	C1	Δυτική Τηλλυρία	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο,	29,9	Υ	Υ

Κωδ. ΥΣ	Τύπος ΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Τύποι σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά	Εκταση (km ²)	Κατάσταση ΥΣ	Βαθμός Αβεβαιότητας
				βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη			
CY_3-C2	C2	Κόλπος Χρυσοχού	Όχι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	44,7	K	X
CY_4-C1	C1	Ακάμας Βόρεια	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	28,6	Y	X
CY_5-C4	C4	Ακάμας Δυτικά	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	51,1	Y	X
CY_6-C4**	C4	Βόρεια Πάφος	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	70,1	K	Y
CY_7-C4-HM	C4	Πάφος- πόλη	Ναι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	4	K	X
CY_8-C4	C4	Νότια Πάφος	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	71	K	X
CY_9-C4**	C4	Κόλπος Επισκοπής	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς εκτεθειμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	87,1	K	Y
CY_10-C1**	C1	Ακρωτήρι Γάτα	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία χαμηλότερη	27,8	K	Y
CY_11-C2	C2	Κόλπος Λεμεσού-Νότια	Όχι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	30,3	K	Y
CY_12-C2-HM	C2	Κόλπος Λεμεσού	Ναι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	59,3	K	X
CY_13-C2**	C2	Μονή	Όχι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	26,5	K	Y
CY_14-C2-HM	C2	Λιμάνι Βασιλικού	Ναι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	15,7	K	X
CY_15-C2	C2	Ζύγι-Ακρωτήριο Κίτι	Όχι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	72,9	K	X

Κωδ. ΥΣ	Τύπος ΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Τύποι σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά	Εκταση (km ²)	Κατάσταση ΥΣ	Βαθμός Αβεβαιότητας
CY_16-C2	C2	Λάρνακα-Δυτικά	Όχι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	27,5	K	X
CY_17-C2-HM **	C2	Λάρνακα-κέντρο	Ναι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	9,8	K	Y
CY_18-C2	C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	Όχι	Κινητό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, ενδιάμεσου βάθους, θερμοκρασία χαμηλότερη	62,1	K	X
CY_19-C3	C3	Ακρωτήρι Πύλα	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλή	8,5	K	X
CY_20-C3	C3	Ακρωτήρι Πύλα- Aqua Farm	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλή	7,2	K	X
CY_21-C3	C3	Αγία Νάπα	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλή	42,5	Y	Y
CY_22-C3	C3	Πρωταράς	Όχι	Σκληρό υπόστρωμα, μέτριας έκθεσης προς προφυλαγμένο, βαθύ, θερμοκρασία υψηλή	47,9	K	X

Σημειώσεις:

** Η κατάσταση των ΥΣ εκτιμήθηκε λαμβάνοντας υπόψη την οικολογική κατάσταση των ΥΣ που γεωγραφικά βρίσκονται πριν και μετά αυτών και με βάση τις πιέσεις που παρατηρούνται. Ο βαθμός αβεβαιότητας χαρακτηρίζεται ως υψηλός.

***βλ. Σχήμα στο τέλος της παρούσας ενότητας

7.3.2 Χημική κατάσταση

Η χημική κατάσταση υπολογίστηκε με βάση τις συγκεντρώσεις των Ουσιών Προτεραιότητας και τα αντίστοιχα Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος (ΠΠΠ), όπως ορίζονται στο Παράρτημα II, της Οδηγίας 2013/39/ΕΚ. Όπως αναφέρεται στα Καθοδηγητικά Έγγραφα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη σε αυτό τον κύκλο τα αναθεωρημένα ΠΠΠ και με βάση τα συγκεκριμένα να αναδειχθεί αν οι δειγματοληπτικοί σταθμοί και κατ' επέκταση τα υδάτινα σώματα βρίσκονται σε Καλή ή Όχι Καλή χημική κατάσταση για τη χρονική περίοδο 2013-2019.

Από την αξιολόγηση και λαμβάνοντας υπόψη τις πιέσεις που δέχονται τα παράκτια ΥΣ, όπως αποτυπώνονται στην έκθεση του ΤΑΘΕ για την επισκόπηση των πιέσεων που υλοποιήθηκε το 2020 και συνοψίζονται στον πίνακα που ακολουθεί (βλ Σχήμα 7-12 στο τέλος της παρούσας ενότητας), τα υπόλοιπα παράκτια ΥΣ που δεν παρακολουθούνται ως προς τις ουσίες προτεραιότητας, δεν δέχονται χημικές πιέσεις και λαμβάνοντας υπόψη τις πιέσεις ταξινομούνται σε καλή χημική κατάσταση. Σημειώνεται ότι για τα παράκτια ΥΣ που δεν παρακολουθούνται η αβεβαιότητα της ταξινόμησης χαρακτηρίζεται ως υψηλή.

Πίνακας 7-27: Συγκεντρωτικός πίνακας των πιέσεων που δέχονται τα Παράκτια ΥΣ ανά Τύπο.

ΠΙΕΣΗ		ΤΥΠΟΣ (ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΣ ΚΑΙ ΕΚΤΑΣΗ ΣΕ ΚΜ ²)							
		C1		C2		C3		C4	
		ΑΡΙΘΜ	ΕΚΤΑΣΗ	ΑΡΙΘΜ	ΕΚΤΑΣΗ	ΑΡΙΘΜ	ΕΚΤΑΣΗ	ΑΡΙΘΜ	ΕΚΤΑΣΗ
Σημειακές	Βιομηχανία (και αφαλατώσεις)			6	200,9	0		2	
	Αστικά Λύματα			2	36,3	1	42,5	0	
	Μεταλλεία			1	44,7	0		0	
	Υδατοκαλλιέργειες			4	129	2	15,7	2	158,1
Διάχυτες	Γεωργία			0	0	4	106,1	0	
	Αστικά Λύματα			1	59,3	0		0	
Μορφολογικές αλλοιώσεις		4 (0 ΙΤΥΣ)	130,7	7 (3 ΙΤΥΣ)	292	3 (0 ΙΤΥΣ)	97,6	5 (1 ΙΤΥΣ)	283,3
Συνολική έκταση ΥΣ			130,7		348,8		106,1		283,3
Συνολικός Αριθμός ΥΣ		4		9		4		5	

Πίνακας 7-28: Ομαδοποίηση και ταξινόμηση των Παράκτιων ΥΣ.

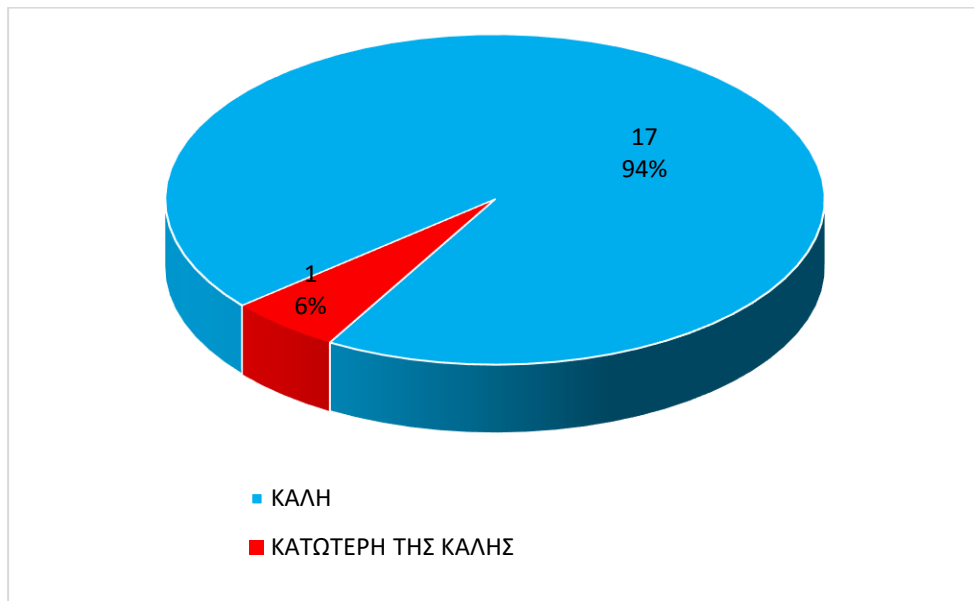
ΥΣ	Τύπος ΥΣ	Χημική Κατάσταση	Βαθμός Αβεβαιότητας
CY_1-C1	C1	ΚΑΛΗ	Υ
CY_2-C1	C1	ΚΑΛΗ	Υ
CY_3-C2	C2	ΚΑΛΗ	Υ
CY_4-C1	C1	ΚΑΛΗ	Υ
CY_5-C4	C4	ΚΑΛΗ	Υ
CY_6-C4	C4	ΚΑΛΗ	Υ
CY_7-C4-HM	C4	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	Μ
CY_8-C4	C4	ΚΑΛΗ	Υ
CY_9-C4	C4	ΚΑΛΗ	Υ
CY_10-C1	C1	ΚΑΛΗ	Υ
CY_11-C2	C2	ΚΑΛΗ	Υ
CY_12-C2-HM	C2	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	Χ
CY_13-C2	C2	ΚΑΛΗ	Υ
CY_14-C2-HM	C2	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	Χ
CY_15-C2	C2	ΚΑΛΗ	Υ
CY_16-C2	C2	ΚΑΛΗ	Υ
CY_17-C2-HM	C2	ΚΑΛΗ	Υ
CY_18-C2	C2	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	Χ
CY_19-C3	C3	ΚΑΛΗ	Υ
CY_20-C3	C3	ΚΑΛΗ	Υ
CY_21-C3	C3	ΚΑΛΗ	Υ
CY_22-C3	C3	ΚΑΛΗ	Υ

Συγκεντρωτικά από τα **22 παράκτια** ΥΣ που βρίσκονται σε περιοχές που η Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο:

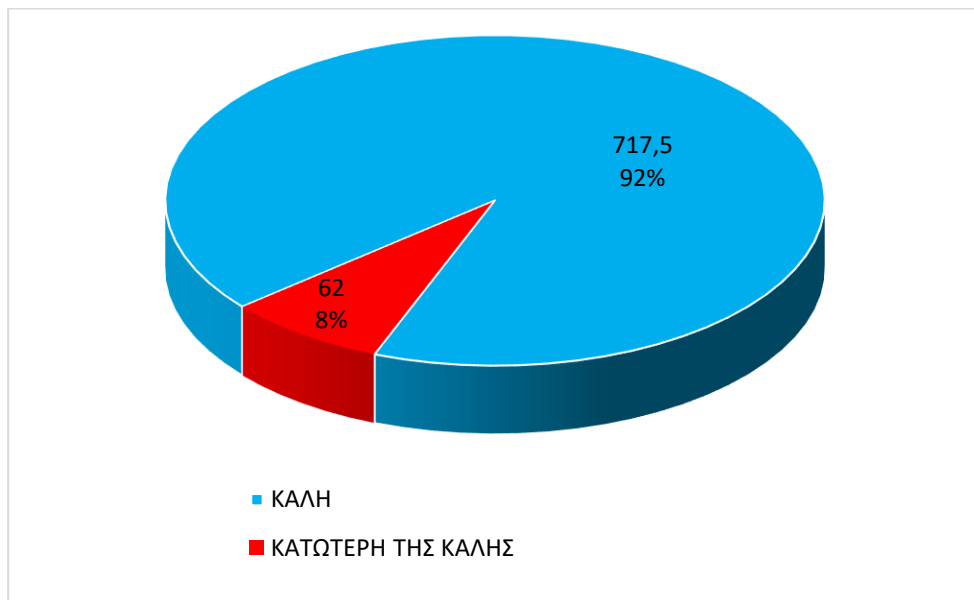
- **Τέσσερα (4)** παράκτια ΥΣ (συμπεριλαμβανομένων των 3 ΙΤΥΣ), με συνολική επιφάνεια 141km², ήτοι το 16,24% της συνολικής επιφάνειας των παράκτιων υδάτινων σωμάτων ταξινομείται σε **Κατώτερη της Καλής** χημική κατάσταση, ενώ
- **Δεκαοκτώ (18)** παράκτια ΥΣ (συμπεριλαμβανομένου 1 ΙΤΥΣ), που καλύπτουν επιφάνεια 727,5km², ήτοι το 83,76% της συνολικής επιφάνειάς τους ταξινομείται σε **Καλή** χημική κατάσταση.

Πίνακας 7-29: Χημική κατάσταση παράκτιων ΥΣ.

	Αριθμός παράκτιων ΥΣ με χημική κατάσταση		Σύνολο
	ΚΑΛΗ	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	
ΥΣ	17	1	18
ΙΤΥΣ	1	3	4
Σύνολο	18	4	22
% αριθμού παρακτίων ΥΣ με χημική κατάσταση:			
ΥΣ	77,00	4,55	100
ΙΤΥΣ	4,55	13,64	100
Σύνολο	81,55	18,19	100
Έκταση (Km ²) παρακτίων ΥΣ με χημική κατάσταση:			
ΥΣ	717,5	62	779,5
ΙΤΥΣ	10	79	89
Σύνολο	727,5	141	868,5
% έκτασης παρακτίων ΥΣ με χημική κατάσταση:			
ΥΣ	82,61	7,14	100
ΙΤΥΣ	1,15	9,1	100
Σύνολο	83,76	16,24	100

Σχήμα 7-6: Χημική κατάσταση παράκτιων ΥΣ- αριθμός και ποσοστό του αριθμού των ΥΣ.

Σχήμα 7-7: Χημική κατάσταση παράκτιων ΥΣ- αριθμός και ποσοστό της έκτασης ΥΣ.

7.4 Ταξινόμηση της Κατάστασης των Ιδιαιτέρως Τροποποιημένων Υδατικών Συστημάτων

Το παρόν κεφάλαιο αναφέρεται στην ταξινόμηση και τον καθορισμό του καλού οικολογικού δυναμικού για τα ποτάμια ΥΣ τα οποία έχουν προσδιοριστεί ως ΙΤΥΣ.

Γενικά ο καθορισμός του GEP αποτελεί σημαντική τεχνική πρόκληση και σε πολλές περιπτώσεις δεν υπάρχει η απαραίτητη γνώση ή και δεδομένα για την εκτίμηση ή την μοντελοποίηση των επιπτώσεων που προκαλούν υδρομορφολογικές αλλοιώσεις στα βιολογικά ποιοτικά στοιχεία. Στο πλαίσιο αυτό δίνεται η δυνατότητα εφαρμογής δύο εναλλακτικών μεθοδολογιών για τον καθορισμό το Καλού Οικολογικού Δυναμικού. Η πρώτη περιγράφεται αναλυτικά στο σχετικό κατευθυντήριο κείμενο (GD4)

και η δεύτερη προτάθηκε στη συνέχεια με βάση την εμπειρία και τα αποτελέσματα των εργασιών που υλοποιήθηκαν από πολλά Κράτη Μέλη για το σκοπό αυτό.

Στο σχήμα που ακολουθεί παρατίθενται τα βήματα που προτείνονται στην εναλλακτική αυτή προσέγγιση και συγκριτικά παρατίθενται και τα βήματα όπως προκύπτουν από το GD 4. Αριστερά δίνονται τα βήματα καθορισμού του GEP βάσει της εναλλακτικής προσέγγισης και δεξιά τα αντίστοιχα βήματα σύμφωνα με το GD4. Τα κόκκινα βέλη δείχνουν τη σειρά των βημάτων που προτείνονται στο GD4 ενώ τα πράσινα βέλη τις διαφοροποιήσεις της νέας εναλλακτικής μεθόδου. Για τα ποτάμια ΙΤΥΣ επιλέγεται η εναλλακτική μέθοδος καθορισμού που περιγράφεται παραπάνω.

Σχήμα 7-8:Καθορισμός MEP και GEP σύγκριση προσέγγισης GD4 και εναλλακτικής προσέγγισης

Για τα ποτάμια ΙΤΥΣ επιλέγεται η εναλλακτική μέθοδος καθορισμού που περιγράφεται παραπάνω.

Στο πλαίσιο αυτό καταρτίστηκε κατάλογος των δυνητικών μέτρων αποκατάστασης στα ποτάμια ΙΤΥΣ της Κύπρου με σκοπό τη οικολογική αποκατάσταση σε ημιφυσικούς και τεχνητούς υδάτινους σχηματισμούς. Τα μέτρα αυτά σχεδιάστηκαν με βάση και την εμπειρία άλλων κρατών μελών που έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια σε σχέση με τις υδρομορφολογικές αλλοιώσεις όπως παρουσιάζεται στα αντίστοιχα workshops που οργανώνονται για το σκοπό αυτό και στοχεύουν στα βασικά υδρομορφολογικά στοιχεία για την ταξινόμηση της οικολογικής κατάστασης/δυναμικού στα ποτάμια όπως αυτά αναφέρονται στο Παράρτημα V.1.1 της Οδηγίας και παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 7-30:Υδρομορφολογικά στοιχεία ταξινόμησης της οικολογικής κατάστασης/δυναμικού ποτάμιων ΥΣ σύμφωνα με το Παράρτημα V, 1.1, της ΟΠΥ

Υδρολογικό καθεστώς	Συνέχεια του ποταμού*	Μορφολογικές συνθήκες
<ul style="list-style-type: none"> – ποσότητα και δυναμική των υδάτινων ροών – σύνδεση με συστήματα υπόγειων υδάτων 		<ul style="list-style-type: none"> – διακύμανση του βάθους και του πλάτους του ποταμού – δομή και υπόστρωμα του πυθμένα του ποταμού – δομή της παρόχθιας ζώνης

*Νοείται ως οικολογική συνέχεια

Στο πλαίσιο αυτό οι προτεινόμενες παρεμβάσεις περιλαμβάνουν τους ακόλουθους γενικούς τύπους:

- Αποκατάσταση-αναδημιουργία (restoration- reconstruction)
- Ανόρθωση ενδιαιτημάτων (habitat enhancement)
- Ειδική διαχείριση ενδιαιτημάτων (habitat management measures)

Η παραπάνω διάρθρωση αναφέρεται σε μια κλίμακα προσεγγίσεων από τα πιο μεγάλα πολύπλοκα έργα σε απλές ρυθμίσεις ή σημειακές διαχειριστικές παρεμβάσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι παρεμβάσεις στα ΙΤΥΣ στοχεύουν στην Ειδική διαχείριση ενδιαιτημάτων που περιλαμβάνει και μέτρα μετριασμού/βελτίωσης της υποβαθμισμένης κατάστασης.

Οι κατά τα ανωτέρω βιβλιοθήκη παρεμβάσεων μέτρων που χρησιμοποιείται αφορά συνοπτικά τις ακόλουθες παρεμβάσεις.

Σημειώνεται πως η προαναφερόμενη βιβλιοθήκη παρεμβάσεων – μέτρων προέρχεται από το 2^ο Κύκλο Διαχείρισης (2^ο ΣΔΛΑΠ) προκειμένου στον τρέχοντα 3^ο Κύκλο, να ληφθεί υπόψη η πορεία υλοποίησης των μέτρων/ παρεμβάσεων των τότε προσδιορισθέντων ΙΤΥΣ.

Πίνακας 7-31: Κατάλογος προτεινόμενων μέτρων ανακούφισης των ποτάμιων ΙΤΥΣ. Συσχετισμός με υδρομορφολογικά στοιχεία παραρτήματος V, 1.1 της ΟΠΥ.

Κωδικός	Έργα – μέτρα αποκατάστασης – βελτίωσης	Υδρομορφολογικά στοιχεία ΟΠΥ
1	Απομάκρυνση οριζόντιων εμποδίων	Συνέχεια του ποταμού
2	Καθαρισμός/επαναδιευθέτηση ενεργού κοίτης	Μορφολογικές συνθήκες (διακύμανση του βάθους και του πλάτους του ποταμού)
3	Δενδροφύτευση με ιθαγενή είδη	Μορφολογικές συνθήκες (δομή της παρόχθιας ζώνης)
4a	Οικολογική παροχή φραγμάτων ελεύθερη	Υδρολογικό καθεστώς(ποσότητα και δυναμική των υδάτινων ροών & σύνδεση με συστήματα υπόγειων υδάτων)
4b	Οικολογική παροχή φραγμάτων στοχευμένη σε θέσεις*	Υδρολογικό καθεστώς (ποσότητα και δυναμική των υδάτινων ροών)
4c	Οικολογική παροχή φραγμάτων πλημμυρική κατάκλυση**	Υδρολογικό καθεστώς (ποσότητα και δυναμική των υδάτινων ροών)
5	Περιορισμός απολήψεων	Υδρολογικό καθεστώς (ποσότητα και δυναμική των υδάτινων ροών)
6	Απομάκρυνση ξενικών/εισβαλλόντων φυτ. ειδών	Μορφολογικές συνθήκες (δομή της παρόχθιας ζώνης)

Κωδικός	Έργα – μέτρα αποκατάστασης – βελτίωσης	Υδρομορφολογικά στοιχεία ΟΠΥ
7	Οικολογική αποκατάσταση όχθης/πρανών	Μορφολογικές συνθήκες (δομή της παρόχθιας ζώνης)
8	Διατήρηση/δημιουργία υδάτινων καταφυγίων	Μορφολογικές συνθήκες (διακύμανση του βάθους και του πλάτους του ποταμού)
9	Τοπικές παρεμβάσεις στη κοίτη	Μορφολογικές συνθήκες (δομή και υπόστρωμα του πυθμένα του ποταμού)
10	Ιχθυοδιάδρομος μικρών εγκάρσιων αναβαθμών	Συνέχεια του ποταμού
11	Δημιουργία ρηχών υφάλων/μικρολιμνών, ενίσχυση ενδιαιτημάτων	Μορφολογικές συνθήκες (διακύμανση του βάθους και του πλάτους του ποταμού)

* Η στοχευμένη παροχέτευση της οικολογικής παροχής αφορά σε απελευθέρωση υδάτων σε συγκεκριμένες θέσεις στο κατάντη τμήμα ΙΤΥΣ, συνήθως σε περιοχές όπου υπάρχουν ή μπορεί να υπάρξουν καταφύγια ψαριών.

** Η πλημμυρική κατάκλυση αφορά σε περιοδικά, τακτικά ή μη, χρονικά διαστήματα απελευθέρωσης νερού από το φράγμα, προκειμένου το νερό να φτάσει σε μεγαλύτερη απόσταση και να αποκαταστήσει βασικά μορφολογικά ποτάμια ενδιαιτήματα.

Η εφαρμογή των παρεμβάσεων αυτών σε όλα τα ποτάμια ΙΤΥΣ (πλην των ποτάμιων ταμιευτήρων που αντιμετωπίζονται χωριστά παρακάτω) θεωρείται ότι θα οδηγήσει στο Μέγιστο Οικολογικό Δυναμικό των σωμάτων αυτών.

Καθορισμός GEP ποτάμιων ΙΤΥΣ

Στα ΙΤΥΣ οι ποιοτικοί στόχοι της οικολογικής κατάστασης, το «καλό οικολογικό δυναμικό» (GEP), αντικαθιστά την καλή κατάσταση των φυσικών ΥΣ. Το GEP αφορά στην οικολογική ποιότητα που αναμένεται υπό συνθήκες εφαρμογής όλων των πιθανών μέτρων. Για κάθε υδάτινο σώμα στο οποίο επιλέχθηκε να ορισθούν μέτρα βελτίωσης αποδίδονται τα κύρια μέτρα που επιλέχθηκαν.

Για κάθε ένα ποτάμιο σώμα επιλέγεται μία δέσμη μέτρων που είναι δυνατόν να εφαρμοστούν σε αυτό και αναμένεται να επιδράσουν θετικά στα οικολογικά χαρακτηριστικά του σώματος για το σκοπό αυτό λαμβάνονται υπόψη:

- Η παρουσία μεταναστευτικών ψαριών
- Η σχέση του υδάτινου σώματος με προστατευόμενες περιοχές
- Η σημαντικότητα του ΥΣ σε σχέση με τη βιοποικιλότητα της περιοχής ανεξάρτητα από την υπαγωγή τους σε κάποιο καθεστώς προστασίας.

Τα παραπάνω αξιολογούνται:

- Με βάση στοιχεία παρουσίας ψαριών (Πρόγραμμα Παρακολούθησης της περιόδου 2013 – 2019)
- Από τις μελέτες και τις επισκοπήσεις που έγιναν ή/και υλοποιούνται για τις περιοχές που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000.
- Από στοιχεία που διατέθηκαν από το ΤΑΥ και το Τμήμα Περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο αυτό για κάθε ποτάμιο ΙΤΥΣ εντοπίστηκαν τα βασικά του οικολογικά χαρακτηριστικά και εντοπίστηκαν τα μέτρα τα οποία είναι τα πλέον κατάλληλα από αυτά που ορίζονται για το ΜΕΡ για την αντιμετώπιση των πιέσεων που δέχονται τα ΥΣ και την αποκατάστασή τους σε σχέση με τα οικολογικά τους χαρακτηριστικά.

Στη συνέχεια τα μέτρα αυτά αξιολογούνται ως προς τα ακόλουθα:

- Την αποτελεσματικότητά τους σε σχέση με την δαπάνη τους
- την αποτελεσματικότητά τους στην βελτίωση συνθηκών καθώς και τον βαθμό βεβαιότητας της επιτυχημένης έκβασης.

Με βάση τα παραπάνω το κάθε μέτρο βαθμολογείται ως εξής:

- Χαμηλή = το έργο δεν είναι προτεραιότητας είτε λόγω υψηλού κόστους - μικρή επίπτωση στα οφέλη που θα προσφέρει είτε λόγω υψηλού βαθμού αβεβαιότητάς της επιτυχίας του έργου.
- Μέτρια ή υψηλή = το μέτρο είναι προτεραιότητας λόγω ιδιαίτερων συνθηκών και πρακτικής, πραγματοποιήσιμο με μεγάλη πιθανότητα επιτυχίας στο συγκεκριμένο ΥΣ.
- Υψηλή = το μέτρο είναι προτεραιότητας λόγω ιδιαίτερων συνθηκών και πρακτικής, με δυνατότητα άμεσης υλοποίησης και με σχεδόν βέβαιη επιτυχία στο συγκεκριμένο ΥΣ.

Επιπλέον των παραπάνω λαμβάνεται υπόψη και αξιολογείται η σύγκλιση της δέσμης μέτρων με την προστασία της βιοποικιλότητας ως:

- Χαμηλή = όταν η δέσμη μέτρων δεν αφορά σε ΠΠ (περιοχή Natura 2000) ή/και δεν είναι γνωστή η σημασία ή αξία που μπορεί να έχει στην βιοποικιλότητα.
- Μέτρια ή υψηλή = όταν το ΥΣ είτε είναι σε ΠΠ είτε η αποκατάστασή του έχει επιβεβαιωμένη σημασία για την αναβάθμιση τύπων οικοτόπων ή ειδών που συνδέονται με τα ύδατα.

Τέλος η συνολική δέσμη μέτρων βαθμολογείται ως προς την συνολική ανάγκη και τη σημαντικότητά της. Για το σκοπό αυτό συνεκτιμώνται τα παραπάνω και συνυπολογίζονται και άλλες αξίες και προοπτικές για την προώθηση της βελτίωσης / αποκατάστασής στα ΥΣ. Ορισμένες τέτοιες αξίες ή υπηρεσίες που λαμβάνονται υπόψη είναι η αντιπλημμυρική προστασία, εκπαίδευση, ευαισθητοποίηση.

Η ταξινόμηση του καλού οικολογικού δυναμικού στις τάξεις Καλό, Μέτριο Ελλιπές και Κακό γίνεται με βάση την προσπάθεια που υλοποιείται για την ολοκλήρωση όλων των προτεινόμενων μέτρων ως εξής:

- Κάθε μέτρο ανάλογα με τη σημαντικότητά του και την αποτελεσματικότητά του βαθμολογείται με 1 όταν είναι χαμηλή, με 2 όταν είναι μέτρια και 3 όταν είναι υψηλή. Η βαθμολόγηση γίνεται συναξιολογώντας για κάθε μέτρο την αποτελεσματικότητά του, την προτεραιότητά του και την ανάγκη/σημαντικότητά του (expert judgement)
- Η παραπάνω βαθμολόγηση αθροίζεται και ο συνολικός βαθμός που προκύπτει αποτελεί το μέτρο που αντιστοιχεί στις αναμενόμενες τιμές των ΒΠΣ κατά την ταξινόμηση των τιμών το Καλό Οικολογικό Δυναμικό για το ΥΣ. Η ταξινόμηση του δυναμικού του σώματος γίνεται με βάση το ποσοστό υλοποίησης των απαιτούμενων μέτρων όπως φαίνεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 7-32: Ταξινόμηση Οικολογικού δυναμικού ποτάμιων ΙΤΥΣ

Δυναμικό	Ποσοστό υλοποίησης απαιτούμενων καθορισμένων μέτρων
ΚΑΛΟ	>70%
ΜΕΤΡΙΟ	50% - 70%
ΕΛΛΙΠΕΣ	25% - <50%
ΚΑΚΟ	<25%

Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζεται η πορεία υλοποίησης των μέτρων που είχαν προταθεί στο 2 ΣΔΛΑΠ για τα ΙΤΥΣ και βάσει αυτών (όπου υλοποιήθηκαν) αξιολογείται το οικολογικό δυναμικό των ΙΤΥΣ.

Πίνακας 7-33: Μέτρα επίτευξης GEP και βαθμός υλοποίησης για τα ποτάμια ΙΤΥΣ

ΙΤΥΣ (κωδικός 2ου ΣΔΛΑΠ)	ΙΤΥΣ (κωδικός 3ου ΣΔΛΑΠ)	Μήκος παραμβάσεων σε m	Κωδικός μέτρων (Βαθμολογία Ι % Υλοποίησης)														% Υλοποίησ ης καθορισμ ένων μέτρων	Παρατηρ ήσεις											
			1	2	3	4a	4b	4c	5	6	7	8	9	10	11														
CY_1-1- d_Rlh_HM	CY1-1-D	4778		2	0%					3	0%								3	0%			2	0%			0%		
CY_1-2- d_RI_HM	CY1-2- D1	11928	Στο τμήμα αυτό δεν εμφανίζονται σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά																						-				
	CY1-2- D2	8213	1	0%		3	0%	2	0%	3	0%									3	0%						0%		
		8592	2	0%	2		2	0%						2	0%			2	0%	3	0%			2	0%		0%		
2599		1	0%	1	0%										2	0%			3	0%	2	0%	2	0%		0%			
CY_1-3- c_Rlh	-	11663	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά																						-	1			
CY_1-4- d_RI_HM	CY1-4- DE	7433	2	0%	2	0%	2	0%	0%		2	0%	3	0%	3	0%	1	0%			3	0%			3	0%	0%		
CY_1-4- e_Rlh_HM		4835	2	0%	2	0%	1	0%	0%				3	0%	3	0%	1	0%			3	0%			3	0%	0%		
CY_1-4- f_RP_HM	CY1-4-F	5165	2	0%	2	0%	2	0%	0%				3	0%	3	0%	1	0%			3	0%					0%		
CY_1-4- g_RI_HM	CY1-4-G	5912		2	0%	2	0%	0%					3	0%	3	0%	1	0%			3	0%					0%		
CY_1-4- h_Rlh_HM	CY1-4-H	8128		2	0%	2	0%	0%					3	0%	3	0%	1	0%			3	0%	3	0%			0%		
CY_1-6- c_Rlh_HM	CY1-6-C	2673	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η παραμένουσα παροχή σήμερα με ετήσια κατανομή για τέτοιου τύπου ποταμό, θεωρείται αρκετή																						-				
CY_2-2- f_RI_HM	CY2-2-F	2737	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η παραμένουσα παροχή σήμερα με ετήσια κατανομή για τέτοιου τύπου ποταμό θεωρείται αρκετή εφόσον καλύπτονται και οι ανάγκες των λοιπών μέτρων στα κατάντη τμήματα																						-				
CY_2-2- g_RI_HM	CY2-2-G	2822	2	0%	3	0%	2	0%				3	0%			3	0%	2	0%	2	0%	3	0%				0%		
CY_2-2- h_Rlh_HM	CY2-2-H	6790	2	0%	3	0%	2	0%				3	0%			3	0%	2	0%	2	0%	3	0%	3	0%	3	0%	0%	
CY_2-3- d_Rlh_HM	CY2-3-D	4028											3	0%													0%		
CY_2-4- b_Rlh_HM	CY2-4-B	2868	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα με του ρυθμούς που προκύπτουν από το Παράρτημα Α για ποταμούς ίδιου τύπου θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP																						-				

ITYΣ (κωδικός 2ου ΣΔΛΑΠ)	ITYΣ (κωδικός 3ου ΣΔΛΑΠ)	Μήκος παρεμβάσεων σε m	Κωδικός μέτρων (Βαθμολογία 1 % Υλοποίησης)													% Υλοποίησ ης καθορισμ ένων μέτρων	Παρατη ήσεις										
			1	2	3	4a	4b	4c	5	6	7	8	9	10	11												
CY_2-4- e_RIh_HM	CY2-4-E	4035		3	100%	3	100%				3	0%	1	0%	3	100%	3	100%					75%	2			
CY_2-6- b_RIh_HM	-	5260	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά													-	3										
CY_3-2- b_RP_HM	-	12063	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η οικολογική κατάσταση από το δίκτυο παρακολούθησης είναι καλή δεν απαιτούνται περαιτέρω παρεμβάσεις													-	4										
CY_3-3-c_RI	-	4995		2	0%	1	0%			3	0%				3	0%	1	0%				3	0%	0%	5		
CY_3-4- c_RIh_HM	-	6003	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά													-	6										
CY_3-5- c_RI_HM	CY3-5-C	12555								3													0%				
CY_3-5- d_RIh_HM	CY3-5-D	13328	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα με του ρυθμούς που προκύπτουν από το Παράρτημα Α για ποταμούς ίδιου τύπου θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP													-											
CY_3-7- j_RIh_HM	CY3-7-J	4497	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά													-											
CY_6-1- c_RIh_HM	CY6-1-C	967								3	70%												70%	7			
CY_6-5- f_RIh_HM	-	6209		3	0%	2	0%						3	0%	3	0%	2	0%	2	0%		3	0%	3	0%	0%	8
CY_8-7- c_RI_HM	CY8-7-C	6681		3	100%	1	100%	3	0%			2	0%		1	100%	2	100%	3	0%				47%	9		
CY_8-7- f_RI_HM	CY8-7- FG	5284	Στο τμήμα αυτό δεν εντοπίζονται σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα με τους ρυθμούς που προκύπτουν από το Παράρτημα Α για ποταμούς ίδιου τύπου θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP													-											
		1980						2	0%			3	0%												0%		
CY_8-7- g_RIh_HM		9539	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα με τους ρυθμούς που προκύπτουν από το Παράρτημα Α για ποταμούς ίδιου τύπου θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP													-											
CY_8-8- c_RIh_HM	CY8-8-C	8102	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά													-											
CY_8-9- e_RI_HM	CY8-9- EF	7587	Στο τμήμα αυτό δεν εντοπίζονται σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά.																								
		1393						3	0%															0%			

ΙΤΥΣ (κωδικός 2ου ΣΔΛΑΠ)	ΙΤΥΣ (κωδικός 3ου ΣΔΛΑΠ)	Μήκος παρεμβάσεων σε m	Κωδικός μέτρων (Βαθμολογία Ι % Υλοποίησης)																						% Υλοποίησ ης καθορισμ ένων μέτρων	Παρατη ρήσεις					
			1	2	3	4a	4b	4c	5	6	7	8	9	10	11																
CY_8-9- f_Rlh_HM		4529	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα με τους ρυθμούς που προκύπτουν από το Παράρτημα Α για ποταμούς ίδιου τύπου θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP																						-						
CY_9-2- d_RI_HM	-	2633		3	0%	2	0%								2	0%				3	0%					0%	10				
CY_9-2- h_Rlh_HM	CY9-2-H	6360		3	100%	2	100%	3	100%			3	0%	1	0%	2	100%	1	100%	2	100%	2	0%	2	100%	2	0%	2	100%	74%	11
CY_9-4- e_Rlh_HM	CY9-4-E	3789	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα με τους ρυθμούς που προκύπτουν από το Παράρτημα Α για ποταμούς ίδιου τύπου θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP																						-						
CY_9-6- r_RI_HM	-	14972	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά																						-	12					
CY_9-6- t_RI_HM	CY9-6-T	11417		2	0%	3	0%	3	0%			3	0%	2	0%	1	0%	3	0%	3	0%					2	0%	0%			

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Δεν αναγνωρίστηκε ως ΙΤΥΣ στον 3ο Κύκλο Διαχείρισης. Δεν έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις
2. Βάσει του ποσοστού υλοποίησης των μέτρων, το Οικολογικό Δυναμικό εκτιμάται ως καλό
3. Δεν αναγνωρίστηκε ως ΙΤΥΣ στον 3ο Κύκλο Διαχείρισης. Έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις , οι οποίες όμως δε θεωρήθηκε ότι προκαλούν ουσιαστική μεταβολή στον χαρακτήρα του (καλή ΦΧ κατάσταση, σε περιοχή χωρίς Anguilla anguilla και χωρίς αλλαγή τύπου – Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 6)
4. Δεν αναγνωρίστηκε ως ΙΤΥΣ στον 3ο Κύκλο Διαχείρισης. Έχει Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις, όμως η Βιολογική του Κατάσταση βρέθηκε καλή και δεν εντοπίστηκαν Anguilla anguilla (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).
5. Δεν αναγνωρίστηκε ως ΙΤΥΣ στον 3ο Κύκλο Διαχείρισης. Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις , οι οποίες όμως δε θεωρήθηκε ότι προκαλούν ουσιαστική μεταβολή στον χαρακτήρα του (Βιολογική Κατάσταση κατώτερη της καλής / κατάσταση των ΦΧ κατώτερη της καλής - συνάγεται ότι το ΥΣ δέχεται και άλλες πιέσεις γεγονός που καθιστά στο συσχετισμό υδρομορφολογικών πιέσεων και κατάσταση ΒΠΣ αδύναμο– Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 6)
6. Δεν αναγνωρίστηκε ως ΙΤΥΣ στον 3ο Κύκλο Διαχείρισης. Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις, οι οποίες όμως δε θεωρήθηκε ότι προκαλούν ουσιαστική μεταβολή στον χαρακτήρα του (Βιολογική Κατάσταση κατώτερη της καλής / κατάσταση των ΦΧ κατώτερη της καλής - συνάγεται ότι το ΥΣ δέχεται και άλλες πιέσεις γεγονός που καθιστά στο συσχετισμό υδρομορφολογικών πιέσεων και κατάσταση ΒΠΣ αδύναμο– Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 6)
7. Βάσει του ποσοστού υλοποίησης των μέτρων, το Οικολογικό Δυναμικό εκτιμάται ως καλό
8. Δεν αναγνωρίστηκε ως ΙΤΥΣ στον 3ο Κύκλο Διαχείρισης. Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις , όμως η Βιολογική του Κατάσταση βρέθηκε καλή και δεν εντοπίστηκαν είδη ψαριών (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).
9. Βάσει του ποσοστού υλοποίησης των μέτρων, το Οικολογικό Δυναμικό εκτιμάται ως ελλιπές

10. Δεν αναγνωρίστηκε ως ΙΤΥΣ στον 3ο Κύκλο Διαχείρισης. Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις , η Βιολογική του Κατάσταση βρέθηκε καλή και ενώ εντοπίστηκαν είδη ψαριών δεν εντοπίστηκαν *Anguilla anguilla* (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).
11. Βάσει του ποσοστού υλοποίησης των μέτρων, το Οικολογικό Δυναμικό εκτιμάται ως καλό
12. Δεν αναγνωρίστηκε ως ΙΤΥΣ στον 3ο Κύκλο Διαχείρισης. Σημαντικές Υδρομορφολογικές αλλοιώσεις , η Βιολογική του Κατάσταση βρέθηκε καλή και ενώ εντοπίστηκαν είδη ψαριών δεν εντοπίστηκαν *Anguilla anguilla* (Εκτός της διαδικασίας προσδιορισμού στο Βήμα 5).

Πίνακας 7-34: Βαθμολόγηση σημαντικότητας μέτρων για GEP ποτάμιων ΙΤΥΣ

ΙΤΥΣ	Κωδικός μέτρων (Βαθμολογία *)											Σύγκλιση με προστασία βιοποικιλότητας (Οδηγίες "Φύσης")	Παρατηρήσεις		
	1	2	3	4a	4b	4c	5	6	7	8	9			10	11
CY1-1-D		2			3					3		2		Μέτρια	Εκτός ΠΠ ⁴⁵ αλλά με παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας και εκβολικών ειδών. Προτείνεται η εφαρμογή των μέτρων του 2ου ΣΔΛΑΠ (2,4b,8,10)
CY1-2-D1	1	2	3	2	3			2	2	3	2	2		Υψηλή	Εντός ΠΠ με παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας
CY1-2-D2	1	1		2	3					3				Υψηλή	Εντός ΠΠ με παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας
CY1-4-DE	2	2	2		2	3	3	1		3		3		Υψηλή	Σχετίζεται με ΠΠ και διαθέτει μεταναστευτική ιχθυοπανίδα. Προτείνεται η εφαρμογή των μέτρων (1,2,3,4b, 4c, 5,6,8,10).
CY1-4-F	2	2	2			3	3	1		3				Υψηλή	Εντός ΠΠ με ενδιαίτημα μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα: 1, 2, 3, 4c, 5, 6, 8
CY1-4-G		2	2			3	3	1		3				Υψηλή	Εντός ΠΠ με ενδιαίτημα μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα: 2, 3, 4c, 5, 6, 8
CY1-4-H		2	2			3	3	1		3	3			Υψηλή	Εντός ΠΠ με ενδιαίτημα μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα: 2, 3, 4c, 5, 6, 8, 9
CY1-6-C				3										Μέτρια	Εκτός ΠΠ αλλά με παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Προτείνεται η διατήρηση οικολογικής παροχής (4a)
CY2-2-F					3										Εντός ΠΠ με πιθανή παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Προτείνεται η διατήρηση στοχευμένης οικολογικής παροχής (4b)
CY2-2-G	2	3	2		3		3	2	2	3				Υψηλή	Εντός ΠΠ με παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Προτείνεται η διατήρηση στοχευμένης οικολογικής παροχής (4b) καθώς και η εφαρμογή των μέτρων 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8
CY2-2-H	2	3	2		3		3	2	2	3	3	3		Υψηλή	Εντός ΠΠ με παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Προτείνεται η διατήρηση στοχευμένης οικολογικής παροχής (4b) καθώς και η εφαρμογή των μέτρων 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9 και 10
CY2-3-D						3								Μέτρια	Εκτός ΠΠ αλλά με παρουσία μεταναστευτικής και εκβολικής ιχθυοπανίδας
CY2-3-F2				3										Μέτρια	Εντός ΠΠ με παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Εμφανίζει σημαντικό όγκο απολήψεων (εκτροπή Γιαλιά) Προτείνεται η εφαρμογή οικολογικής παροχής (μέτρο 4a)
CY2-3-G														Χαμηλή	Εκτός ΠΠ με πιθανή παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Το αμέσως ανάντη ΥΣ εμφανίζει σημαντικό όγκο απολήψεων (εκτροπή Γιαλιά) Η διατήρηση οικολογικής παροχής στο ανάντη ΥΣ (μέτρο 4a) κρίνεται επαρκής
CY2-4-B	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP												Εντός ΠΠ με πιθανή παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Αλλαγή τύπου		

⁴⁵ Προστατευόμενης περιοχής

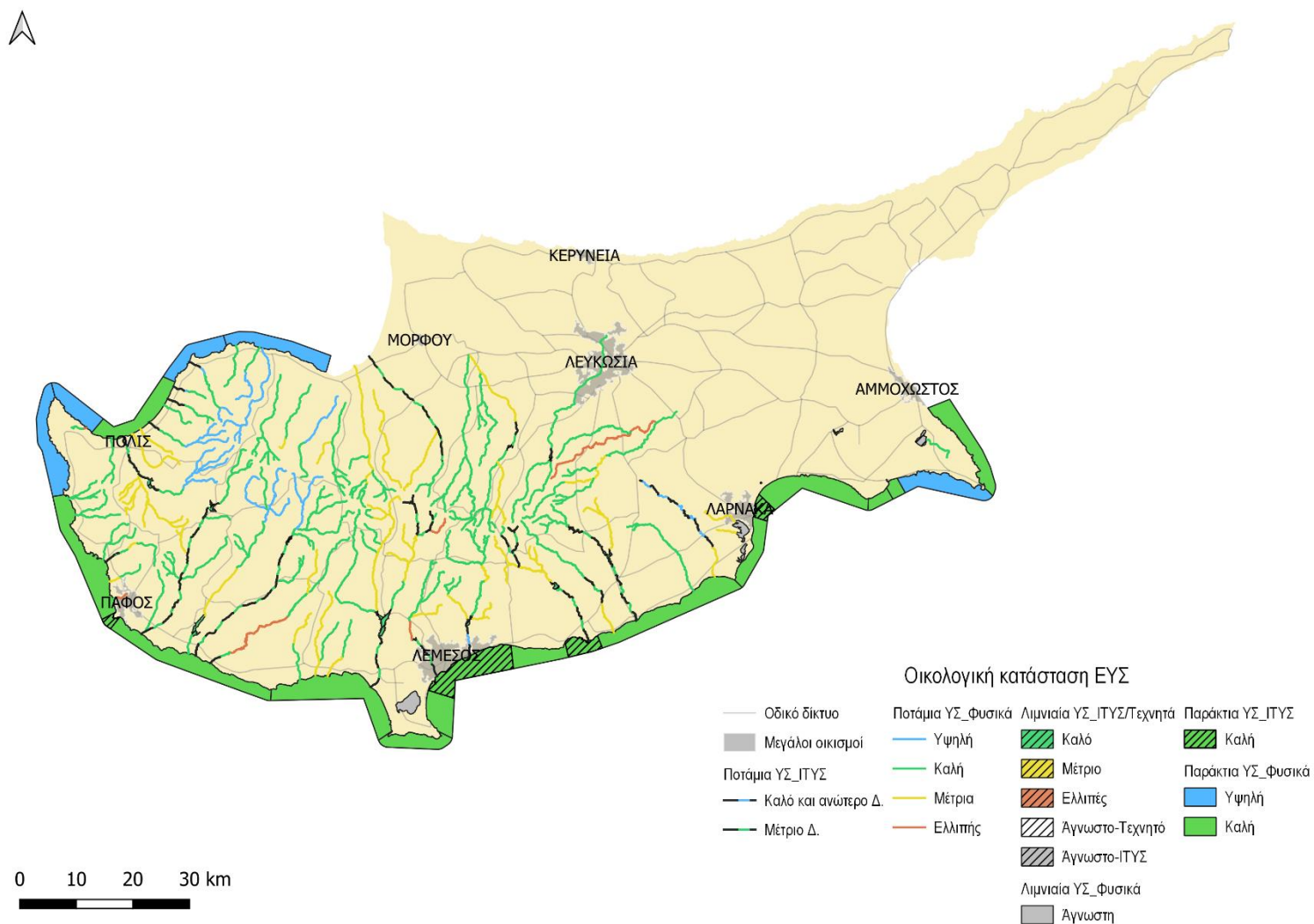
ITYΣ	Κωδικός μέτρων (Βαθμολογία *)											Σύγκλιση με προστασία βιοποικιλότητας (Οδηγίες "Φύσης")	Παρατηρήσεις			
	1	2	3	4a	4b	4c	5	6	7	8	9			10	11	
CY2-4-E		-	-			3	1	-	-						Μέτρια	Εκτός ΠΠ, πιθανή παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Έχουν ήδη ληφθεί μέτρα (2,3,6,7). Προτείνεται η υλοποίηση των μέτρων 4c και 5 (περιορισμός απολήψεων από φράγμα Πωμού)
CY3-5-C						3									Μέτρια	Εντός ΠΠ χωρίς στοιχεία παρουσίας ιχθυοπανίδας.
CY3-5-D						3									Χαμηλή	Εκτός ΠΠ χωρίς στοιχεία παρουσίας ιχθυοπανίδας.
CY3-7-J						3										Εκτός ΠΠ. Πιθανή διέλευση μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Αλλαγή τύπου
CY6-1-C						3									Χαμηλή	Εκτός ΠΠ, χωρίς γνωστή παρουσία ιχθυοπανίδας. Προτείνονται μέτρα οικολογικής παροχής (4c)
CY8-4-C							1								Χαμηλή	Εκτός ΠΠ, χωρίς παρουσία ιχθυοπανίδας. ΦΧ κατάσταση καλή. Παρατηρείται αλλαγή τύπου. Προτείνονται μέτρα περιορισμού απολήψεων χαμηλής προτεραιότητας.
CY8-7-C		-	-	3		2		-	-	3					Υψηλή	Εντός ΠΠ, πιθανή παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Έχουν ήδη ληφθεί μέτρα (2,3,6,7). Προτείνεται η υλοποίηση των μέτρων 4a, 4c και 8
CY8-7-FG				2		3									Μέτρια	Εντός ΠΠ με πιθανή παρουσία ιχθυοπανίδας. Προτείνονται μέτρα οικολογικής παροχής (4a, 4c)
CY8-8-C	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά												Εκτός ΠΠ και χωρίς παρουσία ιχθυοπανίδας			
CY8-9-ABC1							2								Χαμηλή	Εκτός ΠΠ, χωρίς γνωστή παρουσία ιχθυοπανίδας. Προτείνονται μέτρα περιορισμού των απολήψεων μέσης προτεραιότητας
CY8-9-EF				3											Χαμηλή	Εκτός ΠΠ και χωρίς στοιχεία παρουσίας ιχθυοπανίδας. Εμφανίζει αλλαγή τύπου. Προτείνεται διατήρηση οικολογικής παροχής (μέτρο 4a)
CY9-2-H		-	-	3		3	1	-	-	-	-	2	-		Υψηλή	Εκτός ΠΠ αλλά με γνωστά ενδιαφέροντα χελιών. Έχουν ήδη ληφθεί μέτρα (2,3, 6, 7,8,9,11). Προτείνεται η υλοποίηση των μέτρων: 4a, 4c, 5 και 10.
CY9-4-E	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP															
CY9-4-F	Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες που να υποδεικνύουν σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά. Η ετήσια παραμένουσα απορροή όπως εφαρμόζεται σήμερα θεωρείται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις για το GEP															
CY9-6-BCD							2								Χαμηλή	Εκτός ΠΠ, χωρίς παρουσία μεταναστευτικής ιχθυοπανίδας. Προτείνονται μέτρα περιορισμού απολήψεων μέσης προτεραιότητας.
CY9-6-T		2	3	3		3	2	1	3	3			2		Μέτρια	Εντός ΠΠ με παρουσία μη σημαντικών ειδών ιχθυοπανίδας. Προτείνονται τα ακόλουθα μέτρα 2,3,4a, 4c, 5, 6, 7, 8, 11

1- Χαμηλή

2- Μέτρια

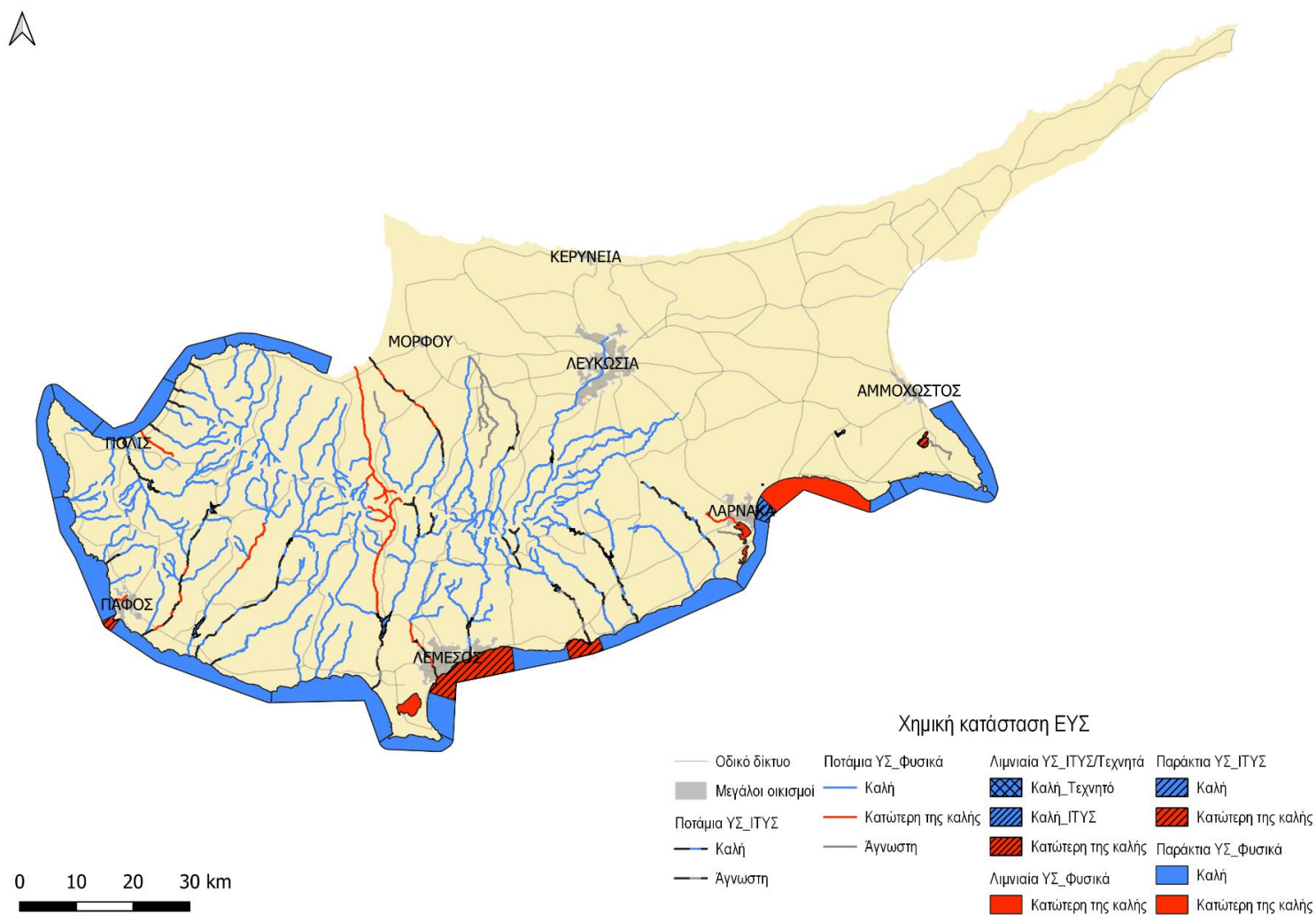
3- Υψηλή

*) Κάθε μέτρο ανάλογα με τη σημαντικότητά του και την αποτελεσματικότητά του βαθμολογείται με 1 όταν είναι χαμηλή, με 2 όταν είναι μέτρια και 3 όταν είναι υψηλή. Η βαθμολόγηση γίνεται συναξιολογώντας για κάθε μέτρο την αποτελεσματικότητά του, την προτεραιότητά του και την ανάγκη/σημαντικότητά του (expert judgement).

Σχήμα 7-9: Οικολογική κατάσταση των επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων.

Στο παρόν σχήμα παρουσιάζεται η κατάσταση όλων των επιφανειακών υδατικών συστημάτων με βάση τα αναφερόμενα σε όλες τις παραπάνω παραγράφους του κεφάλαιου 7

Σχήμα 7-10: Χημική κατάσταση των επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων

Στο παρόν σχήμα παρουσιάζεται η κατάσταση όλων των επιφανειακών υδατικών συστημάτων με βάση τα αναφερόμενα σε όλες τις παραπάνω παραγράφους του κεφαλαίου 7

7.5 Ταξινόμηση της Κατάστασης των Συστημάτων Υπογείων Υδάτων

7.5.1 Μεθοδολογία ταξινόμησης της ποιοτικής (χημικής) κατάστασης

Η **Οδηγία 2006/118/ΕΚ (12-12-2006)**, η οποία είναι θυγατρική της ΟΠΥ που εξειδικεύει τις απαιτήσεις της σε σχέση με τα υπόγεια ύδατα, ορίζει τα υπόγεια ύδατα ως πολύτιμο φυσικό πόρο, που πρέπει να προστατεύεται από την υποβάθμιση και τη ρύπανση. Το γεγονός αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τη χρήση του υπόγειου νερού για την κάλυψη ανθρώπινων υδρευτικών αναγκών καθώς και για τα οικοσυστήματα που εξαρτώνται από τα υπόγεια ύδατα. Σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας, για την αξιολόγηση της ποιοτικής (χημικής) κατάστασης ενός συστήματος Υπογείων Υδάτων ή μιας ομάδας συστημάτων Υπογείων Υδάτων, η αρμόδια αρχή χρησιμοποιεί τους ακόλουθους ορισμούς-κριτήρια (άρθρο 3):

- **Ποιοτικά Πρότυπα** υπόγειων υδάτων όπως αναλυτικά περιγράφονται στο Παράρτημα Ι, της Οδηγίας.
- **Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές (ΑΑΤ)** για τις συγκεντρώσεις ρύπων ή ομάδων ρύπων ή για τις τιμές δεικτών ρύπανσης όπως περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας.

Ως «Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές» (ΑΑΤ) ορίζονται οι ανώτερες τιμές συγκεντρώσεων ορισμένων ρύπων στα υπόγεια ύδατα και καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις φυσικές τιμές υποβάθρου, τη χρήση των νερών και την πιθανή επίδραση τους σε επιφανειακά και χερσαία οικοσυστήματα. Ο καθορισμός των ΑΑΤ είναι απαραίτητος μόνο για εκείνα τα συστήματα Υπογείων Υδάτων από την αξιολόγηση των οποίων προκύπτει ότι διατρέχουν κίνδυνο να μην πετύχουν το στόχο της καλής ποιοτικής (χημικής) κατάστασης και για εκείνες τις παραμέτρους για τις οποίες παρατηρούνται ή αναμένονται υπερβάσεις των ορίων ποιότητας που σχετίζονται με τις χρήσεις.

Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας στις 18/12/2008, με βάση τα πορίσματα ειδικής Επιτροπής, καθόρισε Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές (ΑΑΤ) ξεχωριστά για κάθε ένα Σύστημα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ). Για τα ΣΥΥ CY_3A, CY3B, CY_11A, CY_11B, CY_15A και CY_15B οι ΑΑΤ καθορίστηκαν στα πρακτικά, ημερομηνίας επιστολής 2/5/2018, της 12ης συνεδρίας της ειδικής Επιτροπής. Για τα νέα ΣΥΥ CY_9A και CY_9B αναμένεται να καθοριστούν ΑΑΤ στην επόμενη συνεδρία της ειδικής Επιτροπής. Τα στοιχεία με βάση τα οποία έγινε ο προσδιορισμός των ΑΑΤ βασίστηκαν: α) στις μετρήσεις του δικτύου παρακολούθησης των υπογείων νερών έως το έτος 2008, σύμφωνα με το Άρθρο 8 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και β) σε άλλες μετρήσεις - δεδομένα τα οποία προήλθαν από διευρυμένο δίκτυο παρακολούθησης υπογείων νερών. Τα νεότερα στοιχεία των μετρήσεων της περιόδου 2014-2018 δεν διαφοροποιούν ούτε ανατρέπουν τα δεδομένα με βάση τα οποία έγινε ο καθορισμός των ΑΑΤ, κατά συνέπεια δεν θεωρείται αναγκαία η πιθανή επανεξέταση ή η αναθεώρηση των εγκεκριμένων ΑΑΤ. Έτσι οι ήδη εφαρμοζόμενες ΑΑΤ ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και παραμένουν ισχυρές για την αξιολόγηση των κινδύνων υπερβάσεων των ορίων ποιότητας και μη επίτευξης του στόχου της καλής κατάστασης των ΣΥΥ.

Τα κριτήρια επιλογής των ΑΑΤ που καθορίστηκαν από Επιτροπή, η οποία αποτελείται από το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ), το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης (ΤΓΕ) και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων με

βάση το σχετικό καθοδηγητικό έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα κριτήρια αυτά βασίσθηκαν στην αξιολόγηση:

- α) της φυσικής συγκέντρωσης των ρύπων στο υπόγειο νερό,
- β) της υφιστάμενης και μελλοντικής χρήσης του νερού,
- γ) των υδρογεωλογικών συνθηκών που επικρατούν σε κάθε υδατικό σύστημα.

Στη συνέχεια δίνεται ο κατάλογος των Ποιοτικών Προτύπων – Ανώτερων Αποδεκτών Τιμών των ρύπων – παραμέτρων των υπόγειων υδάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπως προκύπτει από τα «Πρακτικά Συνεδρίασης Επιτροπής για υλοποίηση των υποχρεώσεων του Κράτους σε σχέση με τα άρθρα 3,4 και 5 της Οδηγίας 2006/118/ΕΚ».

Παράμετροι - Ρύποι	Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές (AAT)
Αρσενικό (As)	10 µg/l
Κάδμιο (Cd)	5 µg/l
Μόλυβδος (Pb)	10 µg/l
Υδράργυρος (Hg)	1 µg/l
Αμμώνιο (NH ₄ ⁺)	0,5 mg/l
Νιτρικά ιόντα (NO ₃ ⁻)	50 mg/l
Χλωριούχα ιόντα (Cl ⁻)	250-400 mg/l
Θειικά ιόντα (SO ₄ ⁻)	250-3000 mg/l
Ηλεκτρική αγωγιμότητα (EC)	2500-5000 µS/cm
Τριχλωροαιθυλένιο (C ₂ HCl ₃)	5 µg/l
Τετραχλωροαιθυλένιο (C ₂ Cl ₄)	2 µg/l
Φυτοφάρμακα (συνολικά)	0,5 µg/l

- Στα ΣΥΥ τα οποία χρησιμοποιούνται για **ύδρευση αλλά** και για άρδευση ή άλλες χρήσεις, ως ανώτερη αποδεκτή τιμή (AAT) όλων των ποιοτικών παραμέτρων λαμβάνεται η σχετική παραμετρική τιμή, που αναφέρεται στην οδηγία 98/83/ΕΚ, σχετικά με την ποιότητα νερού για την ανθρώπινη κατανάλωση.
- Στα ΣΥΥ που χρησιμοποιούνται μόνο για **άρδευση** και όσον αφορά τις ποιοτικές παραμέτρους που επηρεάζονται από την αρδευτική χρήση, οι ανώτερες αποδεκτές τιμές (AAT) ορίζονται με βάση τα ανώτερα επιτρεπτά όρια της αρδευσιμότητας.
- Στα ΣΥΥ με επιρροή από το **φυσικό υπόβαθρο** (σύσταση γεωλογικών σχηματισμών) και για τις ποιοτικές παραμέτρους που συσχετίζονται με αυτό οι ανώτερες αποδεκτές τιμές (AAT) προσδιορίσθηκαν κατά περίπτωση χρησιμοποιώντας μια εμπειρική μεθοδολογία η οποία βασίζεται στο εύρος των συγκεντρώσεων στα στοιχεία παρακολούθησης στα οποία οι δείκτες δεν δείχνουν καμία ανθρώπινη παρέμβαση.

Όπως ήδη αναφέρθηκε, το παράρτημα II της Οδηγίας 2006/118/ΕΚ τροποποιείται με βάση την Οδηγία 2014/80/ΕΕ (20-06-2014). Στο μέρος Β, στον κατάλογο των βασικών ρύπων και δεικτών για τους οποίους τα κράτη μέλη πρέπει να εξετάζουν το ενδεχόμενο ορισμού AAT, προστίθενται τα νιτρώδη

άλατα και ο ολικός φώσφορος ή τα φωσφορικά άλατα. Όσον αφορά τα νιτρώδη άλατα (NO₂), δεδομένου ότι υπάρχει ήδη ικανοποιητικός αριθμός μετρήσεων στα ΣΥΥ, προτείνεται να προστεθεί ως εξεταζόμενη ουσία στον κατάλογο των ποιοτικών παραμέτρων με AAT την τιμή των 0,50 mg/lit. Επίσης στον κατάλογο των ποιοτικών παραμέτρων προτείνεται να προστεθούν το χρωμίο (Cr) με AAT 50,00 µg/lit και το νικέλιο (Ni) με AAT τα 20,0 µg/lit με δεδομένο ότι υπάρχουν πλήρεις μετρήσεις για το χρονικό διάστημα 2008-2018.

Οι προτεινόμενες τιμές των AAT τόσο για τα νιτρώδη άλατα (NO₂) όσο και του χρωμίου (Cr) και του νικελίου (Ni) είναι σύμφωνες με τις παραμετρικές τιμές που αναφέρονται στην οδηγία 98/83/EK, σχετικά με την ποιότητα νερού για την ανθρώπινη κατανάλωση. Σε ορισμένους σταθμούς παρακολούθησης, πραγματοποιούνται μετρήσεις των επιπέδων φωσφορικού άλας (PO₄) από το έτος 2015 και μετά. Ωστόσο, λόγω της έλλειψης AAT, αυτές οι μετρήσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της χημικής κατάστασης των ΣΥΥ. Παράλληλα, δεν υπάρχουν διαθέσιμες μετρήσεις για τον ολικό φωσφόρο (TP). Συνεπώς, δεν μπορούν να συμπεριληφθούν στον κατάλογο των εξεταζόμενων ουσιών ως προς τις AAT.

Το μέρος Α – σημείο 3 της οδηγίας 2006/118 αντικαθίσταται από πλήρες κείμενο που αφορά τον τρόπο προσδιορισμού των AAT όπου εντοπίζονται υψηλά υποβόσκοντα επίπεδα ουσιών ή ιόντων ή των δεικτών τους λόγω φυσικών υδρογεωλογικών φαινομένων.

Ο προσδιορισμός των AAT ανά Σύστημα Υπόγειων Υδάτων (ΣΥΥ) από την αρμόδια Επιτροπή που συστάθηκε από το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της Κυπριακής Δημοκρατίας **καλύπτει πλήρως** τόσο την Οδηγία 2006/118 όσο και τις τροποποιήσεις της από την Οδηγία 2014/80 για τη προστασία των υπόγειων υδάτων από τη ρύπανση και την υποβάθμιση.

7.5.2 Μεθοδολογία ταξινόμησης της ποσοτικής κατάστασης

Σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/EK (Παράρτημα V, παρ. 2.1.2) ένα ΣΥΥ έχει καλή ποσοτική κατάσταση όταν ισχύουν τα ακόλουθα:

- η μέση ετήσια τροφοδοσία, δηλαδή τα ετησίως ανανεώσιμα αποθέματα του ΣΥΥ είναι μεγαλύτερη ή ισούται με τις αντίστοιχες μέσες ετήσιες απολήψεις – εκροές.
- η μείωση της στάθμης του υδροφόρου από αντλήσεις για ανθρώπινες χρήσεις δεν επηρεάζει την ποιοτική (χημική) κατάσταση επιφανειακών υδάτινων σωμάτων και δεν υποβαθμίζει χερσαία οικοσυστήματα που συνδέονται με το κάθε ΣΥΥ.

Για την ταξινόμηση της κατάστασης των ΣΥΥ ελέγχονται το υδατικό ισοζύγιο του ΣΥΥ, η συσχέτισή του με τα επιφανειακά υδάτινα σώματα, η τυχόν εξάρτηση οικοσυστημάτων από το εξεταζόμενο ΣΥΥ, η εισροή αλμυρού νερού.

7.5.3 Μεθοδολογία αξιολόγησης τάσεων και αναστροφή τάσεων

Η Οδηγία 2006/118/EK προβλέπει ότι οι σημαντικές και διατηρούμενες ανοδικές τάσεις ρύπανσης στις συγκεντρώσεις ρυπαντικών ουσιών θα πρέπει να εντοπισθούν σε όλα τα συστήματα υπόγειων υδάτων, τα οποία σύμφωνα με την ανάλυση πιέσεων και επιπτώσεων βρίσκονται σε κίνδυνο.

Το σημείο εκκίνησης για την εφαρμογή μέτρων για την εξέταση και τη λήψη μέτρων αναστροφής σημαντικών και διατηρούμενων ανοδικών τάσεων είναι εκείνο κατά το οποίο η συγκέντρωση του

ρύπου φθάνει στο 75 % των παραμετρικών τιμών των ποιοτικών προτύπων υπόγειων υδάτων που ορίζονται στο Παράρτημα Ι και των ανώτερων αποδεκτών τιμών που ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 3, εκτός εάν:

- α) απαιτείται χαμηλότερο σημείο εκκίνησης προκειμένου τα μέτρα αναστροφής της τάσης να μπορέσουν να αποτρέψουν αποδοτικότερα από οικονομική άποψη ή έστω να μετριάσουν όσο το δυνατόν περισσότερο, τυχόν περιβαλλοντικά σημαντικές και επιζήμιες αλλαγές στην ποιότητα των υπόγειων υδάτων,
- β) δικαιολογείται διαφορετικό σημείο εκκίνησης όταν το όριο ανίχνευσης δεν επιτρέπει να καθορισθεί η ύπαρξη τάσης στο 75 % των παραμετρικών τιμών,
- γ) ο ρυθμός αύξησης και η αναστρεψιμότητα της τάσης είναι τέτοια ώστε, ακόμη και αν οριστεί χαμηλότερο σημείο εκκίνησης, τα μέτρα αναστροφής της τάσης να μπορούν, να αποτρέψουν αποδοτικότερα από οικονομική άποψη, ή, έστω να μετριάσουν όσο το δυνατόν περισσότερο, τυχόν περιβαλλοντικά σημαντικές και επιζήμιες αλλαγές στην ποιότητα των υπόγειων υδάτων. Το τυχόν χαμηλότερο σημείο εκκίνησης δεν μπορεί να εμποδίζει για κανένα λόγο την τήρηση της προθεσμίας για τους περιβαλλοντικούς στόχους.

Σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ (Παράρτημα V, παρ. 2.4.4) για τα ΣΥΥ που προκύπτει ότι παρουσιάζουν στοιχεία ή τάσεις να μην πληρούν τους περιβαλλοντικούς στόχους του άρθρου 4, της Οδηγίας, εντοπίζονται οι σημαντικές ανοδικές τάσεις των ρύπων που θέτουν σε κίνδυνο το ΣΥΥ και λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος με οριακό σημείο αναστροφής των τάσεων το 75% των ποιοτικών προτύπων - AAT.

Σχετικά με την εξέταση των τάσεων μη επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων καλής ποιοτικής κατάστασης, ως έτος αναφοράς που αποτελεί τη βάση εξέτασης σημαντικών ανοδικών τάσεων ρύπων στα ΣΥΥ, λαμβάνεται το **έτος 2008** και ως περίοδος αναφοράς λαμβάνεται η **περίοδος 2008-2018** 10ετούς διάρκειας για την οποία υπάρχουν πλήρεις χρονοσειρές δεδομένων ποιοτικής παρακολούθησης. Η διάρκεια της περιόδου 2008-2018 θεωρείται ικανοποιητική καθώς συνιστάται η διάρκεια εξέτασης να είναι μεγαλύτερη από 8 και μικρότερη από 15 έτη (Κατευθυντήριο Κείμενο 18, Παράρτημα 10.6.).

Για την αποφυγή στρεβλώσεων λόγω μεταβολών της ποιοτικής κατάστασης των υπόγειων υδάτων στη διάρκεια του κάθε υδρολογικού έτους, λαμβάνεται πάντα η περίοδος της υψηλής στάθμης των υπόγειων νερών και εξετάζονται οι ετήσιες τάσεις των συγκεντρώσεων ρύπων στην ίδια βάση αυτής της περιόδου. Η συγκεκριμένη περίοδος του υδρολογικού έτους θεωρείται η πλέον αντιπροσωπευτική διότι εκφράζει την ποιοτική κατάσταση των υπόγειων υδάτων σε κατάσταση φυσικής ισορροπίας.

Ως σημαντική ανοδική τάση μιας παραμέτρου, σύμφωνα με εκτίμηση εμπειρικής προσέγγισης (δεν υπάρχει συγκεκριμένη πρόταση σε κάποιο κατευθυντήριο κείμενο) θεωρείται εκείνη για την οποία ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της συγκεντρώσεως είναι μεγαλύτερος από το 10% της AAT της συγκεκριμένης παραμέτρου. Η προσέγγιση του ρυθμού αύξησης κατά 10% ανά έτος λαμβάνεται διότι εκφράζει με ρεαλιστικό τρόπο την υφιστάμενη κατάσταση και δίνει ουσιαστική διάσταση σχετικά με τις διαγραφόμενες τάσεις μη επίτευξης των στόχων της καλής ποιοτικής(χημικής) κατάστασης των ΣΥΥ.

Ο έλεγχος για την αξιολόγηση των τάσεων στα ΣΥΥ πραγματοποιήθηκε για όλες τις ποιοτικές παραμέτρους που ξεπερνούσαν το 75% των ποιοτικών προτύπων – AAT των ετήσιων συγκεντρώσεων

τους με εξαίρεση εκείνες τις παραμέτρους όπου οι υπερβάσεις προέρχονται από το φυσικό υπόβαθρο (γεωλογικοί σχηματισμοί).

7.5.4 Ταξινόμηση της κατάστασης των ΣΥΥ της ΠΛΑΠ Κύπρου

Η κατάσταση ενός Συστήματος Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ) καθορίζεται από την ποσοτική και την ποιοτική (χημική) του κατάσταση. Η συνολική κατάσταση ενός ΣΥΥ χαρακτηρίζεται «καλή» μόνο όταν η ποσοτική αλλά και η ποιοτική (χημική) του κατάσταση χαρακτηρίζεται καλή.

Στο πλαίσιο προετοιμασίας του 3^{ου} ΣΔΛΑΠ έγινε η ταξινόμηση της ποιοτικής και ποσοτικής κατάστασης των ΣΥΥ καθώς επίσης και η αξιολόγηση των τάσεων. Τα αποτελέσματα της εργασίας αυτής αποτυπώθηκαν στην μελέτη «Έκθεση Αξιολόγησης, Επανεξέτασης, Αναθεώρησης και Επαναχαρακτηρισμού των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων της Κύπρου για την Εφαρμογή του Άρθρου 5 της Οδηγίας-Πλαίσιο περί Υδάτων, 2000/60/ΕΚ, ΤΑΥ 2020» η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ.

Με βάση τα αποτελέσματα της μελέτης αξιολόγησης και επαναχαρακτηρισμού των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων της Κύπρου που εκπονήθηκε στα πλαίσια εφαρμογής του άρθρου 5 της Οδηγίας Πλαίσιο περί Υδάτων, 2000/60/ΕΚ, (ΟΠΥ) τα ΣΥΥ της Κύπρου αυξάνονται από 22 σε 23. Η αύξηση στον αριθμό των ΣΥΥ προκύπτει από το διαχωρισμό του ΣΥΥ CY-9 σε δύο νέα ΣΥΥ, το CY-9Α και το CY-9Β. Από τα 23 υπό μελέτη ΣΥΥ αξιολογήθηκαν τα 22. Το ΣΥΥ CY20 Πενταδάκτυλος όπως αναφέρεται σε προηγούμενο κεφάλαιο βρίσκεται εξολοκλήρου εκτός περιοχής ελέγχου της Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας και γι' αυτό δεν μπορεί να αξιολογηθεί. Σύμφωνα με τις διατάξεις της ΟΠΥ ένα ΣΥΥ για να επιτύχει «καλή» κατάσταση θα πρέπει τόσο η ποσοτική όσο και η χημική κατάσταση του να είναι καλή.

Τα δίκτυα παρακολούθησης επανεκτιμήθηκαν με βάση τις νέες πληροφορίες που προέκυψαν από τις αναλύσεις των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων παρακολούθησης και τροποποιήθηκαν ανάλογα. Οι τροποποιήσεις αυτές έγιναν με στόχο την απρόσκοπτη συλλογή δεδομένων για αποτελεσματικότερη παρακολούθηση και κατ' επέκταση την όσο το δυνατόν πιο αξιόπιστη αξιολόγηση της κατάστασης των ΣΥΥ που είναι αναγκαία προϋπόθεση για βιώσιμη και ορθολογική διαχείριση των νερών. Εννοείται ότι, λόγω της αύξησης των ΣΥΥ, τα δίκτυα παρακολούθησης χρήζουν περαιτέρω τροποποίησης με ανάλογη αύξηση στον αριθμό των σταθμών παρακολούθησης ώστε να διασφαλιστεί η αντιπροσωπευτική κάλυψη των ΣΥΥ. Ο ελάχιστος αριθμός 3 σταθμών σε κάθε δίκτυο παρακολούθησης πρέπει να επιτευχθεί για όλα τα συστήματα όπως καθορίζεται στις οδηγίες εφαρμογής των άρθρων 5 και 8 της ΟΠΥ. Η κατάσταση των ΣΥΥ όπως προκύπτει από την προαναφερθείσα μελέτη παρουσιάζεται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί.

Πίνακας 7-35: Ποιοτική (χημική) και ποσοτική κατάσταση ΣΥΥ.

Σύστημα Υπόγειου Ύδατος			Ποσοτική κατάσταση	Διείσδυση Θαλασσίου Μετώπου	Χημική Κατάσταση	Νιτρορύπανση	Υψηλές συγκεντρώσεις / υπερβάσεις	Υδρευτική Χρήση Νερού	Γενική Κατάσταση
Κωδικός ΣΥΥ	Αναθεωρημένος Κωδικός ΣΥΥ	Ονομασία							
CY-1	CY-1	Κοκκινοχώρια	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	Cl ⁻ , NO ₃ ⁻ , NH ₄ ⁺ , EC, SO ₄	ΟΧΙ	ΚΑΚΗ
CY-3A	CY-3A	Κοίτη Τρέμινθου	ΚΑΚΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	Cl ⁻	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
CY-3B	CY-3B	Κίτι-Περβόλια	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	Cl ⁻ , NO ₃ ⁻ , EC	ΟΧΙ	ΚΑΚΗ
CY-4	CY-4	Σοφτάδες-Βασιλικός	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	Cl ⁻ , NO ₃ ⁻ , EC, SO ₄	ΟΧΙ	ΚΑΚΗ
CY-5	CY-5	Μαρώνι	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΟΧΙ	ΚΑΛΗ
CY-6	CY-6	Μαρί-Καλό Χωριό	ΚΑΚΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	Cl ⁻	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
CY-7	CY-7	Γερμασόγεια	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΚΑΛΗ
CY-8	CY-8	Λεμεσός	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	NO ₃ ⁻ , SO ₄	ΟΧΙ	ΚΑΚΗ
CY-9	CY-9A	Ακρωτήρι-Κολόσσι	ΚΑΚΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
	CY-9B	Ακρωτήρι	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	Cl ⁻ , NO ₃ ⁻ , EC, SO ₄	ΟΧΙ	ΚΑΚΗ
CY-10	CY-10	Παραμάλι-Αυδήμου	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
CY-11A	CY-11A	Πάφος	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	(ΝΑΙ)	NO ₃ ⁻	ΝΑΙ	ΚΑΛΗ
CY-11B	CY-11B	Κοίτη Έζουσα	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΟΧΙ	ΚΑΛΗ
CY-12	CY-12	Λετύμβου-Γιόλου	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	(ΝΑΙ)	NO ₃ ⁻	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ
CY-13	CY-13	Πέγεια	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
CY-14	CY-14	Ανδρολίκου	ΚΑΚΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	Cl ⁻	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
CY-15A	CY-15A	Χρυσοχού-Γαλιά	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΚΑΛΗ
CY-15B	CY-15B	Κοίτη Χρυσοχού	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	NH ₄ ⁺	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ
CY-16	CY-16	Πύργος	ΚΑΚΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
CY-17	CY-17	Κεντρική & Δυτική Μεσαορία	ΚΑΚΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	(ΝΑΙ)	Cl ⁻ , NH ₄ ⁺ , SO ₄	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
CY-18	CY-18	Λεύκαρα-Πάχνα	ΚΑΚΗ	ΟΧΙ	ΚΑΚΗ	ΝΑΙ	Cl ⁻ , NH ₄ ⁺ , As, EC	ΝΑΙ	ΚΑΚΗ
CY-19	CY-19	Τρόδος	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ	ΚΑΛΗ	ΟΧΙ		ΝΑΙ	ΚΑΛΗ
CY-20	CY-20	Πενταδάκτυλος	ΑΓΝΩΣΤΗ	-	ΑΓΝΩΣΤΗ	-	-	-	ΑΓΝΩΣΤΗ

Ακολούθως παρατίθεται η αξιολόγηση της χημικής κατάστασης και τα σχετικά αποτελέσματα ξεχωριστά για κάθε ένα από τα ΣΥΥ κατά τα έτη 2014-2018 σύμφωνα με την Έκθεση αξιολόγησης της Χημικής Κατάστασης των Υπόγειων Υδάτων της Κύπρου για την πενταετία 2014-2018 (Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος - Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Λευκωσία – Ιούνιος 2020).

7.5.4.1 Κοκκινοχώρια – CY-1

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-1 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω θαλάσσιας διείσδυσης (σε 1 σταθμό), τα αμμωνιακά ιόντα λόγω της παράνομης απόρριψης κτηνοτροφικών λυμάτων (σε 1 σταθμό) και τα νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και της αύξησης των οικιακών λυμάτων (σε 2 σταθμούς) να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 2005/070 Λιοπέτρι (ανενεργή): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε από το ΤΓΕ στο δίκτυο παρακολούθησης το 2018 προς αντικατάσταση του σταθμού H3104-1479 Λιοπέτρι που παρουσίασε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν είναι δυνατόν να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση δεν μπορεί να αξιολογηθεί αξιόπιστα για την πενταετία 2014-18 λόγω έλλειψης δεδομένων. Ωστόσο για το έτος 2018 παρουσιάζει υπέρβαση της ΑΑΤ των θειικών ιόντων η οποία πρέπει να διερευνηθεί.
- H3105-1071 Φρέναρος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα αμμωνιακά ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ τους και να έχουν ανοδική τάση. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015 και 2016 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ του αρσενικού του οποίου η προέλευση δεν έχει καθοριστεί ακόμα και διερευνάται από το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ).
- H3110-0461 Αυγόρου (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και αύξησης των οικιακών λυμάτων, να υπερβαίνουν κατά πολύ την ΑΑΤ.
- H4107-0338 Ξυλοφάγου (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα, λόγω θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και αύξησης των οικιακών λυμάτων, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ τους. Σημειώνεται ότι στο δεύτερο δείγμα του έτους 2016 ανιχνεύτηκε ίχνος από το απαγορευμένο φυτοφάρμακο Simazine.

Επιπλέον, το ΣΥΥ δέχεται πιέσεις από γεωργία και κτηνοτροφία, συγκεκριμένα αμμωνιακά ιόντα λόγω της παράνομης απόρριψης κτηνοτροφικών λυμάτων και νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων καθώς το 69% της έκτασής του αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις. Επίσης 19% αφορά σε Τεχνητές Επιφάνειες. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού χωροθετείται σημαντικός αριθμός βοοειδών (21% των μονάδων και 23% των ζώων που χωροθετούνται στα εξεταζόμενα 22 ΣΥΥ) και αιγοπροβάτων (17% των μονάδων και 15% των ζώων που χωροθετούνται στα εξεταζόμενα 22 ΣΥΥ).

7.5.4.2 Κοίτη Τρέμινθου – CY-3A

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-3A κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή παρά την υπερβολική άντληση του συστήματος κυρίως για ύδρευση.

Το 91% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις (χωρίς ωστόσο να δέχεται σημαντικές πιέσεις από γεωργία (τα έτη 2017 και 2018 παρατηρείται υπέρβαση της AAT των νιτρικών ιόντων λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων σε 1 σταθμό).

Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.3 Κίτι-Περβόλια- CY-3B

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-3B κατά την πενταετία 2014-18 παραμένει κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων καθώς και της αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες AAT.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- H4012-0623 Δρομολαξιά (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την όσο το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-3B. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά ιόντα λόγω αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες AAT.
- H4110-0331 Κίτι (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης να υπερβαίνουν κατά πολύ τις αντίστοιχες AAT και να παρουσιάζουν ανοδική τάση. Επίσης τα νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων καθώς και της αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης συνεχίζουν να υπερβαίνουν την AAT.
- H4113-0008 Σοφτάδες (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες AAT. Επίσης τα νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων καθώς και της αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης συνεχίζουν να υπερβαίνουν την AAT.

Επιπλέον, το ΣΥΥ δέχεται πιέσεις από γεωργία, συγκεκριμένα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης και νιτρικά ιόντα λόγω της αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων καθώς το 71% της έκτασής του αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις. Επίσης το υπόλοιπο 29% αφορά σε Τεχνητές Επιφάνειες, όπου δέχεται πιέσεις από νιτρικά ιόντα λόγω της αύξησης των αστικών λυμάτων ως αποτέλεσμα της αστικής ανάπτυξης. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.4 Σοφτάδες-Βασιλικός – CY-4

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-4 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα θειικά ιόντα, τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1974/023 Άγιος Θεόδωρος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα θειικά ιόντα, την αγωγιμότητα και τα χλωριούχα, λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ.
- H4302-0200 Καλαβασός: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων, να συνεχίζουν να υπερβαίνουν την ΑΑΤ. Τα επίπεδα υπέρβασης των ΑΑΤ που παρουσιάζονται στον εν λόγω σταθμό όσον αφορά τα θειικά ιόντα και την αγωγιμότητα, σχετίζονται με χαρακτηριστικά του υποκείμενου ΣΥΥ CY-5 υποδεικνύοντας ότι πιθανόν ο σταθμός να μην είναι αντιπροσωπευτικός του ΣΥΥ CY-4.
- H4307-030 Άγιος Θεόδωρος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ τους. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015 και 2016 παρατηρείται υπέρβαση της ΑΑΤ των θειικών ιόντων τα οποία παρουσιάζουν ελαφρώς ανοδική τάση.

Επιπλέον, το ΣΥΥ δέχεται πιέσεις από γεωργία (τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα λόγω υπερβολικής άντλησης και θαλάσσιας διείσδυσης και τα νιτρικά λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ) καθώς το 87% της έκτασής του αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.5 Μαρώني – CY-5

Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Η ΑΑΤ των θειικών ιόντων (Παράρτημα Ι) καθορίστηκε εξαρχής στα 3000 mg/l λόγω της γεωλογίας, (γυψούχοι σχηματισμοί) του ΣΥΥ. Για τον ίδιο λόγο η ΑΑΤ της αγωγιμότητα για αυτό το σύστημα καθορίστηκε στα 5000 $\mu\text{S}/\text{cm}$. Το νερό του ΣΥΥ CY-5 δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1972/048 Τόχνη (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή παρά την υπέρβαση της ΑΑΤ του αμμωνίου κατά τα έτη 2016 και 2018. Τα αίτια της κατά καιρούς υπέρβασης της ΑΑΤ του αμμωνίου πρέπει να διερευνηθεί.
- 1999/018 Μαρώني (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 2010/WDD02 Ψεματισμένος: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 81% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις, χωρίς να προκύπτει όμως πως δέχεται σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ζώων.

7.5.4.6 Μαρί-Καλό Χωριό – CY-6

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-6 κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω υπερβολικής άντλησης τοπικά.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1969/011 Χοιροκοιτία (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή παρά την υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων κατά το έτος 2015.
- 1983/080 Σκαρίνου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 2011/WDD07 Καλό Χωριό Λάρνακας: Ο εν λόγω σταθμός κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων από την υπερβολική τοπική άντληση της γύρω περιοχής. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2017 παρατηρείται υπέρβαση της AAT της ηλεκτρικής αγωγιμότητας .

Επιπλέον, το 53% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Δάση/ ημιφυσικές περιοχές και 40% σε Αγροτικές Εκτάσεις, χωρίς να προκύπτει πως δέχεται σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Σημειώνεται πως παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω υπερβολικής άντλησης. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.7 Γερμασόγεια – CY-7

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-7 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Το ΣΥΥ CY-7 εμπλουτίζεται με νερό του υδατοφράκτη Γερμασόγειας και χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς.

Επιπλέον, το 57% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις και το 40% αφορά Τεχνητές Επιφάνειες, χωρίς να προκύπτει πως δέχεται σημαντικές πιέσεις από τη γεωργία ή την αστική ανάπτυξη. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού χωροθετείται ελάχιστος αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.8 Λεμεσός – CY-8

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-8 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα να υπερβαίνουν την AAT τους. Παρά την κάλυψη σχεδόν όλης της αστικής περιοχής από το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού η συγκέντρωση των νιτρικών στο ΣΥΥ CY-8 δεν δείχνει να υποχωρεί. Μετά από σχετική διερεύνηση του θέματος από το Τμήμα Περιβάλλοντος (ΤΠ) το φαινόμενο της νιτρορύπανσης του ΣΥΥ CY-8 αποδίδεται στο ότι ακόμα υπάρχουν κάποια υποστατικά που δεν ενώθηκαν με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα και εξακολουθούν να χρησιμοποιούν απορροφητικούς λάκκους. Ωστόσο όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενες εκθέσεις του ΤΑΥ η

σταθερά υψηλή συγκέντρωση των νιτρικών ιόντων μπορεί να οφείλεται στην μεταφορά τους στο ΣΥΥ CY-8 από το Επιφανειακό Σύστημα Ύδατος CY9-4-E του ποταμού Γαρύλλη.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1983/044 Λεμεσό (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα να υπερβαίνουν την AAT τους. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2016, 2017 και 2018 παρατηρείται υπέρβαση της AAT των θειικών ιόντων, τα αίτια της οποίας πρέπει να διερευνηθούν. Επιπλέον κατά το έτος 2015 παρατηρείται υπέρβαση της AAT του αμμωνίου η οποία, σύμφωνα με το ΤΠ, αποδίδεται στην ύπαρξη υποστατικών στην περιοχή που εξακολουθούν να χρησιμοποιούν απορροφητικούς λάκκους. Η ύπαρξη ενεργών οικιστικών απορροφητικών λάκκων στην περιοχή δικαιολογεί και την υψηλή συγκέντρωση των νιτρικών ιόντων.
- 1992/077 Λεμεσό (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα να υπερβαίνουν την AAT. Επίσης κατά το έτος 2016 παρατηρείται υπέρβαση της AAT του τετραχλωροαιθυλενίου. Μετά από σχετική διερεύνηση του θέματος από το ΤΠ, το ΤΠ αποδίδει την υπέρβαση των νιτρικών ιόντων στην λίπανση του χώρου πρασίνου όπου βρίσκεται ο σταθμός χωρίς να αποκλείονται και άλλες πηγές, ενώ για το τετραχλωροαιθυλένιο θα πρέπει να συνεχιστεί η διερεύνηση καθώς από την πρώτη διερεύνηση δεν είχαν εντοπιστεί πηγές ρύπανσης. Επειδή είναι πολύ ευκίνητο μέσα στον υδροφόρο έγινε εισήγηση να γίνει η διερεύνηση σε μεγαλύτερη έκταση γύρω από τον σταθμό.
- 2011/WDD04 Λινόπετρα: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω οικιακών λυμάτων, να υπερβαίνουν την AAT.

Επιπλέον, το σύνολο σχεδόν της έκτασής του ΣΥΥ (97%) αφορά σε Τεχνητές Επιφάνειες, με αποτέλεσμα να δέχεται σημαντικές πιέσεις από την αστική ανάπτυξη (τα νιτρικά ιόντα υπερβαίνουν την AAT τους, παρά την κάλυψη σχεδόν όλης της αστικής περιοχής από το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα Λεμεσού η συγκέντρωση των νιτρικών δεν δείχνει να υποχωρεί καθώς ακόμα υπάρχουν κάποια υποστατικά που δεν ενώθηκαν με το κεντρικό αποχετευτικό σύστημα και εξακολουθούν να χρησιμοποιούν απορροφητικούς λάκκους. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού χωροθετείται ελάχιστος αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ζώων.

7.5.4.9 Ακρωτήρι-Κολόσσι- CY-9A

Η χρήση γης στην περιοχή του CY-9A είναι κυρίως γεωργική. Η εντατική γεωργική καλλιέργεια και η χρήση των λιπασμάτων στη περιοχή είναι σοβαρή απειλή για την ποιότητα του υπόγειου νερού. Επιπλέον το βόρειο τμήμα εμπίπτει στην οικιστική ζώνη της κοινότητας Κολόσσι.

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-9A ως προς τις προτεινόμενες AAT αξιολογείται «καλή».

Επιπλέον, το 87% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις και το 13% σε Τεχνητές Επιφάνειες, χωρίς να προκύπτει πως δέχεται σημαντικές πιέσεις από τη γεωργία ή την αστική ανάπτυξη, αν και παραπάνω αναφέρεται πως η χρήση των λιπασμάτων στη περιοχή είναι σοβαρή απειλή για την ποιότητα του υπόγειου νερού. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού χωροθετείται ελάχιστος αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων (1 μονάδα εκτροφής σαλιγκαριών).

7.5.4.10 Ακρωτήρι – CY-9B

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ είναι «κακή» με την υποβάθμιση να οφείλεται εκτός από την υφαλμύριση, λόγω διείσδυσης θαλάσσιου νερού, του παράκτιου υδροφόρου και στη νιτρορύπανση λόγω έντονης γεωργικής δραστηριότητας.

Επιπλέον, το 59% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις και το 21% σε Τεχνητές Επιφάνειες, με αποτέλεσμα να υφίσταται νιτρορύπανση λόγω έντονης γεωργικής δραστηριότητας. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.11 Παραμάλι-Αυδήμου – CY-10

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-10 την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το σύνολο σχεδόν της έκτασής του ΣΥΥ (96%) αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις, χωρίς να προκύπτει πως δέχεται σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Σημειώνεται πως παρατηρήθηκε υπέρβαση της ΑΑΤ των θειικών ιόντων λόγω της αυξημένης άντλησης στη γειτονική περιοχή σε 1 σταθμό. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού χωροθετείται ελάχιστος αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων.

7.5.4.12 Πάφος -CY-11A

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-11A κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των νιτρικών ιόντων λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων τοπικά.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1976/026 Σουσκίου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1989/269 Φοίνικας (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- Η6027-1560 Κισσόνεργα (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο παρακολούθησης το 2017 προς αντικατάσταση του σταθμού Η6027-1558 Κισσόνεργα που παρουσίασε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατό να επιλυθούν. Κατά την διετία 2017-18 ο σταθμός παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των νιτρικών ιόντων λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων στη γύρω περιοχή.
- ΡΒ006Α Κούκλια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 52% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις, με αποτέλεσμα τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των νιτρικών ιόντων λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων και το 35% αφορά Τεχνητές Επιφάνειες. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.13 Κοίτης Έζουσας - CY-11B

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-11B κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1974/056 Αχέλεια (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2015 ανιχνεύτηκαν ίχνη από το φυτοφάρμακο Chlorothalonil.
- 1975/020 Αγία Βαρβάρα (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή με παρουσία σημαντικής συγκέντρωσης φωσφορικών ιόντων. Δυστυχώς η χημική κατάσταση του νερού ως προς τα φωσφορικά ιόντα δεν μπορεί να αξιολογηθεί λόγω του ότι η AAT συγκέντρωσης φωσφορικών ιόντων δεν έχει ακόμα ορισθεί. Επιβάλλεται όπως η AAT συγκέντρωσης φωσφορικών ιόντων καθορισθεί το γρηγορότερο δυνατό.
- 1973/037 Επισκοπή (Πάφου) (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την αντιπροσωπευτικότερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-11B. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 78% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις, με αποτέλεσμα κατά το έτος 2015 να ανιχνευθούν ίχνη από το φυτοφάρμακο Chlorothalonil. Γενικά η γεωργία δεν αποτελεί σημαντική πίεση για το ΣΥΥ. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.14 Λετύμβου-Γιόλου-CY-12

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-12 κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT των νιτρικών ιόντων από οικιακά λύματα στην περιοχή. Λόγω της γεωλογίας (γυψούχοι σχηματισμοί) του ΣΥΥ CY-12 το νερό του δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς και ως επακόλουθο οι AAT των θειικών ιόντων και της αγωγιμότητας εξαρχής καθορίστηκαν σε ψηλότερα επίπεδα από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- PB061 Χούλου (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015, 2016, 2017 και 2018 λήφθηκαν μόνο τα δείγματα στο τέλος της Χειμερινής/βροχερής περιόδου. Τα δείγματα του Φθινοπώρου, δηλαδή στο τέλος της καλοκαιρινής/ξηρής περιόδου, δεν λήφθηκαν λόγω τεχνικών προβλημάτων τα οποία δεν είναι δυνατό να εξαλειφθούν. Έγινε εισήγηση όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης.
- 2013/008 Γιόλου: Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο παρακολούθησης το 2018 προς αντικατάσταση του σταθμού P1811 Γιόλου που παρουσίασε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατό να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 δεν μπορεί να αξιολογηθεί, αλλά η χημική κατάσταση κατά το έτος 2018 παρουσιάζεται καλή.
- 2011/WDD05 Λετύμπου: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα νιτρικά ιόντα, λόγω οικιακών λυμάτων, να υπερβαίνουν την AAT. Επίσης παρατηρείται σημαντική συγκέντρωση νικελίου, του οποίου η προέλευση θα πρέπει να ερευνηθεί. Δυστυχώς η

χημική κατάσταση του νερού ως προς το νικέλιο δεν μπορεί να αξιολογηθεί λόγω του ότι η AAT συγκέντρωσης νικελίου δεν έχει ακόμα ορισθεί. Επιβάλλεται όπως η AAT συγκέντρωσης νικελίου καθοριστεί το γρηγορότερο δυνατό.

Επιπλέον, το 90% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις χωρίς να προκύπτει πως δέχεται σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Οι Τεχνητές Επιφάνειες αφορούν στο 3% της έκτασης του ΣΥΥ, ωστόσο παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT των νιτρικών ιόντων από οικιακά λύματα. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.15 Πέγεια-CY-13

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-13 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι AAT των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1994/V19 Πέγεια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Κατά τα έτη 2014 και 2017 παρατηρήθηκε τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική περιοχή.
- H6133-3388 Πέγεια (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- PB043 Πέγεια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 41% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Δάση/ ημιφυσικές περιοχές και το 34% αφορά Αγροτικές Εκτάσεις χωρίς να προκύπτουν σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Αναφέρεται πως κατά τα έτη 2014 και 2017 παρατηρήθηκε τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική περιοχή. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.16 Ανδρολίκου - CY_14

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-14 κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται ως καλή παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αυξημένης άντλησης. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι AAT των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1982/045 Νέο Χωριό Πάφου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1994/053 Προδρόμι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Ο εν λόγω σταθμός κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική του περιοχή.

- 2003/016 Ανδρολίκου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 67% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις χωρίς να προκύπτουν σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Αναφέρεται τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική του περιοχή. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ζώων.

7.5.4.17 Χρυσοχού – Γιαλιά - CY-15A

Με την αναθεώρηση των ΣΥΥ της Κύπρου το 2014 το ΣΥΥ CY-15 διαχωρίστηκε σε 2 Υπόγεια Υδατικά Συστήματα, το ΣΥΥ CY-15A και το ΣΥΥ CY-15B. Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-15 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι AAT των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1980/039 Χόλη (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2016 δεν λήφθηκε δείγμα λόγω τεχνικών προβλημάτων.
- 1965/140 Αργάκα (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-15A. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- Η6364-0192 Γιαλιά (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Κατά τα έτη 2014 και 2016 παρατηρήθηκε τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική περιοχή και των νιτρικών ιόντων, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων στην περιοχή.

Επιπλέον, το 83% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις χωρίς να προκύπτουν σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Αναφέρεται τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αύξησης της άντλησης στη γειτονική περιοχή και των νιτρικών ιόντων, λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων στην περιοχή. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ζώων.

7.5.4.18 Κοίτης Χρυσοχούς CY-15B

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-15B κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή παρόλο που παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT του αμμωνίου η οποία πρέπει να διερευνηθεί. Λόγω επηρεασμού από τη γεωλογία του γειτονικού ΣΥΥ CY12 Λετύμβου – Γιόλου το νερό του ΣΥΥ CY-15B δεν χρησιμοποιείται για υδρευτικούς σκοπούς και ως επακόλουθο οι AAT των θειικών ιόντων, των χλωριούχων ιόντων και της αγωγιμότητας καθορίστηκαν σε ψηλότερα επίπεδα από τα επίπεδα που καθορίζονται από την περί ποιότητας του νερού για ανθρώπινη κατανάλωση Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/ΕΚ.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1997/030 Πόλις Χρυσοχού (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1975/074 Χρυσοχού (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-15B. Κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της AAT του αμμωνίου. Η υπέρβαση αυτή πρέπει να διερευνηθεί.
- 1977/057 Χρυσοχού (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2014 με στόχο την πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY-15B. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 85% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις χωρίς να προκύπτουν σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.19 Πύργος – CY-16

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-16 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Λόγω του ότι το νερό του ΣΥΥ χρησιμοποιείται και για υδρευτικούς σκοπούς οι AAT των χημικών ρύπων και των δεικτών τους καθορίστηκαν με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία 98/83/EK που αφορά την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1966/077 Πάνω Πύργος (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1972/039 Πηγένια (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1980/065 Κάτω Πύργος (χρησιμοποιείται για άρδευση): Κατά τα έτη 2015, 2017 και 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων τα οποία δεν είναι δυνατό να εξαλειφθούν. Έγινε εισήγηση όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης. Η χημική κατάσταση κατά τα έτη 2014 και 2016 που λήφθηκαν δείγματα παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 71% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις χωρίς να προκύπτουν σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δεν δέχεται σημαντικές πιέσεις καθώς επί αυτού δεν χωροθετείται σημαντικός αριθμός κτηνοτροφικών μονάδων/ ζώων.

7.5.4.20 Κεντρική & Δυτική Μεσσαρία – CY-17

Η χημική κατάσταση ΣΥΥ CY-17 κατά την πενταετία 2014-18 αξιολογείται καλή παρόλο που παρατηρούνται τοπικές υπερβάσεις των AAT των χλωριούχων ιόντων και των θειικών ιόντων λόγω τοπικής αυξημένης άντλησης, καθώς και του αμμωνίου λόγω παράνομων επιφανειακών απορρίψεων υγρών και στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, τοπικά.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1962/006 Ορούντα: Κατά το έτος 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων τα οποία δεν είναι δυνατό να εξαλειφθούν. Έγινε εισήγηση όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015 και 2017 παρατηρήθηκε τοπική υπέρβαση της AAT των νιτρικών ιόντων λόγω αλόγιστης χρήσης λιπασμάτων στην περιοχή.
- 1965/145 Νήσου: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Κατά το έτος 2018 λόγω απουσίας νερού δεν λήφθηκαν δείγματα.
- 1979/078 Κοτσιάτης: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι τα δείγματα του έτους 2014 όπως και τα δείγματα του Φθινοπώρου, δηλαδή στο τέλος της καλοκαιρινής/ξηρής περιόδου, των ετών 2016, 2017 και 2018, δεν λήφθηκαν λόγω απουσίας νερού. Έγινε εισήγηση όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης.
- 1981/017 Παλαιομέτοχο: Κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αυξημένης άντλησης. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2016 και 2017 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT του αμμωνίου λόγω παράνομων επιφανειακών απορρίψεων υγρών και στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων στην περιοχή.
- 1981/045 Ψιμολόφου: Κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων και των θειικών ιόντων λόγω αυξημένης άντλησης στην περιοχή. Επίσης για τον ίδιο λόγο κατά το έτος 2018 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT της ηλεκτρικής αγωγιμότητας.
- 1982/043 Ακάκι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1984/120 Τσέρι: Κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται τοπική υπέρβαση της AAT του αμμωνίου με ανοδική τάση. Το Τμήμα Περιβάλλοντος μετά από διερεύνηση του θέματος της υπέρβασης του αμμωνίου, την απόδωσε στην παρουσία απορροφητικών λάκκων οικιακών λυμάτων στην γειτονική περιοχή του σταθμού. Έγινε εισήγηση όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης.
- 2004/016 Κοκκινοτριμιθιά (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή. Σημειώνεται ότι κατά τα έτη 2015, 2017 και 2018 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT του αμμωνίου. Το Τμήμα Περιβάλλοντος μετά από διερεύνηση του θέματος της υπέρβασης του αμμωνίου, την απόδωσε σε παράνομες επιφανειακές απορρίψεις υγρών και στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων στην γειτονική περιοχή του σταθμού. Επίσης κατά το έτος 2018 παρατηρείται τοπική υπέρβαση της AAT των χλωριούχων ιόντων λόγω αυξημένης άντλησης στην περιοχή.
- Η1360-0020 Ακάκι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 67% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις χωρίς να προκύπτουν σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Σημειώνεται πως παρατηρούνται τοπικές υπερβάσεις των AAT των χλωριούχων ιόντων και των θειικών ιόντων λόγω τοπικής αυξημένης άντλησης, καθώς και του αμμωνίου λόγω

παράνομων επιφανειακών απορρίψεων υγρών και στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δέχεται πιέσεις καθώς επί αυτού χωροθετείται σημαντικός αριθμός βοοειδών (29% των μονάδων και 32% των ζώων που χωροθετούνται στα εξεταζόμενα 22 ΣΥΥ), αιγοπροβάτων (17% των μονάδων και 19% των ζώων που χωροθετούνται στα εξεταζόμενα 22 ΣΥΥ) και άλλων ζώων (46% των μονάδων χοιροτροφίας, 37% των μονάδων με πουλερικά κ.α. που χωροθετούνται στα εξεταζόμενα 22 ΣΥΥ). Όπως προαναφέρθηκε η κατάσταση του ΣΥΥ είναι καλή, παρά τις ως άνω πιέσεις, ωστόσο παρατηρούνται τοπικές υπερβάσεις των ΑΑΤ του αμμωνίου λόγω παράνομων επιφανειακών απορρίψεων υγρών και στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων. Τέλος, επί του ΣΥΥ χωροθετούνται σημαντικός αριθμός Εγκαταστάσεων Εξορυκτικών Αποβλήτων.

7.5.4.21 Λεύκαρα-Πάχνα-CY-18

Η χημική κατάσταση ΣΥΥ CY-18 κατά την πενταετία 2014-18 υποβαθμίζεται σε κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα, ως αποτέλεσμα έντονης άντλησης και το αρσενικό και τα αμμωνιακά ιόντα να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ τους. Οι λόγοι υπέρβασης των ΑΑΤ των αμμωνιακών ιόντων και του αρσενικού πρέπει να διερευνηθούν.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1989/049 Αραδίππου (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2017 προς αντικατάσταση του σταθμού 1964/046 Αραδίππου που είχε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 δεν μπορεί να αξιολογηθεί, αλλά η χημική κατάσταση κατά τη διετία 2017-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα να υπερβαίνουν την ΑΑΤ τους λόγω υπεράντλησης.
- 1983/024 Σιλίκου (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1989/054 Κελλιά (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα, λόγω έντονης τοπικής άντλησης, να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ.
- 1990/086 Ανώγυρα (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται κακή με το αμμώνιο να υπερβαίνει την ΑΑΤ του. Η υπέρβαση αυτή χρίζει διερεύνησης.
- 2008/033 Τσάδα: Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2017 μετά από εισήγηση του ΤΓΕ προς αντικατάσταση του σταθμού 2001/V02 Στρομπί που είχε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 δεν μπορεί να αξιολογηθεί, αλλά η χημική κατάσταση κατά τη διετία 2017-18 παρουσιάζεται καλή.
- 2009/031 Χοιροκοιτία: Κατά τα έτη 2017 και 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων. Κατά την τριετία 2014-16 παρουσιάζεται τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των θειικών ιόντων. Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενη έκθεση, η συνεχής τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των θειικών πιθανόν να οφείλεται στη γειτνίαση του εν λόγω σταθμού με τον γυψούχο ΣΥΥ CY-5 Μαρώνι. Έγινε εισήγηση όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης. Το ΤΑΥ λόγω έλλειψης προσωπικού δεν προχώρησε στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου σταθμού προς αντικατάσταση του.

- s1-2-5-72 Τροζένα Γεροβάσα (φυσική πηγή η οποία χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 47% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Αγροτικές Εκτάσεις με αποτέλεσμα να προκύπτουν σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Σημειώνεται πως τα χλωριούχα ιόντα και την αγωγιμότητα, ως αποτέλεσμα έντονης άντλησης και το αρσενικό και τα αμμωνιακά ιόντα να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες ΑΑΤ. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δέχεται πιέσεις καθώς επί αυτού χωροθετείται σημαντικός αριθμός βοοειδών (34% των μονάδων και 31% των ζώων που χωροθετούνται στα εξεταζόμενα 22 ΣΥΥ), αιγοπροβάτων (39% των μονάδων και 42% των ζώων που χωροθετούνται στα εξεταζόμενα 22 ΣΥΥ) και άλλων ζώων (33% των μονάδων χοιροτροφίας, 22% των μονάδων με πουλερικά κ.α. που χωροθετούνται στα εξεταζόμενα 22 ΣΥΥ). Τέλος, επί του ΣΥΥ χωροθετούνται σημαντικός αριθμός ΕΕΛ (Αγγλισίδες, Μενογείας, Λεμεσός, Νοσοκομείο Λεμεσού, Κοφινού, Βατι, Άλασσα), το ΣΜΑ Λάρνακας (Σκαρίνου) και τα ΧΥΤΑ ΟΕΔΑ Λάρνακας – Αμμοχώστου (Κοση) και ΟΕΔΑ Λεμεσού.

7.5.4.22 Τρόδος-CY-19

Η χημική κατάσταση του ΣΥΥ CY-19 κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Σταθμοί παρακολούθησης:

- 1979/081 Παλαιχώρι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1984/019 Πύργος Λεμεσού χρησιμοποιείται για ύδρευση): Κατά τα έτη 2017 και 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων. Η χημική κατάσταση κατά την τριετία 2014-16 παρουσιάζεται καλή.
- 1984/131 Αγία Μαρίνα Ξυλιάτου: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1987/162 Καπέδες: Κατά τα έτη 2017 και 2018 δεν λήφθηκαν δείγματα λόγω τεχνικών προβλημάτων. Η χημική κατάσταση κατά την τριετία 2014-16 παρουσιάζεται καλή.
- 1988/089 Χανδριά (χρησιμοποιείται για άρδευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1990/023 Μελίνη (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1991/040 Τεμβριά (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1992/056 Κάμπος: Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1996/035 Μυλικούρι (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1996/094 Άγιος Ιωάννης (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- 1997/033 Κάτω Αμιάντος (χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

- 2009/V01 Πυργά: Ο εν λόγω σταθμός προστέθηκε στο δίκτυο το 2018 μετά από εισήγηση του ΤΓΕ προς αντικατάσταση του σταθμού 2008/034 Πυργά που είχε τεχνικά προβλήματα τα οποία δεν ήταν δυνατόν να επιλυθούν. Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 δεν μπορεί να αξιολογηθεί, αλλά η χημική κατάσταση κατά το έτος 2018 παρουσιάζεται καλή.
- 2000/082 Καλό Χωριό Λεμεσού (χρησιμοποιείται για άρδευση): Ο εν λόγω σταθμός κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζει τοπική υπέρβαση της ΑΑΤ των θεικών ιόντων πιθανόν λόγω επηρεασμού από τη γεωλογία. Έγινε εισήγηση όπως ο εν λόγω σταθμός αντικατασταθεί με ένα πιο αξιόπιστο σταθμό παρακολούθησης. Το ΤΑΥ λόγω έλλειψης προσωπικού δεν προχώρησε στις σχετικές έρευνες για εντοπισμό κατάλληλου σταθμού παρακολούθησης προς αντικατάσταση του.
- s1-4-1-40 Απιδιές (φυσική πηγή η οποία χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.
- s3-2-1-15 Χρυσόβρυση (φυσική πηγή η οποία χρησιμοποιείται για ύδρευση): Η χημική κατάσταση κατά την πενταετία 2014-18 παρουσιάζεται καλή.

Επιπλέον, το 77% της έκτασής του ΣΥΥ αφορά σε Δάση/ ημιφυσικές περιοχές και ακολουθείται από Αγροτικές Εκτάσεις (20%) με αποτέλεσμα να μην προκύπτουν σημαντικές πιέσεις από γεωργία. Αναφορικά με την κτηνοτροφία, το ΣΥΥ δε δέχεται σημαντικές πιέσεις. Τέλος, επί του ΣΥΥ χωροθετούνται σημαντικός αριθμός ΕΕΛ (17 εγκαταστάσεις) και Εγκαταστάσεων Εξορυκτικών Αποβλήτων (35).

Ακολούθως παρατίθεται η **αξιολόγηση της ποσοτικής κατάστασης** και τα σχετικά αποτελέσματα ξεχωριστά για κάθε ένα από τα ΣΥΥ κατά τα έτη 2014-2018 συναξιολογώντας τα στοιχεία από προηγούμενες σχετικές μελέτες που έχουν υλοποιηθεί (2014), την Έκθεση αξιολόγησης της Ποσοτικής Κατάστασης των Υπόγειων Υδάτων της Κύπρου για την πενταετία 2014-2018 (Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος - Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, Λευκωσία – Ιούνιος 2020), τα στοιχεία των καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων από το ΤΑΥ (2022), τον υπερετήσιο μέσο όρο κατακρημνισμάτων, όπως αυτός υπολογίστηκε από τα δεδομένα του ΤΑΥ και της Μετεωρολογικής Υπηρεσίας.

7.5.4.23 Κοκκινοχώρια – CY-1

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Κοκκινοχώρια – CY-1 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική χρήση, και του χαμηλού φυσικού εμπλουτισμού.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-1 αποτελείται από 4 σταθμούς παρακολούθησης. Παρουσιάζονται ακόμα αρνητικές τιμές στάθμης, παρότι παρατηρείται μια ανοδική τάση της στάθμης λόγω προσπάθειας μείωσης των αρδεύσιμων εκτάσεων και κατ'επέκταση των αντλήσεων.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $6.15 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $5.51 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $16,7 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

Το πρόβλημα της υφαλμύρισης λόγω θαλάσσιας διείσδυσης παραμένει.

7.5.4.24 Κοίτη Τρέμινθου – CY-3A

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Κοίτη Τρέμινθου – CY-3A κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-3A αποτελείται από 2 σταθμούς παρακολούθησης εκ των οποίων ο ένας προστέθηκε στο δίκτυο το 2016 με στόχο την όσο το δυνατόν πληρέστερη κάλυψη του ΣΥΥ CY3A.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0,35 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $1,84 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

Δεν παρατηρούνται φαινόμενα θαλάσσιας διείσδυσης.

7.5.4.25 Κίτι-Περβόλια- CY-3B

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Κοίτη Τρέμινθου – CY-3B κατά την πενταετία 2014-2018 εκτιμάται με επιφύλαξη ότι είναι κακή.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-3B αποτελείται από 7 σταθμούς παρακολούθησης, όπου παρόλο που τα τελευταία χρόνια οι στάθμες παρουσιάζουν ανοδική τάση, το πρόβλημα υφαλμύρισης του ΣΣΥ λόγω θαλάσσιας διείσδυσης συνεχίζεται ως αποτέλεσμα της υπεράντλησης και του χαμηλού φυσικού εμπλουτισμού του.

Οι συνολικές εισροές στον υδροφόρο εκτιμώνται στα $1,4 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0,65 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $1,2 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.26 Σοφτάδες-Βασιλικός – CY-4

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Σοφτάδες-Βασιλικός – CY-4 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης και του χαμηλού φυσικού εμπλουτισμού.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-4 αποτελείται από 4 σταθμούς παρακολούθησης παρουσιάζοντας αρνητικές τιμές στάθμης.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $1,23 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0,75 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $3 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

Το φαινόμενο της υφαλμύρισης από θαλάσσια διείσδυση παραμένει.

7.5.4.27 Μαρώνι – CY-5

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Μαρώνι – CY-5 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται καλή. Οι προσπάθειες για βελτίωση όλων των ΣΥΥ είναι συνεχής και για αυτό τον λόγο ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, παρά τον καθορισμό του για «εξαίρεση», η ποσοτική κατάσταση του έχει βελτιωθεί σε «καλή».

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης χωρίς να παρουσιάζει αρνητικές τιμές στάθμης.

Ο συνολικός όγκος κατακρημισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0.42 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.25 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $1,1 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.28 Μαρί-Καλό Χωριό – CY-6

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Μαρί-Καλό Χωριό – CY-6 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης για υδρευτική χρήση και του χαμηλού φυσικού εμπλουτισμού.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης. Παρατηρούνται τοπικά φαινόμενα υφαλμύρισης λόγω υπεράντλησης.

Ο συνολικός όγκος κατακρημισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0.52 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.6 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.29 Γερμασόγεια – CY-7

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Γερμασόγεια – CY-7 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται καλή.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης. Ο υδροφόρος εξακολουθεί να εμπλουτίζεται από ελεγχόμενες εκροές του ανάντη φράγματος για να διατηρείται η ισορροπία στο σώμα. Έτσι το υδατικό σώμα CY-7 δεν έχει υποστεί καμιά αλλαγή τόσο στην ποσοτική του κατάσταση η οποία παραμένει «καλή» χωρίς αρνητικές τιμές στάθμης.

Ο συνολικός όγκος κατακρημισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0,2 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $6.2 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.30 Λεμεσός – CY-8

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Λεμεσός – CY-8 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται οριακά κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική χρήση.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης, με αρνητικές τιμές στάθμης λόγω της συνεχιζόμενης υπεράντλησης για αρδευτικούς σκοπούς.

Ο συνολικός όγκος κατακρημισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0.31 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.32 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $1,4 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.31 Ακρωτήρι-Κολόσσι- CY-9A

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Ακρωτήρι-Κολόσσι- CY-9A κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική χρήση.

Εξαρτάται εξ' ολοκλήρου από τις σπάνιες υπερχειλίσεις και τις ελεγχόμενες εκροές από το φράγμα Κούρη. Η χαμηλή βροχόπτωση της τελευταίας δεκαετίας έχει προκαλέσει μείωση εισροών νερού στο φράγμα. Η παλαιά κοίτη Κούρη παρουσιάζει υδραυλική επικοινωνία με την νέα κοίτη Κούρη στο βορειοδυτικό τμήμα της και με τον υδροφορέα του παράκτιου τμήματος που είναι μέρος του ΣΥΥ CY-9A στο νοτιοανατολικό τμήμα της.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-9A αποτελείται από 1 σταθμό παρακολούθησης, με αρνητικές τιμές στάθμης λόγω υπεράντλησης. Η αύξηση των σταθμών παρακολούθησης σε τουλάχιστο τρεις για το κάθε δίκτυο είναι απαραίτητη ώστε να διασφαλιστεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης τόσο της χημικής όσο και της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα 0.1^* και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $1*10^6\text{m}^3$.

7.5.4.32 Ακρωτήρι – CY-9B

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Ακρωτήρι – CY-9B κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης και χαμηλού φυσικού εμπλουτισμού.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-9B αποτελείται από 6 σταθμούς παρακολούθησης, που παρουσιάζουν αρνητικές τιμές στάθμης. Η υπεράντληση του ΣΥΥ CY-9B κατά τις τελευταίες δεκαετίες και ο χαμηλός εμπλουτισμός του έχει προκαλέσει θαλάσσια διείσδυση στις παράκτιες ζώνες του.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $3.1*10^6\text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.86*10^6\text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $3,4*10^6\text{m}^3$.

7.5.4.33 Παραμάλι-Αυδήμου – CY-10

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Παραμάλι-Αυδήμου – CY-10 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική χρήση όπου παρατηρείται και πτώση της στάθμης.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης. Η ποσοτική κατάσταση του παραμένει «κακή» με μείωση της μέσης τιμής της στάθμης του υπόγειου ύδατος λόγω της συνεχιζόμενης υπεράντλησης για αρδευτικούς σκοπούς.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0.19*10^6\text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.25*10^6\text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $1*10^6\text{m}^3$.

7.5.4.34 Πάφος -CY-11A

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Πάφος -CY-11A κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται καλή.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-11A αποτελείται από 4 σταθμούς παρακολούθησης με θετικές τιμές στάθμης. Ένας σταθμός παρουσίασε τεχνικά προβλήματα και αντικαταστάθηκε κατά το έτος 2016.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $3.29 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $4.4 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.35 Κοίτης Έζουσας - CY-11B

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Κοίτης Έζουσας - CY-11B κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται καλή.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $3.2 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $2.02 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $3,5 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

Παρά τη συνεχή άντληση του ΣΥΥ για άρδευση η ποσοτική του κατάσταση παραμένει «καλή» αφού διατηρείται η ισορροπία στο σώμα με τεχνητό εμπλουτισμό μέσω δεξαμενών εμπλουτισμού εντός της ενεργού κοίτης του ποταμού Έζουσας με χρήση ανακυκλωμένου νερού τριτοβάθμιας επεξεργασίας της μονάδας επεξεργασίας λυμάτων Πάφου. Βάσει του Αξιολόγηση αποτελεσμάτων Υδροφορέα Έζουσας στα σημεία όπου γίνεται εμπλουτισμός με ανακυκλωμένο νερό για την περίοδο 2006-2015, λαμβάνεται μια μέση τιμή τεχνητού εμπλουτισμού από ανακυκλωμένο νερό.

7.5.4.36 Λετύμβου-Γιόλου - CY-12

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Λετύμβου-Γιόλου-CY-12 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται καλή.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης. Οι προσπάθειες για βελτίωση όλων των ΣΥΥ είναι συνεχής και για αυτό τον λόγο ακόμα και σε αυτή την περίπτωση, παρά τον καθορισμό του για «εξαίρεση», τόσο η ποσοτική κατάσταση του συστήματος βελτιώνεται σε «καλή», χωρίς να παρουσιάζει αρνητικές τιμές στάθμης

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $3.1 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.7 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $2,9 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.37 Πέγεια - CY-13

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Πέγεια-CY-13 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική χρήση.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης με καθοδική τάση στάθμης.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0.4 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.7 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $1,6 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

Το φαινόμενο της υφαλμύρισης παρατηρείται σε περιόδους παρατεταμένης ξηρασίας στο πεδινό τμήμα του συστήματος.

7.5.4.38 Ανδρολίκου - CY_14

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Ανδρολίκου - CY_14 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική χρήση.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης με καθοδικές τάσεις στάθμης καθώς και αρνητικές τιμές.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $1.56 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $1.7 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $0,5 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

Η ποσοτική κατάσταση του υποβαθμίζεται σε «κακή» ως αποτέλεσμα της έντονης άντλησης για αρδευτικούς σκοπούς.

7.5.4.39 Χρυσοχού – Γιαλιά - CY-15A

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Χρυσοχού – Γιαλιά - CY-15A κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται καλή.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-15A αποτελείται από 1 σταθμό παρακολούθησης με ανοδική τάση σταθμής. Η εκμετάλλευση του ΣΥΥ για άρδευση έχει περιοριστεί αρκετά τα τελευταία χρόνια λόγω χρήσης επιφανειακού ύδατος με θετικό αποτέλεσμα την υποχώρηση της θαλάσσιας διείδυσης στον παράκτιο υδροφορέα. Ως αποτέλεσμα των συνεχών προσπαθειών για βελτίωση όλων των ΣΥΥ η ποσοτική κατάσταση του ΣΥΥ CY-15A, παρά τον καθορισμό του για «εξαίρεση», βελτιώνεται και αυτή σε «καλή» παρόλο που δεν μπορεί να αξιολογηθεί αξιόπιστα με μόνο ένα σταθμό παρακολούθησης.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0.8 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.16 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $0,7 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.40 Κοίτης Χρυσοχούς CY-15B

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Κοίτης Χρυσοχούς CY-15B κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται καλή.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-15B αποτελείται από 2 σταθμούς παρακολούθησης. Η εκμετάλλευση του ΣΥΥ για άρδευση έχει περιοριστεί αρκετά τα τελευταία χρόνια λόγω χρήσης επιφανειακού ύδατος. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η ποσοτική του κατάσταση του ΣΥΥ CY-

15B, παρά τον καθορισμό του για «εξαίρεση», να βελτιωθεί σε «καλή» με ανοδική τάση της στάθμης. Σημειώνεται ωστόσο ότι η αξιολόγηση της ποσοτικής του κατάσταση γίνεται με κάποια επιφύλαξη λόγω του ότι στηρίζεται μόνο σε δύο σταθμούς παρακολούθησης

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0.3 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $0.06 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $1,3 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.41 Πύργος – CY-16

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Πύργος – CY-16 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται οριακά κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική χρήση και του μειωμένου φυσικού εμπλουτισμού.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-16 αποτελείται από 3 σταθμούς παρακολούθησης, με αρνητικές τιμές στάθμης και με μείωση της μέσης στάθμης ως αποτέλεσμα της μείωσης της βροχόπτωσης.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο υπολογίζεται στα $0.1 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και τις εκροές / απολήψεις στα $0.2 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Το σύνολο των απολήψεων σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δεδομένα υπολογίζεται στα $0.2 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.42 Κεντρική & Δυτική Μεσαορία – CY-17

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Κεντρική & Δυτική Μεσαορία – CY-17 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική και υδρευτική χρήση.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-17 αποτελείται από 8 σταθμούς παρακολούθησης με καθοδική τάση στάθμης.

Οι συνολικές εισροές στον υδροφόρο να εκτιμώνται στα $18.1 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $50 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.43 Λεύκαρα-Πάχνα-CY-18

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Λεύκαρα-Πάχνα-CY-18 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται κακή, λόγω της υπεράντλησης για αρδευτική χρήση.

Το δίκτυο παρακολούθησης της ποσοτικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-18 αποτελείται από 6 σταθμούς παρακολούθησης, με την πλειοψηφία αυτών να παρουσιάζει καθοδικές τάσεις στάθμης.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο εκτιμάται στα $5.4 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $10.5 \cdot 10^6 \text{m}^3$. Από προγενέστερες μελέτες με βάση τις θεωρητικές ανάγκες των φυτειών στις περιπτώσεις άρδευσης, ο όγκος απολήψεων είχε εκτιμηθεί στα $20,9 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.5.4.44 Τρόδος-CY-19

Η ποσοτική κατάσταση στο ΣΥΥ Τρόδος-CY-19 κατά την πενταετία 2014-2018 χαρακτηρίζεται καλή, αν και υπάρχουν περιοχές με τοπικές συνθήκες επιδείνωσης για τις οποίες πρέπει να ληφθούν μέτρα για ανάκαμψη της στάθμης του υπόγειου ύδατος.

Το δίκτυο παρακολούθησης της χημικής κατάστασης του ΣΥΥ CY-19 αποτελείται από 15 σταθμούς παρακολούθησης, με την πλειοψηφία αυτών να παρουσιάζουν θετικές τιμές στάθμης. Ένας σταθμός παρουσίασε τεχνικά προβλήματα και αντικαταστάθηκε κατά το έτος 2018.

Ο συνολικός όγκος κατακρημνισμάτων στον υδροφόρο εκτιμάται στα $75.9 \cdot 10^6 \text{m}^3$ και το σύνολο των απολήψεων καταγεγραμμένων υδροληψιών/γεωτρήσεων υπολογίζεται στα $50.8 \cdot 10^6 \text{m}^3$.

7.6 Συγκριτικά αποτελέσματα σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ

7.6.1 Επιφανειακά ΥΣ

7.6.1.1 Οικολογική Κατάσταση

Η οικολογική κατάσταση/δυναμικό σήμερα των **170 ποτάμιων ΥΣ** σε σύγκριση με την κατάστασή τους στο 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων είναι ως εξής:

- 37 αναβαθμίζονται ως προς την κατάστασή τους
- 36 υποβαθμίζονται ως προς την κατάστασή τους
- 91 διατηρούν την κατάστασή τους και για
- 6 δεν μπορούν να εξαχθούν συμπεράσματα καθώς είναι νέα ΥΣ.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται το συνολικό μήκος (σε km) των ΥΣ για κάθε τάξη οικολογικής κατάστασης/δυναμικού όπως είχε αξιολογηθεί στο 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης και όπως αξιολογείται σήμερα με βάση τα τελευταία στοιχεία.

Πίνακας 7-36: Σύγκριση της οικολογικής κατάστασης/δυναμικού των ποτάμιων ΥΣ σήμερα σε σχέση με το 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων (συνολικό μήκος ΥΣ για κάθε τάξη οικολογικής κατάστασης/δυναμικού)

	2 ^ο ΣΔΛΑΠ*		ΣΗΜΕΡΑ	
	Μήκος από ΥΣ (km)	% Μήκους	Μήκος από ΥΣ (km)	% Μήκους
ΥΨΗΛΗ	90,16	5,0%	169,39	9,3%
ΚΑΛΗ	1.027,88	56,4%	972,58	53,4%
ΜΕΤΡΙΑ	686,83	37,7%	617,21	33,9%
ΕΛΛΙΠΗΣ	16,79	0,9%	62,48	3,4%
ΚΑΚΗ	0,0	0,0%	0,0	0,0%
ΑΓΝΩΣΤΗ	0,0	0,0%	0,0	0,0%

*Περιλαμβάνονται μόνο τα ποτάμια που αντιστοιχούν σε ΥΣ του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ

Πίνακας 7-37: Σύγκριση οικολογικής κατάστασης δυναμικού ποτάμιων ΥΣ μεταξύ ετών 2009, 2013 και 2019

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
Ποτάμια ΥΣ 3ου Διαχειριστικού Κύκλου								
CY1-1-AB	Χαποτάμι	23,23			Μέτρια	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY1-1-C	Χαποτάμι	19,33			Μέτρια	Καλή	Ελλιπής	Υποβάθμιση
CY1-1-D	Χαποτάμι	4,82	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY1-1-E	Μαλέτης	9,64			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY1-2-A	Διαρίζος	38,75			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-B	Διαρίζος	20,13			Καλή	Καλή	Υψηλή	Αναβάθμιση
CY1-2-D1	Διαρίζος	28,40	ΙΤΥΣ	Υ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY1-2-D2	Διαρίζος	3,22	ΙΤΥΣ	Υ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY1-2-E	Θολός	7,49			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-F1	Γεροβάσινος	9,14			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-F2	Γεροβάσινος	2,07			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-A1	Ρουδιάς	27,53			Καλή	Υψηλή	Υψηλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-A2	Στενους	9,07			Καλή	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση
CY1-3-A3	Ρουδιάς	5,36			Καλή	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση
CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	6,49			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	11,79	ΙΤΥΣ		Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	3,89			Ελλιπής	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-3-F	Λαζαρήδες	6,49			Καλή	Καλή	Υψηλή	Αναβάθμιση
CY1-3-G	Λευκαρκών	8,12			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	13,66			Καλή	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση
CY1-4-B	Αγυιά	7,54			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-DE	Έζουσα	12,32	ΙΤΥΣ	Υ	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY1-4-F	Έζουσα	5,19	ΙΤΥΣ	Υ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY1-4-G	Έζουσα	5,92	ΙΤΥΣ	Υ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY1-4-H	Έζουσα	8,23	ΙΤΥΣ	Υ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY1-4-I	Παλιόμυλου	5,58			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	7,03			Καλή	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY1-4-K	Βαρκάς	14,21			Καλή	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-4-L1	Ποταμός Μυλαρκού	10,41			Καλή	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	1,74			Καλή	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-4-L3	Μυλάρι	1,50			Καλή	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-4-M	Κοσιάτης	13,21			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-5-D1	Κοχχινάς	2,65			Άγνωστη	Μέτρια	Ελλιπής	Υποβάθμιση
CY1-5-D2	Κοχχινάς	0,41			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	5,30			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	2,17			Άγνωστη	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	10,04			Καλή	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	1,85			Καλή	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	2,70	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY1-6-D	Ξερός	17,17			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγός)	6,83			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-8-A2	Αυγός	3,16			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	8,39			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-8-B	Πεύκος	15,44			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	12,80			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	2,92			(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Καλή	-
CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	0,36			(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Ελλιπής	-
CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	21,03			Καλή	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY2-2-B	Γαρύλλης	6,18			Καλή	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	36,86			Καλή	Καλή	Υψηλή	Αναβάθμιση
CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	5,80			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	2,72	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY2-2-G	Χρυσοχού	2,80	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY2-2-H	Χρυσοχού	6,77	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY2-2-I	Κλαβάρης	9,31			(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Μέτρια	-
CY2-2-J	Κλαβάρης	2,31			(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Μέτρια	-
CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	6,93			(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Μέτρια	-
CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	2,93			(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Μέτρια	-
CY2-3-A	Μιρμικόφου	14,91			Καλή	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	8,39			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	20,17			Καλή	Καλή	Υψηλή	Αναβάθμιση
CY2-3-C2	Μακούντα	4,62			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-D	Μακούντα	3,99	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY2-3-E	Ξεροπόταμος	7,57			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-F1	Γιαλιά	6,85			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-F2	Γιαλιά	3,99		Υ	Καλή	Καλή	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY2-3-G	Γιαλιά	1,11		Υ	Καλή	Καλή	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY2-4-A	Ξερός	4,22			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-4-B	Ξερός	2,86	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Καμία μεταβολή
CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	6,04			Καλή	Υψηλή	Υψηλή	Καμία μεταβολή
CY2-4-D	Λειβάδι	8,60			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-4-E	Λειβάδι	4,01	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Καμία μεταβολή
CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	9,61			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-6-A	Κατούρης	9,88			Καλή	Καλή	Υψηλή	Αναβάθμιση
CY2-6-B	Κατούρης	5,32	ΙΤΥΣ		Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Καλή	Αναβάθμιση
CY2-7-A	Πύργος	30,17			Καλή	Καλή	Υψηλή	Αναβάθμιση
CY2-8-A	Λιμνίτης	33,24			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-9-A	Κάμπος	2,43			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY2-9-B	Κάμπος	7,30			Καλή	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY2-9-C	Κάμπος	2,64			Καλή	Καλή	Καλή	Αναβάθμιση
CY2-9-D	Κάμπος	3,01			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-1-A	Ξερός	9,87			Καλή	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση
CY3-1-BC	Ξερός	12,12			Καλή	Καλή	Υψηλή	Αναβάθμιση

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY3-2-A	Μαραθάσα	15,73			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-2-B	Μαραθάσα	12,10	ΙΤΥΣ		Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-2-D	Ρκόντας	5,81			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	14,91			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-3-B	Καργώτης	13,41			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY3-3-C	Καργώτης	11,36	ΙΤΥΣ		Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	12,62			Μέτρια	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY3-3-E	Άλυχνος	6,09			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-4-AB	Ατσάς	17,33			Καλή	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY3-4-C	Ατσάς	5,95	ΙΤΥΣ		Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY3-5-A	Λαγουδερά	11,88			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-5-C	Λαγουδερά	3,36	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY3-5-D	Ελιάς	22,25	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY3-5-E	Καννάβια	15,52			Καλή	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY3-7-A	Περιστερώνα	48,62			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-B	Περιστερώνα	11,34			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-C	Περιστερώνα	7,95			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	33,62			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-GH	Φαρμακάς	16,18			Μέτρια	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY3-7-J	Ακάκι	4,50	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	16,74	εφ. ΙΤΥΣ		Μέτριο/Ελλιπές Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY3-7-M	Λυκίδια	32,18			Ελλιπής	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	30,07			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-1-C	Πεδιαίος	0,97	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Αναβάθμιση
CY6-1-D	Πεδιαίος	20,42	εφ. ΙΤΥΣ		Ελλιπές Δ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY6-1-E	Πεδιαίος	9,12	εφ. ΙΤΥΣ		Ελλειπές Δ	Μέτριο Δ.	Καλή	Αναβάθμιση
CY6-5-A	Γιαλιάς	13,09			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-B	Γιαλιάς	12,90			Καλή/Μέτρια	Ελλειπής	Μέτρια	Αναβάθμιση
CY6-5-C	Γιαλιάς	18,78			Μέτρια	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY6-5-E	Κουτσός	8,62			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-F	Κουτσός	6,25	ΙΤΥΣ		Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καλή	Αναβάθμιση
CY6-5-G	Βιλλούρκα	9,57			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-H	Άλυκος	31,33			Μέτρια	Μέτρια	Ελλειπής	Υποβάθμιση
CY6-5-I	Αλμυρός	21,00			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY7-2-A	Βαθύς	6,60			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY8-3-A	Καλό Χωριό	7,34			NO CORRESPONDENCE	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY8-3-B	Χωρίς όνομα	3,74			NO CORRESPONDENCE	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY8-4-C	Τρέμινθος	24,16		Y	Μέτρια	Μέτρια	Καλό και ανώτερο Δ.	Αναβάθμιση
CY8-4-D	Τρέμινθος	6,78	εφ. ΙΤΥΣ		Ελλειπές Δ	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY8-5-AB	Πούζης	24,12			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-7-A	Συριάτης	20,03			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-7-C	Συριάτης	6,65	ΙΤΥΣ	Y	Ελλειπές Δ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY8-7-D	Μύλου	16,81			Καλή	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	16,72	ΙΤΥΣ	Y	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	19,63			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-8-C	Αγίου Μηνά	8,06	ΙΤΥΣ	Y	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY8-8-D	Αγίου Μηνά	7,35	εφ. ΙΤΥΣ		Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY8-9-ABC1	Βασιλικός	17,09		Y	Μέτρια	Καλή	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY8-9-C2G	Βασιλικός	33,03			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY8-9-EF	Βασιλικός	13,40	ΙΤΥΣ	Y	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY9-2-A	Καρυδάκι	17,55			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-BC	Γερμασόγεια	11,61			NO CORRESPONDENCE	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-2-D	Γερμασόγεια	2,64	ΙΤΥΣ		Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-2-E	Γερμασόγεια	5,69			Καλή/Μέτρια	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY9-2-F	Γερμασόγεια	9,15			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-H	Γερμασόγεια	6,33	ΙΤΥΣ	Υ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Καμία μεταβολή
CY9-2-I	Πισσοκάμينا	7,63			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-2-J	Γυαλλιάδες	9,10			Καλή	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση
CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	6,33			Καλή	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-4-B	Γαρύλλης	24,34			Κακή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-4-C	Γαρύλλης	3,89			Κακή	Ελλιπής	Ελλιπής	Καμία μεταβολή
CY9-4-E	Γαρύλλης	3,75	ΙΤΥΣ	Υ	Κακό Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY9-4-F	Γαρύλλης	4,36	εφ. ΙΤΥΣ	Υ	Κακό Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY9-4-G	Φασούλλα	7,89			NO CORRESPONDENCE	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	5,28			Μέτρια	Μέτρια	Ελλιπής	Υποβάθμιση
CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	19,23		Υ	Μέτρια/Καλή	Μέτρια	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικός	11,46			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-6-F	Λιμνάτης	7,03			Μέτρια	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-6-G	Πελένδρι	6,13			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-6-H	Άγιος Μάμας	5,84			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-6-I	Λούματα	3,07			Μέτρια	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση
CY9-6-KL	Κούρης	22,43			Μέτρια	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-6-M	Κούρης	13,13			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	6,46			Καλή	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση
CY9-6-O	Μονιάτης	5,83			Μέτρια	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-6-P	Κρυός	8,03			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-Q	Κρυός	3,66			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-R	Κρυός	17,36	ΙΤΥΣ		Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-6-T	Κούρης	11,42	ΙΤΥΣ	Υ	Ελλιπές Δ	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY9-7-B	Σύμβουλος	7,87			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-7-C	Σύμβουλος	5,07	εφ. ΙΤΥΣ		Άγνωστο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-8-A1	Περθικιάς	9,08			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-8-A2	Σιαπάνης	18,98			Άγνωστη	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY9-8-B1	Βρωμόνερο	3,27			Άγνωστη	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	4,72			Άγνωστη	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	3,34			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-8-C	Αυδήμου	4,14			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
Εφήμερα ποτάμια 3ου Διαχειριστικού Κύκλου								
CY1-5-A	Λιμνάρκα	12,00			Άγνωστη	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY1-5-B	Λιμνάρκα	1,53	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Άγνωστο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY1-5-C	Κοχχινάς	7,69			Άγνωστη	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY2-9-E	Ποταμός του Κάμπου	3,72	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Καλό και ανώτερο Δ.	Άγνωστο Δ.	Άγνωστο Δ.	Καμία μεταβολή
CY3-2-E	Βρουντόκρεμοι	12,83			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-4-D	Ατσάς	6,46	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Μέτριο Δ.	Άγνωστο Δ.	Άγνωστο Δ.	Καμία μεταβολή
CY3-5-F	Ασίνου	15,31			Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-5-G	Γαδουροπνίκτης	13,07			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-6-A	Ξεροπόταμος	12,77			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-6-B	Ποτάμι	18,06			Άγνωστη	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY3-6-C	Κομίτης	19,62			Άγνωστη	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY3-7-L	Κορύβας	10,30			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY3-7-N	Κούτης & Αλουπός	22,35			Μέτρια	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY3-7-O	Μερίκα	24,85			Μέτρια/Ελλιπής	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-P	Κοκκινοτριμιθία	13,62			Ελλιπής	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY3-7-Q	Σερράχης	19,31	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Ελλιπές Δ	Άγνωστο Δ.	Άγνωστο Δ.	Καμία μεταβολή
CY3-7-R	Οβγός	27,73			Ελλιπής	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-1-G	Κουφός	6,85			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-1-H	Αργάκι	9,92			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY6-1-I	Κλήμος	4,48			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY6-1-J	Κλήμος	8,59	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	NO CORRESPONDENCE	Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Αναβάθμιση
CY6-1-K	Κατεβάς	10,33	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	NO CORRESPONDENCE	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY6-1-L	Καλόγυρος	15,56			Ελλιπής	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY6-1-M	Βαθύς	13,13	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Ελλειπές Δ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Καμία μεταβολή
CY6-1-N	Δρακοντιά	6,86	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	NO CORRESPONDENCE	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY6-1-O	Βυζακωτός	4,23			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY6-1-P	Αλμυρός	24,31			Άγνωστη	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY7-2-B	Λιοπέτρι	5,74			Άγνωστη	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY7-2-C	Λιοπέτρι	2,46	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Άγνωστο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY8-1-A	Αβδελλερό	6,69			Άγνωστη	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY8-1-B	Αβδελλερό	6,84	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Άγνωστο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY8-2-A	Αραδίππου	32,61			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY8-2-B	Αραδίππου	5,17	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Άγνωστο Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY8-4-A	Άμμος & Καλαμούλια	19,35			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-4-B	Ξυλιάς	8,62			Μέτρια	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY8-4-E	Αγία Μαρίνα	2,16			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY8-4-F	Μοσφυλωτή	11,56			Μέτρια	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY8-4-G	Άγιος Ιωάννης	15,25			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-5-C	Ξερόπουζος	13,33			Μέτρια	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY8-6-A	Ξεροπόταμος	18,94			Μέτρια	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY8-7-H		10,48			Μέτρια	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-9-H	Αογάτα	13,11			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-1-A	Πεντάκωμο	7,92			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-1-BC	Αργάκι του Πύργου	14,75			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-1-D	Αργάκι του Πύργου	2,94			Μέτρια	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-1-E	Αργάκι της Μονής	10,06			NO CORRESPONDENCE	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-3-A	Βαθιά (Άγιος Αθανάσιος)	6,87			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-3-B	Βαθιά (Άγιος Αθανάσιος)	4,98	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	NO CORRESPONDENCE	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY9-4-A	Βαθιά	5,59	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Κακό Δ.	Μέτριο Δ.	Μέτριο Δ.	Καμία μεταβολή
CY9-5-A	Ύψωνας	12,99			Άγνωστη	Μέτρια	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-6-U	Πατσούνι	5,90			Μέτρια	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-6-V	Ταπάχνα	5,51			Μέτρια	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	ΙΤΥΣ 1ο ή 2ο ΣΔΛΑΠ	ΙΤΥΣ 2020	Οικολογική Κ/Δ - 2009	Οικολογική Κ/Δ - 2013	Οικολογική Κ/Δ - 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY9-6-W	Ταπάχνα	1,62	εφ. ΙΤΥΣ	(εφ. ΙΤΥΣ)	Μέτριο Δ.	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο Δ.	Υποβάθμιση
CY9-7-A	Κρομμύα	9,75			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Μέτρια	Υποβάθμιση
CY9-8-D	Παντίκια	6,29			NO CORRESPONDENCE	Μέτρια	Μέτρια	Καμία μεταβολή
CY9-8-E	Παλιόμυλος	5,33			NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-9-A	Βιλλούρκα	11,73			Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Πίνακας 7-38: Σύγκριση οικολογικού δυναμικού ποτάμιων ταμιευτήρων μεταξύ ετών 2009, 2013 και 2019

Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	Οικολογικό Δυναμικό 2009	Οικολογικό Δυναμικό 2013	Οικολογικό Δυναμικό 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY1-2-C_IR	ΑΡΜΙΝΟΥ	(Νέο ΥΣ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ)	Καλό και ανώτερο.	Καλό και ανώτερο .	Καμία μεταβολή
CY1-3-D_IR	ΑΣΠΡΟΚΡΕΜΜΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο.	Καλό και ανώτερο .	Καμία μεταβολή
CY1-4-C_IR	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ	(Νέο ΥΣ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ)	Καλό και ανώτερο.	Καλό και ανώτερο.	Καμία μεταβολή
CY1-6-B_IR	ΜΑΥΡΟΚΟΛΥΜΠΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο	Μέτριο	Υποβάθμιση
CY2-2-E_IR	ΕΥΡΕΤΟΥ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο.	Καλό και ανώτερο	Καμία μεταβολή
CY3-5-B_IR	ΞΥΛΙΑΤΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο.	Καλό και ανώτερο	Καμία μεταβολή
CY3-7-I_IR	ΑΚΑΚΙ-ΜΑΛΟΥΝΤΑ	(Νέο ΥΣ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ)	Καλό και ανώτερο	Καλό και ανώτερο	Καμία μεταβολή
CY6-1-B_IR	ΤΑΜΑΣΟΣ	(Νέο ΥΣ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ)	Καλό και ανώτερο	Καλό και ανώτερο	Καμία μεταβολή
CY8-7-B_IR	ΛΕΥΚΑΡΑ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο	Καλό και ανώτερο.	Καμία μεταβολή
CY8-7-E_IR	ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο	Καλό και ανώτερο	Καμία μεταβολή
CY8-9-D_IR	ΚΑΛΑΒΑΣΟΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο	Καλό και ανώτερο	Καμία μεταβολή
CY9-2-G_IR	ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑ	Καλό και ανώτερο Δ.	Μέτριο	Καλό και ανώτερο	Αναβάθμιση
CY9-4-D_IR	ΠΟΛΕΜΙΔΙΑ	Κακό Δ.	Κακό	Ελλιπές .	Αναβάθμιση
CY9-6-J_IR	ΠΑΝΩ ΠΛΑΤΡΕΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο	Καλό και ανώτερο	Καμία μεταβολή
CY9-6-S_IR	ΚΟΥΡΗΣ	Καλό και ανώτερο Δ.	Καλό και ανώτερο .	Καλό και ανώτερο	Καμία μεταβολή

Πίνακας 7-39: Σύγκριση οικολογικής κατάστασης / δυναμικού λιμναίων ΥΣ μεταξύ των ετών 2009, 2013 και 2019

Κωδικός ΥΣ	Ονομασία ΥΣ	Οικολογική Κατάσταση / Δυναμικό 2009	Οικολογική Κατάσταση / Δυναμικό 2013	Οικολογική Κατάσταση / Δυναμικό 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY_d7-1-2-70	Άχνα	Μέτρια	Άγνωστο	Άγνωστο Δ.*	Καμία μεταβολή
CY_L7-2-6-70	Παραλίμνι	Άγνωστο	Άγνωστο	Άγνωστο Δ.*	Καμία μεταβολή
CY_L8-1-2-94	Ορόκλινη	(Νέο ΥΣ 2 ^ο ΣΔΛΑΠ)	Άγνωστο	Άγνωστο (Κατώτερο του καλού Δ.)	Καμία μεταβολή
CY_L8-3-2-82	Λάρνακα κύρια αλμυρή λίμνη	Μέτρια	Μέτρια	Άγνωστη (Κατώτερη της καλής)	-
CY_L8-3-2-85	Λάρνακα Λίμνη Αεροδρομίου 2	Μέτρια	Μέτρια	Άγνωστη (Κατώτερη της καλής)	-
CY_L8-3-2-88	Λάρνακα Λίμνη Ορφανή	Μέτρια	Μέτρια	Άγνωστη*	-
CY_L8-3-2-96	Λάρνακα Λίμνη Σωρός (Γλώσσα)	Μέτρια	Μέτρια	Άγνωστη*	-
CY_L9-5-3-50	Αλμυρή λίμνη Ακρωτήρι	Μέτρια	Μέτρια	Άγνωστη*	-

* Η οικολογική κατάσταση/το οικολογικό δυναμικό είναι άγνωστη/ο αλλά ούτε και επιτυγχάνει τις προκαταρκτικές συνθήκες αναφοράς για το φυτοπλαγκτό.

Πίνακας 7-40: Σύγκριση οικολογικής κατάστασης / δυναμικού Παράκτιων ΥΣ μεταξύ των ετών 2013 και 2019

Κωδ. ΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Οικολογική Κατάσταση / Δυναμικό 2013	Οικολογική Κατάσταση / Δυναμικό 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY_1-C1	Ανατολική Τηλλυρία	Όχι	Υψηλή	Υψηλή	Καμία μεταβολή
CY_2-C1	Δυτική Τηλλυρία	Όχι	Υψηλή	Υψηλή	Καμία μεταβολή
CY_3-C2	Κόλπος Χρυσοχού	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_4-C1	Ακάμας Βόρεια	Όχι	Υψηλή	Υψηλή	Καμία μεταβολή
CY_5-C4	Ακάμας Δυτικά	Όχι	Υψηλή	Υψηλή	Καμία μεταβολή
CY_6-C4	Βόρεια Πάφος	Όχι	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση από Υψηλή σε καλή
CY_7-C4-HM	Πάφος- πόλη	Ναι	Καλό	Καλό	Καμία μεταβολή
CY_8-C4	Νότια Πάφος	Όχι	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση από Υψηλή σε καλή
CY_9-C4	Κόλπος Επισκοπής	Όχι	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση από Υψηλή σε καλή
CY_10-C1	Ακρωτήρι Γάτα	Όχι	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση από Υψηλή σε καλή
CY_11-C2	Κόλπος Λεμεσού-Νότια	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_12-C2-HM	Κόλπος Λεμεσού	Ναι	Καλό	Καλό	Καμία μεταβολή
CY_13-C2	Μονή	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	Ναι	Καλό	Καλό	Καμία μεταβολή
CY_15-C2	Ζύγι-Ακρωτήριο Κίτι	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_16-C2	Λάρνακα-Δυτικά	Όχι	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση από Υψηλή σε καλή
CY_17-C2-HM	Λάρνακα-κέντρο	Ναι	Υψηλή	Καλό	Υποβάθμιση από Υψηλή σε καλή

Κωδ. ΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Οικολογική Κατάσταση / Δυναμικό 2013	Οικολογική Κατάσταση / Δυναμικό 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY_18-C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	Όχι	Υψηλή	Καλή	Υποβάθμιση από Υψηλή σε καλή
CY_19-C3	Ακρωτήριο Πύλα	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_20-C3	Ακρωτήριο Πύλα- Aqua Farm	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_21-C3	Αγία Νάπα	Όχι	Υψηλή	Υψηλή	Καμία μεταβολή
CY_22-C3	Πρωταράς	Όχι	Υψηλή	Καλή Κ	Υποβάθμιση από Υψηλή σε καλή

7.6.1.2 Χημική Κατάσταση

Όσον αφορά στη χημική κατάσταση των **170 ποτάμιων ΥΣ** σήμερα σε σύγκριση με την κατάσταση τους στο 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων διαμορφώνεται ως εξής:

- σε **1** ΥΣ η κατάστασή του βελτιώθηκε,
- σε **8** ΥΣ η κατάστασή τους υποβαθμίστηκε,
- σε **144** ΥΣ η κατάστασή τους παρέμεινε η ίδια,
- σε **6** ΥΣ δεν υπήρχε αντιστοιχία (αφορούν νέα ΥΣ),
- σε **10** ΥΣ των οποίων η κατάσταση ήταν άγνωστη, σήμερα έχουν ταξινομηθεί,
- σε **1** ΥΣ του οποίου η κατάσταση ήταν γνωστή, σήμερα είναι άγνωστη.

Σε σχέση με το 2^ο ΣΔΛΑΠ, και όσον αφορά τα 8 ποτάμια ΥΣ που υποβαθμίζονται ως προς τη χημική τους κατάσταση, για 7 εξ αυτών, η εμπιστοσύνη στην ταξινόμηση είναι υψηλή καθώς τα δεδομένα προκύπτουν άμεσα από το πρόγραμμα παρακολούθησης. Τέλος για το εναπομείναν 8^ο η εμπιστοσύνη της ταξινόμησης είναι χαμηλή καθώς η κατάσταση προέκυψε έμμεσα από τα δεδομένα του προγράμματος παρακολούθησης.

Η υποβάθμιση της χημικής κατάστασης των ποτάμιων ΥΣ οφείλεται στις υπερβάσεις Νικελίου. Τα ΠΠΠ (πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος) του Νικελίου της Οδηγίας 2013/39/ΕΕ, με την οποία έγινε η εν λόγω αξιολόγηση της χημικής κατάστασης, είναι αυστηρότερα παρά στην προηγούμενη Οδηγία 2008/105/ΕΚ, που χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση της χημικής κατάστασης το 2009 και 2013.

Επιπλέον, ο Πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τη σύγκριση του συνολικού μήκους (km) των ΥΣ σε κάθε τάξη χημικής κατάστασης, σήμερα σε σχέση με το 2^ο Σχέδιο Διαχείρισης.

Πίνακας 7-41: Σύγκριση της χημικής κατάστασης σήμερα σε σχέση με το 1^ο ΣΔΛΑΠ, του συνολικού και % του μήκους (km) των ΥΣ σε κάθε τάξη

	2 ^ο ΣΔΛΑΠ		ΣΗΜΕΡΑ*	
	Μήκος των ΥΣ (km)	% μήκους	Μήκος των ΥΣ (km)	% μήκους
Καλή	1594,92	87,5%	1565,96	86,0%
Κατώτερη της καλής	37,89	2,1%	157,18	8,6%
Άγνωστη	188,85	10,4%	98,52	5,4%

* Περιλαμβάνονται μόνο τα ποτάμια που αντιστοιχούν σε ΥΣ του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ

Πίνακας 7-42: Εξέλιξη χημικής κατάστασης ποτάμιων ΥΣ μεταξύ ετών 2009 και 2019

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
Ποτάμια ΥΣ 3ου Διαχειριστικού Κύκλου						
CY1-1-AB	Χαποτάμι	23,23	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-1-C	Χαποτάμι	19,33	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-1-D	Χαποτάμι	4,82	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-1-E	Μαλέτης	9,64	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-A	Διαρίζος	38,75	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-B	Διαρίζος	20,13	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-D1	Διαρίζος	28,40	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-D2	Διαρίζος	3,22	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-E	Θολός	7,49	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-F1	Γεροβάσινος	9,14	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-2-F2	Γεροβάσινος	2,07	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-A1	Ρουδιάς	27,53	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-A2	Στενους	9,07	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-A3	Ρουδιάς	5,36	Καλή	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	6,49	Καλή	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	11,79	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-E	Ξερός Ποταμός	3,89	Καλή	Άγνωστη	Καλή	-
CY1-3-F	Λαζαρήδες	6,49	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-G	Λευκαρκών	8,12	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-A	Αγυιά & Κλιμαδιού	13,66	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-B	Αγυιά	7,54	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-DE	Έζουσα	12,32	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-F	Έζουσα	5,19	Καλή	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY1-4-G	Έζουσα	5,92	Καλή	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY1-4-H	Έζουσα	8,23	Καλή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY1-4-I	Παλιόμυλου	5,58	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	7,03	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-K	Βαρκάς	14,21	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-L1	Ποταμός Μυλαρκού	10,41	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-L2	Ρίνου και Κυπαρισσών	1,74	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-L3	Μυλάρι	1,50	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-M	Κοσιάτης	13,21	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-5-D1	Κοχχινάς	2,65	Άγνωστη	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY1-5-D2	Κοχχινάς	0,41	Άγνωστη	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY1-5-E1	Αγριοκαλάμι	5,30	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	2,17	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-6-A1	Μαυροκόλυμπος	10,04	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	1,85	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	2,70	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-6-D	Ξερός	17,17	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-8-A1	Καλαμούλι (Αυγάς)	6,83	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-8-A2	Αυγάς	3,16	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-8-A3	Χαρτζιώτης	8,39	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-8-B	Πεύκος	15,44	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-1-A	Αγίου Ιωάννη	12,80	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-1-B	Αργάκι του Πύργου	2,92	(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Καλή	-
CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	0,36	(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Καλή	-
CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	21,03	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-2-B	Γαρύλλης	6,18	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-2-C	Σταυρός της Ψώκας	36,86	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-2-D	Σταυρός της Ψώκας	5,80	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	2,72	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY2-2-G	Χρυσοχού	2,80	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-2-H	Χρυσοχού	6,77	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-2-I	Κλαβάρης	9,31	(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Καλή	-
CY2-2-J	Κλαβάρης	2,31	(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Καλή	-
CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	6,93	(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Καλή	-
CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	2,93	(Νέο ΥΣ)	(Νέο ΥΣ)	Καλή	-
CY2-3-A	Μιρμικόφου	14,91	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	8,39	Καλή	Κατώτερη της καλής	Κατώτερη της καλής	Καμία μεταβολή
CY2-3-C1	Άγιος Μερκούριος	20,17	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-C2	Μακούντα	4,62	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-D	Μακούντα	3,99	Καλή	Καλή	Άγνωστη	-
CY2-3-E	Ξεροπόταμος	7,57	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-F1	Γιαλιά	6,85	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-F2	Γιαλιά	3,99	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-3-G	Γιαλιά	1,11	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-4-A	Ξερός	4,22	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-4-B	Ξερός	2,86	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-4-C	Μαρώτης & Διάλι	6,04	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-4-D	Λειβάδι	8,60	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-4-E	Λειβάδι	4,01	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-5-A	Άγιος Θεόδωρος	9,61	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-6-A	Κατούρης	9,88	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-6-B	Κατούρης	5,32	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-7-A	Πύργος	30,17	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-8-A	Λιμνίτης	33,24	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-9-A	Κάμπος	2,43	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-9-B	Κάμπος	7,30	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-9-C	Κάμπος	2,64	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY2-9-D	Κάμπος	3,01	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-1-A	Ξερός	9,87	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-1-BC	Ξερός	12,12	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-2-A	Μαραθάσα	15,73	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-2-B	Μαραθάσα	12,10	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-2-D	Ρκόντας	5,81	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-3-A	Άγιος Νικόλαος	14,91	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-3-B	Καργώτης	13,41	Καλή	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY3-3-C	Καργώτης	11,36	Καλή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	12,62	Καλή	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY3-3-E	Άλυχος	6,09	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-4-AB	Ατσάς	17,33	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-4-C	Ατσάς	5,95	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY3-5-A	Λαγουδερά	11,88	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-5-C	Λαγουδερά	3,36	Καλή	Κατώτερη της καλής	Καλή	Αναβάθμιση
CY3-5-D	Ελιάς	22,25	Καλή	Κατώτερη της καλής	Κατώτερη της καλής	Καμία μεταβολή
CY3-5-E	Καννάβια	15,52	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-A	Περιστερώνα	48,62	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-B	Περιστερώνα	11,34	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-C	Περιστερώνα	7,95	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-DEF	Μαρούλλενα	33,62	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-GH	Φαρμακάς	16,18	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-J	Ακάκι	4,50	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	16,74	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY3-7-M	Λυκίδια	32,18	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY6-1-A	Πεδιαίος & Αγίου Ονουφρίου	30,07	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY6-1-C	Πεδιαίος	0,97	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-1-D	Πεδιαίος	20,42	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-1-E	Πεδιαίος	9,12	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-A	Γιαλιάς	13,09	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-B	Γιαλιάς	12,90	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-C	Γιαλιάς	18,78	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-E	Κουτσός	8,62	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-F	Κουτσός	6,25	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-G	Βιλλούρκα	9,57	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-5-H	Άλυκος	31,33	Καλή	Άγνωστη	Καλή	-
CY6-5-I	Αλμυρός	21,00	Καλή	Άγνωστη	Καλή	-
CY7-2-A	Βαθύς	6,60	Άγνωστη	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY8-3-A	Καλό Χωριό	7,34	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY8-3-B	Χωρίς όνομα	3,74	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY8-4-C	Τρέμινθος	24,16	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-4-D	Τρέμινθος	6,78	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-5-AB	Πούζης	24,12	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-7-A	Συριάτης	20,03	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-7-C	Συριάτης	6,65	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-7-D	Μύλου	16,81	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	16,72	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-8-AB	Αγίου Μηνά	19,63	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-8-C	Αγίου Μηνά	8,06	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-8-D	Αγίου Μηνά	7,35	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-9-ABC1	Βασιλικός	17,09	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-9-C2G	Βασιλικός	33,03	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY8-9-EF	Βασιλικός	13,40	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY9-2-A	Καρυδάκι	17,55	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-BC	Γερμασόγεια	11,61	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-D	Γερμασόγεια	2,64	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-E	Γερμασόγεια	5,69	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-F	Γερμασόγεια	9,15	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-H	Γερμασόγεια	6,33	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-I	Πισσοκάμινα	7,63	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-J	Γυαλλιάδες	9,10	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	6,33	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-4-B	Γαρύλλης	24,34	Κατώτερη της καλής	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-4-C	Γαρύλλης	3,89	Κατώτερη της καλής	Κατώτερη της καλής	Κατώτερη της καλής	Καμία μεταβολή
CY9-4-E	Γαρύλλης	3,75	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY9-4-F	Γαρύλλης	4,36	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY9-4-G	Φασούλλα	7,89	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	5,28	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	19,23	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικός	11,46	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-F	Λιμνάτης	7,03	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-G	Πελένδρι	6,13	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-H	Άγιος Μάμας	5,84	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-I	Λούματα	3,07	Κατώτερη της καλής	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-KL	Κούρης	22,43	Κατώτερη της καλής	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY9-6-M	Κούρης	13,13	Κατώτερη της καλής	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY9-6-N	Μέσα Ποταμός	6,46	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY9-6-O	Μονιάτης	5,83	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-P	Κρυός	8,03	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-Q	Κρυός	3,66	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-R	Κρυός	17,36	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-T	Κούρης	11,42	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY9-7-B	Σύμβουλος	7,87	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-7-C	Σύμβουλος	5,07	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-8-A1	Περθικιάς	9,08	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-8-A2	Σιαπάνης	18,98	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-8-B1	Βρωμόνερο	3,27	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	4,72	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-8-B3	Αυδήμου (Μάνταλας)	3,34	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-8-C	Αυδήμου	4,14	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
Εφήμερα ποτάμια 3ου Διαχειριστικού Κύκλου						
CY1-5-A	Λιμνάρκα	12,00	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-5-B	Λιμνάρκα	1,53	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-5-C	Κοχχινάς	7,69	Άγνωστη	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY2-9-E	Ποταμός του Κάμπου	3,72	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY3-2-E	Βρουντόκρεμοι	12,83	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-4-D	Ατσάς	6,46	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY3-5-F	Ασίνου	15,31	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-5-G	Γαδουροπνίκτη ς	13,07	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-6-A	Ξεροπόταμος	12,77	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-6-B	Ποτάμι	18,06	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-6-C	Κομίτης	19,62	Άγνωστη	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY3-7-L	Κορύβας	10,30	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY3-7-N	Κούτης & Αλουπός	22,35	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-O	Μερίκα	24,85	Καλή	Άγνωστη	Καλή	-
CY3-7-P	Κοκκινοτριμιθία	13,62	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY3-7-Q	Σερράχης	19,31	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY3-7-R	Οβγός	27,73	Καλή	Άγνωστη	Καλή	-
CY6-1-G	Κουφός	6,85	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-1-H	Αργάκι	9,92	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY6-1-I	Κλήμος	4,48	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY6-1-J	Κλήμος	8,59	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY6-1-K	Κατεβάς	10,33	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Καλή	-
CY6-1-L	Καλόγυρος	15,56	Καλή	Κατώτερη της καλής	Καλή	Αναβάθμιση
CY6-1-M	Βαθύς	13,13	Καλή	Άγνωστη	Καλή	-
CY6-1-N	Δρακοντιά	6,86	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY6-1-O	Βυζακωτός	4,23	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY6-1-P	Αλμυρός	24,31	Άγνωστη	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY7-2-B	Λιοπέτρι	5,74	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY7-2-C	Λιοπέτρι	2,46	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-1-A	Αβδελλερό	6,69	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-1-B	Αβδελλερό	6,84	Άγνωστη	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY8-2-A	Αραδίππου	32,61	Άγνωστη	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY8-2-B	Αραδίππου	5,17	Άγνωστη	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY8-4-A	Άμμος & Καλαμούλια	19,35	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-4-B	Ξυλιάς	8,62	Καλή	Κατώτερη της καλής	Κατώτερη της καλής	Καμία μεταβολή
CY8-4-E	Αγία Μαρίνα	2,16	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Κωδικός Ποταμού	Όνομα Ποταμού	Μήκος (Km)	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2009	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2013	Χημική Κατάσταση ΥΣ 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY8-4-F	Μοσφιλωτή	11,56	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-4-G	Άγιος Ιωάννης	15,25	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-5-C	Ξερόπουζος	13,33	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-6-A	Ξεροπόταμος	18,94	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-7-H		10,48	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-9-H	Ασγάτα	13,11	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Καλή	-
CY9-1-A	Πεντάκωμο	7,92	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-1-BC	Αργάκι του Πύργου	14,75	Καλή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY9-1-D	Αργάκι του Πύργου	2,94	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY9-1-E	Αργάκι της Μονής	10,06	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Καλή	-
CY9-3-A	Βαθιά (Άγιος Αθανάσιος)	6,87	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-3-B	Βαθιά (Άγιος Αθανάσιος)	4,98	NO CORRESPONDENCE	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY9-4-A	Βαθιά	5,59	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY9-5-A	Ύψωνας	12,99	Άγνωστη	Άγνωστη	Καλή	-
CY9-6-U	Πατσούνι	5,90	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY9-6-V	Ταπάχνα	5,51	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-W	Ταπάχνα	1,62	Καλή	Άγνωστη	Άγνωστη	Καμία μεταβολή
CY9-7-A	Κρομμύα	9,75	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-8-D	Παντίκια	6,29	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-8-E	Παλιόμυλος	5,33	NO CORRESPONDENCE	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-9-A	Βιλλούρκα	11,73	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Πίνακας 7-43: Εξέλιξη χημικής κατάστασης ταμιευτήρων μεταξύ ετών 2009 και 2019

Κωδικός ΥΣ	Όνομασία ΥΣ	Χημική Κατάσταση 2009	Χημική Κατάσταση 2013	Χημική Κατάσταση 2019	Σύγκριση χημικής κατάστασης 2013-2019
CY1-2-C_IR	ΑΡΜΙΝΟΥ	-	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-3-D_IR	ΑΣΠΡΟΚΡΕΜΜΟΣ	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-4-C_IR	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ	-	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY1-6-B_IR	ΜΑΥΡΟΚΟΛΥΜΠΟΣ	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY2-2-E_IR	ΕΥΡΕΤΟΥ	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-5-B_IR	ΞΥΛΙΑΤΟΣ	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY3-7-I_IR	ΑΚΑΚΙ-ΜΑΛΟΥΝΤΑ	-	Άγνωστη	Καλή	-
CY6-1-B_IR	ΤΑΜΑΣΟΣ	-	Άγνωστη	Καλή	-
CY8-7-B_IR	ΛΕΥΚΑΡΑ	Κατώτερη της καλής	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-7-E_IR	ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY8-9-D_IR	ΚΑΛΑΒΑΣΟΣ	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-2-G_IR	ΓΕΡΜΑΣΟΓΕΙΑ	Κατώτερη της καλής	Κατώτερη της καλής	Καλή	Αναβάθμιση
CY9-4-D_IR	ΠΟΛΕΜΙΔΙΑ	Κατώτερη της καλής	Κατώτερη της καλής	Κατώτερη της καλής (βιοδιαθέσιμο Νικέλιο)	Καμία μεταβολή
CY9-6-J_IR	ΠΑΝΩ ΠΛΑΤΡΕΣ	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY9-6-S_IR	ΚΟΥΡΗΣ	Καλή	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

Πίνακας 7-44: Εξέλιξη χημικής κατάστασης λιμναίων ΥΣ μεταξύ ετών 2009 και 2019

Κωδικός ΥΣ	Όνομασία ΥΣ	Χημική Κατάσταση 2009	Χημική Κατάσταση 2013	Χημική Κατάσταση 2019	Σύγκριση χημικής κατάστασης 2013-2019
CY_d7-1-2-70	Άχνα	Άγνωστη	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_L7-2-6-70	Παραλίμνι	Άγνωστη	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY_L8-3-2-82	Λάρνακα κύρια αλμυρή λίμνη	Καλή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY_L8-3-2-85	Λάρνακα Λίμνη Αεροδρομίου 2	Καλή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY_L8-3-2-88	Λάρνακα Λίμνη Ορφανή	Καλή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY_L8-1-2-94	Ορόκλινη	(Νεο ΥΣ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ)	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY_L8-3-2-96	Λάρνακα Λίμνη Σωρός (Γλώσσα)	Καλή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-
CY_L9-5-3-50	Αλμυρή λίμνη Ακρωτήρι	Καλή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής	-

Πίνακας 7-45: Εξέλιξη χημικής κατάστασης Παράκτων ΥΣ μεταξύ ετών 2013 και 2019

ΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Χημική Κατάσταση 2013	Χημική Κατάσταση 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY_1-C1	Ανατολική Τηλλυρία	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

ΥΣ	Όνομα	Ιδιαίτερα τροποποιημένο	Χημική Κατάσταση 2013	Χημική Κατάσταση 2019	Σύγκριση 2013-2019
CY_2-C1	Δυτική Τηλλυρία	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_3-C2	Κόλπος Χρυσοχού	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_4-C1	Ακάμας Βόρεια	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_5-C4	Ακάμας Δυτικά	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_6-C4	Βόρεια Πάφος	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_7-C4-HM	Πάφος- πόλη	Ναι	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY_8-C4	Νότια Πάφος	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_9-C4	Κόλπος Επισκοπής	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_10-C1	Ακρωτήρι Γάτα	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_11-C2	Κόλπος Λεμεσού-Νότια	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_12-C2-HM	Κόλπος Λεμεσού	Ναι	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY_13-C2	Μονή	Όχι	Καλή	ΚΑΛΗ	
CY_14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	Ναι	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY_15-C2	Ζύγι-Ακρωτήριο Κίτι	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_16-C2	Λάρνακα-Δυτικά	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_17-C2-HM	Λάρνακα-κέντρο	Ναι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_18-C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	Όχι	Καλή	Κατώτερη της καλής	Υποβάθμιση
CY_19-C3	Ακρωτήρι Πύλα	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_20-C3	Ακρωτήρι Πύλα-Aqua Farm	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_21-C3	Αγία Νάπα	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή
CY_22-C3	Πρωταράς	Όχι	Καλή	Καλή	Καμία μεταβολή

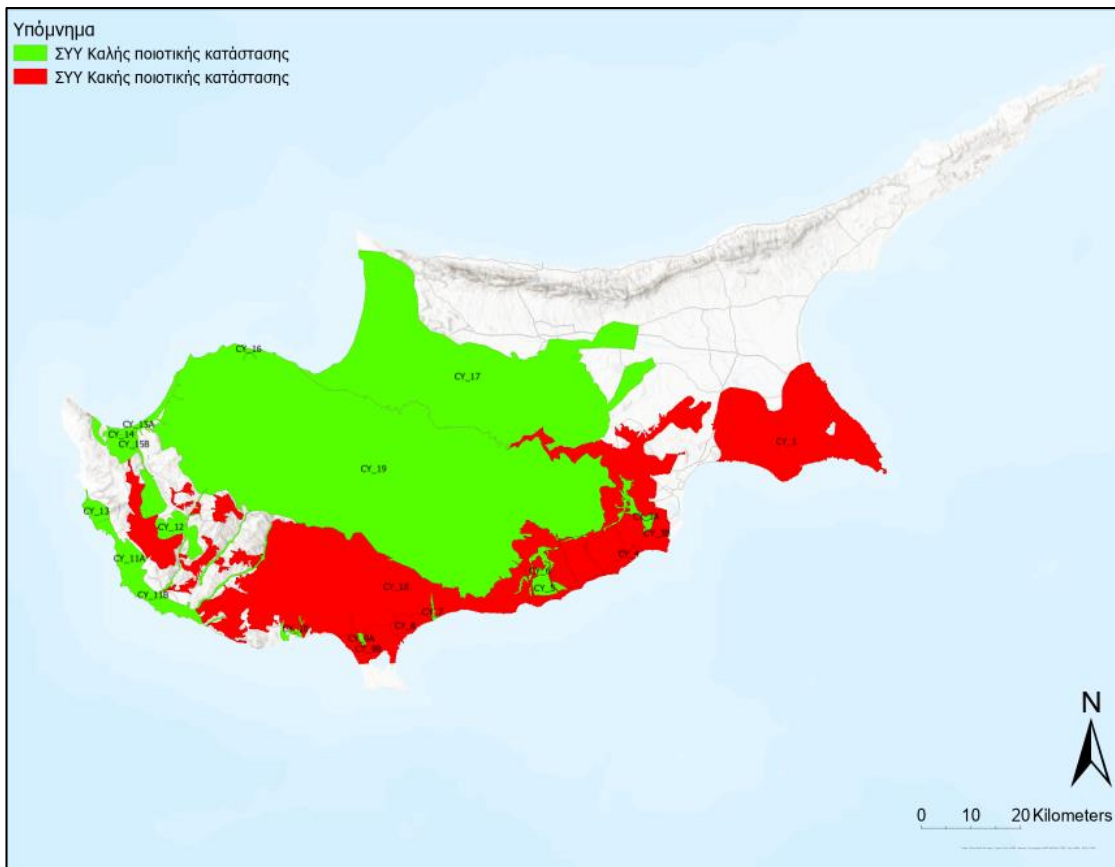
7.6.2 Συστήματα Υπογείων Υδάτων (ΣΥΥ)

Στο 1^ο ΣΔΛΑΠ αναγνωρίστηκαν και εξετάστηκαν 19 ΣΥΥ και στο 2^ο ΣΔΛΑΠ 21 ΣΥΥ. Στα πλαίσια προετοιμασίας για το 3^ο ΣΔΛΑΠ πραγματοποιήθηκε επανεξέταση με βάση τα νέα στοιχεία των μετρήσεων του δικτύου παρακολούθησης αλλά και τα νέα δεδομένα αξιολόγησης που προέκυψαν, έτσι πραγματοποιήθηκε η αναγκαία αναθεώρηση και προέκυψε η νέα διάταξη με 22 ΣΥΥ. Σε σχέση με τα πρηγούμενα ΣΔΛΑΠ σημειώνονται τα ακόλουθα:

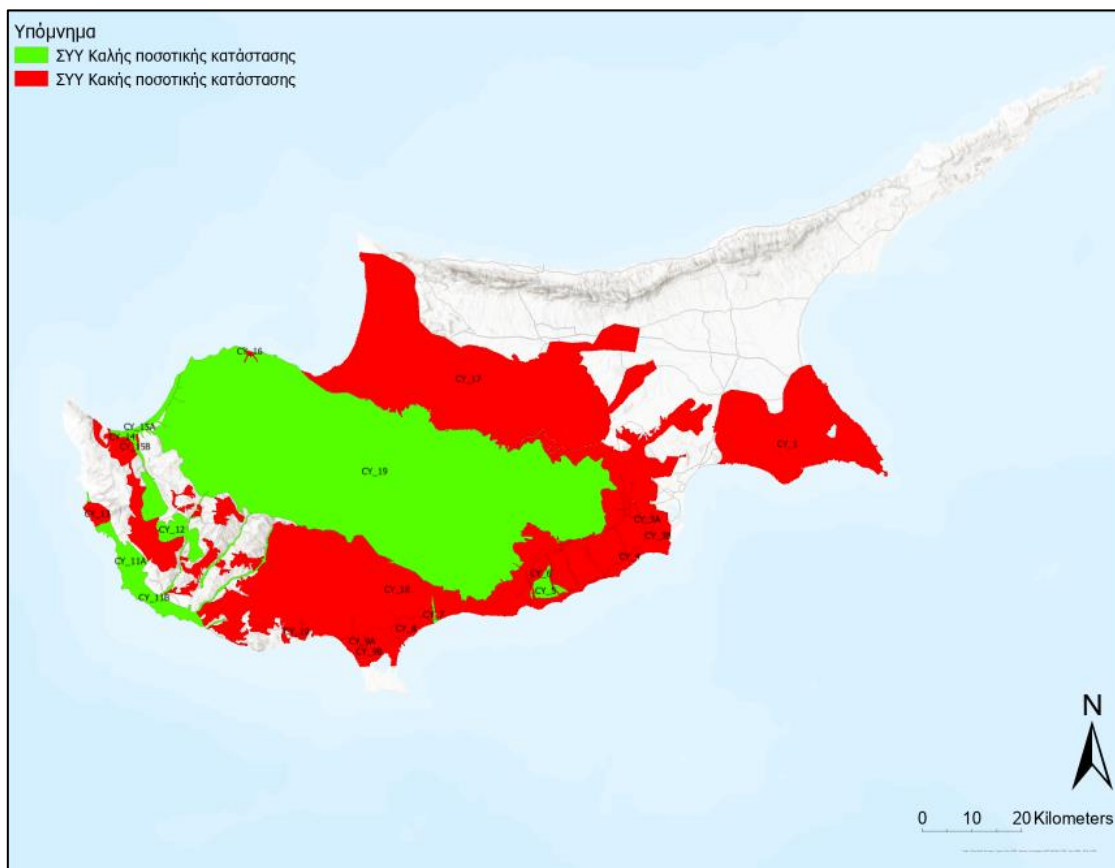
- Σε 4 ΣΥΥ (CY-7, CY-11A, CY11-B, CY-19) η ποσοτική και ποιοτική (χημική) κατάσταση εξακολουθεί να διατηρείται «καλή».
- Σε 3 ΣΥΥ (CY-5, CY-12, CY-15A, CY-15B) η ποσοτική κατάσταση βελτιώθηκε και χαρακτηρίζεται «καλή».
- Σε 2 ΣΥΥ (CY-12, CY-15A) η ποιοτική κατάσταση βελτιώθηκε και χαρακτηρίζεται «καλή».
- Μετά τον διαχωρισμό του CY-9 σε CY-9A & CY-9B, η ποιοτική κατάσταση του CY-9A αξιολογείται ως «καλή».
- Σε 4 ΣΥΥ (CY-1, CY-3B, CY-4, CY-8) η ποσοτική και ποιοτική (χημική) κατάσταση δεν παρουσιάζει καμία βελτίωση και παραμένει «κακή».
- Σε 1 ΣΥΥ (CY-18), έχουμε υποβάθμιση της ποιοτικής κατάστασης. Αυτό οφείλεται κυρίως στην έντονη άντληση λόγω παρατεταμένης ξηρασίας κατά την πενταετία 2014-18 καθώς και στην υπέρβαση των Ανώτερων Αποδεκτών Τιμών (ΑΑΤ) του αρσενικού και του αμμωνίου των οποίων η πηγή θα πρέπει να εντοπιστεί και να ληφθούν μέτρα μετριασμού της ρύπανσης.
- Σε 1 ΣΥΥ (CY-14) έχουμε υποβάθμιση της ποσοτικής κατάστασης.

Πίνακας 7-46: Σύγκριση της Ποσοτικής και Ποιοτικής (χημικής) Κατάστασης των ΣΥΥ σήμερα σε σχέση με το 1^ο και 2^ο ΣΔΛΑΠ

	Ποσοτική Κατάσταση	Ποσοστό (%)	Ποιοτική (Χημική) Κατάσταση	Ποσοστό (%)
1^ο ΣΔΛΑΠ (19 ΣΥΥ)				
ΚΑΛΗ	4	21%	11	58%
ΚΑΚΗ	15	79%	8	42%
2^ο ΣΔΛΑΠ (21 ΣΥΥ)				
ΚΑΛΗ	5	24%	14	67%
ΚΑΚΗ	16	76%	7	33%
ΣΗΜΕΡΑ (22 ΣΥΥ)				
ΚΑΛΗ	8	36%	16	73%
ΚΑΚΗ	14	64%	6	27%

Σχήμα 7-11 : Ποιοτική Κατάσταση των Αναθεωρημένων ΣΥΓ της Κύπρου

Σχήμα 7-12 : Ποσοτική Κατάσταση των Αναθεωρημένων ΣΥΓ της Κύπρου

8. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΥΔΑΤΟΣ – ΤΙΜΟΛΟΓΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στα κεφάλαια που ακολουθούν δίνονται συνοπτικές πληροφορίες για:

- τις υπηρεσίες ύδατος στην Κύπρο,
- τις χρήσεις ύδατος, και
- την οικονομική ανάλυση χρήσεων ύδατος.

8.1 Υπηρεσίες Ύδατος

Οι βασικές Υπηρεσίες Ύδατος στην Κύπρο ορίζονται σύμφωνα με τους περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης του Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος (ΚΔΠ128/2014) με τους οποίους εφαρμόζονται στην Εθνική Νομοθεσία οι πρόνοιες των οικονομικών παραμέτρων της ΟΠΥ και είναι οι ακόλουθες:

- παροχή νερού ύδρευσης,
- παροχή νερού άρδευσης,
- αποχέτευση & επεξεργασία αστικών λυμάτων (μέχρι και δευτεροβάθμια επεξεργασία), και
- παροχή ανακυκλωμένου νερού (μετά από περαιτέρω επεξεργασία).

Η αποχέτευση ομβρίων δεν περιελήφθη στις υπηρεσίες ύδατος γιατί, απαιτούνται να γίνουν ακόμη μεγάλες προσπάθειες αξιολόγησης της δυνατότητας χρήσης των όμβριων και ένταξή τους στο υδατικό ισοζύγιο.

Η Υπηρεσία Ύδρευσης περιλαμβάνει την παροχή πόσιμου νερού στις πόλεις, τους Δήμους και Κοινότητες του νησιού. Βασίζεται κυρίως στην παροχή νερού από ταμειυτήρες και γεωτρήσεις καθώς και σε αυξανόμενη συμμετοχή αφαλατωμένου νερού, βλ. ενότητα για τις πηγές νερού. Το νερό από ταμειυτήρες υφίσταται επεξεργασία στα διυλιστήρια πριν διατεθεί για ύδρευση. Η υπηρεσία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τις εξής επιμέρους χρήσεις:

- την οικιακή χρήση,
- τη χρήση για τη βιομηχανία,
- τη χρήση για τον τουρισμό.

Η Υπηρεσία Άρδευσης περιλαμβάνει την παροχή αρδευτικού νερού στις αρδευόμενες εκτάσεις και την κτηνοτροφία κυρίως από ταμειυτήρες και γεωτρήσεις, καθώς και σε αυξανόμενη συμμετοχή ανακυκλωμένου νερού που έχει διακριθεί στην παρούσα ως χωριστή υπηρεσία, βλ. παρακάτω. Η υπηρεσία αυτή περιλαμβάνει κυρίως τις εξής επιμέρους χρήσεις:

- τη χρήση για τη γεωργία, και
- τη χρήση για την κτηνοτροφία.

Για την παροχή του νερού ύδρευσης και άρδευσης διακρίνονται δύο σημαντικές υποπεριπτώσεις:

- παροχή νερού μέσω Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (ΚΥΕ), και

- παροχή νερού μέσω μη Κυβερνητικών Υδατικών Έργων.

Η αποχέτευση λυμάτων και επεξεργασία τους για διάθεση στο φυσικό περιβάλλον διέπεται από την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2013 (106(Ι)/2002 – βασικός Νόμος) και με τον περί Αποχετεύσεων Τροποποιητικό Νόμο (Αρ. 108(Ι)/2004).

Η αρμόδια αρχή για εφαρμογή των περισσότερων άρθρων της Οδηγίας στην Κύπρο είναι το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Το Τμήμα Περιβάλλοντος και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων έχουν την γενική ευθύνη για την εφαρμογή της Οδηγίας με καθορισμένο καταμερισμό ευθυνών. Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, η λειτουργία και η συντήρηση αποχετευτικών δικτύων και σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων αποτελούν ευθύνη των Συμβουλίων Αποχετεύσεων με βάση τον περί Αποχετεύσεων Νόμο.

Σύμφωνα με την παραπάνω Οδηγία προβλέπεται ο καθορισμός κανονικών, ευαίσθητων και λιγότερο ευαίσθητων αποδεκτών – και ο απαιτούμενος βαθμός επεξεργασίας διαφοροποιείται ανάλογα.

Η Κύπρος έχει ετοιμάσει νέο Πρόγραμμα Εφαρμογής με έτος αναφοράς το 2018 το οποίο υποβλήθηκε στην ΕΕ, τον Ιούνιο του 2020 (NIP 2018). Το Πρόγραμμα Εφαρμογής του 2018 περιλαμβάνει 57 οικισμούς, με ισοδύναμο πληθυσμό πέραν των 2.000 ατόμων και συνολικό φορτίο 1.029.000 ι.π.. Οι οικισμοί αυτοί διαχωρίζονται σε :

- 7 αστικούς με πληθυσμό ι.π.: 770.000 ι.π. (75%)
- 50 αγροτικούς με πληθυσμό ι.π.: 259.000 ι.π. (25%)

Ο αριθμός των 57 οικισμών, δεν αντιστοιχεί σε ίσο αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων, δεδομένου ότι υπάρχουν συμπλεγματοποιήσεις οικισμών. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρόγραμμα εφαρμογής λόγω των συμπλεγματοποιήσεων αναμένεται να υπάρχουν 23 σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων με την υλοποίηση του προγράμματος.

Από τους 57 οικισμούς 53 διαθέτουν τα επεξεργασμένα λύματα σε κανονικούς (μη ευαίσθητους σύμφωνα με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ) αποδέκτες και 4 σε ευαίσθητους και το ποσοστό συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις της Οδηγίας (σε μονάδες ισοδύναμου πληθυσμού) είναι 55,8% για τους κανονικούς αποδέκτες και 79,8% για τους ευαίσθητους αποδέκτες.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα παρακολούθησης, στα πλαίσια του άρθρου 15 της Οδηγίας, πραγματοποιήθηκε παρακολούθηση των απορρίψεων σε 17 σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων το 2018. Επιπλέον πραγματοποιήθηκε παρακολούθηση των απορρίψεων από το σταθμό επεξεργασίας λυμάτων στη Μια Μηλιά από το Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λευκωσίας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του προγράμματος για το 2018, οι απορρίψεις από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων, οι οποίες υποβλήθηκαν σε επεξεργασία καθώς και οι απορρίψεις προς τις ευαίσθητες περιοχές όπου παρουσιαζόταν ευτροφισμός, πληρούσαν τις απαιτήσεις της Οδηγίας.

Στο αναθεωρημένο πρόγραμμα για την εφαρμογή της Οδηγίας στην Κύπρο ΠΕ-2011, με ημερομηνία Ιούλιος 2015, δηλώνεται ως εφικτή εκτιμώμενη ημερομηνία πλήρους συμμόρφωσης με την Οδηγία η 31.12.2027.

Η ποσότητα λυματολάσπης που παράχθηκε στην Κύπρο το 2018 είναι 8.177 τόνοι ξηρής ύλης. Το 12,4% της ποσότητας αυτής χρησιμοποιήθηκε στη γεωργία ως εδαφοβελτιωτικό, το 15,7% μεταφέρθηκε σε μονάδες διαχείρισης αποβλήτων για αναερόβια επεξεργασία και παραγωγή βιοαερίου, το 57,7% μεταφέρθηκε σε μονάδες 11,1% παρέμεινε αποθηκευμένο για

επαναχρησιμοποίηση. Ενώ το 2020 η ποσότητα λυματολάσπης που παράχθηκε στην Κύπρο είναι 8.216 τόνοι ξηρής ύλης. Το 12,3% της ποσότητας αυτής χρησιμοποιήθηκε στη γεωργία ως εδαφοβελτιωτικό, το 6,2% μεταφέρθηκε σε μονάδες διαχείρισης αποβλήτων για αναερόβια επεξεργασία και παραγωγή βιοαερίου, το 60,4% μεταφέρθηκε σε μονάδες και 21% παρέμεινε αποθηκευμένο για επαναχρησιμοποίηση.

Η Οδηγία εκτός από τα αστικά απόβλητα, αναφέρεται και στα υγρά απόβλητα από συγκεκριμένους κλάδους της βιομηχανίας τροφίμων, τα οποία δεν διοχετεύονται σε δίκτυα αποχέτευσης ούτε οδηγούνται προς σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων ή σε άλλους κεντρικούς σταθμούς επεξεργασίας αλλά έχουν ιδιόκτητο σταθμό επεξεργασίας.

Η συμμόρφωση αυτών με τις υποχρεώσεις της Οδηγίας είναι πλήρης [Εκθεση με βάση το άρθρο 16 της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία αστικών λυμάτων, Κατάσταση για τα έτη 2017 και 2018, ΥΓΑΑ&Π, Οκτώβριος 2020].

Τέλος, το ανακτημένο νερό παρέχεται για άρδευση, υποκαθιστώντας το φρέσκο νερό, όπου αυτό είναι δυνατόν καθώς και για εμπλουτισμό των υδροφορέων. Συγκεκριμένα, το ανακτημένο νερό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για άρδευση όλων των ειδών φυτών (εποχιακών και μόνιμων) εκτός από φυλλώδη λαχανικά, βολβούς και κονδύλους που τρώγονται ωμά. Η χρήση του ανακτημένου νερού για αρδευτικούς σκοπούς προωθείται τόσο στα Συμβούλια Αποχέτευσεων όσο και στα αποχετευτικά έργα στις αγροτικές κοινότητες.

8.2 Χρήσεις Ύδατος

Στην Κύπρο οι κύριες χρήσεις που εντοπίστηκαν (και που μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των υδάτων) είναι οι εξής [Κανονισμοί 128/2014]:

- η οικιακή χρήση,
- η χρήση για τη γεωργία,
- η χρήση για την κτηνοτροφία,
- η χρήση για τη βιομηχανία,
- η χρήση για τον τουρισμό.

8.3 Οικονομική Ανάλυση Χρήσεων Ύδατος

Σύμφωνα με την ΟΠΥ, το αντικείμενο της οικονομικής ανάλυσης των χρήσεων ύδατος συνίσταται από τα εξής:

- εκτίμηση του υφισταμένου κόστους του νερού, περιλαμβανομένων όλων των συνιστωσών του χρηματοοικονομικού κόστους, περιβαλλοντικού κόστους και κόστους πόρου, και
- αποτίμηση του υφισταμένου βαθμού ανάκτησης του παραπάνω κόστους, μέσω των τελών / χρεώσεων που επιβάλλουν οι πάροχοι στους χρήστες και μέσω άλλων πηγών εσόδων ή εισροών.

Στο κόστος του νερού περιλαμβάνονται:

- Το χρηματοοικονομικό κόστος που συνίσταται από την ανάλωση (απαξίωση) παγίου κεφαλαίου και το κόστος συντήρησης - λειτουργίας της υπηρεσίας ύδατος. Κατά μεγάλο ποσοστό, είναι το κόστος που καταγράφεται στις λογιστικές καταστάσεις ή και καταστάσεις εσόδων - εξόδων των υπηρεσιών, με ορισμένες προσαρμογές, όσον αφορά στην υποκατάσταση των αποσβέσεων (που είναι λογιστική απεικόνιση του κόστους κεφαλαίου), με την απαξίωση των παγίων (που προσδιορίζεται στη βάση της ωφέλιμης ζωής τους και απεικονίζει το πραγματικό κόστος τους, επιμερισμένο σε ετήσια βάση).
- Το περιβαλλοντικό κόστος. Το κόστος αυτό υπολογίσθηκε στο επίπεδο του κόστους των παρεμβάσεων που απαιτούνται για την αποκατάσταση ή πρόληψη της περιβαλλοντικής επιβάρυνσης και την εξασφάλιση καλής περιβαλλοντικής κατάστασης για το νερό.
- Το κόστος πόρου, που ορίζεται ως το κόστος ευκαιρίας άλλων εναλλακτικών χρήσεων νερού στις περιπτώσεις που χρησιμοποιείται ένα υδάτινο σώμα πέραν του ρυθμού της φυσικής του αναπλήρωσης.

Το κόστος προσδιορίζεται ανά υπηρεσία καθώς και συνολικά σε επίπεδο χώρας. Εξετάσθηκαν συγκεκριμένα:

- **Η υπηρεσία ύδατος που αφορά την παροχή νερού ύδρευσης** και εξυπηρετεί την οικιακή χρήση, τη χρήση για τον τουρισμό, τη χρήση για τη βιομηχανία, και άλλες χρήσεις. Πάροχοι των υπηρεσιών νερού ύδρευσης αποτελούν μόνο το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων και εξουσιοδοτημένοι προμηθευτές νερού εντός και εκτός ΚΥΕ.
- **Η υπηρεσία ύδατος που αφορά την παροχή νερού άρδευσης** που εξυπηρετεί τη χρήση για τη γεωργία, τη χρήση για τη κτηνοτροφία, τη χρήση για τη βιομηχανία και άλλες χρήσεις. Πάροχοι του νερού άρδευσης αποτελούν το ΤΑΥ και εξουσιοδοτημένοι προμηθευτές εντός και εκτός ΚΥΕ.
- **Η υπηρεσία αποχέτευσης (μέχρι και την δευτεροβάθμια επεξεργασία)**. Πάροχοι υπηρεσιών Αποχέτευσης αποτελούν τα Συμβούλια Αποχετεύσεων και οι Αγροτικοί Σταθμοί επεξεργασίας που έχουν την αρμοδιότητα παροχής των υπηρεσιών αποχέτευσης σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.
- **Η υπηρεσία παροχής ανακυκλωμένου νερού**. Πάροχοι υπηρεσιών ανακυκλωμένου νερού αποτελούν το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων, οι Επιτροπές των κυβερνητικών υδατικών έργων αν η διαχείριση κυβερνητικού υδατικού έργου αναλαμβάνεται από Επιτροπή, και τα Συμβούλια Αποχετεύσεων που έχουν την αρμοδιότητα παροχής ανακυκλωμένου νερού σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

8.4 Τιμολογιακή Πολιτική

Με βάση την Ευρωπαϊκή Οδηγία-Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ) - που έχει μεταφερθεί στην Εθνική Νομοθεσία με τον περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμο 13(Ι)/2004, οι διάφορες χρήσεις νερού (διαχωρισμένες τουλάχιστον σε νοικοκυριά, γεωργία και βιομηχανία) πρέπει να πληρώνουν τέλη που να οδηγούν σε επαρκή ανάκτηση του κόστους του νερού, περιλαμβανομένων του χρηματοοικονομικού κόστους των υπηρεσιών παροχής νερού καθώς και του κόστους που προκαλείται στο περιβάλλον από τη χρήση του και του κόστους εξάντλησης του φυσικού πόρου. Οι

πολιτικές τιμολόγησης νερού πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές συνθήκες (κοινωνικές οικονομικές, γεωγραφικές, κλιματικές) καθώς και τα αποτελέσματα που προκαλούνται από την ανάκτηση του κόστους.

Για εφαρμογή των πιο πάνω, τον Φεβρουάριο του 2014 έχουν εγκριθεί από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, «**οι περί Τιμολόγησης και Μηχανισμών Ανάκτησης του Κόστους των Υπηρεσιών Ύδατος Κανονισμοί (ΚΔΠ128/2014)**». Οι Κανονισμοί αυτοί ρυθμίζουν τις αρχές για ομοιόμορφη τιμολόγηση νερού στην Κύπρο, τόσο για ύδρευση (πόσιμο νερό για νοικοκυριά και άλλες χρήσεις) όσο και για άρδευση (νερό άρδευσης από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα (ΚΥΕ) και τα δίκτυα διανομής ανακυκλωμένου νερού αλλά και από ιδιωτικές γεωτρήσεις και άλλες πηγές). Οι Κανονισμοί ΚΔΠ128/2014 ρυθμίζονται τις υποχρεώσεις όλων των παρόχων νερού, δηλαδή του Τμήματος Αναπτύξεως Υδάτων, των τοπικών αρχών υδατοπρομήθειας (συμβούλια υδατοπρομήθειας, δήμοι, κοινότητες, συμπλέγματα κοινοτήτων, κυβερνητικά έργα υδατοπρομήθειας) και των αρδευτικών οργανισμών (αρδευτικά τμήματα, αρδευτικοί σύνδεσμοι).

Οι βασικές πρόνοιες του ανωτέρω κανονισμού είναι οι ακόλουθες:

1. Εισάγεται η εφαρμογή τελών για το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος εξάντλησης του φυσικού πόρου. Τα τέλη αυτά καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο και εφαρμόζονται από το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων (ΤΑΥ), το οποίο αποστέλλει τις σχετικές χρεώσεις σε κάθε Τοπική Αρχή Υδατοπρομήθειας (ΤΑ) ή σε μεμονωμένους καταναλωτές ή σε ιδιοκτήτες γεωτρήσεων.
2. Το συνολικό κόστος του νερού ορίζεται ως το άθροισμα του χρηματοοικονομικού κόστους, του περιβαλλοντικού κόστους και του κόστους του φυσικού πόρου (άρθρο 3(1)). Το χρηματοοικονομικό κόστος είναι το σύνολο των δαπανών κάθε ΤΑ για:
  - την προμήθεια του νερού (αγορά από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα (ΚΥΕ) ή/και άντληση από γεωτρήσεις),
  - την κατασκευή, λειτουργία και συντήρηση της υποδομής (υδατοδεξαμενές, αντλιοστάσια, δίκτυα διανομής κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της ενέργειας,
  - το ανάλογο διοικητικό κόστος
3. Οι Κανονισμοί για την παροχή νερού ύδρευσης (παροχή πόσιμου νερού σε νοικοκυριά και άλλες χρήσεις) διαχωρίζονται ως ακολούθως:
  - παροχή νερού ύδρευσης από τα ΚΥΕ (μέσω του ΤΑΥ) προς τις ΤΑ που δρουν ως εξουσιοδοτημένοι προμηθευτές πόσιμου νερού (άρθρα 8 - 13).
  - παροχή νερού ύδρευσης από τις ΤΑ που προμηθεύονται νερό από τα ΚΥΕ, προς τους τελικούς καταναλωτές (άρθρα 14 - 22).
  - παροχή νερού ύδρευσης από τις ΤΑ που διαθέτουν δικές τους πηγές, στους τελικούς καταναλωτές (άρθρα 23 - 31).
4. Για την παροχή νερού ύδρευσης ισχύει ενιαία τιμολογιακή πολιτική, εντός και εκτός ΚΥΕ, με βασική αρχή την πλήρη ανάκτηση του κόστους του νερού.
5. Τα τέλη παροχής νερού ύδρευσης από το ΤΑΥ προς τις ΤΑ που λαμβάνουν νερό από τα ΚΥΕ είναι ενιαία παγκύπρια και καθορίζονται (από το Υπουργικό Συμβούλιο) ώστε να επιτυγχάνεται πλήρης ανάκτηση του κόστους (άρθρα 8(1) και 9(1)).

6. Τα τέλη νερού ύδρευσης από τις ΤΑ προς τους τελικούς καταναλωτές δεν είναι ενιαία αλλά διαφέρουν σύμφωνα με τις δαπάνες της κάθε ΤΑ, ώστε να επιτυγχάνεται πλήρης ανάκτηση του κόστους του νερού (άρθρα 9(2) και (23)).
7. Όταν αποφασίζεται η τροποποίηση των τελών από τα ΚΥΕ, παραχωρείται στις ΤΑ χρονικό περιθώριο μέχρι 6 μήνες για προσαρμογή των δικών της τελών (άρθρο 9(3)).
8. -Κάθε ΤΑ εφαρμόζει τέλη που αποτελούνται από ένα πάγιο σταθερό τέλος και ένα ογκομετρικό τέλος (€ ανά κυβικό μέτρο νερού) το οποίο μπορεί να διαχωρίζεται σε ένα ή περισσότερα κλιμάκια τιμών για να αποτρέπεται η υπερβολική κατανάλωση. (άρθρα 15 και 26). Το πρώτο κλιμάκιο τιμών είναι τέτοιο ώστε να οδηγεί σε πλήρη ανάκτηση του κόστους του νερού, όπως ορίζεται πιο πάνω. Τα έσοδα της ΤΑ από τα τέλη των ψηλότερων κλιμακίων τιμών χρησιμοποιούνται για δράσεις για καλύτερη διαχείριση του νερού (π.χ. εγκατάσταση συστημάτων για μείωση των απωλειών, εκστρατείες διαφώτισης του κοινού για την βέλτιστη χρήση νερού κ.λπ.).
9. Για τις ευαίσθητα κοινωνικά ομάδες και τις πολυμελείς οικογένειες, κάθε ΤΑ εφαρμόζει ειδικές ρυθμίσεις, με την επιβολή χαμηλότερης τιμής για την κεντρική κλίμακα κατανάλωσης ή με τη διεύρυνση της κεντρικής κλίμακας κατανάλωσης. (άρθρα 15 και 26).
10. Για τις παραγωγικές μονάδες για τις οποίες το νερό αποτελεί πρώτη ύλη παραγωγής ή για ξενοδοχειακές ή για κτηνοτροφικές μονάδες, κάθε ΤΑ εφαρμόζει ειδικές ρυθμίσεις που δεν τιμωρούν την μεγάλη κατανάλωση
11. Οι ρυθμίσεις (9) και (10) πιο πάνω, είναι τέτοιες ώστε να επιτυγχάνεται πλήρης ανάκτηση του κόστους του νερού. (άρθρα 16 και 27).
12. Τα εκάστοτε προτεινόμενα από κάθε ΤΑ τέλη νερού υποβάλλονται προς έγκριση, με τη σύμφωνη γνώμη του Διευθυντή του ΤΑΥ, ως εξής (άρθρα 15(9) και 26(8))
  - από τα Συμβούλια Υδατοπρομήθειας στο Υπουργικό Συμβούλιο,
  - από τους Δήμους στον Υπουργό Εσωτερικών και
  - από τις Κοινότητες στον οικείο Έπαρχο.
13. Κάθε ΤΑ διατηρεί στον προϋπολογισμό της ειδικά άρθρα ώστε(άρθρα 22 και 31).
  - :τα έσοδα της από την πώληση νερού να δαπανούνται κατά προτεραιότητα για σκοπούς προμήθειας και διαχείρισης του νερού.
  - - τα έσοδα της από την ανάπτυξη γης και οικοδομών να δαπανούνται κατά προτεραιότητα για την επέκταση και βελτίωση των συστημάτων ύδρευσης.
14. Κάθε ΤΑ υποβάλλει στον Διευθυντή του ΤΑΥ ετήσια έκθεση σχετικά με τις ποσότητες κατανάλωσης ανά χρήση νερού, τα τέλη και τα έσοδα από την πώληση νερού για κάθε χρήση κ.α. Το ΤΑΥ αποστέλλει στις ΤΑ τυποποιημένους πίνακες για την ετοιμασία της έκθεσης. Οι πίνακες αναρτώνται επίσης στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ.

Στις 10 Φεβρουαρίου 2017, δημοσιεύθηκαν στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας, οι **Κανονισμοί Τελών Υδατος (ΚΔΠ48/2017)** για εφαρμογή των πιο πάνω πολιτικών τιμολόγησης. Οι ΚΔΠ48/2017 αφορούν την εφαρμογή/αναθεώρηση των τελών παροχής νερού από τα Κυβερνητικά Υδατικά Έργα και Κυβερνητικά δίκτυα διανομής ανακυκλωμένου νερού καθώς επίσης και την -για πρώτη φορά- εφαρμογή τελών για την απόληψη νερού από γεωτρήσεις/άλλες πηγές.

Στις 10 Ιανουαρίου 2020, δημοσιεύθηκαν στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας, οι **Τροποποιητικοί Κανονισμοί των Τελών Ύδατος του 2019 (ΚΔΠ10/2020)**, με τους οποίους καθορίζεται ειδικό τέλος παροχής νερού από την υπερχείλιση συγκεκριμένων φραγμάτων.

Στις 25 Ιουνίου 2021, δημοσιεύθηκαν στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας οι **Τροποποιητικοί Κανονισμοί των Τελών Ύδατος του 2021 (ΚΔΠ270/2021)**, με τους οποίους αναθεωρήθηκαν τα τέλη παροχής νερού ύδρευσης από το Κυβερνητικό Σύστημα Υδατοπρομήθειας της ευρύτερης περιοχής Πάφου προς τις τοπικές αρχές υδατοπρομήθειας.

Τα τέλη που εφαρμόζονται σήμερα δίνονται στους πίνακες που ακολουθούν

Πίνακας 8-1: Τέλη νερού ύδρευσης από ΚΥΕ γεωτρήσεις και άλλες πηγές

ΥΔΡΕΥΣΗ (πόσιμο νερό)		Τέλη Νερού		
		Χρηματο-οικονομικό	Περιβάλλοντος & Πόρου	Σύνολο
Παροχή νερού ύδρευσης από Κυβερνητικά Υδατικά Έργα / Κυβερνητικά Συστήματα Υδατοπρομήθειας προς τις Τοπικές Αρχές Υδατοπρομήθειας ⁽¹⁾		€ / κυβικό μέτρο		
1	Από το Ενιαίο Σχέδιο Νότιου Αγωγού (Κυβερνητικά Συστήματα Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, Λεμεσού και Λάρνακας-Αμμοχώστου)	0,77	0,05	0,82
2	Από το Κυβερνητικό Σύστημα Υδατοπρομήθειας Πάφου - μέχρι 25/10/2021 - από 26/10/2021	0,59 0,77	0,05 0,05	0,64 0,82
3	Από το Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Πισσουρίου προς τις Κοινότητες Πισσουρί, Αυδήμου, Αλέκτορα, Φασούλα και Αρχιμανδρίτα	0,60	0,05	0,65
4	Από Κυβερνητικό Υδατικό Έργο Σούνι-Ζανατζιά προς την Κοινότητα Σούνι - Ζανατζιά	0,34	0,05	0,39
Απόληψη νερού ύδρευσης εκτός Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (από υπόγειους υδροφορείς / επιφανειακές πηγές) ⁽²⁾		€ / κυβικό μέτρο		
1	Τέλη που εφαρμόζονται από το ΤΑΥ σε Τοπικές Αρχές Υδατ/θειας που λαμβάνουν νερό ύδρευσης από πηγές εκτός Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (γεωτρήσεις, πηγές ή ποταμούς).			
	α) Για παροχή νερού που προορίζεται για ύδρευση οικιών και άλλες χρήσεις ύδρευσης.	-	0,05	0,05
	β) Για παροχή νερού σε μεταπωλητές νερού ύδρευσης (βυτιοφόρα/εμφιαλωτές)	-	0,12	0,12
2	Τέλη που εφαρμόζονται από το ΤΑΥ σε πωλητές πόσιμο νερού με βυτία, σε εμφιαλωτές πόσιμο νερού ή για άλλες χρήσεις πόσιμο νερού	-	0,12	0,12

Σημειώσεις:

- Θα επέλθει σταδιακή εφαρμογή εναίου τέλους για την παροχή νερού ύδρευσης από Κυβερνητικά Υδατικά Έργα
- Η χρέωση για απόληψη νερού από υπόγειους υδροφορείς ή άλλες πηγές γίνεται ανά έτος, με βάση την ποσότητα που καταμετρείται. Όταν η καταμέτρηση δεν είναι δυνατή, η χρέωση γίνεται με βάση την ποσότητα για την οποία εκδίδεται άδεια υδροληψίας.

Πίνακας 8-2: Τέλη νερού άρδευσης από ΚΥΕ και ανακυκλωμένο νερό

ΑΡΔΕΥΣΗ		Τέλη Νερού		
		Χρηματο-οικονομικό	Περιντος & Πόρου	Σύνολο
Παροχή φρέσκου-αδιούλιστου νερού άρδευσης από Κυβερνητικά Υδατικά Έργα/Κυβερνητικά Αρδευτικά Δίκτυα		€ / κυβικό μέτρο		
1	Πάγιο ετήσιο τέλος	€ 2,40 /δεκ.		€ 2,40 /δεκ.
2	Σε πρόσωπα για γεωργική και κτηνοτροφική χρήση ⁽¹⁾ ή υδατοκαλλιέργεια	0,15	0,02	0,17
2(α)	Σε πρόσωπα για γεωργική και κτηνοτροφική χρήση, από την υπερχείλιση των φραγμάτων: Αργάκας, Πωμιού, Αγίας Μαρίας (Χρυσασχούς), Καλοαναγιώτη, Ξυλιάτου, Βυζακιάς και Λυμπιών	0,03	0,02	0,05
3	Σε παρόχους νερού άρδευσης ⁽²⁾	0,10	0,02	0,12
4	Για βιομηχανική κατανάλωση	0,23	0,02	0,25
	Για βιομηχανική χρήση (με επιστροφή ποσοτήτων στο δίκτυο). Χρεώνεται η ποσότητα που δεν επιστρέφει στο δίκτυο.	0,23	0,02	0,25
5	Για άρδευση άλλων χώρων			
	(α) χορτοτάπητα γηπέδων ποδοσφαίρου και αθλοπαιδιών και νησίδων, πάρκων και άλλων χώρων πρασίνου που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα Κρατικών /Τοπικών Αρχών	0,21	0,02	0,23
	(β) χορτοτάπητα ιδιωτικών γηπέδων ποδοσφαίρου και αθλοπαιδιών και ιδιωτικών χώρων πρασίνου και κήπων ξενοδοχείων	0,34	0,02	0,36
6	Για υπερκατανάλωση (ποσότητα που υπερβαίνει την ετήσια εγκριθείσα)			
	α) Για γεωργική παραγωγή και κτηνοτροφία			0,45
	(β) Για άλλες χρήσεις			διπλάσιο του κανονικού
Παροχή ανακυκλωμένο νερού από μονάδες τριτοβάθμιας επεξεργασίας που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του κράτους		€ / κυβικό μέτρο		
1	Πάγιο ετήσιο τέλος	€ 2,40 /δεκ.		€ 2,40 /δεκ.
2	Σε πρόσωπα για γεωργική χρήση	0,06	0,01	0,07
3	Σε παρόχους νερού άρδευσης ⁽²⁾	0,01	0,01	0,02
4	Βιομηχανική κατανάλωση	0,15	0,02	0,17
5	Άρδευση για άλλες χρήσεις			
	(α) χορτοτάπητα γηπέδων ποδοσφαίρου και αθλοπαιδιών και νησίδων, πάρκων και άλλων χώρων πρασίνου που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα Κρατικών / Τοπικών Αρχών	0,10	0,02	0,12
6	(β) χορτοτάπητα ιδιωτικών γηπέδων ποδοσφαίρου και αθλοπαιδιών και ιδιωτικών χώρων πρασίνου, κήπων ξενοδοχείων και οικιών	0,15	0,02	0,17
	(γ) άρδευση γηπέδων γκολφ (σύμφωνα με την απόφαση του Υ.Σ. αρ.75.654, ημερ. 28/8/2013)	0,15	0,08	0,23
7	Για υπερκατανάλωση για όλες τις χρήσεις			διπλάσιο του κανονικού
Για όλες τις χρήσεις νερού άρδευσης και ανακυκλωμένου νερού από τα ΚΥΕ / ΚΑΔ εφαρμόζονται τέλη ως ακολούθως:				
	- Σύνδεση υδρομετρητή:	€ 200,00		
	- Επανασύνδεση υδρομετρητή:	€ 20,00		
	- Σύνδεση φίλτρων:	€ 5,00 / δεκάριο		

Σημειώσεις:

- Κτηνοτροφική χρήση σημαίνει χρήση νερού άρδευσης για την συντήρηση των κτηνοτροφικών υποστατικών και των ζώων.
- Η παροχή νερού αροευσής είναι:
  - τα Αρδευτικά Τμήματα που προμηθεύονται χονδρικά νερό άρδευσης από ΚΥΕ.
  - οι Τοπικές Αρχές που προμηθεύονται χονδρικά νερό άρδευσης από ΚΥΕ και το διανέμουν σε μεμονωμένους καταναλωτές για κτηνοτροφία.

Πίνακας 8-3: Τέλη νερού άρδευσης από γεωτρήσεις και άλλες πηγές

ΑΡΔΕΥΣΗ - Κανονισμός 9 και Παράρτημα II-B		Τέλη Νερού		
		Χρηματο-οικονομικό	Περ/ντος & Πόρου	Σύνολο
Απόληψη νερού άρδευσης εκτός Κυβερνητικών Υδατικών Έργων Εφαρμόζονται από το ΤΑΥ σε καταναλωτές νερού άρδευσης που λαμβάνουν νερό από πηγές εκτός ΚΥΕ (γεωτρήσεις, πηγές ή ποταμούς και από υδροφορείς που εμπλουτίζονται με ανακυκλωμένο νερό)		€ / κυβικό μέτρο		
1	Για γεωργική / κτηνοτροφική χρήση και υδατοκαλλιέργεια		0,01	0,01
2	Για άλλες χρήσεις ως ακολούθως:			
	(α) άρδευση χορτοτάπητα γηπέδων ποδοσφαίρου και αθλοπαιδιών		0,02	0,02
	(β) άρδευση νησίδων, πάρκων και άλλων χώρων πρασίνου αρμοδιότητας Κρατικών/Τοπικών Αρχών.		0,02	0,02
	(γ) άρδευση ιδιωτικών χώρων πρασίνου και κήπων ξενοδοχείων/οικιών		0,10	0,10
	(δ) βιομηχανία		0,10	0,10
3	Για άρδευση γηπέδων γκολφ			
	(α) από επιφανειακές πηγές - αδειούχα ιδιωτικά φράγματα		0,11	0,11
	(β) από υδροφορείς που εμπλουτίζονται με ανακυκλωμένο νερό		0,23	0,23

Σημειώσεις:

- Όταν η καταμέτρηση της κατανάλωσης δεν είναι εφικτή, ο Διευθυντής ορίζει άλλο τρόπο υπολογισμού, είτε κατά έκταση γης, είτε κατά είδος φυτείας/χρήσης ή κατά το χρόνο χρήσης του νερού.
- Η χρέωση γίνεται ανά έτος, με βάση την ποσότητα που καταμετρείται ή την ποσότητα για την οποία εκδίδεται η άδεια υδροληψίας.
- Όταν η μέγιστη ποσότητα στην άδεια υδροληψίας είναι μικρότερη από 30.000 κυβ. μέτρα/έτος, γίνεται χρέωση με βάση την ποσότητα στην άδεια υδροληψίας. Εάν αποδεδειγμένα, με μετρητή, η κατανάλωση είναι μικρότερη των 30.000 κυβ.μέτρων /έτος γίνεται αποδεκτή αίτηση του καταναλωτή για χρέωση ανά κυβικό μέτρο.
- Για την χρήση 2(γ) γίνεται χρέωση μόνο όταν η ποσότητα είναι μεγαλύτερη των 500 κυβ.μέτρων νερού ανά έτος. (Η χρέωση γίνεται για τη συνολική κατανάλωση, από το πρώτο κυβικό μέτρο)
- Τα πιο πάνω τέλη ισχύουν για την απόληψη νερού από τις 10 Αυγούστου 2017 (Κανονισμός 10).**

9. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

9.1 Μεθοδολογία Καθορισμού Περιβαλλοντικών Στόχων

Ο γενικός στόχος της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (Οδηγία - Πλαίσιο για τα Ύδατα (ΟΠΥ)) είναι να επιτευχθεί στα κράτη μέλη η καλή κατάσταση σε όλα τα υδάτινα σώματα.

Αναπόσπαστο μέρος των περιβαλλοντικών στόχων, που ορίζονται στο Άρθρο 4, είναι οι λεγόμενες εξαιρέσεις. Οι παράγραφοι 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 και 4.7 του άρθρου αυτού, περιγράφουν τους όρους και τη διαδικασία μέσω της οποίας μπορούν να εφαρμοστούν.

Η Οδηγία διευκρινίζει ότι οι προθεσμίες για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων μπορούν να παρατείνονται (σταδιακή επίτευξη των στόχων) υπό την προϋπόθεση ότι δεν υποβαθμίζεται περαιτέρω η κατάσταση του επηρεαζόμενου σώματος, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) τα Κράτη Μέλη διαπιστώνουν ότι δεν είναι ευλόγως δυνατόν να επιτευχθούν όλες οι απαιτούμενες βελτιώσεις της κατάστασης του ΥΣ εντός των προθεσμιών που καθορίζονται στην παράγραφο αυτή, για έναν τουλάχιστον από τους ακόλουθους λόγους:
  - i) η κλίμακα των απαιτούμενων βελτιώσεων δεν είναι, για τεχνικούς λόγους, δυνατόν να επιτευχθεί παρά μόνο σε χρονικά στάδια που υπερβαίνουν το χρονοδιάγραμμα,
  - ii) η ολοκλήρωση των βελτιώσεων εντός του χρονοδιαγράμματος θα ήταν δυσανάλογα δαπανηρή,
  - iii) οι φυσικές συνθήκες δεν επιτρέπουν έγκαιρες βελτιώσεις στην κατάσταση του ΥΣ,
- (β) η παράταση της προθεσμίας και η αντίστοιχη αιτιολογία εκτίθενται ειδικά και επεξηγούνται στο Σχέδιο Διαχείρισης (ΣΔ),
- (γ) οι παρατάσεις περιορίζονται σε 2 το πολύ περαιτέρω ενημερώσεις ΣΔ, εκτός από τις περιπτώσεις που οι φυσικές συνθήκες είναι τέτοιες ώστε οι στόχοι να μην είναι δυνατόν να επιτευχθούν εντός της περιόδου αυτής,
- (δ) το ΣΔ περιλαμβάνει περίληψη των μέτρων τα οποία απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 11 και τα οποία θεωρούνται αναγκαία για να φθάσουν προοδευτικά τα Υδάτινα Σώματα στην απαιτούμενη κατάσταση μέσα στην παραταθείσα προθεσμία, τους λόγους για οποιαδήποτε αξιοσημείωτη καθυστέρηση εφαρμογής των εν λόγω μέτρων και το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή τους.

Οι κύριοι περιβαλλοντικοί στόχοι, σύμφωνα με το Άρθρο 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, για κάθε κατηγορία υδάτων είναι οι ακόλουθοι:

- α) Για τα επιφανειακά ύδατα:
  - η μη υποβάθμιση της κατάστασής τους,
  - η προστασία / αποκατάσταση σε καλή οικολογική και χημική κατάσταση των επιφανειακών νερών, και

- η εφαρμογή απαραίτητων μέτρων με στόχο τη σταδιακή μείωση της ρύπανσης από τις Ουσίες Προτεραιότητας και την παύση ή τη σταδιακή κατάργηση των εκπομπών, απορρίψεων και διαρροών από τις Επικίνδυνες Ουσίες Προτεραιότητας.

β) Για τα υπόγεια ύδατα:

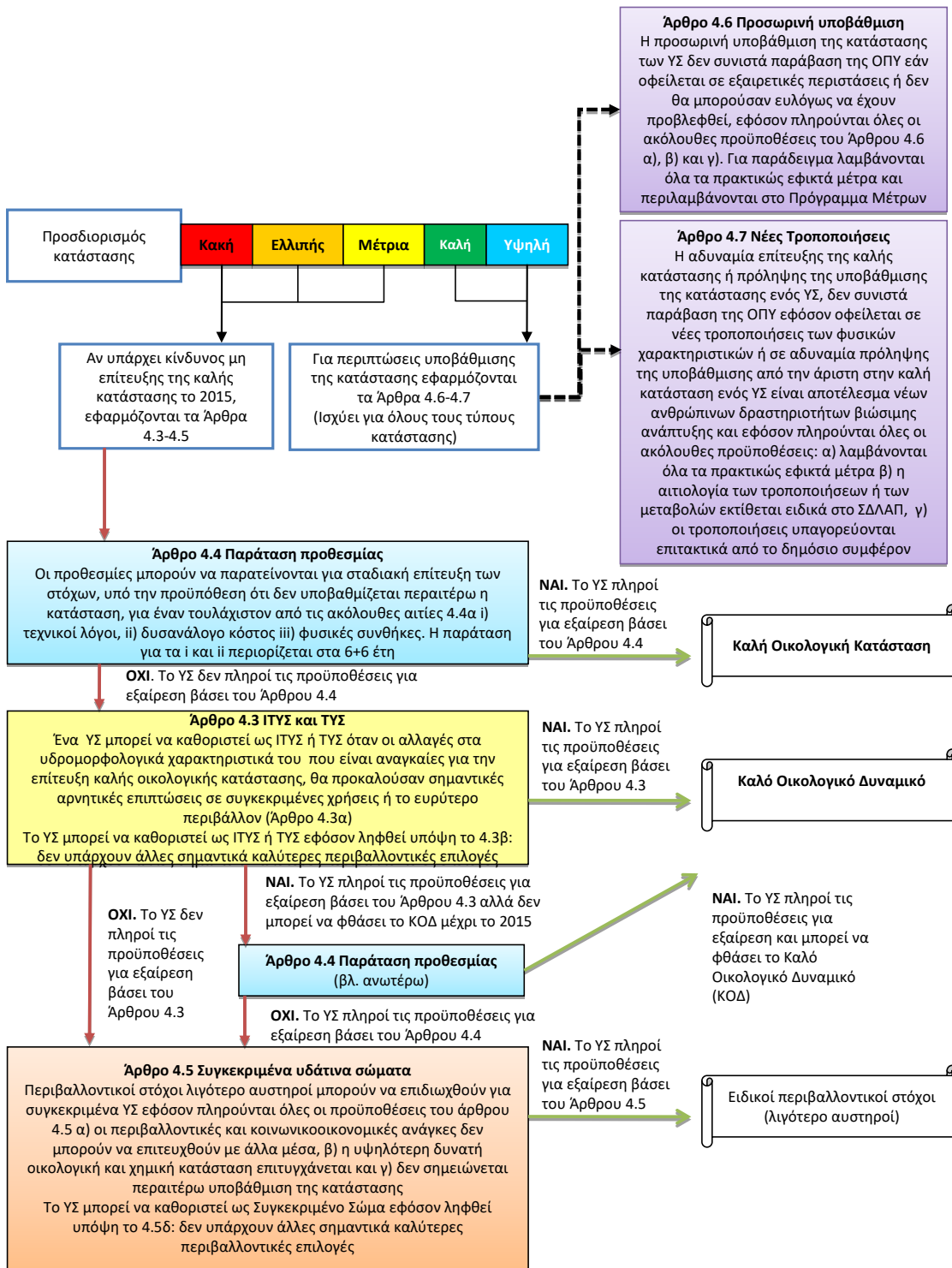
- η εφαρμογή απαραίτητων μέτρων ώστε να προληφθεί ή να περιορισθεί η διοχέτευση ρύπων σε αυτά καθώς και η υποβάθμιση της κατάστασης όλων των υπόγειων υδάτων,
- η προστασία, αναβάθμιση και αποκατάσταση όλων των Συστημάτων Υπογείων Υδάτων, με τη διασφάλιση ισορροπίας μεταξύ των εκφορτίσεων (φυσική ή μέσω αντλήσεων) και της ανατροφοδότησης των υπόγειων υδάτων, και
- η εφαρμογή απαραίτητων μέτρων ώστε να αναστραφεί κάθε σημαντική και έμμονη ανοδική τάση συγκέντρωσης οποιουδήποτε ρύπου, η οποία οφείλεται σε ανθρώπινη δραστηριότητα, προκειμένου να μειωθεί η ρύπανση των υπόγειων νερών σταδιακά.

Για τα ιδιαιτέρως τροποποιημένα και τεχνητά υδατικά συστήματα, ο περιβαλλοντικός στόχος που τίθεται στην Οδηγία 2000/60/ΕΚ είναι το «καλό οικολογικό δυναμικό» που πρέπει να επιτευχθεί και βρίσκεται σε αντιστοιχία με τις γενικές αρχές για τους περιβαλλοντικούς στόχους των φυσικών συστημάτων.

Για τις προστατευόμενες περιοχές:

- η συμμόρφωση με συγκεκριμένα πρότυπα και στόχους της Κοινοτικής νομοθεσίας στο πλαίσιο της οποίας οι μεμονωμένες προστατευόμενες περιοχές έχουν καθιερωθεί, μέχρι το 2015 το αργότερο, και
- η επίτευξη καλής κατάστασης.

Στο σχήμα που ακολουθεί παρατίθεται σχηματικά ή διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Σχήμα 9-1 : Σχηματική απεικόνιση του Άρθρου 4.

Ο καθορισμός των περιβαλλοντικών στόχων των υδάτων της Κύπρου, γίνεται για κάθε ένα υδάτινο σώμα, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- Την κατάσταση των υδάτων, όπως έχει αποτυπωθεί από τα στοιχεία του δικτύου παρακολούθησης και τη διαφορά της σε σχέση με το γενικό στόχο της καλής κατάστασης που τίθεται από την Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα.
- Το μέγεθος και τη σημαντικότητα των πιέσεων που δέχονται τα ύδατα.

- Το βαθμό βεβαιότητας της συσχέτισης της κατάστασης των υδάτων με τις πιέσεις που δέχονται και τις τυχόν νέες έρευνες που απαιτούνται για την αύξηση της σχετικής γνώσης και την αποτελεσματική αντιμετώπιση του θέματος.
- Τις τεχνικές και τεχνικοοικονομικές δυνατότητες εφαρμογής παρεμβάσεων και έργων που απαιτούνται για την επίτευξη της καλής κατάστασης.
- Το χρόνο ωρίμανσης έργων, περιλαμβανομένων και τυχόν προκαταρκτικών ερευνών και μελετών που απαιτούνται για το σχεδιασμό των κατάλληλων παρεμβάσεων αντιμετώπισης ειδικών θεμάτων.
- Τους διαθέσιμους πόρους για την υλοποίηση όλων των απαραίτητων παρεμβάσεων/έργων για την επίτευξη της καλής κατάστασης, καθώς και τον προγραμματισμό των εμπλεκόμενων αρμοδίων φορέων.
- Τυχόν προβλεπόμενες νέες τροποποιήσεις των φυσικών χαρακτηριστικών των υδάτων και την αδυναμία επίτευξης του στόχου της καλής κατάστασης για τεχνικούς, φυσικούς ή οικονομικούς λόγους ή για την ικανοποίηση κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών αναγκών.
- Την υπαγωγή των υδάτινων σωμάτων στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών.

9.2 Καθορισμός Περιβαλλοντικών Στόχων στην ΠΛΑΠ Κύπρου

9.2.1 Καθορισμός Περιβαλλοντικών Στόχων επιφανειακών ΥΣ

Για τα επιφανειακά ύδατα με καλή ή υψηλή κατάσταση ή καλό οικολογικό δυναμικό τίθεται ως περιβαλλοντικός στόχος η μη υποβάθμισή τους.

Για τα επιφανειακά ύδατα με κατάσταση/δυναμικό κατώτερη της καλής, τίθεται ως περιβαλλοντικός στόχος η αναβάθμισή τους μέσω της εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων.

Επιπλέον, αξιολογείται κατά περίπτωση η πιθανότητα μη έγκαιρης επίτευξης των στόχων μέχρι το 2027, συνεκτιμώντας την ένταση και το είδος της πίεσης που δέχονται τα υδάτινα σώματα, σε συνδυασμό με τα ανωτέρω αναφερόμενα σχετικά με τον τρόπο καθορισμού των στόχων και εξετάζεται η τήρηση των προϋποθέσεων για την υπαγωγή τους στις εξαιρέσεις του Άρθρου 4.4 ή του Άρθρου 4.5 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Για όσα επιφανειακά ύδατα η κατάστασή τους παραμένει άγνωστη λόγω έλλειψης διαθέσιμων δεδομένων, δεν τίθεται περιβαλλοντικός στόχος άλλος από τη μη υποβάθμισή τους, ενώ στο Πρόγραμμα Μέτρων προβλέπεται η συγκέντρωση δεδομένων μέσω ειδικών προγραμμάτων παρακολούθησης προκειμένου να μπορέσει να αξιολογηθεί η κατάστασή τους το συντομότερο δυνατό.

Για τα επιφανειακά ύδατα των οποίων τα χαρακτηριστικά πρόκειται να υποστούν νέες τροποποιήσεις εξετάζεται η τήρηση των προϋποθέσεων για την υπαγωγή τους στις εξαιρέσεις του Άρθρου 4, παράγραφος 7 της Οδηγίας.

Τέλος, επισημαίνεται ότι για όλα τα ποτάμια υδάτινα σώματα που έχουν προσδιοριστεί ως Ιδιαίτερως Τροποποιημένα Υδάτινα Σώματα (μη περιλαμβανομένων των ποτάμιων ταμιευτήρων), τίθεται ως στόχος, η επίτευξη του καλού οικολογικού δυναμικού για το 2027 ή και αργότερα.

Παρακάτω παρατίθεται η μεθοδολογία εξέτασης τήρησης των προϋποθέσεων για την υπαγωγή των ΥΣ με κατάσταση κατώτερη της καλής ή άγνωστη στις εξαιρέσεις του Άρθρου 4.4 ή του Άρθρου 4.5

Για τον καθορισμό των εξαιρέσεων ακολουθούνται τα ακόλουθα βήματα

Βήμα 1

Εντοπίζονται τα ΥΣ τα οποία σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ταξινόμησης είναι σε οικολογική ή και χημική κατάσταση κατώτερη της καλής. Περιλαμβάνονται επίσης και τα ΥΣ με κατάσταση άγνωστη.

Επισημαίνεται ότι τα για τα ΥΣ σε καλή κατάσταση **ο περιβαλλοντικός στόχος που τίθεται στο 3^ο ΣΔΛΑΠ είναι η διατήρηση της κατάστασής τους.**

Τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα ανά κατηγορία που προκύπτουν από την ανωτέρω εξέταση παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί

Πίνακας 9-1: Καθορισμός εξαιρέσεων. Αποτελέσματα εφαρμογής Βήματος 1. ΥΣ σε χημική ή/και οικολογική κατάσταση κατώτερη της καλής ή/και άγνωστη που εξετάζονται για τυχόν υπαγωγή στις εξαιρέσεις των Άρθρων 4.4 και 4.5 της ΟΠΥ

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατ/Δυν	Χημική κατάσταση
R	CY1-1-C	Χαποτάμι	Ελλιπής	Καλή
R	CY1-1-D	Χαποτάμι	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY1-1-E	Μαλέτης	Μέτρια	Καλή
R	CY1-2-D1	Διαρίζος	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY1-2-D2	Διαρίζος	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY1-3-A3	Ρουδιάς	Καλή	Κατώτερη της καλής
R	CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	Καλή	Κατώτερη της καλής
R	CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	Μέτρια	Καλή
R	CY1-4-DE	Έζουσα	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY1-4-F	Έζουσα	Μέτριο Δ.	Κατώτερη της καλής
R	CY1-4-G	Έζουσα	Μέτριο Δ.	Κατώτερη της καλής
R	CY1-4-H	Έζουσα	Μέτριο Δ.	Κατώτερη της καλής
R	CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	Μέτρια	Καλή
R	CY1-5-D1	Κοχινιάς	Ελλιπής	Κατώτερη της καλής
R	CY1-5-D2	Κοχινιάς	Καλή	Κατώτερη της καλής
R	CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	Μέτρια	Καλή
R	CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	Μέτρια	Καλή
R	CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	Ελλιπής	Καλή
R	CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	Μέτρια	Καλή
R	CY2-2-B	Γαρύλλης	Μέτρια	Καλή
R	CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY2-2-G	Χρυσοχού	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY2-2-H	Χρυσοχού	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY2-2-I	Κλαβάρης	Μέτρια	Καλή
R	CY2-2-J	Κλαβάρης	Μέτρια	Καλή
R	CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	Μέτρια	Καλή
R	CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	Μέτρια	Καλή
R	CY2-3-A	Μιρμικόφου	Μέτρια	Καλή
R	CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	Μέτρια	Κατώτερη της καλής
R	CY2-3-D	Μακούντα	Μέτριο Δ.	Άγνωστη
R	CY2-3-F2	Γιαλιά	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY2-3-G	Γιαλιά	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY2-9-A	Κάμπος	Μέτρια	Καλή

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατ/Δυν	Χημική κατάσταση
R	CY3-2-D	Ρκόντας	Μέτρια	Καλή
R	CY3-3-B	Καργώτης	Μέτρια	Κατώτερη της καλής
R	CY3-3-C	Καργώτης	Μέτρια	Κατώτερη της καλής
R	CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	Καλή	Κατώτερη της καλής
R	CY3-4-AB	Ατσάς	Μέτρια	Καλή
R	CY3-4-C	Ατσάς	Μέτρια	Άγνωστη
R	CY3-5-C	Λαγουδερά	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY3-5-D	Ελιάς	Μέτριο Δ.	Κατώτερη της καλής
R	CY3-5-E	Καννάβια	Μέτρια	Καλή
R	CY3-7-GH	Φαρμακάς	Μέτρια	Καλή
R	CY3-7-J	Ακάκι	Μέτριο Δ.	Άγνωστη
R	CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	Μέτρια	Άγνωστη
R	CY3-7-M	Λυκίδια	Καλή	Άγνωστη
R	CY6-5-B	Γιαλιάς	Μέτρια	Καλή
R	CY6-5-H	Άλυκος	Ελλιπής	Καλή
R	CY7-2-A	Βαθύς	Καλή	Άγνωστη
R	CY8-3-A	Καλό Χωριό	Μέτρια	Κατώτερη της καλής
R	CY8-3-B	Χωρίς όνομα	Μέτρια	Άγνωστη
R	CY8-4-D	Τρέμινθος	Μέτρια	Καλή
R	CY8-7-C	Συριάτης	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY8-7-D	Μύλου	Μέτρια	Καλή
R	CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY8-8-C	Αγίου Μηνά	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY8-8-D	Αγίου Μηνά	Μέτρια	Καλή
R	CY8-9-ABC1	Βασιλικός	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY8-9-C2G	Βασιλικός	Μέτρια	Καλή
R	CY8-9-EF	Βασιλικός	Μέτριο Δ.	Άγνωστη
R	CY9-2-E	Γερμασόγεια	Μέτρια	Καλή
R	CY9-2-I	Πισσοκάμινια	Μέτρια	Καλή
R	CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	Μέτρια	Καλή
R	CY9-4-C	Γαρύλλης	Ελλιπής	Κατώτερη της καλής
R	CY9-4-E	Γαρύλλης	Μέτριο Δ.	Κατώτερη της καλής
R	CY9-4-F	Γαρύλλης	Μέτριο Δ.	Κατώτερη της καλής
R	CY9-4-G	Φασούλλα	Μέτρια	Καλή
R	CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	Ελλιπής	Καλή
R	CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	Μέτριο Δ.	Καλή
R	CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικο	Μέτρια	Καλή
R	CY9-6-G	Πελένδρι	Μέτρια	Καλή
R	CY9-6-H	Άγιος Μάμας	Μέτρια	Καλή
R	CY9-6-KL	Κούρης	Μέτρια	Κατώτερη της καλής
R	CY9-6-M	Κούρης	Μέτρια	Κατώτερη της καλής
R	CY9-6-T	Κούρης	Μέτριο Δ.	Άγνωστη
R	CY9-7-C	Σύμβουλος	Μέτρια	Καλή
R	CY9-8-A2	Σιαπάνης	Μέτρια	Καλή
R	CY9-8-B1	Βρωμόνερο	Μέτρια	Καλή
R	CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	Μέτρια	Καλή
IR	CY1-6-B_IR	Μαυροκόλυμπος	Μέτριο	Καλή
IR	CY9-4-D_IR	Πολεμίδια	Ελλιπής	Κατώτερη της καλής
L	CY_d7-1-2-70	Ταμειυτήρας Άχνα	Άγνωστο Δυναμικό*	Καλή
L	CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	Άγνωστο Δυναμικό*	Κατώτερη της καλής
L	CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	Άγνωστο Δυναμικό (Κατώτερο του καλού)	Κατώτερη της καλής
L	CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	Άγνωστη (Κατώτερη της καλής)	Κατώτερη της καλής

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατ/Δυν	Χημική κατάσταση
L	CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	Άγνωστη (Κατώτερη της καλής)	Κατώτερη της καλής
L	CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής
L	CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής
L	CY_L9-5-3-50	Αλμυρή Λίμνη Ακρωτήρι	Άγνωστη	Κατώτερη της καλής
C	CY_7-C4-HM	Πάφος- πόλη	Καλή	Κατώτερη της καλής
C	CY_12-C2-HM	Κόλπος Λεμεσού	Καλή	Κατώτερη της καλής
C	CY_14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	Καλή	Κατώτερη της καλής
C	CY_18-C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	Καλή	Κατώτερη της καλής

R- Ποτάμιο ΥΣ, IR- Ταμειυτήρας, L- Λιμναία ΥΣ, C- Παράκτια ΥΣ

Βήμα 2.

Αξιολογείται η **δυνατότητα επίτευξης της καλής κατάστασης έως το 2027**, δηλαδή στο τέλος της 3^{ης} Διαχειριστικής περιόδου.

Για το σκοπό αυτό εξετάζονται τα μέτρα που έχουν περιληφθεί στο 3^ο ΣΔΛΑΠ σε σχέση με τις σημαντικές πιέσεις που δέχονται τα ΥΣ με κατάσταση κατώτερη της καλής.

Για τα ΥΣ τα οποία δέχονται σημαντικές πιέσεις και τα μέτρα που εφαρμόζονται σε αυτά αναμένεται ότι θα οδηγήσουν σε σημαντική άμβλυνση ή και εξάλειψη των πιέσεων αυτών εντάσσονται καταρχήν στην κατηγορία αυτή.

Βήμα 2^α

Η επιβεβαίωση της καλής κατάστασης των ανωτέρω ΥΣ γίνεται μέσω του προγράμματος monitoring της περιόδου 2020-2025, τα αποτελέσματα του οποίου αποτελούν και έμμεσο δείκτη της απόκρισης των φυσικών συνθηκών στην επίδραση των εφαρμοζόμενων μέτρων.

Για το λόγο αυτό τα ΥΣ για τα οποία με βάση τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα δεδομένα του προγράμματος παρακολούθησης διαφαίνεται βελτίωση της κατάστασής τους εντάσσονται τελικώς στην κατηγορία των ΥΣ για τα οποία αναμένεται η επίτευξη της καλής κατάστασης έως το 2027. Για τα ΥΣ αυτά εφαρμόζεται στο παρόντα 3^ο Διαχειριστικό κύκλο εξαίρεση δυνάμει του Άρθρου 4.4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Βήμα 2β

Τα ΥΣ για τα οποία τα διαθέσιμα δεδομένα δεν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις και εκτιμάται ότι τα αποτελέσματα εφαρμογής των μέτρων θα είναι ορατά μετά το 2027 όπου θα είναι δυνατή η καλή κατάστασή τους εφαρμόζεται το Άρθρου 4.4 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ λόγω φυσικών συνθηκών.

Τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα ανά κατηγορία που προκύπτουν από την ανωτέρω εξέταση παρατίθενται στον πίνακα που ακολουθεί

Πίνακας 9-2: Καθορισμός εξαιρέσεων. Αποτελέσματα εφαρμογής Βήματος 2 (Βήμα 2α και Βήμα 2β). ΥΣ για τα οποία εφαρμόζεται το άρθρο 4.4

A. Οικολογική κατάσταση

Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατάσταση Δυναμικό	Επίτευξη Καλής Οικολογικής κατάστασης	Σχόλια για οικολογική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY1-2-D1	Διαρίζος	Μέτριο Δ.	2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης έως το 2027	4.4 Χρονική παράταση
R	CY1-2-D2	Διαρίζος	Μέτριο Δ.	2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης έως το 2027	4.4 Χρονική παράταση
R	CY1-6-A2	Μαυροκόλυμπος	Μέτρια	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
R	CY2-2-B	Γαρύλλης	Μέτρια	2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης έως το 2027	4.4 Χρονική παράταση
R	CY2-2-J	Κλαβάρης	Μέτρια	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
R	CY3-2-D	Ρκόντας	Μέτρια	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
R	CY3-4-AB	Ατσάς	Μέτρια	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
R	CY3-5-E	Καννάβια	Μέτρια	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
R	CY3-7-GH	Φαρμακάς	Μέτρια	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)

Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατάσταση Δυναμικό	Επίτευξη Καλής Οικολογικής κατάστασης	Σχόλια για οικολογική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY8-8-C	Αγίου Μηνά	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
R	CY8-9-C2G	Βασιλικός	Μέτρια	2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης έως το 2027	4.4 Χρονική παράταση
R	CY9-2-E	Γερμασόγεια	Μέτρια	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
R	CY9-2-KL	Γυαλλιάδες	Μέτρια	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
R	CY9-6-BCD	Αμπελικός-Αγρός	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ αλλά αναμένεται βελτίωση	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)
IR	CY1-6-B_IR	Μαυροκόλυμπος	Μέτριο	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση της κατάστασης με τα μέτρα που θα ολοκληρωθούν έως 2027. Χρονική παράταση λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση (φυσικές συνθήκες)

R- Ποτάμιο ΥΣ, IR- Ταμειυτήρας, L- Λιμναία ΥΣ, C- Παράκτια ΥΣ

Β. Χημική κατάσταση

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Χημική κατάσταση	Επίτευξη καλής Χημικής Κατάστασης	Σχόλια για Χημική κατάσταση	Περιβαλλοντικός στόχος για τη χημική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY9-4-C	Γαρύλλης	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Αναμένεται βελτίωση μετά το 2027 λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση
R	CY9-4-E	Γαρύλλης	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Με την ολοκλήρωση των έργων στο Βατί αναμένεται βελτίωση	4.4 - Χρονική παράταση
R	CY9-4-F	Γαρύλλης	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Με την ολοκλήρωση των έργων στο Βατί αναμένεται βελτίωση	4.4 - Χρονική παράταση
IR	CY9-4-D_IR	Πολεμίδα	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Έχουν εφαρμοστεί όλα τα μέτρα – αναμένεται βελτίωση μετά το 2027 λόγω φυσικών συνθηκών	4.4 Χρονική παράταση

R- Ποτάμιο ΥΣ, IR- Ταμειυτήρας, L- Λιμναία ΥΣ, C- Παράκτια ΥΣ

Βήμα 3

Τα ΥΣ που δεν εντάσσονται στα ανωτέρω, αφορούν σε ΥΣ τα οποία δέχονται σημαντικές πιέσεις για την αντιμετώπιση των οποίων απαιτούνται σημαντικά περισσότεροι πόροι από τους διαθέσιμους κατά την προγραμματική περίοδο 2022-2027. Τα ΥΣ αυτά αφορούν κυρίως

- ΥΣ που δέχονται σημαντικές πιέσεις από τις γεωργικές δραστηριότητες
- ΥΣ που δέχονται σημαντικές πιέσεις από τις εξορυκτικές δραστηριότητες
- ΙΤΥΣ των οποίων τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά

Βήμα 3^α

Στα ανωτέρω ΥΣ εφαρμόζεται το Άρθρο 4.5 της 2000/60/ΕΚ λόγω δυσανάλογου κόστους για τους ακόλουθους λόγους:

- Ο συνολικός προϋπολογισμός των μέτρων που έχουν ενταχθεί στο 3^ο ΣΔΛΑΠ είναι συνολικά της τάξεως των 230 εκατ. €. Το ποσό αυτό αφορά σε δαπάνες που ήδη έχουν προβλεφθεί και εξασφαλισθεί από τα Ταμεία Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε, το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027 και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Επίσης καλύπτονται και από Εθνικούς πόρους όπως ήδη έχουν κατανεμηθεί και συμπεριληφθεί στην Πρόταση του Προϋπολογισμού 2024 και του ΜΔΠ 2024-2026. **Λοιποί πόροι δεν είναι διαθέσιμοι για την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο.**
- Άμεση προτεραιότητα στρατηγικής σημασίας της Κύπρου είναι η κάλυψη των αναγκών ύδρευσης αλλά και η μεγιστοποίηση της αξιοποίησης εναλλακτικών πηγών νερού. Προς αυτή τη κατεύθυνση το μεγαλύτερο μέρος του επενδύσεων για τα ύδατα έχει δρομολογηθεί σε αντίστοιχα έργα και δράσεις που έχουν περιληφθεί στο πρόγραμμα μέτρων.
- Για τις γεωργικές δραστηριότητες και την επίδρασή τους στην κατάσταση των υδάτων αξιοποιούνται πλήρως όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία που διατίθενται μέσω του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023 -2027. Το συνολικό ποσό των σχετικών με τις Γεωργικές δραστηριότητες μέτρων είναι της τάξεως των 94 εκατ. € και αξιοποιεί πλήρως τους διαθέσιμους πόρους της περιόδου 2023-2027. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η μείωση των εισροών θρεπτικών ουσιών γεωργικής προέλευσης εξαρτάται από την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών σε αρκετά μεγάλη κλίμακα σε σχέση με την λεκάνη απορροής των ΥΣ που εμπλέκονται. Τα μέσα για την προώθηση αυτών των πρακτικών μέχρι σήμερα απαιτούν ευρεία και σημαντική αλλαγή στα γεωργικά συστήματα και στις πρακτικές καθώς αυτές συνεπάγονται βαθιές αλλαγές στους επιμέρους τομείς και στην κατανάλωση νερού που θα απαιτήσουν επιπλέον επενδύσεις αλλά και χρόνο για την πλήρη υλοποίησή τους τα οποία δεν επαρκούν στην τρέχουσα περίοδο.
- Για τις εξορυκτικές δραστηριότητες που επηρεάζουν την κατάσταση των ΥΣ ήδη η Κυπριακή Δημοκρατία έχει δρομολογήσει το Σχέδιο Αποκατάστασης των Εγκαταλελειμμένων Εγκαταστάσεων Εξορυκτικών Αποβλήτων που έχει συνάξει η αρμόδια Τεχνική Επιτροπή Αποκατάστασης Εγκαταλελειμμένων Μεταλλείων. Στο πλαίσιο έχει προγραμματιστεί η σταδιακή αποκατάσταση έως το 2030 με εγκεκριμένο προϋπολογισμό έως το 2027 της τάξεως των 2,2 εκατ.€.
- Σε σχέση με τα μέτρα/έργα επίτευξης του Καλού Οικολογικού Δυναμικού οι διαθέσιμοι πόροι από το φορέα υλοποίησης των έργων αυτών έχουν ενταχθεί στο ΜΔΠ 2024-2026 και έχουν περιληφθεί στο πρόγραμμα μέτρων . Για την ολοκλήρωση των έργων/δράσεων επίτευξης του Καλού Οικολογικού Δυναμικού αναμένεται να απαιτηθούν επιπλέον πόροι οι οποίοι θα είναι διαθέσιμοι την επόμενη διαχειριστική περίοδο.

Βήμα 3β

1. Σε ΥΣ για τα οποία έχει διαπιστωθεί η υποβάθμιση της κατάστασής του αλλά δεν είναι δυνατό η υποβάθμιση αυτή να συσχετιστεί με συγκεκριμένες πιέσεις ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα. Για τα ΥΣ αυτά έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα μέτρων δράσεις για την βελτίωση της γνώσης.
2. Σε ΥΣ για τα οποία δεν κατέστη δυνατή η ταξινόμηση της κατάστασής τους είτε λόγω περιορισμένων δεδομένων από το πρόγραμμα παρακολούθησης είτε λόγω μη δυνατότητας καθορισμού δεικτών ταξινόμησης της κατάστασής τους λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους. Στη δεύτερη κατηγορία εντάσσονται οι φυσικές λίμνες για τις οποίες δε έχουν καθοριστεί δείκτες ταξινόμησης της οικολογικής κατάστασης.

Για τα ανωτέρω ΥΣ των ομάδων 2 και 3 εφαρμόζεται το άρθρο 4.5 λόγω ανεφικτότητας της επίτευξης της καλής κατάστασης.

Τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα ανά κατηγορία που προκύπτουν από την ανωτέρω εξέταση παρατίθενται στους πίνακες που ακολουθούν

Πίνακας 9-3: Καθορισμός εξαιρέσεων. Αποτελέσματα εφαρμογής Βήματος 3α: ΥΣ που εντάσσονται στις εξαιρέσεις του άρθρου 4.5 λόγω δυσανάλογου κόστους

A. Οικολογική κατάσταση

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατάσταση /Δυναμικό	Επίτευξης Καλής Οικολογικής κατάστασης	Σχόλια για οικολογική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY1-1-C	Χαποτάμι	Ελλιπής	Μετά το 2027	Αναβάθμιση κατά 1 τάξη έως 2027	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-1-D	Χαποτάμι	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-1-E	Μαλέτης	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-3-C	Ξερός Ποταμός	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-4-DE	Έζουσα	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-4-F	Έζουσα	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-4-G	Έζουσα	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-4-H	Έζουσα	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-4-J	Άγιος Νεπίος	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-5-D1	Κοχχινάς	Ελλιπής	Μετά το 2027	Αναβάθμιση κατά 1 τάξη έως 2027	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-5-E2	Αγριοκαλάμι και Ταΐσι	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-6-C	Μαυροκόλυμπος	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-2-A	Νεράδες & Αμμακού	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-2-F	Σταυρός της Ψώκας	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-2-G	Χρυσοχού	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-2-H	Χρυσοχού	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-2-I	Κλαβάρης	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-2-K	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-2-L	Κρυός (Κρήτου Τέρρα)	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-3-A	Μιρμικόφου	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντικές πιέσεις από Γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-3-D	Μακούντα	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατάσταση /Δυναμικό	Επίτευξης Καλής Οικολογικής κατάστασης	Σχόλια για οικολογική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY2-3-F2	Γιαλιά	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-3-G	Γιαλιά	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-9-A	Κάμπος	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY3-3-C	Καργώτης	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντικές πιέσεις από Γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY3-4-C	Ατσάς	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντικές πιέσεις από Γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY3-5-C	Λαγουδερά	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY3-5-D	Ελιάς	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY3-7-J	Ακάκι	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντικές πιέσεις από Γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY6-5-B	Γιαλιάς	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY6-5-H	Άλυκος	Ελλιπής	Μετά το 2027	Αναβάθμιση κατά 1 τάξη έως 2027	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY8-3-A	Καλό Χωριό	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY8-4-D	Τρέμινθος	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY8-7-C	Συριάτης	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY8-7-FG	Πεντάσχοινος	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY8-8-D	Αγίου Μηνά	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY8-9-ABC1	Βασιλικός	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY8-9-EF	Βασιλικός	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-2-I	Πισσοκάμινα	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-4-E	Γαρούλλης	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-4-F	Γαρούλλης	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Αφορά σε ΙΤΥΣ τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-4-G	Φασούλλα	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-6-A	Άγιος Ιωάννης	Ελλιπής	Μετά το 2027	Αναβάθμιση κατά 1 τάξη έως 2027	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-6-E	Αμπελικός-Ξυλούρικος	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-6-G	Πελένδρι	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-6-H	Άγιος Μάμας	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-6-KL	Κούρης	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντικές πιέσεις από Γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-6-M	Κούρης	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντικές πιέσεις από Γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατάσταση /Δυναμικό	Επίτευξης Καλής Οικολογικής κατάστασης	Σχόλια για οικολογική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY9-6-T	Κούρης	Μέτριο Δ.	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-7-C	Σύμβουλος	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-8-A2	Σιαπάνης	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-8-B1	Βρωμόνερο	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY9-8-B2	Πευκέρι (Μάνταλας)	Μέτρια	Μετά το 2027	Σημαντική πίεση από τη γεωργία	4.5 - Δυσανάλογο κόστος

R- Ποτάμιο ΥΣ, IR- Ταμιευτήρας, L- Λιμναία ΥΣ, C- Παράκτια ΥΣ

B. Χημική κατάσταση

Κατηγορία	Κωδικός	Ονομασία	Χημική κατάσταση	Επίτευξη καλής Χημικής Κατάστασης	Σχόλια για Χημική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY1-3-A3	Ρουδιάς	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Συνδέεται με εξορυκτικές δραστηριότητες - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2030	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY1-3-B	Ξερός Ποταμός	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Συνδέεται με εξορυκτικές δραστηριότητες - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2030	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY2-3-B	Αργάκι της Λίμνης	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Αφορά σε εξορυκτικές - Τα μετρα υλοποιούνται σταδιακά με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2030	4.5 - Δυσανάλογο κόστος
R	CY3-5-D	Ελιάς	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Αφορά σε εξορυκτικές - Τα μέτρα υλοποιούνται σταδιακά με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2030	4.5 - Δυσανάλογο κόστος

R- Ποτάμιο ΥΣ, IR- Ταμιευτήρας, L- Λιμναία ΥΣ, C- Παράκτια ΥΣ

Πίνακας 9-4: Καθορισμός εξαιρέσεων. Αποτελέσματα εφαρμογής Βήματος 3β: ΥΣ που εντάσσονται στις εξαιρέσεις του άρθρου 4.5 λόγω τεχνικής εφικτότητας

A. Οικολογική κατάσταση

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατάσταση /Δυναμικό	Επίτευξης Καλής Οικολογικής κατάστασης	Σχόλια για οικολογική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY2-1-C	Αργάκι του Πύργου	Ελλιπής	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστά τα αίτια υποβάθμισης της κατάστασης	4.5 - Τεχνική εφικτότητα

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Όνομασία	Οικολογική Κατάσταση /Δυναμικό	Επίτευξης Καλής Οικολογικής κατάστασης	Σχόλια για οικολογική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY3-3-B	Καργώτης	Μέτρια	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστά τα αίτια υποβάθμισης της κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY8-3-B	Χωρίς όνομα	Μέτρια	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστά τα αίτια υποβάθμισης της κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY8-7-D	Μύλου	Μέτρια	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστά τα αίτια υποβάθμισης της κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_d7-1-2-70	Ταμιευτήρας Άχνα	Άγνωστο Δυναμικό*	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τον καθορισμό των κατάλληλων δεικτών στις λίμνες της Κύπρου	4.5 - Τεχνική εφικτότητα
L	CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	Άγνωστο Δυναμικό*	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τον καθορισμό των κατάλληλων δεικτών στις λίμνες της Κύπρου	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	Άγνωστο Δυναμικό (Κατώτερο του καλού)	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τον καθορισμό των κατάλληλων δεικτών στις λίμνες της Κύπρου	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	Άγνωστη (Κατώτερη της καλής)	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τον καθορισμό των κατάλληλων δεικτών στις λίμνες της Κύπρου	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	Άγνωστη (Κατώτερη της καλής)	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τον καθορισμό των κατάλληλων δεικτών στις λίμνες της Κύπρου	4.5 Τεχνική Εφικτότητα

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Οικολογική Κατάσταση /Δυναμικό	Επίτευξης Καλής Οικολογικής κατάστασης	Σχόλια για οικολογική κατάσταση	Περιβαλλοντικός Στόχος για την οικολογική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
L	CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	Άγνωστη*	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τον καθορισμό των κατάλληλων δεικτών στις λίμνες της Κύπρου	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	Άγνωστη*	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τον καθορισμό των κατάλληλων δεικτών στις λίμνες της Κύπρου	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L9-5-3-50	Αλμυρή Λίμνη Ακρωτήρι	Άγνωστη*	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τον καθορισμό των κατάλληλων δεικτών στις λίμνες της Κύπρου	4.5 Τεχνική Εφικτότητα

R- Ποτάμιο ΥΣ, IR- Ταμιευτήρας, L- Λιμναία ΥΣ, C- Παράκτια ΥΣ

B. Χημική κατάσταση

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Χημική κατάσταση	Επίτευξη καλής Χημικής Κατάστασης	Σχόλια για Χημική κατάσταση	Περιβαλλοντικός στόχος για τη χημική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY1-4-F	Έζουσα	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY1-4-G	Έζουσα	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY1-4-H	Έζουσα	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Χημική κατάσταση	Επίτευξη καλής Χημικής Κατάτασης	Σχόλια για Χημική κατάσταση	Περιβαλλοντικός στόχος για τη χημική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY1-5-D1	Κοχχινάς	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY1-5-D2	Κοχχινάς	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY2-3-D	Μακούντα	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY3-3-B	Καργώτης	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY3-3-C	Καργώτης	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY3-3-D	Αργάκι του Καρβουνά	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY3-4-C	Ατσάς	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση του για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY3-7-J	Ακάκι	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY3-7-K	Ποταμός του Ακακίου	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση του για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY3-7-M	Λυκίδια	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση του για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Χημική κατάσταση	Επίτευξη καλής Χημικής Κατάτασης	Σχόλια για Χημική κατάσταση	Περιβαλλοντικός στόχος για τη χημική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
R	CY7-2-A	Βαθύς	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY8-3-A	Καλό Χωριό	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY8-3-B	Χωρίς όνομα	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY8-9-EF	Βασιλικός	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση του για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY9-6-KL	Κούρης	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY9-6-M	Κούρης	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Υπερβάσεις Ni που μπορεί να συνδέονται με το φυσικό υπόβαθρο	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
R	CY9-6-T	Κούρης	Άγνωστη	Μετά το 2027	Δεν είναι γνωστή η κατάσταση για τη λήψη μέτρων - Απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L7-2-6-70	Λίμνη Παραλίμνι	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L8-1-2-94	Λίμνη Ορόκλινη	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L8-3-2-82	Λάρνακα Κύρια Αλμυρή Λίμνη	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες /	4.5 Τεχνική Εφικτότητα

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Χημική κατάσταση	Επίτευξη καλής Χημικής Κατάστασης	Σχόλια για Χημική κατάσταση	Περιβαλλοντικός στόχος για τη χημική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
					πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	
L	CY_L8-3-2-85	Αλμυρή Λίμνη Αεροδρομίου Αρ.2	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L8-3-2-88	Αλμυρή Λίμνη Ορφανή	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L8-3-2-96	Αλμυρή Λίμνη Σορός	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
L	CY_L9-5-3-50	Αλμυρή Λίμνη Ακρωτήρι	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
C	CY_7-C4-HM	Πάφος- πόλη	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
C	CY_12-C2-HM	Κόλπος Λεμεσού	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα

Κατηγορία ΥΣ	Κωδικός	Ονομασία	Χημική κατάσταση	Επίτευξη καλής Χημικής Κατάτασης	Σχόλια για Χημική κατάσταση	Περιβαλλοντικός στόχος για τη χημική κατάσταση - Υπαγωγή στο Άρθρο
C	CY_14-C2-HM	Λιμάνι Βασιλικού	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα
C	CY_18-C2	Κόλπος Λάρνακας-Βορειοανατολικά	Κατώτερη της καλής	Μετά το 2027	Απαιτείται περισσότερη διερεύνηση για τις αιτίες / πιέσεις που προκαλούν την υποβάθμιση της σημικής κατάστασης	4.5 Τεχνική Εφικτότητα

R- Ποτάμιο ΥΣ, IR- Ταμιευτήρας, L- Λιμναία ΥΣ, C- Παράκτια ΥΣ

Για το σύνολο των ΥΣ στα οποία εφαρμόζεται το άρθρο 4.5, η εφαρμογή αφορά μόνο τη συγκεκριμένη παράμετρο (της οικολογικής ή/και της χημικής κατάστασης) η υποβάθμιση της οποίας έχει οδηγήσει σε ταξινόμηση της κατάστασης σε κατώτερη της καλής. Για τα ΥΣ για τα οποία από τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα δεδομένα του προγράμματος παρακολούθησης διαφαίνεται κάποια βελτίωση της κατάστασης αλλά δεν αναμένεται επίτευξη της καλής κατάστασης έως το 2027 ο στόχος που τίθεται δυνάμει του Άρθρου 4.5 είναι η βελτίωση της κατάστασής τους κατά μία τάξη.

Τα παραπάνω δίνονται συγκεντρωτικά στον πίνακα που ακολουθεί

Πίνακας 9-5: Περιβαλλοντικοί στόχοι και εξαιρέσεις για τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα

	Αριθμός ΥΣ			
	Ποτάμια	Ταμειυτήρες	Λίμνες	Παράκτια
ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ				
Οικολογική κατάσταση/δυναμικό καλή	96	13	-	22
Οικολογική κατάσταση/δυναμικό κατώτερη της καλής	74	2	-	-
Οικολογική κατάσταση/δυναμικό άγνωστη	-	-	8	-
Περιβαλλοντικοί στόχοι για την Οικολογική Κατάσταση				
Διατήρηση της Καλής Οικολογικής Κατάστασης/Δυναμικό	96	13	--	22
Οικολογική Υπαγωγή στο άρθρο 4.4 Χρονική παράταση ως 2027	5	1	-	-
Οικολογική Υπαγωγή στο άρθρο 4.4 Χρονική παράταση μετά το 2027 (φυσικές συνθήκες)	10	1	-	-
Οικολογική Υπαγωγή στο άρθρο 4.5 Δυσανάλογο κόστος	55	-	-	-
Οικολογική Υπαγωγή στο άρθρο 4.5 Τεχνική εφικτότητα	4	-	8	-
ΧΗΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ				
Χημική κατάσταση καλή	143	14	1	18
Χημική κατάσταση κατώτερη της καλής	18	1	7	4
Χημική κατάσταση άγνωστη	9	-	-	-
Περιβαλλοντικοί στόχοι για την Χημική Κατάσταση				
Διατήρηση της καλής Χημικής Κατάστασης	143	14	1	18
Χημική κατάσταση Υπαγωγή στο άρθρο 4.4 Χρονική παράταση ως 2027	-	-	-	-
Χημική κατάσταση Υπαγωγή στο άρθρο 4.4 Χρονική παράταση μετά το 2027 (φυσικές συνθήκες)	3	1	-	-
Χημική κατάσταση Υπαγωγή στο άρθρο 4.5 Δυσανάλογο κόστος	4	-	-	-
Χημική κατάσταση Υπαγωγή στο άρθρο 4.5 Τεχνική εφικτότητα	20	-	7	4

9.2.2 Καθορισμός περιβαλλοντικών στόχων Συστημάτων Υπογείων Υδάτων.

Για τα Συστήματα Υπογείων Υδάτων με καλή κατάσταση, τίθεται ως περιβαλλοντικός στόχος η μη υποβάθμιση της κατάστασης.

Για τα Συστήματα Υπογείων Υδάτων που βρίσκονται σε κακή χημική ή κακή ποσοτική κατάσταση τίθεται ως περιβαλλοντικός στόχος η αναβάθμιση της κατάστασής τους μέσω της εφαρμογής του Προγράμματος Μέτρων. Αυτά τα ΥΣ υπάγονται στο Άρθρο 4.4 λόγω φυσικών συνθηκών

Ειδικά για το Σύστημα Υπογείων Υδάτων CY-1 Κοκκινοχώρια από το 1^ο και 2^ο ΣΔΛΑΠ υιοθετήθηκαν λιγότερο αυστηροί περιβαλλοντικοί στόχοι, όπως έχει συμφωνηθεί με το Σχέδιο Δράσης 2013 της Κύπρου.

Οι λιγότερο αυστηροί στόχοι σχετικά με την ποσοτική κατάσταση αφορούν τη μη περαιτέρω υποβάθμιση της κατάστασης του ΣΥΥ και τη σταδιακή βελτίωση των επιπέδων της στάθμης με σταθερούς κατά το δυνατό ρυθμούς. Όσον αφορά την ποιοτική κατάσταση επίσης στόχος είναι η μη περαιτέρω υποβάθμιση της κατάστασης και η σταδιακή βελτίωση των κρίσιμων ποιοτικών παραμέτρων νιτρορύπανσης και υφαλμύρισης των υπογείων υδάτων.

Ωστόσο, έστω και υπό καθεστώς λιγότερο αυστηρών στόχων, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη μη περαιτέρω υποβάθμιση της κατάστασης του ΣΥΥ και την επίτευξη του καλύτερου δυνατού επιπέδου σταδιακής αναστροφής των συνθηκών. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

α) Μέτρα βελτίωσης του ποσοτικού ισοζυγίου με έλεγχο της ζήτησης και των απολήψεων υπόγειων νερών με μείωση των αντλήσεων σε συνδυασμό με δράσεις αύξησης της τροφοδοσίας τόσο με μεταφορά νερού όσο και με εφαρμογές τεχνητών εμπλουτισμών και ανακύκλωσης – επαναχρησιμοποίησης νερού.

β) Μέτρα για την άρση των συνθηκών ποιοτικής υποβάθμισης των υπόγειων υδάτων με εφαρμογές ορθών γεωργικών πρακτικών, δραστική μείωση της χρήσης λιπασμάτων με παράπλευρη αντιστάθμιση της οικονομικής ζημίας με επιδότηση αγραναπαύσεων και πρακτικών βιολογικών καλλιεργειών και τέλος έλεγχο της διάθεσης των αστικών λυμάτων και άλλων δευτερευουσών ρυπογόνων δραστηριοτήτων

Το ανωτέρω καθεστώς για το CY-1 δε διαφοροποιείται στον παρόντα 3^ο διαχειριστικό κύκλο

9.2.3 Περιβαλλοντικοί στόχοι Προστατευόμενων Περιοχών

Στην παρούσα δίνονται οι περιβαλλοντικοί στόχοι για τις προστατευόμενες περιοχές του άρθρου 6 της ΟΠΥ που παρουσιάστηκαν στο κεφάλαιο 4.4 και αξιολογείται η συμμόρφωσή τους με αυτούς.

Για τα ΥΣ που εμπíπτουν στις περιοχές αυτές οι στόχοι που ορίζονται για τις προστατευόμενες περιοχές εφαρμόζονται συμπληρωματικά των στόχων που ορίζονται για την κατάσταση του ΥΣ. Σημειώνεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις οι στόχοι για την κατάσταση των ΥΣ μπορεί να μην είναι οι ίδιοι με αυτούς για τις προστατευόμενες περιοχές εξαιτίας πχ της χρήσης ενός συγκεκριμένου περιβαλλοντικού προτύπου ή συνθήκης να διαφοροποιείται σε σχέση με τις προβλέψεις για τις προστατευόμενες περιοχές και έτσι οι στόχοι να μην είναι πάντα συγκρίσιμοι. Όταν τα όρια ενός ΥΣ ταυτίζονται με τα όρια της προστατευόμενης περιοχής τότε εφαρμόζεται ο αυστηρότερος στόχος.

Οι βασικοί στόχοι για κάθε κατηγορία προστατευόμενης περιοχής καθορίζονται ως ακολούθως.

Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση

Για τις περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση καθορίζονται οι ακόλουθοι στόχοι:

- Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του διατιθέμενου μετά από επεξεργασία νερό για ανθρώπινη κατανάλωση είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 98/33/ΕΚ σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.
- Εξασφάλιση κατάλληλης προστασίας για την αποφυγή υποβάθμισης της ποιότητας των υδάτων με σκοπό τη μείωση του βαθμού επεξεργασίας για την παραγωγή πόσιμου νερού.

Ο πρώτος στόχος επιτυγχάνεται όταν ικανοποιούνται τα πρότυπα ποιότητας που καθορίζονται στην 98/83/ΕΚ.

Ο δεύτερος στόχος επιτυγχάνεται με την εφαρμογή δράσεων για την εξασφάλιση της προστασίας των ποιοτικών χαρακτηριστικών υδάτων που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση.

Υδατικά συστήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως ύδατα αναψυχής

Ο στόχος για τα ύδατα αναψυχής που προσδιορίστηκαν με βάση την οδηγία για τα ύδατα κολύμβησης είναι η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας κατά την κολύμβηση καθώς επίσης και η διατήρηση, προστασία και βελτίωση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης.

Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται με την ικανοποίηση των προτύπων καλής ή εξαιρετικής ποιότητας που τίθενται στην Οδηγία 2006/7/ΕΚ.

Περιοχές ευαίσθητες στην παρουσία θρεπτικών ουσιών

Για τις ευπρόσβλητες ζώνες σε νιτρορύπανση οι γενικοί στόχοι που τίθενται αφορούν :

- τη μείωση της ρύπανσης των υδάτων που προέρχεται από νιτρικά γεωργικής προέλευσης
- την αποφυγή επιπλέον ρύπανσης

Οι στόχοι αυτοί επιτυγχάνονται μέσω:

- του καθορισμού Ευπρόσβλητων Ζωνών,
- του προσδιορισμού των προγραμμάτων δράσης που εφαρμόζονται σε αυτές.

Επίσης κώδικες καλής γεωργικής πρακτικής που δίνουν κατευθύνσεις σχετικά με την μείωση νιτρικών συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων αυτών.

Για τις Ευαίσθητες Περιοχές ο βασικός στόχος όπως καθορίζεται στην οδηγία 91/271/ΕΟΚ είναι η προστασία του περιβάλλοντος από τις αρνητικές επιπτώσεις απόρριψης αστικών λυμάτων και λυμάτων από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς.

Οι ευαίσθητες περιοχές όπως καθορίζονται σύμφωνα με την 91/271/ΕΟΚ αφορούν σε επιφανειακά ΥΣ που είναι ευαίσθητα σε ευτροφισμό ή εμφανίζουν αυξημένη παρουσία νιτρικών.

Ο στόχος επιτυγχάνεται όταν ικανοποιούνται τα όρια διάθεσης που ορίζονται στην Οδηγία 91/271/ΕΟΚ.

Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών

Για τις περιοχές του ΜΠΠ δεν τίθενται ειδικότεροι στόχοι πέραν του ΥΣ CY1-3-E «Ξερός Ποταμός» που βρίσκεται κατάντη του φράγματος Ασπροκρέμμου. Για το εν λόγω ΥΣ λόγω της ένταξής του στο ΜΠΠ

προτείνεται η διατήρηση οικολογικής παροχής όπως αυτή προτείνεται στα μέτρα ΣΜ- vii-05, ΣΜ- vii-06 και ΣΜ- vii-07

10. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ

10.1 Εισαγωγικά στοιχεία

Το πρόγραμμα μέτρων περιλαμβάνει τα "βασικά" μέτρα που προσδιορίζονται στο Άρθρο 11.3 της ΟΠΥ και, όπου απαιτείται, "συμπληρωματικά" μέτρα. Η λήψη συμπληρωματικών μέτρων προβλέπεται σε περίπτωση που η εφαρμογή των βασικών μέτρων δεν επαρκεί για την επίτευξη των στόχων. Στα επόμενα κεφάλαια παρατίθενται τα βασικά στοιχεία για τα μέτρα αυτά, όπως προκύπτουν από τις προβλέψεις της ΟΠΥ, καθώς επίσης και από το Κατευθυντήριο Κείμενο WFD Reporting Guidance 2022.

10.1.1 Βασικά μέτρα

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του Άρθρου 11 της Οδηγίας, τα Βασικά Μέτρα αποτελούν τις στοιχειώδεις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να επιτευχθούν οι Περιβαλλοντικοί Στόχοι του Άρθρου 4. Τα Βασικά Μέτρα κατηγοριοποιούνται ως εξής (ακολουθείται η αρίθμηση του άρθρου 11.3 της ΟΠΥ) :

- α)** μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που απαιτούνται δυνάμει της νομοθεσίας που προσδιορίζεται στο Άρθρο 10 και στο μέρος Α του παραρτήματος VI και περιλαμβάνουν τις ακόλουθες οδηγίες (ακολουθείται η αναφορά στην Οδηγία 2000/60/ΕΚ):
- i) οδηγία για τα ύδατα κολύμβησης (76/160/ΕΟΚ) και τη μεταγενέστερη σχετική οδηγία 2006/7/ΕΚ.
  - ii) οδηγία για τα πτηνά (79/409/ΕΟΚ),
  - iii) οδηγία για το πόσιμο νερό (80/778/ΕΟΚ), όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 98/83/ΕΚ,
  - iv) οδηγία για τα μεγάλα ατυχήματα (Seveso) (96/82/ΕΚ),
  - v) οδηγία για την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (85/337/ΕΟΚ),
  - vi) οδηγία για την ιλύ σταθμών καθαρισμού (86/278/ΕΟΚ),
  - vii) οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ),
  - viii) οδηγία για τα προϊόντα φυτοπροστασίας (91/414/ΕΟΚ),
  - ix) οδηγία για την προστασία από νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ),
  - x) οδηγία για τα οικοσυστήματα (92/43/ΕΟΚ),
  - xi) οδηγία για την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο ρύπανσης (96/61/ΕΚ),
- β)** μέτρα που κρίνονται κατάλληλα για τους σκοπούς του Άρθρου 9 (Ανάκτηση κόστους για υπηρεσίες ύδατος),
- γ)** μέτρα για την προαγωγή μιας αποτελεσματικής και βιώσιμης χρήσης ύδατος προκειμένου να μη διακυβεύεται η επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο Άρθρο 4 (Περιβαλλοντικοί στόχοι),
- δ)** μέτρα για τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις του Άρθρου 7 (Υδατα που χρησιμοποιούνται για την άντληση πόσιμου ύδατος), συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για τη διαφύλαξη της

ποιότητας του ύδατος προκειμένου να μειωθεί το επίπεδο της επεξεργασίας καθαρισμού που απαιτείται για την παραγωγή πόσιμου ύδατος,

- ε)** μέτρα για ελέγχους που διέπουν την άντληση γλυκών επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και την κατακράτηση γλυκών επιφανειακών υδάτων, συμπεριλαμβανομένου μητρώου ή μητρώων αντλήσεων, και απαίτηση προηγούμενης άδειας για την άντληση και την κατακράτηση. Οι έλεγχοι αυτοί επανεξετάζονται περιοδικώς και, εφόσον χρειάζεται, εκσυγχρονίζονται. Τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν από τους εν λόγω ελέγχους τις αντλήσεις ή τις κατακρατήσεις που δεν έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην κατάσταση του ύδατος,
- στ)** μέτρα για ελέγχους, συμπεριλαμβανομένης απαίτησης για προηγούμενη άδεια σχετικά με τεχνική ανατροφοδότηση ή αύξηση των συστημάτων υπόγειων υδάτων. Τα χρησιμοποιούμενα ύδατα μπορούν να προέρχονται από οιαδήποτε επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα, εφόσον η χρησιμοποίηση της πηγής δε θέτει σε κίνδυνο την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που καθορίζονται για την πηγή ή το ανατροφοδοτημένο ή αυξανόμενο σύστημα υπόγειων υδάτων. Οι έλεγχοι αυτοί επανεξετάζονται περιοδικώς και, εφόσον χρειάζεται, εκσυγχρονίζονται,
- ζ)** μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση, σε απαίτηση για προηγούμενη κανονιστική ρύθμιση, όπως η απαγόρευση της εισόδου ρύπων στα ύδατα, ή για προηγούμενη άδεια, ή για καταχώρηση βασιζόμενη σε γενικούς δεσμευτικούς κανόνες που να καθορίζουν ελέγχους εκπομπών για τους σχετικούς ρύπους, συμπεριλαμβανομένων ελέγχων σύμφωνα με τα Άρθρα 10 (Η συνδυασμένη προσέγγιση για σημειακές και διάχυτες πηγές) και 16 (Στρατηγικές κατά της ρύπανσης των υδάτων) Οι έλεγχοι αυτοί επανεξετάζονται περιοδικώς και, εφόσον χρειάζεται, εκσυγχρονίζονται,
- η)** μέτρα για τις διάχυτες πηγές ικανές να προκαλέσουν ρύπανση, μέτρα για την πρόληψη ή τον έλεγχο της διοχέτευσης ρύπων. Οι έλεγχοι μπορεί να λάβουν τη μορφή απαίτησης για προηγούμενη κανονιστική ρύθμιση, όπως η απαγόρευση εισόδου ρύπων στα ύδατα, προηγούμενη άδεια ή καταχώρηση βασιζόμενη σε γενικούς δεσμευτικούς κανόνες, όταν η απαίτηση αυτή δεν προβλέπεται από άλλη κοινοτική νομοθεσία. Οι έλεγχοι αυτοί επανεξετάζονται περιοδικώς και, εφόσον χρειάζεται, εκσυγχρονίζονται,
- θ)** μέτρα για οιοσδήποτε σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην κατάσταση του ύδατος που προσδιορίζεται δυνάμει του Άρθρου 5 (Χαρακτηριστικά της περιοχής λεκάνης απορροής ποταμού, επισκόπηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και οικονομική ανάλυση της χρήσης ύδατος) και του παραρτήματος II, ιδίως μέτρα για να εξασφαλισθεί ότι οι υδρομορφολογικές συνθήκες των υδατικών συστημάτων αντιστοιχούν στην επιδίωξη της απαιτούμενης οικολογικής κατάστασης ή καλού οικολογικού δυναμικού για υδατικά συστήματα που χαρακτηρίζονται τεχνητά ή ιδιαιτέρως τροποποιημένα. Οι έλεγχοι προς το σκοπό αυτό μπορεί να λάβουν τη μορφή απαίτησης για προηγούμενη άδεια ή καταχώρηση βασιζόμενη σε γενικούς δεσμευτικούς κανόνες, όταν η απαίτηση αυτή δεν προβλέπεται από άλλη κοινοτική νομοθεσία. Οι έλεγχοι αυτοί επανεξετάζονται περιοδικώς και, εφόσον χρειάζεται, εκσυγχρονίζονται,
- ι)** μέτρα για απαγόρευση των απορρίψεων ρύπων, απευθείας στα υπόγεια ύδατα, με την επιφύλαξη των ακόλουθων διατάξεων,

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν την επανέγχυση στον ίδιο υδροφόρο ορίζοντα ύδατος το οποίο χρησιμοποιείται για γεωθερμικούς σκοπούς.

Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επιτρέπουν, ορίζοντας τις σχετικές προϋποθέσεις:

- την έγχυση υδάτων που περιέχουν ουσίες, οι οποίες προέρχονται από εργασίες αναζήτησης και εξαγωγής υδρογονανθράκων ή από μεταλλευτικές δραστηριότητες, και την έγχυση υδάτων για τεχνικούς λόγους, σε γεωλογικούς σχηματισμούς από τους οποίους έχουν εξαχθεί υδρογονάνθρακες ή άλλες ουσίες ή σε γεωλογικούς σχηματισμούς οι οποίοι, για φυσικούς λόγους, είναι μονίμως ακατάλληλοι για άλλους σκοπούς. Οι εγχύσεις αυτές δεν επιτρέπεται να περιέχουν άλλες ουσίες πλην εκείνων που προέρχονται από τις προαναφερόμενες εργασίες,
- την επανέγχυση υπόγειων υδάτων που αντλούνται από ορυχεία και λατομεία ή που συνδέονται με την κατασκευή ή τη συντήρηση έργων πολιτικού μηχανικού,
- την έγχυση φυσικού αερίου ή υγραερίου (LPG) προς αποθήκευση σε γεωλογικούς σχηματισμούς οι οποίοι, για φυσικούς λόγους, είναι μονίμως ακατάλληλοι για άλλους σκοπούς,
- την έγχυση ρεμάτων διοξειδίου του άνθρακα για την αποθήκευση σε γεωλογικούς σχηματισμούς οι οποίοι, για φυσικούς λόγους, είναι μόνιμα ακατάλληλοι για άλλους σκοπούς, υπό τον όρο ότι η έγχυση αυτή πραγματοποιείται σύμφωνα με την οδηγία 2009/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 2009, σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς ή εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 αυτής
- την έγχυση φυσικού αερίου ή υγραερίου (LPG) προς αποθήκευση σε άλλους γεωλογικούς σχηματισμούς όταν υπάρχει επιτακτική ανάγκη για την ασφάλεια του εφοδιασμού σε αέριο και όταν η έγχυση πραγματοποιείται κατά τρόπο που δεν παρουσιάζει ή δε θα παρουσιάσει κίνδυνο υποβάθμισης της ποιότητας των υπόγειων υδάτων υποδοχής,
- κατασκευαστικές και οικοδομικές εργασίες και εργασίες πολιτικού μηχανικού και παρόμοιες δραστηριότητες επί ή εντός του εδάφους που έρχεται σε επαφή με τα υπόγεια ύδατα. Για τους σκοπούς αυτούς, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι οι δραστηριότητες αυτές επιτρέπονται εφόσον διεξάγονται σύμφωνα με γενικούς δεσμευτικούς κανόνες τους οποίους θεσπίζουν τα κράτη μέλη για τις δραστηριότητες αυτές,
- απορρίψεις μικρών ποσοτήτων ουσιών οι οποίες πραγματοποιούνται για επιστημονικούς λόγους για το χαρακτηρισμό, την προστασία ή την αποκατάσταση υδατικών συστημάτων και οι οποίες περιορίζονται αυστηρά στην απαιτούμενη ποσότητα,

εφόσον οι εν λόγω απορρίψεις δε θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που καθορίζονται για το εν λόγω σύστημα υπογείων υδάτων,

- ια)** μέτρα σύμφωνα με τη δράση που αναλαμβάνεται δυνάμει του Άρθρου 16 (Στρατηγικές κατά της ρύπανσης των υδάτων), σε μέτρα για την εξάλειψη της ρύπανσης επιφανειακών υδάτων από τις ουσίες που προσδιορίζονται στον κατάλογο προτεραιότητας που συμφωνείται σύμφωνα με το Άρθρο 16 παράγραφος 2, και για την προοδευτική μείωση της ρύπανσης από άλλες ουσίες η

οποία, διαφορετικά, θα εμπόδιζε τα κράτη μέλη να επιτύχουν τους στόχους για τα συστήματα επιφανειακών υδάτων σύμφωνα με το Άρθρο 4,

- ιβ)** τυχόν μέτρα για την πρόληψη της σημαντικής διαρροής ρύπων από τεχνικές εγκαταστάσεις και για την πρόληψη ή/και τη μείωση των επιπτώσεων επεισοδίων ρύπανσης λόγω ατυχήματος, για παράδειγμα έπειτα από πλημμύρες, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που προβλέπουν συστήματα για την ανίχνευση τέτοιων γεγονότων ή για τη σχετική προειδοποίηση, συμπεριλαμβανομένων, στην περίπτωση ατυχημάτων που δε θα μπορούσαν να έχουν ευλόγως προβλεφθεί, όλων των κατάλληλων μέτρων για τη μείωση των κινδύνων στα υδατικά οικοσυστήματα.

10.1.2 Συμπληρωματικά μέτρα

Τα συμπληρωματικά μέτρα εφαρμόζονται επιπλέον των βασικών σε συγκεκριμένα Υδατικά Συστήματα τα οποία, ακόμη και μετά από την εφαρμογή των βασικών μέτρων, κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τους Περιβαλλοντικούς Στόχους που ορίζονται για αυτά.

Ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά, τα συμπληρωματικά μέτρα, σύμφωνα με το μέρος Β του παραρτήματος VI της Οδηγίας μπορεί να είναι τα ακόλουθα:

- i) Νομοθετικά μέτρα
- ii) Διοικητικά μέτρα
- iii) Οικονομικά ή φορολογικά μέτρα,
- iv) Περιβαλλοντικές συμφωνίες μετά από διαπραγμάτευση
- v) Έλεγχοι εκπομπής
- vi) Κώδικες ορθών πρακτικών
- vii) Ανασύσταση και αποκατάσταση περιοχών υγροτόπων
- viii) Έλεγχοι απολήψεων
- ix) Μέτρα διαχείρισης της ζήτησης,
- x) Μέτρα αποτελεσματικότητας και επαναχρησιμοποίησης
- xi) Έργα δομικών κατασκευών,
- xii) Εγκαταστάσεις αφαλάτωσης,
- xiii) Έργα αποκατάστασης υφιστάμενων υποδομών
- xiv) Τεχνητή επαναπλήρωση υδροφόρων στρωμάτων,
- xv) Εκπαιδευτικά έργα,
- xvi) Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης,
- xvii) Λοιπά σχετικά μέτρα.

10.2 Συνοπτική παρουσίαση της προόδου εφαρμογής των μέτρων του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ

Το πρόγραμμα μέτρων για την περίοδο 2016-2021 αφορούσε σε συνολικά 55 μέτρα εκ των οποίων τα 31 είναι βασικά μέτρα και τα 27 συμπληρωματικά. Σημειώνεται ότι στα βασικά μέτρα περιλαμβάνονται και μέτρα που αφορούν στην εφαρμογή λοιπών Οδηγιών που σχετίζονται άμεσα

ή/και έμμεσα με τα νερά (πχ Οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ), Οδηγία για την προστασία από τη νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ) και Οδηγία για τα οικοσυστήματα (92/43/ΕΟΚ))

Η κατανομή των μέτρων του προγράμματος μέτρων του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ ανά κατηγορία όπως ορίζεται στην Οδηγία 2000/60/ΕΚ δίνεται στον πίνακα που ακολουθεί

Πίνακας 10-1: Μέτρα 2^{ου} ΣΔΛΑΠ ανά κατηγορία μέτρων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ

ΑΡΘΡΟ ΟΠΥ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΤΡΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ
11.3.a.vii	Οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	3
11.3.a.ix	Οδηγία για την προστασία από τη νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ).	1
11.3.a.x	Οδηγία για τα οικοσυστήματα (92/43/ΕΟΚ).	1
11.3.c	Μέτρα για την προώθηση αποδοτικής και αιεφόρου χρήσης του νερού ώστε να αποφευχθεί η μη ικανοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων Άρθρου 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.	4
11.3.e	Μέτρα ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού.	3
11.3.g	Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση.	5
11.3.h	Μέτρα για την πρόληψη ή τον έλεγχο της διοχέτευσης ρύπων από διάχυτες πηγές απορρίψεων, που είναι ικανές να προκαλέσουν ρύπανση.	9
11.3.i	Μέτρα για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση ύδατος.	5
11.4.vii	Ανασύσταση και αποκατάσταση περιοχών υδροβιότοπων	14
11.4.x	Μέτρα αποτελεσματικότητας και επαναχρησιμοποίησης	3
11.4.xi	Έργα Δομικών κατασκευών	1
11.4.xii	Εγκαταστάσεις Αφαλάτωσης	1
11.4.xiv	Τεχνητός εμπλουτισμός υδροφορέων	2
11.4.xv	Εκπαιδευτικά μέτρα	1
11.4.xvi	Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης (βέλτιστων πρακτικών)	2
ΣΥΝΟΛΟ		55

Τα Μέτρα του προγράμματος μέτρων περιλαμβάνουν διάφορες δράσεις που αφορούν:

- Στην κατασκευή έργων υποδομής που αφορά είτε στην κατασκευή έργων των οποίων η μελέτη έχει ολοκληρωθεί, είτε στην υλοποίηση μελετών και στην κατασκευή αυτών
- Στην παροχή υπηρεσιών για την υλοποίηση συγκεκριμένων δράσεων
- Σε μέτρα διοικητικού χαρακτήρα
- Στην υλοποίηση μελετών
- Σε δράσεις ευαισθητοποίησης /εκπαίδευσης
- Σε άλλες δράσεις που περιλαμβάνουν κυρίως προώθηση πολιτικών που σχετίζονται με το γεωργικό τομέα.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται η πρόοδος υλοποίησης για κάθε μέτρο.

Πίνακας 10-2: Μέτρα 2^{ου} ΣΔΛΑΠ ανά κατηγορία μέτρων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ – Πρόοδος εφαρμογής

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
11.3.a.vii Οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).			
1	BM-a-01	Ολοκλήρωση των αποχετευτικών συστημάτων (δικτύων και σταθμών επεξεργασίας) των Συμπλεγμάτων Αθένου, Κοκκινοχωριών, Σολέας και Αστρομερίτης – Περιστέρωνα – Ακάκι	Ολοκληρώθηκαν: Αθένου, Σολέα, Ευρύχου, Λινού, Φλάσου, Τεμβριάς - Κοράκου Αστρομερίτης Σε εξέλιξη Κοκκινοχώρια, ΣΕΛ
2	BM-a-02	Συνέχιση της παρακολούθησης της συμμόρφωσης των ΕΕΛ στις Ευαίσθητες Περιοχές	Σε εξέλιξη
3	BM-a-03	Για τις Ευαίσθητες περιοχές. Η υλοποίηση των έργων κατασκευής αποχετευτικού δικτύου και κατάλληλης επεξεργασίας στο υπόλοιπο τμήμα του οικισμού Αγίας Φύλας.	Ολοκληρώθηκε
11.3.a.ix Οδηγία για την προστασία από τη νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ).			
4	BM-a-04	Συνέχιση των ελέγχων συμμόρφωσης και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων τους σε ετήσια βάση στις Ευπρόσβλητες στην Νιτρορύπανση Ζώνες	Σε εξέλιξη
11.3.a.x Οδηγία για τα οικοσυστήματα (92/43/ΕΟΚ).			
5	BM-a-05	Ολοκλήρωση των Σχεδίων Διαχείρισης των περιοχών προστασίας οικοτόπων και ειδών	Ολοκληρώθηκε
11.3.c Μέτρα για την προώθηση αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού ώστε να αποφευχθεί η μη ικανοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων Άρθρου 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.			
6	BM-c-01	Εξέταση δυνατότητας εθελοντικής καταγραφής των ποσοτήτων που καταναλώνονται από υπόγεια ύδατα μέσω διαδικτύου με την δημιουργία ειδικής εφαρμογής και σχετικής ενημέρωσης ευαισθητοποίησης των καταναλωτών.	Δεν έχει ξεκινήσει
7	BM-c-02	Περιορισμός απολήψεων σε επιλεγμένα ΥΣ με στόχο την προστασία σημαντικών οικολογικών χαρακτηριστικών και ενδιαιτημάτων	Δεν έχει ξεκινήσει
8	BM-c-03	Σχεδιασμός της ορθολογικής αξιοποίησης και προστασίας του Συστήματος υπογείων υδάτων CY-19 Τρόδος με εκπόνηση πλήρους και ολοκληρωμένης υδρογεωλογικής μελέτης, ανάλυση συνθηκών τροφοδοσίας – εκμετάλλευσης και κατάρτιση τεκμηριωμένου ισοζυγίου υπογείων υδάτων	Ολοκληρώθηκε από πλευράς του ΤΓΕ.
9	BM-c-04	Μείωση απαιτήσεων άρδευσης σε επίπεδο υδροφορέα	Δεν έχει ξεκινήσει
11.3.e Μέτρα ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού			

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
10	BM-e-01	Αναβάθμιση του μητρώου καταγραφής των σημείων απόληξης των υπογείων υδάτων και η λειτουργική του ένταξη στη διαδικασία αδειοδότησης νεών ανορύξεων.	Δεν έχει ξεκινήσει
11	BM-e-02	Ολοκλήρωση της καταγραφής των πραγματικών απολήψεων από τα υπόγεια ύδατα και η οριστικοποίηση των ισοζυγίων των υπόγειων υδατικών συστημάτων με βάση τα στοιχεία αυτά και η δημοσιοποίησή τους στην ιστοσελίδα του TAY που ήδη λειτουργεί.	Σε εξέλιξη
12	BM-e-03	Η αναβάθμιση του μητρώου καταγραφής των μικρών σημειακών απολήψεων και η δημοσιοποίησή του.	Σε εξέλιξη
11.3.g Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση			
13	BM-g-01	Αύξηση της συνέργειας των δράσεων παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτινων σωμάτων στο πλαίσιο της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα με την κατάστρωση του προγράμματος αποκατάστασης των εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων των εξορυκτικών αποβλήτων, με στόχο τη βελτίωση της χημικής κατάστασης υδάτινων σωμάτων που εμφανίζονται με κατάσταση κατώτερη της καλής.	Ολοκληρώθηκε (από το ΤΓΕ). Η έκθεση επικαιροποίησης των προτεραιοτήτων αποκατάστασης των εγκαταλελειμμένων μεταλλείων και δόθηκε στην Τεχνική Επιτροπή.
14	BM-g-02	Υλοποίηση ειδικού διερευνητικού προγράμματος εντατικής παρακολούθησης Ni στον π. Κούρη.	Ολοκληρώθηκε
15	BM-g-03	Άμεση αποκατάσταση 24 υφιστάμενων ΧΑΔΑ επαρχίας Λευκωσίας	Σε εξέλιξη
16	BM-g-04	Κατά προτεραιότητα ωρίμανση και υλοποίηση των ακόλουθων έργων: ο Κατασκευή Σταθμού επεξεργασίας Λυμάτων στην Κοινότητα Αρακαπά ο Κατασκευή Σταθμού επεξεργασίας Λυμάτων στην Κοινότητα Απλικιού ο Κατασκευή αγωγού λυμάτων και σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στην Κοινότητα Αγίου Ιωάννη Αγρού	Σε εξέλιξη
17	BM-g-05	Άμεση αποκατάσταση 47 υφιστάμενων ΧΑΔΑ επαρχίας Λεμεσού	Σε εξέλιξη
11.3.h Μέτρα για την πρόληψη ή τον έλεγχο της διοχέτευσης ρύπων από διάχυτες πηγές απορρίψεων, που είναι ικανές να προκαλέσουν ρύπανση			
18	BM-h-01	Πρόγραμμα μείωσης της Νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης σε καλλιεργούμενες εκτάσεις που βρίσκονται εντός των ευπρόσβλητων ζωνών της Οδηγίας 91/671/ΕΟΚ	Έχει δημιουργηθεί το Πρόγραμμα Δράσης της Νιτρορύπανσης με την τελευταία ανανέωσή του το 2014 ΚΔΠ 281/2014, ελέγχεται από το Τμήμα Γεωργίας, ελέγχεται από το Τμήμα Περιβάλλοντος και από τον ΚΟΑΠ μέσω της Πολλαπλής Συμμόρφωσης.

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
19	BM-h-02	Κατάρτιση ειδικού προγράμματος δράσης για την αντιμετώπιση των ομβρίων απορροών από οικιστικές περιοχές και βιομηχανικές Εγκαταστάσεις με σκοπό την προστασία των υδάτων.	Δεν έχει ξεκινήσει
20	BM-h-03	Προσθήκη ειδικών ρυθμίσεων - υποχρεώσεων στους Κανόνες Πολλαπλής Συμμόρφωσης σχετικών με την προστασία των υδάτων σε στοχευμένες περιοχές.	Σε εξέλιξη. Στο πλαίσιο αναθεώρησης των κανόνων για το νέο στρατηγικό σχέδιο 2023-2027 θα συμπεριληφθούν ειδικές ρυθμίσεις για το θέμα.
21	BM-h-04	Διαχείριση Βοσκοτόπων	Σε εξέλιξη
22	BM-h-05	Αποκλεισμός χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες	Σε εξέλιξη
23	BM-h-06	Εφαρμογή αμειψισποράς στις καλλιέργειες πατάτας και σιτηρών	Σε εξέλιξη
24	BM-h-07	Βιολογικές καλλιέργειες	Σε εξέλιξη
25	BM-h-08	Εξορθολογισμός και διερεύνηση της δυνατότητας αυτοματοποίησης της ενημέρωσης των αρμοδίων ελεγκτών περιβάλλοντος για των αποτελεσμάτων του δικτύου παρακολούθησης της ΟΠΥ, ειδικά σε περιπτώσεις υπερβάσεων φυσικοχημικών και χημικών ρύπων που προέρχονται από τη Γεωργία με σκοπό τον αποτελεσματικότερο προγραμματισμό των ελέγχων συμμόρφωσης.	Σε εξέλιξη.
26	BM-h-09	Στοχευμένες αγροπεριβαλλοντικές δράσεις στις καλλιέργειες πατάτας και εσπεριδοειδών	Σε εξέλιξη
11.3.i Μέτρα για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση ύδατος.			
27	BM-i-01	Διενέργεια στοχευμένων ελέγχων/ερευνών για την αξιολόγηση της κατάστασης σε υδάτινα συστήματα των οποίων η κατάσταση δεν ήταν δυνατόν να ταξινομηθεί με προτεραιότητα στις λίμνες.	Σε εξέλιξη.
28	BM-i-02	Διενέργεια στοχευμένων διερευνητικών παρακολουθήσεων σε υδάτινα σώματα στα οποία έχουν εντοπιστεί σημαντικές πιέσεις και η ταξινόμηση της κατάστασής τους στην παρούσα φάση ενέχει υψηλό βαθμό αβεβαιότητας.	Σε εξέλιξη.
29	BM-i-03	Εξορθολογισμός της αξιολόγησης έργων που δύνανται να προκαλούν υδρομορφολογικές αλλοιώσεις σε υδάτινα σώματα με την ένταξη της μεθοδολογίας εφαρμογής των προνοιών του άρθρου 4.7 στη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδιοδότησής τους. Για το σκοπό αυτό απαιτείται ειδική ρύθμιση/τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας.	Ολοκληρώθηκε
30	BM-i-04	Κατάρτιση και ανανέωση ειδικής βιβλιοθήκης ανακουφιστικών μέτρων αποκατάστασης για μορφολογικά στοιχεία που επηρεάζονται από την ανάπτυξη έργων και δραστηριοτήτων βάσει των οποίων θα καθορίζονται οι απαιτήσεις για την κατασκευή και τη λειτουργία τους κατά την αδειοδότησή τους.	Ολοκληρώθηκε

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
31	BM-i-05	Διενέργεια ειδικού προγράμματος παρακολούθησης των χημικών-φυσικοχημικών παραμέτρων των υδάτινων σωμάτων εφήμερης ροής, καθώς και των ιζημάτων τους, εναρμονισμένο με τις σχετικές μεθοδολογικές απαιτήσεις της Οδηγίας. Τα αποτελέσματα του προγράμματος θα δημοσιοποιούνται σε ετήσια βάση από το ΤΑΥ.	Σε εξέλιξη.
11.4.vii Ανασύσταση και αποκατάσταση περιοχών υδροβιοτόπων			
32	ΣΜ-vii-01	Περιορισμένες πιλοτικές παρεμβάσεις σε φυσικά ποτάμια συστήματα και σε λίμνες για την ενδυνάμωση της παρουσίας επιλεγμένων προστατευόμενων ειδών, με προτεραιότητα σε περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών ή/και άλλες περιοχές που εμφανίζουν ειδικό ενδιαφέρον	Ολοκληρώθηκε
33	ΣΜ-vii-02	Απομάκρυνση οριζόντιων εμποδίων για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία	Ολοκληρώθηκε
34	ΣΜ-vii-03	Καθαρισμός/επαναδιευθέτηση ενεργούς κοίτης για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία	Ολοκληρώθηκε σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ
35	ΣΜ-vii-04	Δενδροφύτευση με ιθαγενή είδη για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία	Ολοκληρώθηκε σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ
36	ΣΜ-vii-05	Καθορισμός περιβαλλοντικής παροχής σε επιλεγμένα φράγματα . Περιβαλλοντική παροχή κατάντη φραγμάτων για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΙΤΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία	Ολοκληρώθηκε
37	ΣΜ-vii-06	Καθορισμός περιβαλλοντικής παροχής σε επιλεγμένα φράγματα . Απελευθέρωση στοχευμένης περιβαλλοντικής παροχής κατάντη φραγμάτων σε επιλεγμένες θέσεις με ιδιαίτερα σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά	Ολοκληρώθηκε
38	ΣΜ-vii-07	Καθορισμός περιβαλλοντικής παροχής σε επιλεγμένα φράγματα . Απελευθέρωση πλημμυρικών παροχών σε επιλεγμένα φράγματα	Ολοκληρώθηκε
39	ΣΜ-vii-08	Απομάκρυνση ξενικών/εισβαλλόντων φυτικών ειδών σε επιλεγμένες περιοχές με στόχο την βελτίωση σημαντικών οικολογικών χαρακτηριστικών	Σε εξέλιξη
40	ΣΜ-vii-09	Οικολογική αποκατάσταση όχθης/πρανών σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ	Ολοκληρώθηκε σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ
41	ΣΜ-vii-10	Διατήρηση/δημιουργία υδάτινων καταφυγίων σε επιλεγμένα ΥΣ	Ολοκληρώθηκε σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ
42	ΣΜ-vii-11	Δημιουργία ρηχών υφάλων/μικρολιμνών, ενίσχυση ενδιαιτημάτων σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ	Ολοκληρώθηκε σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
43	ΣΜ-vii-12	Τοπικές παρεμβάσεις στην κοίτη επιλεγμένων ΥΣ (πχ τοπικές εκβαθύνσεις) για την βελτίωση υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών που υποστηρίζουν σημαντικά βιολογικά στοιχεία	Ολοκληρώθηκε σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ
44	ΣΜ-vii-13	Δημιουργία ιχθυοδιάδρομων σε συγκεκριμένους μικρούς εγκάρσιους αναβαθμούς για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης επιλεγμένων ειδών ιχθυοπανίδας	Ολοκληρώθηκε σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ
45	ΣΜ-vii-14	Διενέργεια ειδικού προγράμματος παρακολούθησης αποτελεσματικότητας των περιβαλλοντικών παροχών	Σε εξέλιξη.
11.4.x Μέτρα αποτελεσματικότητας και επαναχρησιμοποίησης			
46	ΣΜ-x-01	Δρομολόγηση υλοποίησης έργων αύξησης της χρήσης ανακυκλωμένου νερού στη γεωργία που μπορεί να περιλαμβάνουν την κατασκευή δεξαμενών χειμερινής αποθήκευσης καθώς και έργα για τη διανομή και διάθεση νερού.	Σε εξέλιξη
47	ΣΜ-x-02	Συνέχιση της ευαισθητοποίησης εξοικονόμησης νερού σε νοικοκυριά και σχολεία. Προβολή των πεπραγμένων μέχρι σήμερα και κατάστρωση συνεχούς ενημέρωσης για την αξία και την επάρκεια νερού.	Σε εξέλιξη
48	ΣΜ-x-03	Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού Μέτρο 4. Καθεστώς 4.1, 4.3.2 και 4.3.3. (ΠΑΑ 2014-20)	Σε εξέλιξη. Έχει ολοκληρωθεί σημαντικός αριθμός δράσεων .
11.χι Έργα Δομικών κατασκευών			
49	ΣΜ-xi-01	Έργα ικανοποίησης υδρευτικών αναγκών ευρύτερης περιοχής Λευκωσίας– Αγωγός μεταφοράς νερού από Μονάδα Αφαλάτωσης Βασιλικού	Σε εξέλιξη
11.4.xii Εγκαταστάσεις Αφαλάτωσης			
50	ΣΜ-xii-01	Κατασκευή Αφαλάτωσης Πάφου	Ολοκληρώθηκε
11.4.xiv Τεχνητός εμπλουτισμός υδροφορέων			
51	ΣΜ-xiv-01	Διεύρυνση του προγράμματος εμπλουτισμού υπογείων υδάτων	Ολοκληρώθηκε
52	ΣΜ-xiv-02	Ένταξη της προοπτικής εμπλουτισμού υπογείων υδάτων στο σχεδιασμό αντιπλημμυρικών έργων και λοιπών σχετικών έργων φυσικής κατακράτησης υδάτων.	Δεν έχει ξεκινήσει
11.4.xv Εκπαιδευτικά μέτρα			
53	ΣΜ-xv-01	Δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης (Κατάρτιση παραγωγών μέσω του Μέτρου 1 του ΠΑΑ 2014-20)	Σε εξέλιξη
11.4.xvi Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης (βέλτιστων πρακτικών			

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
54	ΣΜ-xvi-01	Ειδική παρακολούθηση της εξέλιξης της χημικής κατάστασης του υδάτινου σώματος Αργάκι της Λίμνης για της εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με την αποτελεσματικότητα των έργων αποκατάστασης του Μεταλλείου Λίμνης στην κατάσταση των υδάτων με σκοπό τη αξιοποίησή τους σε αντίστοιχα έργα σε άλλες περιοχές.	Ολοκληρώθηκε
55	ΣΜ-xvi-02	Διενέργεια ερευνών για τη βελτίωση της βασικής γνώσης σε σχέση με την ιχθυοπανίδα στα εσωτερικά ύδατα της Κύπρου (ποτάμια – λίμνες).	Σε εξέλιξη

10.3 Πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων

Η διαμόρφωση του προγράμματος μέτρων έγινε με βάση τα ακόλουθα:

- Τις απαιτήσεις που απορρέουν από την εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και επίσης και τις ειδικές απαιτήσεις για το πρόγραμμα μέτρων που περιγράφονται συνοπτικά στο κεφάλαιο 13.1 και αναλυτικά στο Πρόγραμμα Μέτρων που είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του ΤΑΥ.
- Την πρόοδο εφαρμογής του 2^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης Υδάτων και την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την περίοδο αυτή που παρουσιάζονται συνοπτικά στα κεφάλαια 10.2 και.
- Την κατάσταση των επιφανειακών και των υπογείων υδάτων όπως ταξινομήθηκε με βάση τα αποτελέσματα της παρακολούθησης από την έγκριση του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ έως σήμερα και παρουσιάζεται στο κεφάλαιο 7.
- Τους περιβαλλοντικούς στόχους που τίθενται για το 3^ο ΣΔΛΑΠ για τα υδατικά συστήματα αλλά και τους ειδικούς στόχους για τις προστατευόμενες περιοχές που παρουσιάζονται στο κεφάλαιο 9.
- Τις σημαντικές πιέσεις που δέχονται ύδατα όπως αυτές εντοπίστηκαν κατά την προετοιμασία του 3^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης και παρουσιάζονται συνοπτικά στο κεφάλαιο στο κεφάλαιο 5.
- Τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία και τους πόρους που μπορούν να αντληθούν από αυτά για τη διαχείριση των υδάτων και την υλοποίηση συγκριμένων δράσεων.
- Την γενικότερη πολιτική προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και την ενσωμάτωση δράσεων για το σκοπό αυτό.
- Τις γενικότερες πολιτικές της Κύπρου σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος και τις δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο αυτό.
- Την αξιολόγηση των μέτρων ως προς την απόδοσή τους.

Το τελικό πρόγραμμα μέτρων που περιλαμβάνεται στο παρό διαμορφώθηκε μετά τα αποτελέσματα της διαβούλευσης αλλά και την ολοκλήρωση της διαδικασίας της ΣΠΕ.

Στο πλαίσιο αυτό το προτεινόμενο πρόγραμμα μέτρων περιλαμβάνει:

- Τις δράσεις και τα μέτρα του 2^{ου} ΣΔΛΑΠ τα οποία σήμερα είναι σε εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθούν έως το 2027.
- Δράσεις για μέτρα τα οποία θεωρούνται απαραίτητα για την αντιμετώπιση πιέσεων ή τη περαιτέρω διερεύνηση για Υδατικά συστήματα τα οποία με βάση τα αποτελέσματα της ταξινόμησης είναι σε κατάσταση κατώτερη της καλής.
- Ειδικές δράσεις οι οποίες θεωρούνται σημαντικές για την βελτίωση ή/και τη διατήρηση της κατάστασης των Υδατικών συστημάτων

10.3.1 Προτεινόμενα βασικά μέτρα του Άρθρου 11.3.α της ΟΠΥ

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
11.3.a.vii Οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).							
1	BM-a-01	BM-a-01	Ολοκλήρωση των Σταθμών Επεξεργασίας Λυμάτων Κοκκινοχωρίων και Σολέας	ΑΣΤΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	ΤΑΥ(ΥΑΑ)	37.000.000€
2	BM-a-02	BM-a-02	Συνέχιση της παρακολούθησης της συμμόρφωσης των ΕΕΛ στις Ευαίσθητες Περιοχές	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΕΥΣ	ΤΑΥ (ΥΑΑ)	37.000 €
11.3.a.ix Οδηγία για την προστασία από τη νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ).							
3	BM-a-03	BM-a-04	Συνέχιση των ελέγχων συμμόρφωσης στις Ευπρόσβλητες στην Νιτρορύπανση Ζώνες και δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων τους	ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	ΤΓ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ

10.3.2 Άλλα βασικά μέτρα

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
11.3.c Μέτρα για την προώθηση αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού ώστε να αποφευχθεί η μη ικανοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων Άρθρου 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.							
4	BM-c-01	BM-c-01	Εξέταση δυνατότητας εθελοντικής καταγραφής των ποσοτήτων που καταναλώνονται από υπόγεια ύδατα μέσω διαδικτύου με την δημιουργία ειδικής εφαρμογής και σχετικής ενημέρωσης ευαισθητοποίησης των καταναλωτών.	ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΟΓΕΙΑ	ΣΥΥ	TAY (ΥΑΕΥ)	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
5	BM-c-02	BM-c-02	Περιορισμός απολήψεων σε επιλεγμένα ΥΣ με στόχο την προστασία σημαντικών οικολογικών χαρακτηριστικών και ενδιατημάτων	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟ ΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	TAY (ΥΑΕΥ)	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
6	BM-c-03	BM-c-03	Σχεδιασμός της ορθολογικής αξιοποίησης και προστασίας του Συστήματος υπογείων υδάτων CY-19 Τρόδος με εκπόνηση πλήρους και ολοκληρωμένης υδρογεωλογικής μελέτης, ανάλυση συνθηκών τροφοδοσίας – εκμετάλλευσης και κατάρτιση τεκμηριωμένου ισοζυγίου υπογείων υδάτων	ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΟΓΕΙΑ	ΣΥΥ	TAY-ΥΑΕΥ (Σ) / Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
	BM-c-05	NEO METPO	Μεταρρύθμιση Τομέα Διαχείρισης Υδάτινων πόρων για την προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδάτων	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος / Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Οικονομικών/ Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης/ Συμβούλια Υδατοπρομήθειας και Αποχετεύσεων καθώς οι τοπικοί φορείς ύδρευσης	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
11.3.ε Μέτρα ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού							
8	BM-e-01	BM-e-01	Αναβάθμιση του μητρώου καταγραφής των σημείων απόληψης των υπογείων υδάτων και η λειτουργική του ένταξη στη διαδικασία αδειοδότησης νεών ανορύξεων.	ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΟΓΕΙΑ	ΣΥΥ	TAY (ΥΑΕΥ)	80.000 €
9	BM-e-02	NEO ΜΕΤΡΟ	Βελτίωση των ελέγχων των απολήψεων από ΣΥΥ με την αξιοποίηση δορυφορικών φωτογραφιών	ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΑΠΟ ΥΠΟΓΕΙΑ	ΣΥΥ	TAY (ΥΑΕΥ)	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
10	BM-e-03	BM-e-03	Αναβάθμιση του μητρώου καταγραφής των μικρών σημειακών απολήψεων και η δημοσιοποίησή του.	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟ ΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	TAY (ΥΥ)	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
11.3.γ Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση							
11	BM-g-01	BM-g-01	Αύξηση της συνέργειας των δράσεων παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτινων σωμάτων στο πλαίσιο της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα με την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης αποκατάστασης των εγκαταλελειμμένων εγκαταστάσεων των εξορυκτικών αποβλήτων, με στόχο τη βελτίωση της χημικής κατάστασης υδάτινων σωμάτων που εμφανίζονται με κατάσταση κατώτερη της καλής	ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΣ	ΤΓΕ/ Τεχνική Επιτροπή Αποκατάστασης Εγκαταλελειμμένων Μεταλλείων	2.200.000 €
12	BM-g-02	BM-g-02	Υλοποίηση ειδικού διερευνητικού προγράμματος για το Νι σε ποτάμια ΥΣ	ΕΞΟΡΥΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΣ	ΤΓΕ (Σ) / Τεχνική Επιτροπή Αποκατάστασης Εγκαταλελειμμένων Μεταλλείων /TAY (ΥΥ)	6.000 €
13	BM-g-03	BM-g-03	Ολοκλήρωση έργων άμεσης αποκατάστασης ΧΑΔΑ επαρχίας Λευκωσίας.	ΧΩΡΟΙ ΑΠΟΘΕΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	ΕΥΣ και ΣΥΥ	TAY (ΥΔΣΑ)	24.036.675€

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
14	BM-g-04	BM-g-04	Ολοκλήρωση κατασκευής των ακόλουθων έργων : - - Κατασκευή αγωγού λυμάτων και σταθμού επεξεργασίας λυμάτων στην Κοινότητα Αγίου Ιωάννη Αγρού. - -Κατασκευή Σταθμού επεξεργασίας Λυμάτων στην Κοινότητα Αρακαπά	ΑΣΤΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ	ΕΥΣ και ΣΥΥ	TAY(YAA)	1.380.000 €
15	BM-g-05	BM-g-05	Άμεση αποκατάσταση υφιστάμενων ΧΑΔΑ επαρχίας Λεμεσού	ΧΩΡΟΙ ΑΠΟΘΕΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	ΕΥΣ και ΣΥΥ	TAY (ΥΔΣΑ)	38.100.000 €
11.3.h Μέτρα για την πρόληψη ή τον έλεγχο της διοχέτευσης ρύπων από διάχυτες πηγές απορρίψεων, που είναι ικανές να προκαλέσουν ρύπανση							
16	BM-h-01	BM-h-02	Κατάρτιση ειδικού προγράμματος δράσης για την αντιμετώπιση των ομβρίων απορροών από οικιστικές περιοχές και βιομηχανικές εγκαταστάσεις με σκοπό την προστασία των υδάτων.	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ	- ΥΠΕΣ (Σ) και Τ.ΠΟ. για την εφαρμογή των μέτρων του ΣΔΚΠ υπό την τεχνική υποστήριξη του TAY. - TAY (ΥΥ&Υ) όσον αφορά στην παρακολούθηση υλοποίησης του μέτρου στο πλαίσιο του ΣΔΛΑΠ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
17	BM-h-02	BM-h-03	Προσθήκη ειδικών ρυθμίσεων - υποχρεώσεων στους Κανόνες Πολλαπλής Συμμόρφωσης σχετικών με την προστασία των υδάτων σε στοχευμένες περιοχές.	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	Τμήμα Γεωργίας (Σ) ως προς το διοικητικό σκέλος) / ΙΓΕ (για την πιλοτική διερεύνηση)/TAY	15.000 €
18	BM-h-03	BM-h-04	Διαχείριση Βοσκοτόπων	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ / ΚΟΑΠ	160.000 €
19	BM-h-04	BM-h-05	Αποκλεισμός χρήσης χημικών ζιζανιοκτόνων σε συγκεκριμένες καλλιέργειες	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ / ΚΟΑΠ	19.419.000 €

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
20	BM-h-05	BM-h-06	Εφαρμογή αμειψισποράς στις καλλιέργειες πατάτας και σιτηρών	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ / ΚΟΑΠ	6.000.000 €
21	BM-h-06	BM-h-07	Βιολογικές καλλιέργειες	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ / ΚΟΑΠ	21.927.000 €
22	BM-h-07	BM-h-08	Διατήρηση συστήματος ενημέρωσης των αρμοδίων ελεγκτών περιβάλλοντος για των αποτελεσμάτων του δικτύου παρακολούθησης της ΟΠΥ, ειδικά σε περιπτώσεις υπερβάσεων ρύπων που προέρχονται από τη Γεωργία με σκοπό τον αποτελεσματικότερο προγραμματισμό των ελέγχων συμμόρφωσης.	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ	Τμήμα Γεωργίας (Σ)/ Τμήμα Περιβ/ντος /ΤΑΥ(ΥΥ)/ΤΓΕ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
11.3.ι Μέτρα για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση ύδατος							
23	BM-i-01	BM-i-01	Διενέργεια στοχευμένων ελέγχων/ερευνών για την αξιολόγηση της κατάστασης σε υδάτινα συστήματα των οποίων η κατάσταση δεν ήταν δυνατόν να ταξινομηθεί με προτεραιότητα στις λίμνες.	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ	ΤΑΥ (ΥΥ)	100.000 €
24	BM-i-02	BM-i-02	Διενέργεια στοχευμένων διερευνητικών παρακολουθήσεων σε υδάτινα σώματα στα οποία έχουν εντοπιστεί σημαντικές πιέσεις και η ταξινόμηση της κατάστασής τους στην παρούσα φάση ενέχει υψηλό βαθμό αβεβαιότητας.	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ	ΤΑΥ (ΥΥ)	15.000 €
25	BM-i-03	BM-i-05	Διενέργεια ειδικού προγράμματος παρακολούθησης των χημικών-φυσικοχημικών παραμέτρων των υδάτινων σωμάτων εφήμερης ροής,	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ	ΤΑΥ (ΥΥ)	30.000 €

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
			καθώς και των ιζημάτων τους, εναρμονισμένο με τις σχετικές μεθοδολογικές απαιτήσεις της Οδηγίας.				

10.3.3 Συμπληρωματικά Μέτρα

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^{ου} ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
11.4.vii Ανασύσταση και αποκατάσταση περιοχών υγροβιοτόπων							
26	ΣΜ-vii-01	ΣΜ-vii-01	Περιορισμένες πιλοτικές παρεμβάσεις σε φυσικά ποτάμια συστήματα και σε λίμνες για την ενδυνάμωση της παρουσίας επιλεγμένων προστατευόμενων ειδών, με προτεραιότητα σε περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών ή/και άλλες περιοχές που εμφανίζουν ειδικό ενδιαφέρον	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	ΤΑΥ – ΥΥ (Σ) / ΤΠ (Φορέας Υλοποίησης)	220.000 €
27	ΣΜ-vii-02	ΣΜ-vii-02	Απομάκρυνση οριζόντιων εμποδίων για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	ΤΑΥ (ΥΥ)	150.000 €
28	ΣΜ-vii-03	ΣΜ-vii-03	Καθαρισμός/επαναδιευθέτηση ενεργούς κοίτης για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	ΤΑΥ (ΥΥ)	100.000€
29	ΣΜ-vii-04	ΣΜ-vii-04	Δενδροφύτευση με ιθαγενή είδη για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	Τμήμα Περιβάλλοντος (Σ) / Τμήμα Δασών/ΤΑΥ(ΥΥ)	100.000 €
30	ΣΜ-vii-05						
31	ΣΜ-vii-06	ΣΜ-vii-05	Εφαρμογή περιβαλλοντικής παροχής σε	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	ΤΑΥ	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
32	ΣΜ-vii-07	ΣΜ-vii-06 ΣΜ-vii-07	επιλεγμένα φράγματα Αφορά σε 3 μέτρα /τύπους παροχής 1. Περιβαλλοντική παροχή κατάντη φραγμάτων για τη βελτίωση των υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών επιλεγμένων ΙΤΥΣ που υποστηρίζουν σημαντικά οικολογικά στοιχεία (Μέτρο ΣΜ-vii-05) 2. Απελευθέρωση στοχευμένης περιβαλλοντικής παροχής κατάντη φραγμάτων σε επιλεγμένες θέσεις με ιδιαίτερα σημαντικά οικολογικά χαρακτηριστικά (Μέτρο ΣΜ-vii-06) 3. Απελευθέρωση πλημμυρικών παροχών σε επιλεγμένα φράγματα (Μέτρο ΣΜ-vii-07)				
33	ΣΜ-vii-08	ΣΜ-vii-08	Απομάκρυνση ξενικών/εισβαλλόντων φυτικών ειδών σε επιλεγμένες περιοχές με στόχο την βελτίωση σημαντικών οικολογικών χαρακτηριστικών	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	Τμήμα Περιβάλλοντος (Σ) / Τμήμα Δασών	350.000 €
34	ΣΜ-vii-09	ΣΜ-vii-09	Οικολογική αποκατάσταση όχθης/πρανών σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	ΤΑΥ – ΥΥ	150.000 €
		ΣΜ-vii-10	Διατήρηση/δημιουργία υδάτινων καταφυγίων σε επιλεγμένα ΥΣ	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ		
		ΣΜ-vii-11	Δημιουργία ρηχών υφάλων/μικρολιμνών, ενίσχυση ενδιαιτημάτων σε επιλεγμένα ΙΤΥΣ.	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ		
		ΣΜ-vii-12	Τοπικές παρεμβάσεις στην κοίτη επιλεγμένων ΥΣ (πχ τοπικές εκβαθύνσεις) για την βελτίωση	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ		

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
			υδρομορφολογικών χαρακτηριστικών που υποστηρίζουν σημαντικά βιολογικά στοιχεία. Δημιουργία ιχθυοδιάδρομων σε συγκεκριμένους μικρούς εγκάρσιους αναβαθμούς για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης επιλεγμένων ειδών ιχθυοπανίδας.	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ		
35	ΣΜ-vii-10	ΣΜ-vii-14	Διενέργεια ειδικού προγράμματος εκτίμησης αποτελεσματικότητας των περιβαλλοντικών παροχών	ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ	ΕΥΣ	ΤΠ (Σ) / Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας/ ΤΑΥ(ΥΥ)/Τμήμα Δασών	100.000 €
11.4.x Μέτρα αποτελεσματικότητας και επαναχρησιμοποίησης							
36	ΣΜ-x-01	ΣΜ-x-01	Δρομολόγηση υλοποίησης έργων αύξησης της χρήσης ανακυκλωμένου νερού στη γεωργία που μπορεί να περιλαμβάνουν την κατασκευή δεξαμενών χειμερινής αποθήκευσης καθώς και έργα για τη διανομή και διάθεση νερού.	ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΑΠ'Ο ΥΠΟΓΕΙΑ	ΣΥΥ	ΤΑΥ – ΥΠ & ΥΜ	46.700.000 €
37	ΣΜ-x-02	ΣΜ-x-02	Συνέχιση της ευαισθητοποίησης για την εξοικονόμηση και την προστασία υδατικών πόρων.	ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΑΠ'Ο ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΑ & ΥΠΟΓΕΙΑ	ΕΥΣ και ΣΥΥ	ΤΑΥ - ΥΠ&Δ	500.000 €
11.χι Έργα Δομικών κατασκευών							
38	ΣΜ-xi-01	ΣΜ-xi-01	Ολοκλήρωση έργων ικανοποίησης υδρευτικών αναγκών ευρύτερης περιοχής Λευκωσίας– Αγωγός μεταφοράς νερού από Μονάδα Αφαλάτωσης Βασιλικού και δρομολόγηση λοιπών συμπληρωματικών έργων βελτιστοποίησης της διαχείρισης και της αύξησης της διαθεσιμότητας νερού ύδρευσης.	ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΑΠ'Ο ΥΠΟΓΕΙΑ	ΣΥΥ	ΤΑΥ (ΥΠ) & ΤΑΥ (ΥΜ)(Σ)	30.300.000 €
11.4.xiv Τεχνητός εμπλουτισμός υδροφορέων							
39	ΣΜ-xiv-01	ΣΜ-xiv-02	Ένταξη της προοπτικής εμπλουτισμού υπογείων υδάτων στο σχεδιασμό αντιπλημμυρικών έργων	ΑΠΟΛΗΨΕΙΣ ΑΠ'Ο ΥΠΟΓΕΙΑ	ΣΥΥ	ΤΑΥ (ΥΥ&Υ)	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ

A/A	ΝΕΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 3 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ 2 ^ο ΣΔΛΑΠ	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΙΕΣΗ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ	ΥΔΑΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
			και λοιπών σχετικών έργων φυσικής κατακράτησης υδάτων.				
11.4.xv Εκπαιδευτικά μέτρα							
40	ΣΜ-xv-01	ΣΜ-xv-01	Δράσεις μεταφοράς γνώσης και ενημέρωσης (Κατάρτιση παραγωγών μέσω σχετικών παρεμβάσεων του ΠΑΑ 2023-2027)	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΥΣ & ΣΥΥ	Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ/ ΚΟΑΠ	200.000 €
11.4.xvi Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης (βέλτιστων πρακτικών)							
41	ΣΜ-xvi-01	ΣΜ-xvi-02	Διενέργεια ερευνών για τη βελτίωση της βασικής γνώσης σε σχέση με την ιχθυοπανίδα στα εσωτερικά ύδατα της Κύπρου (ποτάμια – λίμνες).	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ	ΤΑΥ-ΥΥ (Σ) / ΤΑΘΕ	105.000 €
42	ΣΜ-xvi-02	ΝΕΟ	Διενέργεια ερευνών για τη βελτίωση της γνώσης σε σχέση με τις ειδικές πιέσεις που δέχονται τα Λιμναία ΥΣ τα οποία έχουν ταξινομηθεί σε χημική κατάσταση κατώτερη της καλής	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ	ΤΑΥ/Τ.Π/ΤΓΕ	100.000 €
43	ΣΜ-xvi-03	ΝΕΟ	Διενέργεια ερευνών για τη βελτίωση της γνώσης σε σχέση με τις ειδικές πιέσεις που δέχονται επιλεγμένα παράκτια ΥΣ τα οποία έχουν ταξινομηθεί σε κατάσταση κατώτερη τη καλής	ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΔΡΑΣΗ	ΕΥΣ	ΤΑΘΕ	310.000 €

Συγκεντρωτικά στοιχεία του προτεινόμενου προγράμματος μέτρων δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί

Κατηγορίες μέτρων ΟΠΥ	Αριθμός μέτρων	Προυπολογισμός
Βασικά μέτρα		
11.3.a.vii Οδηγία για την επεξεργασία αστικών λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).	2	37.037.000 €
11.3.a.ix Οδηγία για την προστασία από τη νιτρορύπανση (91/676/ΕΟΚ).	1*	- €
11.3.c Μέτρα για την προώθηση αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού ώστε να αποφευχθεί η μη ικανοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων Άρθρου 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.	4*	- €
11.3.e Μέτρα ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού	3	80.000 €
11.3.g Μέτρα για τις σημειακές πηγές απορρίψεων που ενδέχεται να προκαλέσουν ρύπανση	5	65.722.675 €
11.3.h Μέτρα για την πρόληψη ή τον έλεγχο της διοχέτευσης ρύπων από διάχυτες πηγές απορρίψεων, που είναι ικανές να προκαλέσουν ρύπανση	7	47.521.000 €
11.3.i Μέτρα για την αντιμετώπιση αρνητικών επιπτώσεων στην κατάσταση ύδατος	3	145.000 €
Σύνολο Βασικών Μέτρων	7	150.505.675 €
Συμπληρωματικά μέτρα		
11.4.vii Ανασύσταση και αποκατάσταση περιοχών υδροβιοτόπων	10	1.170.000 €
11.4.x Μέτρα αποτελεσματικότητας και επαναχρησιμοποίησης	2	47.200.000 €
11.4.xi Έργα Δομικών κατασκευών	1	30.300.000 €
11.4.xiv Τεχνητός εμπλουτισμός υδροφορέων	1*	- €
11.4.xv Εκπαιδευτικά μέτρα	1	200.000 €
11.4.xvi Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης (βέλτιστων πρακτικών	3	515.000 €
Σύνολο Συμπληρωματικών μέτρων	18	79.385.000 €
Σύνολο	43	229.890.675 €

*Αφορούν σε διοικητικά μέτρα

Οι πηγές χρηματοδότησης των ανωτέρω μέτρων είναι οι ακόλουθες:

- Εθνικοί Πόροι
- Ταμεία Πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε.
- Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027 και Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης,
- LIFE IP Physis
- Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων